

การคำประเมินโดยขอด้วยกฎหมาย

โดย

นางสาวสุจิรา เข้มไพบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายอาญา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย

โดย

นางสาวสุจิรา เชื่อมไพบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขากฎหมายอาญา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

LEGALIZED PROSTITUTION

BY

MISS SUJIRA CHIOMPAIBOON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

CRIMINAL LAW

FACULTY OF LAW

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2017

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะนิติศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวสุจิตรา เชื้อมไพบูลย์

เรื่อง

การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต

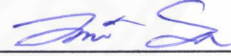
เมื่อ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2561

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

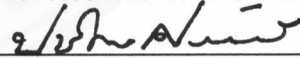
(ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาตาลักษณ์ เสรมธากุล)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณกรณ์ บุญมี)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุจิรา เชื่อมไพบูลย์
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	กฎหมายอาญา นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาตาลักษณ์ เสรมเมธากุล
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน การค้าประเวณีในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป โดยผู้ค้าประเวณีของไทยสมัครใจประกอบอาชีพนี้ด้วยตนเอง โดยปราศจากการบังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง นอกจากนี้ การค้าประเวณีในปัจจุบันมีลักษณะการทำงานที่เป็นอิสระและเปิดเผยมากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการค้าประเวณีในอดีตที่ผู้ค้าประเวณีมักจะถูกข่มขู่ หลอกลวง ถูกซื้อขายและบังคับให้ค้าประเวณีภายในสถานการค้าประเวณี ทั้งนี้ รูปแบบการค้าประเวณีที่เปลี่ยนแปลงไปนี้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ค่านิยม ความเชื่อที่เริ่มให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย สิทธิเสรีภาพทางเพศ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ อาชีพค้าประเวณีจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการในยุคทุนนิยมได้

ผู้ค้าประเวณีเป็นมนุษย์คนหนึ่งในสังคมที่มีสิทธิ เสรีภาพในการดำรงชีวิต รวมถึงมีสิทธิเสรีภาพทางเพศ ในการร่วมเพศกับบุคคลใดก็ได้ตามความสมัครใจของตน แม้จะเป็นการร่วมเพศที่แลกเปลี่ยนเป็นเงินและเป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมก็ตาม หากการร่วมเพศโดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินดังกล่าวกระทำโดยความสมัครใจของผู้ค้าประเวณี โดยปราศจากการข่มขู่ บังคับ หลอกลวง อันเป็นการค้ามนุษย์และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ผู้อื่นแล้ว การกระทำดังกล่าวย่อมสามารถกระทำได้ตามหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนประการหนึ่ง

แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค้าประเวณีหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แต่กฎหมายดังกล่าวยังคงมีบทกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ปฏิเสธหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศของผู้ค้าประเวณีที่กระทำโดยสมัครใจ และไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้ค้าประเวณี ทำ

ให้ผู้ค้าประเวณีถูกผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวยังคงขัดกับแนวนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทย สภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ และรูปแบบการค้าประเวณีที่ปรากฏในปัจจุบัน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวขาดประสิทธิภาพ ไม่บรรลุต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการกำจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไป และการค้าประเวณีในประเทศไทยไม่ได้รับการควบคุมดูแลอย่างเหมาะสม จึงเห็นสมควรศึกษาหามาตรการทางอาญาและมาตรการอื่นที่เหมาะสมที่จะสามารถคุ้มครองผู้ค้าประเวณีและควบคุมการค้าประเวณีได้

คำสำคัญ: การค้าประเวณี, ผู้ค้าประเวณี, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539, การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี, ยกเลิกความผิดทางอาญา

Thesis Title	LEGALIZED PROSTITUTION
Author	Miss Sujira Chiompai boon
Degree	Master of Laws
Major Field/Faculty/University	Criminal Law Law Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant Professor Matalak Seramethakul, Ph.D.
Academic Years	2017

ABSTRACT

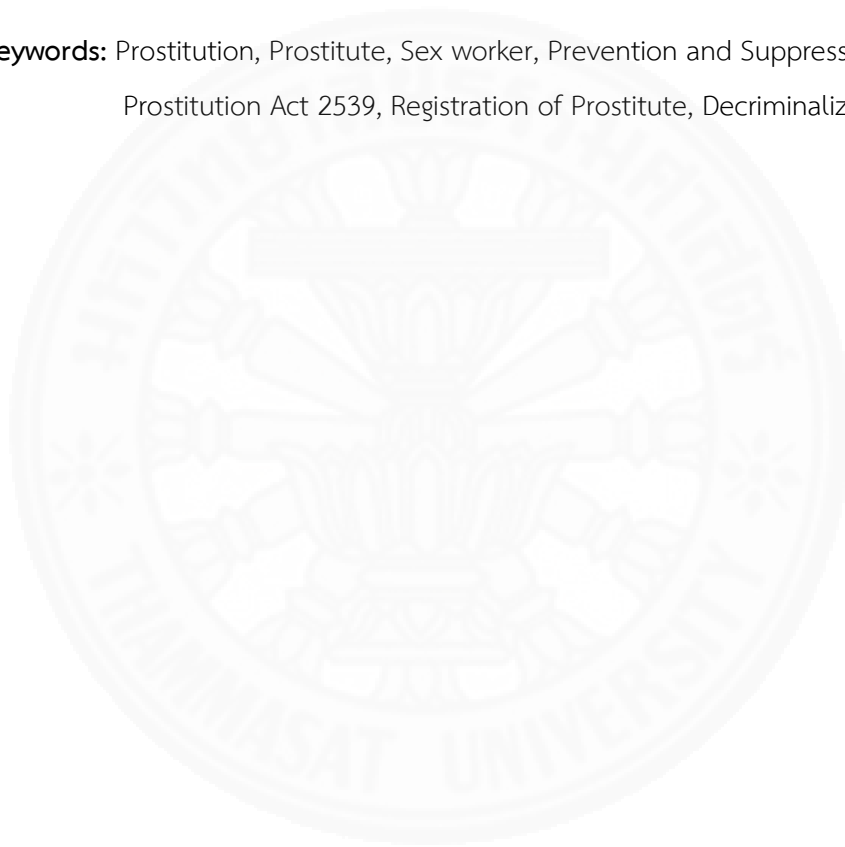
Nowadays, forms of prostitution in Thailand have changed. Most Thai sex workers consent to work without force, threats or deception. This work is more free, open and it differs from the forms of prostitution in the past, when sex workers were usually forced, threatened, deceived or sold to work in brothels. Moreover, the new forms of sex work are consistent with current Thai society, social values and beliefs, which are also different when compared with the past. Thai society has begun to acknowledge sexual equality, gender equality, and the right to work, regardless of profession. As a result, sex work is another choice in the age of consumerism.

Sex workers are also humans with the freedom to live, including sexual equality, in which people can decide who they will engage in sexual intercourse with even when this sexual intercourse involves exchanging money or opposes perceived morality. If this kind of sex is performed with sex workers' consent and without force, threats or deception, it cannot be considered human trafficking or harm to others. Therefore, it can be performed according to sexual rights, which are included in human rights.

Although there are many acts to solve the prostitution problem in Thailand, including the Prevention and Suppression of Prostitution Act 2539, the Penal Code, the Anti-Human Trafficking Act 2551 and the Service Accommodation Act 2509, these laws still criminalize sex workers and deny prostitutes' rights. Also,

there are no legal protections for sex workers. As a result, prostitutes depend on human traffickers. Furthermore, these acts oppose Thai economic policy, societal states, social values, beliefs, and the new forms of prostitution in the present. This can lead to inefficient law enforcement and the failure to achieve the laws purpose, which is to abolish prostitution. Also, prostitution cannot be controlled properly. This thesis will aim to study and find proper criminal sanctions and other methods of protecting sex workers and regulating the problem of prostitution.

Keywords: Prostitution, Prostitute, Sex worker, Prevention and Suppression of Prostitution Act 2539, Registration of Prostitute, Decriminalization

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีหากปราศจากท่าน ผศ.ดร.มาตา ลักษณ์ เสรมธากุล ที่จุดประกายในการทำวิทยานิพนธ์นี้แก่ผู้เขียน เมื่อครั้งที่ผู้เขียนได้ปรึกษาท่าน และได้ให้ความกรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน อีกทั้งสละเวลาส่วนตัวให้คำแนะนำ ชี้แนะให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ประกอบการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เสมอมา และขอกราบ ขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ ชี้แนะข้อบกพร่องแก่ผู้เขียนทำให้ผู้เขียนแตกฉานมองเห็นประเด็นปัญหา เกี่ยวกับกฎหมายการค้าประเพณีที่ผู้เขียนศึกษาและแก้ไขเพิ่มเติม และขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์ ผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี ที่ได้สละเวลามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมถึงถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ และชี้ข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น

เหนือสิ่งอื่นใด ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวและพี่อัยการให้การสนับสนุน ให้กำลังใจในการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและเชื่อมั่นในตัวผู้เขียนในการศึกษาปริญญาโทครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กระทรวงพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ที่ได้ให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณมูลนิธิ Empower จังหวัดเชียงใหม่ที่ให้ สัมภาษณ์และแนวคิดที่น่าสนใจ และที่สำคัญขอขอบคุณเพื่อนๆ โดยเฉพาะลูกตาสที่คอยช่วยเหลือ และเป็นธุระในการติดต่อมหาวิทยาลัย รวมถึงขอบคุณ หนูดี แอม พี มิตรสหาย และพี่น้อง ณ สถาบันภาษาไอจีเนียส สาขาเชียงใหม่ทุกคนที่ไม่ได้เอ่ยชื่อมา ณ ที่นี้ทุกคนที่คอยรับฟังและให้กำลังใจ เสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณพี่กิ๊ก พี่หนิง พี่แอน พี่แพน พี่ๆปริญญาโทสาขากฎหมายอาญาที่ คอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการศึกษาปริญญาโทและจัดทำวิทยานิพนธ์ของ ผู้เขียนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนา กฎหมายให้คุ้มครองผู้ค้าประเพณีทุกท่านไม่มากก็น้อยในอนาคตต่อไป

นางสาวสุจิรา เชื่อมไพบูลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 สมมติฐานการศึกษา	6
1.4 วิธีการศึกษา	6
1.5 ขอบเขตการศึกษา	7
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในประเทศไทย	8
2.1 สภาพปัญหาการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน	8
2.1.1 โครงสร้างทางสังคมไทย ศาสนา ความเชื่อ และค่านิยม	8
2.1.1.1 รูปแบบโครงสร้างทางสังคมไทย	9
2.1.1.2 ศาสนา	12
2.1.1.3 ความเชื่อและค่านิยม	20
2.1.2 สภาพความรุนแรงของปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย	26
2.1.3 รูปแบบการค้าประเวณีในประเทศไทย	32

2.1.3.1	ช่วงเวลาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2	33
2.1.3.2	ช่วงเวลาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2	37
2.2	แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการค้าประเวณี	46
2.2.1	แนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	47
2.2.1.1	แนวคิดการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม (Criminalization)	47
2.2.1.2	แนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม (Decriminalization)	51
2.2.2	แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาเกี่ยวกับการค้าประเวณี	55
2.2.2.1	หลักเสรีภาพทางเพศ	55
2.2.2.2	พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior)	62
2.2.2.3	สาเหตุการค้าประเวณี	64
2.2.2.4	แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการค้าประเวณี	70
2.3	แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการค้าประเวณี	74
2.3.1	แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาทั่วไป	75
2.3.1.1	หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญา	76
2.3.1.2	แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์	88
2.3.2	แนวคิดอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย (Victimless Crime)	89
2.4	การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน	93
2.4.1	กฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีของไทย	93
2.4.1.1	กฎหมายตราสามดวง	94
2.4.1.2	ประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน	95
2.4.1.3	พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 (พ.ศ.2451)	100
2.4.1.4	พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503	107
2.4.1.5	พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509	112
2.4.1.6	ประมวลกฎหมายอาญา	116
2.4.1.7	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	132
2.4.1.8	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	145
2.4.2	มาตรการอื่นในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของไทย	150

บทที่ 3 บทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	155
3.1 กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี	155
3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	156
3.1.2 ประเทศญี่ปุ่น	161
3.1.3 ประเทศฟิลิปปินส์	171
3.2 กลุ่มประเทศล้มล้างการค้าประเวณี	177
3.2.1 กลุ่มประเทศกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี	178
3.2.1.1 ประเทศอังกฤษ	178
3.2.1.2 ประเทศกัมพูชา	202
3.2.2 ประเทศไม่ได้กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี	207
3.2.2.1 ประเทศฝรั่งเศส	207
3.3 กลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี	215
3.3.1 มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา	216
3.3.2 ประเทศเยอรมนี	248
3.3.3 ประเทศสวีเดน	259
3.3.4 ประเทศสิงคโปร์	265
บทที่ 4 แนวทางใหม่ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย	280
4.1 ข้อดีและข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	280
4.1.1 ข้อดีของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	280
4.1.2 ข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	285
4.2 การกำหนดนโยบายทางอาญาเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี	287
4.2.1 ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยสมัครใจ	287
4.2.2 ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยไม่สมัครใจและผู้ค้าประเวณีเด็ก	292
4.3 การกำหนดค่าจำกัดความของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี	294
4.3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ	294
4.3.1.1 นายหน้า	294
4.3.1.2 ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี	295

4.3.1.3	สถานการณ์ค้าประเวณีและสถานบริการ	296
4.3.1.4	วิเคราะห์ความเหมาะสมขอเขตของคำจำกัดความ	301
4.3.2	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ซื้อบริการ	302
4.3.2.1	ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไป	303
4.3.2.2	ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก	304
4.4	รูปแบบในการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีและมาตรการคุ้มครอง	307
4.4.1	การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย	307
4.4.1.1	ขั้นตอนก่อนการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	308
4.4.1.2	ขั้นตอนหลังการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี	309
4.4.2	มาตรการคุ้มครองที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย	310
4.4.2.1	การฟื้นฟูอบรมผู้ค้าประเวณี	310
4.4.2.2	การกำหนดเขตพื้นที่การค้าประเวณี	311
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	314
5.1	บทสรุป	314
5.2	ข้อเสนอแนะ	317
บรรณานุกรม		324
ภาคผนวก		334
	ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	335
ประวัติผู้เขียน		348

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนผู้ต้องโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539	30
2.2 จำนวนโรงโสเภณีและหญิงโสเภณีในปี พ.ศ.2451	104

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่ปรากฏในสังคม ประเทศต่างๆได้พยายามแสวงหาแนวทางในแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาในท้องถิ่นของตน และเกิดการโต้เถียงเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ซึ่งได้กระทำโดยความสมัครใจ ปราศจากการบังคับ ชูเชื้อหรือหลอกลวง จนนำไปสู่แนวคิดป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีที่แตกต่างกัน 2 แนวคิด คือแนวคิดแรกมองว่าการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม เพราะการค้าประเวณีเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม กฎหมายซึ่งมีหน้าที่รักษาศีลธรรมของสังคมต้องกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาเพื่อกำจัดการค้าประเวณีให้หมดไปจากสังคม¹ อีกทั้ง การค้าประเวณีละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นการค้ามนุษย์ ผู้ค้าประเวณีทุกคนเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ซึ่งถูกบุคคลอื่นแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย² ในขณะที่ แนวคิดที่สองกลับมองว่าการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม เพราะการค้าประเวณีโดยความสมัครใจเป็นการกระทำตามหลักเสรีภาพของมนุษย์ซึ่งมนุษย์มีอำนาจเหนือร่างกายของตนเอง และการค้าประเวณีเป็นการประกอบอาชีพประการหนึ่ง³

สำหรับประเทศไทย การค้าประเวณีเป็นปัญหาที่มีอยู่ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในอดีตประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีโดยมีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีอย่างถูกต้อง

¹ กอบกุล ราชะนาคร, การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิ ผู้หญิง, 2538), น.1-2.

² Kathleen Barry, “WHY IS PROSTITUTION A VIOLATION OF HUMAN RIGHTS?,” Retrieved on 11 November 2017, from <https://abolishprostitutionnow.wordpress.com/why-is-prostitution-a-violation-of-human-rights/>

³ Ane Mathieson, “Prostitution Policy: Legalization, Decriminalization and the Nordic Model,” Seattle Journal for Social Justice, vol.14, p.368 (Fall 2015).

ตามกฎหมาย เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตามพระราชบัญญัติป้องกัน สัตว์จรโรค ร.ศ.127 (พ.ศ.2451) อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงนโยบายทาง กฎหมายจากการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีเป็นการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และดำเนิน นโยบายต่างๆเพื่อล้มล้างการค้าประเวณีจนถึงปัจจุบัน

อนึ่ง นโยบายและบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้ อย่างสัมฤทธิ์ผล อีกทั้งยังมีความไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันด้วย กล่าวคือ ตาม เจตนารมณ์ของบทบัญญัติกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีความ ประสงค์มุ่งห้ามการค้าประเวณี แต่ตามบทบัญญัติของกฎหมายมีการบัญญัติห้ามการค้าประเวณี ภายใต้ง่อนไขอย่างแคบ กล่าวคือ บัญญัติให้การกระทำบางประการของผู้ค้าประเวณีเป็นความผิด ทางอาญาและถูกลงโทษ เช่น โฆษณาการค้าประเวณี การมีวสุ่มในสถานการค้าประเวณี หรือการเชิญ ชวนลูกค้าในที่สาธารณะอย่างเปิดเผย แต่การกระทำในลักษณะอื่นเพื่อการค้าประเวณี เช่น การ ติดต่อขายบริการทางเพศผ่านโปรแกรมสนทนาแล้วนัดไปร่วมประเวณี ณ หอพักของผู้ค้าประเวณีเอง หรือการซื้อบริการทางเพศ การกระทำเหล่านี้ยังคงสามารถกระทำได้ไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด ทำให้ บทบัญญัติกฎหมายห้ามการค้าประเวณีดังกล่าวไม่สามารถบรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ อีกทั้งยัง กลายเป็นช่องว่างให้เจ้าหน้าที่รัฐบังคับใช้กฎหมายโดยปราศจากความเป็นธรรม นอกจากนี้ การบังคับ ใช้กฎหมายและนโยบายการบริหารพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยก็ไม่มีผลสอดคล้องต้องกันอีก ด้วย โดยจะเห็นได้ว่าแม้จะมีบทบัญญัติที่มุ่งปราบปรามการค้าประเวณี แต่ในทางปฏิบัติกลับมีการ อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการ ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ามีการค้าประเวณีแอบแฝง

ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่าในหลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐละเลยต่อการ ควบคุมตรวจสอบสถานบริการรวมถึงการดำเนินคดีแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีอย่าง จริงจัง ซึ่งส่งผลให้ปัญหาการค้าประเวณีไม่ได้รับการควบคุมให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยใน ปัจจุบันและทำให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีมีอัตราเพิ่มมากยิ่งขึ้น

มีข้อน่าสังเกตว่า ในปัจจุบันผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจและไม่สมัครใจไม่ได้รับการ ค้ำครองสิทธิและไม่ได้รับการช่วยเหลือตามหลักพื้นฐานสิทธิมนุษยชน ด้วยเหตุนี้ ปัญหาการค้า ประเวณีในประเทศไทยจึงยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน และรูปแบบการค้าประเวณีก็มีการเปลี่ยนแปลง อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่าง สัมฤทธิ์ผลจำต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพปัญหาการค้าประเวณี โครงสร้างทางสังคม ศาสนา ค่านิยม ทัศนคติของคนในสังคมขณะนั้นประกอบด้วย ซึ่งในปัจจุบัน ปัญหาการค้าประเวณีของ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก กล่าวคือ แต่เดิม สังคมไทยมีแนวคิดแบบอนุรักษนิยม ไม่ยอมรับ อาชีพการค้าประเวณี โดยมองว่าผู้หญิงที่ค้าประเวณีเป็นบุคคลสำส่อนทางเพศ ผิดศีลธรรมทาง

ศาสนาอย่างรุนแรง การค้าประเวณีเป็นสัญลักษณ์ของความเสื่อมโทรมในสังคม และการค้าประเวณีเป็นบ่อเกิดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ ค่านิยมสิทธิเสรีภาพทางเพศของหญิงจำกัดอยู่เพียงในกรอบของสถาบันครอบครัวและการแต่งงานเท่านั้น ดังนั้น หญิงใดที่มีความสัมพันธ์หรือมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสจะถูกตีตราว่าเป็นหญิงที่ไม่ดี การค้าประเวณีจึงเป็นสัญลักษณ์ของการแยกหญิงที่ดีที่อยู่ในกรอบของการแต่งงานแยกออกจากหญิงที่ไม่ดีผู้มีเพศสัมพันธ์นอกการสมรส⁴ ในขณะที่สังคมไทยยอมรับการที่เพศชายที่ซื้อบริการทางเพศ โดยมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของผู้ชาย ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างทางสังคมไทยในขณะนั้นที่เป็นระบบชายเป็นใหญ่ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสังคมไทยมีการรับเอาแนวความคิดและวัฒนธรรมของชาวตะวันตก อันรวมไปถึงความเท่าเทียมระหว่างชายกับหญิงและแนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพทางเพศมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น ทำให้สังคมไทยเริ่มมีการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสมากยิ่งขึ้น โดยมองว่า การร่วมประเวณีกับบุคคลอื่นโดยความยินยอมสมัครใจทั้งสองฝ่ายเป็นสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในการแสวงหาความสุขจากร่างกายของตนเอง และผู้ค้าประเวณีมิได้ถูกรังเกียจอย่างร้ายแรงดังเช่นในอดีต

ในปัจจุบัน หนุ่มสาวชาวไทยต่างยอมรับและมีค่านิยมทัศนคติที่มองว่า การค้าประเวณีเป็นเรื่องปกติ และเป็นอาชีพหนึ่งที่สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว⁵ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างทางสังคม ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติของสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่คลี่คลายความเป็นอนุรักษ์นิยมลงและเปิดรับแนวความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพทางเพศมากยิ่งขึ้น

มีข้อน่าสังเกตว่า การค้าประเวณีในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นแตกต่างจากในอดีตที่มีกพบในรูปแบบของการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการ สถานบันเทิง คลับ บาร์ ไนท์คลับ โรงน้ำชา สถานอาบอบนวด นวดแผนไทย และการยื่นปรากฏตัวในสถานที่สาธารณะต่างๆ⁶ เช่น บริเวณรอบสนามหลวงเท่านั้น โดยในปัจจุบัน การค้าประเวณีมีลักษณะค่อนข้างเปิดเผย เช่น มีการชักชวน เชิญชวนลูกค้าตามสถานที่ต่างๆ หรือติดต่อหาลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทางเว็บไซต์ โดยมีการใช้หอพัก บ้านของผู้ค้าประเวณีเป็นสถานที่

⁴ ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, เมื่อผู้หญิงคิดจะมีหนวด: การต่อสู้ความจริงเรื่องเพศในสภาผู้แทนราษฎร, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: คบไฟ, 2549), น.111-112.

⁵ มัญญา เหมทานนท์, “ทัศนะของคนทำงานกลางคืนในสถานบริการ 4 ประเภทต่อสาเหตุการค้าบริการทางเพศ”, (สารนิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), น.71-72.

⁶ กิตติชนทัต เลอวงค์รัตน์, การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: บริษัท ซี แอนด์เอสพริ้นติ้ง จำกัด, 2550), น.33.

ค้าประเวณี ซึ่งการค้าประเวณีในลักษณะนี้ทำให้ผู้ค้าประเวณีมีความเป็นอิสระในการให้บริการมากขึ้น นอกจากนี้ ในปัจจุบันก็ยังปรากฏการค้าประเวณีแบบกลุ่ม เช่น ธุรกิจท่องเที่ยวที่มีการค้าบริการทางเพศด้วย (Sex Tourism) หรือในบางกรณีก็เป็นการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝงในสถานบริการต่างๆ เช่น ค็อกเทลเลาจ์ สถานบันเทิง สถานบริการอาบอบนวด นวดแผนไทย โดยมีข้อที่น่าสนใจว่า ผู้ค้าประเวณีในปัจจุบันมีทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ นักเรียน นักศึกษา ผู้หญิง ผู้ชาย และบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงมีทั้งลักษณะที่เป็นการค้าประเวณีแบบชั่วคราวและถาวรด้วย

อนึ่ง สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดเจนนั่นคือ ผู้ค้าประเวณีชาวไทยในปัจจุบันมักค้าประเวณีด้วยความสมัครใจมากกว่าในอดีตอย่างเห็นได้ชัด โดยมีทั้งสมัครใจค้าประเวณีในประเทศหรือสมัครใจค้าประเวณียังต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศสิงคโปร์ เกาหลีใต้⁷ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายไทยยังมีการลงโทษผู้ค้าประเวณีอยู่ ทำให้ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจต้องกระทำการอย่างหลบๆ ซ่อนๆ และทำให้ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจบางคนจำเป็นต้องยอมติดต่อกับการค้าประเวณีผ่านนายหน้า หรือพึ่งพาบุคคลผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของตน อาทิ เจ้าของสถานบริการ ผู้จัดการ พ่อเล้า แม่เล้าและแมงดาหรือผู้ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี ซึ่งส่งผลให้ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกระบวนการค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี ทั้งนี้ เหลือค้ามนุษย์ในปัจจุบันมักเป็นชาวต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม⁸ ไม่ใช่หญิงสาวหรือเด็กสาวชาวชนบทจากทางภาคเหนือของประเทศไทยดังเช่นในอดีต ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อพบผู้หญิงชาวพม่าจำนวน 83 คนและเยาวชนชาวพม่าจำนวน 15 คนให้บริการทางเพศในสถานบริการอาบอบนวดชื่อดังแถวรัชดา⁹

มีข้อน่าสังเกตว่า ในการบังคับใช้กฎหมายนั้น เจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายยังคงมีแนวความคิดมุ่งปราบปรามผู้ค้าประเวณีเป็นหลัก แต่มิได้ดำเนินคดีจับกุมผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีอย่างจริงจัง กล่าวคือ มีการจับกุมดำเนินคดีผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีใน

⁷ “สถานทูตไทยแจ้งกรณีเกาหลีใต้ปฏิเสธคนไทยเข้าเมือง”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พ.ย. 2559, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/253205>

⁸ Department of state United States, “ Trafficking in Persons Report June 2016”, Retrieved on 25 November 2016, from <https://www.state.gov/documents/organization/258876.pdf>

⁹ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2559. (กรุงเทพฯ: กองต่อต้านการค้ามนุษย์, 2560), น.76.

จำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนสถานบริการค้าประเวณีแบบแฝงที่ปรากฏทั่วประเทศไทย ดังปรากฏตามสถิติสรุปคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ในช่วงปี พ.ศ.2551-2555 ที่พบว่า เจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมายยังมุ่งเน้นจับกุมผู้ค้าประเวณีมากกว่ามุ่งดำเนินคดีแก่ผู้จัดหา โดยไม่มีการดำเนินคดีกับเจ้าของกิจการค้าประเวณี¹⁰ ซึ่งหลังจาก พ.ศ.2556-2558 พบว่า มีการดำเนินคดีแก่ผู้จัดหา ผู้ล่อลวงชักจูงมากกว่าผู้ค้าประเวณี ส่วนเจ้าของกิจการค้าประเวณีถูกดำเนินคดีในจำนวนที่น้อยมาก เฉลี่ย 0-4 รายต่อปี¹¹

นอกจากนี้ การค้าประเวณีที่ผิดกฎหมายมีส่วนก่อให้เกิดการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อจูงใจให้ละเลยต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดกลุ่มผู้มีอิทธิพลอันยากต่อการปราบปรามต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และการบังคับใช้กฎหมายในการจัดการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี รวมทั้งแนวคิดนโยบายการจัดการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของไทย มิได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาการค้าประเวณี รูปแบบการค้าประเวณี โครงสร้างทางสังคม ค่านิยมและทัศนคติของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และไม่สอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพทางเพศของมนุษย์ที่จะตัดสินใจร่วมประเวณีแลกเปลี่ยนกับเงิน ด้วยความสมัครใจของตนเอง โดยปราศจากการบังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง ทำให้ท้ายที่สุดแล้ว การค้าประเวณีในประเทศไทยไม่ได้รับการควบคุมดูแลอย่างเหมาะสม จึงสมควรมีการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบัญญัติกฎหมายซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหการค้าประเวณีให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประเทศไทยในปัจจุบัน รวมถึงสอดคล้องหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศของผู้ค้าประเวณีด้วย

¹⁰ สำนักแผนงานและงบประมาณ, “สรุปคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539”, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 พ.ย.2559, จาก <http://oppb.coj.go.th/>

¹¹ เฟิงอ้าง.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย สาเหตุของปัญหาการค้าประเวณี แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการค้าประเวณีจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในประเทศไทยในปัจจุบัน

1.2.3 เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน ผู้ค้าประเวณีในต่างประเทศ ทั้งบทกฎหมายในกลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี กลุ่มประเทศล้มล้างการค้าประเวณี และกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี ซึ่งเป็นบทกฎหมายของประเทศในแถบตะวันตกและตะวันออก

1.2.4 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางและแนวโน้มในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน

1.3 สมมติฐานการศึกษา

เนื่องจากการค้าประเวณีมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบัญญัติกฎหมายยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อจัดระเบียบและควบคุมการค้าประเวณีให้มีความเหมาะสมกับลักษณะสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน และสอดคล้องหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศของผู้ค้าประเวณีที่กระทำโดยความสมัครใจ โดยปราศจากการบังคับ หลอกลวง ชูเชื้อ ซึ่งจะสามารถให้ความคุ้มครองแก่ผู้ค้าประเวณี รวมถึงควบคุมธุรกิจค้าบริการทางเพศให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เน้นการค้นคว้าจากหนังสือ วารสารกฎหมาย ตำราทางวิชาการ สิ่งตีพิมพ์กฎหมาย รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และศึกษาถึงแนวคิดนโยบายและมาตรการทางกฎหมายในต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และแสวงหาแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในประเทศไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6.1 เพื่อทราบสภาพปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย สาเหตุของปัญหาการค้าประเวณี แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับการค้าประเวณีจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.6.2 เพื่อทราบปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในประเทศไทยในปัจจุบัน

1.6.3 เพื่อทราบบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในต่างประเทศ กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี กลุ่มประเทศล้มล้างการค้าประเวณี และกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี ซึ่งเป็นบทกฎหมายของประเทศในแถบตะวันตกและตะวันออก

1.6.4 เพื่อทราบแนวทางและแนวโน้มในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยสอดคล้องกฎหมายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในประเทศไทย

กฎหมายส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อที่ถูกปลูกฝังและสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคม จนอาจกล่าวได้ว่า กฎหมายเป็นเสมือนเครื่องสะท้อนบรรทัดฐานของสังคมนั้นๆ อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และบรรทัดฐานของสังคมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา กฎหมายที่ถูกบังคับใช้ในขณะเวลาหนึ่ง อาจจะไม่เหมาะสม ไม่สามารถนำมาบังคับใช้ในอีกยุคหนึ่งก็เป็นได้ เช่น แนวทางในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีของแต่ละประเทศ แต่ละช่วงเวลาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมในขณะนั้น ทำให้แต่ละประเทศจึงมีแนวทางจัดการปัญหาการค้าประเวณีที่แตกต่างกัน แม้แต่ประเทศไทยในอดีตเคยมีบทบัญญัติที่รับรองการค้าประเวณีให้เป็นอาชีพที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ต่อมาก็มีการแก้ไขกฎหมายและทำให้การค้าประเวณีกลายเป็นอาชีพผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงมีความประสงค์จะศึกษาถึงสภาพปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย รวมถึงลักษณะหรือสภาพทางสังคม ค่านิยมของคนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สภาพปัญหาการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน

ปัญหาการค้าประเวณีมีความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงไปตามโครงสร้างของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรม และศาสนา ดังนั้นการแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงวิวัฒนาการของโครงสร้างทางสังคม ศาสนา ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังกล่าวต่อไปนี้

2.1.1 โครงสร้างทางสังคมไทย ศาสนา ความเชื่อ และค่านิยม

โครงสร้างสังคมไทย ศาสนา ความเชื่อและค่านิยมของบุคคลในสังคมส่งผลต่อมุมมองของความเหมาะสมเกี่ยวกับการค้าประเวณีอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ ด้วยเหตุนี้ การบัญญัติกฎหมายใดๆ จะต้องคำนึงถึงสถานการณ์ สภาพสังคมในท้องที่ในช่วงเวลานั้นๆ เพื่อให้บทบัญญัติกฎหมายที่ตราขึ้นสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในสังคม สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา และสภาพสังคม ความเชื่อของบุคคลในสังคมขณะนั้น

2.1.1.1 รูปแบบโครงสร้างทางสังคมไทย

สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี สังคมไทยมีโครงสร้างในระบอบปิตาธิปไตย หรือพ่อปกครองลูก กล่าวคือ ในสมัยนั้น พระมหากษัตริย์เป็นผู้นำสูงสุด กษัตริย์ในฐานะพ่อจึงมีหน้าที่ปกครองลูก สามารถใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครองประชาชนได้ อีกทั้ง กษัตริย์มีหน้าที่ปกครองประชาชนอย่างใกล้ชิดเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำให้การปกครองและโครงสร้างสังคมในสมัยนั้นมีลักษณะใกล้ชิดกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในสังคม พระมหากษัตริย์ก็จะเป็นผู้ลงมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตนเอง¹ นอกจากนี้ พบว่า สังคมไทยในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ ดังปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหง กล่าวไว้ว่า “...ด้วยเสียงพาทย์ เสียงพิณ เสียงเลื่อน เสียงขับ ใครจักมักเล่น เล่น ใครจักมักหัว หัว ใครจักมักเลื้อน” และในด้านเศรษฐกิจ มีการกล่าวถึงเสรีภาพในการทำมาหากิน เช่น “...ใครจักค้าช้าง ค้า ใครจักค้าม้า ค้า ใครจักค้าเงินค้ำทอง ค้า...”²

ต่อมา สมัยกรุงศรีอยุธยา โครงสร้างทางสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไป มีการแบ่งชนชั้นในสังคมเป็นระบบที่เรียกว่า “ระบบศักดินา” ที่แบ่งชนชั้นของคนในสังคมตามขนาดที่ดินที่บุคคลนั้นครอบครองและมีหน้าที่ควบคุมกำลังพลชนชั้นใต้ปกครอง คือ ไพร่และทาส ชนชั้นทาสเป็นชนชั้นที่ไม่มีสิทธิเสรีภาพ หรือสิทธิใดๆในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง ในระบบศักดินามีการแบ่งชนชั้น ได้แก่³ พระมหากษัตริย์ ผู้เป็นทั้งเจ้าชีวิตและเจ้าแผ่นดิน พระบรมวงศานุวงศ์หรือเจ้านายที่รับราชการสนองพระมหากษัตริย์ ขุนนางหรือผู้ที่รับราชการสนองควบคุมดูแลไพร่หลวงและไพร่สม ไพร่หรือพลเมืองสามัญชน ทั้งหญิงและชาย และทาสซึ่งมีศักดินาดำสุด มีฐานะเป็นสินทรัพย์ของนายทาส เมื่อทาสทำผิดอาจถูกลงโทษ ฆาตินตี หรือแม้กระทั่ง ถูกนำไปขายในสถานบริการค้าประเวณี

ลักษณะโครงสร้างสมัยอยุธยาดังกล่าวปรากฏจนถึงก่อนระยะเล็ทาสในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2448 เห็นได้ว่า โครงสร้างสังคมไทยระบอบศักดินานั้นไม่มีระเบียบทางสังคมที่รองรับสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของปัจเจกชน เป็นสังคมที่คนมีความสัมพันธ์กันแบบลดหลั่นกันลงมาจากสูงลงต่ำ เป็นความสัมพันธ์แนวตั้งไม่ใช่แนวราบ และเป็นความสัมพันธ์แบบมูลนาย-ไพร่

¹ “ระบบพ่อปกครองลูก การปกครองแบบโบราณที่ผู้ปกครองเป็นเสมือนพ่อ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://www.wataryat.com/parenting-system/>

² “วิวัฒนาการสังคมไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/hist/52.htm>

³ เที่ยงอ้าง.

ทาส เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ไพร่ทาสซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในสังคมถูกเอารัดเอาเปรียบ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างสังคมศักดินาดังกล่าวได้ถูกปลูกฝังในสังคมไทยเป็นระยะเวลาอันยาวนานในประวัติศาสตร์ไทย ทำให้การเอารัดเอาเปรียบ ความไม่เท่าเทียมกันเป็นเรื่องปกติ⁴

ระบบศักดินาที่มีระบบทาสดังกล่าวนี้ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่หล่อหลอมให้สังคมไทยมีการกดขี่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปรากฏความเหลื่อมล้ำทางเพศ ยิ่งไปกว่านั้น ทาสที่ถูกบังคับให้เป็นผู้ค้าประเวณีจะถูกดูถูกเหยียดหยาม ถูกสังคมประณามอย่างรุนแรง ถูกลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และส่งผลให้สังคมไทยมีมุมมองเชิงลบต่อผู้ค้าประเวณี

นอกจากนี้ สังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึง พ.ศ.2478 เป็นสังคมแบบ “ผิวเดียวหลายเมีย” ดังปรากฏพบว่า ในสมัยสุโขทัยมีการตำหนิชายที่ทำชู้กับภรรยาคนอื่น แต่ไม่ห้ามการมีภรรยาหลายคน ส่วนหญิงที่มีสามีแล้วจะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายอื่นไม่ได้ และในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีกฎหมายลักษณะผัวเมียที่ตราขึ้นในปี พ.ศ.1904 ซึ่งเปิดโอกาสให้ชายมีภรรยาได้หลายคน นอกจากนี้กฎหมายลักษณะผัวเมียยังได้ให้อำนาจแก่สามีในบุตรและภรรยาได้ถึงขนาดสามารถขายบุตรและภรรยาลงเป็นทาสได้⁵ ซึ่งจากกฎหมายดังกล่าวนี้ มีข้อน่าสังเกตว่า กฎหมายลักษณะผัวเมียเป็นสิ่งสะท้อนโครงสร้างของสังคมไทย วัฒนธรรม ความเชื่อของสังคมไทยที่ให้อำนาจแก่ผู้ชายในการมีสิทธิและอำนาจเหนือกว่าผู้หญิงอย่างชัดเจนที่เรียกว่า “สังคมชายเป็นใหญ่” ส่งผลให้มีการกำหนดระเบียบหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ชายและผู้หญิงที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ชายเป็นแรงงานสำคัญหรือถูกเกณฑ์ไปเป็นแรงงานเท่านั้น ในขณะที่ผู้หญิงมีภาระหน้าที่หลายประการ เช่น ทำงานผลิต ทำนาทำไร่ ขายของในตลาด จัดการเศรษฐกิจในครอบครัวด้วยตนเอง⁶ รวมถึงปรนนิบัติสามี

อนึ่ง เมื่อปี พ.ศ.2478 กฎหมายลักษณะผัวเมียนี้ได้ถูกยกเลิก ประกอบกับสังคมไทยได้รับเอาวัฒนธรรม “ผัวเดียวเมียเดียว” จากตะวันตกมาปรับใช้และยกเลิกกฎหมายลักษณะทาส อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการยกเลิกกฎหมายลักษณะผัวเมีย กฎหมายลักษณะทาส และรับเอาวัฒนธรรมผัวเดียวเมียเดียวมาปรับใช้ แต่ในความเป็นจริง รูปแบบของการมีเมียหลายคนได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบของเมียน้อยที่ไม่จดทะเบียน เมียเก็บ เมียลับ เมียเช่า หรือการเที่ยวหญิง

⁴ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, “โสเภณีและกฎหมายจดทะเบียนโสเภณีในประเทศไทย พ.ศ. 2411-2503”, วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; ฉบับที่ 2, ปีที่ 21, น.2 (มกราคม-มีนาคม 2547).

⁵ เพิ่งอ้าง, น.3-4.

⁶ “ชายโพธิस्ता”, หนูผิดใหม่ที่ขายตัว, (นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537), น.34.

ค่าประเวณี เป็นต้น⁷ นอกจากนี้ การยกเลิกทาสทำให้ทาสบางส่วนซึ่งเป็นบุคคลไม่มีความรู้เข้าสู่การค้าประเวณีมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ หากพิจารณาโครงสร้างสังคมไทยในแง่ของการอยู่อาศัยและการดำรงชีวิต สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบโครงสร้างสังคมชนบทและรูปแบบโครงสร้างสังคมเมือง สำหรับโครงสร้างสังคมไทยส่วนใหญ่ในอดีต ประชาชนมักอาศัยอยู่ในชนบทเป็นสิ่งคมประเพณีนำและสังคมเกษตรกรรม ครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ กล่าวคือ เป็นครอบครัวที่มีบุคคลหลายคน หลายช่วงอายุ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พ่อ แม่ ลูก อาศัยในบ้านเดียวกันหรือที่เรียกว่า ระบบความสัมพันธ์เครือญาติ มีการนับถือผู้อาวุโส สมาชิกในสังคมรู้จักซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และมีการรวมตัวของสมาชิกในสังคมอย่างเหนียวแน่น มีประเพณีท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ อีกทั้ง ในสังคมชนบทจะมีค่านิยมเรื่องศาสนา คุณธรรม ความดีเป็นตัวกำหนดความประพฤติของบุคคล⁸ ส่วนโครงสร้างสังคมเมือง เป็นสังคมที่มีระบบความสัมพันธ์สลับซับซ้อน ผู้คนให้ความสำคัญกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ อำนาจ ความเกี่ยวข้องทางการเมือง และระดับการศึกษา ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดสถานภาพของคนในสังคมเมือง อีกทั้งปรากฏโครงสร้างชนชั้นทางสังคมอย่างชัดเจน คือ ประกอบไปด้วยบุคคลผู้สืบเชื้อสายมาจากตระกูลเก่าแก่ ขุนนาง นักธุรกิจ ข้าราชการ และกลุ่มผู้ใช้แรงงาน⁹

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2503 ประเทศไทยพัฒนาประเทศโดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมมากกว่าพัฒนาการเกษตรกรรม ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในด้านการกระจายรายได้แก่ประชาชน สังคมชนบทเกิดความยากจนมากยิ่งขึ้นส่งผลกระทบต่อสังคมชนบทล่มสลาย กล่าวคือ ประชาชนในชนบทอพยพเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองหลวง¹⁰ เพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว ประกอบกับค่านิยมบริโภคนิยมเผยแพร่เข้าสู่สังคมไทยมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชากรในสังคมชนบทเริ่มยึดติดกับการครอบครองทรัพย์สิน การบริโภคทรัพย์สินราคาแพง ทำให้ครอบครัวในสังคมชนบทไม่มี

⁷ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, *อ้าวแล้ว เจริญรรถที่ 4*, น.3.

⁸ “โครงสร้างของสังคมไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://www.meemodo.com/THThaistucture.html>.

⁹ เฟิงอ้าว.

¹⁰ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย, รายงานทบทวนและสังเคราะห์สถานการณ์การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และHIV ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการทางเพศในประเทศไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://www.aihd.mahidol.ac.th/res/wp-content/files/AIDS/Thailand%20sexwork%20review%20Thai.pdf>, น.6.

ลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่หรือระบบความสัมพันธ์เครือญาติอีกต่อไป ส่งผลให้ครอบครัวสังคมเมืองมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก

ต่อมาช่วงปี พ.ศ.2550 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร หรือ “ยุคโลกาภิวัตน์” กล่าวคือ มีการพัฒนาด้านการเดินทาง ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง สื่อสังคมออนไลน์เป็นอุปกรณ์สำคัญทำให้การติดต่อสื่อสารและการเดินทางสะดวกขึ้น ทำให้ประชากรในประเทศไทยอพยพถิ่นฐาน เพื่อแสวงหาและประกอบอาชีพที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการการบริโภคทรัพย์สิน เทคโนโลยี และค่านิยมบริโภคนิยมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สังคมไทยมีลักษณะต่างคนต่างดำรงชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้น โดดเดี่ยว เคร่งเครียด และมีการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา อีกทั้ง ประชาชนให้ความสำคัญกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ การศึกษา ซึ่งเป็นตัวกำหนดถึงฐานะ สถานภาพของบุคคลในสังคมเมือง นอกจากนี้ ในสังคมเมืองยังมีความหลากหลายของประชากร ประกอบด้วยประชากรหลายชาติพันธุ์จากหลายท้องถิ่น ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะอย่างเฉกเช่นสังคมชนบท

ในปัจจุบัน รูปแบบโครงสร้างสังคมไทยในระดับครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กล่าวคือ ครอบครัวของไทยเปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยว มุ่งเน้นทำงานหาเงินเพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆ มีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์ มีการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยตลอดเวลา ประชากรในสังคมมีความโดดเดี่ยว และมีแบบแผนการดำรงชีวิตที่เคร่งเครียด มีการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา

สำหรับในเรื่องการค้าประเวณี เห็นว่า โครงสร้างสังคมไทยในลักษณะของระบบศักดินา ระบบทาส ผัวเดียวหลายเมีย สังคมชายเป็นใหญ่และสังคมอุตสาหกรรมในปัจจุบัน ต่างก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หญิงต้องแสวงหาการประกอบอาชีพใดๆที่สามารถตอบสนองการดำรงชีวิตของตนและครอบครัว จึงทำให้ผู้หญิงบางส่วนสมัครใจเข้าสู่การประกอบอาชีพการค้าประเวณี

2.1.1.2 ศาสนา

ประชาชนของไทยนับถือศาสนาแตกต่างกัน เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์ หรือไม่นับถือศาสนา จากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ประชากรนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยจึงถูกเรียกว่า “สังคมเมืองพุทธ” ผู้เขียนจะเน้นศึกษาความเข้มงวดในการนับถือศาสนาพุทธของประชาชนไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เนื่องจากแนวคิดศาสนาพุทธมีผลกระทบต่อศีลธรรม วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมของคนสังคมไทยเป็นอย่างมากเป็นประการแรก และในประการต่อไป ผู้เขียนจะศึกษามุมมองของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อผู้ค้าประเวณี เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าหลักคำสอนของพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคมไทยที่มีต่อผู้ค้าประเวณีด้วย ดังนี้

ศาสนาพุทธเผยแผ่เข้ามายังประเทศไทย ตั้งแต่สมัยที่ประเทศไทยถูกรวมอยู่ในดินแดนที่เรียกว่าสุวรรณภูมิ กษัตริย์ประเทศอินเดียในขณะนั้นเป็นผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนาด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทยในปี พ.ศ.239 ทำให้พระมหากษัตริย์ไทยยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน คนไทยในยุคก่อนสมัยสุโขทัยนับถือทั้งพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท นิกายมหายานและศาสนาพราหมณ์ปะปนกัน ต่อมาประเทศไทยได้ก่อตั้งเป็นราชอาณาจักรเป็นอิสระจากดินแดนสุวรรณภูมิ โดยได้ก่อตั้ง 2 อาณาจักร ได้แก่ อาณาจักรล้านนาทางภาคเหนือของไทย ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่และอาณาจักรสุโขทัยซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดสุโขทัยในปัจจุบัน เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเสด็จขึ้นครองราชย์ก็ทรงรับพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย จึงนับว่าพระองค์เป็นพระปฐมที่ทรงให้สัญลักษณ์ว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ส่วนอาณาจักรล้านนา พระยามังรายก็ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา สร้างวัดต่างๆจนพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง

ต่อมา ในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระพุทธศาสนาในสมัยนั้นมีความเป็นฮินดูปนค่อนข้างมาก พิธีกรรมปะปนพิธีของพราหมณ์ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชพบว่า ฝรั่งเศสได้พยายามเผยแพร่คริสต์ศาสนาในไทยและทูลขอให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเข้ารีต แต่พระองค์ปฏิเสธการนับถือศาสนาคริสต์ ต่อมาสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทรงเสวยราชเมื่อพ.ศ. 2275 กำหนดให้การบวชเรียนเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาถึงยุคหลัง ทำให้การบวชตามพิธีทางศาสนาเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการเป็นขุนนาง เห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีของไทยเป็นอย่างยิ่ง อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า การที่พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชนชาติไทยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอุปถัมภ์ การนับถือศาสนาของพระมหากษัตริย์ในแต่ละยุคสมัย เพราะกษัตริย์เป็นผู้สูงสุดในการบริหารบ้านเมืองและประชาชนให้ความเคารพพระมหากษัตริย์อย่างมาก พระพุทธศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองหรือเปลี่ยนรูปแบบอย่างใดก็สุดแต่พระมหากษัตริย์จะทรงบันดาลให้เป็นไป

ต่อมาในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชไม่ได้ไม่ได้ทำนุบำรุงศาสนาพุทธอย่างเด่นชัดในสมัยกรุงสุโขทัยและสมัยกรุงศรีอยุธยา พระพุทธศาสนาในสมัยกรุงธนบุรีจึงเสื่อมลง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชรัชกาลที่ 1 ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์วัดต่างๆ เช่น การสร้าง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม เป็นต้น อีกทั้งทรงโปรดให้มีการสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งที่ 9 และทรงตรากฎหมายคณะสงฆ์ขึ้น เพื่อจัดระเบียบการปกครองของสงฆ์ให้เรียบร้อย ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชองค์แรกของกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชสมัยต่อมา พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทรงอุปถัมภ์ ทำนุบำรุงศาสนาพุทธกระทั่งรัชสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ปฏิรูประเบียบการบริหาร

ปกครอง การศึกษาของประเทศไทยให้เท่าเทียมกับอารยประเทศ รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้จัดการศึกษาแก่ประชาชนในหัวเมือง ตีพิมพ์พระไตรปิฎกเผยแพร่แก่ประชาชน จากการอุปถัมภ์และทำนุบำรุงศาสนาพุทธจากพระมหากษัตริย์ในยุคต่างๆ ดังกล่าวไปข้างต้นนี้ ส่งผลให้ประชาชนชาวไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นจำนวนมาก และรับเอาเรื่องศีลธรรม บุญบาป ความดีความชั่ว อันเป็นคำสอนของพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องกำหนดความประพฤติ ปฏิบัติของบุคคลในสังคมไทย ดังนั้น การประพฤติตน แนวคิด ความเชื่อต่างๆ กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนการดำรงชีวิตต่างๆ รวมถึงการบริหารราชการของไทยเป็นไปตามแนวคิดคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ และประเทศไทยยังมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานมีหน้าที่ดูแลพุทธศาสนาโดยเฉพาะ ซึ่งได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อใช้ในกิจการทางศาสนา เหตุผลดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่า ประเทศไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติโดยพฤตินัย¹¹

นอกจากนี้ ศาสนาพุทธมีอิทธิพลถึงการบัญญัติกฎหมายภายในประเทศด้วย กล่าวคือ ในทางกฎหมาย พระพุทธศาสนาได้รับการคุ้มครองโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 รวมถึงรัฐธรรมนูญไทยฉบับก่อนหน้าบัญญัติรับรองเสรีภาพในการถือศาสนา¹² แต่ก็บัญญัติว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก¹³ นอกจากนี้ ขณะนั้นประชาชนบางส่วนมีการเรียกร้องให้บัญญัติศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว แต่ในที่สุดมาตรา 11 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มีความเพียงว่า "พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน" เท่านั้น ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ถูกยกเลิก จากนั้นประเทศไทยมีร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับลงประชามติ โดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญถกเถียงประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนาและการรับรองสถานะพระพุทธศาสนา จนต่อมาได้เปิดเผยร่างรัฐธรรมนูญร่างแรกต่อสาธารณะ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2559 โดยไม่ได้บัญญัติให้พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ¹⁴ แต่มาตรา 67 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท

¹¹ “ศาสนาพุทธในร่างรธน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/687344>.

¹² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 37

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 9

¹⁴ “สรุปร่างรัฐธรรมนูญ: กรธ. ไม่เขียน "พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ" แต่สั่งรัฐสนับสนุนเฉพาะพุทธเถรวาท,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2560, จาก <https://www.ilaw.or.th/node/4080>.

จึงเท่ากับว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติให้รัฐปฏิบัติต่อศาสนาหรือบุคคลที่นับถือศาสนาแตกต่างกันอย่างไม่เท่าเทียม ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ 49/2559 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ.2557 โดยมีคำสั่งให้ทุกหน่วยงานมีหน้าที่อุปถัมภ์และคุ้มครองทุกศาสนา นอกเหนือจากพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทซึ่งคนไทยส่วนใหญ่นับถือ ไม่ว่าจะเป็นพระพุทธศาสนาตามแบบมหายานศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาซิกข์ ต่อมาได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติมาตรา 31 ว่าบุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา¹⁵ และมาตรา 67 ว่ารัฐต้องพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น¹⁶ จากการเรียกร้องของชาวไทยนับถือศาสนาพุทธให้บัญญัติศาสนาพุทธประจำชาติในรัฐธรรมนูญของไทยนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนชาวไทยส่วนหนึ่งมีความศรัทธาศาสนาพุทธอย่างแรงกล้า เสมือนหนึ่งว่าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของประชาชนคนอื่น แต่ในขณะเดียวกัน การที่ประชาชนส่วนหนึ่งออกมาต่อต้านการบัญญัติให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติสะท้อนว่า ประชาชนของไทยในปัจจุบันไม่ได้นับถือแต่ศาสนาพุทธแต่เพียงศาสนาเดียวดังเช่นในสมัยก่อน แต่ผู้คนในปัจจุบันมีความหลากหลายทางสังคมประกอบไปด้วยบุคคลหลายชาติพันธุ์ นับถือต่างศาสนา และมีการเคารพเสรีภาพในการนับถือศาสนาของบุคคลอื่นซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ประกอบกับผู้นำของรัฐก็มีจุดมุ่งหมายให้อุปถัมภ์ศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธด้วย ทำให้ความเข้มงวดของประชาชนไทยในการนับถือศาสนาพุทธได้ลดน้อยลงกว่าอดีตมาก

นอกจากนี้ ในปัจจุบันปรากฏว่าการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในสังคมไทยที่อ้างอิงตามคำสอนของพระพุทธศาสนาหรือการสร้างกฎเกณฑ์ให้ประชาชนไทยต้องนับถือศาสนาพุทธได้เริ่มคลี่คลายลงอย่างมาก เช่น ในปัจจุบัน นักเรียนในโรงเรียนรัฐที่นับถือศาสนาอื่นไม่

¹⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 31 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติ หรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

¹⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 67 “รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น...”

ต้องสวดมนต์ไหว้พระหลังเคารพธงชาติทุกวัน¹⁷ โดยผู้เขียนจะแสดงสถิติจำนวนผู้นับถือศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น ในลำดับต่อไป

ในปัจจุบัน ประชาชนในประเทศไทยไม่ได้นับถือศาสนาพุทธแต่เพียงศาสนาเดียว แต่มีประชาชนบางส่วนที่นับถือศาสนาอื่นด้วย เช่น ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาอื่นๆ และไม่นับถือศาสนา อันเป็นผลมาจาก ประชากรในประเทศไทยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ กล่าวคือ จากข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรเมื่อปี พ.ศ.2553 ร้อยละ 93 ของประชากรไทย เป็นชาวพุทธ ร้อยละ 5 เป็นชาวมุสลิม อย่างไรก็ตาม องค์การพัฒนาเอกชน (อพช.) นักวิชาการ และกลุ่มศาสนากล่าวว่าร้อยละ 85-95 ของประชากรนับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ส่วนอีกร้อยละ 5-10 ของประชากรนับถือศาสนาอิสลาม มีประชากรจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 5 ที่นับถือภูตผี ศาสนาคริสต์ ลัทธิขงจื้อ ศาสนาฮินดู ศาสนายูดาห์ ศาสนาซิกข์ และลัทธิเต๋า โดยเฉพาะชาวมุสลิมเป็นประชากรขนาดใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ในประเทศไทย ในบริเวณ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลันราธิวาส และสตูล ตลอดจนบางส่วนของจังหวัดสงขลาและชุมพร มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม ประกอบด้วยทั้งผู้ที่มีเชื้อสายไทยและมลายู คนส่วนใหญ่เชื่อกันว่า ประชากรชาวมุสลิมส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่มากที่สุดบริเวณนี้¹⁸ ส่วนศาสนาคริสต์ มีคริสต์ศาสนิกชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2558 มีจำนวนคริสต์ศาสนิกชนรวมกันราว 814,508 คน ประกอบด้วย 2 นิกาย ได้แก่ โปรเตสแตนต์และโรมันคาทอลิก¹⁹

มีข้อน่าสังเกตว่า ในปัจจุบัน ประชากรในประเทศไทยมีแนวโน้มที่นับถือศาสนาอื่นที่ไม่ใช่ศาสนาพุทธมากยิ่งขึ้น ดังนี้ ปรากฏจากสถิติสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2543²⁰

¹⁷ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการสวดมนต์ไหว้พระของนักเรียน พ.ศ.2503, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://www.sena.ac.th/regulations/15.pdf>

¹⁸ “รายงานว่าด้วยเสรีภาพทางศาสนานานาชาติในประเทศไทย พ.ศ.2559,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-th/official-reports-th/2016-international-religious-freedom-report-thailand-th/>

¹⁹ “ประวัติศาสนาคริสต์ในประเทศไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <https://www.godfirstsd.org/>

²⁰ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, “ประชากรจำแนกตามศาสนา หมวดยุ เพศ และเขตการปกครอง สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2543,”

พ.ศ. 2551²¹ พ.ศ. 2554²² และ พ.ศ. 2557²³ ²⁴ โดยจำนวนคนไทยนับถือศาสนาพุทธมีจำนวน 93.83%, 93.9%, 94.6 %, 94.6% ส่วนจำนวนคนไทยนับถือศาสนาอิสลามมีจำนวน 4.56%, 5.2%, 4.6%, 4.2% ศาสนาคริสต์มีจำนวน 0.8%, 0.7%, 0.7%, 1.1% ศาสนาฮินดูมีจำนวน 0.086%, 0.2%, 0.1%, 0.1% ส่วนลัทธิขงจื้อ ศาสนาอื่น ไม่มีศาสนามีจำนวน 0.011%, 0.079%, 0.27% ในปี พ.ศ.2543 และมีจำนวน 0.2%, 0.1%, 0.1% ในปี พ.ศ.2551, 2554 และ 2557 ตามลำดับ

ดังนั้น จากการศึกษาพบว่า การนับถือศาสนาของประชากรไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2557 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่่นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาอื่น รองลงมาตามลำดับ อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่า ประชากรผู้นับถือศาสนาอิสลามมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในการสำรวจปี พ.ศ.2551 และลดจำนวนน้อยลงในปี พ.ศ.2553-2557 ในขณะที่มีผู้นับถือศาสนาคริสต์เพิ่มมากขึ้น ตลอดระยะเวลาสำรวจสถิติสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2543-2557 นอกจากนี้ จากสถิติดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ประชาชนไทยนับถือศาสนาอื่น นอกจากศาสนาพุทธด้วย

ส่วนมุมมองของพุทธศาสนาที่มีต่อผู้ค้าประเวณี พบว่า มีการกล่าวถึงประเภทของหญิงผู้ประกอบอาชีพโสเภณี โดยมีคำเรียกหญิงที่ประกอบอาชีพโสเภณีหลายคำ เช่น

สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>

²¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, “สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2551,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>.

²² สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, “ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับการนับถือศาสนาในประเทศไทย (ในหน้า 6-8 สารสถิติ ปีที่ 23 ต.ค.-ธ.ค.2555 สำนักงานสถิติแห่งชาติ), สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2554,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>.

²³ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, “สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2557,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>.

²⁴ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, “แผนภูมิ 4.1 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามศาสนา และภาค พ.ศ.2557,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>.

“โสเภณี” “นครโสเภณี” (หญิงงามเมือง) “คณิกา” (หญิงของหมู่คณะหรือทำอาชีพเป็นกลุ่ม) “เวสี” และ “เวสียา” (หญิงผู้อยู่ตามตรอกชอกชอย) เป็นต้น จะเห็นว่าชื่อต่าง ๆ ที่ใช้เรียกผู้หญิงกลุ่มนี้ในสมัยนั้น เป็นคำที่สื่อถึงการยกย่องในรูปร่างหน้าตาโสเภณีและลักษณะของการประกอบอาชีพ ทั้งในพระไตรปิฎกและอรรถกถามีเรื่องราวของโสเภณีหลายคนที่ได้บรรลุนิพพานเป็นพระอริยบุคคล และได้ทำคุณประโยชน์แก่พุทธศาสนามากมาย เช่น²⁵ นางสาวดี หญิงโสเภณีในกรุงราชคฤห์มารดาของ หมอชีวกโกมารภัจจ์ ผู้ถวายการดูแลด้านสุขภาพของพระพุทธเจ้าและคณะสงฆ์

อย่างไรก็ตาม มีโสเภณีอีกจำนวนหนึ่งที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดี โสเภณีเหล่านี้มักไม่ปรากฏชื่อ แต่ถูกอ้างถึงในฐานะที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ พระภิกษุบางรูป เช่น²⁶ เกี่ยวกับพระสุนทรสมุทฺธ ผู้ออกบวช แต่พ่อแม่ว่าจ้างให้โสเภณีคนหนึ่งใช้อุบายทำให้ท่านสึก เช่น ออกอุบายนิมนต์ท่านไปฉันที่บ้าน ใช้วิธีการต่างๆ เช่น ทำกัมเมย กระโดดโลดเต้น ทำเป็นเหนียมอาย นั่งไขว่ห้าง อุ้มเด็ก และหยอกล้อกับเด็ก เป็นต้น

ฐานะและบทบาทของโสเภณีในสังคมอินเดียสมัยโบราณที่ผู้เขียนยกมาข้างต้น โดยเฉพาะโสเภณีที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาอาจสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้²⁷

ประการแรก โสเภณี เป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ โดยพระราชแห่งนครทรงเป็นผู้สถาปนา นครหนึ่งจะมีโสเภณีหนึ่งคน ตำแหน่งนี้จึงเรียกว่า นครโสเภณี ซึ่งหมายถึงหญิงงามประจำเมือง การคัดเลือกหญิงเป็นโสเภณีกระทำอย่างพิถีพิถัน สตรีที่ได้รับเลือกต้องมีคุณสมบัติมากมายนอกเหนือจากความสวยงามของหน้าตาและเรือนร่าง เช่น ต้องมีความรู้ในนาฏศิลป์ คีตศิลป์ และวรรณคดี เป็นต้น

ประการที่สอง โสเภณีเป็นคนของทางราชการ ได้รับเงินรายได้ประจำจากทางการและประชาชนและรายได้ที่มาจากคนที่มาใช้บริการ นครโสเภณีจึงมีชีวิตความเป็นอยู่ที่หรูหรา มีสถานที่อยู่เป็นคฤหาสน์ใหญ่โต และมีข้าทาสบริวาร

ประการที่สาม นครโสเภณีเป็นตำแหน่งหัวหน้า ทำหน้าที่รับแขกบ้านแขกเมืองเท่านั้น บุรุษในนครที่ต้องการหาความสำราญที่สำนัโสเภณีจะได้รับบริการจากโสเภณีระดับรองลงมา หรือบริวารที่นางนครโสเภณีจัดหาเป็นผู้ให้บริการ

²⁵ พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร , “พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาโสเภณี”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=434&articlegroup_id=102.

²⁶ เฝิงอ้าง.

²⁷ เฝิงอ้าง.

ประการที่สี่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา นครโสภณีย์หลายคน ได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์บุคคล บางคนเป็นผู้ให้ความอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา หรือเลิกประกอบอาชีพนี้แล้วบวชเป็นภิกษุณี กลายเป็นสาวิกาคนสำคัญที่ช่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ต่อไป เมื่อพิจารณาในแง่ของหลักคำสอน หลักศีลธรรมต่างๆ ตามคำสอนของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการค้าประเวณี เห็นว่า อาชีพค้าประเวณีเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสัมพันธ์อย่างแยกกันไม่ออก ตามหลักคำสอนแนวคิดของพระพุทธศาสนา มองว่า เพศสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องต่ำ แต่เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์และเป็นความสุขขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็น “กามสุข” แต่กามสุข ความต้องการทางเพศไม่ใช่ความต้องการอันจำเป็นที่มนุษย์ต้องทำ ดังนั้น ตามแนวคิดของพุทธศาสนาจึงไม่สนับสนุนให้มนุษย์ยึดมั่นในกามสุขจนเกินไป แต่สนับสนุนให้พัฒนาส่งเสริมตนเองให้มีศักยภาพอยู่เหนือกามสุขให้ได้ นอกจากนี้ ในสมัยพุทธกาล โสภณีย์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกันพบว่า ในมุมมองของพุทธศาสนา มองคนที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีแบบกลางๆ ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม แต่ก็ไม่สนับสนุนเหมือนกันกับอาชีพอื่น²⁸ กล่าวคือ มองว่าในทุกสาขาอาชีพเป็นคนเหมือนกัน ไม่แยกแยะมองว่าคนอาชีพนี้ดีหรือไม่ดีอย่างไรแต่แยกพิจารณาคนออกจากอาชีพอย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อตัดเรื่องอาชีพออกไปแล้ว ทุกคนมีฐานะเป็นคนเหมือนกัน ทุกคนสามารถจะทำความดีเพื่อยกระดับชีวิตของตนให้สูงขึ้น เข้าสู่ความเป็นพระอรหันต์ในที่สุด พระพุทธศาสนาเปิดโอกาสให้ผู้ค้าประเวณีเข้าสู่ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและเข้าร่วมพิธีทางศาสนาได้อย่างเท่าเทียมกับอาชีพอื่นๆ และไม่ได้มีบทบัญญัติประณามโสภณีย์ว่า หญิงชั่วดังที่สังคมไทยประณามแต่อย่างใด

ส่วนในแง่ของศีลธรรมซึ่งพิจารณาการกระทำ ตามหลักศีลข้อที่ 3 การงดเว้นจากการประพฤติดนินทา เห็นว่า ผู้ค้าประเวณีประพฤติดนินทาคือ แต่มีเพียงกรณีเดียวเท่านั้นที่ไม่ถือว่าละเมิด คือ การมีเพศสัมพันธ์กับชายโสดที่บรรลุนิพพานแล้ว อย่างไรก็ตาม ถ้าตัดสินด้วยเกณฑ์ของธรรมก็ถือว่าไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการใช้หลักศีลธรรมประการเดียวมาขัดขวางการพัฒนาชีวิตในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของพุทธศาสนาที่ต้องการส่งเสริมให้โอกาสบุคคลพัฒนาชีวิตได้²⁹

กล่าวโดยสรุป มุมมองของพุทธศาสนาที่มีต่อผู้ค้าประเวณี เห็นว่า พุทธศาสนาไม่ได้กำหนดหรือประณาม เหยียดหยามผู้ค้าประเวณีไว้ว่าเป็น “หญิงชั่ว” “หญิงไม่ดี” ตามความเชื่อของสังคมไทย แต่พุทธศาสนา มองความเป็นคนหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และกำหนดว่า

²⁸ เฟิงอ้วง.

²⁹ เฟิงอ้วง.

บุคคลหนึ่งดีหรือไม่ตามการกระทำ ดูที่บุคคล โดยไม่ดูที่การประกอบอาชีพค้าประเวณี บุคคลซึ่งประกอบอาชีพค้าประเวณีย่อมมีทั้งที่ดีและไม่ดีปะปนดังเช่นกับอาชีพอื่น แม้ทางหลักศีลธรรมจะปรากฏว่า ผู้ค้าประเวณีเป็นผู้ประพฤตินิสัยข้อที่ 3 ประพฤติผิดในกาม แต่หลักศีลธรรมดังกล่าวเป็นเพียงแค่หลักยึดเหนี่ยวจิตใจที่มุ่งต้องการให้บุคคลพัฒนาชีวิต ทำดียิ่งขึ้นไปเท่านั้น

มีข้อสังเกตว่า การตัดสินผู้ค้าประเวณีว่าเป็นบุคคลไม่ดี โดยไม่พิจารณาเจตนาธรรมของหลักคำสอนพุทธศาสนาเป็นการบิดเบือนหลักคำสอนพุทธศาสนา เมื่อสังคมไทยรับเอาศีลธรรมมาใช้เป็นวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ไม่ได้พิจารณาการกระทำของบุคคลเป็นหลักดังคำสอนของพุทธศาสนาจึงก่อให้เกิดแนวความคิดหรือชุดความเชื่อที่เชื่อว่า ผู้ค้าประเวณีคือผู้กระทำผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง สมควรได้รับการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้ผู้ค้าประเวณีในประเทศไทยอยู่ในฐานะไม่ได้รับการยกย่อง ไม่ได้รับการคุ้มครอง นอกจากนี้ หลักศีลธรรมหรือการผิดศีลข้อ 3 ขัดแย้งกับหลักเสรีภาพทางเพศของมนุษย์ โดยมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการร่วมประเวณีกับบุคคลใด ณ สถานที่ใด ตามความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย อีกทั้ง หลักศีลธรรมเป็นความเชื่อส่วนบุคคล ไม่นั่นนอน และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย

โดยสรุป จากการศึกษาพบว่า ประชากรชาวไทยเริ่มมีมุมมองยึดถือปฏิบัติศีลธรรมตามศาสนาพุทธดังกล่าวลดน้อยลง ไม่เคร่งครัดอย่างเฉกเช่นในอดีต และนับถือหลายศาสนา ทำให้ชาวไทยเริ่มมีมุมมองแนวความคิดเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีเปลี่ยนแปลงไป ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

2.1.1.3 ความเชื่อและค่านิยม

ความเชื่อและค่านิยมก็เป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อมุมมองต่อผู้ค้าประเวณี ซึ่งเป็นผลผลิตจาก ศาสนา หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ที่คนในสังคมยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านานจนเป็นจารีตประเพณีที่ควบคุมกำหนดกฎเกณฑ์ความคิด ความประพฤติของคนในสังคมว่าแบบแผนใดถือถือว่าเป็นแบบแผนที่ดี หรือสิ่งใดคือสิ่งที่ไม่ดี

ค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสังคมไทยสามารถศึกษาได้จากวัฒนธรรมประเพณี สุภาชิตสอนใจที่ผู้คนในสังคมสั่งสอนสืบทอดต่อกันมารุ่นต่อรุ่น ทั้งนี้ ค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีมีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางเพศของไทยอย่างแยกจากกันไม่ได้ ดังที่จะอธิบายดังต่อไปนี้

(1) ค่านิยมทางเพศ

ค่านิยมทางเพศของคนไทยที่กำหนดบรรทัดฐาน พฤติกรรมทางเพศของหญิงและชายแตกต่างกันจนเป็นค่านิยมทางเพศสองมาตรฐาน โดยค่านิยมทางเพศเป็นผลผลิตสืบเนื่องจากโครงสร้างสังคมไทย และวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมทางเพศของไทยมีความสอดคล้องกับโครงสร้างสังคมชายเป็นใหญ่ ทำให้มีการกำหนดบรรทัดฐานพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงอย่าง

เข้มงวด เพื่อควบคุมพฤติกรรมและการแสดงออกทางเพศของผู้หญิง และให้สิทธิผู้ชายมีอำนาจในเรื่องทางเพศมากกว่า โดยตัวอย่างที่ชัดเจน ได้แก่ ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมที่กำหนดให้เรื่องเพศของผู้หญิงอยู่ในกรอบของเพศสัมพันธ์ในครอบครัวเท่านั้น กล่าวคือ สังคมไทยและกฎหมายไทยได้จำกัดความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิงไว้ในการแต่งงาน³⁰ หญิงสามารถมีเพศสัมพันธ์กับสามีของตนได้เพียงคนเดียวทำให้การเพศสัมพันธ์นอกระบบการแต่งงาน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน การมีความสัมพันธ์ชู้ช้อน รวมถึงการค้าประเวณีเป็นความผิดและเป็นปัญหาของสังคมอย่างร้ายแรง ในขณะที่ค่านิยมทางเพศของชายไทยมองว่า ผู้ชายเป็นเพศที่มีความต้องการทางเพศสูงและจำเป็นต้องได้รับการปลดปล่อย จึงมีค่านิยมอนุญาตให้ชายสามารถมีภรรยาหลายคนได้ดังเช่นในอดีต หรืออนุญาตให้ชายสามารถใช้บริการทางเพศได้ โดยไม่ใช่เรื่องที่เสียหาย อนึ่ง ค่านิยมทางเพศของไทยที่สะท้อนถึงค่านิยมทางเพศสองมาตรฐานระหว่างหญิงและชาย เห็นได้ชัดจากความเชื่อในสังคมได้ดังนี้ เช่น

1. ความเชื่อที่ว่า ผู้ชายเป็นมนุษย์เพศที่เหนือกว่าผู้หญิง ผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชายและเป็นเพียงสมบัติของผู้ชาย
2. ความเชื่อที่ว่า ความต้องการทางเพศของชายเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องหาทางปลดปล่อยหรือตอบสนองอย่างน่าพอใจ ในขณะที่ความต้องการทางเพศของผู้หญิงไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้น
3. ความเชื่อที่ว่า ชายชาติตรีต้องมีความสามารถในเรื่องเพศ
4. ความเชื่อที่ว่า ผู้ชายมีธรรมชาติทางเพศอันร้อนแรงและมีความต้องการทางเพศมากกว่าหญิงจึงสมควรได้รับสิทธิการมรดกมากกว่าและหญิงมิได้เป็นเจ้าของร่างกายและเพศของตน

ความเชื่อสี่ประการแรกที่กล่าวข้างต้นเป็นตัวอย่างแสดงความสัมพันธ์และบทบาทระหว่างหญิงและชาย สังคมไทยยึดมั่นต่อค่านิยมความเชื่อที่ว่า เรื่องเพศของผู้หญิงดำรงอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของชายดังกล่าวนั้น ทำให้หญิงที่ละเมิดต่อค่านิยมความเชื่อดังกล่าวจะถูกประณามอย่างร้ายแรง พฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงจะต้องอยู่ภายในสถาบันครอบครัวเท่านั้น หากการกระทำทางเพศของผู้หญิงอยู่นอกเหนือระบบครอบครัวและการแต่งงาน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์นอกจากสามี รวมถึงการค้าประเวณี หรือการที่หญิงมีประสบการณ์ทางเพศเป็นสิ่งที่น่าละอาย เพราะเป็นเครื่องหมายโดยนัยแสดงว่าหญิงนั้นไม่บริสุทธิ์

³⁰ ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, เมื่อผู้หญิงคิดจะมีหนวด: การต่อสู้ความจริงเรื่องเพศในสภาผู้แทนราษฎร, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: คบไฟ, 2549), น.111.

และหญิงเหล่านี้สมควรได้รับประณามอย่างรุนแรง นอกจากนี้ ค่านิยมทางเพศในสังคมไทยยังมีค่านิยมเกี่ยวกับการรักษาพรหมจรรย์ของหญิง โดยมีค่านิยมและความเชื่อว่า หญิงไทยควรสงวนรักษาพรหมจรรย์ของตนไว้จนกว่าจะแต่งงาน พรหมจรรย์กลายเป็นเครื่องมือกำหนดคุณค่าความเป็นหญิงที่ดีและไม่ดี หากหญิงใดไม่สามารถรักษาพรหมจรรย์ของตนเองไว้ได้ก็就会被ประณามและเป็นที่ยกย่องอย่างรุนแรง³¹

ในอดีต ค่านิยมทางเพศดังกล่าวมีความเข้มงวดอย่างมาก ดังปรากฏจากคำกล่าวของเฉลิม จันปฐมพงศ์ ซึ่งกล่าวไว้ในปี พ.ศ.2520 ว่า “ถึงอย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2520) สังคมไทยยังยอมรับว่าชายเป็นใหญ่กว่าหญิงเสมอ ถ้าหญิงใดแต่งงานก็ยังคงถือคติที่ว่าต้องรักและซื่อสัตย์ต่อสามีคนเดียว ห้ามแบ่งความรักหรือไปมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นเป็นการผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง ส่วนเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศของสตรีโสเภณียังอยู่ในขอบเขต โดยไม่ควรจะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายใดจนกว่าจะแต่งงานแล้ว หญิงคนใดที่เปลี่ยนคู่ควรเป็นประจําหรือชอบไปเที่ยวกับชายมากมายหลายตา สังคมจะรังเกียจ หญิงจึงจำต้องประพฤติอยู่ในกรอบของประเพณี”³²

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน สังคมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก วิธีการดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบันที่มีลักษณะผสมผสานความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์และมีความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและการเดินทางที่ทำให้ผู้คนในโลกสามารถเคลื่อนย้าย ติดต่อกันได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้นและโลกทุนนิยมในปัจจุบัน สังคมไทยได้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตก รวมถึงวัฒนธรรมทางเพศของตะวันตกที่ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์นอกการแต่งงาน และนำแนวคิดความเสมอภาคระหว่างชายหญิง แนวคิดสิทธิสตรีที่มุ่งเน้นให้สังคมมองหญิงในฐานะที่เท่าเทียมกับชาย แนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพตามหลักสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ค่านิยมในลักษณะสองมาตรฐานดังกล่าวข้างต้นจึงมีความคลี่คลายลง ประชาชนเริ่มมีความคิดเห็นยอมรับการมีเพศสัมพันธ์นอกสถาบันครอบครัวมากยิ่งขึ้น โดยมองถึงสิทธิของบุคคลเป็นสำคัญ การมีเพศสัมพันธ์และการอยู่ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติสามัญ³³ การมีเพศสัมพันธ์และการอยู่ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องที่ดีที่ได้ศึกษานิสัยใจคอของคู่รักอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้หญิงชายในปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์และอยู่ก่อนแต่งงานมากขึ้น ดังสถิติจาก

³¹ ศุภีมาน นฤมล, นางงามตุ๊กกระจก: การศึกษากระบวนการกลายเป็นหมอนวดไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: ส่องสยาม, 2531), น.64.

³² เพ็ญอ้อ, น.63-64.

³³ วรารัตน์ มหามนตรี, “ภาพสะท้อนโลกทัศน์ของคนไทยต่อผู้หญิง,” วารสารอรรถปริวรรตศึกษา โขง-สาละวิน, น.13.

การสำรวจพฤติกรรมของเยาวชนแสดงให้เห็นว่า เด็กอาชีวศึกษาและอุดมศึกษายอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 37 และยอมรับการอยู่ก่อนแต่ง ร้อยละ 50³⁴ นอกจากนี้ งานวิจัยเรื่อง “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย” ยังสนับสนุนสถิติข้างต้นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน มีแนวโน้มจะเป็นบรรทัดฐานของคนวัยทำงานและวัยเรียนหนังสือ อีกทั้งคนในสังคม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดวัฒนธรรมตะวันตกไม่ได้ยึดถือพรหมจรรย์เป็นสิ่งกำหนดคุณค่าของหญิง สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสะท้อนถึงค่านิยมการถือพรหมจารีของผู้หญิงไทยไว้จนกว่าจะแต่งงาน คดีรักรับรางวัลสงวนตัวลดลงมากในทางปฏิบัติ³⁵

โดยสรุป ค่านิยมทางเพศในสังคมไทยที่มีลักษณะสองมาตรฐาน กำหนดความประพฤติทางเพศของชายหญิงให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ค่านิยมทางเพศกำหนดสิทธิเสรีภาพทางเพศของหญิงให้ถูกจำกัดไว้เฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ในสถานบันครอบครัวเท่านั้น หญิงไม่อาจร่วมเพศกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่สามีตนได้ หรือไม่อาจค้าประเวณีได้ ในขณะที่ผู้ชายมีความต้องการทางเพศสูง อันต้องได้รับการปลดปล่อย ผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส รวมถึงซื้อบริการทางเพศได้ ดังนั้น จึงมีข้อสังเกตว่า ค่านิยมทางเพศระหว่างชายและหญิงขัดแย้งกัน ซึ่งหากพิจารณา ค่านิยมทางเพศชาย ทำให้ทราบว่า การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการปลดปล่อยความต้องการทางเพศของชาย

(2) ค่านิยมบริโภคนิยม

ค่านิยมบริโภคนิยม หมายถึง การนิยมบริโภคฟุ่มเฟือยเกินความต้องการที่จำเป็นในชีวิตและเกินกว่าฐานะรายได้หรือความสามารถในการผลิตของคนหรือของประเทศ ซึ่งแพร่หลายในประเทศไทยอย่างมาก ไม่เพียงแต่เฉพาะนักศึกษา เยาวชนเท่านั้น แต่ยังพบเห็นคนทั่วไปวัยทำงาน ผู้ใหญ่ต่างก็นิยมใช้ของฟุ่มเฟือย ทั้งนี้ ค่านิยมบริโภคนิยมของคนไทยได้รับมาจากปัจจัยหลายประการได้แก่³⁶

ประการแรก สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมดั้งเดิมพึ่งพาตนเองได้แบบมีผลผลิตเหลือเฟือ การจัดงานฉลองตามประเพณี งานบุญทางศาสนา ซึ่งนิยมจัดกันอย่างใหญ่โตเพื่อแสดงความใจกว้างเอื้อเฟื้อ เช่น ต้องทำอาหารเพื่อคนร่วมงานบุญมากๆ มิฉะนั้น

³⁴ เฝิงอ้วง.

³⁵ กฤตยา อาชวนิจกุล, “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2560, จาก www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVII/Download/2011-Article-03.pdf.

³⁶ วิทยากร เชียงกุล, “ลัทธิบริโภคนิยมเกิดจากอะไรและจะแก้ไขกันอย่างไร,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560, จาก <https://witayakornclub.wordpress.com/2008/>

จะถูกกล่าวหาว่าใจแคบ เนื่องจากสังคมขณะนั้นเป็นชุมชนเกษตรกรรม ประชาชนสามารถผลิตผลผลิตได้มากมายจึงไม่สิ้นเปลืองมาก แต่เมื่อนำค่านิยมนี้มาใช้ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินซื้อหาจัดการทำให้การจัดงานบุญประเพณีต่างๆฟุ่มเฟือยกว่าสมัยก่อน

ประการที่สอง วัฒนธรรมศักดินา เจ้าขุนมูลนาย โดยแสดงฐานะด้วยการแต่งตัว ใช้ของหรูหรา ชอบทำบุญจัดงานใหญ่โต เช่นนี้ก็มีส่วนทำให้คนไทยชอบบอวเวลาไปวัดไปงานต่างๆ ประชาชนต้องแต่งตัวดูดี หลูหรา ดังสุภาวดีของคนภาคเหนือว่า “แต่งตัวไม่ดีคนเห็นง่าย แต่ท้องหิวไม่มีใครส่องไฟเห็น” อันสะท้อนถึง พฤติกรรมของคนไทยที่ยึดถือค่านิยมบริโภคนิยม บริโภคสิ่งที่สูงกว่าฐานะจริง อย่างที่เรียกว่า รายได้ต่ำรสนิยมสูง เช่น คนที่มีฐานะเป็นชนชั้นกลางต้องซื้อรถยนต์ส่วนตัว แม้จะต้องผ่อนเงินส่งก็ตาม โดยที่รถยนต์สำหรับคนไทยเป็นสิ่งของที่แสดงถึงสถานะความร่ำรวยของตนเองประกอบการใช้สำหรับพาหนะ

ประการที่สาม ทุนนิยมไทยเป็นการนำเอาทุนต่างชาติอย่างเต็มรูปแบบและเข้ามาในยุคที่บริษัทข้ามชาติเติบโตอย่างมาก มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อกระตุ้นการขายสินค้า เช่น การซื้อแบบผ่อนเงินส่ง ทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศทุนนิยมล่าหลังหรือทุนนิยมบริวารที่เน้นการซื้อเพื่อการบริโภคมากกว่าการผลิตเพื่อตนเอง โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความตื่นตัวทางเพศ ชอบการแต่งตัว ความสนุกสนาน ความตื่นเต้น จึงตกเป็นเหยื่อของค่านิยมทุนนิยมได้ง่ายกว่าวัยอื่นๆ

ประการที่สี่ รัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของคนรวยและชนชั้นกลางทุกรัฐบาลได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาทุนนิยมอุตสาหกรรม กล่าวคือ รัฐบาลมักคิดนโยบายในกรอบของการส่งเสริมการลงทุน การค้าเสรี การกระตุ้นการขยาย กระตุ้นการใช้จ่ายมาก ส่วนหนึ่งเพราะรัฐบาลหวังประโยชน์ในการหาเสียงและเพื่อธุรกิจของตน อีกส่วนหนึ่งชนชั้นนำของไทยไม่มีความคิดเชิงชาตินิยม สังคมนิยม การอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน เห็นได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นจากการที่รัฐบาลไม่มีนโยบายเก็บภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราก้าวหน้า

ประการที่ห้า ระบบการศึกษาและสื่อมวลชนของไทยส่งเสริมค่านิยมบริโภคนิยมมากกว่าส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันระบบทุนนิยมอุตสาหกรรม กล่าวคือ ระบบการศึกษาไม่เน้นสอนให้ประชาชนรู้จักตนเอง ภูมิใจในตนเอง รู้จักชุมชนสังคม คติวิเคราะห์สังเคราะห์ รู้จักประมาณตนเอง และการอดออม

ด้วยปัจจัยดังกล่าว ล้วนมีผลให้คนไทยมีค่านิยมบริโภคนิยมอย่างมากระบายบริโภคนิยมเกินกว่ากำลังหรือรายได้ของตนเอง ส่งผลให้ประชาชนคนไทยมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากยิ่งขึ้น และผลักดันให้บุคคลอายุน้อยออกไปทำงานหาเงินมากยิ่งขึ้น และทำให้คนไทยมีหนี้สินมากยิ่งขึ้น

มีข้อสังเกตว่า สำหรับในเรื่องเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี ค่านิยมบริโภคนิยม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลเลือกเป็นผู้ค้าประเวณี เพราะเป็นอาชีพที่ได้เงินรวดเร็ว สามารถตอบสนองต่อค่านิยมบริโภคนิยมได้อย่างรวดเร็วกว่าอาชีพอื่น ดังนั้น หากต้องการล้มล้างหรือห้ามการค้าประเวณีจึงต้องแก้ไขตั้งแต่เรื่องค่านิยมบริโภคนิยมของคนไทยด้วย ซึ่งต้องแก้ไขทุกส่วนที่มีส่วนก่อให้เกิดค่านิยมบริโภคนิยมด้วย จึงเป็นสิ่งที่แก้ปัญหาดูได้ยาก เพราะค่านิยมบริโภคนิยมก็มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมประเพณีของคนไทยที่เฝ้าหวงอยู่ด้วย นอกจากนี้ ยังเชื่อมโยงกับสังคมไทยที่เป็นสังคมอุตสาหกรรม และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคของแต่ละบุคคล ซึ่งมีสิทธิเลือกใช้สอยอย่างอิสระเสรี จึงยากที่จะแก้ไขค่านิยมบริโภคนิยมให้หมดไป หากไม่สามารถแก้ไขได้ การค้าประเวณีก็ยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

โดยสรุป ค่านิยมบริโภคนิยมเกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน และสอดคล้องวิธีปฏิบัติ วัฒนธรรมประเพณีเฝ้าหวงของคนไทย ค่านิยมบริโภคนิยมส่งผลต่อพฤติกรรมการค้าประเวณี และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากยิ่งขึ้น

(3) ค่านิยมต่อการค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีเป็นคนขายขอบของสังคม กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีไม่ได้รับการยอมรับหรือถูกให้ความสำคัญเท่ากับกันอาชีพอื่นๆ เนื่องจากตั้งแต่ในอดีต สังคมไทยมีค่านิยมมองการค้าประเวณีว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี จารีต ประเพณี และศาสนาของสังคมไทยที่ปลูกฝังไว้ว่า ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว เป็นแม่ศรีเรือน ห้ามแสดงพฤติกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง เป็นต้น และปลูกฝังว่า ผู้ชายเป็นใหญ่ มีสิทธิเหนือกว่าผู้หญิงตามรูปแบบของสังคมผู้ชายเป็นใหญ่ จึงทำให้เรื่องเพศของผู้หญิงถูกจำกัดอยู่กับการแต่งงาน และถูกนำมาเป็นเกณฑ์ผู้หญิงในสังคมไทยว่า ผู้หญิงใดเป็นคนดี และเป็นคนไม่ดี ทำให้ผู้ค้าประเวณีถูกมองว่า เป็นคนไม่ดี เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมและ ประพฤติขัดต่อศีลธรรมอันดีของสังคมอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ โครงสร้างของสังคม วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา ค่านิยมของคนไทยในปัจจุบันที่รับวัฒนธรรมประเพณี และค่านิยมจากต่างประเทศได้ง่ายยิ่งขึ้นทำให้ค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตอย่างมาก กล่าวคือ ค่านิยมเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีที่สังคมไทยมองว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทยอย่างรุนแรงได้เริ่มคลี่คลายลง ในปัจจุบันบางคนโดยเฉพาะประชากรรุ่นสมัยใหม่ยุคโลกาภิวัตน์ มีค่านิยมมองการค้าประเวณีว่า เป็นสิ่งที่

ยอมรับได้และมีความเคยชินกับเรื่องดังกล่าว³⁷ มองว่าเป็นเรื่องปกติ ไม่ใช่เรื่องเสียหาย เพราะเนื้อตัวร่างกายเป็นของตนเอง ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน อีกทั้ง ผู้ซื้อบริการทางเพศก็ซื้อด้วยความสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับ³⁸ การค้าประเวณีเป็นสิทธิส่วนบุคคลตามเสรีภาพทางเพศ และเมื่อเปรียบเทียบกับอาชญากรรมประเภทอื่นก็พบว่า การค้าประเวณีไม่ก่อเหตุอุกฉกรรจ์ร้ายแรงเท่ากับอาชญากรรมประเภทอื่น เช่น การฆ่าคนตายโดยเจตนา³⁹ และยังคงมองว่า การค้าประเวณีเป็นสิ่งชั่วร้ายที่จำเป็นในสังคม เพราะสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ชายปลดปล่อยความต้องการทางเพศโดยการข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น

จากการศึกษา สรุปว่า ค่านิยมของสังคมไทยต่อการค้าประเวณีได้ผ่อนคลายความรุนแรง เข้มงวดลง จากเดิมที่มองว่า เป็นสิ่งที่ผิดจารีตประเพณีอย่างเด็ดขาด ยอมรับไม่ได้ แต่ในปัจจุบันบุคคลบางคนมองว่า การค้าประเวณีเป็นเรื่องที่ยอมรับได้และไม่เสียหาย และเมื่อเปรียบเทียบกับระบบการบริโภคอย่างอื่นในระบบเศรษฐกิจที่มีผู้ซื้อก็ย่อมมีผู้ชาย และมีความรุนแรงน้อยกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น กล่าวคือ การค้าประเวณีเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย ดังที่จะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป ทำให้ในปัจจุบันค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีมีหลากหลายรูปแบบ นอกเหนือจากการยอมรับไม่ได้เพียงอย่างเดียวดังเช่นในสมัยอดีต

2.1.2 สภาพความรุนแรงของปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย

การศึกษาถึงสภาพความรุนแรงของสถานการณ์การค้าประเวณีในปัจจุบันในหัวข้อนี้ ไม่มีแหล่งอ้างอิงที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีโดยตรง แต่มักจะมีแหล่งอ้างอิงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และหน่วยงานของรัฐ องค์การเอกชนไม่มีการสำรวจจำนวนผู้ค้าประเวณีที่แท้จริง เพราะสภาพการทำงานของผู้ค้าประเวณีในปัจจุบันมีลักษณะเปลี่ยนเข้าออกวงการตลอด มีการเคลื่อนย้ายสูง ไม่เปิดเผยตัวหรือทำงานอิสระ ค้าประเวณีออนไลน์ ทำให้ยากต่อการรวบรวมข้อมูลที่แท้จริง

³⁷ อัญชลี พิณีจักร์ธรรม, “การค้าประเวณี: กรณีศึกษานักศึกษาหญิงในกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), น.74.

³⁸ เพชรวัลย์ ธีระวณิชพงศ์, “รับค่านิยมที่ผิดจะกลายเป็นบัณฑิตชาติจิตสำนึก, วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, ปีที่ 4, ฉบับที่ 2, น.3, (พฤษภาคม-สิงหาคม 2557).

³⁹ นพชนก มันทาวิจักษณ์, “การขายบริการทางเพศของนักศึกษาบนสื่อสังคมออนไลน์ ปัญหาของสังคมที่กลายเป็นเรื่องปกติของสังคม,” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2560, จาก <https://thaipublica.org/2014/05/student-sex-on-the-online-media/>

การคาดคะเนจำนวนผู้ค้าประเวณีจากหลายแหล่งอ้างอิงมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก คือ ทั้งประเทศไทยมีจำนวน 50,000-200,000 คน⁴⁰ โดยในปี พ.ศ.2544 มีผู้ให้บริการทางเพศในสถานบริการทางเพศต่างๆ ทั่วประเทศไทย จำนวน 75,045 คน ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวน 68,974 คน ในปี พ.ศ.2546 มีจำนวน 66,475 คน ในปี พ.ศ.2547 มีจำนวน 60,172 คน ในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน 57,463 คน โดยพบว่า มักให้บริการให้บาร์เปียร์ อาบอบนวด นวดแผนโบราณและร้านอาหารตามลำดับ⁴¹ ส่วนผลสำรวจ ในปี พ.ศ.2549-2550 โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบงานสำรวจสถานบริการทางเพศและผู้ให้บริการ พบว่า ในภาพรวมจำนวนสถานบริการทั่วประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคือ มีประมาณ 12,000 แห่งในปี พ.ศ.2545 และเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆเป็นจำนวน 13,398 แห่งในปีพ.ศ.2549 แต่จำนวนผู้ให้บริการทั่วประเทศมีสัดส่วนลดลงในช่วง 5 ปี คือในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน 55,355 คน

จากข้อมูลจำนวนผู้ค้าประเวณีในสถานบริการทางเพศ พ.ศ.2544-2550 สะท้อนว่า จำนวนผู้ค้าประเวณีในสถานบริการทางเพศมีจำนวนลดลง แต่น่าสังเกตว่า แม้ข้อมูลแสดงการลดจำนวนของผู้ค้าประเวณีในสถานบริการลงแต่ก็ไม่ได้หมายความว่า สถานการค้าประเวณีของไทยลดน้อยลง แต่เปลี่ยนรูปแบบเป็นการทำงานอิสระ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาลูกค้ามากยิ่งขึ้นหรือที่เรียกว่า “การค้าประเวณีออนไลน์” มีการนัดหมายซื้อบริการทางเพศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น โปรแกรมสนทนา

โดยในปี พ.ศ.2557 พบว่า⁴² มีการนำเด็กหญิงและเด็กชาย อายุระหว่าง 13-18 ปีเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี ทั้งในสถานบริการและนอกสถานบริการ ทั้งนี้มีขบวนการติดต่องค์กร ชักชวน ยุยงส่งเสริมให้เด็กและหญิงเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี มีการติดตอลูกค้าเพื่อซื้อบริการทาง

⁴⁰ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย, *อ้างแล้ว เชียงอรุณีที่ 10*, น.10.

⁴¹ กลุ่มโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักงานโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, *สถานบริการทางเพศและผู้ให้บริการทางเพศในประเทศไทย ปี พ.ศ.2548*, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2548), น.5-9.

⁴² ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, *รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2557*, (เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, 2557), น.1-2.

เพศผ่านโรงแรม เกสเฮ้าส์ รถสาธารณะหรือรถรับจ้าง ส่วนในปี พ.ศ.2558⁴³ พบว่า มีการค้าประเวณี ทั้งโดยสมัครใจและบังคับหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปีให้ค้าประเวณีอันเป็นการค้ามนุษย์ โดยรูปแบบการค้าประเวณีเปลี่ยนจากการขายบริการโดยตรงเป็นการขายบริการผ่านสื่อออนไลน์และผู้ขายบริการมีแนวโน้มเป็นเด็กอายุน้อยโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา และบางคนผันตัวเองจากผู้ค้าประเวณีเป็นผู้จัดหาเด็กหญิงให้กับลูกค้า ส่วนปี พ.ศ.2559⁴⁴ พบว่า นอกจากจะมีการค้าประเวณีโดยสมัครใจ บังคับให้ค้าประเวณีเด็กแล้ว ยังพบว่าการหลอกลวงให้ค้าประเวณียังต่างประเทศ ซึ่งผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นชาวต่างด้าว และพบว่า ลักษณะการติดต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยากที่เจ้าหน้าที่จะเข้าถึง เนื่องจากเป็นกลุ่มลับที่ทราบกันเฉพาะกลุ่ม ไม่เผยแพร่โดยทั่วไป และปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้ค้าประเวณีและผู้เป็นธุระจัดหาอายุน้อยลงต่ำกว่า 18 ปี

กล่าวโดยภาพรวม ผู้ค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันมักเป็นบุคคลที่ยินยอมสมัครใจในการค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ไม่ได้ถูกหลอกลวง บังคับขู่脅 ด้งเดกเช่นในสมัยยุคตกเหียว ในช่วงปี พ.ศ.2530-2540 โดยปัจจุบันมักเป็นค้าประเวณีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) หรือ โปรแกรมสนทนาไลน์ (Line) นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณีในปัจจุบันมีแนวโน้มที่อายุน้อยลง เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จนกระทั่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ค้าประเวณีเด็กอายุ 13-14 ปี เหล่านี้ก็ผันตัวเป็นนายหน้าจัดหาผู้ค้าประเวณีต่อไป⁴⁵ อย่างไรก็ตาม ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจก็ยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบัน แต่ผู้ค้าประเวณีประเภทนี้มักเป็นบุคคลต่างด้าว เช่น พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม⁴⁶ เป็นต้น โดยผู้ค้าประเวณีประเภทนี้จะถูกหลอกลวง บังคับขู่脅ให้ประกอบอาชีพค้าประเวณีในสถานบริการ เช่น สถานบริการอาบอบนวด นวดแผนโบราณ คาราโอเกะ เป็นต้น โดยปรากฏจากข่าวปราบปรามการค้ามนุษย์ที่อาบอบนวดนาตารี จังหวัดกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2559 พบหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นคนต่างด้าว 15 คน และพบหญิงต่างด้าวที่อายุเกิน 18 ปี จำนวน 83

⁴³ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2558, (เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่,2558), น.1-2.

⁴⁴ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2559, (เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่,2559), น.1-2.

⁴⁵ รายการเปิดปม สถานีโทรทัศน์ ช่อง Thai Pbs, วันที่ 9 มกราคม 2560.

⁴⁶ สถานทูตและสถานกงสุลในประเทศไทย, “รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ.2559,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560.

คน และมีหญิงไทยจำนวน 23 คนที่รับสารภาพว่าตนสมัครใจค้าประเวณี⁴⁷ และคดีต้นน้ำคาราโอเกะที่พบ เด็กสาวชาวลาว 8 คนถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีในร้านคาราโอเกะในจังหวัดนครพนม⁴⁸

จากสถานการณ์การค้าประเวณีในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีที่มีอยู่ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีแนวคิดที่มุ่งเน้นปราบปรามการค้าประเวณีโดยมีเจตนารมณ์ที่แท้จริงห้ามการค้าประเวณีในประเทศไทย และแม้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานบริการจะห้ามค้าประเวณี แต่ก็ปรากฏค้าประเวณีแอบแฝง เมื่อตามบทบัญญัติของกฎหมายเป็นเช่นนี้ ประกอบกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายที่มุ่งเน้นเอาผิดและจับกุมลงโทษผู้ค้าประเวณีมากกว่าผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า แมงดา ผู้ซื้อบริการ จึงทำให้ปรากฏสถิติการจับกุมผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีในจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับสภาพความรุนแรงของการค้าประเวณีที่ปรากฏเห็นได้ทั่วไป นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่รัฐยังคงใช้ช่องทางของบทบัญญัติที่กำหนดการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายเรียกรับสินบนจากผู้ประกอบกิจการค้าประเวณีแลกละเลยกับการไม่ดำเนินคดีสถานบริการนั้น⁴⁹ อีกทั้ง เจ้าหน้าที่รัฐก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณีเสียเอง โดยมักเป็นผู้ซื้อบริการการค้าประเวณี ทั้งผู้ค้าประเวณีเด็กและผู้ค้าประเวณีผู้ใหญ่⁵⁰ ซึ่งเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐละเลยไม่ปฏิบัติบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ใช้ช่องว่างของกฎหมายในการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ทั้งยังเป็นผู้กระทำความผิดแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้ค้าประเวณีเสียเอง ดังปรากฏจากการตรวจค้นสถานบันเทิงและอาบอบนวดนาตารี ซึ่งทำการจับกุมผู้ต้องหาได้ 13 คน โดย 4 คน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ⁵¹ และสถิติการจับกุมคดีการค้าประเวณีทั่วประเทศในปีงบประมาณ พ.ศ.2547 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า มีผู้กระทำความผิดทั้งสิ้น 26,897 ราย

⁴⁷ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2559, (กรุงเทพฯ: กองต่อต้านการค้ามนุษย์, 2560), น.81-82.

⁴⁸ เฟิ่งอ้วง, น.84.

⁴⁹ “จับอาบอบนวด 'นาตารี' รัชดาฯ ค้ากามต่างดาว เจอบัญชีส่วย!”, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thairath.co.th/content/634319>

⁵⁰ เปิดใจ! เขี่ยขอขวนการค้ากามแม่ฮ่องสอน นำเด็กสาวขายบริการตำรวจ-ข้าราชการระดับสูง, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2560, จาก <http://www.bugaboo.tv/watch/312349>.

⁵¹ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, อังแล้ว เขิงอรรถที่ 47, น.76.

จำนวนดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็น 28,634 รายในปี พ.ศ.2548 และเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวในปีงบประมาณ 2549 เป็น 40,106 ราย และในปีพ.ศ.2550 มีจำนวนผู้กระทำความผิด 35,944 ราย⁵²

นอกจากนี้ การดำเนินคดีของหน่วยงานภาครัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ปรากฏตามรายงานสถิติคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม- ธันวาคม พ.ศ.2556 ถึง พ.ศ.2560 ดังนี้

ตารางที่ 2.1

แสดงจำนวนผู้ต้องโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

ปี พ.ศ.	ผู้ค้าประเวณี (มาตรา 5-8)	ผู้เป็นธุระจัดหา (มาตรา 9, 12)	เจ้าของสถานการ ค้าประเวณี (มาตรา 11)	ผู้ปกครอง (มาตรา 10, 13)
2556 (ก.ค-ธ.ค) ⁵³	-	41	-	-
2557 (ม.ค-มิ.ย) ⁵⁴	15	36	-	-
2558 ^{55 56}	22	72	4	-

⁵² ปิยากร หวังมหาพร, “การปฏิเสชวาระนโยบายของไทยต่อประเด็นการทำให้โสเภณีถูกกฎหมาย,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, ฉบับที่ 4, ปีที่ 28, น.209, (ตุลาคม-ธันวาคม 2551).

⁵³ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, “สรุปสถิติคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เดือน กรกฎาคม- ธันวาคม พ.ศ.2556,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560, จากhttp://www.oppb.coj.go.th/doc/data/oppb/oppb_1461921026.pdf.

⁵⁴ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, “สรุปสถิติคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เดือน มกราคม- มิถุนายน พ.ศ.2557,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560, จากhttp://www.oppb.coj.go.th/doc/data/oppb/oppb_1461921071.pdf.

⁵⁵ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, “สรุปสถิติคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เดือน มกราคม- มิถุนายน พ.ศ.2558,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560, จาก http://www.oppb.coj.go.th/doc/data/oppb/_1461921149.pdf

ตารางที่ 2.1

แสดงจำนวนผู้ต้องโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ค้าประเวณี พ.ศ.2539 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผู้ค้าประเวณี (มาตรา 5-8)	ผู้เป็นธุระจัดหา (มาตรา 9-12)	เจ้าของสถานการ ค้าประเวณี (มาตรา 11)	ผู้ปกครอง (มาตรา 10, 13)
2559	ไม่พบข้อมูล			
2560	ไม่พบข้อมูล			

จากตารางดังกล่าวพบว่าผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ที่ราชอาณาจักรระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ.2556 รวม 6 เดือน มีจำนวนคดี 36 คดี มีจำนวนจำเลย 41 ราย เป็นชาย 16 ราย หญิง 25 ราย มีจำนวนผู้ต้องโทษ 41 ราย เป็นชาย 16 ราย หญิง 25 ราย เมื่อจำแนกเป็นรายมาตราพบว่า มีจำนวนคดีและผู้กระทำผิดในมาตรา 9 ทั้งหมด 36 คดี คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนคดีทั้งหมด มีจำเลย 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนจำเลยทั้งหมด และมีผู้ต้องโทษ 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ต้องโทษทั้งหมด⁵⁷

ส่วนในเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2557 จำแนกเป็นรายมาตราพบว่า มีจำนวนคดีและผู้กระทำผิดในมาตรา 9 มีจำนวนคดี 26 คดี คิดเป็นร้อยละ 63.41 ของจำนวนคดีทั้งหมด มีจำเลย 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.59 ของจำนวนจำเลยทั้งหมด และมีผู้ต้องโทษ 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.59 ของจำนวนผู้ต้องโทษทั้งหมด⁵⁸

เมื่อจำแนกจำนวนผู้ต้องโทษในปี พ.ศ.2558 เป็นรายมาตราพบว่า มีจำนวนคดีและผู้กระทำผิดในมาตรา 5-8 มีจำนวน 22 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.56 และมีจำนวนคดีและผู้กระทำ

⁵⁶ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, “สรุปสถิติคดีเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ.2558,” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560, จาก http://www.oppb.coj.go.th/doc/data/oppb/oppb_1465456439.pdf.

⁵⁷ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 53*.

⁵⁸ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54*.

ผิดในมาตรา 9 มีจำนวนคดี 72 คดี คิดเป็นร้อยละ 70.56 ของจำนวนคดีทั้งหมด มีจำนวนคดีและผู้กระทำความผิดในมาตรา 9 จำนวน 4 คดี คิดเป็นร้อยละ 3.92 ของจำนวนจำเลยทั้งหมด

นอกจากนี้ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นที่ตั้งต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์ได้รวบรวมสถิติการค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ตั้งแต่ พ.ศ.2557-2559 ไว้ดังนี้ ในปี พ.ศ.2557 มีจำนวนคดีค้ามนุษย์ 5 คดีเป็นการค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทั้งสิ้น มีผู้ต้องหาเป็นเพศชาย 3 คน และเพศหญิง 2 คน และในปีนี้มีผู้เสียหายทั้งหมด 17 คน⁵⁹ ส่วนในปี พ.ศ.2558 พบคดีค้ามนุษย์ 49 คดี โดยมีคดีค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี 48 คดีมีผู้ต้องหาในคดีค้าประเวณี 20 คน โดยเป็นผู้ต้องหาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี 9 คน และมากกว่า 18 ปี 11 คน พบผู้เสียหายในคดีค้าประเวณี 15 คนโดยเป็นผู้ต้องหาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี 12 คน และอายุเกิน 18 ปี 3 คน⁶⁰ ส่วนในปี พ.ศ.2559 พบคดีค้าประเวณี 15 คดี มีผู้ต้องหา 16 คน โดยพบผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า 18 ปี 2 คน และมากกว่า 18 ปี 14 คน และพบผู้เสียหายทั้งหมด 13 คน เป็นเด็ก 11 คน เป็นผู้ใหญ่ 2 คน⁶¹ จากสถิติการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงใหม่ดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า รัฐมีการดำเนินงานช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์จากการค้าประเวณีเป็นสำคัญ และพบผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

จากสภาพความรุนแรงของปัญหาการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน พบว่า ยังมี การจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับทฤษฎีอาญาที่จะกล่าวในลำดับต่อไป อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายดำเนินคดีกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่นยังมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนสถานประกอบการค้าประเวณีทั้งโดยตรงและโดยอ้อมที่มีจำนวนมากและพบเห็นได้ในสังคมไทยปัจจุบัน ดังนั้น กฎหมายการค้าประเวณีที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องและเปิดช่องว่างให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายที่หละหลวม ทุจริตมากยิ่งขึ้น อีกทั้งทำให้ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจและเหยื่อการค้ามนุษย์ยังไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเพียงพอ

2.1.3 รูปแบบการค้าประเวณีในประเทศไทย

ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะศึกษาารูปแบบการค้าประเวณีของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการค้าประเวณีที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยแบ่งรูปแบบการค้า

⁵⁹ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 42*.

⁶⁰ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 43*.

⁶¹ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 44*.

ประเพณี ตามช่วงเวลาสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นหลัก เนื่องจากยุคช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่ปรากฏการค้าประเพณีในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ดังนี้

2.1.3.1 ช่วงเวลาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2

ผู้เขียนได้แบ่งช่วงเวลาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ออกเป็น 2 ช่วงเวลาย่อย โดยใช้การเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นเกณฑ์ เนื่องจากในเหตุการณ์ดังกล่าวมีส่วนส่งผลให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง วัฒนธรรม ประเพณีอย่างมาก

(1) ยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา-ยุคก่อนเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2417)

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ พบว่า ยุคนี้เป็นยุคที่มีการปกครองแบบระบอบศักดินา มีระบบทาส ทาสมีฐานะเป็นทรัพย์สินของนายเงิน ซึ่งนายเงินสามารถซื้อขาย บังคับหรือลงโทษทาสของตนได้ ถ้าเป็นทาสหญิงอาจถูกนายเงินบังคับให้ค้าประเพณีในสถานการค้าประเพณีหรือชองได้ โดยเฉพาะบทบัญญัติกฎหมายหลายฉบับพบว่า มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการค้าประเพณี เช่น พระไอยการลักษณะลักพา พ.ศ.1901 พระไอยการลักษณะผิวเมีย พ.ศ.1904 เป็นต้น พบว่าหญิงที่มาประกอบอาชีพค้าประเพณีมักเป็นหญิงที่มาจากนางทาส โดยนางทาสมักเป็นหญิงที่ยากจนและหญิงที่เป็นเชลยศึกสงคราม ถูกบังคับให้บำเรอทางเพศแก่นายทาส จนกระทั่งถูกนายทาสขายให้แก่โรงโสเภณี ดังปรากฏตามจดหมายเหตุของลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งกล่าวถึงความชอบธรรมของขุนนางและนายเงินในการเกณฑ์ให้หญิงเด็กที่ตนซื้อมาให้ค้าประเพณี โดยต้องเสียเงินถวายพระมหากษัตริย์⁶² ต่อมาในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ ช่วงนี้ชาวจีนมีการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อเข้ามาเป็นแรงงาน หญิงและเด็กชาวจีนบางส่วนสมัครใจ บางส่วนถูกบังคับให้ค้าประเพณีในโรงโสเภณี ซึ่งย่านโรงโสเภณีในสมัยนี้ได้ตั้งขึ้นในย่านพื้นที่บันเทียมคำคีน ในกรุงเทพมหานครก็จะพบโรงโสเภณีตั้งอยู่บนเรือนแพและบนบก เป็นสำนักขับร้องเพลงให้แขกฟังทุกคืน โดยเฉพาะในเขตชุมชนชาวจีนที่สำเพ็ง ลูกค้ามีทั้งที่เป็นชาวจีนและไม่ใช่ชาวจีน⁶³ รูปแบบการค้าประเพณีในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนยุคเลิกทาสนี้มักปรากฏในรูปแบบของโรงโสเภณี หรือชองเท่านั้น โดยโรงโสเภณีในสมัยรัชกาลที่ 4 ตั้งแต่ พ.ศ.2411 เป็นโรงโสเภณีที่ได้รับการรับรองว่าถูกต้องตามกฎหมาย มีการจดทะเบียนโรงโสเภณีและหญิงโสเภณี และต้องเสียภาษีให้แก่รัฐที่เรียกว่า “ภาษีบำรุงถนน” โดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการเพิ่มพูนรายได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งภาษีนี้อาจจัดเก็บโดยเจ้าภาษีนายอากร กล่าวคือ ระบบที่รัฐบาลยินยอมให้เอกชนทำประมุขภาษี

⁶² อำนาจ เนตยสุภา, “แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์,” บทบัญญัติ, เล่ม 61 ตอน 3, น.31, 2548.

⁶³ วีระยุทธ ปีสาลี, กรุงเทพฯ ยามราตรี, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: มติชน, 2557), น.54.

แข่งขัน ผู้ที่ประมูลจะต้องส่งเงินให้แก่รัฐบาลตามที่ประมูลไว้และส่งให้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้ประมูลภาษีได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาษีนายอากรเรียกเก็บภาษีกับราษฎรแทนรัฐบาล อันหมายความว่าเจ้าภาษีเปรียบเสมือนตัวแทนรัฐบาลในการเก็บภาษี⁶⁴ อนึ่ง ปรากฏว่า ในรัชกาลที่ 4 มีการเก็บภาษีจากรุทริกิจการค้าประเวณีได้ถึง 50,000 บาทต่อปี เกือบเท่ากับเงินภาษีจากการทำประมงทุกชนิดซึ่งเก็บได้ 70,000 บาทต่อปี⁶⁵

(2) ยุคการเลิกทาส (พ.ศ.2417)–ยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2488)

ในปี พ.ศ.2417 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงออกพระราชบัญญัติพิทักษ์เกษียณอายุลูกทาสไทย ให้บุคคลผู้เป็นทาสหลุดพ้นจากการเป็นทาส ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายนี้ได้ส่งผลกระทบต่อการค้าประเวณีซึ่งผู้ค้าประเวณีเป็นนางทาสเดิมอย่างมาก ทำให้หญิงที่ค้าประเวณีในสถานะของนางทาสหมดสิ้นไปภายในระยะเวลาที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้ หลังจากที่มีการประกาศเลิกทาสประกอบกับการอพยพของหญิงต่างด้าวจากประเทศจีนจำนวนมาก เข้าสู่การค้าประเวณี⁶⁶ ทำให้รัฐบาลในขณะนั้นออกพระราชบัญญัติสัญญาโรค ร.ศ.127 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในไทย โดยกฎหมายฉบับนี้ยังกำหนดอายุหญิงนครโสเภณีว่าต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ เพื่อสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในสมัยนั้นที่ผู้หญิงแต่งงานเร็ว อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่า หญิงนครโสเภณีในยุคนี้มักเป็นหญิงโสเภณีที่เป็นด้วยความสมัครใจเอง⁶⁷ อีกทั้งกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่ต้องการขึ้นทะเบียนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการเก็บภาษีอากรจากระบบเจ้าภาษีนายอากรในรัชกาลที่ 4⁶⁸ และต้องการควบคุมดูแลเรื่องโรคติดต่อต่างๆที่กำลังแพร่ระบาดในขณะนั้น⁶⁹ ไม่ให้ติดมายังชายผู้เที่ยวโสเภณี อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้มีได้มุ่งควบคุมหรือลดจำนวนผู้ค้าประเวณีแต่อย่างใด และไม่ได้มีมุมมองของความชอบธรรมในการค้าประเวณีในประเด็นเกี่ยวกับศีลธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคมแต่อย่างใด แต่มีวัตถุประสงค์ที่

⁶⁴ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 4*, น.8-9.

⁶⁵ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 10*, น.2.

⁶⁶ อำนาจ เนตยสุภา, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 62*, น.32-33.

⁶⁷ ทรงวุฒิ สารสาริน, “แนวทางใหม่ของกฎหมายไทยต่อปัญหาการค้าประเวณีหญิงและเด็กข้ามชาติ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น.8.

⁶⁸ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 4*, น.12.

⁶⁹ อำนาจ เนตยสุภา, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 62*, น.33.

จะควบคุมการจราจร หรือที่เรียกว่า สัญจรโรค แพร่กระจายไปเท่านั้น⁷⁰ อนึ่ง จากกฎหมายบัญญัติควบคุมการจดทะเบียนโรงนครโสเภณี และหญิงโสเภณีดังกล่าว ทำให้ทราบได้ว่า รูปแบบการค้าประเวณีในขณะนั้นอยู่ในรูปแบบของโรงนครโสเภณี โดยมีหญิงโสเภณีอยู่ในสถานการค้าประเวณีดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบเริ่มแรกของธุรกิจการค้าประเวณี ไม่สลับซับซ้อนแต่อย่างใด นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ในช่วงทศวรรษที่ 2420-2450 เกิดคลับหรือบาร์ ซึ่งเป็นโรงโสเภณีชั้นดีอีกด้วยกกล่าวคือ คลับที่เป็นโรงโสเภณีมีลักษณะคล้ายกับสถานกินดื่มสาธารณะและสถานเรียงรมย์ที่มีหญิงสาวไว้คอยบริการลูกค้า และหากเป็นที่ต้องตาต้องใจก็สามารถร่วมหลับนอนด้วยได้ คลับเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการแบ่งระดับชั้นของโรงโสเภณีและความแพร่หลายของกิจการการค้าประเวณีที่ตั้งขึ้นในเมืองหลวงที่ได้ขยายขอบเขตนอกเขตสำเพ็งไปสู่พื้นที่อื่นๆ ในเมืองหลวงด้วย เช่น ย่านบางรักไว้คอยบริการลูกค้าชาวตะวันตก ย่านวรจักรสำหรับลูกค้าคนไทย ย่านสำเพ็งยังคงเป็นพื้นที่กิจการการค้าประเวณีที่ใหญ่ที่สุดในเมืองหลวงเพียงแค่นี้เปลี่ยนรูปแบบจากที่ตั้งอยู่บนแก่งริมน้ำหรือแพ มาตั้งอยู่ตามชอกซอยของถนนต่างๆ เพื่อหลบสายตาผู้คน⁷¹ อนึ่ง กิจการค้าประเวณีได้เติบโตและวิวัฒนาการไปตามการเปลี่ยนของสังคมในกรุงเทพฯ ที่เริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมทางบก เพราะโสเภณีแต่ละสำนักต้องเสียภาษีบำรุงถนนให้รัฐนำเงินไปสร้างถนน ส่วนโสเภณีเถื่อนที่ไม่ได้จดทะเบียนมักจะแอบแฝงยื่นขายบริการอยู่ตามโรงบ่อนและโรงหวย⁷² ต่อมาหลังทศวรรษที่ 2460 ซึ่งสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมือง รับอิทธิพลวัฒนธรรมของตะวันตก เช่น โรงภาพยนตร์ เข้ามามากยิ่งขึ้น สำนักโสเภณีและโสเภณีเถื่อนก็ขยายตัวจนรูปแบบการค้าประเวณีได้เปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานบันเทิงยามค่ำคืนในสังคมเมืองสมัยใหม่ เช่น โรงภาพยนตร์ โรงแรม สถานเรียงรมย์ต่างๆ⁷³ ประกอบกับประเทศไทยได้ปฏิวัติจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมเหมือนดังเช่นชาติตะวันตก วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนไป มีการสร้างถนน ตึกอาคารต่างๆ มีการนับเวลาแบบตะวันตก แบ่งกลางวันและกลางคืน กระแสโลกทุนนิยมจากตะวันตกเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลกระทบให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมเมืองกลางคืนอย่างเต็มรูปแบบ รูปแบบการค้าประเวณีแต่เดิมที่หญิงโสเภณีมักประจำอยู่สำนักโสเภณีก็เริ่มเปลี่ยนรูปแบบเป็น หญิงโสเภณีทยอยออกมาสู่สาธารณะและปะปนอยู่

⁷⁰ สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องแนวทางจัดการธุรกิจการค้าประเวณี”, จัดที่ห้องประชุมอเนกประสงค์ กรมประชาสัมพันธ์ 27 สิงหาคม พ.ศ.2547, น.15.

⁷¹ วีระยุทธ ปีสาลี, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 63*, น.66.

⁷² *เพ็งอ้าว*.

⁷³ *เพ็งอ้าว*, น.67.

กับผู้ที่ท่องเที่ยวยามราตรี ดังคำกล่าวของ ธเนศ วงศ์ยานนาวา ว่า “ถนนที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสังคมเมืองในขณะนั้น ถูกทับซ้อนไปด้วยธุรกิจการค้าประเวณีบนท้องถนนจึงยิ่งสะท้อนภาพความเป็นสังคมเมืองได้ยิ่งขึ้น โดยทั่วไปแล้วการค้ากามเป็นธุรกิจแห่งความเป็นเมือง นับตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา การขยายตัวของเมืองและการค้าทำให้เกิดผู้คนทำมาหากินตามท้องถนนมากยิ่งขึ้น พอถึงช่วงปี พ.ศ.2460 เป็นต้นมา หญิงโสเภณีก็นำความสมบูรณ์ให้กับความเป็นเมืองอย่างเต็มเปี่ยมให้สมกับชื่อหญิงงามเมือง หนังสือพิมพ์ในสมัยนั้นต่างกล่าวว่าทุกๆหนึ่งในสิบของถนนหรือตรอกซอยในเมืองหลวงจะมีช่องโสเภณีตั้งอยู่และมีหญิงโสเภณีเถื่อนมานั่งลอยโฉมอย่างชุกชุม” พ.ศ. 2464-2487 ปรากฏหญิงโสเภณีแอบแฝงขายบริการทางเพศตามสถานบันเทิง เช่น โรงภาพยนตร์ สถานกินดื่มสาธารณะ สวนลุมพินี เขาดิน ที่พักคนเดินทางเรือ โรงแรมมากยิ่งขึ้น ถือได้ว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เป็นยุคหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างโสเภณีแบบเก่าที่สำเพ็ง (พ.ศ.2411-2463) กับโสเภณีใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากสหรัฐอเมริกา (พ.ศ.2488-2503) ดังที่จะกล่าวต่อไป ต่อมารูปแบบการค้าประเวณี ปีพ.ศ.2460-2480 มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีการซ่อนตัวอยู่ในอาชีพอื่นๆ เช่น หญิงบริการตามโรงน้ำชาและโรงยาฝิ่น หมอนวดตามที่พักคนเดินทาง และคู่เต้นรำตามสถานเริงรมย์ (Partner) และปรากฏสถานเริงรมย์ที่มีระดับได้จ้างหญิงสาวที่ไม่ใช่โสเภณีมาเป็นพนักงานเดินโต๊ะเสิร์ฟอาหาร ให้มาเป็นเพื่อนนั่งคุยและคู่เต้นรำกับแขก ซึ่งหญิงบริการเหล่านี้มีทั้งหญิงไทย หญิงจีน โดยเฉพาะกวางตุ้งและหญิงจากเชียงใหม่ อนึ่ง อาชีพคู่เต้นรำได้เฟื่องฟูอย่างมากในทศวรรษที่ 2460-2470 โดยมักเป็นเต้นรำ (Partner) ที่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย โดยในสถานเริงรมย์เหล่านี้ทั้งหญิงบริการ หญิงนั่งคุย หญิงคู่เต้นรำต่างทำหน้าที่อยู่ด้านละเวที ขณะที่บนเวทีจะมีหญิงอีกกลุ่มหนึ่งเต้นระบำในเชิงที่เป็นศิลปะและกระตุ้นกามารมณ์ และเมื่อเต้นระบำเสร็จแล้ว หญิงเหล่านี้อาจมานั่งคลอเคลียกับแขกอีกด้วย นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า หญิงเต้นรำที่นอกจากจะเป็นคนไทยและจีนแล้วยังเป็นหญิงจากฟิลิปปินส์ซึ่งแสดงอย่างโลดโผน หญิงชาวสเปนและหญิงชาวฝรั่งเศส กล่าวโดยสรุปรูปแบบการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานเริงรมย์ต่างๆ เช่น หญิงคู่เต้นรำ หญิงนั่งคุยกับแขก หรือหญิงบาร์ในสังคมไทยนั้นเกิดขึ้นเพราะความเปลี่ยนแปลงทางสังคมสู่สังคมสมัยใหม่ในปีพ.ศ.2460 ก่อนสงครามเวียดนามเสียอีก⁷⁴

ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ.1904 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าทาสผิวขาว ค.ศ.1910 และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ.1921 โดยกำหนดให้รัฐต้องมีมาตรการ

⁷⁴ เฟิงอ้วง, น.167-173.

ต่อต้านการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นผลให้ประเทศไทยต้องพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2471 ขึ้น โดยมีสาระสำคัญมีการลงโทษการกระทำต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก เช่น ในมาตรา 4 การนำหรือให้ผู้อื่นนำหญิงและเด็กเข้ามาในประเทศไทยเพื่อการรับจ้างให้เขาทำเมอญกรรม เป็นต้น⁷⁵ อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะได้ออกพระราชบัญญัติแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กก็ตาม ชาวจีนและชาวต่างด้าวได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมีการซื้อขายหญิง และเด็กจากฝั่งทะเลตอนใต้ของประเทศจีนเข้ามามีการค้าประเวณีในไทยมากยิ่งขึ้น⁷⁶

2.1.3.2 ช่วงเวลาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ผู้เขียนแบ่งช่วงเวลาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ออกเป็น 2 ช่วงเวลาย่อย โดยใช้ปี พ.ศ.2550 เป็นเกณฑ์ เพราะปีดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงด้านคมนาคม การสื่อสารให้มีความสะดวกยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชากรทั่วโลกสามารถปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว และประชาชนไทยรับเอาวัฒนธรรม ค่านิยมของต่างประเทศมาปรับใช้มากขึ้น

(1) ยุคภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2550 (พ.ศ.2489-2550)

ในยุคนี้เป็นช่วงที่ประเทศไทยมีปฏิสัมพันธ์กับชาติตะวันตกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไทยได้ส่งกองทัพไปร่วมทำสงครามในคาบสมุทรเกาหลีและอนุญัต ให้สหรัฐอเมริกาตั้งฐานทัพในประเทศไทยได้ ทำให้มีทหาร นักวิชาการ นักธุรกิจจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้นประกอบกับพื้นที่ทางชนบทเกิดความยากจนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง ไม่เว้นแม้แต่หญิงสาวไทยที่แต่เดิมมักจะมีหน้าที่ทำแต่งงานบ้านเท่านั้นก็ถูกผลักดันให้อพยพเข้ามาหางานทำในเมือง ซึ่งก็มีปัญหาตามมาคือ หญิงชนบทเหล่านี้ไม่มีความรู้การศึกษาใดๆ ทำให้บางส่วนถูกผลักดันเข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีทั้งโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ หนึ่ง รูปแบบการค้าประเวณีจากเดิมที่เป็นการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานเริงรมย์ต่างๆ ก็เปลี่ยนรูปแบบหลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า เช่น ปราบปรามการจัดหาหญิงเด็กสาวไปแต่งงานกับชายชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวเยอรมัน เรียกว่า เมียทางไปรษณีย์ (Mail order bride) หรือเมียเช่า⁷⁷ รูปแบบนี้เป็นการที่ผู้เช่าชายชาวต่างชาติมาอาศัยในประเทศไทย โดยสาวเหล่านี้จะมีบทบาทเทียบเท่าภรรยาทั่วไป เช่น ทำงานบ้านและอื่นๆเพื่อแลกกับเงิน มีระยะเวลา

⁷⁵ ชนกพล สกลผดุงเขตต์, “การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีหญิงและเด็ก: ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545), น.39.

⁷⁶ อำนาจ เนตยสุภา, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 62*, น.33-34.

⁷⁷ เฟิงอ้าว.

เข้าตั้งแต่ 1 สัปดาห์ไปจนถึงหลายเดือน เมียเช่าบางคนก็ได้รับค่าจ้างจากการอยู่กินด้วยกัน บางคนได้ทั้งบ้าน รถหรือของกำนัลต่างๆ หรืออาจมีลูกด้วยกัน ถ้าโชคดีกว่านั้นอาจถูกยกให้เป็นภรรยาอย่างเปิดเผยพาออกหน้าออกตา⁷⁸

นอกจากนี้ รัฐบาลได้รับอิทธิพลจากกระแสณรงค์ห้ามการค้าประเวณีและไม่สมควรให้มีการรับรองการค้าประเวณีอย่างถูกกฎหมาย และไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ประเทศไทยจึงออกกฎหมายใหม่คือพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ซึ่งมีแนวคิดว่าการค้าประเวณีโดยตัวเองไม่ผิดกฎหมาย แต่มีการกระทำบางอย่างที่ถือว่าเป็นความผิด⁷⁹ เช่น การติดต่อชักชวน การเตร็ดเตร่เพื่อการค้าประเวณี การเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี การเป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี หรือการประกอบสถานการค้าประเวณี⁸⁰ ซึ่งเป็น การออกกฎหมายให้เป็นตามนโยบายของอนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่นดังกล่าว แต่ในขณะนั้น ธุรกิจการค้าประเวณีแอบแฝงในรูปแบบต่างๆ ก็ไม่ได้มีจำนวนลดน้อยลงแต่อย่างใด อีกทั้ง ในปี พ.ศ.2509 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 กำหนดให้สามารถจัดตั้งสถานบริการบางประเภท เช่น สถานอาบอบนวดได้อย่างถูกกฎหมายและรัฐบาลได้ออกนโยบายเน้นธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศไทย ทำให้ธุรกิจการค้าประเวณีแอบแฝงปะปนอยู่กับสถานบันเทิง สถานบริการต่างๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ รัฐบาลไม่มีนโยบายควบคุมสถานบันเทิง สถานบริการเหล่านี้ไม่ให้มีการค้าประเวณีแอบแฝง ทำให้สถานการณ์การค้าประเวณีในประเทศไทยทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น สถานการณ์ความยากจนในพื้นที่ชนบท การเปลี่ยนแปลงประเทศสู่สังคมอุตสาหกรรม นโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้งานบริการเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ประกอบกับไม่มีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ แนวทางปฏิบัติของรัฐบาล สถานการณ์ความยากจน สถานการณ์การค้าประเวณีแอบแฝงที่รุนแรงขึ้นไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับกฎหมายพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณีที่มุ่งลงโทษการค้าประเวณี ทำให้สถานการณ์การค้าประเวณีในประเทศไทยไม่ได้ลดความรุนแรง ในทางกลับกันธุรกิจการค้าประเวณีเติบโตกว่าเดิม

⁷⁸ “สื่ออกตีแพร่ ธุรกิจเมียเช่าในไทย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560, จาก <http://news.mthai.com/world-news/195688.html>.

⁷⁹ ทรงวุฒิ สารสาริน, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 67*, น.9-10.

⁸⁰ พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 7

ต่อมา พ.ศ.2530-2540 กระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมเข้ามาบีบบบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ประชาชนชาวไทยเริ่มมีแนวคิด ค่านิยมบริโภคนิยม มองสถานะของผู้คนจากการครอบครองทรัพย์สิน บุคคลผู้มีทรัพย์สินจำนวนมาก ราคาแพงย่อมได้รับการยกย่องจากสังคม ในขณะที่เศรษฐกิจในชนบทกลับยิ่งตกต่ำ คนในชนบทยากจนไร้การศึกษา ผู้คนแม้กระทั่งหญิง เด็กสาวต้องอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ ซึ่งจากการอพยพเข้าสู่เมืองเช่นนี้ ย่อมมีผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีได้หลอกลวงเด็กสาว หญิงว่าจะพาไปทำงานต่างๆในเมือง แต่บังคับให้หญิงเด็กสาวดังกล่าวค้าประเวณีในภายหลัง ซึ่งถือได้ว่าในยุคนี้เกิดการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจมากยิ่งขึ้น อนึ่งเนื่องจาก เด็กสาว หญิงไร้การศึกษาและแนวคิดกตัญญูของไทยยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผลักดันให้หญิง เด็กสาวต้องอพยพเข้าสู่เมืองมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งในพื้นที่ทางภาคเหนือของประเทศไทย เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “ตกเขี้ยว” กล่าวคือ ผู้แสวงหาประโยชน์นายหน้าแม่เล้า ชื้อเด็กหญิงจากบิดามารดาเพื่อไปขายในช่องโสเภณี บังคับให้ค้าประเวณี โดยนายหน้า พ่อเล้า แม่เล้ามักเป็นบุคคลในชุมชนที่หญิงเด็กสาวอาศัยอยู่⁸¹ ปรากฏการณ์ตกเขี้ยวเช่นนี้ก็คือการค้ามนุษย์นั่นเอง จนในยุคดังกล่าวเกิดโสเภณีเด็กเป็นจำนวนมากเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าผู้ซื้อบริการทางเพศที่มีค่านิยมว่าการร่วมประเวณีกับเด็กสาวจะทำให้ตนเองเจริญรุ่งเรือง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และปลอดภัยจากโรคทางเพศสัมพันธ์ รัฐบาลจึงได้ออกนโยบายปราบปรามการค้าประเวณีเด็กและออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีฉบับที่สอง โดยมีแนวคิดที่ไม่ได้มุ่งเน้นลงโทษการค้าประเวณี แต่ลงโทษการกระทำบางอย่างที่นำไปสู่การค้าประเวณี เช่น การติดต่อ ชักชวน แสดวงตัวโดยเปิดเผย การติดตามหรือรับเข้าบุคคลบนถนนหรือสาธารณสถาน หรือกระทำอื่นใดในทำนองเดียวกันอันเป็นการเปิดเผยนำอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ซึ่งเห็นได้ว่า การค้าประเวณีตามกฎหมายนี้ไม่ได้เป็นความผิดในตัวของมันเอง แต่การกระทำบางอย่างเป็นความผิด ถือได้ว่า เป็นการห้ามการค้าประเวณีโดยทางอ้อมนั่นเอง อนึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้แก้ไขนิยามการค้าประเวณีให้ครอบคลุมถึงการค้าประเวณีทุกรูปแบบ และมีมาตรา 10 ลงโทษในกรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองรู้เห็นเป็นใจหรือส่งเสริมให้บุตรของตนหรือผู้อยู่ในความปกครองเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี และเพิ่มเติมการลงโทษผู้ซื้อบริการโสเภณีเด็กด้วย และแก้ไขมาตรการทางกฎหมายให้มีลักษณะเชิงรับและเชิงรุก รับตัวผู้ค้าประเวณีที่กระทำผิดกฎหมายเข้าสู่กระบวนการสังคมสงเคราะห์ สร้างวิชาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณีเหล่านั้น แต่การค้าประเวณีโดยตรงและแอบแฝงก็มีได้หายไปจากสังคมไทย นอกจากนี้ รัฐบาลได้ยกเลิกพระราชบัญญัติ

⁸¹ มีว ฌ ชมวิว, “ตกเขี้ยว ตรายาของสังคมไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2559. <https://storylog.co/story/56e24b9504312285633e88ba>.

ป้องกันการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2471 มาเป็นพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายใช้บังคับการค้าประเวณีโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ แก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก แต่รัฐบาลก็ไม่ได้จริงจังในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ใช้บังคับกฎหมายและปราบปรามผู้ค้าประเวณีเป็นครั้งคราวเมื่อเกิดกระแสสังคมขึ้นมา ทำให้ธุรกิจการค้าประเวณียังคงดำเนินอยู่อย่างผิดกฎหมาย ทั้งผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจก็ถูกผลักดันให้จำต้องไปพึ่งพาอาศัยผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี นายหน้า พ่อเล้าแม่เล้า ทำให้ท้ายที่สุดแล้วทั้งผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจและไม่สมัครใจก็ไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ในยุคดังกล่าวถึง พ.ศ.2550 รูปแบบการค้าประเวณีมีทั้งการค้าประเวณีโดยตรงและการค้าประเวณีแอบแฝง ดังนี้⁸²

1. สถานการค้าประเวณีโดยตรง หรือช่องโสเภณี โดยจัดให้มีหญิงขายบริการร่วมประเวณีกับชายในสถานการค้าประเวณีที่จัดห้องไว้เฉพาะสำหรับการค้าประเวณี
2. สถานบริการประเภทอาบอบนวด ซึ่งขออนุญาตเป็นสถานบริการ ตามมาตรา 3(3) ของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แต่ก็เป็นที่ทราบกันว่า สถานบริการแห่งนี้ให้บริการค้าประเวณีด้วยเช่นกัน
3. สถานนวดแผนไทยหรือนวดแผนโบราณ นวดน้ำมัน ตลอดจน สถานประกอบการสปาบางแห่งทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งพบว่ามีบริการลักลอบค้าประเวณีด้วย
4. โรงแรมขนาดเล็กหรือโรงแรมมาตรฐานที่จัดให้มีหญิงบริการค้าประเวณีแก่ลูกค้า หรือโดยให้พนักงานจัดหาหญิงบริการค้าประเวณีแก่ลูกค้าโดยได้รับค่าตอบแทน มีแมงดาเป็นธุระจัดหา
5. สถานบริการคาราโอเกะบังหน้า ซึ่งมีหญิงบริการร้องเพลงหรือผสมเครื่องดื่ม มีการจัดสถานที่ แสง สี เสียงไปในทางที่ล่อแหลม และมีการจัดห้องแยกเป็นการเฉพาะสำหรับลูกค้าและหญิงบริการ
6. ร้านตัดผมบางประเภท ส่วนใหญ่เป็นร้านที่มีพนักงานตัดผมเป็นผู้หญิง และมีการแยกห้องบริการมิดชิดเป็นการเฉพาะ

⁸² กิตติธเนศ เลอวงค์รัตน์, การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: บริษัท ซี แอนด์เอสพริ้นติ้ง จำกัด, 2550), น.33-35.

7. หอพักของหญิงโดยตรง มักมีการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้ชายและหญิง โสเภณีและมีการจ่ายเงินค่าบริการทางเพศโดยตรงกับแขกที่มาใช้บริการ

8. สถานที่ที่จัดให้มีหญิงไว้บริการให้ชายเลือกแล้วพาไปร่วมประเวณีที่อื่น อาจจะเป็นลักษณะบ้านเช่า หรือโรงแรม มีการจัดสถานที่ให้ผู้รับบริการสามารถเลือกผู้ให้บริการได้ และพากันไปร่วมประเวณีสถานที่อื่นๆ

9. สถานบริการประเภทคาราโอเกะ คอกเทลเลาจ์หรือคาเฟ่ ซึ่งจะมีหญิงนั่งบริการแก่ลูกค้าภายในสถานที่ดังกล่าวไม่มีการค่าบริการภายในสถานที่ดังกล่าวแต่พนักงานจะได้รับค่าเครื่องดื่ม (ดริงค์) และเมื่อตกลงราคากันได้ก็จะไปให้บริการทางเพศกับแขกในสถานที่อื่นๆ ข้างนอก โดยอาจเหมาค่าเครื่องดื่มจากสถานบริการหรือสถานประกอบการเล็กๆที่มีส่วนร่วมรู้เห็นด้วย

10. บาร์อะโกโก้ ไคโยตี้ หญิงเดินเดินแบบโชว์บนเวที การให้บริการทางเพศมักเกิดขึ้นเพื่อพนักงานเล็กงาน และมักเป็นการติดต่อกันเองระหว่างแขกมาเที่ยวกับหญิงบริการ ในบาร์อะโกโก้หรือไคโยตี้ เดินเดินแบบโชว์บนเวทีถูกใจกับแขกมาเที่ยวก็จะมีบริการตกลงกับลูกค้าและพากันไปหลับนอนยังสถานที่อื่นๆนอกสถานบริการ

11. การค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะ โดยยืนในลักษณะเสนอตัว ติดต่อบริการ ปล่อยให้ลูกค้าทั้งที่ขับขียานพาหนะหรือเดินเข้ามาใช้บริการ พบเห็นเป็นจำนวนมากบริเวณท้องสนามหลวง หรือบริเวณโดยรอบสวนลุมพินี ตลอดจนย่านเพชรบุรีตัดใหม่ เมื่อตกลงราคากันได้ก็จะพากันไปหลับนอนที่อื่น

12. การค้าประเวณีโดยมีเอเยนต์ หรือนายหน้าเป็นธุระจัดหาให้มีการค้าประเวณี มีภาษาเรียกกันว่า “มาม่าซัง” ซึ่งเป็นแมงดาที่รับเป็นธุระจัดหาผู้ให้บริการทางเพศให้ โดยการติดต่อทางโทรศัพท์หรือ “นางทางโทรศัพท์” เมื่อตกลงราคากันได้แล้ว ผู้เป็นธุระจัดหาหรือนายหน้าก็จะจัดหาพาหญิงให้บริการไปพบกับแขก และเมื่อจ่ายเงินแล้วผู้เป็นนายหน้าก็จะได้รับส่วนแบ่ง

13. การค้าประเวณีในลักษณะเครือข่ายของหญิงบริการด้วยตนเอง ซึ่งไม่มีนายหน้าเป็นคนกลาง หากแต่หญิงบริการด้วยกันจะติดต่อลูกค้าให้แก่กันและกันทางโทรศัพท์ โดยมีการแนะนำหญิงอื่นให้แก่ลูกค้าเพื่อการค้าประเวณี อาจมีหรือไม่มีส่วนแบ่งแบ่งเปอร์เซ็นต์กับบริการตามแต่จะตกลงกัน

14. การค้าประเวณีแฝงผ่านทางนิตยสารหรือสื่อสิ่งพิมพ์ โดยใช้ข้อความหรือภาพที่สื่อถึงการค้าประเวณีโดยทางอ้อม อันสามารถคาดเดาเข้าใจได้ เช่น บริการเพื่อเที่ยวคลายเหงา บริการ Escort ทั้งชายและหญิง

15. การค้าประเวณีทางโทรศัพท์ ระบบ 1900 XXX XXXX: เป็นรูปแบบของหญิงบริการพูดคุยกับลูกค้า มีค่าพูด ส่งเสียง สำเนียงวาจาส่อไปในทางลามก โดยมีวัตถุประสงค์ให้ลูกค้าสำเร็จความใคร่ทางกามารมณ์

16. การค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต โดยการนำเสนอการค้าประเวณีในทางอินเทอร์เน็ตในโปรแกรมสนทนาหรือทำเป็นเว็บไซต์ ทั้งในแบบของการโฆษณาหาลูกค้าโดยตรงและโดยอ้อมหรือทางระบบห้องสนทนา (Chat Room) เช่น โปรแกรม MSN, Pich, ICQ เป็นต้น เมื่อตกลงราคากันได้ก็จะนัดหมายกับลูกค้าไปซื้อขายบริการทางเพศ บางกรณีอาจเป็นรูปแบบการขายยออดชมทางเว็บแคมโชว์ เปิดเผยร่างกายหรือแสดงการร่วมเพศ เพื่อให้อีกฝ่ายสำเร็จความใคร่โดยอาจแลกเปลี่ยน โดยการให้ซื้อบัตรเติมเงินบอกรหัส ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะไม่ได้ตัวตนกันจริง อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ยังเป็นที่ยกเถียงกันว่าเข้าข่ายการค้าประเวณีหรือไม่ เนื่องจากไม่มีการติดต่อหรือส่อเจตนากันอย่างชัดเจนโดยตรงเหมือนกรณีอื่น

17. การค้าประเวณีโดยการหาคนเลี้ยงดู หรือที่เรียกว่า “ผูกปิ่นโต” โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนใน โดยหญิงบริการทางเพศอาจมีผู้เลี้ยงดูมากกว่า 2 ราย ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นนักศึกษาหรือพนักงานระดับปฏิบัติที่ต้องการเงินเป็นค่าตอบแทนแลกเปลี่ยนกับการให้บริการทางเพศ โดยผู้ค้าประเวณีในประเภทนี้มักเป็นผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ

18. การค้าประเวณีที่แฝงอยู่ในอาชีพอื่น แต่เป็นที่รู้จักกันในวงการ เช่น แคนดิสัสนามกอล์ฟกลางคืนบางแห่ง หญิงจอตัมสนุกเกอร์ พริตตี้ (Pretty) หญิงเชียร์ลีนค้าต่างๆ ซึ่งมีการแฝงการเสนอบริการทางเพศโดยมีค่าตอบแทน

19. การค้าประเวณีในลักษณะองค์กรอาชญากรรม ทั้งในประเทศและข้ามชาติ ซึ่งเป็นรูปแบบของการค้ำมนุษย์ บางครั้งเจ้าหน้าที่รัฐผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับสินบนจากองค์กรอาชญากรรมเหล่านี้ด้วย

อนึ่ง ในยุคนี้เริ่มปรากฏผู้ชายขายบริการทางเพศ ซึ่งมักจะขายบริการทางเพศอยู่ในบาร์อะโกโก้ จึงทำให้เรียกผู้ชายเหล่านี้ว่า อะโกโก้บอย คอยบริการทั้งผู้ชายหรือผู้ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ อะโกโก้บอยนี้มีทั้งเป็นชายแท้ที่มีพฤติกรรมรักต่างเพศ แต่ฝืนใจทำงานบริการทางเพศกับแขก เช่น ใช้มือสำเร็จความใคร่ให้กับแขก กอดจูบลูบลูบล่าแขก หรือใช้ปากกระทำกับอวัยวะเพศ รูทวารหนักของฝ่ายตรงข้าม หรือเป็นผู้ถูกกระทำถูกสอดใส่ทางรูทวารหนัก และเป็นชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ซึ่งจะเป็นกลุ่มที่สมัครใจมีเพศสัมพันธ์กับแขกได้⁸³

⁸³ เฟิงอ้าง, น.35-36.

(2) ยุคโลกาภิวัตน์ (พ.ศ.2551-ปัจจุบัน)

แม้รูปแบบการค้าประเวณีจะไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก แต่สิ่งที่เปลี่ยนไปจากในอดีตอย่างชัดเจน คือ ในปัจจุบันไม่พบโสเภณีเด็กขายบริการทางเพศตามสถานที่สาธารณะต่างๆ เช่น สนามหลวง สวนลุมพินี และผู้ค้าประเวณีของประเทศไทยในปัจจุบันสมัครใจค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น และไม่ปรากฏการตักเตือนหรือซื้อข้ายเด็กจากชนบทมาค้าประเวณีในเมือง อนึ่ง ผู้สมัครใจค้าประเวณีมักเป็นหญิงสาววัยนักศึกษาและวัยทำงานซึ่งเป็นบุคคลมีการศึกษา ได้ศึกษาเล่าเรียนในระดับชั้นอุดมศึกษา และบางส่วนไม่ได้ค้าประเวณีเพราะความยากจนอย่างเฉกเช่นในอดีต แต่ค้าประเวณีเพราะอิทธิพลของโลกทุนนิยมที่กระตุ้นให้บุคคลอยากมีอยากได้ครอบครองทรัพย์สิน หรือค้าประเวณีเพราะการมีภาระต้องเลี้ยงดูครอบครัว งานบางอย่างในปัจจุบันไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ค้าประเวณีที่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากมาย อีกทั้ง ปรากฏผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจทำงานอย่างอิสระมากขึ้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การกดขี่ของสถานการค้าประเวณี อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ผู้ค้าประเวณียังคงต้องพึ่งพาอาศัยนายหน้า ผู้เป็นธุระจัดหาในการติดต่อหาลูกค้าให้แก่ตนเอง ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายของไทยกำหนดให้การกระทำบางอย่างที่สืบเนื่องการค้าประเวณี เช่น การโฆษณาเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจจึงต้องพึ่งพาผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีและกระทำอย่างหลบๆซ่อนๆ นอกจากนี้ การค้าประเวณีในปัจจุบันได้ใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในการโฆษณา ติดต่อหาลูกค้าอย่างเปิดเผย มีเว็บไซต์ที่ผู้บริการต้องสมัครสมาชิกก่อนถึงจะสามารถทราบรายละเอียดของผู้ขายบริการทางเพศได้ อนึ่ง ผู้เขียนจะอธิบายรูปแบบการค้าประเวณีในปัจจุบัน โดยใช้จำนวนและสถานะทางเพศเป็นกฎเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. **ค้าประเวณีเดี่ยว** กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีหาลูกค้า ติดต่อ ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นยื่นรับร่ำลูกค้าตามสถานที่สาธารณะหรือแฝงตัวอยู่ในสถานบันเทิงแล้วหาลูกค้าด้วยตนเอง การค้าประเวณีในลักษณะนี้ ในอดีตเป็นที่นิยมกันตามสถานที่สาธารณะต่างๆ แต่ในปัจจุบันจำนวนผู้ค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะมีจำนวนลดน้อยลงและบ้างเป็นผู้ค้าประเวณีชายยื่นขายบริการทางเพศบริเวณรอบลานซานซาลา สวนรถไฟ แต่ไม่พบโสเภณีเด็กยื่นขายบริการตามสาธารณะ

2. **ค้าประเวณีหมู่ หรือการจัดทัวร์ท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ใช้บริการทางเพศ (Sex Tour)** กล่าวคือ เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย แต่มีวัตถุประสงค์พานักท่องเที่ยวไปใช้บริการทางเพศโสเภณีตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งรูปแบบนี้จะนิยมใช้บริการโสเภณีเด็ก เนื่องจากนักท่องเที่ยวมักเป็นชาวต่างชาติที่มีความเชื่อและชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กสาว เช่น ชาวจีน ญี่ปุ่น ฮอลแลนด์ เยอรมนี อนึ่งการค้าประเวณีรูปแบบนี้มักมีองค์กรอาชญากรรมเป็นผู้ดำเนินธุรกิจ และถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้ำมนุษย์อันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

3. ชักชวน บังคับ ชู่เชิญ หลอกลวงให้ค้าประเวณี วิธีการนี้เป็นวิธีที่ทำให้หญิง เด็กเข้าสู่วงจรธุรกิจการค้าประเวณี ในปัจจุบันผู้ถูกหลอกลวงเป็นชาวต่างด้าวจากประเทศลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การตกเหยียดย้ายจากพื้นที่ทางภาคเหนือของไทย ไปอยู่ละแวกประเทศเพื่อนบ้านแทน ผู้ถูกหลอกลวงจะถูกหลอกลวงว่าจะพาไปทำงานในเมือง รายได้ดี หรืองานบ้าน แต่ถูกบังคับให้ค้าประเวณีในสถานการณ์การค้าประเวณีหรือในสถานบริการค้าประเวณีแอบแฝง เช่น สถานอาบอบนวด นวดแผนโบราณ นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า การที่นักเรียน นักศึกษา เข้าสู่วงจรการค้าประเวณีนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการถูกเพื่อน ญาติที่ตนไว้วางใจชักชวนให้มาทำงาน อย่างไรก็ตาม มีส่วนหนึ่งที่สมัครใจค้าประเวณีด้วยตนเองด้วยการติดต่อนายหน้าให้ช่วยหาลูกค้าให้⁸⁴

4. ผู้ค้าประเวณีหญิง อายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป ผู้ค้าประเวณีนี้ในปัจจุบันมักเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสมัครใจค้าประเวณีชั่วคราว บ้างไม่มีสังกัดสถานการณ์การค้าประเวณี กล่าวคือ เป็นผู้ค้าประเวณีที่มีอำนาจต่อรองราคากับลูกค้า เลือกลูกค้าได้เอง ทำงานอย่างอิสระ บ้างก็สังกัดสถานบริการแอบแฝงเช่น คอกเทลเลาจ์ อย่างไรก็ตาม คอกเทลเลาจ์ก็ไม่สามารถบังคับ ชู่เชิญให้ผู้ค้าประเวณีนี้มาทำงานได้ตลอดเวลาได้เหมือนแขกเช่นสมัยก่อน

5. ผู้ค้าประเวณีเพศชาย อายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป สามารถแยกออกเป็นกลุ่มที่ขายบริการเฉพาะให้แก่กลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย กลุ่มที่ขายบริการให้เฉพาะกับหญิง และกลุ่มที่ขายบริการให้กับทั้งชายและหญิง โดยผู้ค้าประเวณีชายขายบริการอยู่สำนักบริการทางเพศชาย และสถานบริการทางเพศแอบแฝงหรือขายบริการทางเพศแบบอิสระ โดยแฝงตัวอยู่ในเล็คคลับ ร้านเสริมสวย สถานเต้นสอนลีลาศ บาร์เกย์ บาร์อะโกโก้ คลับ ตามสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น สีสลม กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เป็นต้น อนึ่ง ผู้ค้าประเวณีชายนี้ไม่ได้มีแต่ชาวไทยเท่านั้น แต่จากการศึกษาพบด้วยว่า มีผู้ขายบริการทางเพศชาวต่างชาติที่เป็นชายผิวดำจากไนจีเรีย แอฟริกา จาเมกา กานา เพื่อตอบสนองแก่ลูกค้าที่ต้องการหาประสบการณ์ทางเพศใหม่ๆ⁸⁵

6. ผู้ค้าประเวณีเด็กทั้งเพศหญิงและชาย หรือผู้ค้าประเวณีที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ในอดีตการค้าประเวณีสามารถพบได้ทั้งที่สาธารณะ เช่น สนามหลวง สวนลุมพินี สถานบริการค้าประเวณีแอบแฝง ซ่องโสเภณี อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ไม่พบผู้ค้าประเวณีเด็กยื่นขายบริการทาง

⁸⁴ รวีภาส น่วมลิวส์, “ทัศนคติของหญิงอาชีพพิเศษต่อรูปแบบการค้าประเวณี,”(สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น.53.

⁸⁵ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่* 10, น.17-18.

เพศตามสถานที่สาธารณะ แต่การติดต่อซื้อขายผู้ค้าประเวณีเด็กอาจทำได้โดยการติดต่อผ่านนายหน้า นายหน้าก็จะพาผู้ค้าประเวณีเด็กมาพบแขกตามสถานที่ที่ตกลงกันไว้ โดยผู้ค้าประเวณีเด็กมีแนวโน้มที่อายุลดน้อยลง เริ่มต้นที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ผู้ค้าประเวณีเด็กนี้มีทั้งกรณีที่ติดต่อนายหน้าด้วยตนเองให้ช่วยหาลูกค้าให้ หรือถูกบังคับให้ค้าประเวณี หนึ่ง มีข้อน่าสังเกตคือ ในปัจจุบันเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีที่เคยค้าประเวณีก็ผันตัวมาเป็นนายหน้า แม่แล้ว ผู้เป็นธุระจัดหาโสเภณีต่อไป โดยจากการศึกษา พบว่านายหน้ามีอายุต่ำสุดคืออายุ 13-14 ปี

7. การค้าประเวณีโดยติดต่อทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีทั้งผู้ค้าประเวณีเป็นผู้ติดต่อนายหน้าด้วยตนเอง หรือติดต่อผ่านนายหน้า (Agency) เช่น การติดต่อกับผู้ค้าประเวณีผ่านห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมหรือห้องสนทนา (Chat Room) ของเว็บไซต์ต่างๆ ในการติดต่อนายหน้า โฆษณาตนเอง หรือติดต่อผ่านทางกระดานข่าว บอร์ดแลกเปลี่ยนข่าวสารของเว็บไซต์ โดยผู้ค้าประเวณีเขียนข้อความโฆษณาตนเองไว้บนกระดานข่าวโดยให้ช่องทางการติดต่อไว้ ลูกค้าจะเป็นฝ่ายติดต่อไป หรือผ่านเว็บไซต์ที่จัดหาให้มีการค้าประเวณี ซึ่งลูกค้าต้องสมัครสมาชิก เสียค่าธรรมเนียมเว็บไซต์ก่อนจะใช้บริการทางเพศได้⁸⁶ อย่างก็ตาม ในปัจจุบัน ผู้ค้าประเวณีมักติดต่อนายหน้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook หรือโปรแกรมสนทนาในโทรศัพท์ (Line) ซึ่งมีการตั้งกลุ่มผู้ค้าประเวณีโดยเฉพาะ คอยหางาน แนะนำลูกค้า แนะนำผู้ค้าประเวณีให้ลูกค้า โดยมีนายหน้าเป็นผู้ควบคุมกลุ่มจัดหาผู้ค้าประเวณีโดยเขียนข้อความคุณสมบัติที่ลูกค้าต้องการลงบนสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว

8. ค่าประเวณีโดยใช้โรงแรมเป็นที่ร่วมประเวณี เป็นการที่ผู้ค้าประเวณีและลูกค้าได้ติดต่อตกลงกันจากสถานที่อื่นๆ แล้วมารวมประเวณีกันในโรงแรม

9. ค่าประเวณีโดยใช้ที่พักอาศัยของผู้ค้าประเวณีเอง เป็นกรณีที่ผู้ค้าประเวณีและลูกค้าได้ติดต่อตกลงกันจากสถานที่แล้วมารวมประเวณีกันในห้องพักที่ที่พักอาศัยของผู้ค้าประเวณีเอง

10. ค่าประเวณีในรูปแบบอื่น เช่น การผูกปิ่นโตเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับลูกค้ามีทรัพย์สินจำนวนมาก และต้องการของผู้ค้าประเวณีคนหนึ่งไว้ตลอดระยะเวลาที่ว่างกัน โดยผู้ซื้อบริการมักจะซื้อที่ที่พักอาศัย อะพาร์ตเมนต์ให้ผู้ค้าประเวณีอาศัยพร้อมทั้งให้เงินเดือนเป็น

⁸⁶ ตรังค์ บวรรัตนปรางค์, “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ศึกษากรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีบนอินเทอร์เน็ต,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553)

รายเดือน ซื่อทรัพย์สินให้ โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ค้าประเวณีคนดังกล่าวต้องห้ามไปขายบริการทางเพศให้แก่คนอื่นตลอดระยะเวลาที่ถูกจ้างอยู่⁸⁷

จากการศึกษารูปแบบการค้าประเวณีของไทยที่เปลี่ยนแปลงไปพบว่า ในปัจจุบัน การค้าประเวณีของไทยปรากฏรูปแบบของการค้าประเวณีแอบแฝงมากยิ่งขึ้น แต่ไม่ปรากฏการค้าประเวณีทางตรง หรือสำนักการค้าประเวณีอย่างเฉกเช่นในอดีต เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีบัญญัติถึงโทษเจ้าของสำนักโสเภณี และสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมอุตสาหกรรม ยุคโลกาภิวัตน์ที่บุคคลมุ่งทำงานและสามารถใช้สื่อต่างๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ทำให้มีผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจมากขึ้นกว่าในอดีต โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ต ในการติดต่อผู้ซื้อบริการ แต่ก็ปรากฏผู้ค้าประเวณีบางส่วนสมัครใจทำงานในสถานบริการ หรือภายใต้สังกัดของนายหน้า (Agency) อย่างไรก็ตาม ปฏิเสธไม่ได้ว่า ไม่มีผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจหรือโสเภณีเด็ก แต่ผู้ค้าประเวณีกลุ่มนี้มักเป็นชาวต่างด้าวที่ถูกหลอกลวงมามากกว่าชาวไทย จึงสรุปได้ว่า รูปแบบการค้าประเวณีของไทยนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม รูปแบบการค้าประเวณีจึงมีมากมาย ไม่สามารถหารูปแบบที่ตายตัวได้และเป็นการยากที่จะใช้กฎหมายที่มีอยู่ห้ามหรือปราบผู้ค้าประเวณีเพื่อลดจำนวนหรือไม่ให้มีการค้าประเวณี แต่การใช้กฎหมายดังกล่าวกลับเป็นการผลักดันให้ระบบการค้าประเวณีทั้งโดยสมัครใจและไม่สมัครใจถูกกำหนดให้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและไม่สามารถตรวจสอบได้ทั้งหมด ทำให้ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่และแม้แต่ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจย่อมไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแต่อย่างใด เพราะต้องแบกรับความเสี่ยงทั้งหมด โดยไม่สามารถฟ้องร้องทางกฎหมายใดๆ ได้ เช่น ความเสี่ยงที่จะถูกลูกค้าเบียดค่าใช้บริการหรือความเสี่ยงถูกลูกค้าทำร้ายร่างกาย ลูกค้ำปฏิเสธการใช้ถุงยางอนามัย ถูกเอาเปรียบจากกฎเกณฑ์ของสถานบริการที่มีลักษณะไม่เป็นธรรม

2.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการค้าประเวณี

การศึกษาหาบทบัญญัติแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีจำต้องศึกษาถึงแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี เพื่อทราบถึงแนวคิดนโยบายการค้าประเวณีที่แตกต่างกัน ซึ่งจะสามารถนำไปวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

⁸⁷ อัญชลี พิณีจักร์ธรรม, *อ้างแล้ว เจริญรทที่ 37*.

2.2.1 แนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่หลายประเทศต่างประสบและพยายามหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จึงทำให้ในปัจจุบันทั่วโลกมีแนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี 2 ระบบ ได้แก่

2.2.1.1 แนวคิดการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม (Criminalization)

แนวคิดนี้จะกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ซึ่งค้าประเวณีหรือกระทำได้บางอย่าง และกำหนดความผิดทางอาญาแก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณี โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) แนวคิดห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionist)⁸⁸

ระบบนี้จะมองว่า การค้าประเวณีเป็นเรื่องผิดศีลธรรม จึงเห็นสมควรว่า ควรจะมีการกำจัดให้หมดไปจากสังคม ทั้งโสเภณีและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เช่น แมงดา ผู้เป็นธุระจัดหาหญิงมาเป็นโสเภณี ลูกค้า เจ้าของสถานการค้าประเวณี เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แนวคิดนี้เป็นไปตามทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) กล่าวคือ การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม จึงสมควรกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาด้วย

ระบบนี้ใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยกเว้น มลรัฐเนวาดา เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น อนึ่ง ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างกฎหมายการค้าประเวณีของสหรัฐอเมริกา ยกเว้น มลรัฐเนวาดา เนื่องจากมีข้อน่าพิจารณาหลายประการ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าประเวณี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 ว่า “การที่รัฐพยายามบัญญัติกฎหมายการค้าประเวณีโดยกำหนดให้มีการตรวจโรคและให้ใบอนุญาตแก่ผู้ค้าประเวณีนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง เพราะผู้ค้าประเวณียังคงประสบการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และความรุนแรงในทุกๆวัน และสุดท้ายก็ทำให้ผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นเหยื่อไปอยู่ในโลกใต้ดิน” โดยกฎหมายของมลรัฐของสหรัฐอเมริกา ยกเว้นมลรัฐเนวาดา เช่น มลรัฐนิวยอร์ก (New York) ได้บัญญัติให้ลงทะเบียนผู้ค้าประเวณี จำคุกไม่เกิน 3 เดือนและหรือปรับ 500 ดอลลาร์ ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศจำคุกไม่เกิน 1 ปีและหรือปรับ 1,000 ดอลลาร์ ลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือแมงดา

⁸⁸ กอบกุล ราชะนาคร, การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง, (กรุงเทพฯ: มุลนิธิผู้หญิง, 2538), น.1-2.

(Pimp) จำคุกไม่เกิน 7 ปีและหรือปรับ 5,000 ดอลลาร์ ลงโทษเจ้าของสถานบริการค้าประเวณีจำคุกไม่เกิน 7 ปีและหรือปรับ 5,000 ดอลลาร์⁸⁹

โดยสรุป แนวคิดนี้ไม่ได้แบ่งแยกผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจและเหยื่อการค้ามนุษย์ออกจากกัน แต่มองว่า ระบบการค้าประเวณีเป็นส่วนหนึ่งของการค้ามนุษย์ที่เห็นสมควรต้องเอาผิดการค้าประเวณีทั้งระบบรวมถึงผู้ค้าประเวณี โดยละเอียดไม่ให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและสุขภาพของผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ

(2) แนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist)

ระบบนี้ถือว่าการค้าประเวณีโดยตัวของมันเองมิใช่สิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่กำหนดห้ามผู้ค้าประเวณีกระทำบางประการ เช่น เตรีตเตร่หาลูกค้าในที่สาธารณะเป็นความผิด และกำหนดให้ธุรกิจเกี่ยวกับการค้าประเวณี หรือผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งระบบนี้มีแนวความคิดลงโทษผู้เป็นธุระจัดหาหญิงและเด็กมาค้าประเวณี การเปิดสถานการค้าประเวณี ผู้ดูแลควบคุมสถานการค้าประเวณี แมงดา และการให้เข้าสถานที่เพื่อการค้าประเวณี⁹⁰ แต่ก็เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าแนวคิดยังต้องการห้ามการค้าประเวณีไม่ให้ปรากฏอยู่นั่นเอง แต่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการห้ามการค้าประเวณีให้เป็นไปในลักษณะห้ามการค้าประเวณีในเงื่อนไขที่แคบ กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีจะถูกลงโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติลงโทษไว้

ทั้งนี้ เริ่มแรกแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีต้องการให้บัญญัติกฎหมายลงโทษการขายบริการทางเพศและการซื้อบริการทางเพศ รวมถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการค้าประเวณีต่างๆ เช่น ประกอบกิจการค้าประเวณี พ่อเล้า แม่เล้า เพราะเหตุผลทางด้านศาสนาที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดศีลธรรม ต่อมาแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีต้องการลดความสัมพันธ์ระหว่างการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการค้าประเวณี ลดความรุนแรงที่ผู้ค้าประเวณีประสบ รวมถึงความขัดกันระหว่างแนวคิดความเท่าเทียมทางเพศที่ผู้ชายสามารถซื้อบริการทางเพศจากหญิงได้และสิทธิเสรีภาพของมนุษย์⁹¹

⁸⁹ “US Federal and State Prostitution Laws and Related Punishments”, Retrieved on 6 November 2017, from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000119#n>

⁹⁰ กอบกุล ราชะนาคร, *อ้างแล้ว เชียงอรรถที่ 88*.

⁹¹ Erika Schulze, “Sexual exploitation and prostitution and its impact on gender equality”, Retrieved on 4 May 2018, from [www.europarl.europa.eu/.../IPOP-FEMM_ET\(2014\)493040_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/.../IPOP-FEMM_ET(2014)493040_EN.pdf)

แนวความคิดล้มล้างระบบโสเภณีนี้เป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านระบบการจดทะเบียนโสเภณีหรือที่เรียกว่า ระบบฝรั่งเศส แนวคิดนี้ต้องการจะขจัดระบบค้าประเวณีให้หมดไป โดยเริ่มต้นจากกลุ่มโปรเตสแตนท์ในประเทศสวีเดนและอังกฤษ ในช่วง พ.ศ.2409-2419 ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวของนักสิทธิสตรีที่เชื่อมั่นในศาสนา และยึดวิธีการห้ามและปราบปรามโสเภณีเนื่องจากโสเภณีเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม ต่อมาเมื่อประเทศอังกฤษผ่านพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2408 ซึ่งยึดถือระบบการจดทะเบียนโสเภณีและให้อำนาจตำรวจเจ้าหน้าที่บังคับตรวจสอบสุขภาพหญิงและเด็กที่อาศัยอยู่ในย่านท่าเรือ และที่ตั้งค่ายทหารที่ต้องสงสัยได้ หากพบว่าหญิงและเด็กที่ค้าประเวณีนั้นเป็นโรคติดต่อจะต้องพำนักในสถานควบคุมเป็นเวลา 3 เดือน ถ้าจะหลบหนีจะต้องถูกจองจำเป็นเวลา 2 เดือน แต่กฎหมายดังกล่าวมิได้ใช้บังคับแก่ชายผู้ซื้อบริการทางเพศ แพทย์ผู้ที่ไม่เห็นด้วยจึงประท้วงการออกกฎหมายฉบับนี้ อีกทั้ง โจเซฟิน บัตเลอร์ออกแถลงการณ์ในนามของสมาคมสุขภาพสตรีแห่งชาติประท้วงการออกกฎหมายนี้และได้จัดตั้งสมาพันธ์ล้มล้างระบบโสเภณีแห่งอังกฤษ รณรงค์ จัดตั้งสมาพันธ์นานาชาติล้มล้างการค้าประเวณีในระหว่างการประชุมที่นิวยอร์ก และเคลื่อนไหวคัดค้านระบบการจดทะเบียนโสเภณีในฝรั่งเศส⁹²

โจเซฟิน บัตเลอร์ มีแนวความคิดล้มล้างระบบโสเภณี เพราะเชื่อว่า⁹³

(1) ระบบการจดทะเบียนโสเภณีและพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2408 เป็นสิ่งอันตราย เพราะเปรียบเสมือนยอมรับให้มีการค้าทาสุผู้หญิงและส่งเสริมให้ชายมีสิทธิเสรีภาพในเรื่องเพศได้อย่างไม่จำกัด

(2) ระบบการจดทะเบียนโสเภณีและการตรวจตราสุขภาพของหญิงค้าประเวณีนั้นขัดต่อศีลธรรมและเสรีภาพ อันเป็นหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญ

(3) การค้าประเวณีเป็นสาเหตุของการชักชวนและการล่อลวงบังคับหญิงและเด็กเข้าสู่การค้าประเวณี ทำให้หญิงและเด็กต้องตกเป็นทาสทางเพศ

จากการเคลื่อนไหวของโจเซฟิน บัตเลอร์ นำไปสู่การแก้ไขกฎหมายอายุของอังกฤษใน พ.ศ.2398 โดยขยายอายุการคุ้มครองและยินยอมให้เด็กมีเพศสัมพันธ์ได้จากอายุ 13 ปี เป็น 16 ปี และเพิ่มความเข้มงวดในการออกกฎหมายด้านโสเภณี⁹⁴ ในปัจจุบันกฎหมายค้าประเวณีของอังกฤษได้กำหนดไว้ว่าการค้าประเวณีในตัวเองเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย แต่การเชิญชวน หลอกลวงค้าใน

⁹² ศิริพร สโครบานค, การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไกและประเด็นท้าทาย, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิผู้หญิง, 2548), น.14-15.

⁹³ เฟิงอ้าง.

⁹⁴ เฟิงอ้าง.

ที่สาธารณะ การเป็นเจ้าของสถานบริการการค้าประเวณี การเป็นผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี (แมงดา) เป็นความผิด และการซื้อบริการการค้าประเวณีที่อยู่ภายใต้การควบคุมของแมงดา ก็เป็นความผิด⁹⁵

แนวความคิดนี้มีอิทธิพลในการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศเรื่องการปราบปรามการค้าประเวณีเหมือนเป็นทาส พ.ศ.2453 อนุสัญญาเรื่องการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2464 อนุสัญญาปราบปรามการค้าหญิงที่เป็นผู้ใหญ่ พ.ศ.2476 จนกระทั่งมีอิทธิพลต่ออนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น พ.ศ.2492 (UN convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the prostitution of others 1949) ซึ่งเป็นอนุสัญญาที่รวบรวมข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กที่ได้ประกาศใช้ก่อนหน้านี้ไว้เป็นอนุสัญญาฉบับเดียวกัน โดยได้ประกาศไว้อย่างชัดเจนว่า ระบบโสเภณีขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรัฐภาคีต้องขจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไป โดยการดำเนินการกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี และต้องให้การช่วยเหลือหญิงและเด็กที่เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้และนำเอาหลักการตามอนุสัญญาฉบับนี้ไปใช้ จนกระทั่งออกกฎหมายพระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ.2471⁹⁶

ในปัจจุบัน ประเทศที่ใช้ระบบนี้ได้แก่ อังกฤษ แคนาดา อินเดียและไทย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน แนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist) ถูกแก้ไขและพัฒนาจนเป็นแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีสมัยใหม่ หรือที่เรียกว่า “Neo-Abolitionist” ซึ่งมีแนวคิดที่ต้องการให้รัฐยกเลิกความผิดอาญาแก่การค้าประเวณีทุกกรณี และมีบริการช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้ค้าประเวณีเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณี และกำหนดความผิดอาญาลงโทษแก่ฝ่ายอุปสงค์ทั้งหมดซึ่งรวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศ เพราะเป็นฝ่ายที่มีส่วนก่อและสนับสนุนการค้าประเวณี เพื่อลดความต้องการการค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ⁹⁷ แต่ก็ยังคงวัตถุประสงค์เดิมเอาไว้ คือต้องการล้มล้าง และกำจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไปตามแนวคิดล้มล้างการค้า

⁹⁵ “100 countries and Their Prostitution Policies,” Retrieved on 7 June 2016, from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000772#UK>

⁹⁶ ศิริพร สโครบานค, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 92*, น.16.

⁹⁷ What is the Nordic Model?, Retrieved on 7 May 2018, from <https://nordicmodelnow.org/what-is-the-nordic-model/>

ประเวณีดั้งเดิม จนกระทั่งในปี ค.ศ.1999 ประเทศสวีเดนเป็นประเทศแรกที่ได้แก้ไขกฎหมายให้ เป็นไปตามแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีสมัยใหม่นี้ โดยยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ทั้งหมดและเปลี่ยนไปกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ จนกระทั่งรูปแบบบทบัญญัติ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของสวีเดนนี้ได้ส่งผลให้ประเทศต่างๆแก้ไขกฎหมายการค้าประเวณี เช่นกัน เช่น นอร์เวย์ ไอส์แลนด์ แคนาดา ฝรั่งเศส และไอร์แลนด์⁹⁸

โดยสรุป แนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีกำหนดให้การค้าประเวณีใน ตัวเองเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย แต่กำหนดการกระทำของผู้ค้าประเวณีบางอย่าง เช่น การเตร็ดเตร่ในที่ สาธารณะเป็นความผิด ซึ่งการกำหนดกฎหมายในลักษณะนี้เป็นการบัญญัติกฎหมายลงโทษผู้ค้า ประเวณีภายใต้เงื่อนไขอย่างแคบเท่านั้น โดยยังคงมีวัตถุประสงค์เพื่อกำจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้น ไป โดยมีข้อดี คือ การจัดระเบียบและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม แต่ก็มีข้อเสียในด้านผู้บังคับ ใช้กฎหมายอาจใช้กฎหมายดำเนินคดีเอาผิดกับผู้ค้าประเวณีอย่างไม่เป็นธรรม เอารัดเอาเปรียบผู้ ค้าประเวณี

2.2.1.2 แนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม (Decriminalization)

แนวคิดนี้มีหลักการยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี แต่นำ มาตรการควบคุมผู้ค้าประเวณี การกำหนดความผิดทางอาญาแก่บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณีมี รายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนี้

(1) แนวคิดการจดทะเบียน (Regulation)

แนวคิดนี้ยอมรับว่าการค้าประเวณีถูกกฎหมาย กำหนดให้มีการจดทะเบียนโสเภณี รวมทั้งมีการตรวจสุขภาพโสเภณีตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ โรค อย่างไรก็ตาม ในหลายประเทศไม่ได้กำหนดให้ผู้ให้บริการโสเภณีต้องตรวจโรคด้วย เช่น สหพันธรัฐเยอรมนี⁹⁹ นอกจากนี้บางประเทศที่ยึดถือแนวความคิดนี้อาจจะกำหนดเขตบริเวณของการ ประกอบการค้าประเวณีหรือที่เรียกว่า “Zoning” เช่น กฎหมายกำหนดเขตกรรมมีใบอนุญาตการค้า ประเวณี อีกทั้ง แนวคิดนี้จะอนุญาตให้โสเภณีทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคารก่อดความรำคาญอันเนื่องมาจากการติดต่อชักชวนลูกค้า ในที่สาธารณะได้¹⁰⁰

⁹⁸ Erika Schulze, *supra note 91*.

⁹⁹ กอบกุล ราชะนาคร, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 88*, น.3.

¹⁰⁰ เฝิงอ้าง.

แนวคิดนี้เริ่มต้นขึ้นในช่วงสมัยนโปเลียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อป้องกันทหารในกองทัพที่ประจำการตามเมืองขึ้นของอาณาจักรให้พ้นจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แนวความคิดนี้จึงได้แพร่หลายไปหลายประเทศในทวีปยุโรป โดยนายแพทย์ชาวฝรั่งเศส ปารองด์ ดูชาเตอร์เลต์ เสนอให้ใช้มาตรการควบคุมโดยการตรวจสุขภาพหญิงในช่องโสเภณี ซึ่งเรียกช่องโสเภณีว่า บ้านผ่อนปรน (House of Tolerance)¹⁰¹

แนวความคิดนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า¹⁰²

1. โสเภณีเป็นความจำเป็นที่ชั่วร้ายที่จะต้องมีการศึกษาและควบคุมเพื่อให้สังคมสงบสุข
2. โสเภณีเป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. โสเภณีเป็นปรากฏการณ์ต่อต้านสังคมที่คุกคามศีลธรรม สุขภาพอนามัยและการเมือง การควบคุมโสเภณีจึงเป็นมาตรการทางศีลธรรมในการกำจัดส่วนที่เป็นความชั่วร้าย โรคภัยไข้เจ็บ และเป็นเครื่องมือปกป้องผู้หญิงผู้มีเกียรติและสถานบันครอบครัว กล่าวคือ การจดทะเบียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมโสเภณีให้แยกออกจากหญิงที่ดี ซึ่งคือหญิงที่แต่งงานในสถานบันครอบครัว

แนวความคิดระบบการจดทะเบียนโสเภณียอมรับว่า โสเภณีเป็นความชั่วร้ายที่จำเป็นของสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็มองว่าเป็นสิ่งที่เป็นอันตรายต่อหญิงที่ดีและเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค จึงจำเป็นที่จะต้องควบคุมจำนวนโสเภณี เผื่อระวังการเคลื่อนไหวของโสเภณี ทั้งนี้ ตามแนวความคิดนี้มีระเบียบในการควบคุมโสเภณีอยู่สามประการ ได้แก่¹⁰³

1. จัดระเบียบพื้นที่สถานการค้าประเวณี หรือช่องโสเภณีให้อยู่ในสถานที่ที่ห่างไกลและลับตาจากเด็กและผู้หญิงที่ดี หรือผู้หญิงที่มีเกียรติและอยู่ในสถานบันครอบครัว
2. เจ้าหน้าที่รัฐต้องเผื่อระวังอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ
3. ต้องผลักดันให้สังคมโสเภณีอยู่ได้เพียงแค่นายขบ โดยการแบ่งแยกเป็นสัดส่วนและมีการควบคุมปกครองตามลำดับอำนาจ

จากระเบียบควบคุมโสเภณีสามประการดังกล่าวข้างต้น จึงอนุญาตให้มีการเปิดช่องโสเภณีเพื่อให้เป็นสถานที่ที่โสเภณีบริการลูกค้า โดยช่องโสเภณินั้นจะต้องได้รับการจดทะเบียนและจัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และยอมรับให้การจัดการในช่องจะต้องมีการควบคุม

¹⁰¹ ศิริพร สโครบานค, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 92*, น.12.

¹⁰² *เพ็งอ้าว*.

¹⁰³ *เพ็งอ้าว*, น.12-13.

ตามลำดับอำนาจ กล่าวคือ ให้แม่เล่าเป็นผู้ควบคุมดูแล ส่วนหญิงค้าประเวณีมีหน้าที่ให้บริการลูกค้า และต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมจากแม่เล่า เจ้าหน้าที่รัฐ¹⁰⁴

ในระยะแรก การตรวจสุขภาพหญิงโสเภณีเป็นเพียงมาตรการทางศีลธรรม แต่ต่อมามีความหวาดกลัวของการแพร่ระบาดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตรวจสุขภาพหญิงโสเภณีจึงกลายเป็นมาตรการควบคุมด้านสุขอนามัย และกลายมาเป็นหลักการพื้นฐานของแนวความคิดระบบการจดทะเบียนโสเภณี แพทย์และเจ้าหน้าที่จะให้ความสำคัญในเรื่องความเรียบร้อย การดำเนินการถูกสุขลักษณะ โดยจะยกเลิกใบอนุญาตหากตรวจพบว่าสถานการณ์ค้าประเวณีดำเนินการไม่ถูกสุขลักษณะมากกว่าให้ความสำคัญเรื่องสภาพการทำงานให้บริการทางเพศ

ในขณะเดียวกัน แนวคิดนี้ก็ถูกโต้แย้งจากนักคิดนักเขียน อเลนคอร์บิน ชาวฝรั่งเศสซึ่งได้วิเคราะห์ว่า ระบบการจดทะเบียนโสเภณีนี้เป็นการตีตราผู้หญิงและเป็นการแบ่งแยกหญิงโสเภณีออกจากหญิงที่ดีหรือหญิงที่ซื่อสัตย์ แต่ไม่ได้เป็นระบบที่ปกป้องหญิงโสเภณีจากความรุนแรงและการถูกแสวงหาประโยชน์แต่อย่างใด¹⁰⁵

ในปัจจุบัน ประเทศที่ยึดถือแนวคิดนี้มักอยู่ในแถบประเทศยุโรป โดยประเทศที่บัญญัติให้การค้าประเวณีถูกกฎหมายและสถานบริการค้าประเวณี (ซ่อง) ถูกกฎหมายด้วย ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก เยอรมนี ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ กรีซ และตุรกี และประเทศที่บัญญัติให้การค้าประเวณีถูกกฎหมายแต่สถานการค้าประเวณีผิดกฎหมาย ได้แก่ ฟินแลนด์ โปแลนด์ เช็ก สโลวัก เบลเยียม อิตาลี สเปน โปรตุเกส บัลแกเรีย ไอร์แลนด์ สโลวาเกีย เอสโตเนีย ลัตเวีย และฮังการี ส่วนในประเทศแถบเอเชียที่กำหนดให้การค้าประเวณีถูกกฎหมาย ได้แก่ สิงคโปร์

โดยสรุป แนวคิดนี้จะกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียน ทั้งผู้ค้าประเวณี สถานการค้าประเวณีและมีมาตรการควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพื่อควบคุมการค้าประเวณีและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

(2) แนวความคิดการค้าประเวณีเป็นอาชีพ

แนวคิดนี้เกิดจากการวิเคราะห์และความต้องการของหญิงโสเภณีที่ต้องการให้มีการยอมรับการค้าประเวณีและคุ้มครองสิทธิของหญิงให้บริการทางเพศ หรือได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายแรงงานเปรียบเสมือนเป็นแรงงานประกอบอาชีพหนึ่ง แนวความคิดนี้มีความคิดว่า¹⁰⁶

¹⁰⁴ เฟิ่งอ๋าง.

¹⁰⁵ เฟิ่งอ๋าง.

¹⁰⁶ เฟิ่งอ๋าง, น.17.

1. ต้องแยกแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์กับการค้าประเวณี เพราะไม่ใช่หญิงทุกคนในระบบการค้าประเวณีที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณีอันเป็นการค้ามนุษย์

2. การกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งนั้นเป็นการตีตราหญิงผู้ให้บริการทางเพศ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของหญิงโสเภณี และทำให้หญิงโสเภณีไม่ได้รับการคุ้มครอง ช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ ทำให้โสเภณีทั้งหมดต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น เจ้าของกิจการค้าประเวณี แมงดา แม่เล้า เป็นต้น

3. สำหรับหญิงผู้สมัครใจเข้าค้าประเวณี แนวคิดนี้มองว่า การค้าประเวณีเป็นทางเลือกประการหนึ่งสำหรับการเลี้ยงชีพ รัฐจึงจำเป็นต้องแยกหญิงที่เลือกขายบริการทางเพศโดยสมัครใจ ซึ่งถือว่าเป็นแรงงานให้บริการทางเพศ (Sex Worker) ออกจากหญิงที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณี ซึ่งถือว่าเป็นทาสทางเพศ (Sex Slave) และเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

แนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดที่มาจากเสียงสะท้อนของผู้ค้าประเวณีโดยตรง ที่ต้องการให้มีการรับรองผู้ค้าประเวณีในฐานะลูกจ้างและได้รับสิทธิตามกฎหมายแรงงาน เพื่อป้องกันการถูกเจ้าของสถานบริการต่างๆเอารัดเอาเปรียบด้วยกฎหมายของสถานบริการที่ไม่เป็นธรรม แต่ไม่ต้องการให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี เพราะอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงครอบครัวในอนาคต ซึ่งแนวคิดนี้เป็นไปตามการสัมภาษณ์มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์ (Empower) จังหวัดเชียงใหม่ ดังกล่าวว่า “เราไม่ต้องการให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี เพราะจะเป็นตราบาปและอาจส่งผลกระทบต่อลูกหลานในภายภาคหน้าได้ แต่เราต้องการให้มีการรับรองเราว่าเป็นพนักงาน เป็นแรงงานคนหนึ่งตามกฎหมายแรงงาน ให้ได้รับสิทธิและประกันสังคมต่างๆตามกฎหมายแรงงานเท่านั้น”¹⁰⁷

ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงมีหน้าที่ให้การคุ้มครองหญิงที่ค้าประเวณีโดยสมัครใจ โดยยอมรับว่าการค้าประเวณีเป็นงานรูปแบบหนึ่ง รัฐจะต้องไม่ใช่มาตรการบังคับให้มีการตรวจสุขภาพ หรือจดทะเบียนหญิงที่ขายบริการทางเพศ หรือหากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจดทะเบียนหญิงค้าบริการทางเพศ รัฐจะต้องตั้งคณะกรรมการสหวิชาชีพที่มีผู้แทนหญิงโสเภณีเข้าร่วมด้วยในการควบคุมและดูแลหญิงโสเภณี

โดยสรุป แนวคิดนี้เน้นยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและให้สิทธิตามกฎหมายแรงงานแก่ผู้ค้าประเวณี โดยไม่ต้องการให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีประกอบ

¹⁰⁷ สัมภาษณ์ ทันดา เลาวีลาวันยกุล,มูลนิธิ เอ็มพาวเวอร์ จังหวัดเชียงใหม่ Can do it bar, 2 พฤศจิกายน 2560.

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่า แต่ละประเทศมีนโยบายการป้องกันและปราบปรามปัญหาการค้าประเวณีแตกต่างกันให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศนั้นๆ จึงทำให้นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีแตกต่างกันไป ส่วนประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันยึดถือนโยบายระบบล้มล้างระบบโสเภณี กล่าวคือ กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย แต่การกระทำอย่างอื่นรอบการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงปรากฏปัญหาการค้าประเวณีในปัจจุบัน ผู้ค้าประเวณีไม่ได้รับการคุ้มครอง ประกอบกับปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การทุจริต ประเทศไทยจึงสมควรที่จะต้องพิจารณาแนวนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีให้เหมาะสมกับค่านิยม สภาพสังคมไทย สภาพปัญหาการค้าประเวณีในปัจจุบัน โดยอาจผสมผสานระหว่างหลายแนวคิด

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีทางอาชญวิทยาและสังคมวิทยาเกี่ยวกับการค้าประเวณี

ในการศึกษาเรื่องการค้าประเวณีจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิดทางอาชญวิทยา สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประกอบกับเชิงนิติศาสตร์ เนื่องจากการค้าประเวณีเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องทางสังคม การศึกษาแนวคิดทางอาชญวิทยา สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์จะทำให้ทราบถึงสาเหตุการค้าประเวณีอย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.2.1 หลักเสรีภาพทางเพศ

เสรีภาพทางเพศ คือ อำนาจอิสระในการกำหนดเจตจำนงในการมีเพศสัมพันธ์ด้วยตนเอง¹⁰⁸ ในเรื่องบุคคลที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ เวลา สถานที่ที่จะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งแนวคิดเสรีภาพทางเพศปรากฏในประมวลกฎหมายในหลายประเทศและไทย โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยเสรีภาพทางเพศถือเป็นคุณธรรมทางกฎหมายของบทบัญญัติกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ปรากฏชัดแจ้งในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราที่มุ่งคุ้มครองอำนาจอิสระของบุคคลในการกำหนดเจตจำนงในการมีเพศสัมพันธ์¹⁰⁹ ร่วมประเวณีกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิง ชาย หรือบุคคลหลากหลายทางเพศ และบุคคลไม่อาจถูกบังคับขืนใจให้ร่วมประเวณี โดยปราศจากความยินยอมของบุคคล อย่างไรก็ตาม แนวคิดเสรีภาพทางเพศนี้ไม่สามารถนำไปใช้แก่เด็ก ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่สามารถให้ความยินยอมในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ได้ โดยเกณฑ์อายุที่เด็กสามารถให้ความยินยอมได้ จะถูกกำหนดไว้อย่างแตกต่างกันในแต่ละประเทศ แต่เป็นที่รับรองในหลายประเทศว่า เพราะเด็กไม่

¹⁰⁸ เอื้อพร เพ็ชรศิริ, “แนวคิดใหม่เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา: ศึกษาเปรียบเทียบบางประเทศในประชาคมอาเซียน”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), น.57.

¹⁰⁹ เฝิงอ้วง, น.57-58.

สามารถให้ความยินยอมในเรื่องเพศได้ ความผิดเกี่ยวกับเพศที่กระทำต่อเด็กจึงถูกบัญญัติเป็นความผิดทางเพศที่บุคคลกระทำชำเราต่อบุคคล ซึ่งไม่สามารถให้ความยินยอมได้ (Statutory Rape) อันเป็นความผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย กล่าวคือ ในความผิดเกี่ยวกับเพศจะไม่พิจารณาความยินยอมของเด็กมาเป็นข้อพิจารณาว่า ผู้ล่วงละเมิดทางเพศแก่เด็กมีความผิดหรือไม่ แม้เด็กจะยินยอมในการร่วมประเวณีกับผู้ใหญ่ แต่ผู้ใหญ่ก็ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเด็กดังกล่าว ซึ่งประการนี้เป็นข้อแตกต่างกับความผิดเกี่ยวกับเพศที่กระทำต่อผู้ใหญ่ อันจะต้องพิจารณาความยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์

เสรีภาพทางเพศเป็นสิทธิทางเพศประการหนึ่งและเป็นสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เป็นคำใหม่ในวงการสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ แนวความคิดของเสรีภาพทางเพศและสิทธิทางเพศ เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนที่รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ หลักความเสมอภาคเท่าเทียม โดยรวมถึงความเสมอภาคทางเพศ กล่าวคือ จะต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุความแตกต่างทางเพศ อนึ่ง เนื่องจากเสรีภาพทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิทางเพศ ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงสิทธิทางเพศเป็นลำดับแรก ดังนี้

เดิม ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตามตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบไม่ได้กล่าวถึงเรื่องเพศวิถี สิทธิเสรีภาพทางเพศ แม้มีบางมาตราที่กล่าวถึงความเสมอภาคทางเพศ สิทธิในการควบคุมการเจริญพันธุ์และสิทธิที่จะปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรง แต่ไม่ได้บ่งชี้อาตรากล่าวถึงเสรีภาพทางเพศที่มีความหมายว่า บุคคลมีอำนาจอิสระในการกำหนดเจตจำนงมีเพศสัมพันธ์ได้ด้วยตนเอง เรื่องบริการด้านสุขภาพทางเพศหรือเพศศึกษา¹¹⁰ ต่อมา “สิทธิทางเพศ” เกิดขึ้นจากการศึกษาและเคลื่อนไหวเรื่องโรคระบาดเอดส์ ความสัมพันธ์ของบุคคลหลากหลายทางเพศ และการตกลึกของขบวนการสิทธิสตรีที่มองว่า เพศวิถีเป็นหัวใจของการกดขี่ทางเพศ¹¹¹

¹¹⁰ ญัฐยา บุญภักดี, “กระแสสิทธิทางเพศในแวดวงสิทธิมนุษยชนโลก”, สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559, จาก http://www.seaconsortium.net/autopagev4/show_page.php?topic_id=228&auto_id=5&TopicPk=181

¹¹¹ เฝิงอ้วง.

เมื่อพ.ศ.2537 การประชุมระดับโลกเรื่องเพศวิทยา ครั้งที่ 8 ณ กรุงวาเลนเซีย ประเทศสเปน ได้ประกาศคำประกาศสิทธิทางเพศ ปฏิญญาสากลวาเลนเซียว่าด้วยเรื่องสิทธิทางเพศว่า สิทธิทางเพศเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานที่ได้รับการรับรอง โดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้¹¹²

“เพศเป็นมิติหนึ่งของมนุษย์และเป็นมิติที่มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

เพศเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างภายในของสังคมเองและของแต่ละบุคคลในเวลาเดียวกันปรากฏให้เห็นทางวงจร ชีวิตของบุคคลที่ประสานความเป็นตัวของตัวเองและสร้างหรือเสริมความผูกพันซึ่งกันและกันให้แน่นเป็นยิ่งขึ้น

ความสุขในเพศรวมถึงความสุขที่เกิดจากการกระทำแก่ตนเองเป็นที่มาแห่งความผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งทางสติปัญญาและอารมณ์ความสุขที่ว่าย่อมได้มาจากประสบการณ์ทางเพศที่ปราศจากปัญหาขัดแย้งและความวิตก กังวล จึงเป็นที่มาของพัฒนาการของสังคมและบุคคลด้วย

โดยนัยดังกล่าวข้างต้น สังคมจะต้องเป็นผู้สร้างเงื่อนไขที่จะกำหนดความพอใจของบุคคล เพื่อให้บรรลุถึงพัฒนาการ สูงสุด และจะต้องเคารพในสิทธิทางเพศ ซึ่งได้แก่สิทธิ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิที่จะมีเสรีภาพ จะต้องขจัดการบังคับข่มขู่ทางเพศ การแสวงหาผลประโยชน์และการล่วงเกินทางเพศทุกรูปแบบ ไม่ว่าในเวลาหรือสถานการณ์ใดๆ การต่อสู้เพื่อต่อต้านความรุนแรงทางเพศเป็นสิ่งที่สังคมควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก

2. สิทธิที่จะมีความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเองและความปลอดภัยในร่างกาย รวมถึงการควบคุมและการแสวงหา ความสุขจากร่างกายของตนเอง โดยปราศจากการทารุณกรรมและความรุนแรงในทุกรูปแบบ

3. สิทธิเท่าเทียมทางเพศ มีเสรีภาพที่ปราศจากการกีดกันแบ่งแยกในทุกรูปแบบ รวมทั้งการให้ความเคารพความหลากหลายทางเพศ ไม่ว่าจะชายหรือหญิง ไม่ว่าจะมียุ เชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้น หรือมีรสนิยมทางเพศแบบใด

4. สิทธิที่จะมีสุขอนามัยทางเพศที่ดี รวมทั้งได้รับทรัพยากรสำหรับการวิจัย การวินิจฉัยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการรักษาพยาบาลมากขึ้น

¹¹² “คำประกาศสิทธิทางเพศ : ปฏิญญาสากลวาเลนเซียว่าด้วยเรื่องสิทธิทางเพศ”, สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://forsogi.org/?p=232>

5. สิทธิที่จะได้รับความรู้เรื่องเพศที่กว้างขวางและเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่เบี่ยงเบน เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตทางเพศกระทำได้ดีขึ้น

6. สิทธิที่จะได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาที่กว้างขวาง ครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต

7. สิทธิที่จะดำเนินชีวิตร่วมอย่างอิสระ แต่งงานหรือหย่าร้างหรือมีรูปแบบการใช้ชีวิตร่วมทางเพศอื่นๆ ที่ตนเองประสงค์

8. สิทธิที่จะตัดสินใจโดยเสรีและรับผิดชอบในการเจริญพันธุ์ สามารถเลือกจำนวนบุตร ระยะห่างระหว่างการมีบุตรแต่ละคน และโอกาสได้รับความช่วยเหลือให้ตั้งครรรภ์

9. สิทธิในความเป็นส่วนตัว สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตทางเพศโดยอิสระ ภายใต้เนื้อหาของจริยธรรมทางสังคมและประสบการณ์ทางเพศที่ให้ความพึงพอใจ

ทั้งนี้ สุขภาพทางเพศเป็นสิทธิมูลฐาน รากฐานของมนุษยชนเรื่องเพศ เป็นต้นกำเนิดของความผูกพันที่ลึกซึ้งของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับความสุขในชีวิตของบุคคล คู่สมรส ครอบครัวและสังคม ดังนั้น การเคารพในสิทธิทางเพศเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนในทุกวิถีทาง”

จากคำประกาศสิทธิทางเพศ ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิทางเพศดังกล่าวข้างต้น เป็นการกล่าวรับรองสิทธิทางเพศและเสรีภาพทางเพศที่มนุษย์มีอิสระในการควบคุมและแสวงหาความสุขจากร่างกายของตนเอง โดยปราศจากการถูกบังคับขู่เข็ญ การทารุณกรรม ความรุนแรง

นอกจากนี้ แนวคิดสิทธิเสรีภาพทางเพศมีความชัดเจนอีกครั้งในการประชุมสตรีโลก (World Women Conference) ที่กรุงปักกิ่ง พ.ศ.2538 โดยมีการบันทึกสิทธิทางเพศไว้ในแผนปฏิบัติการว่า หญิงและชายมีความเท่าเทียมกันในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ การสืบพันธุ์ การเคารพในร่างกายคนอื่น ความสนใจในเรื่องเพศ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกระทำทางเพศและผลที่ติดตามมา ในขณะที่การเคลื่อนไหวขององค์กรพัฒนาเอกชนนานาชาติ เช่น หน่วยงาน International Planned Parenthood Federation (IPPF) สร้างคำประกาศว่าด้วยสิทธิทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ของตนเอง โดยอาศัยการตีความสิทธิมนุษยชน 12 ข้อของสหประชาชาติให้ครอบคลุมถึงเพศวิถีและอนามัยเจริญพันธุ์ อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้มักเป็นการรับรองสิทธิต่างๆ ที่เป็นไปแนวทางการป้องกันละเมิดสิทธิทางเพศมากกว่าแนวทางยืนยันสิทธิเสรีภาพทางเพศ¹¹³

¹¹³ ญัฐยา บุญภักดี, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 110*.

จนกระทั่งปี พ.ศ.2542 คำประกาศว่าด้วยสิทธิทางเพศซึ่งเป็นผลผลิตของเวทีสมัชชาระดับโลกของ World Association for Sexology (WAS) ได้เขียนถึงสิทธิทางเพศ 11 ข้อ ในทิศทางของการยืนยันสิทธิเสรีภาพทาง เช่น ความสุขทางเพศ เสรีภาพในการแสดงออก การตัดสินใจ การควบคุมเรื่องเพศของตนเองด้วยตนเอง ความปลอดภัย การได้รับข้อมูลเพศวิถีที่มีความเป็นวิชาการ การได้รับการศึกษาเรื่องเพศวิถีที่รอบด้าน และการได้รับบริการสุขภาพทางเพศ เป็นต้น¹¹⁴

ในปัจจุบันเสรีภาพทางเพศหรือเสรีภาพในการกำหนดความสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ของบุคคลได้รับการยอมรับและมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งมนุษย์ย่อมมีสิทธิในร่างกาย ชีวิตอันจะถูกล่วงละเมิดไม่ได้ โดยเสรีภาพทางเพศถูกสะท้อนจากบทบัญญัติกฎหมายความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งมีสาระสำคัญคุ้มครองให้บุคคลมีอำนาจอิสระในการกำหนดเจตจำนงในการมีเพศสัมพันธ์ด้วยตนเอง โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องเพศ กล่าวคือ บุคคลไม่ว่าจะเพศชาย หญิง บุคคลหลากหลายทางเพศ ย่อมมีสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอภาคอันไม่อาจถูกบุคคลอื่นบังคับ ชูเชิญ

อนึ่ง เสรีภาพทางเพศของเพศหญิง เพศชายและบุคคลหลากหลายทางเพศ มีรายละเอียดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เดิมเมโนทัศน์ในเรื่องเพศของหญิงถูกจำกัดเฉพาะกรอบเรื่องเพศในสถาบันครอบครัวและการแต่งงาน การที่หญิงมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งไม่ใช่สามีของตน หรือการมีเพศสัมพันธ์นอกกรอบการแต่งงาน เช่น มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานหรือร่วมประเวณีกับชายอื่นซึ่งไม่ใช่สามีของตนย่อมเป็นความผิดและผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง และเมโนทัศน์ในสิทธิเสรีภาพของหญิงที่แต่งงานแล้ว หญิงไม่สามารถเป็นผู้กำหนดเจตจำนงในการมีเพศสัมพันธ์กับสามี สามีจึงสามารถข่มขืนกระทำชำเราภรรยาได้ อันสะท้อนว่า หญิงเป็นผู้สนองรับในบทบาททางเพศของชาย จนกระทั่งเมื่อเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ กลุ่มสิทธิสตรีนานาชาติได้รณรงค์เรื่องสิทธิทางเพศของหญิง โดยเน้นย้ำว่า ผู้หญิงควรมีสิทธิตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกายของตนรวมถึงเรื่องเพศ หญิงมีสิทธิและอำนาจในเนื้อตัวร่างกายของตน จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกฎหมายในหลายประเทศ โดยถือว่า หญิงมีสิทธิเสรีภาพในการกำหนดเจตจำนงในเรื่องมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างอิสระทำให้กรอบเมโนทัศน์สิทธิทางเพศในยุคเดิมคลี่คลายลง อันเป็นการเน้นย้ำแนวความคิดว่าหญิงมีสิทธิและอำนาจในเนื้อตัวร่างกายของตน มีอิสระในการกำหนดเจตจำนงในการมีเพศสัมพันธ์ได้ เป็นการควบคุมและแสวงหาความสุขจากร่างกายของตนอย่างอิสระเป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและตามคำประกาศสิทธิทางเพศ ปฏิญญาสากลว่าเล่นเซียว่าด้วยเรื่องสิทธิทางเพศ พ.ศ.2537 อนึ่ง

¹¹⁴ เฟิงอ้วง.

การแสวงหาประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของหญิงหรือบุคคลอื่น การทารุณกรรม ใช้ความรุนแรงข่มขู่ กระทบไม่ได้ ซึ่งหลักการนี้ต่อมากลายเป็นหลักการอันเป็นสากล อีกทั้งเป็นหลักการเดียวกันกับหลักการให้การคุ้มครองบุคคลจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ หรือจากการบังคับใช้แรงงาน อันเป็นการคำนึงถึงในยุคนั้นตามอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ.1950 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

เมื่อนำแนวคิดเสรีภาพทางเพศมาปรับใช้กับการค้าประเวณีโดยสมัครใจ ยังมีข้อโต้แย้งจากกลุ่มสิทธิสตรี ออกเป็น 2 แนวทาง กล่าวคือ แนวทางแรกเห็นว่า ผู้หญิงมีสิทธิและอำนาจในเนื้อตัวร่างกายของตนเองก็จริงแต่ไม่ได้หมายความว่าถึงสิทธิในเนื้อตัวร่างกายที่จะค้าประเวณี เพราะการค้าประเวณีและการค้ามนุษย์นั้นไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้ ผู้หญิงที่เข้าสู่การค้าประเวณีโดยสมัครใจนั้นเข้าสู่การค้าประเวณีเพราะแรงผลักดันบริบททางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม การเมืองด้วย จึงถือว่า ผู้หญิงถูกบังคับและกดขี่จากปัจจัยเหล่านี้อย่างละมุนละม่อม¹¹⁵ ดังนั้น นักสตรีนิยมกลุ่มนี้มองว่า การค้าประเวณี แม้จะกระทำโดยสมัครใจเป็นรูปแบบของการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิงในสังคมชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงถูกทำให้เป็นเพียงวัตถุทางเพศ เพื่อสนองความต้องการของผู้ชาย¹¹⁶ ในขณะที่แนวทางที่สอง เห็นว่า ผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพในร่างกายของตนเองอย่างอิสระเสรีที่จะควบคุมหรือแสวงหาความสุขจากร่างกายของตน ตราบที่ไม่ถูกบุคคลอื่นแสวงหาประโยชน์หรือข่มขู่ บังคับผู้หญิงนั้น การค้าประเวณีจึงเป็นงานหรืออาชีพอย่างหนึ่งไม่ต่างจากงานประเภทอื่นและหญิงควรจะมีสิทธิที่จะเลือกงานประเภทนี้ได้โดยสมัครใจ ซึ่งรัฐควรจะให้ความคุ้มครองและให้สิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับงานประเภทอื่น¹¹⁷ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองแนวทางเห็นพ้องกันว่า กฎหมายที่ลงโทษและประณามโสเภณีในฐานะผู้กระทำความผิดกฎหมาย แต่ไม่ได้ลงโทษผู้ซื้อบริการด้วยทั้งที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวเป็นการซ้ำเติมผู้หญิงที่ถูกประณามเหยียดหยามหรือถูกเอารัดเอาเปรียบให้มากขึ้นไป โดยกฎหมายไม่ได้จัดการแก้ไขสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจ การล่อลวงให้หมดสิ้นไป นักสตรีนิยมจึงเรียกร้องให้มีการช่วยเหลือ และให้โอกาสโสเภณีแทนที่จะถูกประณามหรือถูกลงโทษโดยรัฐ¹¹⁸

¹¹⁵ วิระดา สมสวัสดิ์, *ที่บรรพชนแนวสตรีนิยม*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549), น.33.

¹¹⁶ ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 30*, น.112.

¹¹⁷ *เฟิ่งอ้วง*.

¹¹⁸ *เฟิ่งอ้วง*, น.112-113.

โดยในประเทศฝรั่งเศสมองการค้าประเวณีโดยสมัครใจว่า เป็นสิทธิที่จะใช้ร่างกายแสวงหาสิ่งทีพอเหมาะ ความอิสระนี้ คือ การใช้ร่างกายแสวงหาเงินนั่นเอง แต่ก็ยกเว้นในเรื่องการขายอวัยวะที่ไม่สามารถกระทำได้ เช่น การขายเลือด ขายอวัยวะ ยกเว้นการขายเส้นผม ดังนั้น สิทธิการค้าประเวณีโดยสมัครใจย่อมเกิดขึ้นได้ แต่ต้องเกิดภายใต้ความเคารพในความเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลด้วย¹¹⁹ ส่วนในประเทศไทย แนวคิดเสรีภาพทางเพศกำลังจะได้รับการรับรองไว้ชัดแจ้งใน มาตรา 5 ของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งมีใจความสำคัญว่า “มาตรา 5 บุคคลย่อมมีสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ สิทธิทางเพศ มีสิทธิเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสาร รับการศึกษาและบริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์จากสถานบริการ สาธารณสุขอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่คณะกรรมการกำหนด” ซึ่งมาตรานี้เป็นหลักการใหญ่ของร่างกฎหมายฉบับนี้ที่ให้การรับรองสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิทางเพศของบุคคลไว้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ร่างบพบัญญัติมาตรานี้ยังคงได้รับการถกเถียงอยู่¹²⁰

จากการศึกษาหลักเสรีภาพทางเพศดังกล่าวข้างต้น พบว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชายย่อมมีเสรีภาพทางเพศ สามารถเลือกและกำหนดการมีเพศสัมพันธ์ของตนเองได้ ซึ่งเป็นนานาประเทศได้ให้การคุ้มครองดังปรากฏตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ ส่วนในเรื่องของการสมัครใจค้าประเวณีนั้น แต่ยังข้อถกเถียงเรื่องของเสรีภาพทางเพศในการค้าประเวณี นอกจากนี้ เสรีภาพทางเพศเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ย่อมจะได้รับการรับรองคุ้มครอง ดังนั้น การสมัครใจค้าประเวณีเกิดขึ้นจากความสมัครใจของผู้ค้าประเวณีในการใช้เนื้อตัวร่างกายของตนในการแสวงหาประโยชน์ โดยไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคม ก็ถือได้ว่า บุคคลได้ใช้สิทธิเสรีภาพทางเพศแล้ว

อนึ่ง การที่รัฐเข้ามาแทรกแซงกำหนดกรอบเสรีภาพทางเพศให้จำกัดอยู่เพียงแต่ในสถาบันครอบครัว โดยที่ไม่ได้พิจารณาถึงเสรีภาพทางเพศของผู้อื่น ลักษณะสังคม ค่านิยมของบุคคลในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบมีผลให้ผู้ค้าประเวณีเป็นผู้ละเมิดกรอบเสรีภาพทางเพศที่สังคมและรัฐกำหนด จึงถูกพิจารณาว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังจะได้กล่าวต่อไป

¹¹⁹ กิตติธเนศ เลอวงค์รัตน์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 82*, น.19.

¹²⁰ “บทคุ้มครองสิทธิทางเพศและการอนามัยเจริญพันธุ์”, สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2559, จาก <https://ilaw.or.th/node/538>

2.2.2.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior)

มีการกระทำความผิดอาญาหลายประการที่เป็นกรณีที่เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น การเสพยาเสพติดหรือการค้ำประเวณี ดังนั้น ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนศึกษาถึงความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบน และความเหมาะสมในการกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นความผิดอาญา ดังนี้

คำนิยามของพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีผู้ให้คำนิยาม ดังนี้¹²¹

ผ.ศ.(พิเศษ) พ.ต.อ.ดร.ปกรณ มณีปกรณ์ อธิบายคำว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือจารีตประเพณีของสังคม ซึ่งบางสังคมไม่กำหนดให้เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายอาญา ในขณะที่บางสังคมไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดเช่นการค้ำประเวณี

สุดสงวน สุธีธร ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่ผิดแปลกแยกไปจากของสังคม จารีตขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อของสังคมนั้นๆ

โทมัส ฮอบส์ อธิบายว่า ถ้ามนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันแล้วจำเป็นจะต้องมีกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อกันซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้จะเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป และสมาชิกในสังคมสามารถปฏิบัติตามได้ หากบุคคลใดปฏิบัติผิดไปจากกฎเกณฑ์หรือระเบียบดังกล่าวจะเป็นการแสดงถึงความเบี่ยงเบนของผู้นั้น หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สังคมจะเป็นฝ่ายกำหนดลักษณะบรรทัดฐานจารีตประเพณีขึ้น เพื่อให้สมาชิกยึดถือและปฏิบัติ ซึ่งบรรทัดฐานนี้อาจแสดงอยู่ในรูปแบบของกฎ ระเบียบแบบแผนหรือแบบพฤติกรรมที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามการกระทำใดที่ละเมิดบรรทัดฐานย่อมถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

โฮวาร์ด เอส เบคเกอร์ (Howard S. Becker) อธิบายว่า การเบี่ยงเบนไม่ใช่สาระของการกระทำความผิดแต่เป็นผลจากการใช้กฎเกณฑ์ และการควบคุมบังคับต่อผู้กระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เบี่ยงเบน คือ ผู้ที่มีคุณลักษณะดังกล่าวและการเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนเป็นผู้กำหนดขึ้น ดังนั้น อาชญากรรมจึงเป็นแบบของพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่งแต่แบบของพฤติกรรมเบี่ยงเบนในสังคมใช้ว่าจะถูกกำหนดเป็นอาชญากรรมทั้งหมด ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ได้กระทบถึงความเดือดร้อนแก่สาธารณชน เช่น การเป็นโสเภณี อนึ่ง พฤติกรรมเบี่ยงเบนบางอย่างถือว่าเป็นผิดกฎหมายเฉพาะในบางสังคมนั้น ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจากจารีต

¹²¹ อรพินท์ นิรินาทกุล, “การกำหนดความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ศึกษานโยบายทางอาญากรณีการเสพและครอบครองกัญชา,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557), น.39-42.

ประเพณีของสังคมนั้นๆ นอกจากนี้ พฤติกรรมเบี่ยงเบนอาจจะมีสถานะเปลี่ยนไปตามกาลเวลาหรือความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เช่น พฤติกรรมชู้สาวจะถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนในสังคมตะวันตกแต่จะถือว่าเป็นการผิดกฎหมายอาญาในสังคมอิสลาม ทั้งนี้ ยังสามารถแบ่งแยกพฤติกรรมของมนุษย์ตามการละเมิดกฎหมายและหรือจารีตประเพณีออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ผิดทางจารีตประเพณีและกฎหมาย ได้แก่ พฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ เช่น การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาพฤติกรรมเหล่านี้ทางกฎหมายเรียกว่า *mala in se* หรือพฤติกรรมที่เป็นความผิดในตนเองกล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงเจตนาชั่วร้ายของผู้กระทำทุกสังคมมีแนวโน้มที่จะมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด

2. พฤติกรรมที่บางสังคมเชื่อว่า ผิดจารีตประเพณี แต่ไม่ผิดกฎหมายเช่น ความผิดชู้สาว เล่นพนัน ยาเสพติด การค้าประเวณี พฤติกรรมเหล่านี้ทางกฎหมายจะเรียกว่า *mala prohibitum* กล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่บางสังคมเห็นว่า แม้จะเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่ควรปฏิบัติ แต่ก็ยังไม่ร้ายแรงหรือสมควรให้เป็นความผิดกฎหมาย และมีบทลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด

3. พฤติกรรมที่บางสังคมเชื่อว่า ผิดกฎหมายแต่ไม่ผิดจารีตประเพณี ส่วนใหญ่กฎหมายจะบัญญัติว่าเป็นความผิดสากล เนื่องจากกฎหมายบัญญัติตามหลักสากล ซึ่งไม่สามารถนำบังคับใช้ได้ทั้งในสังคมนั้น เช่น อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate Crimes) พฤติกรรมเหล่านี้แม้มีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด แต่ในทางปฏิบัติจะไม่ค่อยมีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำ อนึ่ง ความประพฤติของอาชญากรโดยทั่วไปไม่จำเป็นต้องเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนเสมอไป เพราะบางโอกาสกฎหมายอาจจะกำหนดพฤติกรรมบางลักษณะว่าเป็นพฤติกรรมทางอาชญากร เพราะเห็นว่าพฤติกรรมนั้นไม่ปกติ ซึ่งกฎหมายทำนองนี้จะเป็นกฎหมายที่ล่าช้าไม่ทันสมัย และนักสังคมวิทยาไม่เห็นด้วย เช่น กรณีการรักร่วมเพศ ซึ่งไม่น่าถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ผิดปกติหรือเป็นพฤติกรรมทางอาชญาถ้าเป็นการสมยอม และไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด และจากแนวคิดของนักสังคมวิทยานี้เองจึงก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหามาในบางประเทศที่ยอมรับว่าการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างให้เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นในแต่ละสังคมจะมีความแตกต่างกันในการคุ้มครองพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนในแนวทางที่ต่างกันเช่นการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้กระทำความผิด (Criminalization) หรือการยกเลิกความผิดอาญาแก่พฤติกรรมเหล่านี้ (Decriminalization) หรือการให้เป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (Legalization)

มีข้อพิจารณาในเรื่องการกระทำที่เป็นเพียงการขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือละเมิดต่อกฎระเบียบว่า การบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักศีลธรรมนั้น เนื่องจากว่ามีการยอมรับว่า ศีลธรรมเป็นหลักที่ดีอยู่แล้วจึงนำศีลธรรมมาบัญญัติเป็นกฎหมาย เพราะเพียงแต่หลักเกณฑ์ของศีลธรรมนั้นไม่มีสภาพบังคับจึงอาจไม่ได้ผลทำให้ต้องนำกฎหมายเข้ามาช่วยยกตัวอย่าง เช่น ศีล 5 แต่ที่จริงแล้วศีล 5 เป็นเพียงข้อฝึกฝนเท่านั้นไม่ใช่ข้อบังคับ การนำเอา

กฎหมายมาบังคับให้คนมีศีล 5 เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะกฎหมายที่ดีที่สุดและการปกครองที่ดีที่สุด จะต้องบรรลุจุดหมายโดยใช้อำนาจให้น้อยที่สุด ดังนั้น หากไม่เชื่อการกระทำที่ร้ายแรงจริงๆ ก็ไม่ควรบัญญัติให้การกระทำนั้นผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีประเด็นอีกว่า กฎหมายอาญาควรจะมีไว้เพื่อคุ้มครองนิติสมบัติเท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีบทบาทมาก กล่าวคือ กฎหมายอาญาควรมีไว้เพื่อคุ้มครองเฉพาะสมบัติบางประการที่กำหนดไว้เท่านั้น เช่น ชีวิตร่างกาย ชื่อเสียง เมื่อมองในมุมนี้การกระทำบางอย่างแม้จะขัดศีลธรรม แต่หากได้กระทำโดยผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยความยินยอมของทั้งสองฝ่ายแล้ว และไม่เป็นการรบกวนบุคคลอื่นๆ ก็ย่อมถือว่า การกระทำดังกล่าวเป็นเพียงการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรม แต่ไม่ใช่เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครองหรือนิติสมบัตินั้นเอง

โดยสรุป การค้าประเวณีเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประการหนึ่ง คือ เป็นความประพฤติปฏิบัติที่ผิดแผกไปจากสังคมไทย และขัดต่อศีลธรรมของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่จำเป็นต้องถูกบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพสังคม เหตุการณ์ ค่านิยม การเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมในขณะนั้นๆ ด้วย แต่แม้เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ก็มีข้อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นความผิดทางอาญา โดยต้องพิจารณาหลักกฎหมายอาญาที่ควรจะต้องคุ้มครองเฉพาะนิติสมบัติเท่านั้น การลงโทษการค้าประเวณีจะเป็นการใช้กฎหมายอาญาเกินขอบเขตที่ควรจะต้องคุ้มครองเฉพาะนิติสมบัติเท่านั้น

อนึ่ง การที่บุคคลตัดสินใจเลือกค้าประเวณีมีสาเหตุหลายประการทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยผู้เขียนจะศึกษาในลำดับต่อไป

2.2.2.3 สาเหตุการค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีการแสดงออกทางพฤติกรรมทางสังคม แตกต่างจากบุคคลอื่นเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ต่างกันไป บางครั้งสาเหตุเดียวกันมนุษย์ต่างก็มีพฤติกรรมที่ต่างกันไป สาเหตุของการแสดงออกพฤติกรรมของมนุษย์จึงถูกศึกษาและวิจัยอย่างมากมาย ซึ่งรวมถึงศาสตร์ทางจิตวิทยาที่มุ่งเน้นอธิบายและให้คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์เอาไว้ ดังนั้น ทฤษฎีแนวคิดทางจิตวิทยาสามารถนำมาอธิบายว่า เหตุใดบุคคลจึงเลือกเป็นผู้ค้าประเวณี ในขณะที่ผู้อื่นอาจประกอบอาชีพหรือแสดงพฤติกรรมประการอื่น ดังนี้

(1) แนวคิดแรงจูงใจ

แรงจูงใจ คือ สิ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมอย่างหนึ่งขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมาย เช่น จูงใจให้ทำงานทุกวันเพื่อสร้างฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ครอบครัว¹²² เป็นต้น โดยนักจิตวิทยาเชื่อว่า แรงจูงใจนั้นเกิดทั้งจากความต้องการทางกายและความต้องการทางจิต ดังนี้

(ก) ความต้องการทางกาย

สิ่งมีชีวิตทุกชนิดในโลกต่างมีความต้องการพื้นฐานที่เหมือนกัน กล่าวคือ ต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสมแก่ร่างกาย การเคลื่อนที่ การขับถ่าย ซึ่งเมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ร่างกายก็อยู่ในสภาวะสมดุลไม่ตื่นนอน แต่หากร่างกายพร่องในสิ่งที่ต้องการก็จะเกิดแรงขับทางกาย ผลักดันให้แสดงออกพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองสิ่งที่ร่างกายต้องการ แรงขับทางกายนี้เป็นแรงจูงใจทางกายที่มีอยู่ในสิ่งมีชีวิตทุกชนิด¹²³ รวมทั้งมนุษย์ทุกคนด้วย แรงขับทางกายมีหลายประการ เช่น แรงขับความกระหาย แรงขับความหิว แรงขับทางเพศ เป็นต้น จึงปฏิเสธไม่ได้ว่ามนุษย์นั้นมีทั้งแรงขับความกระหายน้ำ แรงขับความหิว และแรงขับทางเพศ ดังกล่าว การที่มนุษย์ดื่มน้ำ หายอาหาร และมีความสัมพันธ์ทางเพศจึงเป็นเรื่องพฤติกรรมทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นตอบสนองแรงจูงใจในร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั่นเอง อย่างไรก็ตาม แรงขับทางเพศดังที่จะกล่าวต่อไปนั้นมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ต่อจริยธรรมของสังคมนั้นๆด้วย

1. แรงขับทางเพศ

แรงขับทางเพศเป็นตัวกระตุ้นอย่างหนึ่งซึ่งมีอำนาจและความสำคัญมาก แต่แรงขับทางเพศไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมีความอยู่รอดเท่ากับแรงขับความกระหายและแรงขับความหิว แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า เป็นแรงขับที่เกี่ยวข้องกับการอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ และพลังงานแรงขับทางเพศนี้ถูกสร้างขึ้นภายในร่างกายของสิ่งมีชีวิตทุกแบบและต้องการหาทางระบายออกมา ซึ่งจะระบายแสดงออกเป็นพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งพฤติกรรมทางเพศนั้นอาศัยองค์ประกอบภายในร่างกายและองค์ประกอบภายนอกในร่างกายด้วย โดย

องค์ประกอบภายใน คือ สภาพทางสรีรวิทยา ได้แก่ ฮอโมนเพศและกลไกทางสมอง กล่าวคือ ในร่างกายสัตว์จะมีต่อมใต้สมองเป็นตัวควบคุมฮอโมนเกี่ยวกับการสร้างความเจริญและการทำงานของอวัยวะสืบพันธุ์ ฮอโมนจากต่อมใต้สมองในเพศหญิงจะกระตุ้นให้รังไข่

¹²² สิริอร วิชชาวุธ, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555), น.225.

¹²³ เฝิงอ้วง.

สร้างฮอร์โมนเพศ คือ เอสโตรเจนและโปรเจสเตอโรน ส่วนในเพศชาย ฮอร์โมนต่อใต้สมองจะกระตุ้น
 อัณฑะให้สร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศเทสโตสเตอโรน ซึ่งจะปรากฏชัดเจนในช่วงวัยรุ่น เมื่อทั้งเพศหญิง
 และชายมีระดับฮอร์โมนทางเพศในเลือดสูงก็จะต้องหาทางระบายออกมา โดยจะปรากฏในลักษณะ
 พฤติกรรมทางเพศต่างๆ อย่างไรก็ตาม กิจกรรมทางเพศของมนุษย์เพศหญิงยังได้รับอิทธิพลจาก
 องค์กรประกอบภายนอก อารมณ์ และสังคมด้วย¹²⁴

องค์กรประกอบภายนอก คือ สิ่งเร้าภายนอกที่เกิดจากการเรียนรู้มาก่อน
 และไม่เคยเรียนรู้มาก่อน กล่าวคือ แรงขับทางเพศมีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางสังคม วัฒนธรรม
 ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อของสังคม อย่างรุนแรงมากกว่าแรงขับความหิว และความกระหาย และ
 เป็นแรงขับที่ถูกกระตุ้นจากสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ในสังคมได้มาก จนเป็นผลต่อพฤติกรรมให้มี
 ระดับความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น¹²⁵ องค์กรประกอบภายนอก ได้แก่

ประการแรก คือ กลิ่น โดยนักจิตวิทยาได้ศึกษาพฤติกรรมของสัตว์แล้ว
 พบว่า สัตว์ตัวไหนพร้อมผสมพันธุ์ก็จะผลิตกลิ่นประจำเพศ เพื่อดึงดูดให้สัตว์ หรือแมลงต่างเพศสนใจ
 มาผสมพันธุ์ แสดงว่า กลิ่นก็เป็นสิ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของสัตว์ แต่สำหรับมนุษย์ไม่มีการ
 ยืนยันว่า กลิ่นมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์¹²⁶

ประการที่สอง คือ คู่ใหม่ นักจิตวิทยาพบว่า การเปลี่ยนคู่ใหม่ของสัตว์ทำ
 ให้เกิดพฤติกรรมทางเพศได้ เรียกว่า “Coolidge Effect” และมีอิทธิพลต่อเพศหญิงน้อยกว่าเพศชาย
 อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ยังต้องพิจารณาในเรื่องการเรียนรู้ในสังคม สภาพร่างกาย
 ด้านสรีระประกอบ¹²⁷

ประการที่สาม คือ การสัมผัส รูปและจินตนาการ โดยการสัมผัสเป็นส่วนที่
 ช่วยกระตุ้นเร้าให้เกิดความรู้สึกทางเพศ เนื่องจากปรากฏว่า สัตว์จะปรากฏการเคล้าเคลียกันก่อนมี
 การผสมพันธุ์ จึงน่าเชื่อถือได้ว่า การสัมผัสมีส่วนช่วยให้เกิดกิจกรรมทางเพศได้ ส่วนรูปและ
 จินตนาการก็เป็นส่วนกระตุ้นเร้าให้เกิดกิจกรรมทางเพศของมนุษย์ได้¹²⁸

¹²⁴ สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 8,
 (เชียงใหม่: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งานส่งเสริมการวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552), น.220-221.

¹²⁵ สิริอร วิชชาวุธ, อ่วงแล้ว เชิงอรรถที่ 122, น.241.

¹²⁶ เพ็งอ่วง, น.245-246.

¹²⁷ เพ็งอ่วง.

¹²⁸ เพ็งอ่วง.

ประการที่สี่ คือ ปัจจัยทางสังคมและการเลี้ยงดู โดยปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และการเลี้ยงดูต่างมีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์¹²⁹

จากการศึกษา จะเห็นได้ว่า แรงขับทางเพศนั้นเป็นความต้องการของกาย ประการหนึ่งที่มีความสลับซับซ้อน เพราะสาเหตุองค์ประกอบภายในร่างกายมนุษย์เอง ได้แก่ ฮอร์โมนและกลไกทางสมอง และประกอบกับองค์ประกอบภายนอก ทั้งสิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม และการเลี้ยงดู ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมทางเพศออกมาในลักษณะที่ แตกต่างกันไป

(ข) ความต้องการทางจิต

พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้แสดงออกมาเพราะตื่นรนเสาะแสวงหา ตอบสนองความต้องการทางกายเท่านั้น หากบางพฤติกรรมแสดงออกมาเป็นการเสาะแสวงหาความต้องการทางอื่น นักจิตวิทยาหลายคนจึงเสนอแนะว่า ภายในร่างกายยังมีความต้องการอีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการทางจิตที่คอยผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งได้แก่ ดังนี้

1. ความต้องการอยากรู้อยากเห็น

ความต้องการอยากรู้อยากเห็นเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาสิ่งเร้า แต่ต่างคนต่างมีแรงจูงใจไม่เท่ากัน โดยนักจิตวิทยาได้ยกตัวอย่างว่า หากเราให้ของเล่นที่มีเสียงกระดิ่งเมื่อเขย่าหรือสัมผัสได้ให้เด็กทารกอายุประมาณ 2-3 เดือนเล่น เด็กจะพยายามเขย่าหรือสัมผัสของเล่นเพื่อให้เกิดเสียงกระดิ่ง¹³⁰ ความต้องการอยากรู้อยากเห็นสามารถนำมาอธิบายเรื่องการค้าประเวณีได้ กล่าวคือ ผู้ซื้อบริการทางเพศย่อมมีความอยากรู้อยากเห็นต้องการแสวงหาความแปลกใหม่ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนคู่นอน ดังนี้จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมยังมีผู้ซื้อบริการทางเพศอยู่เสมอ ส่วนการค้าประเวณีก็เกิดจากความอยากรู้อยากเห็นของตนเองเช่นกัน อยากรู้อยากเห็นว่างานที่แท้จริงเป็นอย่างไร ได้เงินมากมายตามที่คนอื่นบอกหรือไม่จึงเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ค้าประเวณีตัดสินใจค้าประเวณี

2. สัญชาตญาณ

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่อธิบายโดยนักจิตวิทยาชาวออสเตรเลียน ชิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) โดยเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยอำนาจหรือพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในและพลังเหล่านี้จะทำงานอยู่ในระดับจิตใต้สำนึก และพฤติกรรมของมนุษย์ทุกอย่างเกิดจาก

¹²⁹ เฟิงอ้วง, น.243-247.

¹³⁰ เฟิงอ้วง, น.248-249.

กลุ่มสัญชาตญาณที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด คือ สัญชาตญาณชีวิตและสัญชาตญาณแห่งความตาย¹³¹ ดังที่ได้กล่าวต่อไป และซิกมันด์ ฟรอยด์ยังได้วิเคราะห์และอธิบายถึงจิตมนุษย์ว่าประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และ ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

1. อิด (Id)

อิดเป็นจิตใต้สำนึกอยู่ภายในอิทธิพลของสัญชาตญาณชีวิตและสัญชาตญาณความตาย โดยสัญชาตญาณเหล่านี้ปรากฏในรูปแบบของพลังงานอยู่ในมนุษย์ตัวเรา ผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งสัญชาตญาณชีวิตจะเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ทำสิ่งที่เกิดความสุขสำราญใจ โดยเฉพาะความสุขทางกาย รวมถึงการหลีกเลี่ยงอันตรายหรือความเจ็บปวดต่างๆ พลังงานจากสัญชาตญาณชีวิตนี้จะเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ ทั้งนี้บุคคลจะมีพลังงานจากสัญชาตญาณชีวิตแตกต่างกัน บางคนมีมาก และบางคนมีน้อย ส่วนสัญชาตญาณความตายจะเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ทำลายสิ่งต่างๆรอบตัว รวมทั้งทำลายตนเองด้วย แรงผลักดันนี้จะผลักดันให้อิดสั่งการให้อีโก้กระทำตาม¹³²

2. อีโก้ (Ego)

อีโก้เป็นจิตสำนึก เป็นจิตที่มีเหตุผล และมีขีดจำกัดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของอิด ทั้งนี้ อีโก้จะอยู่ภายใต้การควบคุมของซูเปอร์อีโก้¹³³

3. ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

ซูเปอร์อีโก้เป็นมโนธรรม ศีลธรรมประจำใจที่ได้รับมาจากการสั่งสอนจากครอบครัว สังคม ให้ทำในสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องในสังคม¹³⁴

ความสัมพันธ์ของทั้งสามนั้น อีโก้จะเป็นตัวกลางระหว่างอิดและซูเปอร์อีโก้ กล่าวคือ เมื่ออิดผลักดันให้อีโก้กระทำในสิ่งที่อิดต้องการ ซูเปอร์อีโก้ก็จะควบคุมอีโก้ไม่ให้กระทำในสิ่งที่ผิดคุณธรรมในสังคม กระบวนการดังกล่าวทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างอิดและซูเปอร์อีโก้ เมื่ออีโก้ไม่สามารถกระทำตามความต้องการของอิดได้ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวขัดกับซูเปอร์อีโก้จะทำให้อีโก้เกิดความวิตกกังวล ซึ่งความวิตกกังวลนี้ก็จะเป็แรงผลักดันอีกประการหนึ่งให้เกิดพฤติกรรมที่อีโก้พัฒนาขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัว คือ พฤติกรรมปกป้องตนเองหรือกลไกป้องกัน เช่น การยึดแน่น

¹³¹ สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 124*, น. 227-228.

¹³² สิริอร วิชชาวุธ, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 122*, น.250.

¹³³ *เพ็งอ้าว*, น.251.

¹³⁴ *เพ็งอ้าว*.

ในการแสดงพฤติกรรมเพื่อรับการตอบสนองความต้องการแต่ละขั้นที่มีอุปสรรค คือ ในช่วงอายุ 1 ปี ทารกมีความต้องการตอบสนองทางอารมณ์ด้วยการใช้ปาก แต่เกิดอุปสรรคจึงทำให้เด็กยึดติดกับพฤติกรรมการใช้ปากเมื่อโตขึ้น ดังเช่น การสูบบุหรี่ หรือเมื่อมนุษย์ประสบปัญหาอุปสรรคและไม่สามารถแก้ไขได้ มนุษย์บางคนก็จะแสดงพฤติกรรมถอยย้อนกลับไปสู่วัยเด็ก ดังเช่น เมื่อตอนเด็กมักได้รับการให้อภัย ถ้าเด็กร้องดื้อ เมื่อโตขึ้นมา หากยังไม่สามารถแก้ไขอุปสรรคได้ มนุษย์คนนั้นก็ จะแสดงออกโดยการดื้อเหมือนเด็กหรือในแง่ของพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม มนุษย์จะแสดงออกมาในรูปแบบอื่นที่สังคมยอมรับ เช่น การร้องเพลง การเขียนนิยายรัก เป็นต้น¹³⁵ สำหรับการนำทฤษฎีนี้มาอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมผู้ค้าประเวณี รวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศ ก็ทำให้ทราบว่าเป็นเรื่องทางเพศและแรงขับทางเพศก็เป็นสัญชาตญาณประการหนึ่งที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เมื่ออดีต อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ต่างทำงานพร้อมกัน จึงทำให้การกระทำของบุคคลหนึ่งๆ แสดงออกมาแตกต่างกันกับการกระทำของคนอื่น แม้บุคคลเหล่านั้นจะอยู่ในสังคมเดียวกันก็เช่นผู้ค้าประเวณีที่อดสามารถชนะซูเปอร์อีโก้ได้ กล่าวคือ การเลือกค้าประเวณีเป็นการกระทำที่ผู้ค้าประเวณีแสดงออกมาตามสัญชาตญาณชีวิตที่ต้องการแสวงหาความสุข การค้าประเวณีทำให้ผู้ค้าประเวณีได้ทรัพย์สินที่ต้องการซึ่งเป็นการแสวงหาความสุขประการหนึ่ง ในขณะที่บุคคลอื่นเห็นศีลธรรมมีความสำคัญกว่าสัญชาตญาณชีวิตของตน หรือซูเปอร์อีโก้สามารถเอาชนะอดีตก็ทำให้บุคคลนั้นปฏิเสธการค้าประเวณี

3. ความต้องการตามลำดับขั้น

เป็นแนวคิดของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการทั้ง 6 ขั้น โดยมีการเรียงลำดับจากต่ำสุดไปยังสูงสุด ทั้งนี้ มนุษย์จะมีความต้องการในระดับต่ำสุดก่อน เมื่อได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจแล้ว ถึงจะมีความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปตามลำดับ แต่หากความต้องการในระดับแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าว มนุษย์ก็จะไม่เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไป อย่างไรก็ตาม แนวคิดความต้องการตามลำดับขั้นนี้ยังมีข้อถกเถียงอยู่ว่า บางคนอาจจะมีความต้องการที่ไม่เป็นตามลำดับขั้นดังที่เขาเสนอไว้และลำดับขั้นความสำเร็จเหลื่อมล้ำกัน หรืออาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสถานการณ์¹³⁶

โดยสรุป สำหรับเรื่องเหตุใดบุคคลถึงเลือกเป็นผู้ค้าประเวณี ในขณะที่บุคคลไม่เป็นผู้ค้าประเวณีสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดทางจิตวิทยา ปรากฏว่า ในร่างกายของมนุษย์ทุกคนมีแรงขับทางเพศ ความต้องการทางเพศ ซึ่งเกิดจากสรีระร่างกายของตนเอง กล่าวคือ เกิดจากการทำงานของฮอร์โมนใต้สมอง สั่งให้ระบบสืบพันธุ์หลังฮอร์โมนเพศ และกระตุ้นให้เกิดการ

¹³⁵ เพ็งอ้าง.

¹³⁶ สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 124*, น. 227.

เปลี่ยนแปลงทางสรีระร่างกายของหญิงชายแตกต่างกัน อีกทั้ง ฮอร์โมนเพศกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความต้องการทางเพศ อันที่จะต้องหาทางตอบสนองความต้องการเพศนี้ออกมาส่งผลให้มนุษย์แสดงออกพฤติกรรมทางเพศออกมาแตกต่างกัน เรื่องความต้องการทางเพศจึงเป็นเรื่องปกติเกิดจากภายในของมนุษย์เอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ความต้องการทางเพศนี้ก็จะถูกจารีตประเพณี กฎระเบียบของสังคมกำหนดควบคุมไว้อีกประการหนึ่ง อย่างไรก็ตาม จารีตประเพณีสังคมก็ไม่สามารถควบคุมความต้องการทางเพศอันเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ได้ทั้งหมดตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ เพราะการทำงานของอิด อีโก้และซูเปอร์อีโก้ของมนุษย์แต่ละคนแตกต่างกัน ประกอบกับการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคลนั้นๆ ดังนั้น ในเรื่องความต้องการทางเพศอันส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศ บุคลิกภาพของมนุษย์ในแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันไป ไม่สามารถใช้กฎหมายหรือศีลธรรม จารีตประเพณีควบคุมการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ให้แสดงออกในเชิงบวกได้ตลอดเวลา

2.2.2.4 แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการค้าประเวณี

แม้การค้าประเวณีในไทยจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่การค้าประเวณียังคงดำรงอยู่ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และผู้ค้าประเวณีไม่ได้มีจำนวนลดลง ในทางกลับกัน ผู้ค้าประเวณีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น มีผู้ค้าประเวณีรายใหม่เข้าสู่การค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ทำให้ธุรกิจการค้าประเวณีเป็นธุรกิจภาคบริการของไทยที่สร้างรายได้อย่างมหาศาลอย่างประเมินค่าไม่ได้ อนึ่ง แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นอย่างอุปสงค์และอุปทาน สามารถนำมาอธิบายการคงอยู่ของการค้าประเวณีในไทย และการมองความเป็นไปได้ที่จะกำจัดการค้าประเวณีให้สิ้นไปได้ อันเป็นการนำวิชาทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับนิติศาสตร์ ตามหลักแนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์ ดังนั้น ในหัวข้อนี้ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน ดังนี้

(1) แนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์

อุปสงค์ คือ จำนวนต่างๆของสินค้าและบริการชนิดนั้นที่ผู้บริโภคต้องการซื้อในระยะเวลาหนึ่ง ณ ระดับราคาต่างๆของสินค้าชนิดนั้น ซึ่งความต้องการซื้อในที่นี้ ต้องเป็นความต้องการที่มีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) ไม่ได้หมายถึงความต้องการธรรมดา กล่าวคือ ผู้บริโภคต้องมีความเต็มใจที่จะซื้อและมีเงินเพียงพอที่จะจ่ายซื้อสินค้าและบริการนั้นได้ด้วย¹³⁷

ทั้งนี้ กฎแห่งอุปสงค์ระบุว่า ปริมาณของสินค้าและบริการชนิดในชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อย่อมแปรผกผันกับราคาของสินค้าและบริการนั้นเสมอ กล่าวคือ เมื่อราคา

¹³⁷ วันรัช มิ่งมณีนาคิน, เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เศรษฐศาสตร์สำหรับบุคคลทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 9, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), น.24.

สินค้าสูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในราคาที่น้อยลง และเมื่อราคาลดลง ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในปริมาณที่มากขึ้น โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านผลทางรายได้หรือรายได้ที่แท้จริงของผู้บริโภค เมื่อราคาสินค้าสูงขึ้น แต่รายได้ของผู้บริโภคเท่าเดิม ผู้บริโภคก็จะบริโภคสินค้าน้อยลง ในทางตรงกันข้าม เมื่อราคาสินค้าลดลง ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ในปริมาณที่มากขึ้น และปัจจัยด้านทางการทดแทน กล่าวคือ หากราคาสินค้าอย่างหนึ่งราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคก็จะหันไปบริโภคสินค้าอย่างอื่น ประเภทเดียวกันเพื่อใช้ทดแทนสินค้าที่ราคาแพง โดยผู้บริโภคจะเปรียบเทียบราคาระหว่างสินค้าที่ทดแทนกันได้ เช่น น้ำอัดลม น้ำเปล่า เป็นต้น¹³⁸

จากการศึกษาพบว่า อุปสงค์ คือ ความต้องการในการบริโภคสินค้าของผู้บริโภค และปริมาณสินค้าหรือบริการใดจะแปรผกผันกับราคาของสินค้าบริการนั้นเสมอ เมื่อนำมาพิจารณาเรื่องการค่าประเวณี พบว่า หากผู้ใช้บริการ (ลูกค้า) มีความต้องการจะใช้บริการทางเพศมาก ฝ่ายผู้ให้บริการ หรือผู้ค้าประเวณีก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากมีความต้องการใช้บริการทางเพศน้อยหรือลูกค้าน้อย ผู้ค้าประเวณีก็จะมีจำนวนลดลง ประกอบกับความต้องการทางเพศเป็นเรื่องปกติธรรมดาของมนุษย์ทุกคนและนำค้นหาทำให้มนุษย์เต็มใจที่จะบริโภคบริการค่าประเวณีตลอดเวลา ความต้องการหรืออุปสงค์เพื่อบริโภคบริการทางเพศจึงมีจำนวนมากตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ในธุรกิจการค้าประเวณียังคงดำรงอยู่ได้ เนื่องจากเป็นตลาดที่ผู้ค้าประเวณีมีการหมุนเวียน เข้าออกอยู่เสมอ มีวงจรชีวิตสั้นและมีหลากหลายราคาตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการทุกรูปแบบ ตั้งแต่ราคาต่ำหลักร้อยบาทถึงราคาแพงหลักหมื่นบาท อีกทั้ง บริการทางเพศเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้ กล่าวคือ หากผู้ค้าประเวณีรายหนึ่งคิดค่าบริการที่สูงเกินไป ผู้ใช้บริการก็ย่อมสามารถไปใช้บริการผู้ค้าประเวณีที่ราคาถูกกว่าได้ โดยได้รับการตอบสนองความต้องการทางเพศที่เหมือนกัน การที่บริการทางเพศเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้เช่นนี้ ทำให้ธุรกิจการค้าประเวณียังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน

(2) แนวคิดเกี่ยวกับอุปทาน

อุปทาน หมายถึง จำนวนต่างๆของสินค้าหรือบริการนั้นที่ผู้ผลิตมีความเต็มใจผลิตและนำออกมาขาย ณ ระดับราคาต่างๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด¹³⁹ กล่าวอีกนัยหนึ่ง อุปทาน คือ จำนวนสินค้าหรือบริการที่ผู้ผลิตผลิตออกมาตอบสนองความต้องการ (อุปสงค์) ของผู้บริโภค

¹³⁸ เฟิงอ๋าง, น.25-26.

¹³⁹ เฟิงอ๋าง, น.33.

ทั้งนี้ กฎแห่งอุปทาน กล่าวว่า ปริมาณของสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้ผลิตหรือพ่อค้าต้องการจะขายย่อมแปรผันตรงกับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อสินค้าราคาสูงขึ้น ผู้ผลิตก็มีความเต็มใจที่จะผลิตออกสินค้ามาขายมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าราคาสินค้าลดลง ผู้ผลิตจะผลิตสินค้าในปริมาณที่น้อยลง เพราะปัจจัย 2 ประการ ได้แก่ เป้าหมายกำไรที่ผู้ผลิตจะได้รับ หากผู้ผลิตผลิตสินค้าที่มีกำไรต่ำ ก็จะผลิตน้อย แต่ถ้าผู้ผลิตผลิตสินค้าที่ทำให้ได้กำไรสูง ผู้ผลิตก็จะผลิตมากยิ่งขึ้น และเมื่อสินค้ามีราคาสูงขึ้น ผู้ผลิตส่วนหนึ่งที่มีต้นทุนสูงจะสามารถเข้ามาผลิตทำให้ปริมาณการผลิตมีมากขึ้น แต่ถ้าราคาสินค้าต่ำ ผู้ผลิตที่มีต้นทุนสูงจะต้องเลิกการผลิตไม่คุ้มทุน ทำให้ปริมาณการผลิตลดลง¹⁴⁰

จากการศึกษา สรุปได้ว่า อุปทาน คือ จำนวนสินค้าที่ผลิตออกมาตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เมื่อนำมาพิจารณาในเรื่องการค้าประเพณีของไทย พบว่า เมื่อความต้องการใช้บริการทางเพศของผู้ใช้บริการมีปริมาณสูงยิ่งขึ้น ก็จะมีผู้ค้าประเพณีเข้ามาให้บริการทางเพศมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการจำนวนมากของผู้ใช้บริการ และหากมองผิวเผินจะพบว่า การค้าประเพณีมีต้นทุนการผลิตที่ไม่สูงดังเช่นกับธุรกิจอื่นๆ กล่าวคือ ใช้เรือนร่างของตนในการแสวงหาประโยชน์เท่านั้น และได้ผลตอบแทนกำไรสูงและรวดเร็วทำให้ผู้ค้าประเพณีส่วนหนึ่งสมัครใจเข้าสู่การค้าประเพณี อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของการค้าประเพณีแล้วจะพบว่า การค้าประเพณีเป็นธุรกิจที่มีต้นทุนสูงหรือต้นทุนทางสังคมสูง เพราะการค้าประเพณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ไม่ได้รับการคุ้มครองจากทางสังคมและกฎหมาย เสี่ยงต่อการถูกบุคคลอื่นแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเพณี เสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ ถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกเบี้ยวค่าตัว จากการที่การค้าประเพณีมีต้นทุนที่สูงเช่นนี้ ย่อมทำให้อัตราค่าบริการย่อมสูงขึ้นไปด้วย ทำให้ผู้ค้าประเพณีได้รับผลตอบแทนที่สูง และเพราะต้นทุนทางสังคมสูงในการที่จะประกอบอาชีพนี้ ทำให้บุคคลจำนวนน้อยเลือกที่จะประกอบอาชีพดังกล่าว ทั้งที่อาชีพนี้ได้รับรายได้มหาศาลเมื่อเทียบกับชั่วโมงปฏิบัติการก็ตาม กล่าวคือ ผู้ค้าประเพณีย่อมได้รับต้นทุนทางสังคมที่สูงกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นตัวเงิน ดังนั้น เมื่ออุปทานแรงงาน (Labor Supply) ของผู้ค้าประเพณีนั้นต่ำรวมไปถึงผู้ค้าประเพณีจะต้องเผชิญกับต้นทุนทางสังคมที่สูง อุปทานแรงงานอาชีพนี้จึงไม่มีความยืดหยุ่นเช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆที่ได้รับรายได้มาก เช่น ดารา นักร้อง หมอ วิศวกร และนายความ เป็นต้นที่มีความยืดหยุ่นต่ออุปทานแรงงานต่ำเช่นกัน ค่าความยืดหยุ่นที่ต่ำของผู้ค้าประเพณีจึงสามารถอธิบายได้ว่า แม้ว่าอาชีพนี้จะมีรายได้ที่สูงเพียงใด อัตรารายได้ที่แตกต่างดังกล่าวก็ไม่สามารถดึงดูดคนเข้ามาประกอบอาชีพได้มากนัก เมื่อเทียบกับอัตราเข้าออกในสาขาอาชีพอื่นๆ ซึ่งแน่นอนที่สุดว่าสถานการณ์

¹⁴⁰ เฟิงอ้วง, น.34.

ดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้ค้าประเวณีได้รับรายได้สูงกว่าตลาดเสมอ¹⁴¹ นอกจากนี้ สาเหตุที่การค้าประเวณีได้รับรายได้ที่สูงอีกประการหนึ่ง เพราะการค้าประเวณีมีลักษณะที่มีวงจรชีวิตสั้น (Short Life Circle) เช่นเดียวกับดารานักร้อง นักกีฬาอาชีพที่จะสามารถหารายได้ที่สูงในช่วงอายุหนึ่งของชีวิตเท่านั้น โดยที่ในระยะยาวจะต้องนำรายได้นี้เพื่อใช้ในการบริโภค ซึ่งผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจรับรู้ข้อจำกัดนี้ดี และได้ตัดสินใจประกอบอาชีพดังกล่าว สาเหตุหนึ่งเนื่องจากความต้องการรายได้ในปัจจุบันสูงมาก เช่น ผู้ค้าประเวณีต้องส่งเงินไปให้พ่อแม่ที่ต่างจังหวัดหรือครอบครัวกำลังลำบาก ต้องการเงินอย่างเร่งด่วน ซึ่งถ้าเลือกประกอบอาชีพอื่นก็จะไม่สามารถหาเงินดังกล่าวได้ทัน¹⁴²

จากการศึกษาและนำหลักการทางเศรษฐศาสตร์เรื่องอุปสงค์และอุปทานสามารถอธิบายปรากฏการณ์การคงอยู่การค้าประเวณีในไทยได้ กล่าวคือ ด้านอุปสงค์ของผู้บริโภคในธุรกิจการค้าประเวณีนี้ เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ามนุษย์มีความรู้สึกไวต่อเพศตรงข้ามและมีความชื่นชอบที่จะเสพ (Consume) สินค้าและบริการต่างๆที่เกี่ยวกับเซ็กซ์ ไม่ว่าจะเป็นการดู ฟัง และการสัมผัส อนึ่ง เพราะมนุษย์มองว่าเซ็กซ์เป็นเรื่องที่น่าค้นหา มนุษย์ยินดีที่จะจ่าย (Willing to Pay) สินค้าและบริการที่เกี่ยวกับเซ็กซ์เพื่อตอบสนองความต้องการของตน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีระดับอุปสงค์และความต้องการสูงก็ตาม แต่ด้านอุปทาน พบว่า ธุรกิจที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีถูกควบคุมทางกฎหมายเนื่องจาก การค้าประเวณีเป็นธุรกิจที่ส่งผลในทางลบกับสังคม (Negative Externalities) ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานแล้วพบว่า ตลาดการค้าประเวณีเป็นตลาดที่ไม่เกิดดุลยภาพของตลาดอย่างแน่นอน โดยที่อุปสงค์ส่วนเกินดังกล่าวได้สะท้อนถึงราคาสินค้าและบริการที่จะถูกผลักดันให้สูงกว่าสินค้านั้นๆ แต่ทว่าราคาที่สูงนี้กลับสร้างกำไรให้บุคคลที่อยู่ในธุรกิจการค้าประเวณีเป็นอย่างมาก อีกทั้ง อัตราค่าบริการที่สูงในการค้าประเวณีส่งผลดึงดูดให้เกิดผู้ค้าประเวณีรายใหม่ๆ เข้ามาในตลาดอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อนึ่ง เนื่องจากประการแรก กฎหมายห้ามการค้าประเวณีดังกล่าวทำให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกินและระดับราคาที่สูงขึ้นและประการที่สอง เมื่อเปรียบเทียบรายได้ที่สูงที่ผู้ค้าประเวณีได้รับกับวิชาชีพอื่นๆ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ทางด้านอุปสงค์และอุปทานของตลาดการค้าประเวณีสามารถอธิบายการเจริญเติบโต และการคงอยู่ของการค้าประเวณีในไทยได้ดังนี้¹⁴³

¹⁴¹ พิริยะ ผลพิรพท์, เศรษฐศาสตร์ภาคบริการ, (กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2553), น.52.

¹⁴² เพ็งอ้าง.

¹⁴³ เพ็งอ้าง.

1. ความต้องการที่สูงขึ้นและความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค ส่งผลให้ผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายเพื่อซื้อและบริการจากรัฐกิจนี้ ถึงแม้ว่าราคาสินค้าและบริการจะมีราคาสูงก็ตาม

2. การห้ามการค้าประเวณีตามกฎหมายกลับเป็นการสร้างกลไกทำให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกิน ส่งผลให้ราคาบริการมีราคาสูงเพิ่มตามมา

3. ปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างผู้ค้าประเวณีได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าการประกอบอาชีพอื่นๆ เนื่องจากการมีวงจรชีวิตที่สั้นและไม่มีความยืดหยุ่นในตลาดแรงงาน ซึ่งส่งผลให้อุปทานของการประกอบอาชีพการค้าประเวณีมีระดับต่ำเมื่อเทียบกับรายได้ที่จะได้รับเพิ่มขึ้นแต่เนื่องจากว่าเรายังเห็นธุรกิจการค้าประเวณีนี้ยังสามารถดำเนินอยู่ได้อย่างปกติสุข การห้ามแต่ห้ามไม่หมดและไม่จริงจังนี่จึงเป็นเหมือนกับการช่วยสนับสนุนแบบอ้อมๆให้ผู้ค้าประเวณี และบุคคลในธุรกิจการค้าประเวณีได้รับผลตอบแทนทางกำไรสูงขึ้น กำไรที่สูงขึ้นก็จะเป็นการชักจูงผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การควบคุมธุรกิจนี้ในระยะยาวยากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป ในหัวข้อนี้ ทำให้ทราบว่า มนุษย์มีความต้องการที่จะบริโภคการบริการทางเพศอยู่เสมอทำให้เกิดอุปสงค์การบริการทางเพศขึ้น เมื่อเกิดอุปสงค์ในตลาดก็ย่อมมีอุปทานมาตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค อันเป็นกลไกทางเศรษฐกิจปกติ อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก ผู้ค้าประเวณีต้องประสบต้นทุนทางสังคมที่สูง ทั้งเป็นการผิดกฎหมาย เสี่ยงอันตรายต่างๆ และเป็นอาชีพที่ไม่มีความยืดหยุ่นและเป็นอาชีพที่มีวงจรชีวิตสั้น มีการเข้าออกอยู่เสมอ ทำให้ยังไม่มีอุปทานแรงงานในจำนวนที่เพียงพอ หรือมากกว่าความต้องการอุปสงค์ของผู้บริโภคได้ จึงทำให้อัตราค่าบริการสูง ส่งผลให้ผู้ค้าประเวณีได้รับรายได้ที่สูงกว่าอาชีพอื่นๆ และชักจูงผู้สนใจค้าประเวณีรายใหม่ๆ เข้าสู่ตลาดได้อยู่เสมอ และแม้อัตราค่าบริการจะสูงก็ตาม ผู้บริโภคก็ยังคงเต็มใจที่จะบริโภค เพราะความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์

2.3 แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการค้าประเวณี

แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาเป็นการอธิบายว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดอาญา ดังนั้นการพิจารณาแนวทางใหม่ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีของไทย จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญา เพื่อพิจารณาว่า ในเรื่องการค้าประเวณีนี้ ส่วนใดควรกำหนดเป็นความผิดทางอาญา หรือส่วนใดควรถูกยกเลิกความผิดทางอาญา หรือหาแนวทางอื่นที่เหมาะสมต่อไป

2.3.1 แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาทั่วไป

แนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญามีวิวัฒนาการดังนี้¹⁴⁴

ประการแรก ใช้เกณฑ์ทางศีลธรรม โดยในสังคมดั้งเดิมซึ่งเป็นสังคมขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน กฎหมายอาญาและศีลธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่อาจแยกออกจากกันได้ การกำหนดว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดทางอาญาจึงใช้มาตรการวัดทางศีลธรรมกำกับ กล่าวคือ การกระทำใดผิดหลักศีลธรรม การกระทำดังกล่าวก็ถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและจะต้องถูกลงโทษ โดยหลักเกณฑ์นี้สามารถใช้ได้ดีกับสังคมพื้นฐานที่ยังไม่มีผู้อยู่คนอยู่มากนัก อีกทั้ง การใช้กฎหมายเทคนิคเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยยังไม่มี ความจำเป็นในยุคนั้น ดังนั้น ในยุคนั้นการผิดศีลธรรมกับการผิดกฎหมายอาญาจึงสอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกัน ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายก็จะคิดได้ว่าตนไม่ได้ฝ่าฝืนเฉพาะกฎหมายเท่านั้น แต่ฝ่าฝืนศีลธรรม จารีต ประเพณีของสังคมที่ควบคุมอยู่ด้วย¹⁴⁵ แต่เมื่อสังคมพัฒนาและสลับซับซ้อน มีผู้คนมากขึ้น กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับการกำหนดความผิดทางอาญาเท่านั้น รัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายอาญา เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมและใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากมาย รัฐมีการบัญญัติกฎหมายเทคนิคที่ไม่ได้มีพื้นฐานมาจากศีลธรรมมาบังคับใช้แก้ไขปัญหาในสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากฎหมายค่อยๆ แยกตัวออกจากศีลธรรม แต่ก็ไม่ได้แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด จนทำให้เกิดภาวะของกฎหมายกับศีลธรรมมีความสัมพันธ์แบบ Intersection กล่าวคือ การกระทำบางอย่างเป็นทั้งผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม เช่น การฆ่าคน แต่บางกรณีผิดศีลธรรมอย่างเดียว ไม่ผิดกฎหมาย เช่น การโกหก และบางกรณีผิดกฎหมายอย่างเดียวแต่ไม่ผิดศีลธรรม เช่น การจอดรถในที่ห้ามจอด

ประการที่สอง การใช้เกณฑ์ทางสังคม ในช่วงนี้มองว่า การกระทำความผิด คือ การกระทำที่กระทบกระเทือนสังคม โดยการพิจารณาว่า อะไรคืออาชญากรรม ก็จะมองจากการกระทำที่ทำให้สังคมเสียหายนั่นเอง โดย Durkheim เสนอว่า “อาชญากรรม คือ การกระทำที่ทำร้ายสภาพสังคมที่เข้มแข็งของการรับรู้ร่วมกัน” อาชญากรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมรับรู้ร่วมกันว่า การกระทำนั้นคืออาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ยังสร้างความไม่แน่นอนให้กับกฎหมายอาญาเพราะเวลาเกิดการกระทำใดขึ้นแล้วก็ยากที่จะหาตัวแทนสังคมมาชี้ว่าการกระทำนั้นเป็นอาชญากรรมและสมควรถูกลงโทษหรือไม่

¹⁴⁴ ปกป้อง ศรีสนิท, กฎหมายอาญาชั้นสูง, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), น.19-22.

¹⁴⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินติ้ง, 2551), น.2.

ประการที่สาม การใช้เกณฑ์ทางกฎหมายตามแนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตย ซึ่งมองว่า กฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดต้องออกมาจากรัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชน ดังนั้นเมื่อรัฐสภาออกกฎหมายใดกำหนดให้ความผิดใดเป็นความผิดออกมาแล้ว กฎหมายนั้นก็สามารถใช้บังคับได้ตามความประสงค์ของประชาชน แม้ว่ากฎหมายที่กำหนดขึ้นมาฐานใหม่จะไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมด้วยเลยก็ตาม ซึ่งอาจทำให้เกิดสภาวะการณ์ที่เรียกว่ากฎหมายอาญาเพื่อ (Over Criminalization) ซึ่งในปัจจุบัน ฝ่ายนิติบัญญัติจะกำหนดให้พฤติกรรมใดเป็นความผิดอาญาจะดูจากการกระทำนั้นต้องขัดกับความสงบเรียบร้อยของสังคม

ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่การกำหนดความผิดอาญาจะพิจารณาไปที่ความสงบเรียบร้อยของสังคม กล่าวคือ สังคมได้รับความเสียหายอย่างไรจากการกระทำเช่นนั้น แนวคิดนี้จึงมีความชัดเจนในตัวเองในเรื่องการยอมรับอำนาจนิติบัญญัติที่เป็นผู้กำหนดฐานความผิดและบทลงโทษ พร้อมกับให้แนวทางว่า จะต้องเป็นการลงโทษการกระทำที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เมื่อความผิดอาญาถูกกำหนดโดยฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อลงโทษการกระทำที่เป็นการกระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยของสังคม ความผิดอาญาจึงไม่ใช่การกระทำที่เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน อันเป็นการฝ่าฝืนทางสังคมหรือเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมที่เป็นบาปและมีสภาพบังคับทางศาสนาหรือความรู้สึก รวมทั้งบางกรณีก็มีสภาพบังคับทางสังคมหรือการกระทำที่เป็นการละเมิดกฎหมายแพ่ง

โดยสรุป ในปัจจุบัน กฎหมายและศีลธรรมได้แยกตัวออกจากกัน ทำให้การกระทำบางอย่างซึ่งผิดศีลธรรมแต่ไม่ผิดกฎหมาย หรือการกระทำบางอย่างผิดกฎหมายแต่ไม่ผิดศีลธรรม หรือผิดทั้งกฎหมายและศีลธรรม โดยเกณฑ์การกำหนดความผิดอาญาในปัจจุบันพิจารณาว่าการกระทำนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมหรือไม่ ซึ่งก็ต้องพิจารณาจารีตประเพณี ค่านิยมของคนในสังคมในขณะนั้นพิจารณาประกอบด้วย

สำหรับการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการค้าประเวณี เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการค้าประเวณีนั้นผิดศีลธรรมของสังคมแต่บทบัญญัติกฎหมายการค้าประเวณีมีทั้งถูกกฎหมาย และในบางประเทศถือว่าผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการกำหนดความผิดทางอาญาที่นำมาปรับใช้ที่แตกต่างกันประกอบด้วย ดังนั้น การพิจารณาบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีจึงจำเป็นต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ทฤษฎีการกำหนดความผิดอาญาเพิ่มเติม เพื่อควบคุมและจำกัดขอบเขตของการใช้กฎหมายอาญาเพื่อไม่ให้กฎหมายอาญานำไปใช้บังคับ หรือห้ามการกระทำของบุคคลในสังคมอย่างไม่จำเป็น อันอาจจะเกิดสภาวะการณ์กฎหมายอาญาเพื่อได้ ดังต่อไปนี้

2.3.1.1 หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญา

หลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญาที่สามารถใช้บังคับหรือเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีนั้นได้แก่ 2 ประการ ได้แก่ หลักเกณฑ์ว่าด้วย

การไม่จำกัดหรือหลักเกณฑ์แดนอิสระของเอกชน และหลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัด (Limiting Principle) หรือหลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัดเชิงศีลธรรม (Moral Limits) ดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการไม่จำกัดหรือหลักเกณฑ์แดนอิสระของเอกชน (Principle of Individual Autonomy)

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดตามหลักเสรีนิยม หลักเกณฑ์นี้เป็นผลพวงของแนวความคิดเสรีนิยมซึ่งสถาปนามาเพื่อปลดพันธนาการจากอำนาจรัฐในช่วงเวลาที่ผู้คนถูกกดขี่จากรัฐ โดยเชื่อว่ามนุษย์มีความคิดและเสรีภาพที่จะกำหนดชะตาชีวิตและเป้าหมายของตนเองได้และสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้ โดยหลักเกณฑ์นี้มีหลักว่า มนุษย์มีความสามารถกำหนดโชคชะตาชีวิตของตนเองได้ การกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดอย่างอิสระผ่านการใช้เหตุผลของมนุษย์ ทั้งนี้ ความสามารถในการกำหนดการกระทำของตนเองอย่างอิสระและอย่างมีเหตุผลในการดำรงชีวิตตามธรรมชาติและในสังคมเป็นเครื่องแสดงให้เห็นความเป็นมนุษย์ว่าเป็นบุคคลผู้มีเสรีภาพ ส่วนความสามารถกำหนดการกระทำของตนเองเหล่านี้เป็นตัวแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำดังกล่าว ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวจะดีหรือร้าย¹⁴⁶

โจเอล ฟินเบอร์ก (Joel Finberg) ได้อธิบายไว้ในหนังสือ Harm to Self แปลว่า “...ปัจเจกชนมีสิทธิที่จะตัดสินใจได้ว่า จะดำเนินชีวิตของตนไปอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องสำคัญของตน เช่น จะเรียนหรือประกอบอาชีพอะไร จะยึดถือปฏิบัติศีลธรรมอย่างไร”¹⁴⁷ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์นี้ได้มีการพัฒนาหลายรูปแบบ บางรูปแบบจะเห็นความสำคัญของตัวเองเป็นหลักและเห็นประโยชน์ของสังคมเป็นรอง อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์นี้มีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า มนุษย์มีเสรีภาพของตนกว้างแคบแค่ไหน

โจเซฟ ราซ (Josep Raz) ได้กล่าวในหนังสือของเขาเรื่อง The Morality of Freedom ว่า มนุษย์มีเสรีภาพอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ ประการแรก มีความสามารถในการเลือกตัดสินใจความเป็นไปของชีวิต ประการที่สอง รัฐไม่มีหน้าที่เพียงแต่ไม่กระทำการอันเป็นการขัดต่อเสรีภาพดังกล่าว แต่ยังคงส่งเสริมการใช้เสรีภาพ โดยการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้เกิดการใช้เสรีภาพ และประการที่สาม การกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายของบุคคลหนึ่งจะต้องไม่ละเมิดต่อสิทธิ

¹⁴⁶ “Decision to Criminalise,” Retrieved on 15 April 2018, from catalogue.pearsoned.co.uk/assets/hip/M02_WLS2642_04_SE_C02.

¹⁴⁷ Andrew Ashworth, Principles of Criminal Law, 7th ed. (Oxford: Oxford University Press, 2013), pp.28-29.

และเสรีภาพของบุคคลอื่นเว้นแต่มีเหตุจำเป็น เพื่อปกป้องหรือส่งเสริมเสรีภาพของบุคคลอื่น¹⁴⁸ เสรีภาพในลักษณะนี้จึงสนับสนุนหลักการที่ถือว่า การใช้กฎหมายอาญาจะต้องเลือกใช้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น¹⁴⁹ อย่างไรก็ตาม นักปรัชญาบางท่านเห็นว่าเสรีภาพของปัจเจกชนนั้นไม่สามารถอนุญาตให้ใช้ได้โดยอิสระโดยไม่ต้องมีการจำกัดเสียเลย เสรีภาพตามหลักเกณฑ์อิสระของเอกชนนั้นจึงถูกควรจำกัดอย่างเหมาะสมโดยหลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัดดังที่กล่าวต่อไป

เมื่อนำหลักเกณฑ์ดินแดนอิสระของเอกชนนี้มาปรับใช้กับเรื่องการค้าประเวณี จะเห็นได้ว่า การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ เพราะการค้าประเวณีหรือการขายบริการทางเพศแลกเปลี่ยนกับเงินเป็นการกระทำที่มนุษย์ใช้สิทธิเสรีภาพทางเพศและใช้ร่างกายของตนในการแสวงหาความสุข ซึ่งเป็นเรื่องที่มีมนุษย์มีอำนาจตัดสินใจกระทำด้วยตนเอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การค้าประเวณีก็เป็นผลจากการตัดสินใจของมนุษย์อย่างอิสระเสรีอีกประการหนึ่ง ทั้งการเลือกประกอบอาชีพการค้าประเวณียังเป็นการเลือกประกอบอาชีพตามสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของตนเองด้วย ดังนั้น รัฐจึงต้องเคารพการตัดสินใจของผู้ค้าประเวณีและรัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงการตัดสินใจการค้าประเวณีของบุคคล หรือกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา トラบเท่าที่การค้าประเวณิดังกล่าวเป็นไปด้วยความสมัครใจ ยินยอม และไม่ได้ถูกบังคับ ชูเชิญหลอกลวง เพราะการกำหนดให้การค้าประเวณีที่กระทำด้วยความสมัครใจนั้นเป็นการขัดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามหลักเกณฑ์แดนอิสระของเอกชนนี้

(2) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัด

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัดประกอบด้วยทั้งหมด 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีกฎหมายบิดาธรรม (Legal Paternalism) ทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย (Harm Principle) ทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) และทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle)

ประเทศไทยกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาตั้งแต่พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 โดยบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาตามทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) ซึ่งมีหลักการสำคัญว่า การกระทำที่ผิดศีลธรรมเป็นเงื่อนไขที่เพียงพอสำหรับการกำหนดการกระทำใดๆ เป็นความผิดทางอาญา แม้การกระทำดังกล่าวจะไม่ก่อภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นก็

¹⁴⁸ “รัฐควรจะออกกฎหมายจำกัดการกระทำของคน รัฐควรมีกรอบความคิดอย่างไร?” สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2561, จาก <https://pakdisi.wordpress.com/2009/08/05/>

¹⁴⁹ Andrew Ashworth, *supra note 147*, pp.28-29.

ตาม¹⁵⁰ อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าพิจารณาว่า การกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดอาญาตาม ทฤษฎีกฎหมายศีลธรรมขัดแย้งกับหลักเสรีภาพทางเพศของบุคคล อีกทั้ง ศีลธรรมเป็นเรื่องที่จับต้อง ไม่ได้ ไม่มีความชัดเจนในเรื่องที่ได้เถียงกัน ในขณะที่หลักเสรีภาพทางเพศมีความชัดเจนและได้รับการ ยอมรับว่าเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ดังนั้น การบัญญัติให้การค้าประเวณีเป็น ความผิดทางอาญา ด้วยเหตุผลเพราะเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมนี้เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของ บุคคล รวมถึงการบัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาเพราะเหตุผลทางศีลธรรมนี้เป็น การไม่พิจารณาความยินยอมของบุคคลผู้มีภาวะให้ความสมัครใจขายบริการทางเพศหรือซื้อบริการ ทางเพศ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการปฏิเสธสิทธิเสรีภาพและความยินยอมของบุคคลในร่วมประเวณี หรือกิจกรรมทางเพศ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนจึงปฏิเสธการนำทฤษฎีกฎหมายศีลธรรม (Legal Moralism) มาปรับใช้แก้ปัญหาการ ค้าประเวณีของไทย แต่ผู้เขียนจะศึกษาและพิจารณาทฤษฎีกฎหมายบิดาธรรม (Legal Paternalism) ทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย (Harm Principle) และทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle) เพื่อ ศึกษาหาแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันให้ เหมาะสมกับสภาพปัญหา สังคม การค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน ดังนี้

(ก) ทฤษฎีกฎหมายบิดาธรรม (Legal Paternalism)

เป็นแนวคิดที่มาจากแนวความคิดเรื่องลัทธิการปกครองซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ สมัยยุคกลาง (ค.ศ.476-1500) และเป็นแนวคิดที่มาจากแนวความคิดเรื่องลัทธิการปกครองที่เรียกว่า ลัทธิ บิดาธิปไตย (Paternalism) ซึ่งเปรียบเทียบกับผู้ปกครองประเทศมีฐานะเหมือนบิดา ผู้มีเอกสิทธิ์อยู่เหนือ ผู้ใต้การปกครองหรือประชาชนที่เปรียบเสมือนเป็นลูก โดยผู้ที่ให้กำเนิดแนวความคิดนี้คือเซอร์โรเบิร์ต ฟิลเมอร์ (Sir Robert Filmer) ซึ่งกล่าวว่า กษัตริย์ผู้มีอำนาจสูงสุดของประเทศมีอำนาจเหนือ ประชาชนเฉกเช่นเดียวกับบิดาที่มีอำนาจเหนือลูก¹⁵¹

สาระสำคัญของหลักการนี้คือการที่รัฐเข้าไปแทรกแซงเสรีภาพของ ประชาชนอันขัดต่อเจตนาของประชาชน เป็นการกระทำเพื่อปกป้องคุ้มครองบุคคล ประชาชนจาก อันตราย หรือเพื่อที่จะทำให้บุคคลนั้นดีขึ้น และรัฐมีความชอบธรรมที่จะลงโทษบุคคลเมื่อบุคคลมี

¹⁵⁰ Jens Damgaard Thaysen, “Defining Legal Moralism,” Retrieved on 2 July , from https://pure.au.dk/ws/files/100059565/Jens_Damgaard_Thaysen_Defining_Legal_Moralism_publisher_s_pdf.pdf

¹⁵¹ Peter Suber, *Philosophy of Law: An Encyclopedia*, vol.2 (New York: Garland Pub Co.,Ltd,1999), pp.632-635.

พฤติกรรมที่ก่อหรือกำลังจะก่อภัยอันตรายต่อตนเอง¹⁵² การลงโทษดังกล่าวของรัฐจึงเป็นการจำกัดเสรีภาพของประชาชนและบางครั้งการกำหนดว่าพฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรมนั้น รัฐได้ทำตัวเหมือนพ่อแม่ที่หัวโบราณ ทั้งนี้ ตัวอย่างกฎหมายที่เป็นไปตามทฤษฎีปีศาจธรรม เช่น กฎหมายห้ามเสพยาเสพติด กำหนดให้รัตเข้มขันนิรภัย เป็นต้น¹⁵³ อนึ่ง แมฮาร์ท (H.L.A. Hart) จะยึดถือว่าการกำหนดความผิดทางอาญาต้องพิจารณาตามทฤษฎีภัยอันตราย (Harm Principle) ดังที่จะได้กล่าวต่อไปก็ตาม แต่ฮาร์ทก็ยอมรับให้สามารถนำทฤษฎีปีศาจธรรมนี้ไปใช้ได้เพื่อคุ้มครองบุคคลผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือบุคคลผู้มีปัญหาทางจิต โดยฮาร์ทได้กล่าวว่า “รัฐจะต้องทำหน้าที่เป็นพ่อ การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายบางอย่างไม่เพียงพอเพื่อป้องกันการกระทำที่จะสร้างความเสียหายแก่บุคคลอื่นเท่านั้น แต่รัฐยังต้องป้องกันบุคคลที่ยังไม่มีอิสระหรือบรรลุนิติภาวะหรือบุคคลที่มีปัญหาทางจิตที่จะทำอันตรายต่อตนเองด้วย” ทำให้ทฤษฎีนี้ถูกนำไปใช้คุ้มครองแก่กลุ่มบุคคลที่ต้องการปกป้องคุ้มครอง (Absolute Protection) ในบางโอกาส เช่น เด็กและผู้ป่วยทางจิต เพราะเขาป้องกันตนเองไม่ได้ เช่น กฎหมายห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือผู้ป่วยทางจิตแม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามก็เป็นอาชญากรรม¹⁵⁴

อนึ่ง ทฤษฎีกฎหมายปีศาจธรรมนั้นยังแบ่งออกเป็นหลายระดับขึ้นอยู่กับวิธีการแบ่ง เช่น¹⁵⁵

1. แบ่งตามระดับความสมัครใจของบุคคล มี 2 รูปแบบย่อยได้แก่

ประการแรก Soft Paternalism หมายถึง การที่รัฐเข้าแทรกแซงบุคคลในระดับที่อ่อน เช่น การเตือน โดยจะพิจารณาว่า แม้บุคคลกระทำการหนึ่งซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเองได้ แต่บุคคลนั้นมีความสมัครใจที่จะกระทำสิ่งนั้น โดยรู้ดีถึงผลของการกระทำนั้น เช่นนี้ก็ถือว่า ผู้นั้นไม่มีความผิดและรัฐก็จะอนุญาตให้กระทำการนั้นนั้น เมื่อเป็นไปตามเช่นนี้ ทำให้การกระทำบางอย่างถูกกฎหมายในบางประเทศ เช่น การเป็นผู้ค้าประเวณีในบางประเทศไม่ได้ถูกกำหนดว่าเป็นการกระทำความผิดกฎหมาย

¹⁵² Richard F. Galvin, “Legal Moralism and the U.S. Supreme Court”, Retrieved on 15 April 2018, from <https://ailact.files.wordpress.com/2012/09/galvin2007legalmoralismapa.pdf>

¹⁵³ “Paternalism,” Retrieved on 15 April 2018, from <https://stanford.library.sydney.edu.au/archives/win2015/entries/paternalism/>

¹⁵⁴ ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, สังคมกับกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553), น.111-112.

¹⁵⁵ *Supra note 153.*

ประการที่สอง Hard Paternalism หมายความว่า รัฐสามารถกำหนดห้ามบุคคลกระทำการหนึ่งอย่างเด็ดขาดได้ โดยไม่พิจารณาว่าผู้ที่ถูกจำกัดเสรีภาพจะรู้ในความเป็นอันตรายหรือน่าจะเป็นอันตรายจากสิ่งที่ตนเองกระทำหรือไม่ เช่น ความผิดฐานฆ่าตัวตาย

2. แบ่งตามความเป็นอิสระของบุคคล มี 2 รูปแบบย่อยได้แก่

ประการแรก Direct Paternalism หมายถึง การจำกัดเสรีภาพที่บุคคลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพจะได้รับประโยชน์จากการถูกจำกัดนั้นเอง เช่น กฎหมายห้ามไม่ให้ฆ่าตัวตาย

ประการที่สอง Indirect Paternalism หมายถึง การจำกัดเสรีภาพที่บุคคลอื่นได้รับประโยชน์ แต่ผู้ถูกจำกัดเสรีภาพไม่ได้รับประโยชน์จากการจำกัดเสรีภาพ เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

3. แบ่งตามจุดมุ่งหมายที่รัฐเข้าแทรกแซง มี 2 รูปแบบย่อย ได้แก่

ประการแรก Unmixed Paternalism หมายถึง การจำกัดเสรีภาพที่รัฐมีจุดมุ่งหมาย เพื่อคุ้มครองผู้ที่ถูกจำกัดเสรีภาพเท่านั้น

ประการที่สอง Mixed Paternalism หมายถึง การจำกัดเสรีภาพที่รัฐมีจุดมุ่งหมายหลายประการประกอบกัน คือ ทั้งคุ้มครองบุคคลที่ถูกจำกัดเสรีภาพและคุ้มครองบุคคลอื่นหรือรักษาไว้ซึ่งศีลธรรมอันดีของสังคม หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

4. แบ่งตามการบีบบังคับ มี 2 รูปแบบย่อยได้แก่

ประการแรก Coercive Form หมายถึง การเข้าแทรกแซงเพื่อจำกัดเสรีภาพของบุคคลโดยขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของผู้นั้นในรูปแบบที่บีบบังคับ

ประการที่สอง Non-coercive Form คือ รัฐเข้าแทรกแซงเพื่อจำกัดเสรีภาพของบุคคลโดยขัดแย้งต่อวัตถุประสงค์ของผู้นั้นในรูปแบบที่ไม่บีบบังคับ เช่น การขึ้นภาษีสำหรับสินค้าที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีกฎหมายปีศาจธรรมเป็นทฤษฎีที่มีหลักการตรงข้ามกับแนวความคิดเสรีนิยมหรือหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของบุคคล โดยทฤษฎีกฎหมายปีศาจธรรมมีเจตนารมณ์ เพื่อปกป้องคุ้มครองหรือส่งเสริมสวัสดิภาพของตัวผู้กระทำให้ดีขึ้น ในขณะที่หลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองจะเคารพการกระทำใดๆของบุคคลที่เกิดจากการตัดสินใจของบุคคลนั้น โดยเชื่อว่ามนุษย์มีอิสระและมีเหตุผล แม้การกระทำของบุคคลจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง แต่บุคคลนั้นเป็นผู้เลือกที่จะสร้างความเสียหายนั้นให้แก่ตนเองด้วยความเต็มใจ และรู้ถึงผลของการกระทำที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ รัฐจะไม่เข้าไปกำหนดห้ามการกระทำนั้น

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีกฎหมายปีศาจธรรมนี้ยังคงมีข้อดีในการนำมาบังคับใช้เพื่อคุ้มครองกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม เช่น เด็ก ผู้ป่วยทางจิตหรือผู้ไม่มีความสามารถ ทฤษฎีกฎหมายปีศาจธรรมจึงสามารถนำมาใช้ในกรณีการค้าประเวณีเด็กและผู้ที่ถูกบังคับ หลอกหลวงให้ค้าประเวณีโดย

ไม่สมัครใจได้ ซึ่งก็ปรากฏในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 8 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277, 283, 283 ทวิ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6 โดยกฎหมายเหล่านี้ก็จะไม่พิจารณาถึงความยินยอมของเด็กหรือเหยื่อค้ามนุษย์

(ข) ทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย (Harm Principle)

ทฤษฎีความเป็นอันตรายนี้มีหลักการที่สำคัญคือ รัฐมีความชอบธรรมในการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญา ต่อเมื่อการกระทำของบุคคลก่อให้เกิดภัยหรือก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่จำเป็นแก่ผู้อื่น โดยจอห์น สจิวท มิลล์ (John Stuart Mill) ซึ่งเป็นผู้คิดค้นทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายกล่าวไว้ในหนังสือเรื่องเสรีภาพ (On Liberty) ค.ศ.1854 ว่า “วัตถุประสงค์ประการเดียวที่สามารถใช้บังคับเหนือสมาชิกในสังคมที่มีอารยะได้อย่างชอบธรรมด้วยการฝ่าฝืนเจตจำนงของปัจเจกชนนั้น คือ การป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลอื่น (to prevent harm to others) และกล่าวว่า “คุณงามความดีของบุคคลไม่ว่าทางกายภาพหรือในทางศีลธรรมย่อมไม่เป็นหลักประกันที่เพียงพอ บุคคลไม่อาจจะถูกบังคับหรือให้ละเว้นกระทำการอย่างใดได้อย่างชอบธรรมด้วยเหตุผลที่ว่ามันน่าจะดีกับเขามากกว่าหากเขาได้ทำเช่นนั้น เพราะมันจะเป็นทำให้ตัวเขาเองมีความสุขมากขึ้น เพราะคนอื่น ๆ เห็นว่าการทำเช่นนั้นจะเป็นสิ่งฉลาดหรือแม้แต่เป็นการถูกต้อง สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเหตุผลที่ดีสำหรับการพูดตัดทวน ชี้แจงเหตุผล โน้มน้าวหรือร้องขอเขาเท่านั้น แต่ไม่ใช่เข้าไปบังคับเขาหรือลงโทษเขาด้วยสิ่งที่ชั่วร้ายหากเค้ากระทำการอย่างอื่น...เพื่อแสดงเหตุผลสนับสนุนสิ่งนั้นการกระทำที่เราปรารถนาจะยับยั้งไม่让他ทำจะต้องเป็นสิ่งที่คาดหมายได้ว่ามันจะสร้างความชั่วร้ายให้แก่ผู้อื่น เฉพาะการกระทำส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นเท่านั้นที่สังคมจะเข้าไปเปลี่ยนแปลงเขาได้ ส่วนการกระทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวเค้าเองเพียงอย่างเดียว โดยสิทธิแล้วอิสรภาพของเค้าย่อมเป็นสิ่งสูงสุด ปัจเจกชนจึงเป็นอธิปไตยต่อตัวเองและมีอำนาจสูงสุดเหนือเนื้อตัวร่างกายและจิตใจของเขาเอง”¹⁵⁶ ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่อิสรระของปัจเจกชน (Individual Freedom) มากกว่าศีลธรรม และจากทฤษฎีนี้ทำให้การกำหนดความผิดอาญาแก่การกระทำใดๆ แม้เพื่อป้องกันการกระทำอันผิดศีลธรรม เพื่อป้องกันการกระทำอันน่ารังเกียจ โกรธเคือง (Offensive Conduct) หรือเพื่อป้องกันการกระทำตามทฤษฎีปีศาจก็ตาม การกระทำที่จะถูกกำหนดเป็นความผิดอาญาต้องเป็นการกระทำที่มีภัยอันตรายต่อบุคคลอื่นเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทฤษฎี

¹⁵⁶ John Stuart Mill, *On Liberty*, 2 ed., (London: J.W.Parker and Son, 1859), p.22.

ภยันตรายนี้ต้องปรากฏว่า การกระทำก่อให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลอื่น¹⁵⁷ รัฐจึงจะสามารถกำหนดให้เป็นความผิดอาญาได้ ดังนั้น รัฐไม่ควรกำหนดให้การกระทำที่บุคคลกระทำแล้วก่อให้เกิดภัยต่อตนเองเป็นความผิดทางอาญา ตามหลักการนี้จึงเห็นว่า ควรจะจำกัดขอบเขตการกำหนดความผิดอาญาไม่ให้นำไปถึงการกระทำที่ผิดศีลธรรม แต่ไม่ได้ก่อให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น การร่วมเพศวิถาวร เป็นต้น

อนึ่ง หลักการนี้เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในสังคมสมัยใหม่ โดยกฎหมายในระบบแองโกล อเมริกันได้ใช้ทฤษฎีนี้ในการจำกัดขอบเขตการกำหนดความผิดอาญา และปรากฏประเทศตะวันตกหลายประเทศก็ยอมรับทฤษฎีนี้และนำไปใช้ในการยกเลิกกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการร่วมเพศวิถาวร รักร่วมเพศ รวมถึงการยกเลิกความผิดฐานทำแท้งในสตรีซึ่งตั้งครุภในระยระดับในประเทศอิตาลี¹⁵⁸

ทฤษฎีความเป็นภยันตรายนี้เป็นหลักการที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีกฎหมายปีศาจอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ การกำหนดความผิดทางอาญาตามทฤษฎีกฎหมายปีศาจจะกำหนดการกระทำที่ผู้อื่นในสังคมไม่ยินยอมให้เกิดขึ้นเป็นความผิด แม้การกระทำดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดภยันตรายต่อผู้อื่นก็ตาม เช่น การเสพกัญชาหรือการค้าประเวณี เป็นต้น แต่ทฤษฎีความเป็นภยันตรายจะกำหนดให้เฉพาะการกระทำที่ก่อให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลอื่นเป็นความผิด ดังนั้น ความผิดที่ไม่มีเหยื่อ เช่น การเสพกัญชา การค้าประเวณี ซึ่งไม่ก่ออันตรายแก่ผู้อื่น ไม่ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามทฤษฎีนี้

อนึ่ง หลักทฤษฎีความเป็นภยันตรายเป็นหลักที่ก่ออาณาเขตส่วนตัว (Zone of Privacy) แก่การกระทำที่ผู้กระทำได้ยินยอมหรือการกระทำต่อตนเอง (Self-Regarding Act) เพราะบุคคลย่อมมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ตามความปรารถนาของตน และไม่ใช้เรื่องของรัฐที่จะต้องเข้ามาแทรกแซงห้ามกระทำการ

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ยึดถือหลักการความเป็นภยันตรายนี้ก็ได้ปฏิเสธการใช้หลักกฎหมายปีศาจเสียทั้งหมด แต่เห็นควรให้ใช้ประกอบกันไป ทั้งนี้ ฮาร์ทก็ยอมรับให้มีการเข้าแทรกแซงเสรีภาพของบุคคลได้ โดยอาศัยหลักปีศาจได้ต่อเมื่อเป็นการกระทำต่อผู้ที่มีความบกพร่องเรื่องความสามารถเท่านั้น เช่น เด็ก ผู้มีปัญหาทางจิตหรือผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจบกพร่องอันเนื่องมาจากเหตุบางอย่าง เช่น ความไม่รู้ ถูกบีบบังคับ ถูกหลอกลวง เป็นต้น รัฐก็อาจจะ

¹⁵⁷ John Stanton-Ife, “What is the Harm Principle For?” , *Criminal Law and Philosophy* 10, pp.329-331 (June 2016).

¹⁵⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 145*, น.8.

เข้าไปแทรกแซงคนเหล่านี้ เพื่อคุ้มครองอันตรายอันจะเกิดแก่บุคคลกลุ่มนี้ได้ แต่หากเป็นการกระทำที่เป็นการก่อกำยหรือทำให้เสี่ยงภัยที่จะเกิดแก่ตนเองของผู้ที่มีความสามารถตัดสินใจ รัฐจะต้องไม่เข้าไปแทรกแซงโดยออกกฎหมายมาจำกัดเสรีภาพของคนกลุ่มนี้¹⁵⁹

นอกจากนี้ ทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายยังขัดแย้งต่อทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย (Legal Moralism) ซึ่งมีแนวคิดให้การกระทำที่ผิดศีลธรรมเป็นการกระทำผิดกฎหมายอาญาด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายเคารพสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน การกำหนดความผิดทางอาญาจึงถูกจำกัดไว้เฉพาะการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นเท่านั้น แต่ทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมายกำหนดให้การกระทำที่ผิดศีลธรรม แม้จะไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อบุคคลอื่นก็ตาม เป็นความผิดอาญาด้วย ดังที่ปรากฏได้อย่างชัดเจนจากประเด็นการโต้แย้งเรื่องการยกเลิกความผิดอาญาการร่วมเพศวิถิตถาร (Homosexuality) และการค้าประเวณีที่ถูกนำมาพิจารณาโดย the Wolfenden Committee จนเป็นการโต้แย้งระหว่างนักนิติปรัชญา กล่าวคือ ฮาร์ทซึ่งสนับสนุนแนวคิดของมิลล์ และเดฟลินซึ่งสนับสนุนแนวคิดเจมส์ ฟิตส์เจมส์ สตีเฟน (James Fitzjames Stephen) อันเป็นแนวคิดตรงข้ามกับแนวคิดของมิลล์ โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

ฮาร์ทได้เน้นย้ำทฤษฎีความเป็นอันตรายของมิลล์อีกครั้งและกล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงมุมมองศีลธรรมไม่ทำให้สังคมหนึ่งๆต้องล่มสลายแต่อย่างใด¹⁶⁰ ฮาร์ทยึดถือแนวคิดมนุษยนิยม ปัจเจกชนนิยมเป็นหลักมากกว่ามุมมองทางศีลธรรม

ส่วนแพตริก เดฟลิน (Patrick Devlin) ตูลาการผู้มีชื่อเสียงของอังกฤษมีความเห็นตรงกันข้ามกับฮาร์ท (H.L.A. Hart) โดยเห็นว่า การกระทำอันผิดศีลธรรมแม้ไม่ก่อภัยอันตรายต่อบุคคลอื่นก็ต้องเป็นความผิดทางอาญา เพราะกฎหมายอาญาและศีลธรรมเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด เดฟลินมีความเห็นว่า สมควรอย่างยิ่งที่รัฐจะใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือส่งเสริมศีลธรรมให้คงอยู่ในสังคม ทั้งนี้ เดฟลินได้แสดงความคิดเห็นในหนังสือของเขาเรื่อง “The Enforcement of Morals” ว่า “การปราบปรามสิ่งชั่วร้ายเหล่านี้เป็นหน้าที่ของกฎหมายมากพอๆกับการปราบปรามการกระทำ การก่อการร้ายต่างๆเพื่อลบล้างสังคมเลยทีเดียว” เพราะหากปล่อยให้มีการกระทำอันผิดศีลธรรม เช่นนั้นอยู่ในสังคมโดยไม่ถือว่าเป็นความผิดแล้วก็จะมีผลเป็นการกัดกร่อนสังคมให้พังทลายไปในที่สุด¹⁶¹ ทั้งนี้ เดฟลินได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการยกเลิกความผิดทางอาญาแก่การร่วมเพศ

¹⁵⁹ อรพินท์ นิรนาทกุล, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 121*, น.55-58.

¹⁶⁰ “Hart-Devlin Debate,” Retrieved on 14 April 2018, from https://sixthformlaw.info/01_modules/other_material/law_and_morality/08_hart_devlin.htm

¹⁶¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 145*, น.7-8.

วิถิตารว่า “กฎหมายที่ไร้ศีลธรรมทำลายเสรีภาพของความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและเป็นหนทางนำไปสู่ผู้ปกครองซึ่งไร้ศีลธรรมและกดขี่ประชาชน” อีกทั้ง เดพลินกล่าวไว้ว่า สังคมประกอบด้วยสายใยของศีลธรรม (Moral’s fabric) ร่ายล้อมสังคมให้ดำรงอยู่ กฎหมายอาญาไม่เคารพและไม่เป็นเครื่องมือบังคับใช้บรรทัดฐานทางศีลธรรมของสังคม สายใยศีลธรรมก็จะถูกทำลายและส่งผลให้สังคมล่มสลายไป นอกจากนี้ เดพลินกล่าวว่า การผิดศีลธรรมคือสิ่งที่บุคคลปกติ บุคคลผู้มีรายชื่อในการคัดเลือกคณะลูกขุน (The Man in the jury box) ซึ่งเป็นบุคคลมีเหตุผลและมีจิตใจถูกต้อง ไม่มีจิตใจที่ผิดพลาด (Right-Minded Person) เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม¹⁶²

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า ศีลธรรมไม่ใช่เครื่องกำหนดว่าการกระทำหรือการไม่กระทำอย่างใดเป็นความผิดอาญาตามทฤษฎีความเป็นภยันตรายนี้ เพราะศีลธรรมเป็นเรื่องไม่ชัดเจน¹⁶³ และขึ้นอยู่กับความเชื่อของบุคคลซึ่งแตกต่างกัน แต่ทฤษฎีความเป็นภยันตรายจะพิจารณาเพียงแต่การกระทำของบุคคลก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือไม่ ทำให้การกระทำบางอย่างที่ชัดเจนอย่างแน่นนอนว่าก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา ส่วนการกระทำบางอย่างที่ผิดศีลธรรม เช่น การค้าประเวณี รัฐต้องพิจารณาว่าการค้าประเวณีก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นหรือไม่ประกอบด้วย เห็นได้ว่า หากการค้าประเวณีเกิดขึ้นโดยความสมยอมระหว่างผู้ให้บริการทางเพศและผู้ซื้อบริการทางเพศ โดยปราศจากการหลอกลวง ช่มชู้ บังคับให้ค้าประเวณี การร่วมประเวณีเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินดังกล่าวก็ไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นแต่อย่างใด การกระทำนี้จึงไม่ควรจะถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา แต่หากการร่วมประเวณี หรือการค้าประเวณีเกิดขึ้นในที่สาธารณะซึ่งทำให้บุคคลอื่นในสังคมรู้สึกอึดอัด รังเกียจ หรืออับอาย แม้การค้าประเวณีดังกล่าวจะไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นโดยตรงก็ตาม แต่ก็จำต้องพิจารณาต่อไปว่า การค้าประเวณี หรือการกระทำบางอย่างเพื่อการค้าประเวณี เช่น การยืมเตร็ดเตร่หาลูกค้าตามที่สาธารณะซึ่งเป็นสถานที่ทำให้บุคคลในสังคมผู้พบเห็นอึดอัดดังกล่าวนี้ ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle) ดังที่ได้กล่าวต่อไปหรือไม่

นอกจากนี้ จากการศึกษาเห็นได้ว่า ทฤษฎีความเป็นภยันตรายนี้สามารถนำมาปรับใช้แก่การกระทำเป็นรัฐจัดหา บังคับ หลอกลวงบุคคลให้ค้าประเวณี หรือแมงดา พ่อเล่านักค้ามนุษย์ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีได้ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ค้าประเวณี หรือผู้ถูกบังคับ หลอกลวงให้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ อยากรู้ก็ตาม จาก

¹⁶² *Supra note 160.*

¹⁶³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 145*, น.8.

รูปแบบการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันก็ยังคงปรากฏผู้ค้าประเวณีบางส่วนจะต้องพึ่งพานายหน้าสถานบริการ หรือบุคคลอื่นในการหาลูกค้าแทนตน โดยบุคคลอื่นนี้มีการร่วมลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่งกับผู้ค้าประเวณีในการประกอบธุรกิจการค้าประเวณี ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาการกระทำของบุคคลในลักษณะนี้ด้วย

(ค) ทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle)

ทฤษฎีนี้คิดโดยโจเอล ฟินเบิร์ก (Joel Feinberg) ซึ่งได้พัฒนาแนวคิดนี้จากทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายของมิลล์ โดยโจเอล ฟินเบิร์กเสริมว่า อีกเหตุผลหนึ่งที่จะชอบธรรมในการจะกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดทางอาญา คือ การกำหนดความผิดอาญานั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นในการป้องกันการทำความร้ายหรือการเผชิญหน้า การขุ่นเคือง (Offense) ต่อผู้อื่น ทั้งนี้ โจเอล ฟินเบิร์ก ได้ให้นิยามของคำว่า การเผชิญหน้าหรือการขุ่นเคือง (Offense) ว่าหมายถึงความถึง ความไม่พึงพอใจ เบ็ดเตล็ดของสถานะอารมณ์ทางจิตใจ (Miscellany of disliked mental states) เช่น ความรู้สึกขยะแขยง อับอาย เจ็บ ตื่นตระหนก ผิดหวัง เหม็น ไม่พอใจ ขายหน้า โกรธ หรือในทำนองเดียวกัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นอันตรายในตนเอง ดังนั้น หากใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำทำให้บุคคลอื่นรู้สึกดังกล่าว ทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายไม่สามารถลงโทษผู้กระทำดังกล่าวได้ แต่ต้องใช้ทฤษฎีการเผชิญหน้าซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย โจเอล ฟินเบิร์กยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ความไม่พึงพอใจเบ็ดเตล็ดของอารมณ์จิตใจหรือการขุ่นเคือง (Offense) เป็นสิ่งที่รุนแรงน้อยกว่าภัยอันตราย (Harm) และความไม่พึงพอใจเบ็ดเตล็ดของอารมณ์จิตใจไม่ได้ใช้มาตรฐานวัดที่เข้มงวดเช่นเดียวกับภัยอันตราย เพราะความรู้สึกขุ่นเคืองประกอบด้วยหลากหลายรูปแบบผสมกันอยู่¹⁶⁴

โจเอล ฟินเบิร์ก ได้อธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างภัยอันตรายกับการเผชิญหน้าว่า “มักเข้าใจผิดว่าการเผชิญหน้าอยู่ในระดับต่ำกว่าภัยอันตรายซึ่งไม่ได้แยกจากกัน... การเผชิญหน้าหรือการถือเคืองที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงและต่อเนื่องสามารถก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลผู้ซึ่งไม่พอใจการกระทำเผชิญหน้าดังกล่าว แต่ภาวะความรู้สึกไม่พอใจทางจิตใจ (ซึ่งแตกต่างจากผลที่เกิดจากพฤติกรรมการทำร้ายตนเอง) ไม่ใช่เงื่อนไขของภัยอันตราย ทั้งนี้ โจเอล ฟินเบิร์กได้ยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆที่ผู้กระทำก่อให้เกิดภาวะความรู้สึกไม่พอใจทางจิตใจต่างๆ ซึ่งทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถนำมาปรับใช้แก้ตัวอย่างที่ยกตัวอย่างได้ โดยตัวอย่างดังกล่าวเป็นสถานการณ์จำลองว่า ผู้อ่านเป็นผู้โดยสารบนรถโดยสารสาธารณะที่แออัดไปด้วยผู้คน และผู้อ่านไม่สามารถออกจากรถโดยสารดังกล่าว เพราะจะทำให้ผู้อ่านต้องผิมนัดที่สำคัญ ในขณะที่

¹⁶⁴ Dalton Harlon L., “Offense to Others: The Moral Limits of the Criminal Review,” *Yale Law School Faculty Scholarship Series* 96, pp.883-885(1987).

อยู่บนรถโดยสารดังกล่าว ผู้อ่านพบบุคคลบนรถโดยสารบางคนกระทำการอันเป็นที่รังเกียจ เช่น บางคนเริ่มต้นรับประทานอาหารที่ประกอบไปด้วยแมลง อาหารที่ไม่น่าปรารถนา หรือบางคนอาเจียนระหว่างรับประทานอาหารบนรถโดยสาร เป็นต้น ซึ่งการกระทำเหล่านี้ของคนในสถานการณ์จำลองทำให้ผู้อ่านเกิดภาวะความรู้สึกไม่พอใจของจิตใจประการต่างๆ¹⁶⁵ นอกจากนี้ โจเอล ฟินเบิร์ก ยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การจะบัญญัติให้การกระทำอันส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในสังคมเป็นความผิดหรือความผิดฐานขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (Nuisance Law) ต้องพิจารณาและชั่งน้ำหนักระหว่างความร้ายแรงของความผิดที่เป็นสาเหตุแก่ผู้พบเห็นที่ไม่ได้ตั้งใจกับความมีเหตุผลของพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด โดยความร้ายแรงของความผิดจะดูว่าเหยื่อสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลได้หรือไม่ ประสพการณ์พบเห็นอย่างไม่ได้ตั้งใจของเหยื่อ และผลกระทบต่อคนโดยเฉลี่ยในสังคม ส่วนความมีเหตุผลของพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดสามารถพิจารณาได้ 6 ประการ ได้แก่ (1) ความสำคัญของพฤติกรรมต่อผู้กระทำความผิด (2) ผลประโยชน์ทางสังคมของพฤติกรรมดังกล่าว (3) ขอบเขตของการแสดงออกอย่างอิสระเสรี (4) โอกาสความเป็นได้ หากพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่ เวลาอื่นที่จะลดการสร้างความรู้สึกที่ไม่พอใจต่อผู้อื่น (5) จุดมุ่งหมายของพฤติกรรมที่อาจหาพยาบาลและเจตนาร้ายและ (6) ความถี่ของการปรากฏพฤติกรรมดังกล่าวในสถานที่ที่เกิดเหตุ¹⁶⁶

กล่าวโดยสรุป โจเอล ฟินเบิร์กก็ยังคงเห็นด้วยกับทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายของมิลส์ว่า การกระทำที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลอื่นควรถูกกำหนดเป็นความผิดอาญา และในขณะเดียวกัน โจเอล ฟินเบิร์กเห็นสมควรให้การกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจประการต่างๆ แก่คนในสังคมเป็นความผิดอาญาด้วยตามทฤษฎีการเผชิญหน้าด้วย ทั้งนี้เนื่องจากโจเอล ฟินเบิร์กเห็นว่า ทฤษฎีความเป็นภัยอันตรายไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีดังกล่าวได้ แต่โจเอล ฟินเบิร์กก็ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความผิดทางอาญาแก่การกระทำที่ผิดศีลธรรมแต่ไม่เป็นภัยอันตรายต่อบุคคลอื่น¹⁶⁷

มีข้อสังเกตว่า การกระทำของผู้ค้าประเวณีบางประการ เช่น การเตร็ดเตร่ หาลูกค้า หรือค้าประเวณีในที่สาธารณะในลักษณะที่เปิดเผย หรือการกำหนดเขตพื้นที่ที่

¹⁶⁵ *Ibid*, p.886.

¹⁶⁶ *Ibid*, p.885-886.

¹⁶⁷ Larry Alexander, "Harm, Offense, and Morality," 7 Can J.L. & Jurisprudence, p.199 (1994).

อนุญาตให้มีการค้าประเวณีอยู่ในที่ชุมชน ใกล้กับที่พักอาศัย ย่อมทำให้คนในสังคมเกิดความรู้สึกอึดอัด ขุ่นเคืองซึ่งเป็นภาวะอารมณ์ทางจิตใจดังที่โจเอล ฟินเบิร์กได้กล่าวไว้ด้วย

อนึ่ง ทฤษฎีการเผชิญหน้านี้ได้ถูกนำไปใช้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 5 ที่ต้องการลงโทษผู้ค้าประเวณีที่ชักชวนหาลูกค้าที่สาธารณะอยู่ แต่ก็มีข้อน่าพิจารณาว่า ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมายฉบับนี้ คือ ต้องการห้ามการค้าประเวณีและมาตรา 5 ก็เป็นเงื่อนไขในการลงโทษผู้ค้าประเวณีของไทยเพื่อกำจัดการค้าประเวณีประการหนึ่ง ดังนั้น การพิจารณาหาแนวทางใหม่ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมายของไทยก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงการกระทำบางอย่างที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกของในสังคมว่า เห็นสมควรให้ต้องถูกกำหนดเป็นความผิดทางอาญาตามทฤษฎีการเผชิญหน้านี้ด้วยหรือไม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของคนไทยในปัจจุบันซึ่งจะได้ดำเนินการในส่วนวิเคราะห์ต่อไป

2.3.1.2 แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์

นิติเศรษฐศาสตร์เป็นแนวคิดใหม่ที่นำหลักพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายกฎหมาย โดยกำหนดให้รัฐเป็นผู้เล่นหนึ่งในสังคมและหากรัฐจะกำหนดความผิดอาญา รัฐจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์และต้นทุนเช่นเดียวกันกับปัจเจกชนที่คำนึงถึงปัจจัยทั้งสองด้านเมื่อจะดำเนินกิจกรรมใดๆ หากพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ การกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรเป็นความผิดอาญาควรจะต้องพิจารณาจากประโยชน์สังคมและต้นทุนของสังคมเป็นสำคัญ กล่าวคือ การกระทำใดที่ได้ประโยชน์สังคมมากกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคม การกระทำนั้นไม่มีความเป็นความผิดอาญา แต่การกระทำที่สร้างความเสียหายต่อสังคมมากกว่าประโยชน์ที่สังคมได้รับ การกระทำนั้นจะถูกกำหนดให้เป็นความผิดอาญา กล่าวโดยสรุป แนวคิดนี้จะกำหนดให้รัฐเป็นผู้กำหนดความผิดทางอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างต้นทุนให้มากกว่าประโยชน์สังคมและรัฐจะไม่กำหนดความผิดอาญาเมื่อการกระทำนั้นสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่าต้นทุน¹⁶⁸

สำหรับเรื่องการค้าประเวณี การกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเป็นการสร้างต้นทุนจำนวนมากในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมายให้สมประสงค์ของกฎหมาย ในขณะที่ประโยชน์ที่สังคมจะได้รับอย่างมากและเป็นไปได้ที่สุดคือความสงบเรียบร้อยของสังคมจากการค้าประเวณีอย่างเปิดเผยตามสาธารณะสถานเท่านั้น เพราะแม้จะกำหนดความผิดทางอาญาและลงโทษ

¹⁶⁸ ปกป้อง ศรีสนิท, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 144*, น.22.

ผู้ค้าประเวณีก็ตาม การค้าประเวณีก็ไม่ได้หมดสิ้นไป เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบให้ยากต่อการบังคับใช้กฎหมายมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนของการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มสูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง

2.3.2 แนวคิดอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย (Victimless Crime)

อาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย คือ อาชญากรรมที่ผู้กระทำได้รับผลกระทบ หรือ ได้ผลเอง โดยผู้กระทำตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดดังกล่าว¹⁶⁹ หรือหมายถึง การกระทำความผิดโดยความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย¹⁷⁰ หรือหมายถึง อาชญากรรมที่ผู้กระทำยอมเป็นเหยื่อเองความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายนี้บางตำราเรียกว่า “Public Order Crime” หมายถึง อาชญากรรมที่ทำลายความสวยงามของสังคม¹⁷¹ เป็นอาชญากรรมที่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของสาธารณชน ผู้กระทำมักเป็นผู้เสียหายเองและมักจะไม่ได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงจากสังคม ซึ่งได้แก่ ผู้ค้าประเวณี ผู้เสพยาเสพติด โดยความผิดอาญาที่ไม่มีผู้เสียหายนั้นมีปัญหาที่สามารถตั้งข้อสังเกตได้ดังนี้¹⁷²

ประการแรก ปัญหาความผิดอาญาที่ไม่มีผู้เสียหายกับการใช้บังคับกฎหมาย กล่าวคือ การที่รัฐบัญญัติกฎหมายอย่างมากมายเกินความจำเป็นจะเป็นอันตรายต่อสังคมยิ่งกว่า เพราะรัฐละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคล และเป็นการยอมรับการไม่มีสิทธิเสรีภาพในสังคมนั้น การที่รัฐจะลงโทษแก่การกระทำใด รัฐสมควรที่จะต้องพิจารณาไตร่ตรองให้ถี่เสียก่อนว่า การลงโทษนั้นเป็นสิ่งที่ผู้กระทำสมควรจะได้รับจริงๆ ซึ่งควรจะต้องเป็นความผิดที่สำคัญหรือเป็นความชั่วร้าย เพราะมนุษย์มีสิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษ (Right not to be punished) และการกระทำเช่นนั้นเท่ากับการที่รัฐได้กระทำละเมิดต่อสิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษนั้นแล้ว¹⁷³ สังคมจึงควรกำหนดมาตรฐานในการป้องกันบุคคลไม่ให้การกระทำอันตรายต่อตนเองเพียงใด การบัญญัติกฎหมายในลักษณะนี้มีเหตุผลสมควรหรือไม่

¹⁶⁹ สุมนทิพย์ จิตสว่าง, “อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา”, เอกสารประกอบการบรรยาย สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2561, จาก <https://sites.google.com/g.chula.edu/sumonthip/>

¹⁷⁰ ประธาน วัฒนวานิชย์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: โพรฟรินดิง, 2546), น.72.

¹⁷¹ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน:การควบคุม), (กรุงเทพฯ:พรทิพย์การพิมพ์, 2541), น.149.

¹⁷² อรรถชัย วงศ์อุดมมงคล, “การใช้มาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดบางประเภท”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น.24-28.

¹⁷³ Douglas Husak, Overcriminalization the limit of the criminal law, (New York: Oxford University Press, 2008), p.92.

เมื่อเทียบกับการที่รัฐเข้าแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคล ในการบัญญัติกฎหมายในลักษณะนี้ ผู้บัญญัติควรคำนึงถึงการบังคับใช้กฎหมายให้มาก ในกรณีที่กฎหมายใช้บังคับไม่ได้ผลหรือต้องใช้งบประมาณอย่างมาก สังคมจะเสียประโยชน์ไปโดยไม่คุ้มค่าหรือไม่ โดยทั่วไปในสถานการณ์ซึ่งกฎหมายอาญาถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลทำร้ายตนเองมักเป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรมด้วย เช่น ในกรณีของผู้ติดยาเสพติดหรือค่าประเวณี การที่บุคคลเหล่านี้ไม่คิดว่าการกระทำของตัวเองผิดศีลธรรมหรือเป็นความผิดซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายกระทำได้อย่างยาก เนื่องจากไม่มีผู้เสียหายมาร้องทุกข์ เพราะผู้กระทำไม่คิดว่าตนเองเป็นผู้เสียหาย

ประการที่สอง กรณีศึกษาอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายและประเด็นการบัญญัติกฎหมายอาญาเกินขอบเขตหรือไม่

ในทางทฤษฎีแล้ว กฎหมายไม่ควรเข้าไปแทรกแซงหรือพยายามบังคับการกระทำที่เกี่ยวข้องด้านศีลธรรมและการประพฤติปฏิบัติของบุคคล ส่วนในทางปฏิบัติมีข้อถกเถียงว่ากฎหมายอาญาบัญญัติความผิดที่กำหนดมาตรฐานทางศีลธรรมสูงเกินไปหรือไม่ การบังคับให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานความดี ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม และละเลยหน้าที่ที่แท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย บทบัญญัติเหล่านี้ ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมสุรา หรือการค้าประเวณี ผู้บัญญัติตั้งความหวังไว้สูงเกินไปว่ากฎหมายอาญาจะใช้ควบคุมสังคมและความประพฤติของบุคคลได้ ทั้งที่ ความจริงแล้วมีผู้โต้แย้งมากมายว่า การที่รัฐห้ามไม่ให้ใช้ยาเสพติด หรือห้ามค้าประเวณีกลับส่งผลตรงกันข้าม คือ เป็นการยั่วยุให้มีการกระทำมากขึ้นและก่อให้เกิดอันตรายที่ร้ายแรงยิ่งกว่าอันตรายที่รัฐต้องการจะลดลง นอกจากนี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ได้แก่

1. ในกรณีการจัดหาสินค้าและบริการ เช่น ยาเสพติด และโสเภณี กฎหมายอาญาจะเป็นภาษีอากรสำหรับอาชญากรรม ซึ่งทำให้การจัดหาสินค้าและบริการสร้างผลกำไรแก่อาชญากร

2. นำไปสู่การพัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรม

3. ทำให้ราคาสินค้าและบริการของสิ่งต้องห้ามยิ่งสูงขึ้น

4. ส่งผลให้เกิดการผลักดันให้บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอย่างอื่น และนำไปสู่การขยายตัวทางด้านวัฒนธรรมย่อยที่ผิดกฎหมาย

5. เสียงบประมาณและทรัพยากรตำรวจในกระบวนการยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

6. อาชญากรรมเหล่านี้ไม่มีผู้เสียหายมาร้องทุกข์จึงเป็นการยากที่เจ้าหน้าที่จะรักษากฎหมาย และมีแนวโน้มในการให้สินบน หรือการประพฤตินิยมของเจ้าพนักงาน รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายโดยมิชอบ

จากทฤษฎีนี้ ทำให้มีนักวิชาการเสนอว่า อาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายเหล่านี้ควรใช้แนวความคิดการยกเลิกความผิดอาญา และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแทน ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีติดฉลาก (Labeling Theory) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอันตรายแก่ผู้กระทำความผิดโดยทางอ้อม โดยแนวคิดนี้เชื่อว่า พฤติกรรมอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับความกดดันทางสังคม ซึ่งการลงโทษอย่างรุนแรงหรือเฉียบขาดจะไม่สามารถลดอัตราการกระทำความผิดลักษณะนี้แต่ยิ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมเหล่านี้ติดตัวไป

สำหรับเรื่องการค้าประเวณี จะเห็นได้ว่า การกำหนดให้การค้าประเวณีซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายเป็นความผิดทางอาญา เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและเป็นการบัญญัติกำหนดมาตรฐานการกระทำของคนในสังคม โดยละเอียดหน้าที่ที่แท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย และอาจก่อให้เกิดการยั่วยุการกระทำผิดเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สำหรับประเทศไทย แม้จะมีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณี แต่ก็ยังคงปรากฏการค้าประเวณีอย่างแพร่หลายในสังคม แสดงให้เห็นว่า การบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของไทย

กล่าวโดยสรุป สังคมไทยมีลักษณะโครงสร้างสังคมที่เรียกว่า “สังคมชายเป็นใหญ่” คือ ผู้ชายมีสิทธิเหนือกว่าผู้หญิงหลายประการ รวมทั้งค่านิยมทางเพศที่มีการยอมรับว่าผู้ชายมีความต้องการทางเพศสูงและจำต้องได้รับการตอบสนอง ดังนั้น ผู้ชายจึงสามารถมีภรรยาหลายคนได้ ดังปรากฏในยุคกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น อีกทั้ง สังคมไทยมีระยะเวลาที่มีรูปแบบการปกครองระบบศักดินา ระบบทาสยาวนานมากที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย โดยระบบทาสยอมรับการที่นายเงินสามารถบังคับทาสหญิงเป็นผู้ค้าประเวณีตามสถานการณ์การค้าประเวณีได้ จนกระทั่งในปัจจุบัน สังคมไทยมีลักษณะสังคมในระบอบทุนนิยม และสังคมอุตสาหกรรมที่ประชาชนเน้นแสวงหาเงินมาใช้ในการบริโภคในชีวิตประจำวัน สังคมมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ เน้นประกอบอาชีพหารายได้เป็นหลัก นอกจากนี้ สังคมไทยยังได้รับผลกระทบต่อการพัฒนาคมนาคมและการสื่อสาร ทำให้ประชาชนไทยได้รับวัฒนธรรม ค่านิยม ประเพณีของตะวันตกมาปรับใช้และมีแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น โดยไม่ได้ยึดติดอยู่กับคำสอนศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาแต่เพียงอย่างเดียวในอดีต ส่วนในมุมมองของพุทธศาสนาก็ไม่ได้ตีตราว่าผู้ค้าประเวณีเป็นคนไม่ดี แต่ยังให้ข้อคิดไว้ว่า ในทุกอาชีพรวมทั้งอาชีพค้าประเวณี ต่างก็มีคนดีและไม่ดี การพิจารณาว่าบุคคลหนึ่งเป็นคนดีหรือไม่นั้นต้องพิจารณาที่การกระทำของเขาเป็นหลัก มิใช่ตัดสินตามอาชีพที่เขาประกอบอยู่ และเมื่อพิจารณารูปแบบการค้าประเวณีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็พบว่า การค้าประเวณีปรากฏในสังคมไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยมีสถานการณ์การค้าประเวณีหรือช่อง แต่เมื่อสังคมไทยพัฒนา รับอิทธิพล ความศิวิไลซ์ของตะวันตกเข้ามา ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมราตรี ปรากฏสถานบันเทิงมากขึ้น การค้าประเวณีจากเดิมที่อยู่ในสถานการณ์ประเวณีแต่เพียงอย่างเดียว เริ่มเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นการค้า

ประเพณีแบบแฝงตามสถานเริงรมย์ต่างๆ จนในปัจจุบันอันเป็นยุคที่มีสังคมออนไลน์เกิดขึ้น ทำให้รูปแบบการค้าประเพณีก็เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ผู้ค้าประเพณีใช้ช่องทางติดต่อออนไลน์ในการหาลูกค้าแทน มีลักษณะค้าประเพณีอิสระและค้าประเพณีด้วยความสมัครใจมากขึ้น โดยปราศจากการถูกบังคับให้ค้าประเพณีดังเดิมเช่นในยุคตกเขี้ยว จึงเห็นได้ว่า รูปแบบการค้าประเพณีย่อมเปลี่ยนแปลงเสมอตามสภาพสังคมในขณะนั้นๆ นอกจากนี้ การศึกษาในบทนี้ยังสามารถให้คำตอบคำถามที่ว่า เหตุใดการค้าประเพณียังคงปรากฏอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และไม่สามารถหาทางแก้ไขกำจัดให้หมดได้ เมื่อนำแนวคิดทางจิตวิทยาและทางเศรษฐศาสตร์มาพิจารณาเพิ่มเติมก็จะพบว่า การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดจากร่างกายภายในของมนุษย์เอง ส่วนบุคคลหนึ่งจะแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของตนอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในร่างกายและปัจจัยแวดล้อมภายนอกประกอบ ซึ่งทำให้บุคคลหนึ่งแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศแตกต่างจากคนอื่นได้ เช่น ชายคนหนึ่งไปซื้อบริการทางเพศ ในขณะที่ชายคนหนึ่งช่วยเหลือตนเองอยู่ที่บ้าน และเมื่อเรื่องทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนและมนุษย์ย่อมชอบแสวงหาความแปลกใหม่ความตื่นเต้นอยู่เสมอประกอบ จึงทำให้เกิดอุปสงค์ในธุรกิจการค้าประเพณี เมื่อมีอุปสงค์ก็ต้องมีอุปทานตอบสนองความต้องการของลูกค้า จึงทำให้การค้าประเพณีจึงยังคงปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน การที่บัญญัติกฎหมายห้ามค้าประเพณีกลับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีอุปสงค์เพิ่มมากขึ้น และหากอุปทานในขณะนั้นไม่เพียงพอก็จะเกิดการบังคับหญิง เด็กค้าประเพณีเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ต่อไป ส่วนสภาพความรุนแรงของปัญหาการค้าประเพณีในปัจจุบัน พบว่า เนื่องจากการค้าประเพณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนไม่สามารถหาตัวเลขจำนวนผู้ค้าประเพณีทั้งหมดได้อย่างแม่นยำ แต่เป็นที่รับรู้กันทั่วไปในสังคมไทยว่า มีผู้ค้าประเพณีอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะจังหวัดเมืองท่องเที่ยวต่างๆ โดยผู้ค้าประเพณีโดยสมัครใจต้องเผชิญความเสี่ยง ความรุนแรงในการทำงานแต่เพียงลำพัง อีกทั้ง ปรากฏเจ้าหน้าที่ของรัฐมักใช้กฎหมายการค้าประเพณีเป็นช่องทางในการทุจริตเรียกสินบนจากสถานบริการและผู้ค้าประเพณี และไม่มีมาตรการดำเนินคดีกับผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศเจ้าของประกอบกิจการค้าประเพณีอย่างจริงจัง

เมื่อบริบทสภาพสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปและการค้าประเพณีไม่สามารถกำจัดให้หมดไป สังคมจึงควรยอมรับความจริงดังกล่าวและแยกแยะผู้ค้าประเพณีโดยสมัครใจออกจากเหยื่อการค้ามนุษย์แล้วให้การคุ้มครองทั้งผู้ค้าประเพณีโดยสมัครใจและเหยื่อการค้ามนุษย์ และควรเคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่จะเลือกประกอบอาชีพการค้าประเพณีอย่างสมัครใจ และการค้าประเพณีดังกล่าวไม่ได้กระทำการอันใดก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น รวมถึงรัฐควรเคารพต่อเสรีภาพทางเพศของบุคคลที่จะเลือกมีกิจกรรมทางเพศกับบุคคลใดตามที่เขาปรารถนาและยินยอม แนวคิดดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นวิธีที่ดีกว่าการไม่ยอมรับความจริงและผลักดันให้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอันยากแก่การตรวจสอบคุ้มครองต่อไป และควรยอมรับว่า การใช้มาตรการทางอาญาลงโทษผู้ค้าประเพณี เพื่อ

ควบคุม กำหนดพฤติกรรมของบุคคลซึ่งรัฐเห็นว่ามันจะทำให้เขาดีขึ้นหรือให้เขาปฏิบัติตามมาตรฐาน ศีลธรรมที่รัฐเห็นว่าดีนั้น ยังไม่สามารถห้ามการค้าประเวณีได้

อนึ่ง การแก้ไขปัญหาค้าประเวณีจะต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้ บังคับด้วย เพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ ปัญหาของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทย ดังที่จะได้ กล่าวในหัวข้อต่อไป

2.4 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน

ในหัวข้อนี้จะศึกษาถึงบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี ปัญหาข้อกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายต่อปัญหาการค้าประเวณี รวมถึงมาตรการคู่ขนานในการแก้ไขปัญหาค้าประเวณี เพื่อทราบถึงวิวัฒนาการของกฎหมายค้าประเวณีของไทย ข้อบกพร่อง ความเหมาะสมกับ บริบทสังคมไทย และนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศต่อไป

2.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีของไทย

การค้าประเวณีและผู้ค้าประเวณี เริ่มตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เริ่ม ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงความมีอยู่ของผู้ค้าประเวณี คือ ในสมัยอยุธยา ดังปรากฏตามพระไอยการ ลักษณะลักพา พ.ศ.1901 และพระไอยการลักษณะผัวเมีย พ.ศ.1904 พบว่า หญิงที่มาประกอบอาชีพ ค้าประเวณีมักเป็นหญิงที่มาจากนางทาส โดยนางทาสมักเป็นหญิงที่ยากจนและหญิงที่เป็นเชลยศึก สงครามถูกบังคับให้บำเรอทางเพศแก่นายทาส จนกระทั่ง ถูกนายทาสขายให้แก่โรงโสเภณี และ ปรากฏตามจดหมายเหตุของลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่ง กล่าวถึง ความชอบธรรมของขุนนางและนายเงินในการเกณฑ์ให้หญิงเด็กที่ตนซื้อมาให้ค้าประเวณี โดยต้องเสียเงินถวายพระมหากษัตริย์¹⁷⁴ อย่างไรก็ตาม ในช่วงกรุงศรีอยุธยาเสื่อมอำนาจเมื่อพ.ศ. 2310 กฎหมายต่างๆ ได้ถูกเผาทำลายทิ้งสิ้น เหลือกฎหมายเพียงแค่ 1 ส่วน ใน 10 ส่วนเท่านั้น ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ได้มีพระบรมราชโองการชำระ กฎหมาย โดยนำกฎหมายที่มีอยู่ทั้งหมดมาตรวจสอบเนื้อความจัดเป็นหมวดหมู่ จนเป็นกฎหมายที่ รู้จักกันว่า “กฎหมายตราสามดวง” ดังนั้น ผู้เขียนจะเริ่มศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีตั้งแต่ กฎหมายตราสามดวง ในรัชกาลที่ 1 เป็นต้นไป รวมทั้งเจตนารมณ์ของกฎหมายและองค์ประกอบ ความผิดที่ลงโทษแก่บุคคลในธุรกิจการค้าประเวณี ดังนี้

¹⁷⁴ อำนาจ เนตยสุภา, *อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 62*, น.31.

2.4.1.1 กฎหมายตราสามดวง

กฎหมายตราสามดวงเป็นกฎหมายที่นำกฎหมายที่มีอยู่และบังคับใช้ตั้งแต่สมัยอยุธยาแก้ไขให้เหมาะกับสภาพสังคมในขณะนั้น โดยมีการจัดเป็นหมวดหมู่ต่างๆ โดยไม่ปรากฏการควบคุมหรือการจัดการการค้าประเวณีในสมัยนั้น แต่ปรากฏเนื้อความถึงผู้ค้าประเวณีในหมวดหมู่ “พระไอยการลักษณะฟัวเมีย” และ “พระไอยการลักษณะภญาณ” ดังนี้

(1) พระไอยการลักษณะฟัวเมีย

บทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในครอบครัวสังคมไทย ได้แก่ สามี ภริยา บุตร บิดามารดา ทั้งในทางแพ่งและทางอาญา เช่น การสมรส การเป็นชู้ (ใช้เฉพาะกับภรรยาที่มีชู้) การข่มขืนกระทำชำเราหญิงและเด็กหญิง ทรัพย์สินระหว่างสามี ภรรยา การชดใช้ในกรณีละเมิดข้อห้ามต่างๆทางกฎหมาย¹⁷⁵ ทั้งนี้ ได้ปรากฏเนื้อความเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี ดังนี้¹⁷⁶

“...มาตรา 6 ชายใดสว่ขอเอาหญิงคนขับรำ เทียวขอทานเลี้ยงชีวิตรแลหญิงนกระโสเพินมาเลี้ยงเป็นเมีย ทำชู้เหนือฟัวก็ตี หญิงใดทำชู้เหนือฟัวตั้งอ้าแดงอู้ผู้เปนเมียพระจุลาไภยร้างกันอยู่ หลวงราชรินเปนฟัวเล่า ครั้นผิดกับหลวงราชรินร้างกันอยู่ มาเอาเจ้าชาตเปนฟัวเล่า พระจุลาไภยฟัวเก่าทำฎีกาทูลเล่าชววย หากความหลวงราชรินเจ้าชาต ถ้าหญิงใดจ้ออ้าแดงอู้ก็ตี ฟัวรู้ด้วยประการใดๆ พิจารณาเปนสัจไซ้ ท่านในพจนานหญิง ชายนั้นด้วยไถนา ส่วนหญิงอันร้ายให้เอาเฉลวปะหน้าตัดดอกขบาแดงทั้งสองหู ร้อยดอกขบาแดงมาเป็นมาไลยใส่ศึสะ คอแล้วให้เอาหญิงนั้นเข้าเทียมแอกข้างหนึ่ง ชายชู้เทียมแอกข้างหนึ่งพจนด้วยไถนา 2 วัน ถ้าแลชายผู้ฟัวนั้นยังรักเมียอยู่ให้พจนไซ้ ท่านให้เอาชายผู้ฟัวนั้นเข้าเทียมแอกข้างหนึ่ง หญิงอยู่ข้างหนึ่ง อย่าให้ปรับไหมชายชู้นั้นเลย...”

จากบทบัญญัตินี้กล่าวข้างต้น มีเนื้อความที่ลงโทษหญิงผู้ชู้ ซึ่งหากหญิงผู้มีชู้เป็นหญิงที่เป็นคนขับรำหรือหญิงโสเภณีด้วยจะได้รับบทลงโทษถูกเอาเฉลวปะหน้า ตัดดอกขบาสีแดง ร้อยดอกขบาสีแดงเป็นพวงมาลัยสวมใส่ที่ศึระษะ และถูกนำไปประจานให้ประชาชนรับรู้ อันเป็นบทลงโทษหนักกว่าภรรยาที่มีชู้ที่ไม่ได้เป็นหญิงโสเภณี ตามมาตรา 7 ซึ่งบัญญัติว่า¹⁷⁷

“มาตรา 7 หญิงใดทำชู้นอกใจฟัว มันเอาชายชู้นั้นมาร่วมประเวณีในวันเดียว 2 คนขึ้นไป ท่านว่าเป็นหญิงแพศยา มิให้ปรับไหมชายชู้นั้นเลย ให้เอาปูนเขียนหน้าหญิงร้ายนั้น

¹⁷⁵ ราชบัณฑิตยสถาน, กฎหมายตราสามดวง ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2550), น.16.

¹⁷⁶ เพ็งอ้าง, น.558.

¹⁷⁷ เพ็งอ้าง.

เปนตะราง ร้อยดอกฉะบาเปนมาไลยไสสี่ศะ คอ แล้วเอาขึ้นขาหย่างผจานโดยพระราชกฤษฎีกา ส่วนชายนั้นให้จำค่าให้หนึ่งขาหย่างผจาน 3 วัน แล้วให้ทนวนชายหญิง โดยสกันมิสกัน...”

แม้บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นในพระไอยการลักษณะฝัวเมีย กฎหมายตราสามดวงจะไม่ได้บัญญัติถึงการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี แต่บทบัญญัติดังกล่าวสะท้อนถึงการมีอยู่ของโสเภณีในขณะนั้น และสะท้อนถึงฐานะของโสเภณีในสังคมที่เป็นบุคคลไม่ได้รับการยกย่องจากสังคม ถูกประณาม และหากมีผู้จะถูกลงโทษมากกว่าหญิงทั่วไป อย่างไรก็ตาม ตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติในพระไอยการลักษณะฝัวเมียดังกล่าวไม่ได้ห้ามการค้าประเวณี หรือมีนโยบายจัดการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี แต่มีเจตนารมณ์ควบคุมและกำหนดพฤติกรรมของคนในสถาบันครอบครัวอันเป็นเรื่องทางแพ่งมากกว่าการต้องการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี

(2) พระไอยการลักษณะภยาน

พระไอยการลักษณะภยานเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับความสำคัญของพยานที่มีต่อคดีและลักษณะพยานบุคคล 33 จำพวกที่ไม่ให้รับฟังเป็นพยาน เว้นแต่คู่ความยินยอม เช่น พยานที่เป็นคนจรจัด คนขอทาน เด็กไม่รู้จักความ รวมถึงโสเภณี และได้กำหนดลักษณะพยานที่มีลักษณะความน่าเชื่อถือตามลำดับ เช่น พระภิกษุผู้ทรงศีล นักปราชญ์ราชบัณฑิต ชุนนาง เป็นต้น¹⁷⁸ โดยพระไอยการลักษณะภยานได้บัญญัติห้ามไม่รับฟังหญิงโสเภณีเป็นพยาน

จากบทบัญญัติดังกล่าวได้สะท้อนค่าความเป็นคนของในสังคม วัฒนธรรมที่ไม่เท่าเทียมกัน และสะท้อนว่าโสเภณีเป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ ผิดศีลธรรม คำพูดใดๆของโสเภณีไม่น่าเชื่อถือ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในสมัยบังคับใช้กฎหมายตราสามดวงนั้น ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี และไม่มีบทบัญญัติความผิดทางอาญาที่มีเจตนารมณ์แก้ไขปัญหาการค้าประเวณี เนื่องจากสภาพสังคมไทยในขณะนั้น มีการค้าขายทาสและบังคับทาสให้เป็นโสเภณีได้ ดังนั้น โสเภณีและสถานบริการค้าประเวณีจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นปกติในสมัยนั้น ประกอบกับค่านิยมทางเพศที่กำหนดให้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน จึงไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายควบคุมหรือห้ามการค้าประเวณี ดังนั้น ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจึงไม่สามารถแยกองค์ประกอบความผิดทางอาญาแก่บุคคลในธุรกิจตามกฎหมายตราสามดวงได้

2.4.1.2 ประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน

ในช่วง พ.ศ.2411-2503 เป็นช่วงที่สังคมไทยยอมรับว่า การค้าประเวณีและผู้ค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีการจดทะเบียนและเสียภาษีให้แก่รัฐ ทั้งใน

¹⁷⁸ เฝิงอ้วง, น.16-17.

รูปแบบของระบบเจ้าภาษีนายอากรเพื่อเก็บภาษีบำรุงถนน และรูปแบบที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการเก็บภาษีเองโดยไม่ต้องผ่านเจ้าภาษีนายอากร ตามพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 ดังจะได้กล่าวในลำดับถัดไป

ภาษีบำรุงถนนเป็นชื่อภาษีที่ให้ผู้ค้าประเวณีจ่ายค่าภาษีให้แก่รัฐ โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่าเริ่มเก็บตั้งแต่เมื่อใด แต่สันนิษฐานว่า น่าจะเริ่มเก็บภาษีบำรุงถนนในสมัยรัชกาลที่ 4 เนื่องจากเป็นช่วงที่กำลังพัฒนาขยายเมืองกรุงเทพมหานคร และเริ่มสร้างถนนเพื่อใช้ในการจราจรเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เช่น ถนนเจริญกรุง ถนนบำรุงเมือง และพบหลักฐานว่าในรัชกาลนี้มีการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนโสเภณีได้ถึง 5,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงเท่ากับรายได้จากภาษีอื่นๆ จากมณฑลฝ่ายเหนือและมากกว่าภาษีชนิดอื่นอีกหลายชนิด นอกจากนี้ เนื่องจากในช่วงรัชกาลที่ 3 ได้ทรงยกเลิกภาษีและอากรที่สนับสนุนอบายมุข เช่น ภาษีฝิ่น อากรการพนันชนวัว ติ๊ก กัดปลา ทำให้รายได้ของรัฐลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระองค์ได้พยายามเพิ่มพูนรายได้มากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มชนิดของภาษีอากรและปรับปรุงพิศัดอัตราภาษีชนิดต่างๆ อันเป็นภาษีที่หยาบหิมและสร้างภาระแก่ประชาชนเช่น ภาษีฝิ่น ภาษีสุกร ภาษีปลากัด ภาษีปลาทุ อากรการพนัน อากรมหรสพ ภาษีขี้ผึ้ง เป็นต้น จึงสันนิษฐานได้ว่า ภาษีบำรุงถนนเริ่มเก็บตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 โดยอยู่ในรูปแบบเจ้าภาษีนายอากร กล่าวคือ รัฐบาลยินยอมให้เอกชนทำการประมูลภาษีแข่งกัน ผู้ที่ประมูลได้จะต้องส่งเงินให้แก่รัฐบาลตามที่ได้ประมูลไว้ และส่งให้ในระยะเวลาที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้ประมูลภาษีก็ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาษีนายอากรเรียกเก็บอากรจากประชาชนแทนรัฐบาล และได้มีการประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน¹⁷⁹

อนึ่ง ประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน มีสาระสำคัญดังนี้¹⁸⁰

1. ห้ามมิให้นายเงินบังเงินสืบลดหนึ่งของหลวงและสืบลดสามของทาส ถ้าเป็นความจริงตามที่ทาสหญิงฟ้องร้องจะต้องลดค่าตัวทาสครึ่งหนึ่งและซื้อทราญถมนน 50 เกวียน และยังห้ามบังคับทาสให้เป็นหญิงโสเภณีโดยที่หญิงไม่สมัครใจ ถ้าเป็นความจริงจะต้องตัดสินให้ทาสหลุดพ้นค่าตัวเป็นไท รวมทั้งเสียค่าธรรมเนียมแทนทาสด้วย
2. ห้ามนายเงินคิดค่าห้อง ค่าอาหาร ที่นอนจากหญิงทาส ให้คิดได้เฉพาะค่าน้ำมันล่าน้ำในอัตราเดือนละ 1 หรือ 2 บาท และห้ามมิให้นายเงินซื้อของราคาถูกลมาขายให้หญิงทาสราคาแพง

¹⁷⁹ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 4*, น.8.

¹⁸⁰ *เพ็ญอ้าว*, น.9-10.

3. ถ้าเสมียนหลงจู้ (ผู้ตรวจโรงโสมณี่ซึ่งเป็นคนของรัฐ) สงสัยว่า หลิงทาส และนายเงินร่วมใจปิดบังเงินหลวงสิบลดหนึ่ง ถ้าเป็นความจริงให้ปรับเจ้าภาษี 1 ชั่ง และให้นายเงินใช้ทุนสินบนที่รัฐประกาศให้เป็นรางวัลแก่ผู้นำข่าวมาแจ้ง 10 ตำลึง รวมทั้งนายเงินต้องซื้อทรายถมถนนอีก 50 เกวียน

4. การที่นายเงินบังคับหญิงทาสเป็นโสมณี่ โดยที่นายเงินต้องการหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีบำรุงถนน ถ้าจับได้ให้ปรับนายเงินเป็นจำนวน 5 ชั่งให้แก่หลวงและลดค่าตัวทาสเหลือครึ่งหนึ่ง (ถ้าทาสมาฟ้องเอง ผลจะเป็นไปตามข้อ 1) รวมทั้งนำทรายมาถมถนน 50 เกวียน

5. โรงโสมณี่จร (โรงโสมณี่เถื่อน) ที่ไม่ยอมจ่ายค่าภาษีบำรุงถนนให้แก่รัฐ ถ้ารัฐจับได้จะมีโทษและปรับเงินเข้าหลวง

สาเหตุที่ประกาศใช้ประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน เพราะหญิงโสมณี่มักจะฟ้องร้องทุกข์กล่าวโทษนายเงินเสมอ โดยในคำร้องหญิงเหล่านี้พบว่า นายเงินช่วยไถ่เอาหญิงมาเป็นทาสเงินค่าตัว 120-160 บาท แล้วทำสารกรมธรรม์ขึ้นค่าตัวเป็นเงิน 240-320 บาท โดยมักให้เหตุผลว่าจะซื้อเครื่องห้องของแต่งตัวให้แต่ก็ไม่ได้ซื้อให้ และการที่นายเงินฉ้อฉลเงินสิบลดสามที่ตัวทาสหญิงจะได้รับเป็นเวลา 2-5 ปี ทำให้ทาสหญิงไม่กล้าฟ้องร้อง นอกจากนี้ ยังมีผลเนื่องมาจากนายเงินต้องการโกงภาษีรัฐจึงมีการประกาศท้องตรานี้ให้บังคับใช้โดยทั่วกัน¹⁸¹

จากประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน จะเห็นได้ว่า รัฐได้ออกกฎหมายจัดสรรผลประโยชน์โดยแบ่งออกเป็น 10 ส่วน คือ เจ้าของสำนักได้ 6 ส่วนหญิงทาสได้ 3 ส่วน รัฐได้ 1 ส่วน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ รัฐได้ออกกฎหมายเพื่อจัดเก็บผลประโยชน์ของตนให้มีระบบรัดกุมขึ้น ช่วยหญิงทาสที่นายเงินอาจปิดบังผลประโยชน์ที่ทาสสมควรได้รับ และช่วยทาสที่ไม่สมัครใจเป็นโสมณี่ด้วย นอกจากนี้ จากข้อที่ 2 สะท้อนให้เห็นว่า รัฐได้เข้าไปจัดสรรผลประโยชน์ในทุกๆด้าน และยังชี้ให้เห็นสภาพของหญิงทาสที่ไม่มีอิสระในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค เนื่องจากถูกกักขัง การซื้อสินค้าต่างๆจะต้องผ่านนายหน้า นายเงินของตนทำให้ราคาสินค้ามีราคาสูงขึ้น รัฐจึงออกกฎหมายคุ้มครองทาสหญิงในเรื่องนี้ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า การประกาศท้องตราฉบับนี้แสดงให้เห็นว่า รัฐได้ยอมรับหญิงโสมณี่ว่ามีในสังคมไทยและถูกต้องตามกฎหมายเมื่อจ่ายภาษีให้แก่รัฐเท่านั้น และสะท้อนให้เห็นว่า รัฐได้ออกกฎหมายที่ใช้เฉพาะหญิงโสมณี่ที่เป็นทาสเท่านั้น แต่ไม่ได้บังคับใช้กับเพศชายแต่อย่างใด ประกอบกับสะท้อนเกณฑ์การแบ่งผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของสำนักโรงโสมณี่ รัฐ

¹⁸¹ เฝิงอ้วง, น.11.

และหญิงทาส การกดขี่ทางเพศ การขูดรีดค่าแรงจากหญิงทาสซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงานที่ได้เงินเพียง 3 ใน 10 เท่านั้น¹⁸²

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า เจตนาของประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน คือ รัฐต้องการหารายได้จากธุรกิจการค้าประเวณีเหล่านี้ เพื่อนำไปพัฒนาบ้านเมือง ประกอบกับรัฐเริ่มมองเห็นถึงเสรีภาพของบุคคลที่ต้องการประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วยความยินยอมของตนเอง ซึ่งหากการค้าประเวณีเป็นไปด้วยความยินยอมของผู้ค้าประเวณี ก็ไม่ใช่เรื่องที่เสียหายแต่อย่างใด อีกทั้งป้องกันมิให้นายเงินบังคับหญิงทาสให้ค้าประเวณี ดังนั้น จากประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน สะท้อนได้ว่า ประกาศดังกล่าวได้มาตรการที่จะบังคับใช้แก่บุคคลในธุรกิจการค้าประเวณีดังนี้

ผู้ค้าประเวณี โดยผู้ค้าประเวณีจะต้องเป็นหญิงทาสที่ค้าประเวณีด้วยความสมัครใจของตนเอง หากหญิงทาสถูกนายเงินบังคับให้ค้าประเวณี ทาสจะหลุดพ้นจากความเป็นทาส

นายเงิน ประกาศดังกล่าวได้กำหนดห้ามมิให้นายเงินเอาเงิน 1 ส่วนจาก 10 ส่วนอันจะต้องส่งให้แก่รัฐ หากฝ่าฝืนก็ต้องลดค่าตัวทาสลดลงครึ่งหนึ่ง และต้องโทษชื้อทราขายมาถมนจำนวน 50 เกวียน และห้ามมิให้นายเงินบังคับหญิงทาสค้าประเวณีโดยฝ่าฝืนความยินยอมของทาสนั้น หากฝ่าฝืน นายเงินต้องให้ทาสหลุดพ้นเป็นไท และตนต้องเสียค่าธรรมเนียมแทนทาสด้วย นอกจากนี้ หากการบังคับหญิงทาสให้ค้าประเวณีกระทำไปโดยมีเจตนาเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีแก่รัฐ นายเงินก็ถูกลงโทษปรับเป็นเงิน 5 ชั่ง ลดค่าตัวทาสครึ่งหนึ่งและชื้อทราขายมาถมนจำนวน 50 เกวียน อีกทั้ง ห้ามมิให้นายเงินคิดค่าอาหาร ที่พักจากหญิงทาสและห้ามมิให้นำของราคาถูกลงมาขายให้แก่ทาสในราคาแพง

สำนักโสมณเถื่อนที่ไม่ได้เสียภาษีบำรุงถนนแก่รัฐต้องรับโทษปรับค่าปรับถูกนำส่งเข้ารัฐต่อไป

ต่อมา ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีบำรุงถนน โดยไม่ได้มุ่งเน้นที่จะบำรุงถนนดังเช่นในรัชกาลที่ 4 อีกต่อไป แต่ได้กำหนดเปลี่ยนการลงโทษปรับจากที่เคยปรับเป็นทราขายและเงินเพื่อมาสร้างถนนได้เปลี่ยนเป็นปรับเป็นเงินและไม่เจาะจงว่านำเงินค่าปรับนี้ไปใช้จ่ายอย่างไร อีกทั้ง ได้มีการเพิ่มเขตเก็บภาษีบำรุงถนนออกไปยังหัวเมืองรอบนอกกรุงเทพมหานครอีกด้วย จึงดูเหมือนว่า รัฐบาลเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเก็บภาษีอากรให้ดียิ่งขึ้นมากกว่าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพผู้ค้าประเวณีให้ดีขึ้น ซึ่งปรากฏดังนี้ “...ให้เจ้าภาษีเรียกเป็น

¹⁸² เฝิงอ้วง.

เงิน..ในแขวงกรุงเทพฯ เมืองจันทบุรี เมืองนครไชยศรี เมืองชลบุรี เมืองตราด เมืองฉะเชิงเทรา เมืองสมุทรสาคร เมืองซึ่งกล่าวมานี้ให้เจ้าภาษี เรียกภาษีแก่นายโรง ผู้เลี้ยงหญิงรับจ้างหาเงินตามพิกัตห้องตรานี้ อย่าได้เรียกภาษีนอกพิกัตจากห้องตรานี้ได้เป็นอันขาด...” และ “...ถ้าเจ้าภาษีสืบรู้ว่า นายโรงหญิงหาเงินช่วยมาใหม่ยังหาได้ทำสาธารณธรรมประทับตราเจ้ากระทรวงไปรับกระทำชำเรา เอาเงินค่าจ้างปิดบังสืบลดของเจ้าภาษีไว้ ถ้ามีผู้รับสินบนสืบจับได้พิจารณาเป็นสัตย์ จะปรับนายเงินให้ใช้เงินหลวงงวดหนึ่งตามจำนวนเงินมากและน้อย กับเงินค่าสินบน 1 ชั่ง แต่ตัวทาสต้องปรับเขียนตี 30ตี แล้วให้นายเงินรับตัวทาสไป ถ้าตัวทาสร้องว่านายเงินยังหาได้ทำสาธารณธรรมประทับตราเจ้ากระทรวง นายเงินข่มขู่ให้ตัวทาสรับจ้างทำชำเราปิดบังเงินสืบลดของเจ้าภาษีไว้ จะปรับเงินใช้เงินหลวงแทนเจ้าภาษีเป็นเงินหลวงงวดเดือนหนึ่ง...”¹⁸³

ต่อมาได้มีการยกเลิกระบบผูกขาดภาษีนายอากรบำรุงถนนมาบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค พ.ศ.2451 ซึ่งรัฐเป็นผู้จัดเก็บภาษีโดยตรง ดังที่จะได้กล่าวในลำดับต่อไป สาเหตุของการยกเลิกระบบผูกขาดแบบเจ้าภาษีนายอากรบำรุงถนนได้แก่¹⁸⁴

ประการแรก เป็นผลเนื่องมาจากโครงสร้างใหญ่ของระบบเจ้าภาษีนายอากรแบบผูกขาดที่เปิดช่องว่างให้เจ้าภาษีและบุคคลต่างๆที่ทุจริต และเปิดช่องว่างให้เจ้าภาษีและครอบครัวมีสิทธิพิเศษ เช่น ไม่ต้องเสียภาษี ประกอบกับเจ้าภาษีส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลทำให้ราคาประมูลภาษีต่ำกว่าราคาที่รัฐควรจะได้ เพราะไม่มีการแข่งขันที่แท้จริง นอกจากนี้ เจ้าภาษียังมีเล่ห์เหลี่ยมในการส่งภาษี หรือขอลดจำนวนการส่งอยู่เสมอ หรือเอาเงินภาษีไปใช้ส่วนตัวจนทำให้ต้องติดค้างเงินหลวง

ประการที่สอง เจ้าภาษีใช้อำนาจในทางที่มิชอบ เช่น การใช้เล่ห์เหลี่ยมกล่าวหาหญิงบริสุทธิ์ว่า เป็นผู้ค้าประเวณีที่หาเงินโดยไม่เสียภาษีด้วยวิธีการแต่งคนออกไปล่อลวงหญิงสาวให้ไปคบชายแล้วก็จับเอาว่าหญิงนั้นกระทำชำเราเถื่อน รวมทั้ง ปัญหาความไม่แน่นอนของเงินประมูลที่ไม่คงที่ บางปีก็ลดลงอย่างมาก ส่วนการเพิ่มขึ้นของเงินภาษีมิน้อยมากและบางปีก็ยกเลิกลางคันทำให้รัฐบาลเสียผลประโยชน์อย่างยิ่ง

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้รัฐต้องการยกเลิกระบบผูกขาดเก็บภาษีบำรุงถนน ประกอบกับเสนายติกระทรวงการคลังมหาสมบัติขณะนั้นได้แสดงความคิดเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในเรื่องการตั้งภาษีบำรุงถนนของรัฐบาลและการตั้งโรงพยาบาลสำหรับหญิงโสเภณี จึงทำให้กรม

¹⁸³ เฝิงอ้วง, น.11-12.

¹⁸⁴ เฝิงอ้วง, น.14-15.

สุขาภิบาลได้ร่างพระราชบัญญัติ “คณาภิบาล พ.ศ.2441” ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ถือว่า การรับจ้างกระทำชำเราเป็นความประพฤติชั่วร้าย ร่างนี้จึงออกมาเพื่อป้องกันไม่ให้ประพฤติชั่วเช่นนี้ได้ง่าย และเป็นครั้งแรกที่รัฐเริ่มจำกัดอายุหญิงโสเภณี และนำเงินจากการเก็บภาษีส่วนหนึ่งไปบำรุงโรงพยาบาลเพื่อเป็นสวัสดิการแก่หญิงโสเภณี แต่ปรากฏว่าไม่ได้มีการดำเนินงานแต่อย่างใดทำให้ร่างกฎหมายนี้เงียบหายไป อีกทั้ง ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติครั้งที่ 1 ของที่ประชุมเสนาบดีเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2441 ได้มีการเปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัตินี้เพราะเห็นว่า ชื่อเดิมไม่เหมาะสม โดยใช้ชื่อใหม่ว่า “พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค” และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2451 ซึ่งใช้บังคับเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น

2.4.1.3 พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 (พ.ศ.2451)

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ยกเลิกระบบผูกขาดการเก็บภาษีบำรุงถนน ตามประกาศท้องตราภาษีบำรุงถนน และบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 แทน เพราะการค้าประเวณีในขณะนั้น หญิงโสเภณีรวมตัวกันจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีอย่างกระจัดกระจาย มีการทะเลาะวิวาท และพบว่าหญิงโสเภณีบางส่วนเป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่ได้รับการรักษา อาจติดต่อไปยังผู้ซื้อบริการ” จึงเห็นสมควรต้องตราพระราชบัญญัตินี้¹⁸⁵

พระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ควบคุมโรงโสเภณีและสัญจรโรคไม่ให้ติดต่อไปยังผู้อื่น โดยกำหนดให้หญิงโสเภณีต้องจดทะเบียน เสียภาษีและตรวจโรคเป็นประจำ ผู้ต้องการตั้งโรงโสเภณีต้องจดทะเบียนจากเจ้าพนักงาน เพื่อควบคุมการค้าประเวณี ป้องกันโรคติดต่อ รวมถึงไม่ให้โสเภณีและเจ้าของสถานการณ์การค้าประเวณีกระทำความผิดกฎหมาย สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

¹⁸⁵ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 “ทุกวันนี้หญิงบางจำพวกประพฤติดนอย่างที่เราเรียกว่า หญิงนครโสเภณีมีหัวหน้ารวบรวมกันตั้งโรงหาเงินขึ้นหลายตำบล แต่ก่อนมาการตั้งโรงหญิงนครโสเภณี นายโรงช่วยไถ่หญิงมาเป็นทาส รับตัวจากเจ้าภาษีแล้วตั้งเป็นโรงขึ้น ครั้นต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลิกโทษเสีย หญิงบางจำพวกที่สมัครเข้าเป็นหญิงนครโสเภณีก็รับตัวจากเจ้าภาษีแล้วมีหัวหน้ารวบรวมตั้งโรงขึ้นในท้องที่อันควรบ้างมิควรบ้าง กระทำให้มีเหตุเกิดการวิวาทขึ้นเนืองๆ อีกประการหนึ่งหญิงบางคนป่วยเป็นโรค ซึ่งอาจจะติดต่อเนื่องไปถึงผู้ชายที่คบหาสมาคมได้ ก็มีได้มีแพทย์ตรวจรักษาโรคร้ายนั้นอาจจะติดเนื่องกันไปจนถึงเป็นอันตรายแก่ร่างกายและชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก และยังหาได้มีกฎหมายและข้อบังคับอย่างใด สำหรับจะป้องกันทุกข์โทษไทยแห่งพระราชราษฎรทั้งหลายเหล่านี้ไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมา”

พระราชบัญญัตินี้ได้ให้นิยาม “หญิงนครโสเภณี” ไว้ว่า “หญิงที่รับจ้างทำชำเราสำสอน โดยได้รับเงินผลประโยชน์เป็นค่าจ้าง”¹⁸⁶ พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้เฉพาะผู้ค้าประเวณีเพศหญิงเท่านั้น แต่ไม่ใช่บังคับถึงผู้ค้าประเวณีเพศชายด้วย และหญิงโสเภณีต้องมีลักษณะรับจ้างทำชำเรา “สำสอน” ดังนั้น การรับจ้างทำชำเราส่วนตัวไม่ถึงขั้นสำสอนไม่ต้องถูกบังคับตามกฎหมายนี้

เนื้อหาพระราชบัญญัตินี้แบ่งออกเป็น 7 หมวด กล่าวถึงนายโรงโสเภณีหรือเจ้าของสถานการค้าประเวณี หญิงโสเภณีและเจ้าหน้าที่รัฐ ไว้ดังนี้

บทบัญญัติสำหรับนายโรงโสเภณีหรือเจ้าของสถานการค้าประเวณี ได้บัญญัติหน้าที่ ลักษณะการกระทำความผิด ในหมวดที่ 2 และ 3 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า นายโรงโสเภณีต้องเป็นเพศหญิง¹⁸⁷ การตั้งโรงโสเภณีจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานและเสียค่าจดทะเบียนใบอนุญาตฉบับละ 30 บาท มีกำหนดเวลาไม่เกิน 3 เดือน¹⁸⁸ ใบอนุญาตนี้ห้ามให้บุคคลอื่นใช้ หรือใช้ใบอนุญาตของผู้อื่น¹⁸⁹ และหากต้องการย้ายโรงโสเภณีไปตั้งอยู่ที่อื่นต้องชี้แจงเหตุผลต่อเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานต้องเห็นชอบก่อน¹⁹⁰ และกำหนดให้รับหญิงโสเภณีที่สมัครใจเข้ามาทำงานได้เท่านั้น ถ้าหญิงโสเภณีไม่สมัครใจอยู่ด้วยอีกต่อไป นายโรงก็ไม่สามารถกักขังขัดขวางหญิงโสเภณี อีกทั้ง กฎหมายห้ามไม่ให้นายโรงรับหญิงโสเภณีที่ไม่มีใบอนุญาตเข้ามาทำงาน ห้ามไม่ให้ทำสัญญาเกี่ยวกับหญิงโสเภณีด้วยการออกเงินล่วงหน้า มิฉะนั้นสัญญาดังกล่าวไม่มีผลบังคับใช้¹⁹¹ ห้ามไม่ให้มีการกักขังหญิงโสเภณี ห้ามไม่ให้มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีอยู่ในโรงโสเภณี นอกจากนี้ นายโรงมีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดโรงโสเภณีให้ปราศจากสิ่งสกปรกและต้องแขวนคอมไวท์หน้าโรงโสเภณี เพื่อเป็นสัญลักษณ์ให้บุคคลทั่วไปรับรู้¹⁹² ซึ่งใช้คอมสิเซียวจ จึงเป็นที่มาของ “สำนักคอมเซียวจ”

สำหรับหญิงโสเภณี กฎหมายบัญญัติว่า ต้องเป็นหญิงที่สมัครใจ และขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน โดยเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฉบับละ 12 บาท มีกำหนดเวลา 3

¹⁸⁶ พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 4

¹⁸⁷ เพิ่งอ้าง.

¹⁸⁸ พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 14

¹⁸⁹ พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 7

¹⁹⁰ พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 8

¹⁹¹ พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 11

¹⁹² พระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 12

เดือน¹⁹³ ใบอนุญาตนี้ใช้ได้เฉพาะตัวเช่นเดียวกับใบอนุญาตนายโรงโสเภณี นอกจากนี้ กฎหมายกำหนดห้ามไม่ให้หญิงโสเภณีกระทำการยาบางประการแก่บุคคลภายนอกโรงโสเภณี เช่น การยื้อแย่งลูกค้า ล้อเลียน หากกระทำต้องได้รับโทษปรับและหรือจำคุก¹⁹⁴ หากหญิงโสเภณีใดต้องการย้ายไปอยู่โรงโสเภณีอื่นต้องชี้แจงต่อเจ้าพนักงานให้เจ้าพนักงานให้ความเห็นชอบก่อน¹⁹⁵

ส่วนของเจ้าพนักงาน กฎหมายกำหนดเงื่อนไขการออกใบอนุญาตแก่หญิงโสเภณีไว้ว่า ผู้นั้นต้องมีอายุเกินกว่า 15 ปี โดยสมัครใจ และไม่มีโรคที่จะติดต่อกันได้¹⁹⁶ ใบอนุญาตจะระบุ วันที่ยอก อายุ ตาหารูปพรรณของหญิง และที่อยู่¹⁹⁷ รวมถึงกฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจขอใบอนุญาตของหญิงโสเภณี ณ เวลา สถานที่ใดก็ได้¹⁹⁸ และถ้าเจ้าพนักงานสงสัยว่า หญิงโสเภณีคนใดเป็นโรคติดต่อ ก็มีคำสั่งให้แพทย์ตรวจหญิงโสเภณีคนนั้นได้ หากฝ่าฝืนต้องโทษปรับครั้งละไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือทั้งจำ ทั้งปรับ¹⁹⁹ หากหญิงโสเภณีคนใดเป็นโรคติดต่อ เจ้าพนักงานต้องไม่ออกใบอนุญาตหรือเรียกใบอนุญาตคืนชั่วคราว แล้วให้หญิงนั้นไปรักษา ณ โรงพยาบาล หากหายจากโรคติดต่อแล้วจึงจะสามารถมารับใบอนุญาตคืนได้²⁰⁰

นอกจากนี้ กฎหมายได้กำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติพระราชบัญญัติไว้ด้วย เช่น

ผู้ใดตั้งโรงโสเภณีโดยไม่มีใบอนุญาต หรือนำใบอนุญาตของผู้อื่นมาใช้ ต้องโทษปรับไม่เกิน 200บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰¹

ผู้ที่ย้ายโรงโสเภณีโดยมิได้แจ้งเจ้าพนักงานก่อนหรือขัดขวางหญิงโสเภณีที่ไม่สมัครใจจะอยู่ต่อไป หรือรับหญิงโสเภณีที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน จะต้องโทษปรับไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰²

¹⁹³ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 15 และ 19

¹⁹⁴ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 16 และ 31

¹⁹⁵ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 17

¹⁹⁶ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 22

¹⁹⁷ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 23

¹⁹⁸ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 25

¹⁹⁹ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 26 และ 29

²⁰⁰ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 27

²⁰¹ พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 28

²⁰² พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 29

หญิงอายุไม่ครบ 15 ปีมาขอรับใบอนุญาตแล้วแก๊งหลอกวงเจ้าพนักงานให้หลงเชื่อว่าตนมีอายุเกิน 15 ปีขึ้นไป หรือไม่ได้ขอใบอนุญาตก่อนประพัตตนเป็นโสเภณี ต้องโทษปรับไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰³

หากหญิงโสเภณีสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ต้องได้รับโทษไม่เกิน 10 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰⁴

ห้ามไม่ให้บุคคลใดล่อลวง บังคับ กดขี่ หญิงที่ไม่สมัครใจมาเป็นหญิงโสเภณี ผู้นั้นจะต้องได้รับโทษตามพระราชบัญญัติลักษณะข่มขืนล่วงประเวณี²⁰⁵

จากบทบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 ทำให้ทราบถึงลักษณะการค้าประเวณี ได้ดังนี้

ผู้ค้าประเวณี กฎหมายใช้บังคับเฉพาะเพศหญิงที่รับจ้างทำชำเราสำส่อน แต่ไม่รวมถึงผู้ค้าประเวณีชาย โดยหญิงโสเภณีต้องสมัครใจ มีอายุ 15 ปีขึ้นไปและไม่มีโรคติดต่อ หญิงโสเภณีต้องไปจดทะเบียนและขอใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่รัฐ แต่พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 ไม่มีบทบัญญัติลงโทษแก่หญิงโสเภณีเถื่อนหรือที่ไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่รัฐ แต่หากหญิงโสเภณีไปขอรับใบอนุญาตโดยที่อายุไม่ถึง 15 ปี หรือหลอกวงเจ้าหน้าที่ว่ามีอายุ 15 ปี จะต้องถูกลงโทษปรับไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือนตามมาตรา 30 และหญิงโสเภณีห้ามกระทำการแย่งยื้อ อดลูกค้า นอกสถานการค้าประเวณี

นายหน้า กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้เจ้าของสถานการค้าประเวณีต้องเป็นเพศหญิง หรือที่เรียกว่า แม่เล้า เท่านั้น แม่เล้าต้องขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานการค้าประเวณี หากไม่มีใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีต้องลงโทษปรับ 200 บาทหรือจำคุกไม่เกิน 2 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ แม่เล้าไม่มีอำนาจบังคับให้หญิงโสเภณีทำงานอยู่ในสถานการค้าประเวณีของตนได้ หากหญิงโสเภณีไม่สมัครใจจะทำงานต่อไป นอกจากนี้ ห้ามไม่ให้มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี อยู่ในสถานการค้าประเวณีของตน รวมถึงห้ามกักขังหญิงโสเภณี ห้ามแม่เล้าทำสัญญาออกเงินล่วงหน้าให้แก่หญิงโสเภณี ซึ่งมีผลทำให้สัญญานี้ไม่มีผลใช้บังคับได้ อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่า กฎหมายเหล่านี้ไม่มีผลใช้บังคับถึงพ่อเล้าด้วย

²⁰³ พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 30

²⁰⁴ พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 31

²⁰⁵ พระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 มาตรา 32

แมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี ทั้ง 2 ลักษณะ ได้แก่ เป็นธุระจัดหาและควบคุมหญิงโสเภณีหรือสถานการณ์การค้าประเวณี กฎหมายฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติใดที่บังคับใช้กรณีนี้

ผู้ซื้อบริการทางเพศหรือลูกค้าไม่อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้

กล่าวโดยสรุป ตามพระราชบัญญัติป้องกันสัณฺจโรค ร.ศ.127 มุ่งเน้นบังคับใช้ควบคุมหญิงโสเภณีและแม่เล้าผู้จัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณี มากกว่าปราบปรามการค้าประเวณี พ่อเล้า แมงดา ผู้ซื้อบริการทางเพศ เจื่อนไซหญิงโสเภณีต้องสมัครใจค้าประเวณีเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กฎหมายยินยอมให้การค้าประเวณีที่กระทำโดยสมัครใจให้เป็นการกระทำที่สามารถกระทำได้ ไม่ผิดกฎหมาย แต่ก็ยังลงโทษการกระทำของหญิงโสเภณีอันอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมได้ เช่น การแย่งยื้อ อุดหนุนลูกค้านอกสถานการณ์การค้าประเวณี ถ้าหากปรากฏการค้าประเวณีโดยถูกบังคับ ข่มขู่ หลอกลวง กฎหมายฉบับนี้มีบทลงโทษแม่เล้าผู้เป็นเจ้าของสถานการณ์การค้าประเวณี แม่เล้าต้องขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีเช่นเดียวกับหญิงโสเภณี ทำให้เห็นว่ากฎหมายยังรับรองให้การเป็นแม่เล้า และสถานการณ์การค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมายด้วย

อนึ่ง หลังจากบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัณฺจโรคนี้ พบว่า โรงโสเภณีและหญิงโสเภณีมีจำนวนมากขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 2.2

แสดงจำนวนโรงโสเภณีและหญิงโสเภณีในปี พ.ศ.2451 ซึ่งเป็นปีแรกของการใช้พระราชบัญญัตินี้²⁰⁶

งวดที่	จำนวนโรง	จำนวนหญิง	หญิงจีน	หญิงไทย	หญิงชาติ อื่นๆ
1(เม.ย.-มิ.ย.)	77	594	362	213	19
2(ก.ค.-ก.ย.)	77	574	330	227	17
3(ต.ค.-ธ.ค.)	81	642	360	250	32
4 (ม.ค.-มี.ค.)	84	690	382	260	41
รวม	319	2500	1434	950	109

²⁰⁶ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, ร.5 น.8 12/33

อีกทั้ง ยังสร้างรายได้ให้แก่รัฐ ซึ่งเก็บเงินค่าธรรมเนียมได้ถึง 39,540 บาท สูงกว่ารายได้ที่รัฐประมาณการไว้เพียง 30,672 บาท²⁰⁷

อย่างไรก็ตาม หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้แล้วพบว่า รัฐไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายนี้อย่างจริงจัง ไม่มีการกวดขันปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย รัฐบาลได้มีการผ่อนผันในการตรวจตราอยู่เสมอ เห็นได้จากภายหลังออกกฎหมายนี้ได้เพียง 15 วัน มีรายงานว่า หญิงโสเภณีไม่ยอมให้ตรวจโรค พวกกันหลบหนีออกจากโรงโสเภณี เป็นเหตุให้โรงหญิงกวางตั้ง 2 แห่งปิดกิจการ 2 วัน เหตุดังกล่าวทำให้รัฐอะลุ่มอล่วยผ่อนผันการตรวจตรารักษาโรคเพราะรัฐกลัวสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษี²⁰⁸

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ทรงมีนโยบายให้มีเขตจัดสรรที่อยู่ของหญิงโสเภณีโดยเฉพาะ กำหนดถนนบรรทัดทองเป็นเขตโสเภณี ทางกระทรวงนครบาลได้ให้เหตุผลว่า “...ที่ๆจะตั้งพวกโคมเซียเป็นสิ่งที่จะต้องปิดบังและไม่ให้ใกล้ไกลจนเกินไป ใช่แต่เท่านั้นเมื่อคิดถึงผลประโยชน์พระคลังข้างที่แล้วก็ให้ผลดีมากกว่าโรงบ่อน เพราะโรงบ่อนอย่างไรๆ ก็คงต้องเลิก แต่การนี้มีแต่จะเจริญขึ้นทุกวัน จะหาผลประโยชน์อันเทียบเทียมก็ยาก...”²⁰⁹

จากการศึกษา เห็นได้ว่ากฎหมายนี้ได้สะท้อนนโยบายรัฐในขณะนั้นที่มองว่า ค่าประเวณีไม่ใช่สิ่งผิดกฎหมาย แต่ต้องจดทะเบียนเสียภาษีให้ถูกต้องเสียก่อน และมีจุดประสงค์ที่ต้องการจัดระเบียบการค้าประเวณีไม่ให้โจ่งแจ้งเกินไป ห้ามหญิงโสเภณียื้อแย่ง จุดคร่า ล้อเลียน บุคคลอื่นนอกโรงโสเภณี กฎหมายฉบับนี้ต้องการให้หญิงโสเภณีค่าประเวณีในโรงโสเภณีเพื่อความเรียบร้อยเรียบร้อยของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมในสมัยนั้นที่ปรากฏว่ารูปแบบการค้าประเวณีที่ปรากฏในรูปแบบของสถานการค้าประเวณี และกำหนดให้ผู้ที่จะเป็นหญิงโสเภณีโดยสมัครใจ หรือนายโรงโสเภณีต้องขออนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมจากเจ้าหน้าที่ นายโรงต้องทำบัญชีผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีของตนและแจ้งให้เจ้าพนักงานทราบ เพื่อสะดวกในการรวบรวมข้อมูล จำนวนโรงโสเภณี จำนวนหญิงโสเภณี และนายโรงโสเภณีสามารถรับหญิงโสเภณีเข้าทำงานเฉพาะที่มีใบอนุญาตเท่านั้น สำหรับการออกใบอนุญาตนั้น ผู้เขียนเห็นว่า มีความทันสมัยและมีการแยกหญิงโสเภณีที่สมัครใจและไม่สมัครใจออกจากกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ เจ้าพนักงานจะพิจารณาออกใบอนุญาตให้เฉพาะหญิงที่สมัครใจเป็นโสเภณีเท่านั้น โดยสอดคล้องกับสภาพสังคมภายหลังจากรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาเลิกทาส ทำให้หญิงจำนวนหนึ่งซึ่งไม่มีความรู้ใดๆ ประกอบอาชีพ

²⁰⁷ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 14*, น.8.

²⁰⁸ *เพ็ญอ้าว*.

²⁰⁹ *เพ็ญอ้าว*, น.19.

ค่าประเมินด้วยความสมัครใจ และนายโรงโสเภณีไม่สามารถกักขังหญิงโสเภณีให้ทำงานต่อโดยที่หญิงนั้นไม่สมัครใจ เป็นการเคารพสิทธิการทำงานของหญิงโสเภณี นอกจากนี้ มีบทบัญญัติลงโทษผู้ค้ามนุษย์ที่กำหนดให้ห้ามไม่ให้บุคคลบังคับ ล่อลวง กดขี่หญิงใดมาเป็นหญิงโสเภณี และมีบทบัญญัติห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ประกอบอาชีพนี้²¹⁰ ถือเป็นกฎหมายที่ค่อนข้างทันสมัย นอกจากนี้กฎหมายมีมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของสัณจรโรคหรือกามโรค จึงมีข้อสังเกตว่าพระราชบัญญัติยังต้องการควบคุมโรคและเก็บภาษีป้องกันเหตุร้ายระหว่างชายที่มาเที่ยวหญิงกฎหมายนี้ออกในยุคสมัยที่สังคมไทยเป็นสังคมปิตาธิปไตย ผู้ชายเป็นผู้กำหนดเรื่องต่างๆ มีผลให้ลักษณะของกฎหมายนี้เป็นไปเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของฝ่ายชายเป็นสำคัญ กล่าวคือ ป้องกันไม่ให้ผู้ชายติดโรคตาม “จะต่อเนืองไปถึงชายที่คบหาสมคมกับตนได้” แต่มิใช่เพราะโรคดังกล่าวเป็นอันตรายต่อตัวผู้หญิงโดยตรง

ข้อเสียของกฎหมายนี้ คือ ไม่มีบทบัญญัติมาตรการสังคมสงเคราะห์ที่จะช่วยให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากการเป็นโสเภณี หรืออบรมอาชีพให้ ทั้งที่หญิงโสเภณีในสมัยนั้นคือบุคคลที่เป็นทาสหญิงเต็ม และไม่มีความรู้ทักษะอาชีพใดๆ อีกทั้ง บทบัญญัติการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเมินไม่ได้ใช้บังคับแก่ผู้ค้าประเมินเพศชาย และไม่มีบทบัญญัติบังคับใช้ลงโทษแก่พ่อเล้า แมงดา รวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศ

จากการศึกษาผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัณจรโรค ร.ศ.127 นี้ แม้จะพบว่า ตามสถิติในตารางปรากฏว่ามีจำนวนโรงโสเภณีและหญิงโสเภณีเพิ่มขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า หญิงโสเภณีที่มีจำนวนมากที่สุดเป็นหญิงโสเภณีจีน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าหญิงโสเภณีไทย ผู้เขียนเห็นว่า กฎหมายฉบับนี้ไม่น่าจะใช้บังคับแก่หญิงโสเภณี โรงโสเภณีจีนด้วย เพราะในสมัยนั้นพบการล่อลวงบังคับหญิงจีนจำนวนมากให้ค้าประเมิน อันเป็นการค้ามนุษย์ และพบว่า แม้กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ทันสมัย แต่รัฐไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รัฐคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเก็บภาษีดังกล่าวมากกว่าทำให้รัฐไม่ได้ตรวจตราและใช้บังคับกฎหมายอย่างจริงจัง

โดยสรุป กฎหมายฉบับนี้เป็นเรื่องยืนยันว่าประเทศไทยเคยรับรองว่าการค้าประเมินเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย ในขณะที่ประชาชนไทยนับถือศาสนาพุทธ ยึดถือศีลธรรมค่อนข้างเข้มงวดมากกว่าในปัจจุบัน ซึ่งเสมือนว่า กฎหมายฉบับนี้ได้ปฏิเสธทฤษฎีศีลธรรมทางกฎหมาย

²¹⁰ ในปี พ.ศ.2497 กรมตำรวจได้วางระเบียบเป็นการภายในว่า หญิงที่มาขออนุญาตเป็นโสเภณีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และต้องมีบัตรประชาชนมาแสดงด้วย (คำสั่งกรมตำรวจลงวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2497)

2.4.1.4 พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503

ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 และออกพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 แทน ซึ่งมีแนวนโยบายการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม (Criminalization) หรือสิ่งที่ผิดกฎหมาย²¹¹ กฎหมายฉบับนี้มีเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณี แต่ห้ามในลักษณะที่ปราบการค้าประเวณีเท่านั้น ไม่ได้มีลักษณะต้องการปราบปรามการค้าประเวณีอย่างจริงจัง กล่าวคือ ห้ามการค้าประเวณีภายใต้เงื่อนไขอย่างแคบ หรือภายใต้การกระทำบางมาตราที่ลงโทษผู้ค้าประเวณีดังที่จะได้กล่าวต่อไป ทำให้การกระทำบางอย่างเกี่ยวกับการค้าประเวณีนอกจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ยังคงสามารถทำได้

พระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย การค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี การเข้าติดต่อชักชวน เตรีตเตรหาลูกค้าในที่สาธารณะ หรือมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี จัดหาผู้อื่นให้ค้าประเวณี เป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้เปลี่ยนแนวนโยบายจากการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม มาเป็นการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม เนื่องจาก ในปี พ.ศ.2492 สหประชาชาติกำหนดให้การค้าหญิงและเด็กให้เป็นโสเภณีเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อต้านการควบคุมการค้าประเวณีโดยรัฐ อนุสัญญาว่าด้วย การปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ.1949 (Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the prostitution of Others 1949) และเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกอนุสัญญากระทำตามอนุสัญญา องค์การสหประชาชาติให้ประเทศภาคสมาชิกเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีว่า จะกำจัดให้หมดสิ้นไปหรือปราบการค้าประเวณี²¹² ประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐภาคีอนุสัญญาดังกล่าวจึงตอบสนองต่อข้อเรียกร้องตามอนุสัญญานี้ โดยรัฐบาล

²¹¹ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 “กฎหมายว่าด้วยการป้องกันสัญจรโรคเป็นกฎหมายที่ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.2451 มีบทบัญญัติไม่รัดกุม และไม่มีบทบัญญัติที่จะควบคุมมิให้การค้าประเวณีที่เป็นไปในลักษณะเป็นการเปิดเผยและน่าอาย หรือกระทำให้เป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชนกับทั้งไม่มีบทบัญญัติปราบการค้าประเวณีที่กระทำโดยบุคคลที่เป็นชายซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจ จึงเป็นการสมควรที่จะยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันสัญจรโรคนั้นเสีย และมีกฎหมายว่าด้วยการปราบการค้าประเวณีขึ้นใหม่ เพื่อควบคุมมิให้มีการกระทำอันไม่สมควรที่ได้กล่าวมานั้น”

²¹² ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 30*, น.114.

ได้เลือกวิธีการปรามการค้าประเวณี กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดอาญาและมีโทษ²¹³ ประกอบกับในช่วงดังกล่าวประเทศไทยกำลังเริ่มพัฒนาประเทศไทยโดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกในปี พ.ศ.2504 จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามข้อเรียกร้องของสหประชาชาติเพื่อให้ประเทศตะวันตกให้การช่วยเหลือให้การพัฒนาประเทศต่อไป²¹⁴ จึงมีข้อน่าสังเกตว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการค้าประเวณีและออกพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 นี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงกฎหมายโดยไม่ได้พิจารณาความพร้อม สภาพปัญหาการค้าประเวณี สังคมของไทยอย่างแท้จริง แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อการดำรงอยู่ของชาติและการเป็นพันธมิตรกับต่างประเทศเท่านั้น

เนื้อหาพระราชบัญญัติฉบับนี้มีแบ่งออกเป็น การกำหนดความผิดอาญา และการช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ค้าประเวณี ดังนี้

นियามการค้าประเวณี หมายความว่า “การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ”²¹⁵ เห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้ได้ใช้บังคับทั้งผู้ค้าประเวณีเพศหญิงและเพศชาย และการค้าประเวณีสามารถเป็นได้ทั้งการชำเราร่วมประเวณี หรือการกระทำอื่นใดที่ไม่ใช่เป็นการร่วมประเวณี แต่เพื่อสนองกามารมณ์ด้วย เช่น การลูบไล้ เป็นต้น มีข้อน่าสังเกตว่า เป็นการค้าประเวณีที่ต่อเมื่อได้ยอมรับกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใด อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้าง ซึ่งมีปัญหาในทางปฏิบัติว่า การกระทำที่ครั้งถึงจะถือว่า เป็นการสำส่อน อันจะเป็นการค้าประเวณีตามกฎหมายฉบับนี้

ส่วนของการกำหนดความผิดอาญา ได้กำหนดความผิดอาญาแก่ลักษณะการค้าประเวณีต่างๆ ไว้ดังนี้

ผู้ค้าประเวณี รวมถึงผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ ทั้งเพศชายและหญิงอาจถูกลงโทษทางอาญา หากเข้าติดต่อกับชกชวน แนะนำตัว ระบาย ติดตามตามถนนหรือที่สาธารณะ เพื่อหาลูกค้าให้ใช้บริการ (Passive Conduct) หรือเตร็ดเตร่คอยอยู่ตามถนนหรือสาธารณะสถานในลักษณะที่เรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณี หรือเข้ามั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับ ไม่เกิน 1000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²¹⁶

²¹³ เฝิงอ้วง, น.114-115.

²¹⁴ ปิยากร หวังมหาพร, อ้วงแล้ว เชียงธรรมที่ 52, น.200-201.

²¹⁵ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 4

²¹⁶ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 5

บุคคลกระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี²¹⁷ หรือกระทำการค้าประเวณีต่อบุคคลเพศเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²¹⁸ นอกจากนี้ ยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินเกี่ยวกับความผิดสำหรับผู้ค้าประเวณีไว้ด้วย เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2511²¹⁹ ความผิดฐานเตร็ดเตร่ในสาธารณสถานในลักษณะที่เรียกร้องการติดต่อให้ค้าประเวณี นั้น ไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าผู้กระทำได้ยอมรับกระทำซ้ำเราสำสอนเพื่อสินจ้างมาก่อนแล้วหรือไม่ หากมีพฤติการณ์ในลักษณะหรืออาการที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือเป็นการติดต่อในการค้าประเวณีตามที่บัญญัติไว้ก็เป็นความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 508-510/2513²²⁰ การที่จำเลยกับพวกนั่งรออยู่ในห้องโถงชั้นล่างของโรงแรมอันเป็นสถานที่เปิดเผยก็เพื่อค้าประเวณี โดยแสดงตัวให้ชายที่มาเที่ยวพบเห็นจะได้ร่วมประเวณีด้วยเท่ากับจำเลยได้แนะนำตัวในที่อันเป็นการเปิดเผยและน่าอัปอายตามความแห่งพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 5

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2075-2079/2519²²¹ หญิงมีป้ายหมายเลขติดอกเสีอนั่งคอยในห้องกระจกบ้าง นั่งในห้องโถงบ้าง ในโรงแรมเพื่อชายเลือกไปร่วมประเวณีเป็นการแสดงออกกิริยาในที่สาธารณสถาน เป็นการแนะนำตัวตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 มาตรา 5

เห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้และแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แม้ผู้ค้าประเวณีจะหาลูกค้าตามถนน ในโรงแรม สถานอาบอบนวด ในสถานการค้าประเวณี หรือนั่งในห้องโถงของโรงแรม ตู้อกระจกก็ถือว่าเป็นการแนะนำตัวเพื่อเรียกร้องค้าประเวณี ย่อมเป็นความผิด ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็นการตีความหมาย “แนะนำตัว” ที่แคบเกินไป และบทบัญญัติลงโทษผู้ค้าประเวณีดังกล่าวเป็นการสะท้อนการบัญญัติกฎหมายในลักษณะที่มีเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณี ภายใต้งานไข้อย่างแคบ ทำให้การกระทำบางอย่างที่

²¹⁷ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 6

²¹⁸ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 7

²¹⁹ ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2511”, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

²²⁰ ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 508-510/2513”, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

²²¹ ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2075-2079/2519”, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ไม่มีความผิด เช่น การค้าประเวณีในสถานบริการแอบแฝงต่างๆ หรือการค้าประเวณีในห้องพัก บ้านของผู้ค้าประเวณีหรือผู้ซื้อบริการทางเพศ จากบทบัญญัตินี้ส่งผลให้การค้าประเวณีต้องเปลี่ยนรูปแบบไปในลักษณะแอบแฝงตามสถานบริการ เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย

นายหน้า พ่อเล้าหรือแม่เล้า ซึ่งเดิมตามพระราชบัญญัติป้องกันสัญจรโรค ร.ศ.127 กำหนดให้แม่เล้าซึ่งจัดตั้งสถานการค้าประเวณีถูกกฎหมาย แต่ตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 นี้ กำหนดให้ทั้งพ่อเล้า แม่เล้า ผิดกฎหมายทั้งหมด กล่าวคือ ได้มีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้จัดหาผู้กระทำการค้าประเวณีเพื่อผู้อื่นเป็นปกติธุระ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²²² อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่า โทษที่ลงโทษแก่ผู้จัดหานั้นกำหนดไว้เบาว่าโทษที่ลงแก่ผู้กระทำการค้าประเวณี อีกทั้ง มีปัญหาในตัวของกฎหมายคำว่า “เป็นปกติธุระ”ว่า หมายความว่ากี่ครั้งจึงจะถือว่าเป็นปกติธุระ ซึ่งหากผู้จัดหากระทำเพียง 1 ครั้ง ย่อมไม่ถือว่าเป็นปกติธุระ ไม่ต้องรับโทษตามกฎหมายนี้ หรือผู้เป็นเจ้าของกิจการ ดูแลหรือผู้จัดการสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²²³

ผู้ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณีเป็นปกติธุระในสถานบริการที่ตนเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแลหรือผู้จัดการก็ต้องได้รับโทษทางอาญา ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²²⁴ บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ลงโทษผู้ยินยอมให้มีการค้าประเวณีภายใต้สถานที่ที่ตนเองเป็นเจ้าของกิจการ กิจการดังกล่าวอาจหมายถึง ร้านน้ำชา ร้านกาแฟ ร้านเสริมสวย สถานบริการ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่สถานการค้าประเวณี เนื่องจากเจ้าของสถานการค้าประเวณีถูกลงโทษตามมาตรา 8 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า แม้จะมีบทบัญญัติลงโทษผู้ยินยอมให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการของตนก็ตาม แต่โทษที่กำหนดไว้นั้นเบามาก เมื่อเทียบกับรายได้มหาศาลที่บุคคลดังกล่าวจะได้รับจากการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น จึงทำให้ยังผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

แมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี ทั้ง 2 ลักษณะ ได้แก่ เป็นธุระจัดหาด้วยหรือควบคุมหญิงโสเภณีและสถานการค้าประเวณี กฎหมายฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติใดที่บังคับใช้ถึงแมงดาแต่อย่างใด

²²² พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 8

²²³ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 9

²²⁴ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 10

ผู้ซื้อบริการทางเพศ กฎหมายฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติใดลงโทษหรือบังคับใช้กับผู้ซื้อบริการทางเพศ นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการสังคมสงเคราะห์ที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือแก่ผู้ค้าประเวณี โดยการให้เข้าอบรม ฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์เพื่อไม่ให้ผู้ค้าประเวณีกลับไปประกอบอาชีพค้าประเวณีอีกครั้ง ซึ่งบทบัญญัติมาตรการสังคมสงเคราะห์นี้กำหนดให้หลังจากที่ศาลลงโทษผู้ค้าประเวณีที่กระทำผิดกฎหมายแล้ว อธิบดีสามารถสั่งให้ผู้นั้นเข้ารับการรักษาโรค หรือเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพในสถานสงเคราะห์ตามเวลาที่อธิบดีกำหนดก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่พ้นโทษ²²⁵ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แก่กรมประชาสงเคราะห์²²⁶ อีกทั้ง หากผู้ค้าประเวณีที่เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพในสถานสงเคราะห์ฝ่าฝืนข้อบังคับของสถานสงเคราะห์ อธิบดีมีอำนาจกักบริเวณไม่เกิน 15 วัน หรือตัดลด ประโยชน์ความสะดวกที่สถานสงเคราะห์จัดหาให้²²⁷ หากหลบหนีไปจากสถานสงเคราะห์จะต้องถูกจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำคุกทั้งปรับ²²⁸ จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเห็นได้ว่า แม้จะมีมาตรการช่วยเหลือฝึกอบรมอาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณี แต่มาตรการดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากผู้ค้าประเวณีนั้นได้รับโทษตามกฎหมายแล้ว อีกทั้ง การส่งตัวผู้ค้าประเวณีไปยังสถานสงเคราะห์ไม่ได้เป็นไปตามความสมัครใจของผู้ค้าประเวณี แต่ไปเป็นความเห็นของอธิบดี กำหนดบทลงโทษในกรณีที่ผู้ค้าประเวณีฝ่าฝืนข้อบังคับสถานสงเคราะห์หรือหลบหนีออกจากสถานสงเคราะห์ การกำหนดบทลงโทษดังกล่าวนี้จึงเป็นการกักขังหรือจำคุกผู้ค้าประเวณีอีกครั้งมากกว่าการช่วยเหลืออบรมอาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณีเพื่อให้ผู้ค้าประเวณีไม่กลับมาประกอบอาชีพนี้

อนึ่ง หลังจากบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้มีบันทึกสถิติความผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ที่วราชอาณาจักร ในปี พ.ศ.2537-2539²²⁹ โดยในปี พ.ศ.2537, 2538 และ 2539 มีเหตุเกิดทั้งสิ้น 10,646 คดี 8,395 และ 5,776 คดีตามลำดับ มีผู้กระทำความผิดที่ถูกจับ 12,644 คน , 9,511 คนและ 6,090 คน ตามลำดับ แต่ไม่พบการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็ก

²²⁵ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 11

²²⁶ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 12

²²⁷ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 13

²²⁸ พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 15

²²⁹ สมพร พรหมหิตาธร, กฎหมายค้าประเวณี, (กรุงเทพฯ: บริษัทวิศิษฐ์สรอรรถจำกัด, 2541), น.

ปัญหาของกฎหมายฉบับนี้มีหลายประการ เช่น แม้แนวนโยบายในการจัดการปัญหาการค้าประเวณีได้เปลี่ยนไปจากกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ความผิดอาญาที่ลงโทษผู้ค้าประเวณีเป็นการห้ามการค้าประเวณีภายใต้ความผิดที่กำหนดไว้อย่างแคบ การกระทำอื่นซึ่งกฎหมายไม่ได้บัญญัติเป็นความผิดจึงสามารถกระทำได้ ทำให้บทบัญญัติความผิดทางอาญาที่ลงโทษผู้ค้าประเวณีไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้อย่างสมประสงค์ของเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ แม้กฎหมายฉบับนี้จะมีมาตรการสังคมสงเคราะห์ผู้ค้าประเวณีประกอบกับการลงโทษทางอาญาแล้ว แต่กฎหมายนี้ก็ไม่มีมาตรการในการช่วยเหลือผู้ค้าประเวณีให้ออกจากการประกอบอาชีพค้าประเวณีอย่างจริงจัง หลักสูตรฝึกอบรมอาชีพในสถานสงเคราะห์ที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานสงเคราะห์อย่างเคร่งครัด ซึ่งหากฝ่าฝืน หลบหนีก็ได้รับโทษทางอาญา รัฐได้ลงโทษผู้ค้าประเวณีซ้ำสอง โดยไม่ได้พิจารณาความสมัครใจการเข้าร่วมอบรมอาชีพ อีกทั้ง บทลงโทษแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณียังเบาไปเมื่อเทียบกับผลประโยชน์รายได้ที่บุคคลนั้นจะได้รับและไม่มีกำหนดความผิดทางอาญาแก่แมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ทำให้บุคคลเหล่านั้นไม่เกรงกลัวกฎหมาย

2.4.1.5 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

ในระหว่างปี พ.ศ.2503 - 2518 เมื่อครั้งยังมีสงครามเวียดนาม ได้มีทหารอเมริกันจำนวนหลาย 10,000 คนต่อปีเข้ามาอาศัยและพักผ่อนในประเทศไทยส่งผลให้เกิดสถานบริการ สถานบันเทิงต่างๆเกิดขึ้นมาเพื่อรองรับทหารอเมริกันที่เที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ จนก่อให้เกิดแหล่งบันเทิงขึ้นมามากมาย เช่น พัทยา เพชรบุรี ตัดใหม่ พัฒน์พงษ์ เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก²³⁰ รัฐบาลสมัยนั้นจึงได้มีนโยบายส่งเสริมธุรกิจสถานบันเทิงเพื่อตอบสนองสภาพเศรษฐกิจและสังคมและรองรับธุรกิจ สถานบริการ สถานบันเทิงในขณะนั้น รัฐบาลไทยจึงได้ออกพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ.2509 เป็นกฎหมายสถานบริการฉบับแรกที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจบันเทิงมาจนถึงทุกวันนี้โดยมีเจตนารมณ์คือการควบคุมสถานบริการให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และไม่

²³⁰ สหรัฐ สิริวัฒน์, “ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286”, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), น.13-14.

ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม²³¹ ต่อมาพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ถูกแก้ไขเพิ่มเติมจนเป็นพระราชบัญญัติสถานบริการ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2546 และใช้บังคับถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่สถานบริการทุกประเภท รวมถึงสถานการค้าประเวณี โดยมีสาระสำคัญในการจัดระเบียบสถานบริการให้ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงาน และกำหนดรายละเอียดมาตรการทางปกครอง เช่น กำหนดเวลาเปิดปิดสถานบริการ การจัดทำประวัติพนักงานในสถานบริการ เขตพื้นที่ที่สามารถอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2521 และฉบับที่ 3 ในปีพ.ศ. 2525 และฉบับที่ 4 ในปีพ.ศ.2546

โดยนิยามสถานบริการตามมาตรา 3²³² หมายถึง

²³¹ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 “โดยเหตุที่ปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทซึ่งอาจดำเนินการไปในทางกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และจัดให้มีการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นๆ ไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เยาวชนเอาเยี่ยงอย่างจนประพฤติดัวเสื่อมทรามลง เป็นการสมควรที่จะออกกฎหมายควบคุมสถานบริการนั้นๆรวมทั้งการแสดงด้วย ทั้งนี้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีของชาติต่อไป”

²³² พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3 บัญญัติว่า “สถานบริการ” หมายความว่า สถานที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้าดังต่อไปนี้ (1) สถานเต้นรำ รำวง หรือ ร้องเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคูบริการ (2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือ เครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า (3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่ (ก) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล (ข) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานที่ การบริการหรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นด้วยก็ได้ หรือ (ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูป

1. สถานะร้าน คือ ร้านทั่วไป ร้านแบบร้าน กับริงเงิง สถานะร้าน คือ บาร์หรือไนต์คลับที่เห็นกันได้ทั่วไปในเมืองใหญ่ๆ มีการจำหน่ายสุราอาหาร มีพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเดินร้าน โดยจะเดินกับคนที่มาด้วยกัน หรือกับหญิงที่สถานบริการจัดเอาไว้ให้

2. สถานะจำหน่ายอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น มีฐานะเหมือนร้านอาหารทั่วไปจัดตั้งโดยไม่ต้องได้รับอนุญาต แต่ถ้ามีบริการโดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีหญิงนวดให้แก่ลูกค้า ก็จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน

3. สถานะอาบอบนวด มีบริการนวดอบตัวให้แก่ลูกค้า

สถานบริการตามมาตรา 3(1) (2) (3) ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงาน แต่สถานบริการตามมาตรา 3(4) ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตแต่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบไม่น้อยกว่า 15 วัน²³³ พนักงานเจ้าหน้าที่คือผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัดในต่างจังหวัด²³⁴ และกำหนดให้สถานบริการต้องไม่อยู่ใกล้ชีวิต สถานศึกษา สถานพยาบาล หอพัก สถานที่ประชาชนอยู่อาศัยในขนาดที่เห็นได้ว่าจะก่อความเดือดร้อนรำคาญ²³⁵

การกำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งสถานบริการต้องเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามอำนาจพระราชบัญญัตินี้ แต่ประกาศดังกล่าวไม่ใช่บังคับแก่สถานบริการที่จัดตั้งอยู่ก่อนการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา ทำให้ปรากฏสถานบริการกระจัดกระจาย²³⁶ อีกทั้งมักจะกำหนดเขต

แบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยให้เปล่งเสียงให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า (ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า (ค) มีการเดินหรือยินยอมให้มีการเดินหรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวทีหรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม (ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา (6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

²³³ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 4

²³⁴ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3

²³⁵ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 7

²³⁶ พงษ์ธร สารานู, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบอบนวด,” (รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2549), น.60.

พื้นที่อนุญาตเขตในอำเภอเมือง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ศูนย์รวมของการดำเนินธุรกิจ การบริหารราชการและที่อยู่อาศัย เช่น พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการได้ในอำเภอเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ ภูเก็ต เป็นต้น หรือกรุงเทพมหานครอนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการได้ในย่านพัฒนาพงษ์ รัชดาภิเษกและเพชรบุรีตัดใหม่²³⁷ การปรากฏสถานบริการอย่างกระจุกกระจายจึงไม่เหมาะสม เพราะเป็นการเปิดเผยสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างโจ่งแจ้งเสมือนว่า คนในสังคมยอมรับและเชิดชูสิ่งเหล่านั้น ซึ่งยังขัดกับค่านิยมสังคมไทย

พระราชบัญญัติสถานบริการกำหนดห้ามเจ้าของสถานบริการดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งหมายความถึง การค้าประเวณี รวมถึงลงทะเบียนเจ้าของสถานบริการกรณียินยอม ปล่อยปลະລະเลยให้มีการกระทำความผิดในสถานบริการ โดยต้องถูกพักใช้ใบอนุญาต สั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ตามระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิด²³⁸ แม้จะมีบทลงโทษกรณีมีการค้าประเวณีในสถานบริการ แต่ก็ยังคงปรากฏการค้าประเวณีในสถานบริการ โดยเจ้าหน้าที่รัฐไม่บังคับใช้กฎหมายลงโทษเจ้าของสถานบริการอย่างจริงจังและรับสินบน การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพจนเจตนาของกฎหมายได้ อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการเรียกรับสินบนด้วย นอกจากนี้ ในปัจจุบันมักพบการซื้อบริการทางเพศจากเด็ก ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจหรือการค้ามนุษย์ในสถานบริการ แต่กฎหมายนี้ไม่บัญญัติลงโทษเจ้าของสถานบริการกรณีมีการกระทำความผิดด้วย

โดยสรุป พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่สถานบริการทั่วไป รวมถึงสถานการค้าประเวณี โดยต้องขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการ จัดตั้งได้ในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกาและห้ามการค้าประเวณีในสถานบริการ แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังคงมีปัญหา เช่น เขตพื้นที่ที่อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการมักจัดตั้งในอำเภอเมือง หรือการกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวไม่ใช่

²³⁷ ศูนย์อำนวยการประสานกำกับติดตามผลการดำเนินงาน คำสั่ง หน.คสชที่ 22/2558, “โซนนี้จัดตั้งสถานบริการ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2561, จาก <http://www7.djop.go.th/webcenter/index>

²³⁸ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 21 บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปลະລະเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด...”

บังคับแก่สถานบริการที่จัดตั้งอยู่ก่อนประกาศทำให้สถานบริการอยู่อย่างกระจัดกระจาย บทบัญญัติห้ามเจ้าของดำเนินกิจการค้าประเวณีไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นช่องทางแก่การทุจริต เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ร่วมกับสถานบริการ จนไม่สามารถควบคุม ตรวจสอบการค้าประเวณี รวมถึงการค้ำนุชย์ในสถานบริการได้

2.4.1.6 ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการค้าประเวณีได้บัญญัติไว้ในมาตรา 282-286, 312-312 ตริ, 320 และมาตรา 277 แต่ผู้กระทำความผิดอาจผิดความผิดฐานอื่นในกฎหมายอาญาประกอบ หากได้กระทำความผิดตามที่กฎหมายอาญาบัญญัติไว้ เช่น ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295-300 ความผิดต่อเสรีภาพ กักขังหน่วงเหนี่ยว มาตรา 309-319 อย่างไรก็ตาม ในประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติที่ลงโทษผู้ค้าประเวณี แต่มีบทบัญญัติลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า แมงดา รวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก ดังนั้น ผู้เขียนจะกล่าวถึงความผิดที่นำไปใช้ในการกระทำความผิดในการค้าประเวณีได้โดยตรง ซึ่งลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น เช่น นายหน้า และแมงดา และผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก ดังต่อไปนี้

(1) บทบัญญัติลงโทษนายหน้า พ่อเล้าและแม่เล้า ได้แก่

(ก) การจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นตามมาตรา 282-283 ซึ่ง

มี 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 การจัดหาบุคคลโดยบุคคลนั้นยินยอมตามมาตรา 282²³⁹

²³⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี”

มาตรา 282 นี้ มีความผิด 2 ลักษณะ คือ การกระทำเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม โดยมีเจตนาพิเศษ คือ เพื่อสนองความใคร่ของบุคคลอื่น โดยไม่จำกัดว่าผู้ถูกพาไปอายุเท่าใด และการกระทำตามวรรคสี่ซึ่งรับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคแรกถึงวรรคสาม หรือการกระทำอันเป็นการสนับสนุนความผิดวรรคแรกถึงวรรคสาม²⁴⁰ โดยผู้เขียน จะกล่าวถึงองค์ประกอบของความผิดลักษณะแรกก่อน ดังนี้

องค์ประกอบความผิดของมาตรา 282 ในส่วนของการกระทำ คือ เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร “เป็นธุระจัดหา” หมายความว่า พาชายหรือหญิงไปให้บุคคลอื่นหรือจัดการติดต่อแนะนำ ประสานงานไม่ว่าวิธีการใด²⁴¹ เช่น พูดกันต่อหน้า โทรศัพท์ ส่งข้อความ ติดต่อช่วยทำเอกสารบัตรผ่านแดนให้²⁴² เกลี้ยกล่อม เป็นแม่สื่อ หรือนายหน้า การจัดตั้งสำนักรวบรวมหญิงชายไว้เพื่อสนองความใคร่แก่บุคคลอื่น²⁴³ ส่วนการล่อไป ได้แก่ ใช้อุบายชักจูงคนหนึ่งไป โดยไม่ต้องถึงกับหลอกลวง เช่น ชักชวนให้ชายหญิงมาพบกันและแลกเปลี่ยน โดยเก็บค่าสมาชิก²⁴⁴ ส่วนชักพาไป ได้แก่ นำชายหรือหญิงไปหรือพาคนหนึ่งไปหาคนหนึ่ง ซึ่งการล่อไปหรือชักพาไปไม่มีความคล้ายคลึงกัน คือ เป็นคนแนะนำ ให้ความคิด การนำชายหรือหญิงไปให้บุคคลอื่นไม่หมายความว่าต้องถึงกับหลอกลวง แต่ก็ไม่ได้หมายถึงชายหรือหญิงไปหาเองโดยมิใช่การริเริ่ม แนะนำชักพาของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นแค่ช่วยพาไปของชายหรือหญิงเท่านั้น²⁴⁵ ส่วนผู้ถูกกระทำตามมาตรานี้ คือ เพศชายหรือหญิง ไม่ว่าจะอายุเท่าใด แม้จะไปโดยตนเองยินยอมก็ตาม แต่สำหรับกรณีผู้ถูกกระทำ

²⁴⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 12, (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), น.208.

²⁴¹ คณพล จันทร์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด ลักษณะ 1 ถึงลักษณะ 1, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561), น.621.

²⁴² ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 21640-21641/2556,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search> “

²⁴³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6560/2546 (สงเสริม.) เล่มที่ 11, น.126.

²⁴⁴ ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6560/254,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

²⁴⁵ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2531), น.1994-1995.

อายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปีหรืออายุไม่เกิน 15 ปี ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเพราะเหตุอายุของผู้ถูกระทำ

องค์ประกอบความผิดภายใน คือ เจตนาธรรมดาในการเป็นธุระจัดหาหรือรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิดตามวรรคสองและวรรคสาม ประกอบกับเจตนาพิเศษ 2 ประการคือ เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและเพื่อการอนาจาร ซึ่งการสนองความใคร่หมายถึง เพียงให้เกิดความพอใจในทางเพศ ไม่ต้องถึงขั้นร่วมประเวณี และไม่สำเร็จความใคร่ก็ตาม เช่น กอดจูบลูบคลำการสนองความใคร่ประการหนึ่ง²⁴⁶

ส่วนองค์ประกอบของความผิดลักษณะที่ 2 ของมาตรา 282 หรือความผิดตามมาตรา 282 วรรคสี่ ลงโทษผู้รับตัวหรือผู้สนับสนุน โดยต้องมีการกระทำ (1) รับตัวบุคคลผู้ถูกพาไป (2) สนับสนุนในการกระทำความผิดมาตรา 282 และต้องมีเจตนาธรรมดาประกอบกับเจตนาพิเศษเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น ผู้ที่กระทำความผิดมาตรา 282 วรรคสี่นี้ต้องรับโทษเท่ากับผู้กระทำความผิดในลักษณะแรก²⁴⁷

มาตรานี้อาศัยความยินยอมของผู้ถูกระทำเป็นสำคัญ ส่วนกรณีไม่ยินยอม ถ้าหากมีการใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือชื่นใจด้วยวิธีอื่นใด เป็นการกระทำความผิดมาตรา 283 แต่หากการไม่ยินยอมไม่ได้เกิดจากวิธีตามมาตรา 283 ผู้กระทำก็มีความผิดมาตรา 282²⁴⁸

ลักษณะที่ 2 การจัดหาบุคคลโดยบุคคลนั้นไม่ยินยอมตามมาตรา 283²⁴⁹

²⁴⁶ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญา ภาคความผิดเล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินติ้ง, 2550), น.334.

²⁴⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 240, น.208.

²⁴⁸ คณพล จันทรหอม, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 241.

²⁴⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีชื่นใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 283 นี้ มี 2 ความผิด ได้แก่

ความผิดแรก เป็นฐานะจัดหาโดยผู้ถูกระงับไม่ยินยอมตามมาตรา 283 วรรคหนึ่งถึงวรรคสาม ผู้กระทำเป็นฐานะจัดหา ล่องไป พาไป โดยใช้อำนาจเหนือบุคคลอีกคนหนึ่งโดยไม่ชอบ ซึ่งแสดงถึงการไม่ยินยอมอย่างชัดแจ้ง²⁵⁰ ได้แก่ หลอกลวง ชู้เชิญ กำลังประทุษร้าย อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม ใช้วิธีข่มขืนใจอื่นใดจนผู้ถูกระงับไปด้วย ประกอบกับมีเจตนาธรรมดาและเจตนาพิเศษเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น²⁵¹ เช่น หลอกให้มาด้วยแล้วพาไปขายช่องโสเภณี ถ้าหญิงรู้คงไม่มาด้วยเป็นการมาโดยไม่สมัครใจ²⁵²

ทั้งนี้ ไม่พิจารณาว่าผู้ถูกระงับอายุเท่าใด หากกระทำแก่ผู้หญิงอายุเกินกว่า 18 ปี ก็ผิดมาตรานี้ได้²⁵³

การเป็นฐานะจัดหาต้องกระทำโดยวิธีการต่างๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้²⁵⁴

“ใช้อุบายหลอกลวง” หมายความว่า การทำให้ผู้ถูกระงับเกิดความเข้าใจผิด เช่น หลอกลวงว่าจะพาไปเที่ยว หรือพาไปทำงาน

“ชู้เชิญ” หมายความว่า การทำให้ผู้ถูกระงับทำกลัวด้วยประการใดๆ ไม่ว่าจะกระทำโดยข่มขู่ทางวาจาหรือลายลักษณ์อักษรต่อ เช่น ชู้เชิญจะทำร้ายร่างกาย อันตรายต่อทรัพย์สิน

“ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า การกระทำประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคลไม่ว่าจะทำโดยใช้แรงกายภาพ หรือวิธีอื่นใด รวมถึงการกระทำใดๆซึ่งเป็นเหตุให้

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่องไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี”

²⁵⁰ คณพล จันทร์หอม, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 241*, น.625.

²⁵¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 246*, น.342.

²⁵² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1763/2515 (มธ.), น.1201.

²⁵³ คำพิพากษาศาลฎีกา 728/2492 (เนติ.), น.1217.

²⁵⁴ หยุต แสงอุทัย, *กฎหมายอาญา ภาค 2-3*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), น.286.

อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถชดเชยได้ โดยใช้ยาทำให้มีเมมา สะกดจิตหรือวิธีอื่น เช่น ฉุดกระชากผู้เสียหายให้ขึ้นรถเพื่อพาไปให้ผู้อื่นร่วมประเวณี²⁵⁵

“ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม” หมายความว่า การใช้อิทธิพลในทางมิชอบ เช่น ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองบุตร ญาติผู้ใหญ่ เช่น บิดาพยานุเคราะห์พาไปให้ผู้อื่นกระทำชำเราโดยบอกว่าเพื่อปลดหนี้ให้ครอบครัว²⁵⁶

“ใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด” หมายความว่า การบังคับให้บุคคลจำยอมโดยบุคคลนั้นไม่สมัครใจ เช่น การปล่อยให้อดอยากจนกว่าจะยอมไป หรือกักขังอยู่ในห้องจนกว่าจะยอมขายประเวณี²⁵⁷

ส่วนมาตรา 283 วรรคสองและวรรคสามเป็นเหตุเพิ่มโทษหรือข้อเท็จจริงที่ทำให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษหนักขึ้น หากผู้ถูกกระทำเป็นอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี หรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี แต่สำหรับกรณีกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน 13 ปี ผู้กระทำไม่อาจอ้างความไม่รู้อายุของเด็กให้พ้นจากความรับผิดได้²⁵⁸

ความผิดที่สองลงโทษผู้รับตัวหรือผู้สนับสนุนตามมาตรา 283 วรรคสี่ มีลักษณะความผิดเฉกเช่นบทบัญญัติมาตรา 282 วรรคสี่ แต่ผู้ถูกกระทำต้องถูกพาไป โดยไม่ยินยอม เช่น รั่วไว้ในช่องโสเภณี หรือในร้านอาหาร เพื่อให้แขกในงานกอดจูบลูบคลำได้ ซึ่งผู้รับตัว หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดมาตรา 283 วรรคสี่ต้องรับโทษเท่ากับผู้กระทำความผิดตามมาตรา หนึ่งถึงสาม

ทั้งนี้ หากความผิดตามมาตรา 282 และมาตรา 283 ได้กระทำแก่ผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรือผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรือในความอนุบาล ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าโทษที่บัญญัติในมาตรานั้นๆ อีก 1 ใน 3 ตามมาตรา 285

²⁵⁵ คนพล จันทรหอม, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 241*, น.628.

²⁵⁶ *เพ็ญอ้าง*.

²⁵⁷ ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6552/2559,” สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

²⁵⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 285/1 บัญญัติว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา 277 มาตรา 279 มาตรา 282 วรรคสาม มาตรา 283 วรรคสาม และมาตรา 283 ทวิ วรรคสอง หากเป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ห้ามอ้างความไม่รู้อายุของเด็กเพื่อให้พ้นจากความผิดนั้น”

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ความผิดตามมาตรา 282 และมาตรา 283 เป็นความผิดสากล (International Crime) ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 7(2 ทวิ) ซึ่งไม่ว่าการกระทำความผิดจะเกิดขึ้น ณ ที่ใด นอกราชอาณาจักร ผู้กระทำความผิดก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักร เนื่องจากความผิดตามมาตรา 282 และมาตรา 283 เป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลอื่น และโดยเฉพาะมาตรา 283 เป็นความผิดพื้นฐานของการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

(ข) การพาไปเพื่อการอนาจาร มี 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 การกระทำโดยผู้ถูกพาไปนั้นยินยอมตามมาตรา 283 ทวิ²⁵⁹

โดยมี 2 ความผิด ได้แก่

ความผิดแรก เป็นการพาไปซึ่งบุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม เพื่อการอนาจาร เช่น พาหญิงไปขายที่ช่องโสเภณี²⁶⁰ หรือพาไปร่วมประเวณีโดยไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูเป็นภริยา²⁶¹ ดังนั้น แม้ผู้กระทำได้กระทำการเพื่อการอนาจาร แต่ผู้ถูกกระทำยังไม่ถูกระทำอนาจารตามที่ผู้กระทำประสงค์ ก็ถือเป็นความผิดสำเร็จ เช่น จำเลยมีภริยาแล้ว พาหญิงอายุ 15 ปีไปโรงแรม แม่หญิงเต็มใจไปด้วยและยังมีได้ชำระก็เป็นการพาไปเพื่อการอนาจารแล้ว²⁶² และหากผู้กระทำได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามวรรคสอง

ความผิดที่สอง เป็นการซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไป ความผิดที่สองของมาตรา 283 ทวินี้ การซ่อนเร้นเกิดขึ้นหลังจากที่มีการพาไป โดยความผิดเรื่องพาไปนั้นสำเร็จแล้ว การ

²⁵⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 ทวิ บัญญัติว่า “ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้”

²⁶⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1763/2515 (มธ.), น.1201.

²⁶¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2029/2520 (เนติ.), น.1599.

²⁶² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 881/2522 (เนติ.), น.745.

ซ่อนเร้นเป็นความผิดต่างหากไม่ได้อาศัยองค์ประกอบความผิดเรื่องการพาไป กล่าวคือ เพียงมีการรับบุคคลไว้ หรือให้ที่สำนักพักพิงก็จะเป็นความผิดมาตรานี้ แต่อาจจะเป็นความผิดฐานสนับสนุนฐานอื่น แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า รับตัวบุคคลไว้และปกปิดจึงจะเป็นการซ่อนเร้น เช่น ให้อยู่ในที่ลับ หรือรับบุคคลไว้แล้วไม่บอกให้ผู้ติดตามถามหาได้ทราบ เป็นต้น ก็เป็นความผิดมาตรานี้

อนึ่ง การกระทำความผิดตามวรรคสองหรือวรรคสามที่กระทำต่อบุคคลอายุเกิน 15 ปีเป็นความผิดอันยอมความได้

ลักษณะที่ 2 การกระทำโดยผู้ถูกพาไปไม่ยินยอม มาตรา 284²⁶³ โดยมี 2 ความผิด ได้แก่

ความผิดแรก การพาผู้อื่นไปต้องกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม โดยใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด และผู้กระทำกระทำโดยมีเจตนาธรรมดาและเจตนาพิเศษเพื่อการอนาจาร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำต่อผู้ถูกพาไปเป็นเพศใด อายุเท่าใดก็มีความผิด เช่น หลอกว่าเป็นตำรวจจะพาไปส่งบ้านเพราะตึกแล้ว แต่กลับพาเข้าสวนสาธารณะ กอดจูบข่มขืนใจหญิง²⁶⁴ ฉุดหญิงขึ้นรถไปโรงแรมเป็นความผิดตามมาตรา 284, 309 หรือ 310²⁶⁵ หรือถ้าฉุดไปแล้วข่มขืนกระทำชำเราอีกก็เป็นความผิดอีกกระทงหนึ่ง²⁶⁶ มีข้อน่าสังเกตว่าความผิดตามมาตรา 284 นี้แตกต่างจากมาตรา 283 เพราะความผิดตามมาตรา 284 เป็นการพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร เพื่อตนเองมิใช่เพื่อผู้อื่น

ความผิดที่สอง ซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามมาตรา 284 วรรคสอง โดยผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าผู้ถูกกระทำเป็นผู้ถูกพาไปตามมาตรา 284 วรรคหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ความผิดฐานพาบุคคลไปเพื่อการอนาจารตามมาตรา 284 นี้เป็นความผิดอันยอมความได้

(ค) คำคน มาตรา 312

²⁶³ ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา 284 บัญญัติว่า “ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้”

²⁶⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2945/2535 (เนติ), น.2183.

²⁶⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2010/2528 (เนติ), น.727.

²⁶⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1518/2522 (เนติ), น.1221.

การค้าคน คือ การซื้อขายมนุษย์อย่างเป็นสินค้า หรือเป็นการบังคับในเรื่องเสรีภาพ

การค้าคนมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การเอาคนลงเป็นทาส มาตรา 312²⁶⁷ และการค้าเด็ก มาตรา 312 ตี²⁶⁸

การเอาคนลงเป็นทาส เป็นการมีอำนาจเหนือโดยเด็ดขาดในการจำกัดเสรีภาพบุคคลไม่ว่าในทางใดๆ โดยไม่มีกฎหมายหรือจารีตประเพณีให้ทำได้²⁶⁹ ดังนั้นการจ้างตามสัญญาแรงงาน แม้จะมีการเอาไรต์เอาเปรียบบ้าง ไม่ใช่การเอาคนลงเป็นทาส แต่การกระทำกับคนในลักษณะคล้ายทาส ใช้ให้ทำงานเกินกว่าความสามารถและร่างกาย ไม่จัดอาหารให้ทานอย่างเพียงพอ ไม่จ่ายค่าตอบแทนเหมาะสมแก่สภาพงาน และจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ความเป็นอยู่ มีการลงโทษอย่างโหดร้าย เมื่อเจ็บป่วยก็ไม่ให้รักษาพยาบาลตามสมควรเป็นการเอาคนลงเป็นทาส²⁷⁰

ผู้กระทำความผิดมาจากที่ใด ซื้อขาย จำหน่าย รับ หน่วงเหนี่ยว นำเข้าในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร โดยการซื้อขายคือเอาคนไปแล้วให้เงินมา แต่ไม่หมายความรวมถึงนายหน้าที่พาคคนมารับจ้างแล้วได้ค่าตอบแทน เพราะเป็นการทำตามสัญญาและความสมัครใจของทุกฝ่าย ผู้รับจ้างก็ได้รับค่าจ้างตามงานที่ตนทำ ไม่ได้ถูกใช้งานอย่างทาส นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดเจตนาเพื่อเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส แม้ยังไม่ทันใช้งานหนักก็เป็นความผิด อย่างไรก็ตามมาตรานี้ถูกใช้น้อยเนื่องจากลักษณะการกระทำเข้าองค์ประกอบความผิดฐานอื่นได้มากกว่า²⁷¹

หากมีการกักขังหน่วงเหนี่ยว หรือกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีต้องได้รับโทษหนักขึ้น

²⁶⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 312 บัญญัติว่า “ผู้ใดเพื่อจะเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส นำเข้าใน หรือส่งออกนอกราชอาณาจักร พามาจากที่ใด ซื้อ ขาย จำหน่าย รับหรือหน่วงเหนี่ยว ซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท”

²⁶⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 312 ตี บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยทุจริตรับไว้ จำหน่าย เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปซึ่งบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁶⁹ หยุต แสงอุทัย, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 254*, น.228.

²⁷⁰ คำพิพากษาฎีกาที่ 15189/2556 (เนติ), น.2964.

²⁷¹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 240*, น.283.

การค้าบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี แม้ผู้ถูกระทำยินยอมหรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ก็เป็นความผิดเช่นกัน เช่น ร่วมกันแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณี เป็นรัฐะจัดหา ล่อไปพาไป ซึ่งบุคคลอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี แม้ผู้นั้นยินยอมก็เป็นความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา 312 ตรีวรรคแรก²⁷² แต่การรับเด็กไว้เพื่อกระทำชำเรา ไม่ได้กระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ (โดยทุจริต) ไม่เป็นความผิด 312 ตรี วรรคสองแต่ผิดมาตรา 277²⁷³

(ง) พาคนออกไปนอกราชอาณาจักร มาตรา 320²⁷⁴

ผู้กระทำความผิดฐานนี้ต้องพาคนหรือส่งคนออกนอกราชอาณาจักร โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด อนึ่ง ความผิดฐานพาคนออกนอกประเทศโดยไม่ชอบตามมาตรานี้เป็นการกระทำโดยฝืนใจผู้ถูกพาไป อันเป็นเสรีภาพในการเลือกถิ่นฐานประการหนึ่ง ดังนั้น การล่อลวงว่ามีงานทำในต่างประเทศซึ่งไม่มีก็เป็นกรหลอกลวงพาคนออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรา²⁷⁵

ส่วนคำว่า “ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม” ได้แก่ การใช้ความที่ตนมีอำนาจเหนือบุคคลให้เขาต้องทำตาม เช่น อำนาจของบิดาต่อบุตร สามิต่อภริยา แม้ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายก็ตาม หรือการใช้อำนาจตามกฎหมายแต่ไม่ถูกต้อง²⁷⁶

หากกระทำความผิดโดยไม่มีเจตนาพิเศษ ผู้กระทำก็ผิดวรรคแรก แต่หากกระทำโดยมีเจตนาพิเศษก็ต้องรับโทษหนักขึ้น เช่น (1) เพื่อให้ผู้ถูกพาหรือส่งไปนั้นตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น ส่งหญิงไปอยู่กับพวกค้าหญิงในมาเลเซีย หรือ (2) เพื่อละทิ้งให้เป็นคนอนาถา คือ อยู่ในฐานะที่ช่วยตนเองไม่ได้ ไม่มีที่พึ่ง ไม่มีงาน ไม่มีเงิน ทั้งนี้ เจตนาพิเศษนี้

²⁷² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3930/2558 (สงเสริม), น.120.

²⁷³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4147/2550 (เนติ), น.1120.

²⁷⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 320 บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกพาหรือส่งไปนั้นตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อละทิ้งให้เป็นคนอนาถา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท”

²⁷⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5235/2530 (เนติ), น.3045.

²⁷⁶ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 240*, น.293-294.

จะต้องมีอยู่ในการพาหรือส่งคนออกนอกประเทศ เช่น รับสมัครคนไปทำงานต่างประเทศ ทั้งที่รู้ว่าไม่มีงานให้ทำ แสดงว่าการพาไปมีเจตนาพิเศษเพื่อทำให้เป็นคนอนาถา เป็นต้น แต่ถ้าขณะรับสมัครงานมีงานจริงให้รอทำอยู่ แต่เมื่อเดินทางไปถึงจึงมีการเปลี่ยนแปลงในประเทศนั้นโดยเขาห้ามจ้างคนต่างชาติ ดังนี้ ผู้กระทำไม่มีความผิดตามมาตรา²⁷⁷

เห็นได้ว่า ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282, 283, 283 ทวิ, 285, 284, 312, 312 ทวิ, 312 ตริ และมาตรา 320 เป็นความผิดอาญาพื้นฐานของความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6 ทั้งนี้ หากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นกรณีที่พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง เป็นรัฐจัดหาบุคคลไปเพื่อการค้าประเวณี ก็อาจมีความผิดตามมาตรา 282, 283, 283 ทวิ, 285, 284 แต่หากเป็นรัฐจัดหาบุคคลไปเพื่อการค้าประเวณียังนอกราชอาณาจักรด้วย ก็เป็นความผิดมาตรา 312 หรือ 320 ด้วยอีกบทหนึ่ง กรณีข้อเท็จจริงดังกล่าวก็เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์อีกบทหนึ่ง เป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 จึงต้องลงโทษบทหนักที่สุดก็คือความผิดฐานค้ามนุษย์

มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า โดยหลักประมวลกฎหมายอาญาลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทั้งหมด เช่น นายหน้า แมงดา เจ้าของสถานบริการ เป็นต้น โดยเป็นการลงโทษตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลในธุรกิจการค้าประเวณี ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวสามารถลงโทษบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ซึ่งร่วมลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่งในการประกอบธุรกิจการค้าประเวณี เพื่อรายได้จากการประกอบธุรกิจดังกล่าว จึงมีข้อน่าพิจารณาถึงความจำเป็นกำหนดความผิดทางอาญาของบุคคลผู้กระทำการนี้ในธุรกิจการค้าประเวณีของไทยและจำกัดความบุคคลเหล่านี้²⁷⁸ ดังที่ได้วิเคราะห์ในลำดับถัดไป

(2) บทบัญญัติที่ลงโทษแก่แมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี

แมงดามี 2 ประเภท ได้แก่ เป็นผู้เป็นรัฐจัดหาบุคคลไปค้าประเวณีด้วยซึ่งกระทำความผิดมาตรา 282, 283 ประกอบมาตรา 286 และเป็นผู้ควบคุมสถานการค้าประเวณีหรือผู้ค้าประเวณี ซึ่งมีหน้าที่ปกป้องผู้ค้าประเวณีจากการถูกผู้อื่นแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ผู้กระทำที่จะเป็นแมงดาได้จะต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ค้าประเวณี ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้อง

²⁷⁷ เฝิงอ้วง, น.294

²⁷⁸ มาตาลักษณ์ เสรมธากุล และคณะ, “โครงการพัฒนากฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีและครอบครัว: ทบทวนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี”, (รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561)

มีระยะเวลาเนิ่นนานพอสมควร ผู้ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของผู้ค้าประเวณีในส่วนที่เกี่ยวกับการหารายได้ใน การค้าประเวณีของผู้ขึ้น และทำตัวเป็นกาฝากขูดรีดผู้ค้าประเวณี²⁷⁹ หรือเป็นผู้สนับสนุน คุ่มครอง ทำ รายผู้ค้าประเวณีเพื่อให้หาทรัพย์สินมาให้²⁸⁰

อย่างไรก็ตาม แมงดาทั้ง 2 ประเภทจะต้องมีการกระทำรับรายได้ บางส่วนจากผู้ค้าประเวณี ซึ่งเป็นความผิดที่ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286²⁸¹

มาตรานี้ไม่จำกัดเพศของผู้กระทำความผิดแต่ผู้กระทำต้องเป็นบุคคลอายุ กว่า 16 ปี ขึ้นไป ส่วนการดำรงชีพ หมายถึง การกระทำเป็นปกติไม่ใช่แค่ครั้งคราวหรือครั้งเดียว²⁸²

ส่วนวรรคที่สองเป็นบทสันนิษฐานของกฎหมาย แต่ข้อสันนิษฐานของ กฎหมายนี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากผู้ค้าประเวณี ซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดูนั้นตามกฎหมายหรือ

²⁷⁹ คณิต ฒ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), น.208.

²⁸⁰ Evelina Giobbe, “ An Analysis of Individual, Institutional, and Cultural Pimping, Michigan Journal of Gender and Law 1, pp.33-57 (1993), อ้างถึงใน, คณพล จันทร์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด ลักษณะ 1 ถึงลักษณะ 9, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วิญญูชน, 2561), น.635.

²⁸¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 บัญญัติว่า “ผู้ใดอายุกว่าสิบหกปีดำรงชีพอยู่แม้ เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดไม่มีปัจจัยอย่างอื่นอันปรากฏสำหรับดำรงชีพ หรือไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพ และมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นดำรงชีพอยู่จากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจได้ว่ามิได้เป็นเช่นนั้น

(1) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจฉ
(2) กินอยู่หลับนอน หรือรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่น โดยผู้ซึ่งค้าประเวณีเป็นผู้จัดให้
(3) เข้าแทรกแซงเพื่อช่วยผู้ซึ่งค้าประเวณีในการทะเลาะวิวาทกับผู้ซึ่งคบค้ากับผู้ซึ่งค้าประเวณีนั้น
บทบัญญัติแห่งมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับค่าเลี้ยงดูจากผู้ซึ่งค้าประเวณีซึ่งพึงให้ค่าเลี้ยงดู นั้นตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียม

²⁸² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2541/2522 (เนติ), น.2002.

ธรรมจรรยา ดังนั้น การเลี้ยงดูระหว่างมารดากับบุตร ภริยากับสามี ซึ่งได้รับเงินจากรายได้ของผู้ค้าประเวณีก็จะไม่ผิดมาตรา 286 นี้ แต่ไม่รวมถึงสามีนอกกฎหมายที่ทำหน้าที่คุ้มครองโสเภณี²⁸³

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติมาตรานี้มีปัญหาในการปฏิบัติ เนื่องจากมีปัญหาด้านการตีความกฎหมาย กล่าวคือ ศาลฎีกาวินิจฉัยในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2535²⁸⁴ ว่า ความผิดตามมาตรา 286 นี้ ถ้าจำเลยมีอาชีพอยู่แล้ว แม้รับเงินจากหญิงโสเภณีเป็นอาจณก็ตาม ศาลเห็นว่าไม่มีความผิดตามมาตรา 286 นี้ หรือกรณีที่จำเลยที่ 2 เป็นหญิงมีสามีประกอบกิจการร้านอาหารโอเกะ มีอาหารและเครื่องดื่มจำหน่ายให้แก่ลูกค้าซึ่งยอมก่อให้เกิดรายได้แก่จำเลยที่ 2 แม้ว่าจำเลยจะเป็นธุระจัดหาเพื่อให้พนักงานในร้านของจำเลยที่ 2 กระทำการค้าประเวณี และจำเลยที่ 2 ได้รับส่วนแบ่งจากรายได้ของพนักงานของตนซึ่งค้าประเวณีก็ตาม แต่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่า ส่วนแบ่งจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณีที่จำเลยที่ 2 รับมานั้นเป็นปัจจัยประกอบสำหรับการดำรงชีพของจำเลยที่ 2 โดยจำเลยที่ 2 มิได้มีรายได้อื่นนอกจากนี้ซึ่งเป็นปัจจัยอันเพียงพอสำหรับการดำรงชีพของตน จำเลยที่ 2 ไม่ผิดมาตรา 286 นี้ แต่ผิดมาตรา 282²⁸⁵ หรือกรณีที่จำเลยเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณีโดยมีสุราและเครื่องดื่มบริการให้แก่ลูกค้าและมีหญิงค้าประเวณี 8 คน กินอยู่หลับนอนกับจำเลยในสถานดังกล่าว แม้ฟังคดีหมายได้ว่าจำเลยจะต้องได้รับเงินจากการค้าประเวณีก็เป็นไปในลักษณะที่จำเลยหารายได้จากการดำเนินกิจการค้าประเวณีซึ่งมีหญิงโสเภณีเป็นองค์ประกอบในการดำเนินกิจการของจำเลย รายได้ของจำเลยจึงได้จากลูกค้าหรือแขกที่มาเที่ยว ไม่ใช่ได้จากหญิงซึ่งค้าประเวณีโดยตรง จำเลยเป็นหญิงมีสามีประกอบอาชีพสุจริตและบุตรอีก 4 คน แม้จำเลยจะไม่มีรายได้จากกิจการค้าประเวณีก็สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยอาศัยสามีหรือบุตร กรณีนี้จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยไม่มีปัจจัยอื่นหรือไม่มีปัจจัยอันเพียงพอสำหรับดำรงชีพและตามพฤติการณ์ที่ผู้ค้าประเวณีมาอาศัยกินอยู่หลับนอนในสถานการค้าประเวณีของจำเลย แม้จำเลยจะกินอยู่หลับนอนในสถานดังกล่าวด้วย จำเลยก็ไม่ใช่ผู้กินอยู่หลับนอนหรือรับเงินหรือประโยชน์อื่นโดยหญิงค้าประเวณีจัดให้ตามมาตรา 286 วรรคสอง (2) การกระทำของจำเลยจึงถือไม่ได้ว่าจำเลยดำรงชีพแม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี²⁸⁶

ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2535 เพราะเท่ากับยอมให้บุคคลซึ่งมีอาชีพแล้วรับเอาเงินส่วนแบ่งรายได้จากหญิง

²⁸³ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 240*, น.216.

²⁸⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1208/2535 (เนติ.), น.1139.

²⁸⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4905-4906/2555 (สงเสริม.), เล่มที่ 5, น.165.

²⁸⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2719/2541 (สงเสริม.), เล่มที่ 6, น.72.

โสเภณีโดยไม่ถูกลงโทษ²⁸⁷ และเห็นว่า ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2719/2541 ศาลนำคำว่าดำรงชีพไปปะปนกับการไม่มีปัจจัยอันพอเพียงสำหรับดำรงชีพตามวรรคสอง ซึ่งเป็นเพียงบทสันนิษฐานของกฎหมายสำหรับบุคคลที่กินอยู่หลับนอนมั่วสุมกับหญิงโสเภณี ส่วนตามวรรคแรก การดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณีนั้นนัย่อมหมายถึงผู้นั้นอาจมีรายได้ทางอื่นอยู่แล้วจึงไม่ใช่เรื่องที่ว่าผู้ที่รับรายได้ตามวรรคแรกนี้ไม่มีปัจจัยดำรงชีพหรือปัจจัยสำหรับดำรงชีพไม่เพียงพอถึงความในวรรคสอง กลับเป็นเรื่องที่ทำให้ต้องเข้าใจว่า ถ้าผู้กระทำได้ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้จากอาชีพสุจริตตามปกติของตนอย่างเพียงพอแล้ว เหตุไฉนจึงต้องรับส่วนแบ่งจากรายได้ของหญิงโสเภณีอีก โดยนัยคำพิพากษาศาลฎีกานี้จึงเท่ากับรับรองว่า ผู้มีอาชีพอยู่แล้วก็สามารถรับเงินรายได้จากหญิงโสเภณีได้โดยไม่ผิดมาตรา²⁸⁸

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า โดยหลักประมวลกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ลงโทษแมงดาหรือบุคคลผู้รับเงินจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณีทุกกรณี รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีอื่นๆ ที่มีการร่วมลงทุนในการประกอบธุรกิจค้าประเวณีด้วย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้ค้าประเวณีในเชิงธุรกิจ จึงมีข้อน่าพิจารณาถึงความจำเป็นในการลงโทษบุคคลดังกล่าวด้วย²⁸⁹ ดังที่จะได้วิเคราะห์ในลำดับถัดไป

กล่าวโดยสรุป จากปัญหาการตีความกฎหมายของมาตรา 286 ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้ไม่มีประสิทธิผลและไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการลงโทษแมงดา หรือผู้ดำรงชีพอยู่ได้โดยอาศัยรายได้จากผู้ซึ่งค่าประเวณี ทั้งประเภทเป็นธุระจัดหาและควบคุมผู้ค้าประเวณี

อนึ่ง มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติกฎหมายลงโทษแมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเวณีไม่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ทั้งที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่รวบรวมความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีไว้

(3) บทบัญญัติลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศ

ประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศโดยตรง ทั้งนี้ หากผู้ขายบริการทางเพศกับผู้ซื้อบริการทางเพศซึ่งมีภาวะให้ความยินยอมเรื่องเพศได้ตกลงร่วมประเวณีโดยสมัครใจ กฎหมายอาญาก็เคารพความยินยอมตามหลักเสรีภาพทางเพศของทั้ง

²⁸⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ฎีกาวิเคราะห์, วารสารนิติศาสตร์, ปี 22, ฉบับที่ 4, น.614(2535).

²⁸⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 240, น.215-216.

²⁸⁹ มาตราลักษณะ เสริมธาตุกุล และคณะ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 278.

สองฝ่าย การกระทำดังกล่าวจึงไม่เป็นความผิด แต่หากการร่วมประเวณีดังกล่าวกระทำไปโดยขัดขืน ความยินยอม กฎหมายอาญาก็จะลงโทษการข่มขืนตามมาตรา 276

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติลงโทษผู้กระทำหากกระทำชำเรา อนาคตเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี และลงโทษหนักขึ้นหากกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ กฎหมายอาญาไทยไม่นำหลักเสรีภาพทางเพศไปใช้แก่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพราะเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมในเรื่องเพศได้ ดังนั้น ความผิดเกี่ยวกับเพศที่กระทำต่อเด็กจึงถูกบัญญัติให้เป็นความผิดที่กระทำต่อบุคคลซึ่งไม่สามารถให้ความยินยอมทางเพศได้ (Statutory rape) โดยไม่พิจารณาถึงความยินยอมในการร่วมประเวณีของเด็ก และหากกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี กฎหมายอาญาไทยห้ามไม่ให้ผู้กระทำความผิดอ้างความไม่รู้ของเด็กเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบได้ ดังนั้น การกระทำชำเราหรืออนาคตเด็กอายุไม่เกิน 13 ปีถือเป็นความผิดเด็ดขาด (Strict liability) มุ่งลงโทษผู้กระทำความผิดทางเพศแก่เด็กทุกกรณี โดยไม่พิจารณาถึงเจตนาความรู้ข้อเท็จจริงในเรื่องอายุของเด็ก

อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่า สำหรับเรื่องให้ความยินยอมร่วมประเวณี กฎหมายอาญาไทยกำหนดอายุไว้ที่ 15 ปีขึ้นไป เพื่อสอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแต่เดิมกำหนดหญิงอายุ 15 ปี สามารถสมรสได้ แต่สำหรับการให้ความยินยอมค้าประเวณีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282, 283 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และอนุสัญญาสิทธิเด็กกำหนดไว้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป

(ก) การกระทำชำเราเด็ก ตามมาตรา 277²⁹⁰

²⁹⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกัน อันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกันหรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ลักษณะการกระทำต้องมีการกระทำซ้ำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งไม่ใช่ภริยาหรือสามีของตน ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม แม้เด็กยินยอมร่วมประเวณี ผู้กระทำซ้ำเราก็มีความผิด และหากเป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น รวมถึงต้องห้ามอ้างความไม่รู้อายุเด็กมาเป็นข้อแก้ตัว อีกทั้ง หากกระทำซ้ำเราเด็กในลักษณะเป็นการโทรมเด็กและเด็กนั้นไม่ยินยอม (หากเด็กยินยอมก็จะไม่เพิ่มโทษ) หรือกระทำโดยมีอาวุธปืน ใช้วัตถุระเบิดโดยใช้อาวุธ ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น

นอกจากนี้ หากการกระทำซ้ำเราเด็กเป็นเหตุให้เด็กนั้นถึงแก่อันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 280 และหากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำต่อผู้สืบสันดาน ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการหรืออยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์หรืออนุบาล ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 285

ดังนั้น หากผู้ซื้อบริการทางเพศกระทำซ้ำเราผู้ค้าประเวณีเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี แม้เด็กนั้นจะยินยอมให้กระทำซ้ำเราก็ตาม ผู้ซื้อบริการทางเพศก็มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 นี้ได้แต่หากผู้ซื้อบริการทางเพศร่วมประเวณีกับผู้ค้าประเวณีซึ่งอายุมากกว่า 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี โดยบุคคลนั้นยินยอม ผู้ซื้อบริการทางเพศก็ไม่มีผิดฐานข่มขืนกระทำซ้ำเราทั้งมาตรา 276 และ 277 แต่อาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้

(ข) กระทำอนาจารแก่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ตามมาตรา 279²⁹¹

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็ก ซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กผู้ถูกระทำนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำ หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือจะอนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกันโดยกำหนดเงื่อนไขให้ต้องดำเนินการภายหลังการสมรสก็ได้ และเมื่อศาลได้พิจารณามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาลให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกระทำ หรือเหตุอื่นอันควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกระทำด้วย”

²⁹¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 279 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะการกระทำผิดมาตรานี้ต้องประกอบด้วยกระทำอนาจารแก่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม แต่หากได้กระทำอนาจารเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยขู่เชิญด้วยประการใดๆ ใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจว่าตนเป็นบุคคลอื่น ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 279 วรรคสอง หรือหากการกระทำเป็นเหตุให้ผู้ถูกรกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 280

การกระทำอนาจาร ได้แก่ การกระทำให้อับอายขายหน้าในทางเพศ โดยกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายโดยตรง เช่น จับมือ ดึงแขน กอด ปล้ำ สัมผัส จับต้องอวัยวะเพศอย่างใดอย่างหนึ่งของหญิง เช่น จับนม หรือลูบบริเวณ แขน หัวไหล่ รวมถึงการบังคับให้ผู้ถูกรกระทำกระทำต่อตนเอง

ดังนั้น หากผู้ซื้อบริการทางเพศกระทำอนาจารแก่ผู้ค้าประเวณีเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี แม้เด็กจะยินยอมก็ตาม ผู้ซื้อบริการทางเพศก็มีความผิดฐานอนาจารตามมาตรา 279 ได้ แต่หากผู้ซื้อบริการทางเพศกระทำอนาจารแก่ผู้ค้าประเวณีซึ่งอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี โดยผู้ซื้อบริการทางเพศก็ไม่มีผิดมาตรา 279 นี้ แม้มาตรา 278²⁹² ก็ไม่มีความผิดเพราะมาตรา 278 ต้องเป็นการกระทำอนาจารโดยผู้ถูกรกระทำไม่ยินยอมเท่านั้น

โดยสรุป บทบัญญัติประมวลกฎหมายหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติความผิดแก่ผู้ค้าประเวณี แต่มีบทบัญญัติลงโทษนายหน้า แมงดา รวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก อย่างไรก็ตาม ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดพื้นฐานของความผิดตามกฎหมายเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ดังที่จะได้กล่าวต่อไป กล่าวคือ การกระทำหนึ่งของพ่อเล้า แม่เล้าและผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก เป็นความผิดกรรมเดียวผิดทั้งประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 อันเป็นกรรม

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁹² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เดียวผิดกฎหมายหลายบท ซึ่งต้องลงโทษบทหนักแก่ผู้กระทำความผิด ส่วนความผิดสำหรับแมงดา มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่ก็ยังคงมีปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายอันเนื่องมาจากการตีความวางบรรทัดฐานที่ผิดพลาดของศาลฎีกา ทำให้บทบัญญัติลงโทษแมงดา ตามมาตรา 286 ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ต้องการลงโทษแมงดาได้

มีข้อน่าสังเกตอีกว่า อายุของบุคคลตามกฎหมายเรื่องเพศในประมวลกฎหมายอาญาที่ถูกต้องว่า บุคคลมีภาวะที่สามารถให้ความยินยอมเรื่องเพศ โดยเฉพาะการค้าประเวณี คือ อายุ 18 ปี ตามมาตรา 282 และ 283 อีกทั้ง ตามประมวลกฎหมายอาญาเคารพสิทธิเสรีภาพทางเพศของบุคคล การร่วมประเวณีที่กระทำด้วยความสมัครใจระหว่างบุคคลผู้มีภาวะให้ความยินยอมทางเพศไม่เป็นความผิดอาญา แต่หากมีการการบังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง หรือใช้กำลังประทุษร้าย กฎหมายอาญาจึงเข้ามาลงโทษผู้กระทำความผิด ส่วนการกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี กฎหมายไม่พิจารณาความยินยอมทางเพศของเด็ก กฎหมายให้ความคุ้มครองตามทฤษฎีปีศาจธรรมดั่งที่กล่าวมาแล้ว ส่วนการกระทำของนายหน้า แมงดา โดยหลักถือว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลอื่น เอาเปรียบและก่อกันตรายแก่บุคคลอื่น กฎหมายอาญาจึงลงโทษบุคคลตามทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย นอกจากนี้ การกระทำของนายหน้า แมงดาเป็นการกระทำพื้นฐานของความผิดฐานค้ามนุษย์ ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

2.4.1.7 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 ซึ่งมีบทบัญญัติลงโทษการค้าประเวณีก็ตาม รัฐบาลก็ไม่สามารถปราบปรามการค้าประเวณีได้ แต่การค้าประเวณีในสังคมไทยกลับขยายตัวและสลับซับซ้อน อีกทั้งวิถีปฏิบัติของสังคมไทยในเรื่องการซื้อขายบริการทางเพศไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่ได้รับความเชื่อและแนวคิดมาจากอนุสัญญาต่างประเทศ²⁹³ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างชาวชนบทและคนในเมือง รวมถึงปัญหาความยากจนรุนแรงมากขึ้นในพื้นที่ชนบท หญิงและเด็กต้องอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานทำในเมืองใหญ่ จนก่อให้เกิดกระบวนการล่อลวงบังคับเด็ก หญิงเข้าสู่การค้าประเวณี โดยเฉพาะในพื้นที่แถบภาคเหนือของไทย จนเรียกว่า “การตกเขี้ยว” และขณะนั้นปรากฏ พ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กมีส่วนร่วมเห็นยินยอมให้บุตรของตนไปค้าประเวณี จนปรากฏโสเภณีเด็กมากมาย จึงมีการเสนอแก้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยมีประเด็นหลักต้องการลงโทษผู้ซื้อโสเภณีเด็กและเจ้าของธุรกิจ ผู้จัดการเพื่อการค้าประเวณี รวมทั้งผู้สนับสนุน พ่อ

²⁹³ ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, *อ้าวแล้ว เขิงอรรถที่ 30*, น.114.

แม่ของเด็กที่มีส่วนเกี่ยวข้องการค้าประเวณีเด็ก²⁹⁴ จนได้ยกเลิกพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 แทน เพื่อลดโทษแก่ผู้ค้าประเวณี ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศเด็ก บิดามารดาที่สนับสนุนให้บุตรค้าประเวณี²⁹⁵

เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ยังคงเหมือนกับพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 คือ ห้ามการค้าประเวณีโดยมีลักษณะป้องปรามการค้าประเวณีมากกว่า การปราบปรามการค้าประเวณี²⁹⁶ แต่เป็นการห้ามการค้าประเวณีภายใต้เงื่อนไขอย่างแคบ กล่าวคือ มีบทบัญญัติลงโทษผู้ค้าประเวณีอยู่บางประการเท่านั้น ทำให้การกระทำอื่นๆ ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติ เป็นความผิดไว้ยังสามารถกระทำได้

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก เป็นกระบวนการยุติธรรม และส่วนที่ 2 เป็นมาตรการสังคมสงเคราะห์ ดังต่อไปนี้

²⁹⁴ เพ็งอ้วน, น.116.

²⁹⁵ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 “พระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติที่มีอยู่ โดยเฉพาะบทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ด้อยสติปัญญา และการศึกษาสมควรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต และในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการปราบการค้าประเวณี และเพื่อคุ้มครองบุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงมาเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และกำหนดโทษบิดา มารดา หรือผู้ปกครองซึ่งรู้หรือควรจะรู้ว่ามี การจัดหาผู้อยู่ในความปกครองเพื่อการค้าประเวณีกับให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็ก เพราะเหตุที่ปล่อยปละละเลย หรือมีส่วนร่วม หรือมีส่วนได้เสียให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้าประเวณี นอกจากนี้ ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการประกาศชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชนในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อกับ การค้าประเวณีกันอย่างแพร่หลาย อันเป็นการทำลายศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีของชาติ สมควร กำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดต้องระวางโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

²⁹⁶ สมพร พรหมพิทาธร, อ้วนแล้ว เขิงอรรถที่ 229, น.43.

(1) กลไกทางกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ยังมีการลงโทษผู้ค้าประเวณีในกรณีที่ผู้ค้าประเวณีที่กระทำบางอย่างเหมือนดังเช่นพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และมีการบัญญัติลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีต่างๆ ดังกล่าวนี้

ประการแรก บทบัญญัติลงโทษผู้ค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีนี้สามารถเป็นได้ทั้งหญิง ชาย หรือเด็ก โดยพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 4 กำหนดคำนิยามของ “การค้าประเวณี” หมายความว่า “การยอมรับการกระทำชำเรา หรือการยอมรับการกระทำอื่นใดหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ” จากนิยามดังกล่าวนี้ได้หมายความรวมถึง การร่วมประเวณี และการกระทำอย่างอื่นเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์อื่น เช่น การใช้ปาก หรือทวารหนักสำเร็จความใคร่ ซึ่งแตกต่างจากนิยามการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ที่ยอมรับเฉพาะการกระทำชำเราสำส่อนโดยหญิงโสเภณีเท่านั้น ดังนั้น ตามนิยามของกฎหมายใหม่นี้ ผู้ค้าประเวณีจะเป็นผู้ยอมรับการกระทำ หรือเป็นผู้กระทำก็ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์²⁹⁷ ส่วนสินจ้าง ซึ่งเป็นค่าตอบแทนการยอมรับ หรือการกระทำให้ผู้อื่นได้สำเร็จความใคร่จะเป็นเงินตรา หรือทรัพย์สินอื่น เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้ ส่วนประโยชน์อื่นใดจะต้องไม่ใช่สินจ้าง เช่น ให้ผู้อื่นสำเร็จความใคร่จากเนื้อตัวของตนโดยได้รับปูนบำเหน็จความชอบแทน ส่วนคำว่า สำส่อน คือ การร่วมเพศกับใครไม่เลือกหน้า ดังนั้น การที่ชายยอมรับกระทำชำเรา เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์กับคู่ขาเพียงหนึ่งคน หรือกระทำกันสองคน หรือกระทำกันในหมู่สมาคมคนจำกัดและคัดสรรแล้ว เช่น มัวยูเอ็กซ์ หรือสมาคมอาบแดด หรือกรณีเมียเช่า ซึ่งยอมรับการชำเราเพื่อสำเร็จความใคร่แก่อีกบุคคลหนึ่งเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่ได้ยอมรับกระทำชำเรากับบุคคลอื่นไม่เลือกหน้าอีก กรณีเช่นนี้จึงไม่เป็นการสำส่อน แม้จะเป็นการยอมรับกระทำชำเราหรือชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสินจ้างก็ตาม²⁹⁸ ผู้นั้นก็ไม่เป็นผู้ค้าประเวณีตามกฎหมายนี้ แต่การพิจารณาว่าเป็นการสำส่อนหรือไม่ จำต้องพิจารณาพฤติการณ์และเจตนาของผู้กระทำในระยะยาวประกอบด้วย²⁹⁹

อนึ่ง ผู้ค้าประเวณีอาจได้รับโทษทางอาญาได้หากกระทำความผิดดังนี้

²⁹⁷ เฝิงอ๋าง.

²⁹⁸ เฝิงอ๋าง, น.44-45.

²⁹⁹ เฝิงอ๋าง, น.46.

ความผิดติดต่อชักชวนเพื่อการค้าประเวณี (หาลูกค้า) มาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ใดติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนน หรือสาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอายหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” บทบัญญัตินี้มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 เดิม แต่ยกเลิกความผิดกรณีเตร็ดเตร่ตามสาธารณสถาน และแก้ไขโทษจำคุกซึ่งแต่เดิมกำหนดลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดมาตรานี้ต้องเป็นการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว รับเร้าบุคคล เพื่อการค้าประเวณี ตามถนน สาธารณสถาน หรือสถานที่ที่บุคคลมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้³⁰⁰ โดยเปิดเผยและน่าอับอาย ไม่ใช่กระทำอย่างลับๆ ล่อๆ

ความผิดฐานมั่วสุม (รอแขก) มาตรา 6 บัญญัติว่า “ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...ถ้าได้กระทำเพราะถูกบังคับหรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด” บทบัญญัติมาตรานี้ยังมีเนื้อความเหมือนกับพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 โดยการมั่วสุมหมายถึงการเข้าไปรอแขกในสถานการค้าประเวณีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หากเข้าไปรอแขกเพียงคนเดียวและไม่มีบุคคลอื่นในสถานะนั้นอีกก็ไม่ผิดฐานมั่วสุมการค้าประเวณี อีกทั้ง การมั่วสุมไม่จำเป็นต้องมีการคุยกันหรือรู้จักกันก่อน เพียงแต่บุคคลที่เข้าไปมั่วสุมรู้ว่าสถานดังกล่าวคือสถานการค้าประเวณีหรือมีการค้าประเวณีแอบแฝงอยู่ก็ย่อมผิดมาตรานี้ได้³⁰¹ แต่กฎหมายฉบับนี้มีการยกเว้นโทษให้แก่ผู้กระทำที่กระทำเพราะถูกบังคับหรือตกอยู่ภายใต้อำนาจ ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้

ส่วนคำว่าสถานการค้าประเวณีเป็นไปตามนิยามในตามมาตรา 4 หมายความว่า “สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณี หรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึง สถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่น เพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย” นิยามนี้แตกต่างจากนิยามตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ซึ่งบัญญัติให้หมายความเฉพาะสถานที่ใดๆที่จัดไว้ เพื่อให้บุคคลค้าประเวณี โดยจัดให้มีผู้ทำการค้าประเวณีไว้เพื่อการนั้นด้วย อันหมายความว่าเฉพาะสถานการค้าประเวณี (ซ่อง) เท่านั้น ดังนั้น ตามนิยามสถานการค้าประเวณีตามกฎหมายใหม่หมายความว่ารวมถึง สถานที่อื่นที่ยอมให้มีการค้าประเวณีหรือใช้เป็นที่ติดต่อเพื่อการค้า

³⁰⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (3)

³⁰¹ สมพร พรหมพิตร, *อ้าวแล้ว เชิงอรรถที่ 229*, น.51.

ประเวณีด้วย อาทิ สถานบริการแอบแฝง ร้านอาหาร คาราโอเกะ ร้านอาบอบนวดซึ่งมีการค้าประเวณีแอบแฝง

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับความผิดมาตรานี้ ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 101/2507³⁰² การกระทำของหญิงที่เข้าหยอกล้อ กอดจูบกับชายหลายคนในห้องที่ปิดประตูในสถานการค้าประเวณี เป็นความผิดฐานมั่วสุมเพื่อการค้าประเวณีแล้ว ไม่จำเป็นต้องได้หมายความว่าการหญิงนั้นเคยค้าประเวณีสาธอนเพื่อสินจ้างมาก่อน

จากคำพิพากษาศาลฎีกา แม้จำเลยจะกระทำการหยอกล้อในห้องที่ปิดประตูในลักษณะที่ไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะก็ยังคงมีความรับผิด ซึ่งขัดกับหลักดินแดนอิสระของเอกชน นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรานี้ยังทำให้เจ้าของสถานบริการ สถานการค้าประเวณีต้องเอาเปรียบทางด้านการเงินจากผู้ค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น โดยอ้างว่า เป็นค่าคุ้มครองไม่ให้ผู้ค้าประเวณีเหล่านี้ถูกจับกุม ทำให้ผู้ค้าประเวณีต้องอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของเจ้าของสถานการค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น รวมถึง ส่งผลถึงการทุจริต ดิดสินบนเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อไม่ให้เข้ามาดำเนินคดีการค้าประเวณีต่อไป

ความผิดฐานโฆษณาการค้าประเวณี มาตรา 7 บัญญัติว่า “ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณาหรือชักชวนหรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น...” บทบัญญัติมาตรานี้ลงโทษผู้ค้าประเวณีหรือผู้อื่นซึ่งสนับสนุนการค้าประเวณี โดยคำว่า โฆษณา หมายถึง การโฆษณาให้ตนเองหรือผู้อื่น ส่วนรับโฆษณาคือการทำให้แพร่หลายให้แก่ผู้อื่นไม่ว่าจะได้รับสินจ้างหรือไม่ การโฆษณานี้ต้องใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวิธีการอื่นใด เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วิชิตู ให้แพร่หลายไปยังสาธารณะ และกระทำเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่นจึงจะมีความผิดตามมาตรา³⁰³

ส่วนการชักชวน อาจมีได้ทั้งตนเองหรือผู้อื่น กล่าวคือ จะชักชวนให้รับบริการจากตนเอง หรือให้รับบริการจากผู้อื่น ส่วนการแนะนำจะเป็นการแนะนำตนเองหรือผู้อื่น³⁰⁴

วิธีการโฆษณา เช่น แนะนำตัวผู้ค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี สถานที่ที่มีการค้าประเวณี นายหน้า

³⁰² ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา, “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 101/2507,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561, จาก <http://deka.supremecourt.or.th/search>

³⁰³ สมพร พรหมพิตร, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 229*, น.54.

³⁰⁴ *เพ็ญอ้อ*.

ประการที่สอง บทบัญญัติลงโทษนายหน้า พ่อเล้า หรือแม่เล้า

ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี มาตรา 9 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำ ผู้กระทำได้ระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้หรือว่ามีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่แล้วแต่กรณี”

ความผิดตามมาตรานี้แบ่งเป็น 2 ความผิด ได้แก่

ความผิดที่ 1 การเป็นธุระจัดหา ล่อ ชักพาบุคคลไปเพื่อการค้าประเวณี โดยไม่พิจารณาเพศและอายุของผู้ถูกชักพาไป นอกจากนี้ มาตรานี้ไม่พิจารณาถึงความยินยอมของผู้ถูกชักพาไป ดังนั้น แม้ผู้ถูกชักพาไปจะไปค้าประเวณีตามคำชักชวนของผู้กระทำ โดยความสมัครใจยินยอมของตนเองก็ตาม ผู้กระทำก็มีความผิด และไม่ว่าจะเป็นการกระทำในหรือนอกประเทศก็เป็นความผิด

หากผู้ถูกกระทำเป็นบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ผู้กระทำความผิดก็จะต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นตามวรรคสองและสามตามลำดับ หรือกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดๆ ผู้กระทำก็ต้องรับโทษหนักขึ้นตามวรรคสี่

ความผิดที่ 2 รับตัวบุคคลหรือสนับสนุน ผู้กระทำได้รับตัวบุคคลซึ่งถูกจัดหา ล่อไป ชักพาไป โดยรู้ว่ามีผู้จัดหา หรือสนับสนุนการจัดหา ล่อไป ชักพาไป เพื่อการค้าประเวณี

ตัวอย่างคำพิพากษาที่เกี่ยวกับมาตรานี้ ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10632/2554³⁰⁵ จำเลยเป็นรัฐจัดหาเด็กหญิงซึ่งอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อทำการค้าประเวณีให้แก่ผู้อื่น แม้ยังไม่มีการร่วมประเวณีกับเด็กหญิงนั้น การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดสำเร็จตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 วรรคสามแล้ว

มาตรานี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282-285 ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น มีข้อแตกต่างแต่เพียงว่า โทษตามบทบัญญัติตามมาตรา 9 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 หนักกว่าโทษตามมาตรา 282, 283 และ 285 ของประมวลกฎหมายอาญา แต่โทษเบากว่าความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

มีข้อสังเกตว่า การลงโทษการเป็นรัฐจัดหา ล่อไป หรือชักพาบุคคลไปเพื่อการค้าประเวณีสามารถนำบทบัญญัติกฎหมายหลายฉบับมาใช้ได้ จึงทำให้การปรับใช้โทษแก่ความผิดเป็นรัฐจัดหามีความซับซ้อนบ้าง เช่น หากเป็นรัฐจัดหาบุคคลโดยผู้ถูกกระทำยินยอมสมัครใจก็เป็นความผิดทั้งประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ลงโทษบทหนักตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 แต่หากเป็นรัฐจัดหาบุคคลโดยบุคคลนั้นไม่ยินยอม หรือเป็นการจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณี ก็จะเป็นความผิดทั้งประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ต้องลงโทษบทที่หนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 คือบทลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บทบัญญัตินี้มีอัตราโทษจำคุกและปรับจำนวนสูงเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด อีกทั้ง เอื้อต่อการบังคับใช้กฎหมาย เพราะสามารถลงโทษการกระทำในและนอกราชอาณาจักรได้ นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรานี้มีเจตนารมณ์ลงโทษนายหน้า ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทั้งสิ้น รวมถึงนายหน้าที่ผู้ค้าประเวณีตกลงแบ่งเงินรายได้ให้เป็นสัดส่วนด้วย ซึ่งในกรณีนี้ มีข้อน่าพิจารณาถึงการลงโทษการกระทำในลักษณะนี้ด้วย ซึ่งจะได้อธิบายในส่วนวิเคราะห์ต่อไป

³⁰⁵ สำนักงานศาลยุติธรรม, รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม 3, (กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม: 2558), น.167.

ประการที่สาม แมงดา หรือผู้ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ไม่มีบทบัญญัติลงโทษแมงดา หรือผู้ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี แต่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 ดังนั้น บุคคลผู้เป็นแมงดาจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 แต่ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 อันเป็นกฎหมายพิเศษ

อย่างไรก็ตาม ผู้เป็นแมงดา ทั้งประเภทเป็นระจัดหาบุคคลและควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการณ์การค้าประเวณีอาจได้รับโทษหากกระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ตามมาตรา 9 หรือมาตรา 11 แต่สำหรับกรณีแมงดาผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีทั่วไปที่ไม่ได้ทำงานในสถานการณ์การค้าประเวณีไม่มีความรับผิดทางอาญาทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

ประการที่สี่ เจ้าของสถานการณ์การค้าประเวณี ผู้จัดการ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์การค้าประเวณี

ความผิดฐานเป็นเจ้าของสถานการณ์การค้าประเวณี มาตรา 11 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการณ์การค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการการค้าประเวณีในสถานการณ์การค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการณ์การค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการณ์การค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีทำการการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรานี้ลงโทษผู้เป็นเจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการสถานการณ์การค้าประเวณี ผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการณ์การค้าประเวณี และหากในสถานการณ์การค้าประเวณีดังกล่าวมีบุคคลกว่า 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี หรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีค้าประเวณีในสถานที่ดังกล่าว ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามวรรคสองและสามตามลำดับ

นอกจากนี้ เจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการ ผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี อาจมีความผิดตามมาตรา 12 อีก หากห่วงเหนียวกักขัง ชูเชื้อด้วยประการใดๆ เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณี³⁰⁶

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาในการบังคับใช้ในการลงโทษเจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการสถานการค้าประเวณี ผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี เพราะยังคงมีความสับสนเรื่องความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานเป็นธุระจัดหามาตรา 9 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 หรือเป็นการกระทำต่างกรรมกัน ดังคำพิพากษาศาลฎีกา ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3377/2556³⁰⁷ วินิจฉัยว่า ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาหญิงไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและเพื่อการอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 และความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลไปเพื่อกระทำการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 กฎหมายมุ่งที่จะบังคับแก่ผู้ที่เป็นธุระจัดหาหญิงไปเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อค้าประเวณี ไม่ว่าจะการเป็นธุระจัดหากระทำขึ้นโดยวิธีการใด ส่วนความผิดฐานเป็นเจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการสถานการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 11 กฎหมายมุ่งที่จะบังคับแก่ผู้จัดการกิจการหรือสถานที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี หรือเพื่อใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลเพื่อกระทำการค้าประเวณีเป็นการเฉพาะ สภาพแห่งความผิดทั้งสองอย่างมีความมุ่งหมายให้เกิดผลต่อผู้กระทำความผิดที่มีเจตนากระทำความผิดแตกต่างกันจึงเป็นความผิดต่างกรรม ไม่ใช่กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท

อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 699/2556³⁰⁸ วินิจฉัยว่า การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง มาตรา 11 วรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9142/2551³⁰⁹ และ 6989/2544³¹⁰ ซึ่งตัดสินตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 วินิจฉัยว่า ความผิดฐานเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่นเป็นธุระจัดหาเพื่อการอนาจารหญิงซึ่งอายุกว่า 18 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 วรรค

³⁰⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 12

³⁰⁷ สำนักงานศาลยุติธรรม, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 305*, น.168-169.

³⁰⁸ *เพ็งอ้าง.*

³⁰⁹ *เพ็งอ้าง.*

³¹⁰ *เพ็งอ้าง.*

แรก กับฐานเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล ผู้จัดการสถานการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 มาตรา 9 เมื่อปรากฏว่าจำเลยเป็นทั้งเจ้าของกิจการร้านอันเป็นสถานการค้าประเวณีและเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจารหญิงด้วย จึงเป็นกรรมเดียว ผิดกฎหมายหลายบท

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น หากวินิจฉัยตามฎีกาที่ 3377/2556 ก็จะมีผลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษแต่ละกรรม แต่หากวินิจฉัยตามฎีกาที่ 699/2556 ก็จะมีผลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามความผิดบทหนักเท่านั้น

มีข้อสังเกตว่า หากพิจารณาตามบทบัญญัติกฎหมาย ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของบุคคลอื่น หรือเพื่อกระทำการค้าประเวณีกับความผิดฐานเป็นเจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการสถานการค้าประเวณีแตกต่างกัน เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายและลักษณะของการกระทำแตกต่างกัน

ส่วนกรณีผู้ควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี จะเห็นได้ว่า ลักษณะการกระทำเป็นลักษณะประการหนึ่งของผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ค้าซึ่งประเวณี เพราะบุคคลดังกล่าวย่อมได้รับรายได้จากผู้ค้าประเวณีนั้นด้วย กรณีนี้บุคคลนั้นย่อมถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 11 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติมาตรา 11 นี้ไม่รวมถึงการควบคุมผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีด้วย ทั้งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ก็ไม่มีบทบัญญัติกำหนดเป็นความผิดทางอาญาไว้ ผู้เป็นแมงดาที่ควบคุมผู้ค้าประเวณีให้ค้าประเวณีตามสถานที่ต่างๆ เช่น หอพัก ก็ย่อมไม่ต้องได้รับโทษ และจากปัญหาการตีความของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 หากผู้นั้นประกอบอาชีพอื่นด้วย ผู้นั้นก็ไม่ถูกลงโทษตามประมวลกฎหมาย มาตรา 286 อีก

ประการที่ห้า บิดา มารดา ผู้ปกครองซึ่งรู้เห็นเป็นใจในการค้าประเวณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีบทบัญญัติลงโทษบิดา มารดา ผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้บุตรของตนไปค้าประเวณี ตามมาตรา 10 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกินสิบแปดปีรู้ว่ามีกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท”

บทบัญญัตินี้ถูกบัญญัติขึ้น เนื่องจากในปี พ.ศ.2537 เกิดการค้าประเวณีเด็กหรือการตกเขียว อันเป็นกระบวนการค้าประเวณีที่นายหน้าไปติดต่อซื้อเด็กสาวจากหมู่บ้านชนบทมาทำงานค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก โดยบิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กสาวต่างรับรู้และสนับสนุนให้

ผู้อยู่ใต้ความปกครองของตนไปค้าประเวณีด้วย รัฐจึงออกบทบัญญัติปรามไม่ให้บิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กกระทำการสนับสนุนให้เด็กไปค้าประเวณี อีกทั้ง ยังกำหนดให้อำนาจศาลในการสั่งถอนอำนาจปกครองบิดา มารดา ผู้ปกครองที่กระทำความผิดมาตรานี้ด้วยตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13³¹¹

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ไม่มีการจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิดมาตรานี้ เนื่องจากมาตรานี้ค่อนข้างขัดต่อค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมของคนไทยที่นับถือบิดา มารดา ผู้ปกครอง เด็กจึงไม่กล้าแจ้งความดำเนินคดีต่อพ่อแม่ของตน

ประการที่หก ผู้ซื้อบริการทางเพศ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ไม่ได้บัญญัติความผิดทางอาญากรณีซื้อบริการทางเพศบุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กฎหมายยอมรับให้การร่วมประเวณีในลักษณะที่เป็นการค้าประเวณีระหว่างบุคคลที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อีกทั้ง สอดคล้องกับแนวคิดเสรีภาพทางเพศที่บุคคลผู้มีภาวะสามารถให้ความยินยอมทางเพศจะร่วมประเวณีอย่างไร ที่ไหน กับใครตามความสมัครใจของตน ตราบเท่าที่ปราศจากการใช้กำลัง ประทุษร้าย บังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง และสอดคล้องกับหลักความยินยอมเรื่องเพศของประมวลกฎหมายอาญา

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ได้บัญญัติความผิดทางอาญาเฉพาะกรณีซื้อบริการทางเพศเด็ก โดยใช้เกณฑ์อายุเป็นตัวกำหนดโทษตามมาตรา 8 บัญญัติว่า “มาตรา 8 ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดย

³¹¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 13 บัญญัติว่า “ถ้าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลผู้อยู่ในความปกครอง กระทำการค้าประเวณี เมื่อคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีคำขอ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลให้ถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของผู้นั้นเสีย และแต่งตั้งผู้ปกครองแทนบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั้น

ในกรณีที่ศาลจะตั้งผู้ปกครองตามวรรคหนึ่ง และศาลเห็นว่าไม่มีผู้เหมาะสมที่จะปกครองผู้กระทำความผิด ศาลจะตั้งผู้อำนวยการสถานแรกรับหรือผู้อำนวยการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่ผู้กระทำความผิดนั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดก็ได้

ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการตั้งผู้ปกครองมาใช้บังคับกับการตั้งผู้ปกครองตามมาตรา 13 ด้วยโดยอนุโลม”

บุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยไม่ใช่เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด”

โดยเจตนา รณณ์ของ มาตรา นี้ คือ ลงโทษ ผู้ซื้อ บริการ ทาง เพศ จาก ผู้ค้า ประเวณี อายุ ไม่เกิน 18 ปี โดย การ ทำ ชำ เรา ใน สถาน การ ค้า ประเวณี

มี ข้อ นำ สั่ง เกต ว่า ผู้ซื้อ บริการ ทาง เพศ จะ มี ความ ผิด เมื่อ ทำ ชำ เรา ผู้ค้า ประเวณี อายุ ไม่เกิน 18 ปี ใน สถาน การ ค้า ประเวณี เท่านั้น แต่ ไม่ รวม ถึง กรณี ทำ ชำ เรา ณ สถานที่ อื่น ๆ เช่น ที่ บ้าน ของ ตน หรือ ของ ผู้อื่น หรือ ที่ พัก ของ เด็ก มาตรา นี้ จึง ยัง ไม่ สามารถ ใช้ บังคับ คุ้มครอง ผู้ค้า ประเวณี เด็ก ได้ ทุก กรณี เพราะ การ ค้า ประเวณี เด็ก นั้น ไม่ จำ เป็น ต้อง อยู่ ใน สถาน การ ค้า ประเวณี หรือ สถาน บริการ แอบ แฝง เท่านั้น แต่ สามารถ ติด ต่อ ทาง โทร ศัพท์ สื่อ ออนไลน์ แล้ว ไป รวม ประเวณี กัน ณ ที่อื่น ได้

นอกจากนี้ ผู้ถูกกระทำคือบุคคลอายุเกินกว่า 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี และเด็ก คือ บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี เป็นการใช้ถ้อยคำและกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กสอดคล้องกับที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา แต่ถ้อยคำดังกล่าวมีความแตกต่างกับนิยามของอนุสัญญาสิทธิเด็กที่กล่าวว่า “เด็กคือบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี”³¹² หรือนิยามเด็กในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่กล่าวว่า “เด็กคือบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี”³¹³

(2) กลไกการสังคมสงเคราะห์ผู้ค้าประเวณี

การสังคมสงเคราะห์ผู้ค้าประเวณีนี้ไม่ใช่บทบัญญัติใหม่ เพราะพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ก็มีบทบัญญัติสังคมสงเคราะห์ ฝึกอบรม ผู้ค้าประเวณี แต่พระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้เพิ่มเติมกำหนดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จาก

³¹² Convention on the Rights of the Child a child states that “Child means every human being below the age of eighteen years unless under the law applicable to the child, majority is attained earlier.”

³¹³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 4 “เด็ก หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี”

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งวางระเบียบกฎเกณฑ์ในการส่งตัวผู้ค้าประเวณีไปยังสถานแรกรับต่างๆ เป็นต้น

มาตรการสังคมสงเคราะห์ที่ถูกนำมาใช้เมื่อผู้ค้าประเวณีซึ่งกระทำความผิด ตามมาตรา 5, 6 มีอายุเกินกว่า 18 ปี และประสงค์จะเข้ารับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ศาลก็มีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยังสถานแรกรับ หลังจากศาลมีคำพิพากษาได้ หรือหากผู้กระทำความผิดมาตรา 5, 6 เป็นผู้ค้าประเวณีอายุต่ำกว่า 18 ปี เมื่อศาลได้พิจารณาถึงประวัติความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดแล้ว ศาลเห็นสมควรว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิด หรือหลังจากพิพากษาลงโทษแล้ว ศาลก็มีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยังสถานแรกรับได้³¹⁴ หลังจากที่ผู้กระทำความผิดมาถึงสถานแรกรับแล้ว สถานแรกรับจะพิจารณาบุคลิกภาพ พื้นฐานการศึกษาอบรม สาเหตุการกระทำความผิดและแนวหนัด แล้วส่งไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ³¹⁵ นอกจากนี้ หากผู้กระทำความผิดหนีออกจากสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เจ้าหน้าที่หรือตำรวจมีอำนาจจับผู้หนีแล้วส่งกลับไปยังสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพได้³¹⁶

จากการศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เห็นได้ว่า มาตรการสังคมสงเคราะห์ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 แตกต่างจากพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณีบางประการ เช่น เพิ่มเติม การสอบถามความสมัครใจของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้ค้าประเวณีมีอายุ 18 ปีขึ้นไป และไม่มี การลงโทษผู้ค้าประเวณีที่หนีออกจากสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัตินี้ยังมีปัญหาในการบังคับใช้ลงโทษผู้ซื้อ บริการทางเพศจากเด็ก ปัญหาในการกำหนดโทษแก่ความผิดฐานเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณี ไม่มีบทบัญญัติลงโทษเมงดา รวมถึงหลักการเจตนากรรมลงโทษผู้ค้าประเวณี ส่งผลถึงการบังคับใช้ กฎหมายของเจ้าหน้าที่แก่ผู้ค้าประเวณีอย่างไม่เป็นธรรม การทุจริต เช่น เรียกจับและตรวจค้น พนักงานบริการในที่สาธารณะ หรือใช้วิธีล่อซื้อบริการทางเพศแล้วจับกุมเรียกค่าปรับเป็นเงิน หรือ ขอมิเพศสัมพันธ์แทนการจ่ายเงินค่าปรับ อันเป็นการละเมิดสิทธิผู้ค้าประเวณีและผู้ค้าประเวณีผู้ถูก จับกุมส่วนใหญ่ต้องยุติปัญหาโดยเร็ว เพราะส่งผลกระทบต่อครอบครัวประกอบอาชีพ โดยปรากฏจากคำ

³¹⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 34

³¹⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 35

³¹⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 38

บอกเล่าของพนักงานบริการในเมืองท่องเที่ยวแห่งหนึ่งว่า พวกตนต้องจ่ายค่าปรับให้ตำรวจเกือบทุกๆ 2 วัน เมื่อจ่ายค่าปรับแต่ละครั้งเจ้าหน้าที่ก็จะออกใบเสร็จโดยเป็นที่รู้กันว่า ถ้าถือใบเสร็จดังกล่าวจะทำงานต่อไปได้โดยไม่ถูกจับกุมอีก 2 วัน อีกทั้ง ยังพบว่า ตำรวจมักบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับพนักงานบริการชาวต่างชาติมากกว่าบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าของสถานบริการ เช่น บังคับใช้การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแก่พนักงานบริการต่างชาติแต่ไม่ดำเนินคดีกับเจ้าของสถานบริการ³¹⁷ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ช่วยเหลือคุ้มครองความปลอดภัยให้ผู้ค้าประเวณี เช่น กรณีผู้ค้าประเวณีถูกกระทำรุนแรงทางเพศแล้วไปแจ้งความกับตำรวจ ตำรวจก็ไม่ช่วยเหลือ เพราะตำรวจมีทัศนคติว่า ผู้ค้าประเวณีเป็นใจมากกว่าถูกข่มขืน หรือกรณีลูกค้าขโมยทรัพย์สินของผู้ค้าประเวณี ตำรวจก็ไม่รับแจ้งความ เพราะเห็นว่าประกอบอาชีพผิดกฎหมาย³¹⁸ จนในที่สุดผู้ค้าประเวณีถูกเอารัดเอาเปรียบไม่ได้รับการคุ้มครอง

อีกทั้ง ปรากฏเพิ่มเติมว่า เจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้จับกุมและดำเนินคดีผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีที่มีจำนวนมากอย่างจริงจัง แต่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อเรียกสินบน การทุจริต จนในที่สุดการค้าประเวณีไม่อาจถูกกำจัดให้หมดสิ้นตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ยิ่งไปกว่านั้นการค้ามนุษย์ถูกตรวจสอบยากยิ่งขึ้นด้วย

2.4.1.8 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

การค้ามนุษย์เป็นกระบวนการจัดหา นำพา หรือส่งตัวบุคคลไปยังที่ใดที่หนึ่ง หรือรับตัวบุคคลไว้โดยการใช้กำลังบังคับ ข่มขู่ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่ง หากบุคคลหนึ่งถูกบังคับหลอกลวง ล่อลวงด้วยวิธีการต่างๆ จนกระทั่งบุคคลนั้นต้องมาตกอยู่ในสถานการณ์ที่ตนเองจำต้องยอมรับสภาพของการถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถือได้ว่าการค้ามนุษย์เกิดขึ้น และบุคคลนั้นเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งโดยทั่วไปการค้ามนุษย์จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการจัดหาเหยื่อค้ามนุษย์ ขั้นตอน

³¹⁷ สุชาติดา ทวีสิทธิ์ และคณะ, รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์แบบมีส่วนร่วมประเด็นการละเมิดสิทธิในพนักงานบริการหญิงและข้อเสนอต่อสังคมไทย, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์, 2554), น.50-52.

³¹⁸ เพ็ญอ้วง, น.52-53.

ของการนำพาเหยื่อไปยังจุดหมายปลายทาง หรือสถานที่ที่เกิดการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และ
ขั้นตอนของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ³¹⁹

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551เป็น
กฎหมายแม่บท โดยมีเจตนารมณ์แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ลงโทษนักค้ามนุษย์และให้ความช่วยเหลือ
ผู้เสียหาย³²⁰ เนื้อหากฎหมายฉบับนี้แบ่งออกได้เป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้³²¹

1. ส่วนฐานความผิดและบทกำหนดโทษ ได้แก่ มาตรา 4 มาตรา 6 และ
มาตรา 8-14 และมาตรา 52-56 โดยมาตรา 6 ได้กำหนดความผิดฐานค้ามนุษย์ บัญญัติว่า “ผู้ใด
กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วง
เหนียวกักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้อำนาจบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง
ใช้อำนาจโดยมิชอบ ขู่เข็ญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือ
ผลประโยชน์ อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอม
แก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

³¹⁹ คณะทำงานจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้า
มนุษย์, คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์, (กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2555), น.3.

³²⁰ หลักการและเหตุผล พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551
“พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ยังมีได้
กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจาก บุคคลที่มีได้จำกัด
แต่เฉพาะหญิงและเด็กและกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น และไทยได้ลงนามในอนุสัญญา
สหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่ จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกัน
ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก จึงเห็นสมควรกำหนดลักษณะความผิด
ให้ครอบคลุมการกระทำผิด ให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่ลงนามไว้ และกำหนดปรับปรุงมาตรการ
ช่วยเหลือเหยื่อค้ามนุษย์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

³²¹ ศิระ สว่างศิลป์, “แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการบังคับใช้กฎหมาย ต่อต้านการค้ามนุษย์
ของไทย : ศึกษาเปรียบเทียบ Trafficking Victims Protection Act 2000 ของสหรัฐอเมริกา และ
พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551”, (รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2557), น.34.

(2) เป็นรัฐจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัสดุลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอตาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม”

ผู้กระทำความผิดต้องกระทำ เป็นรัฐจัดหา ชื่อชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยใช้วิธีการต่างๆ อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่าง เช่น ช่มชู้ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ชูเชิญว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดและผู้กระทำต้องมีเจตนาพิเศษเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากผู้เสียหาย หากมีการกระทำครบถ้วนดังที่กล่าวแล้ว ผู้กระทำต้องรับผิดชอบ แม้ผู้เสียหายจะยินยอมให้ผู้กระทำแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบก็ตาม³²²

จะเห็นได้ว่า ความผิดฐานค้ามนุษย์มีองค์ประกอบและลักษณะการกระทำดังเช่นเดียวกับความผิดฐานเป็นรัฐจัดหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 283 และมาตรา 320 แต่ความผิดฐานค้ามนุษย์แตกต่างกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 เพราะความผิดทั้งสองมาตรานี้ไม่พิจารณาถึงการใช้กำลังประทุษร้าย บังคับ ชูเชิญ หลอกลวง และไม่พิจารณาความยินยอมของผู้ถูกพาไป แม้ผู้ถูกพาไปจะยินยอมสมัครใจ ผู้กระทำก็มีความผิด

2. ส่วนกลไกในการกำกับดูแล และกลไกการปฏิบัติ

ได้แก่ มาตรา 15-21 ว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) และมาตรา 22-25 ว่าด้วยคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงาน

³²² คู่มือการปราบปรามการค้ามนุษย์และคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์, (กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2560), น.11-12.

ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) ซึ่งมีข้อสงสัยเกี่ยวกับ ทั้งคณะกรรมการ ปคม. และ คณะกรรมการ ปกค. ไม่มีอำนาจสั่งการบังคับบัญชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ในการบังคับใช้กฎหมาย จึงยังถือไม่ได้ว่าคณะกรรมการทั้ง 2 เป็นหน่วยงานระดับชาติ หรือหน่วยงาน กลางในการประสานงานดำเนินการในระดับรัฐบาล การบังคับใช้กฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน ต่างๆอย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16/2 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ สั่งปิดสถานประกอบกิจการที่มีการค้ามนุษย์ พักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบกิจการ ห้ามให้ใช้ยานพาหนะเป็นระยะเวลาไม่เกิน 30 วันต่อครั้ง หรือดำเนินมาตรการที่จำเป็น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำ ฐานค้ามนุษย์ขึ้นอีกด้วย³²³

3. อำนาจหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่

ได้แก่ มาตรา 27-32 เช่น³²⁴ การจับ ค้นเคหสถานโดยไม่ต้องมีหมายค้น การคุ้มครองชั่วคราวเหยื่อการค้ามนุษย์ และให้อำนาจเจ้าหน้าที่การได้มาซึ่งข้อมูล เอกสาร ข่าวสารที่ อาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

4. การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

³²³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 16/2 “ในกรณีที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์ หรือพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือ ยานพาหนะตามมาตรา 16/1 หากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสอง เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสอง มีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว
- (2) พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน
- (3) ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราว
- (4) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก

ทั้งนี้ การสั่งตาม (1) (2) และ (3) ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของ ผู้ ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับทราบคำสั่ง...”

³²⁴ วรรณัฐ (กปิลกาญจน์) วิชาติเดชา, การค้ามนุษย์, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2558), น. 19-36.

ได้แก่ มาตรา 33-41 เช่น ช่วยเหลือเรื่องอาหาร ที่พักการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนา การดำเนินคดีเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหาย และเจ้าหน้าที่ยังมีดุลพินิจอนุญาตให้ผู้เสียหายทำงานชั่วคราวในราชอาณาจักรได้

5. กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ได้แก่ มาตรา 42-51 เพื่อนำเงินไปเยียวยาผู้เสียหาย

จากการศึกษา จะเห็นได้ว่า ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า แมงดา เจ้าของกิจการค้าประเวณี อาจมีความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ส่วนผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจที่ถูกบังคับ หลอกลวง ล่อลวงให้ค้าประเวณีเป็นผู้เสียหายซึ่งต้องได้รับการช่วยเหลือเยียวยาตามพระราชบัญญัตินี้ และเฉพาะผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เท่านั้นได้รับการช่วยเหลือคุ้มครอง แต่ไม่รวมถึงผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ

กล่าวโดยสรุป ทั้งประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ยังคงมีข้อบกพร่องบางประการ และแม้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 จะมีเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณี แต่การห้ามการค้าประเวณีดังกล่าว เป็นไปภายใต้เงื่อนไขห้ามการค้าประเวณีอย่างแคบ ลงโทษเฉพาะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ดังนั้น การกระทำที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติห้ามไว้ก็สามารถทำได้ เช่น ติดต่อกับผู้ค้าประเวณีโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ต โปรแกรมสนทนาต่างๆ แล้วนัดกันกับผู้ซื้อบริการทางเพศไปยังหอพักของผู้ค้าประเวณีเอง เป็นต้น บทบัญญัติห้ามการค้าประเวณีแก่ผู้ค้าประเวณีดังกล่าวจึงไม่มีประสิทธิผลและไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ประกอบกับบทบัญญัติลงโทษนายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณียังคงลงโทษรวมถึงผู้เป็นนายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีที่มีลักษณะการกระทำตกลงสัญญาแบ่งรายได้จากการค้าประเวณีตามสัดส่วน ซึ่งเป็นรูปแบบดำเนินงานที่ปรากฏในปัจจุบัน นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า แมงดา ผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก ยังคงมีปัญหาและไม่สมประสงค์ของบทบัญญัติกฎหมายที่มุ่งลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีเหล่านี้ เช่น ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาลงโทษแมงดา ปัญหาการลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก ปัญหาการลงโทษแมงดาที่ควบคุมผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี และการใช้มาตรการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ค้าประเวณี รวมถึงปัญหาการปราบปรามการค้าประเวณีในสถานบริการ อันเกี่ยวเนื่องกับปัญหาการทุจริต และสะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถห้ามการค้าประเวณีได้ อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีต้องอยู่ในสภาวะไม่มีความมั่นคงในชีวิต ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคา ถูกละเมิดสิทธิต่างๆจากเจ้าหน้าที่รัฐ

2.4.2 มาตรการอื่นในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของไทย

เนื่องจากปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่มีสาเหตุเกี่ยวเนื่องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม การแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีจึงต้องมีมาตรการคู่ขนานควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ก็มีมาตรการสังคมสงเคราะห์กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีที่กระทำความผิดต้องเข้ารับการฝึกอบรม ในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณีที่กระทำความผิดกฎหมายและให้การช่วยเหลือ คุ้มครอง ฝึกอบรมอาชีพให้แก่เหยื่อการค้ามนุษย์ ในปัจจุบันมีสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ทั้งหมด 4 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่³²⁵ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนารีสวัสดิ์ จังหวัดนครราชสีมา สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว จังหวัดพิษณุโลก สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพดังกล่าวสังกัดสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก (สปป.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่ให้บริการสังคมแก่บุคคลกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่

1. หญิงที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ที่ต้องเข้ารับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 หรือหญิงที่มีอายุเกิน 18 ปี ที่สมัครใจเข้ารับการคุ้มครอง
2. หญิงและเด็กทั้งชาวไทยและต่างชาติเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

3. หญิงและเด็กที่ประสบปัญหาสังคมอื่น

โดยสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะมีกระบวนการดำเนินงานบำบัดฟื้นฟู ผู้ค้าประเวณีหญิง แบ่งเป็น 2 กระบวนการประกอบกัน ดังนี้

1. กระบวนการแรกรับและปรับสภาพ ประกอบด้วย จะเน้นการประเมินคัดกรองบุคคล ให้ทำกิจกรรมและเข้ารับการอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพ³²⁶ เช่น การช่างประดิษฐ์ ทอผ้าที่กระตุก จักสาน นวดแผนไทยและเสริมสวยสตรี³²⁷

³²⁵ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, “สิทธิประโยชน์สำหรับสตรี,” สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561, จาก https://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=279

³²⁶ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ, “กระบวนการแรกรับและปรับสภาพ”, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561, จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30360->

2. กระบวนการคุ้มครองแก่ผู้ค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และหญิงที่ประสบปัญหาสังคม จะได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาทักษะ เช่น รับคำปรึกษา อบรมจริยธรรม บริการทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางกฎหมาย การศึกษานอกโรงเรียน ฝึกอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งกลับคืนสู่สังคม จากนั้นทางสถานคุ้มครองฯ ก็จะประเมินความพร้อมหรือจัดหางานให้ทำ แล้วส่งกลับคืนสู่สังคม³²⁸

นอกจากนี้ ผู้เขียนจะศึกษาถึงมาตรการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนประการอื่นประกอบด้วย ดังนี้

วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2536 รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณจากงบกลางประจำปี พ.ศ.2536 จำนวน 5.8 ล้านบาท ให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินงานโครงการเร่งด่วนระยะสั้นในการแก้ไขปัญหาโสเภณีเด็ก คือ “โครงการให้ความรู้แก่เยาวชนสตรีเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง” โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวสตรีในชนบท เยาวสตรีที่ทำงานในสถานบริการ แรงงานสตรีก่อสร้าง เยาวสตรีในชุมชนแออัด เยาวสตรีในสถานศึกษาอันเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการค้าประเวณี เพื่ออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาผลเสียและโทษของการค้าประเวณี นอกจากนี้ จัดตั้งโครงการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน คือ “โครงการรณรงค์ด้านการค้าประเวณี” โดยมีวัตถุประสงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้องค์กรทุกองค์กรในสังคมมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี เพื่อสร้างค่านิยมใหม่ให้สังคม โดยผู้เขียนจะยกตัวอย่างกิจกรรมในโครงการนี้ เช่น³²⁹

สำหรับกลุ่มเป้าหมายหญิงบริการ ได้มีการอบรมให้ความรู้หลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเตรียมความพร้อมให้หญิงมีความรู้ขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ และกิจกรรมสร้างแรงจูงใจให้หญิงบริการ ลด ละเลิกการค้าประเวณี หรือกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ และให้การสงเคราะห์แก่หญิงที่ได้รับการช่วยเหลือออกมาจากสถานบริการให้ได้รับเรื่องที่พักอาศัยชั่วคราวและสวัสดิการสังคม

³²⁷ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ, “กิจกรรมอาชีพบำบัด”, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561, จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30362>

³²⁸ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ, “กระบวนการคุ้มครอง”, สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2561, จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30361>

³²⁹ กองสัมาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์, คู่มือแผนการรณรงค์ด้านการค้าประเวณี เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 288 เล่มที่ 18/2536, (กรุงเทพฯ: กองสัมาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์, 2536), น.2, 21-24.

สำหรับเยาวชนสตรีกลุ่มเสี่ยงในสถานบริการ โรงงานอุตสาหกรรม สตรีผู้ใช้แรงงาน และเยาวชนสตรีชนบท แม่บ้านหรือสตรีว่างงาน ได้มีการอบรมให้ความรู้เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง ฝัก อาชีพในศูนย์สงเคราะห์และฝักอาชีพประจำภาค

สำหรับเยาวชนสตรีในสถานศึกษา ได้มีการบรรจุเนื้อหาครอบครัวและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในหลักสูตรตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา หรือจัดกิจกรรมในรูปแบบชมรมภายในโรงเรียนเพื่อ รมรงค์การหลีกเลี่ยงการลด ละ เลิก ประกอบอาชีพค้าประเวณี รวมทั้งอบรมให้ความรู้เพื่อป้องกันการ ถูกล่อลวง และให้การสงเคราะห์ครอบครัวที่ยากจน

ส่วนหน่วยงานของรัฐและเอกชนได้ร่วมทำงานแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ดังนี้³³⁰

1.โครงการค้ำห้ำ (พ.ศ.2530-2534) เน้นมาตรการป้องกันเด็กหญิงชนบทจาก การถูกล่อลวงให้เป็นผู้ค้าประเวณีเด็ก มีวัตถุประสงค์กระตุ้นให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการหยุดยั้ง การนำเด็กเข้ามาสู่กระบวนการค้าประเวณี

2.โครงการรณรงค์ค้ำนิยมใหม่ (พ.ศ.2539-2540) โดยมูลนิธิผู้หญิง โครงการนี้ ต้องการป้องกันไม่ให้นักศึกษาชายซื้อประเวณี เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างหญิงชาย และส่งเสริมให้ เยาวชนในสถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์แก้ไขปัญหาการค้าประเวณี

3.ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ มีการติดต่อกับกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับ ปัญหาสุขภาพของหญิงบริการ

4.กลุ่มเพื่อนหญิง มีการติดต่อกับกรมตำรวจ อัยการ (กรณีศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี ช่วยเหลือคดีหญิงและเด็กที่ถูกล่อลวง

5.บ้านพักฉุกเฉิน มีการติดต่อประสานงานกับกรมประชาสงเคราะห์ โรงพยาบาล ของรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อช่วยเหลือสตรีที่ประสบปัญหาเดือดร้อนในทุกด้าน และให้บริการที่พัก อาศัย

6.โครงการเสมาพัฒนาชีวิต เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้นเพื่อเตรียม ความพร้อมให้แก่นักเรียนทุนที่จะไปเรียนตามโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ต่างๆ โดย กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งกองทุนช่วยนักเรียนหญิงเสมาพัฒนาชีวิต เพื่อจัดหาเงินทุนช่วยเหลือ นักเรียนหญิงที่เรียนจบชั้น ป.6 ซึ่งมีปัญหาความยากจน ให้สามารถเรียนต่อจนจบชั้นมัธยมศึกษา

³³⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ฉบับสมบูรณ์, (กรุงเทพฯ :สุตราไพศาล, 2539), น.154-155.

ตอนต้นได้ จัดหาเงินทุนการศึกษาให้คนละ 10,000 บาท ในการเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยโครงการนี้ก่อตั้งตั้งแต่ พ.ศ.2537 และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน³³¹

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการบังคับใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โดยมีวัตถุประสงค์และวางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีอย่างจริงจัง หากแต่กล่าวในภาพรวมว่ามี ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในสังคมไทย มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีความสุข พลวัตกรรมทัศน์สอดคล้องตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม³³²

นอกจากนี้ มีข้อน่าสังเกตว่า กระบวนการฝึกอบรมอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแก่ผู้ค้าประเวณีไม่ได้เป็นไปโดยความสมัครใจของผู้ค้าประเวณีเอง ดังปรากฏว่า มีหญิงสาวหลบหนีออกจากสถานคุ้มครองและอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จนเป็นเหตุหญิงสาวเสียชีวิตในแม่น้ำเจ้าพระยา³³³ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ค้าประเวณีไม่สมัครใจเข้ารับการฝึกอาชีพ

โดยสรุป รัฐมักเน้นในการให้ความรู้ การศึกษา อบรม และฝึกอาชีพ จัดหางาน ให้แก่หญิงที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงค้าประเวณี โดยเฉพาะหญิงชนบท เพราะรัฐเชื่อว่าปัญหา การค้าประเวณีเกิดจากความต้อยปัญญาและความยากจน อีกทั้ง แม้ประเทศไทยจะมีหลักสูตร อบรม จัดหางานให้ผู้ค้าประเวณีแต่หลักสูตรกระบวนการอบรมพื้นฐานมีข้อจำกัด เช่น นำไปใช้แก่หลังจากผู้ค้าประเวณีได้รับโทษทางอาญาแล้ว โดยใช้เฉพาะผู้ค้าประเวณีซึ่งกระทำความผิด เหี่ยวการคำนึงถึง ผู้มีปัญหาทางสังคม ไม่รวมถึงผู้ค้าประเวณีอื่นที่ประสงค์เข้ารับการฝึกอากรม หรือหลักสูตรล้ำสมัยไม่ สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน ทำให้ผู้ค้าประเวณี บางส่วนยังคงกลับไปประกอบอาชีพค้าประเวณีเช่นเดิม

จากการศึกษาในบทที่ 2 ทั้งหมด ทำให้ทราบว่า กฎหมายของไทยไม่สามารถ ควบคุมและกำจัดการค้าประเวณีได้ อีกทั้ง ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีในปัจจุบัน

³³¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, “การดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเด็กฟันธุรกีทางเพศของกระทรวงศึกษาธิการ,” ในการประชุมพิเศษระดับชาติว่าด้วย นโยบายและการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเด็กในธุรกีทางเพศ, จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม และประสานงานสตรีแห่งชาติ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล, 2537: น.98.

³³² แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564), น.10-12.

³³³ “2 สาวหนีสถานคุ้มครอง โดดลงน้ำเจ้าพระยาดับคู่”, สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://news.sanook.com/1178075/>

แนวคิดทางสังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ รวมถึงหลักเสรีภาพทางเพศ นอกจากนี้ กฎหมายไทยไม่ได้ให้การคุ้มครองผู้ค้าประเวณี ผู้เขียนจึงต้องศึกษาหาแนวทางบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสม โดยจะต้องศึกษากฎหมายของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์หาแนวทางบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

บทที่ 3

บทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

แม้ภาพสังคม วัฒนธรรม ค่านิยมทางเพศของต่างประเทศดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ มีความแตกต่างจากสภาพสังคมไทย วัฒนธรรม ค่านิยมทางเพศของไทย ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในบทนี้ หากนำมาปรับใช้ในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องพิจารณาความเหมาะสมและสภาพสังคมไทยประกอบด้วยเป็นสำคัญ ดังนั้น ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจะศึกษาถึงบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีว่าแต่ละประเทศมีกฎหมาย แนวทางการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีอย่างไร เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับกฎหมายการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน และหาแนวทางใหม่การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยต่อไป

ทั้งนี้ ผู้เขียนได้แบ่งกลุ่มประเทศที่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีไว้ 3 กลุ่ม โดยพิจารณาจากแนวคิดนโยบายทางอาญาเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี ได้แก่ กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionist) กลุ่มประเทศไม่ห้ามการค้าประเวณีแต่ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี โดยในกลุ่มประเทศนี้จะประกอบไปด้วยกลุ่มประเทศกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีหรือกลุ่มประเทศที่ถือแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist) และกลุ่มประเทศไม่กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และกลุ่มที่สามคือกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี ซึ่งแต่ละกลุ่มประเทศนั้นจะประกอบไปด้วย ประเทศในแถบตะวันตกและตะวันออก ยกเว้น กลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีที่จะประกอบด้วยประเทศแถบตะวันตกเท่านั้น เนื่องจากไม่ปรากฏประเทศในแถบตะวันออกมีนโยบายขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี อนึ่ง สาเหตุที่จำเป็นต้องพิจารณาทั้งประเทศตะวันตกและตะวันออก เนื่องจาก สภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศแถบตะวันตกและตะวันออกแตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่สามารถนำกฎหมายมาเปรียบเทียบกันได้ แต่สำหรับประเทศในกลุ่มแถบตะวันตกหรือแถบตะวันออกด้วยกัน มีสภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีที่ใกล้เคียงกัน การเปรียบเทียบกฎหมายจึงสามารถเปรียบเทียบกันได้

ผู้เขียนจะกล่าวถึงบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีของต่างประเทศดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี

กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี จะมีบทบัญญัติกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาอย่างชัดเจน แม้ผู้กระทำการค้าประเวณีจะไม่ได้กระทำการสร้างความเดือดร้อน หรือก่อ

ภยันตรายแก่บุคคลอื่นในสังคมก็ตามแต่หากปรากฏว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ค้าประเวณี บุคคลนั้นถูกลงโทษทางอาญา

3.1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา ยกเว้น มลรัฐเนวาดากำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ลงโทษการกระทำความผิดเป็นการค้าประเวณี โดยบทบัญญัติรัฐบาลกลาง (Federal Law) และบทบัญญัติของมลรัฐ (State Law) ก็บัญญัติให้การค้าประเวณีประเวณีเป็นความผิด

บทบัญญัติรัฐบาลกลาง (Federal Law) ที่บังคับใช้ทุกมลรัฐในสหรัฐอเมริกา มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณี ดังนี้

บทบัญญัติลงโทษคนต่างชาติดังกล่าวที่ต้องการเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีวัตถุประสงค์ค้าประเวณี เช่น มาตรา 1182 บัญญัติลงโทษ บุคคลต่างชาติดังกล่าวซึ่งเข้ามายังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือบุคคลต่างชาติดังกล่าวเป็นรัฐจัดหา พยายามเป็นรัฐจัดหาโดยตรงหรือโดยอ้อม บุคคลซึ่งเป็นผู้ค้าประเวณีหรือบุคคลอื่นเพื่อให้เขาค้าประเวณี ภายใน 10 ปี นับแต่วันที่ได้รับวีซ่า บุคคลนั้นจะถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าสหรัฐอเมริกา¹ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัตินี้ลงโทษห้ามทั้งผู้ค้าประเวณีต่างชาติ หรือพ่อค้า แม่ค้าต่างชาติที่ต้องการเข้ามายังประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อการกระทำการเกี่ยวกับการค้าประเวณี

บทบัญญัติลงโทษนักค้ามนุษย์ เช่น มาตรา 1328 บัญญัติให้ ห้ามนำบุคคลเข้ามายังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ค้าประเวณีหรือเพื่อวัตถุประสงค์กระทำผิด

¹ U.S. Code Section 1182 - Inadmissible aliens states that “(D) Prostitution and commercialized vice Any alien who—(i) is coming to the United States solely, principally, or incidentally to engage in prostitution, or has engaged in prostitution within 10 years of the date of application for a visa, admission, or adjustment of status, (ii) directly or indirectly procures or attempts to procure, or (within 10 years of the date of application for a visa, admission, or adjustment of status) procured or attempted to procure or to import, prostitutes or persons for the purpose of prostitution, or receives or (within such 10-year period) received, in whole or in part, the proceeds of prostitution, or... is inadmissible”

ศีลธรรม หากฝ่าฝืน ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และหรือปรับ² หรือมาตรา 2421 บัญญัติห้ามไม่ให้พาบุคคลไประหว่างมลรัฐ ภายในเขตแดนของสหรัฐอเมริกา โดยมีเจตนาให้บุคคลผู้ถูกพาไปเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือพยายามกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และหรือปรับ³ หรือมาตรา 2422 บัญญัติ ห้ามบุคคลใด โดยเจตนา ชักชวน หลอกลวง ชูเชิญ บังคับ ให้บุคคลอื่นเดินทางระหว่างมลรัฐ ภายในเขตแดนของสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี และหรือปรับ⁴

บทบัญญัติลงโทษผู้ค้าประเวณีหรือผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจการค้าประเวณี เช่น มาตรา 1384 ผู้ค้าประเวณี พ่อเล้า แม่เล้า สถานกิจการค้าประเวณีดำเนินกิจการค้าประเวณีนอกเขตที่ห่างกับฐานที่ตั้งของกองทัพทหารตามที่กองทัพทหารอากาศและทหารเรือได้กำหนดไว้ หากฝ่าฝืนต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีและหรือปรับ⁵

² U.S. Code Section 1328 - Importation of alien for immoral purpose states that “ The importation into the United States of any alien for the purpose of prostitution, or for any other immoral purpose, is forbidden...”

³ U.S. Code Section 2421 Transportation generally states that “ Whoever knowingly transports any individual in interstate or foreign commerce, or in any Territory or Possession of the United States, with intent that such individual engage in prostitution, or in any sexual activity for which any person can be charged with a criminal offense, or attempts to do so, shall be fined under this title or imprisoned not more than 10 years, or both.”

⁴ U.S. Code Section 2422 Coercion and enticement states that "Whoever knowingly persuades, induces, entices, or coerces any individual to travel in interstate or foreign commerce, or in any Territory or Possession of the United States, to engage in prostitution, or in any sexual activity for which any person can be charged with a criminal offense, or attempts to do so, shall be fined under this title or imprisoned not more than 20 years, or both."

⁵ U.S Code Section 1384. Prostitution near military and naval establishments states that “Within such reasonable distance of any military or naval camp, station, fort, post, yard, base, cantonment, training or mobilization place as the Secretary of the Army, the Secretary of the Navy, the Secretary of the Air Force, or any two or all

จะเห็นได้ว่า กฎหมายระดับรัฐบาลกลางหรือFederal Law ไม่มีบทบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี แมงดา สถานการค้าประเวณีโดยตรง แต่เป็นบทบัญญัติลงโทษพ่อเล้า แม่เล้าที่มีลักษณะของการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เป็นหลักและมักมีลักษณะการกระทำที่กระทำระหว่างหลายมลรัฐ ข้ามเขตแดนมลรัฐภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนกฎหมายลงโทษผู้ค้าประเวณี แมงดา พ่อเล้า แม่เล้า สถานการค้าประเวณี ที่กระทำในแต่ละมลรัฐ โดยไม่ได้มีลักษณะการกระทำข้ามเขตแดนระหว่างมลรัฐ ก็จะถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายมลรัฐ (State Law)

กฎหมายมลรัฐในสหรัฐอเมริกา ยกเว้น มลรัฐเนวาดา บัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา โดยลงโทษจำคุกและปรับแก่ผู้ค้าประเวณี แต่โทษที่ลงแก่ผู้ค้าประเวณีจะแตกต่างกันในแต่ละมลรัฐ เช่น โทษต่ำสุดคือ มลรัฐฮาวาย (Hawaii) ลงโทษจำคุก 30 วันและหรือปรับ 500 ดอลลาร์⁶ ในขณะที่มลรัฐไอโอวา (Iowa) ลงโทษจำคุก 2 ปีและหรือปรับตั้งแต่ 500-2500 ดอลลาร์⁷ ซึ่งเป็นโทษสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับมลรัฐอื่น

อนึ่ง ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของมลรัฐ California เนื่องจากมีข้อโต้แย้งให้มีการกำหนดให้ยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี โดยกลุ่มผู้วิจัย ชื่อ “The Erotic Service Providers Legal, Educational and Research Project” เป็นตัวแทนในนามของผู้ค้าประเวณีเดิม จำนวน 3 คน และลูกค้า ยื่นฟ้องต่อศาล The Circuit Court of Appeal ใน San Francisco ว่า กฎหมายค้าประเวณีของมลรัฐขัดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการให้ความยินยอมเรื่องทางเพศ โดยอ้างถึงคำพิพากษาศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.2003 ที่

of them shall determine to be needful to the efficiency, health, and welfare of the Army, the Navy, or the Air Force, and shall designate and publish in general orders or bulletins, whoever engages in prostitution....prohibited shall be fined under this title or imprisoned not more than one year, or both."

⁶ Hawaii Revised Statutes Section 712-1200 Prostitution states that “(1) A person commits the offense of prostitution if the person engages in, or agrees or offers to engage in, sexual conduct with another person for a fee... a mandatory fine of \$500 and the person may be sentenced to a term of imprisonment of not more than thirty days or probation”

⁷ Iowa Revised Statutes Section 725.1 Prostitution states that “ A person who sells or offers for sale the person's services as a partner in a sex act, or who purchases or offers to purchase such services, commits an aggravated misdemeanor.”

วินิจฉัยเพิกถอนกฎหมายลงโทษการกระทำของชายรักร่วมเพศ จนเดือนตุลาคม ค.ศ.2017 The Circuit Court of Appeal เห็นสมควรให้ดำเนินการพิจารณาคดี อย่างไรก็ตาม เดือนมกราคม 2018 ศาลอุทธรณ์ของสหรัฐอเมริกา (The U.S. Court of Appeals) ปฏิเสธฟ้องดังกล่าว โดยวินิจฉัยว่าการห้ามการค้าประเวณีเป็นเรื่องของประโยชน์สาธารณะ (The Public Interest)⁸ กฎหมายค้าประเวณีของมลรัฐ California มีบทบัญญัติลงโทษบุคคลดังนี้

ผู้ค้าประเวณีอาจได้รับโทษทางอาญารัฐานเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ตามประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California) มาตรา 647(b) ดังนี้ “ผู้ใดเชิญชวนหรือตกลงเกี่ยวข้อง หรือบุคคลใดๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำใดๆของการค้าประเวณี โดยการค้าประเวณี รวมถึงการกระทำความใคร่ระหว่างบุคคลเพื่อเงินหรือประโยชน์อื่นใด เป็นความผิดระดับ Misdemeanor” นอกจากนี้ หากบุคคลใดเชิญชวนบุคคลใดๆ ให้เกี่ยวข้องกับการกระทำความใคร่ ในสถานที่สาธารณะหรือสถานที่ใดๆที่เปิดเผยแก่สาธารณชน สามารถมองเห็นได้อย่างเปิดเผย เยี่ยงสาธารณะ หรือเชิญชวนในห้องน้ำสาธารณะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิญชวนให้ร่วมการกระทำความใคร่...บุคคลนั้นก็มีความผิดตามมาตรา 647 นี้ได้ โดยผู้กระทำความผิดครั้งแรก ต้องระวางโทษจำคุกในเรือนจำของเมืองไม่เกิน 6 เดือน และหรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หากกระทำความผิดซ้ำ ต้องระวางโทษจำคุก 45 วัน หากกระทำความผิดครั้งที่สาม ต้องระวางโทษจำคุก 60 วัน⁹

⁸ EROTIC SERVICE PROVIDER LEGAL EDUCATION AND RESEARCH PROJECT; K.L.E.S.; C.V.; J.B., , v. George GASCON, in his official capacity as District Attorney for the City and County of San Francisco; Edward S. Berberian, Jr., in his official capacity as District Attorney of the County of Marin; Nancy E. O'Malley, in her official capacity as District Attorney for the County of Alameda; Jill Ravitch, in her official capacity as District Attorney of the County of Sonoma; Xavier Becerra,* Attorney General, in her official capacity as Attorney General of the State of California, No. 16-15927 (9th Cir. 2018)

⁹ California Penal Code Section 647. “Except as provided in paragraph (5) of subdivision (b) and subdivision (l), every person who commits any of the following acts is guilty of disorderly conduct, a misdemeanor: (a) An individual who solicits anyone to engage in or who engages in lewd or dissolute conduct in any public place or in any place open to the public or exposed to public view. (b)(1) An individual who solicits, or who agrees to engage in, or who engages in, any act of

อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่า ผู้ซื้อบริการทางเพศก็อาจมีความผิดมาตราบนี้ได้หากกระทำการเชิญชวนให้กระทำสนองความใคร่โดยจ่ายค่าตอบแทนให้¹⁰

แมงดาหรือผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือบุคคลเจตนาได้รับเงินจากรายได้ของบุคคลซึ่งค้าประเวณี หรือรับ พยายามจะรับเงิน ตอบแทนการเชิญชวนหาลูกค้าให้ผู้ค้าประเวณี ผู้นั้นเป็นแมงดา (Pimp) กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐ มาตรา 266h

นายหน้า พ่อเล้า หรือแม่เล้า กล่าวคือ หากบุคคลใดเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี หรือ ชักชวน จูงใจ ให้บุคคลหนึ่งเป็นผู้ค้าประเวณี โดยให้คำสัญญา ช่มชู้ ใช้กำลัง ประทุษร้าย หรือทำนองเดียวกัน หรือหาอาชีพให้แก่บุคคลให้ทำงานในสถานการค้าประเวณี หรือ ชักชวน จูงใจให้บุคคลใดทำงานในสถานการค้าประเวณีต่อไป หรือใช้อุบายหลอกลวง บังคับ ชูเชิญในการจัดหาบุคคลอื่นให้เป็นผู้ค้าประเวณี หรือเข้าไปยังสถานที่ที่อนุญาตให้ค้าประเวณีหรือเข้า ออกไปจากมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California) เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐ มาตรา 266i

ความผิดสำหรับนายหน้าและแมงดาเป็นความผิดระดับร้ายแรง (Felony) และมีระวางโทษเท่ากันคือจำคุก 3 , 4 หรือ 6 ปีในเรือนจำของมลรัฐ และหรือปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ แต่หากกระทำต่อเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องถูกระวางโทษจำคุกไม่เกิน 8 ปี และถูกขึ้นทะเบียนผู้ต้องการคดีอาชญากรรมทางเพศของมลรัฐตลอดชีวิต

นอกจากนี้นายหน้าและแมงดาอาจมีความผิดฐานควบคุมและช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี ตามประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐ มาตรา 653.23 อีกประการหนึ่ง หากควบคุมหรือช่วยเหลือบุคคลซึ่งค้าประเวณี หรือเชิญชวนหาลูกค้าโดยมีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี แม้จะได้รับเงินจากบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้ค้าประเวณีก็ตาม บุคคลนั้นต้องระวางโทษระดับ misdemeanor คือ

prostitution with the intent to receive compensation, money, or anything of value from another person. An individual agrees to engage in an act of prostitution when, with specific intent to so engage, he or she manifests an acceptance of an offer or solicitation by another person to so engage, regardless of whether the offer or solicitation was made by a person who also possessed the specific intent to engage in an act of prostitution.”

¹⁰ “California Prostitution & Solicitation Laws [Penal Code 647(b) PC]”, Retrieved on 27 April 2018, from https://www.shouselaw.com/engaging_in_prostitution.html

รับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนในเรือนจำของเมืองและหรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ อนึ่ง บทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตำรวจในการจับกุมพ่อเล้า นายหน้า แมงดา ง่ายยิ่งขึ้น¹¹

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า กฎหมายมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California) ได้บัญญัติลงโทษผู้ค้าประเวณี โดยไม่ได้พิจารณาสิทธิเสรีภาพทางเพศของบุคคลผู้ค้าประเวณี รวมถึงลงโทษ ผู้ซื้อบริการ แมงดา พ่อเล้า บุคคลในธุรกิจการค้าประเวณีด้วย อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะห้ามการค้าประเวณี และมีความผิดทางอาญา แต่มีจำนวนผู้กระทำความผิดกฎหมายค้าประเวณี ในปี ค.ศ. 2010 เป็นจำนวน 11,334 คน¹² อันสะท้อนให้เห็นว่า แม้กฎหมายจะห้ามการค้าประเวณี แต่ก็ยังคงปรากฏการค้าประเวณีอยู่

3.1.2 ประเทศญี่ปุ่น

การค้าประเวณีในญี่ปุ่นเป็นไปตามแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี คือ การค้าประเวณีในตัวเองไม่ใช่เรื่องผิดกฎหมาย แต่มีบทลงโทษที่ลงโทษผู้ค้าประเวณีที่กระทำการบางประการ เช่น ชักชวนลูกค้าในที่สาธารณะ และลงโทษธุรกิจรอบๆ การค้าประเวณีต่างๆ ในขณะเดียวกัน ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศมีข้อจำกัดด้านศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมทางเพศน้อยกว่าประเทศอื่น¹³ ญี่ปุ่นจึงเป็นประเทศที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมทางเพศขนาดใหญ่ และส่งเสริมธุรกิจภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ (Adult video) มีสถานบริการ หลากรูปแบบเป็นจำนวนมาก อีกทั้งอุตสาหกรรมทางเพศยังสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศญี่ปุ่นเป็นจำนวนมหาศาล ญี่ปุ่นได้ให้การรับรองสถานบันเทิงต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย Law Concerning Enterprise Affecting Public Mores เช่น ธุรกิจอาบอบนวด หรือที่เรียกว่า “Soapland” เลาจ์ (Lounge) , Delivery

¹¹ “The Crime of "Supervising or Aiding a Prostitute" California Penal Code 653.23 PC,” Retrieved on 27 April 2018, from <https://www.shouselaw.com/supervising-aiding-prostitute.html>

¹² “US and State Prostitution Arrests, 2001-2010”, Retrieved on 27 April 2018, from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000120>

¹³ ธนพร เอมศิรินันท์, “การให้บริการทางเพศที่ไม่มีกรรมร่วมเพศของประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษาเมตคาเฟ่ บัทเลอร์คาเฟ่ โฮสต์คลับและร้านโซอีนะ,” (ปริญญาานิพนธ์ คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557), น.4.

Health, Pink Salon เป็นต้น¹⁴ ซึ่งเป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าสถานบันเทิงเหล่านี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าจะก่อให้เกิดการค้าประเวณีแอบแฝงได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศญี่ปุ่นได้ให้นิยามของคำว่า การค้าประเวณีไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ.1959 (The Prevention Prostitution Law 1959) ไว้ว่า “การค้าประเวณี หมายความว่า การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งไม่ระบุเจาะจง เพื่อค่าตอบแทนหรือสัญญาว่าจะได้ค่าตอบแทน”¹⁵ ดังนั้น การกระทำทางเพศประการอื่นที่ไม่ใช่การมีเพศสัมพันธ์ย่อมสามารถกระทำได้ ไม่ผิดกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีแต่อย่างใด ทำให้กิจกรรมทางเพศที่ดำเนินการในธุรกิจบันเทิงต่างๆ โดยเน้นผ่อนคลายความต้องการทางเพศ ความเครียดของลูกค้าที่ใช้บริการ และหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ ดังที่จะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป

ประเทศญี่ปุ่นมีประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการค้าประเวณีมาอย่างยาวนาน กล่าวคือ ในสมัยคามาคูระ ค.ศ.1185-1333 มีการควบคุมดูแลการค้าประเวณีอย่างเป็นทางการ รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานของผู้ดูแลโสเภณี (Yukun Betto) ต่อมาในสมัยการปกครองโชกุนอะชิคะกะ ค.ศ. 1338-1573 ได้ยอมรับให้อาชีพค้าประเวณีเป็นอาชีพอย่างทางการและจัดตั้งภาษีสำหรับอาชีพโสเภณีภายใต้สำนักโสเภณี ต่อมาสมัยยุคเอโดะ (Edo) ในช่วง ค.ศ.1600-1868 ปรากฏการค้าประเวณี 2 รูปแบบ ได้แก่ การค้าประเวณีอิสระ (Private Prostitution) ซึ่งรวมทั้งผู้ค้าประเวณีตามท้องถนน พนักงานบริการในโรงน้ำชา พนักงานอาบอบนวดในสถานบริการอาบอบนวดสาธารณะและการค้าประเวณีที่ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนจากรัฐ (State-regulated Prostitution) ซึ่งเป็นผู้ค้าประเวณีระดับสูง เป็นบุคคลของรัฐ ในปี ค.ศ.1618 รัฐได้จัดตั้งในย่านโยชิวาระเป็นย่านที่ได้รับอนุญาตให้ค้าประเวณีได้ โดยตั้งขึ้นเพื่อรวมเหล่าโสเภณีที่กระจ่ายตัวอยู่ในสมัยนั้น ทั้งนี้ มีข้อบังคับให้ย่านดังกล่าวมีการล้อมโยชิวาระด้วยกำแพงและคูน้ำและเปิดให้บริการช่วยกลางวันเท่านั้น สำนักโสเภณีต้องอยู่ในขนาดที่กำหนดและโสเภณีคนหนึ่งจะสามารถทำงานในสำนักโสเภณีได้เพียงแห่งเดียวเท่านั้น ส่วนลูกค้าได้รับอนุญาตให้ใช้บริการได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง¹⁶ นอกจากนี้ รัฐกำหนดพื้นที่ได้รับอนุญาตให้มีการตั้งสถานการค้าประเวณีใน 25 เขต ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายและการสนับสนุนของรัฐเพิ่มเติม การกำหนดพื้นที่เช่นนี้เกิดขึ้นมาจาก เจ้าของสถานการค้าประเวณียื่นคำร้องต่อรัฐบาลให้

¹⁴ “ญี่ปุ่นหลังมานเซ็นเซอร์: 10 ที่เที่ยวติดเรต 18+ ที่คุณอาจไม่เคยรู้จัก ตอนที่ 1”, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561, จาก <https://themomentum.co/momentum-special-report-japan-nightlife-1/>

¹⁵ Prevention Prostitution Law 1959 Section 2

¹⁶ ธนพร เอมศิรินันท์, *อ้าวแล้ว เซิงอรรถที่ 13*, น.4-5

รวบรวมสถานการณ์ค้าประเวณีทั้งหมดให้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เพื่อให้รัฐสามารถตรวจสอบและควบคุมได้ รัฐบาลจึงได้กำหนดทั้งหมด 25 เขตพื้นที่ ทำให้ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานอยู่ในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดไม่สามารถทำงานนอกพื้นที่ที่กำหนดไว้ได้ ต่อมา ค.ศ.1700-1710 มีย่านค้าประเวณีที่ได้รับอนุญาตทั้งหมด 35 แห่ง โดยเฉพาะในย่านโยชิวาระกับเกียวโตพบโสเภณี 2,800 คน และช่วงนั้นได้เกิดการค้าประเวณีตามร้านอาหาร ร้านน้ำชา โดยผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ในขณะนั้นมักเป็นภรรยา หรือบุตรสาวของเกษตรกรที่ถูกนำมาขายให้อยู่ภายใต้สัญญาหนี้แก่เจ้าของสถานบริการ เจ้าของสถานการค้าประเวณีจะจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับหญิงสาวหรือพ่อแม่ของหญิงและให้ผู้หญิงเหล่านั้นทำงานชดใช้กับเงินจำนวนนั้นและหากว่าหญิงสาวเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณีก่อนกำหนด พ่อแม่หรือหญิงสาวก็จะเป็นหนี้ของสถานการค้าประเวณีต่อไป ทั้งนี้ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ในยุคนั้นมีอายุตั้งแต่ 14-27 ปี¹⁷ ซึ่งมีข้อน่าสังเกตว่า ในขณะนั้นก็ไม่มีกฎหมายห้ามการกระทำขายหญิงสาวให้สถานการค้าประเวณี ต่อมา ในปี ค.ศ. 1868 ยุคสมัยเมจิ การค้าประเวณีตั้งแต่สมัยเอโดะก็ยังคงปรากฏอยู่เช่นเดิม แต่ในสมัยเมจิ ปี ค.ศ.1872 เรือ Maria Lutz ของชาวเปรู ซึ่งบรรทุกทาสชาวจีนจำนวน 230 คน แล่นเข้ามาในญี่ปุ่นเพื่อซ่อมแซมเรือดังกล่าว โดยทาสเหล่านั้นได้รับการปลดปล่อยในที่สุด ทว่าประเด็นระบบทาสนี้กลับเป็นประเด็นโต้เถียงระหว่างประเทศญี่ปุ่นและเปรู โดยญี่ปุ่นกล่าวอย่างเป็นทางการว่า รัฐบาลญี่ปุ่นไม่เคยยอมรับระบบทาส ซึ่งรัฐบาลเปรูโต้กลับว่าญี่ปุ่นก็ใช้ระบบทาส ดังที่ปรากฏในย่านการค้าประเวณี¹⁸ ประเทศตะวันตกจึงได้กดดันให้รัฐบาลเมจิออกกฎหมาย Prostitutes Liberation Law ซึ่งมีนโยบายปลดปล่อยผู้ค้าประเวณีที่ทำงานภายใต้สัญญาหนี้ให้เป็นอิสระ และห้ามการค้ามนุษย์ รวมทั้งยกเลิกหนี้ทุกประการอันส่งผลก่อให้เกิดผู้ค้าประเวณีในธุรกิจการค้าประเวณี หรือผู้ค้าประเวณีไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินที่ได้รับล่วงหน้าคืน อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.1873 รัฐบาลได้ออกกฎหมาย The Tokyo Rental Room and Prostitution Regulation ซึ่งมีผลขึ้นทะเบียนห้องเช่าและผู้ค้าประเวณีมีฐานะเป็นคู่สัญญาอิสระที่ได้รับการขึ้นทะเบียน (A Licensed Independent Contractor) คือ ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของสถานการค้าประเวณี และเปลี่ยนสถานการค้าประเวณีเป็นการบริการห้องเช่าแทน ซึ่งมีผลเหมือนว่าอนุญาตให้สถานการค้าประเวณียังคงอยู่ต่อไปนั่นเอง ต่อมาปี ค.ศ.1900 องค์การผู้หญิงคริสเตียนในญี่ปุ่น (Kyofu Society of Japanese Christian Women) สนับสนุนให้รัฐบาลออกกฎหมายล้มล้างระบบรับรองการค้าประเวณี แต่รัฐบาลออกกฎหมาย The Regulation for Control of Prostitutes ซึ่งอนุญาตให้ผู้ค้า

¹⁷ Wakabayashi Tsubasa, “Enjokosai in Japan: Rethinking the Dual Image of Prostitutes in Japanese and American Law”, *UCLA Women's Law Journal*, vol.13 (1), pp.148.

¹⁸ ธนพร เอมศิรินันท์, *อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ 13*, น.5.

ประเวณีไม่ประกอบอาชีพนี้ต่อไปได้ โดยสามารถแสดงเจตนาที่จะไม่ประกอบอาชีพค้าประเวณีอีกต่อไป ต่อตำรวจได้ อีกทั้ง กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ค้าประเวณีว่า ต้องเป็นบุคคลอายุเกินกว่า 18 ปีขึ้นทะเบียนต่อสภาเทศบาล และต้องทำงานในพื้นที่ที่กำหนดไว้เท่านั้น โดยเหตุผลที่รัฐกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี คือ รัฐต้องการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ การใช้อำนาจควบคุมบังคับความต้องการทางเพศของเพศชาย อาจนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมและอัตราการข่มขืน อาจทำให้เกิดปัญหาสังคมได้ ทั้งนี้ รัฐได้แสดงสถิติที่บันทึกไว้ว่าผู้ค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาตติดกามโรคแค่ 2% เท่านั้น แต่ผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้รับใบอนุญาตติดกามโรคถึง 32% อีกทั้ง รัฐอธิบายให้เห็นว่า การควบคุมการค้าประเวณีโดยการขึ้นทะเบียนนี้เป็นเครื่องมือประการหนึ่งในการผ่อนคลายความตึงเครียดในสังคม โดยเฉพาะในช่วงที่ญี่ปุ่นมีสงคราม สมัยเมจิ (Meiji) ถึงสมัยโชวะ (Showa) รัฐได้จัดหาผู้ค้าประเวณีให้แก่ทหารเพื่อให้ทหารปลดปล่อยความกำหนดและความเครียดในภาวะสงคราม ในขณะเดียวกันรัฐก็ได้ออกกฎหมายหมายเลข 16 กำหนดให้ลงโทษผู้ค้าประเวณีที่ประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากรัฐ ส่งผลให้ตำรวจมีการจับกุมผู้ค้าประเวณี เกอิชา พนักงานบริการที่เป็นผู้ค้าประเวณีโดยไม่รับใบอนุญาตจากนั้น¹⁹ ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดฝ่ายพันธมิตร (The Supreme Commander for the Allied Powers (SCAP) นายพลแมคอาเธอร์ได้ส่งเอกสารข้อความเกี่ยวกับการล้มล้างการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีให้แก่รัฐบาลญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1947 รัฐบาลญี่ปุ่นจึงได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 9 ของจักรพรรดิ (Imperial Ordinance No.9) ลงโทษบุคคลผู้บังคับผู้หญิงให้ค้าประเวณีและกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์กำจัดการค้าประเวณีขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีอย่างไ้ก็ตาม เนื่องจากขาดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและอำนาจทางกฎหมายของเจ้าของสถานการค้าประเวณี การค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีจึงถูกกำจัดให้หมดสิ้น แต่เปลี่ยนรูปแบบการค้าประเวณีไปเป็นในรูปแบบการค้าประเวณีแอบแฝง เจ้าของสถานการค้าประเวณีได้ใช้ห้องเช่า ร้านอาหาร ร้านเสริมสวยเป็นสถานที่ปกปิดการค้าประเวณีแทน นอกจากนี้ รัฐบาลก็ยังคงกำหนดเขตพื้นที่สีแดง (Red light Districts) ให้การค้าประเวณียังคงดำเนินต่อไปในเขตพื้นที่สีแดงนี้ได้ ต่อมา ปี ค.ศ.1956 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ.1956 (The Prevention Prostitution Law 1956) มีผลยกเลิกเขตพื้นที่สีแดงที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณี และมีผลให้รัฐบาลเปลี่ยนนโยบายที่ยอมรับว่าการค้าประเวณีเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งมาเป็นห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณีแทน²⁰

¹⁹ เฝิงอ้าว, น. 6.

²⁰ Wakabayashi Tsubasa, *supra note 18*, pp.147-150.

แม้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ.1956 (The Prevention Prostitution Law 1956) จะมีผลห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณี แต่ญี่ปุ่นก็ยังคงมีธุรกิจบันเทิง และอุตสาหกรรมทางเพศ เพื่อตอบสนองทัศนคติทางเพศของญี่ปุ่นที่มองว่า ผู้ชายมีสิทธิทางเพศและมีชีวิตสังสรรค์ทางสังคมมากกว่าผู้หญิง ในขณะที่ สิทธิทางเพศและชีวิตทางสังคมของผู้หญิงมีความเข้มงวดมากกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะต้องปรนนิบัติสามีและไม่มีชีวิตทางสังคมอื่นใดนอกจากการทำงานบ้าน²¹ อนึ่ง แต่เดิม อุตสาหกรรมทางเพศในญี่ปุ่นปรากฏในรูปแบบของร้านอาหารและสถานบันเทิงกลายเป็นโรงละครเต้นระบำเปลื้องผ้าและสถานบริการอาบอบนวด และรูปแบบอื่นดังที่จะได้กล่าวต่อไป

รูปแบบการค้าประเวณีในประเทศญี่ปุ่น

จากการสำรวจของสำนักนายกรัฐมนตรียุโรปของญี่ปุ่นพบรูปแบบผู้ค้าประเวณีเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่²²

1. ผู้ค้าประเวณีตามท้องถนน (Streetwalker)
2. ผู้หญิงดูแลลูกค้า (Hostess) ตามสถานบันเทิงหรือสถานบริการอื่นๆ ที่ได้รับอนุญาตและขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย Law Concerning Enterprise Affecting Public Mores 1985 ซึ่งได้แก่ สถานบันเทิง บาร์ คาบาเร่ สถานเต้นรำ สถานบันเทิงกลางคืน ร้านกาแฟ ร้านน้ำชากลางคืน โดยสถานบริการเหล่านี้เปิดให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งเป็นชายเท่านั้น
4. พนักงานอาบอบนวด หรือที่เรียกว่า Soapland
5. ผู้หญิงดูแลลูกค้า (Hostess) หรือพนักงานในสถานบริการสำหรับผู้ใหญ่อื่นๆ เช่น ในร้านนวด โดยจะมีรูปแบบการให้บริการที่แตกต่างจากสถานบริการอาบอบนวด (Soapland) เช่น ผู้หญิงดูแลลูกค้าที่ทำงานในร้านกาแฟที่มีนโยบายไม่สวมใส่ชุดชั้นใน หรือร้านเสริมสวยที่มีทั้งบริการนวดในห้องส่วนตัวมิดชิด หรือ Image Clubs ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้ชายสามารถแสดงบทบาทที่ตนเองถูกห้ามในชีวิตประจำวันกับผู้หญิงบริการได้
6. นางโทรศัพท์ (Call girl) คือ ผู้หญิงที่ได้รับการติดต่อจากลูกค้าทางโทรศัพท์ และมาพบลูกค้าที่โรงแรม สถานที่พักอาศัย อะพาร์ตเมนต์ต่างๆ

นอกจากนี้ ในปัจจุบัน ยังพบรูปแบบการค้าประเวณีที่เรียกว่า Enjo kosai เป็นการค้าประเวณีในรูปแบบของหญิงเป็นเสมือนเพื่อน หรือคู่รักของชายในเวลาอันสั้นๆ โดยติดต่อกันทางโทรศัพท์ แล้วนัดพบรับประทานอาหาร ทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจด้วยกัน รวมทั้งร่วมประเวณี

²¹ *Ibid*, p.151.

²² *Ibid*, pp.153-158.

กัน ซึ่งผู้ค้าประเวณีในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่มักเป็นเด็กนักเรียน นักศึกษามหาวิทยาลัย หรือผู้เยาว์ มีอายุ ตั้งแต่ 14-25 ปี และผู้ค้าประเวณีสามารถเลือกที่จะทำในเวลาใดก็ได้ตามความสมัครใจ และมีสิทธิ ปฏิเสธลูกค้าได้

จากผลของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ.1956 (The Prevention Prostitution Law 1956) ที่ห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณีทำให้การค้าประเวณีใน สถานบันเทิงเหล่านี้เป็นเรื่องความสมัครใจระหว่างพนักงานบริการและลูกค้าเอง โดยเจ้าของสถาน บันเทิง สถานบริการเหล่านี้ไม่ได้รับรู้ด้วยเท่านั้น และจากบทบัญญัตินี้ทำให้การค้าประเวณีในรูปแบบ นางโจรสลัดได้รับความนิยมน้อยลงหลายอย่าง ยิ่ง เพราะเป็นรูปแบบที่มีค่าใช้จ่ายน้อยและมีความ เคลื่อนไหวตลอดเวลา ทำให้หน่วยงานของรัฐจับกุมผู้ค้าประเวณีเหล่านี้ได้ยากลำบาก

บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของประเทศญี่ปุ่น มี พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ.1956 (The Prevention Prostitution Law 1956) ซึ่งกำหนดห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณีเหมือนฉากเช่นของไทย แต่ในขณะเดียวกันก็มี กฎหมายควบคุมธุรกิจบางประเภทที่ขัดต่อศีลธรรมของสังคม (Law Concerning Enterprise Affecting Public Mores) ซึ่งอนุญาตและรับรองสถานะถูกต้องตามกฎหมายแก่สถานบริการ สถาน บันเทิงที่มีลักษณะผ่อนคลายความกำหนดแก่ผู้ชาย ซึ่งเหมือนกับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ของไทย ดังนั้น ผู้เขียนจะศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ. 1956 (The Prevention Prostitution Law 1956) และกฎหมายควบคุมธุรกิจบางประเภทที่ขัดต่อ ศีลธรรมของสังคม (Law Concerning Enterprise Affecting Public Mores 1985) ตามลำดับ ดังนี้

ประการแรก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ค.ศ. 1956 (The Prevention Prostitution Law 1956)

พระราชบัญญัตินี้มองว่า การค้าประเวณีทำร้ายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้ ศีลธรรมทางเพศและวิธีประพฤติปฏิบัติในสังคมเสื่อมทรามลง จึงต้องมีการป้องกันการค้าประเวณีโดย ลงโทษการค้าประเวณี การกระทำอันเป็นการส่งเสริมการค้าประเวณี และในขณะเดียวกันก็มี มาตรการแนะแนวปกป้องและบำบัดผู้หญิงให้เข้าใจสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมของการ ค้าประเวณี²³ พระราชบัญญัตินี้จึงมีวัตถุประสงค์ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีโดยลงโทษ การกระทำใดที่ส่งเสริมการค้าประเวณี และในขณะเดียวกันก็ใช้มาตรการบำบัดฟื้นฟูผู้หญิงที่มี

²³ The Prevention Prostitution Law Section 1

แนวโน้มนั้นจะเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยพิจารณาปัจจัยอารมณ์ นิสัย และสภาพแวดล้อมของหญิงนั้น

มีข้อน่าสังเกตว่า พระราชบัญญัตินี้ได้ให้นิยามของการค้าประเวณีไว้ว่า “การค้าประเวณี หมายความว่า การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งไม่ระบุงูเจาะจง เพื่อค่าตอบแทนหรือสัญญาว่าจะได้ค่าตอบแทน”²⁴ ดังนั้น การกระทำทางเพศประการอื่น เช่น การใช้ปาก การร่วมเพศทางทวาร หรือ การลูบไล้สัมผัสเนื้อตัวเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ไม่ถือว่าเป็นการค้าประเวณีอันเป็นการผิดกฎหมายตามมาตรา 3 ที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลจะต้องไม่ค้าประเวณีหรือเป็นลูกค้าของการค้าประเวณี” อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติห้ามไม่ให้ค้าประเวณีหรือซื้อการค้าประเวณีไว้ก็ตาม แต่บทบัญญัติตามมาตรา 3 ไม่ได้กำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา 3 นี้ ไว้แต่อย่างใด เนื่องจาก กฎหมายมองว่า ทั้งผู้ค้าประเวณีและลูกค้าต่างสมัครใจร่วมประเวณีกันตามสิทธิเสรีภาพทางเพศของตน²⁵ และเมื่อคำนึงถึงการค้าประเวณีของกฎหมายญี่ปุ่นได้กำหนดความหมายไว้อย่างแคบ จึงทำให้สถานบริการ สถานบันเทิงในญี่ปุ่นหลีกเลี่ยงการให้บริการในลักษณะร่วมประเวณีนี้ แต่เป็นไปในลักษณะของการบริการผ่อนคลายความเครียด ความกำหนดแก่ลูกค้าซึ่งเป็นผู้ชายด้วยวิธีการอื่นๆ นอกจากการร่วมประเวณีแทน ซึ่งสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย จึงก่อให้เกิดสถานบริการคลายความกำหนดลูกค้าผู้ชายในรูปแบบต่างๆเป็นจำนวนมาก เช่น สถานบริการอาบอบนวด (Soapland) ร้านเสริมสวย (Pink Salon) บาร์ ร้านกาแฟ ร้านน้ำชา กลางคืน เล้าจ์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ บทบัญญัติทั่วไปและจุดประสงค์ของกฎหมาย การกำหนดโทษผู้กระทำความผิด การจัดตั้งและหน้าที่ของศูนย์ให้คำแนะนำผู้หญิง และการจัดตั้งสำนักงานให้คำปรึกษาปกป้อง บำบัดผู้ค้าประเวณี²⁶

ในส่วนของการกำหนดโทษผู้กระทำความผิด กฎหมายได้ระบุลงโทษการกระทำที่เป็นการส่งเสริมให้ค้าประเวณี เช่น การซื้อเชิญสาวารณชน การเปิดสถานที่เพื่อการค้าประเวณี การให้เงินทุนและที่ดินเพื่อการค้าประเวณี การทำสัญญาที่ประสงค์ให้บุคคลเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี รายละเอียดดังนี้

²⁴ Prevention Prostitution Law 1959 Section 2

²⁵ Wakabayashi Tsubasa, *supra* note 17, p.172

²⁶ ธนพร เอมศิรินันท์, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 13*, น.9-10.

ความผิดที่ลงโทษผู้ค้าประเวณี มาตรา 5 ความผิดฐานเชื่อเชิญสาธารณชน บัญญัติว่า “ผู้ใด กระทำผิดดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเอง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 เยน

- (1) ผู้ใดชักชวนที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้อง หรือการติดต่อเพื่อการค้าประเวณี
- (2) ผู้ใดติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนน หรือสาธารณสถาน เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี
- (3) ผู้ใดโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้อง หรือการติดต่อ เพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น”

ความผิดลงโทษบุคคลอื่นที่ส่งเสริมให้มีการค้าประเวณี เช่น มาตรา 6 ความผิด เชื้อเชิญสาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของผู้อื่น บัญญัติว่า “มาตรา 6 ผู้ใดกระทำผิด ดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 50,000 เยน

- (1) ผู้ใดชักชวน เพื่อการค้าประเวณี
- (2) ผู้ใดติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนน หรือสาธารณสถาน เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี
- (3) ผู้ใดโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะ”

มาตรา 7 ความผิดลงโทษฐานเป็นธุระจัดหาผู้อื่นเพื่อการค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปยังบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 เยน

ผู้ใดขู่เชิญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่น นั้นกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 เยน”

มาตรา 8 ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำผิดมาตรา 7 และได้เงินทั้งหมดหรือบางส่วนจากการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 เยน

ถ้าผู้กระทำผิดมาตรา 7 เป็นญาติของผู้กระทำการค้าประเวณี และได้เงินทั้งหมด หรือบางส่วนจากการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 เยน”

มาตรา 9 ความผิดฐานให้เงินทุน เพื่อสนับสนุนการค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดให้เงิน หรือของมีค่า แก่บุคคลกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 เยน”

มาตรา 10 ความผิดฐานทำสัญญาให้ผู้อื่นกระทำการค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดให้ผู้อื่นทำสัญญาเพื่อกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 เยน”

มาตรา 11 ความผิดฐานให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณี บัญญัติว่า “(1) ผู้ใดให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 เยน ... (2) ผู้ใดเป็นเจ้าของธุรกิจให้เช่าสถานที่ เพื่อการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน

มาตรา 12 ความผิดฐานให้ผู้ครอบครองกระทำการค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดให้ผู้อื่นซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมของตนเอง หรือผู้ครอบครองสถานที่ของตนเอง จัดการกระทำการค้าประเวณีในสถานที่ที่ตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน”

มาตรา 13 ความผิดฐานให้ทุนในการประกอบการค้าประเวณี บัญญัติว่า “ผู้ใดลงทุน หรือให้ที่ดิน หรืออาคาร เพื่อการค้าประเวณี ตามมาตรา 11(2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 เยน

ผู้ใดลงทุน หรือให้ที่ดิน หรืออาคาร เพื่อการค้าประเวณี ตามมาตรา 12 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน”

ในส่วนของมาตรการสังคมสงเคราะห์ พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้อำนาจศาลสั่งรอกาลงโทษ และสั่งให้ผู้ค้าประเวณีที่อายุเกินกว่า 20 ปี ที่กระทำความผิดตามมาตรา 5 ฐานซื้อเชิงุสธารณชน ไปฝึกอบรมได้²⁷ เป็นเวลา 6 เดือน²⁸ และพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจหัวหน้าสถานที่ฝึกอบรมสามารถสำรวจที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน ที่อื่นๆ รวมทั้งขอความช่วยเหลือจากบุคคลรอบตัวของผู้กระทำความผิดได้ เมื่อหัวหน้าสถานที่ฝึกอบรมเห็นสมควรว่า ควรปรับวิถีชีวิตของผู้กระทำความผิด²⁹

จากการศึกษาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของญี่ปุ่นฉบับนี้ เห็นได้ว่า ได้กำหนดนิยามของการค้าประเวณีไว้เป็นความหมายอย่างแคบที่หมายถึงเฉพาะการร่วมประเวณีระหว่างผู้ค้าประเวณีและลูกค้าเท่านั้น จึงจะผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ แต่

²⁷ Prevention Prostitution Law 1959 Section 17

²⁸ Prevention Prostitution Law 1959 Section 18

²⁹ Prevention Prostitution Law 1959 Section 24

กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดโทษสำหรับการขายบริการทางเพศและการซื้อบริการทางเพศไว้ กล่าวคือ เป็นเพียงการบัญญัติกฎหมายห้ามไว้อย่างลอยๆ แต่กฎหมายมุ่งลงโทษการกระทำอันเป็นการส่งเสริมการค้าประเวณี ทั้งกระทำโดยผู้ค้าประเวณีเองและบุคคลอื่น กล่าวคือ มีการลงโทษผู้ค้าประเวณีในกรณีเชื่อเชิญหาลูกค้าในที่สาธารณะ และมีการลงโทษผู้ซึ่งเป็นธุระจัดหา เชื่อชวนหาลูกค้าให้ผู้ค้าประเวณี จัดหาเงินทุน ทุนต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณี เป็นต้น นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้มองผู้ค้าประเวณีและหญิงที่เสี่ยงต่อการค้าประเวณีว่าเป็นเหยื่อจากการถูกลิดรอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับมาตรการสังคมสงเคราะห์ฝึกอบรมในสถานที่ฝึกอบรม อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า มาตรการสังคมสงเคราะห์ให้ผู้ค้าประเวณีฝึกอบรมนั้นเป็นกระบวนการหลังจากการดำเนินคดีในชั้นศาลแล้ว เหมือนเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ของไทย

ประการที่สอง กฎหมายควบคุมธุรกิจบางประเภทที่ขัดต่อศีลธรรมของสังคม (Law Concerning Enterprise Affecting Public Mores 1985)

ประเทศญี่ปุ่นยอมรับสิทธิทางเพศและสิทธิในการดำเนินชีวิตในสังคมของชาย ซึ่งมีฐานะเหนือกว่าหญิง และเห็นว่า ผู้ชายต้องได้รับการปลดปล่อยความต้องการทางเพศ ความเครียดจากการทำงาน จึงก่อให้เกิดธุรกิจสถานบันเทิง สถานบริการที่มีการบริการสนองความต้องการทางเพศแก่ชายญี่ปุ่นเกิดขึ้นหลายรูปแบบ จนเป็นอุตสาหกรรมทางเพศขนาดใหญ่ในแถบเอเชีย ประเทศญี่ปุ่นจึงออกกฎหมายควบคุมและรับรองธุรกิจสถานบันเทิง สถานบริการซึ่งเป็นธุรกิจที่ขัดต่อศีลธรรมทางสังคม โดยกฎหมายฉบับนี้ให้คำนิยามแก่สถานบริการอาบอบนวดไว้ว่า “ธุรกิจที่ให้บริการลูกค้าโดยสัมผัสร่างกายของเพศตรงข้ามในห้องส่วนตัวของสถานอาบอบนวดทั่วไป” นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดสถานที่ตั้งสำหรับธุรกิจนี้ไว้ โดยห้ามไม่ให้ตั้งอยู่ในเขตที่พักอาศัย หรือเขตอื่นๆบางแห่ง เช่น เขตโรงเรียน หรือสถานที่ทำการของรัฐบาล ซึ่งมีผลให้เขตการปกครองต่างๆต้องกำหนดเขตพื้นที่สำหรับที่ตั้งของธุรกิจประเภทนี้³⁰ ดังนั้น ธุรกิจที่เน้นผ่อนคลายความกำหนดแก่ชายที่หลีกเลี่ยงการบริการร่วมประเวณี แต่อยู่ในรูปแบบของการกระทำทางเพศในรูปแบบอื่น เช่น การใช้ปาก การร่วมเพศทางทวาร การจูบได้ เป็นต้น ธุรกิจดังกล่าวเหล่านี้ได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมายและไม่ผิดกฎหมายการค้าประเวณี

กล่าวโดยสรุป ตามประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นพบว่า ประเทศญี่ปุ่นได้รับรอง ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายตั้งแต่ยุคสมัยคามาคุระ และมีการจัดเขตพื้นที่ตั้ง

³⁰ กอบกุล ราชะนาคร, การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการค้าหญิง, (กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2538), น.48-49.

สถานบริการค้าประเวณีไว้ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดของฝ่ายพันธมิตร ซึ่งเป็นบุคคลจากประเทศตะวันตกเรียกร้องให้มีการยกเลิกระบบการค้าประเวณีตามกฎหมาย โดยสอดคล้องกับกระแสสังคมทางตะวันตกในขณะนั้นที่มีการรณรงค์ให้ประเทศต่างๆ ยกเลิกระบบการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี ทำให้ประเทศญี่ปุ่นต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีให้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปฏิเสธไม่ได้ว่า ธุรกิจผ่อนคลายความกำหนดแก่เพศชายเป็นสิ่งที่จำเป็นในสังคมญี่ปุ่น จึงมีการออกกฎหมายรับรอง ควบคุมสถานบริการ สถานบันเทิงเหล่านี้ให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีการจัดพื้นที่จัดตั้ง ซึ่งมีข้อสังเกตว่า ธุรกิจเหล่านี้มีฐานะถูกต้องตามกฎหมายและไม่ผิดกฎหมายค้าประเวณี เพราะการค้าประเวณีหมายถึงการร่วมประเวณีระหว่างผู้ชายและผู้ซื้อเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยจะเห็นได้ว่า ประวัติศาสตร์และสถานการณ์การค้าประเวณีของญี่ปุ่นและของไทยมีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายแต่ในขณะเดียวกันก็ให้การรับรองธุรกิจอุตสาหกรรมทางเพศต่างๆ แต่สิ่งที่แตกต่างคือ อุตสาหกรรมทางเพศของญี่ปุ่นมีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งกฎหมายควบคุมและกฎหมายการค้าประเวณี แต่ในประเทศไทย ธุรกิจสถานบันเทิง สถานบริการที่แอบแฝงการค้าประเวณีเหล่านี้ถูกต้องตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 แต่มีการแอบแฝงการค้าประเวณีอันเป็นการกระทำผิดกฎหมายการค้าประเวณี พ.ศ.2539 และพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

3.1.3 ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์มีนโยบายห้ามการค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีอาจถูกรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาได้ แต่ก็ยังปรากฏการค้าประเวณีอย่างแพร่หลายในสังคม ทั้งในรูปแบบของการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการต่างๆ เช่น บาร์ ร้านอาหารไอเกะ สถานอบอบนวด (Massage Parlors) และการค้าประเวณีโดยตรงในสถานการณ์การค้าประเวณี การค้าประเวณีตามท้องถนน หรือบริการเอสเคอร์ต³¹ และปรากฏการค้าประเวณีในเมืองต่างๆ เช่น เมือง Olongapo, เมือง Angeles, เมือง Legazpi ใน Albay, เมือง Pasay และ Subic bay in Zambales ทั้งนี้ เมือง Olongapo และเมือง Angeles เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงด้านการค้าประเวณีมากที่สุดในช่วงระหว่างที่กองทัพ

³¹ “PROSTITUTION IN THE PHILIPPINES,” Retrieved on 15 March 2018, from http://factsanddetails.com/southeast-asia/Philippines/sub5_6e/entry-3895.html

สหรัฐอเมริกาตั้งฐานทัพที่ Subic Bay, Naval Base, Clark air base³² กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การค้าประเวณีฟิลิปปินส์เจริญรุ่งเรืองสูงสุดในยุคที่กองทัพสหรัฐอเมริกามาตั้งฐานทัพ ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

ในทศวรรษที่ 1500 ช่วงสมัยฟิลิปปินส์เป็นอาณานิคมของประเทศสเปน เกิดปรากฏการณ์การค้าทาสระหว่างฟิลิปปินส์ ทะเลแคริบเบียน และสเปน ทาสชาวฟิลิปปินส์ถูกขายในฐานะเป็นวัตถุทางเพศให้แก่สถานการณ์การค้าประเวณีของยุโรป ต่อมาแม้ปี ค.ศ.1591 Pope Gregory XIV ประกาศเลิกทาสในประเทศฟิลิปปินส์ ส่งผลให้คนชนชั้นกลางชาวยุโรปอพยพไปยังหมู่เกาะแทน แต่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากชาวฟิลิปปินส์ยังคงปรากฏอยู่เช่นเดิม ต่อมา ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1941-1944) กองทัพญี่ปุ่นบังคับหญิงชาวฟิลิปปินส์จากเมืองมะนิลา เพื่อไปเป็น หญิงบำเรอกาม (Comfort Women) แก่ทหารชาวญี่ปุ่น ต่อมาเดือนตุลาคม ค.ศ.1945 กองทัพสหรัฐอเมริกาได้ปลดปล่อยฟิลิปปินส์ให้เป็นอิสระจากจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น และทหารอเมริกาได้กลับไปยังสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการทอดทิ้งหญิงฟิลิปปินส์และลูกที่มีเชื้อสายอเมริกัน คนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม มีฐานะเป็นคนชายขอบของสังคม ทำให้เกิดปรากฏการณ์การค้าประเวณีชั่วคราว (Part-time prostitutes) เพื่อหาเงินมาดำรงชีพ³³

ในปี ค.ศ.1947 ช่วงสงครามเวียดนาม ประธานาธิบดี Roxas ได้ตกลงมอบพื้นที่ฐานทัพทหาร 22 แห่ง ให้แก่สหรัฐอเมริกา ทำให้ต่อมาได้มีการจัดตั้งฐานทัพทหารสหรัฐอเมริกาขนาดใหญ่ 2 แห่งทางตอนเหนือของกรุงมะนิลา ได้แก่ Naval Subic Bay และ Clark Air Force Base ทำให้เมือง Angeles ซึ่งใกล้กับฐานทัพ Clark Air Force Base กลายเป็นเมืองธุรกิจทางเพศขนาดใหญ่ซึ่งประกอบไปด้วยธุรกิจบันเทิงสำหรับผู้ใหญ่ บาร์ และการค้าประเวณี สื่อลามก ธุรกิจการท่องเที่ยวทางเพศ (Sex Tour)³⁴ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ธุรกิจทางเพศ รวมทั้งการค้าประเวณีในฟิลิปปินส์ได้รับแรงกระตุ้นให้มีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในช่วงสงครามเวียดนาม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการที่อนุญาตให้ทหารสหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพ และเป็นต้นกำเนิดก่อให้เกิดธุรกิจทางเพศ สถานบันเทิง สถานบริการต่างๆมากมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของทหารสหรัฐอเมริกา

³² “Prostitution and sex tourism,” Retrieved on 15 March 2018, from <https://www.roughguides.com/destinations/asia/philippines/travel-essentials/prostitution-sex-tourism/>

³³ *Supra note 31.*

³⁴ *Ibid.*

ในปัจจุบัน ผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร คมนาคม และการท่องเที่ยว ทำให้ผู้ค้าประเวณีมักย้ายไปประกอบอาชีพค้าประเวณีตามเมืองใหญ่ๆ ซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว รูปแบบการค้าประเวณี มักจะพบใน 3 รูปแบบ ได้แก่³⁵

ประการแรก ผู้ค้าประเวณีตามท้องถนน (Streetwalkers) ซึ่งบางส่วนประกอบอาชีพด้วยตนเอง ไม่มีนายหน้าเอเยนต์ บางส่วนมีนายหน้าคอยควบคุม และเป็นรูปแบบการค้าประเวณีที่มีความปลอดภัยต่ำ เพราะต้องทำงาน หาลูกค้าตามท้องถนน สถานที่สาธารณะ

ประการที่สอง ผู้ค้าประเวณีในรูปแบบของพนักงานบริการตามสถานบันเทิง สถานบริการแอบแฝงต่างๆ ซึ่งอาจเป็นพนักงานบาร์ พนักงานต้อนรับ พนักงานบริการในสถานบันเทิง กลางคืน พนักงานนวด นักเต้นระบำ ผู้ค้าประเวณีรูปแบบนี้มีจำนวนมากที่สุด รวมถึงผู้ค้าประเวณีในสถานบันเทิง โดยมีฐานะเปรียบเสมือนลูกจ้าง มีผู้จัดการสถานบันเทิงเป็นผู้ควบคุมกำหนดราคาให้แก่ผู้ค้าประเวณี การค้าประเวณีในสถานบันเทิงแอบแฝงเหล่านี้มีความมั่นคงและปลอดภัยกว่าการค้าประเวณีตามท้องถนน แต่ทว่าผู้ค้าประเวณีไม่สามารถต่อรองราคากับลูกค้าและไม่สามารถปฏิเสธลูกค้าที่ตนไม่พอใจได้

ประการที่สาม นางโทรศัพท์ (Call Girls) ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอิสระ โดยไม่มีนายหน้า หรือเอเยนต์ควบคุม ผู้ค้าประเวณีประเภทนี้มักจะโฆษณาหาลูกค้าตามนิตยสารต่างๆ โดยบรรยายในลักษณะของเพื่อนเที่ยวหรือเอสคอร์ต สำหรับลูกค้าที่มีฐานะสามารถจ่ายค่าบริการในราคาที่สูงกว่าประเภทอื่นๆได้ บ้างก็โฆษณาหาลูกค้าผ่านการบอกเล่าจากคนขับรถแท็กซี่ ผู้จัดการเจ้าของสถานบันเทิง รวมทั้งพนักงานขนกระเป๋าในโรงแรม ซึ่งกรณีนี้ผู้ค้าประเวณีจะต้องแบ่งค่านายหน้าให้แก่ผู้หาลูกค้าให้ด้วย

นอกจากนี้ ประเทศฟิลิปปินส์ยังประสบปัญหาธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณี (Sex Tourism) ซึ่งเป็นธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาลในฟิลิปปินส์ แต่ผู้ค้าประเวณีในธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อการค้าประเวณีนี้มักเป็นเด็ก³⁶

สำหรับบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในฟิลิปปินส์ พบว่า ประเทศฟิลิปปินส์ได้ให้คำนิยามของผู้ค้าประเวณีไว้ว่า “ผู้ค้าประเวณี คือ ผู้หญิงยอมเข้าร่วมประเวณีหรือกระทำทางเพศอันตอบสนองความใคร่กามารมณ์ เพื่อเงิน หรือกำไร ผลตอบแทน โดยได้กระทำเป็น

³⁵ *Ibid.*

³⁶ *Supra note 31.*

ประจำ”³⁷ และประเทศฟิลิปปินส์ได้กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และผู้ค้าประเวณีจะถูกลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 202 ซึ่งบัญญัติว่า “...เพื่อประโยชน์ของมาตรานี้ ผู้ค้าประเวณี คือ ผู้หญิงยอมเข้าร่วมประเวณีหรือกระทำทางเพศอันตอบสนองความใคร่กามารมณ์ เพื่อเงินหรือกำไรผลตอบแทน โดยได้กระทำเป็นประจำ...บุคคลผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ ต้องถูกระวางโทษจำคุกกระยะสั้น 1-30 วัน หรือปรับไม่เกิน 200 pesos ในกรณีที่กระทำผิดซ้ำ ต้องระวางโทษจำคุก 1 เดือน-6 เดือน หรือปรับ 200-2,000 pesos หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามดุลพินิจของศาล”³⁸ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัตินี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักและถูกเสนอให้ได้รับการแก้ไข เนื่องจาก บทบัญญัตินี้เป็นการกำหนดความรับผิดชอบแก่ผู้ค้าประเวณี และลงโทษผู้ค้าประเวณีเสมือนเป็นอาชญากร องค์การสตรีของฟิลิปปินส์ได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายยกเลิกบทบัญญัติมาตรานี้ โดยเรียกร้องให้พิจารณา และปฏิบัติแก่ผู้ค้าประเวณีในฐานะที่เป็นเหยื่อของระบบการค้าประเวณี ไม่สมควรถูกลงโทษทางอาญาแต่อย่างใด และมุ่งกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี รวมทั้งผู้ซื้อบริการทางเพศ เพื่อเป็นมาตรการลดอุปสงค์ (Demand) ในธุรกิจทางเพศ และเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรและบริการช่วยเหลือเหยื่อการค้าประเวณี เช่น เสนอให้มีจัดตั้งสถานที่ให้คำปรึกษาทางด้านร่างกายและจิตใจ ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อได้รับการชดเชยจากผู้กระทำความผิดแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี จัดตั้งหลักสูตรอบรมฝึกอาชีพ เพื่อสร้างโอกาสในการทำงานต่อไป ประกอบกับมีการสำรวจในปี ค.ศ.1998 พบ จำนวนผู้ค้าประเวณีในประเทศฟิลิปปินส์ ทั้งหมด 400,000-500,000 คน ซึ่งเป็นเด็กถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี 75,000 คน ส่วนในปี 2004 และปี ค.ศ.2005 พบจำนวนหญิงซึ่งถูกแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี 600,000 คน 800,000 คนตามลำดับ ทำให้เกิดการเรียกร้อง

³⁷ Philippines Revised Penal Code Section 202 Prostitution “women who, for money or profit, habitually indulge in sexual intercourse or lascivious conduct, are deemed to be prostitutes.”

³⁸ Republic Act No. 10158 2011 Article. 202. Prostitutes; Penalty. – For the purposes of this article, women who, for money or profit, habitually indulge in sexual intercourse or lascivious conduct, are deemed to be prostitutes. “Any person found guilty of any of the offenses covered by this article shall be punished by arresto menor or a fine not exceeding 200 pesos, and in case of recidivism, by arresto mayor in its medium period to prison correctional in its minimum period or a fine ranging from 200 to 2,000 pesos, or both, in the discretion of the court.”

แก้ไขกฎหมายและสถานการณ์ค้าประเวณีที่รุนแรง ต่อมาปี ค.ศ.2011 ได้มีการออกพระราชบัญญัติฉบับที่ 10158 ให้การยกเลิกบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 202 เฉพาะในส่วนความผิดอาญาแก่คนเร่ร่อน แต่ยังคงกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีไว้เช่นเดิม ต่อมาในปี ค.ศ.2012 ได้ออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการค้ามนุษย์ (The Anti-Trafficking in Persons) ลงโทษผู้ค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ต่างๆ รวมถึง แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี และกำหนดมาตรการช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิของเหยื่อค้ามนุษย์³⁹

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี องค์กรสิทธิสตรี คณะกรรมการคุ้มครองผู้หญิง (Philippines Commission of Women) ได้มีความพยายามเรียกร้องให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 202 ที่ลงโทษผู้ค้าประเวณี และให้ออกพระราชบัญญัติป้องกันการค้าประเวณี เพื่อบังคับใช้แก้ไขปัญหาค้าประเวณีโดยเฉพาะ และเห็นว่ากฎหมายมีอยู่ในปัจจุบันไม่ได้ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศ สถานบริการที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง ซึ่งเป็นฝ่ายอุปสงค์ในระบบการค้าประเวณี จึงมีความพยายามเสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันการค้าประเวณี (Anti-Prostitution Law) ในปี ค.ศ.2013 และ 2015 โดยตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันการค้าประเวณี ค.ศ.2015 มองว่า การค้าประเวณีทั้งระบบเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ผู้หญิงและเด็กเป็นเหยื่อของการค้าประเวณีที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐ มิใช่เป็นอาชญากร และมีเจตนาารมณ์กำจัดกาแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีในเด็ก ผู้หญิง ชาย และกำจัดความรุนแรงที่เกิดจากความแตกต่างทางเพศ โดยได้ยึดถือแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีสมัยใหม่ (Neo-Abolitionist) กล่าวคือ ต้องการให้ยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี แต่กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี รวมถึงผู้ซื้อบริการทางเพศ อีกทั้ง ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังต้องการลงโทษเทศบาล องค์กรส่วนท้องถิ่นที่ปล่อยปละละเลยให้มีการค้าประเวณีในเขตอำนาจตน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังไม่ได้รับการพิจารณาและถูกประกาศใช้

ดังนั้น กฎหมายการค้าประเวณีของประเทศฟิลิปปินส์ยังคงลงโทษผู้ค้าประเวณี และการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีจะบังคับใช้ตามกฎหมายที่มีอยู่ประกอบกัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 202 ซึ่งบัญญัติห้ามการค้าประเวณี บัญญัติไว้ว่า “เพื่อประโยชน์ของมาตรานี้ ผู้ค้าประเวณี คือ ผู้หญิงยอมเข้าร่วมประเวณีหรือกระทำทางเพศอันตอบสนองความใคร่กามารมณ์ เพื่อเงินหรือกำไร ผลตอบแทน โดยได้กระทำเป็นประจำ...บุคคล

³⁹ Expanded Anti-Trafficking in Persons Act of 2012, Republic Act No.10364

ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 211 ต้องถูกระวางโทษจำคุกกระยะสั้น 1-30 วัน หรือปรับไม่เกิน 200 pesos ในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำ ต้องระวางโทษจำคุก 1 เดือน-6เดือน หรือปรับ 200-2,000 pesos หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามดุลพินิจของศาล”⁴⁰

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ความผิดฐานค้าทาสผิวขาว บัญญัติให้⁴¹ “บุคคล โดยตนมีอำนาจเหนืออีกบุคคล เข้าเกี่ยวข้องกับธุรกิจ หรือได้รับรายได้ส่วนแบ่งจากการค้าประเวณี หรือ ให้ความสะดวกบริการแก่ผู้อื่น เพื่อการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุก 8-12 ปี”

บทบัญญัติแมกนาคาร์ตา (The Magna Carta of Women)หรือพระราชบัญญัติที่ 9710 บัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นการกระทำใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง ซึ่งผู้หญิงจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง ทั้งนี้ บทบัญญัติแมกนาคาร์ตาให้อำนาจรัฐสามารถกระทำการแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกเพศหญิงชาย ซึ่งถ้าพิจารณาจากบทบัญญัติแมกนาคาร์ตาก็แสดงให้เห็นว่า บทบัญญัติแมกนาคาร์ตาก็ให้อำนาจรัฐในการแก้ไขยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 202 ด้วย

พระราชบัญญัติป้องกันการค้ามนุษย์ (The Anti-Trafficking in Persons Act) ได้ให้คำนิยามการค้าประเวณีไว้ว่า “การกระทำ การแลกเปลี่ยน หรือการกระทำใดเกี่ยวกับใช้บุคคลหนึ่งร่วมประเวณี หรือ กระทำเพื่อสนองความใคร่ โดยแลกเปลี่ยนกับเงิน หรือผลประโยชน์อื่นใด”⁴²

⁴⁰ Republic Act No. 10158 2011 Article. 202. Prostitutes; Penalty. – For the purposes of this article, women who, for money or profit, habitually indulge in sexual intercourse or lascivious conduct, are deemed to be prostitutes. “Any person found guilty of any of the offenses covered by this article shall be punished by arresto menor or a fine not exceeding 200 pesos, and in case of recidivism, by arresto mayor in its medium period to prison correctional in its minimum period or a fine ranging from 200 to 2,000 pesos, or both, in the discretion of the court.”

⁴¹ Revised Penal Code Article. 341. White slave trade. — “ The penalty of prison mayor in its medium and maximum period shall be imposed upon any person who, in any manner, or under any pretext, shall engage in the business or shall profit by prostitution or shall enlist the services of any other for the purpose of prostitution.”

⁴² The Anti-Trafficking in Persons Act amended by Republic Act 10364 Section 3 (c) “Prostitution – refers to any act, transaction, scheme or design involving the use

อีกทั้ง ยังกำหนดความผิดอาญาแก่การบังคับใช้เหยื่อค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี การกระทำซัฟฟาล์อบุคคลไปเพื่อการแสวงหาประโยชน์ต่างๆ⁴³ นอกจากนี้ มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิเหยื่อการค้ามนุษย์ เช่น การคุ้มครองทางกฎหมายแก่ผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์⁴⁴

พระราชกฤษฎีกาเมือง Quezon ที่ SP.-1516 กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีเป็นเหยื่อการบังคับใช้โทษทางอาญาใช้บังคับแก่พ่อเล้า แม่เล้า หรือผู้ซื้อบริการทางเพศเท่านั้น และกำหนดให้เมืองต้องมีบริการช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี เช่น โครงการช่วยเหลือด้านการศึกษาและการเงิน การอบรมฝึกอาชีพ สนับสนุนด้านการเงินแก่การลงทุนทำธุรกิจ บริการด้านสุขภาพ ให้คำปรึกษาและสถานที่พักถึงชั่วคราว⁴⁵

โดยสรุป จากการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของประเทศฟิลิปปินส์พบว่า ยังคงมีความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ทั้งพ่อเล้า แม่เล้า แมงดาและนักค้ามนุษย์ แต่ไม่มีพระราชบัญญัติเฉพาะที่นำมาบังคับใช้แก้ไขปัญหาการค้าประเวณี การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันใช้กฎหมายหลายฉบับประกอบกัน อีกทั้ง มีข้อน่าสังเกตว่า ไม่มีบทบัญญัติลงโทษฐานประกอบกิจการค้าประเวณี หรือ บทบัญญัติควบคุมไม่ให้มีการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการต่างๆ การค้าประเวณีในฟิลิปปินส์จึงยังคงปรากฏในสถานบริการแอบแฝงต่างๆ

3.2 กลุ่มประเทศล้มล้างการค้าประเวณี

กลุ่มประเทศในหัวข้อนี้มีเจตนารมณ์ต้องการกำจัดการค้าประเวณีให้สิ้นไป โดยเป็นกลุ่มประเทศที่ไม่ได้มีบทบัญญัติห้ามการค้าประเวณีอย่างชัดเจนเหมือนกันกลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณี แต่ยังคงมีบทบัญญัติความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีในกรณีที่เกิดการบางอย่างเท่านั้น

of a person by another, for sexual intercourse or lascivious conduct in exchange for money, profit or any other consideration.”

⁴³ The Anti-Trafficking in Persons Act amended by Republic Act 10364 Section 11

⁴⁴ The Anti-Trafficking in Persons Act amended by Republic Act 10364 Section 17

⁴⁵ Philippines Commission on Women, “Enacting the Anti-Prostitution Law: Amending Articles 202 and 341 of the Revised Penal Code (RPC),” Retrieved on 12 January 2018, from <http://pcw.gov.ph/wpla/enacting-anti-prostitution-law-amending-articles-202-and-341-revised-penal-code-rpc>

อย่างไรก็ตาม กลุ่มประเทศในหัวข้อนี้ที่ไม่มีบทบัญญัติรับรองการค้าประเวณีให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างชัดเจน หรือขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี รวมถึงบางประเทศในกลุ่มนี้ไม่มีบทบัญญัติความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ในหัวข้อนี้จึงสามารถแบ่งกลุ่มประเทศกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีกับกลุ่มประเทศไม่ได้กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ดังนี้

3.2.1 กลุ่มประเทศกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี

ตามหัวข้อนี้จะกล่าวถึง กลุ่มประเทศที่แม้ตามบทบัญญัติกฎหมายจะไม่ได้กำหนดห้ามการค้าประเวณีอย่างชัดเจน แต่ก็บัญญัติให้การกระทำบางประการของผู้ค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นบทบัญญัติห้ามการค้าประเวณีภายใต้เงื่อนไขอย่างแคบ

3.2.1.1 ประเทศอังกฤษ

กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสหราชอาณาจักร ซึ่งประกอบด้วย ประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์ กำหนดให้การค้าประเวณีในตนเองหรือการแลกเปลี่ยนบริการทางเพศกับเงินเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย แต่กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี เช่น การเชิญชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะ (Soliciting and Loitering) การที่ลูกค้าใช้ยานพาหนะวนหาผู้ค้าประเวณีในพื้นที่สาธารณะ (Kerb crawling) การดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีหรือผู้เป็นรัฐระจัดการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดในลำดับต่อไป นอกจากนี้ ในประเทศอังกฤษและเวลส์ได้กำหนดความรับผิดแก่ลูกค้าผู้ใช้บริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีซึ่งถูกบังคับหรือค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ โดยกำหนดให้เป็นความรับผิดเด็ดขาด (Strict liability) กล่าวคือ ไม่คำนึงถึงว่าลูกค้ารู้หรือไม่ว่าผู้ค้าประเวณีคนดังกล่าวเป็นผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ อย่างไรก็ตาม แม้กิจกรรมรอบการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในประเทศอังกฤษ แต่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และยังคงปรากฏสถานการค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก ภายใต้รูปแบบของสถานอบอบนวดในเมืองใหญ่ต่างๆ เช่น เมือง Manchester และ London รวมถึงในรูปแบบของการค้าประเวณีตามท้องถนน บริการเอสคอร์ต การค้าประเวณีในสถานบริการชานา ที่อยู่อาศัยส่วนตัว และในปัจจุบัน พบการค้าประเวณีในรูปแบบที่เรียกว่า “Pop-up Brothels” คือ การเช่าสถานที่อาศัยชั่วคราวเพื่อดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีชั่วคราว และมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ตลอดเวลา⁴⁶

⁴⁶ “Sexual exploitation of women in 'pop-up brothels' is widespread, report says,” Retrieved on 2 July 2018, from <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/may/21/sexual-exploitation-uk-women-pop-up-brothels-report>

อนึ่ง จากการศึกษาพบว่า ในปี ค.ศ.2004 มีการสำรวจอายุของผู้ค้าประเวณีตามท้องถนน พบว่า ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนี้เมื่ออายุ 21 ปี และในปี ค.ศ. 2015 มหาวิทยาลัยลีดส์ (University of Leeds) ได้เผยแพร่งานวิจัยกล่าวว่า จำนวนร้อยละ 71 ของผู้ค้าประเวณีทั้งหมดเคยประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานด้านสุขภาพ การศึกษา มูลนิธิ งานด้านสังคมและเด็ก และร้อยละ 53 ของจำนวนผู้ค้าประเวณีทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี⁴⁷ นอกจากนี้ ในปี ค.ศ.2016 คณะกรรมการ Home affairs เปิดเผยแพร่ผลสำรวจว่า ในประเทศอังกฤษมีผู้ค้าประเวณีประมาณ 70,000 คนซึ่งมีรายได้ประมาณ 2,000 ปอนด์ต่อสัปดาห์ โดยผู้ค้าประเวณีมักคิดค่าบริการทางเพศครั้งละ 78 ปอนด์ และให้บริการแก่ลูกค้าประมาณ 25 คนต่อสัปดาห์ โดยผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพตามท้องถนน และบางส่วนทำงานในสถานการค้าประเวณีสถานอาบอบนวดที่ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งถูกต้องตามกฎหมาย⁴⁸

ส่วนวิวัฒนาการเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศอังกฤษ จากการศึกษาพบว่า ในสมัยยุคกลาง (Medieval period) ปี ค.ศ.1161 รัฐสภาภายใต้การปกครองของกษัตริย์เฮนรี่ที่ 2 ออกกฎหมายกำหนดให้บาทหลวงประจำเมือง Winchester มีอำนาจออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ค้าประเวณีในเขตซัทเวิร์ค (Sounthwark) ของ London และสถานการค้าประเวณีจะต้องถูกตำรวจหรือ เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้มีอำนาจตามกฎหมายตรวจสอบสถานการค้าประเวณีเป็นประจำทุกสัปดาห์ และสถานการค้าประเวณีไม่สามารถเรียกเก็บค่าใช้บริการห้องจากผู้ค้าประเวณีเกิน 15 pence ต่อสัปดาห์ได้ นอกจากนี้ สถานการค้าประเวณีไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดในวันหยุดและต้องไม่มีการบังคับให้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ส่วนผู้ค้าประเวณีไม่ได้รับอนุญาตให้แต่งงานได้ และไม่สามารถพักหรืออาศัยในสถานการค้าประเวณีได้ อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีต้องให้บริการแก่ลูกค้าตลอดทั้งคืนการทำงาน ซึ่งจากการกฎหมายดังกล่าวนี้ ทำให้บาทหลวงผู้ปกครองได้รับรายได้มหาศาล อนึ่ง กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดผู้ค้าประเวณีในเมือง London ให้ปรากฏอยู่เฉพาะในเขตซัทเวิร์ค (Sounthwark) เท่านั้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1277 ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานการค้าประเวณีถูกห้ามไม่ให้พักอาศัยอยู่ภายในเขตกำแพงเมือง ซึ่งถือได้

⁴⁷ “ Most sex workers have had jobs in health, education or charities – survey,” Retrieved on 12 January, from <https://www.theguardian.com/society/2015/feb/27/most-sex-workers-jobs-health-education-charities-survey>

⁴⁸ UK Parliament, “Prostitution Content: Conclusions and recommendations,” Retrieved on 12 January 2018, from <https://publications.parliament.uk/pa/cm201617/cmselect/cmhaff/26/2609.htm>

ว่า เป็นการกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีเป็นพลเมืองชายขอบ ต่อมาปี ค.ศ.1310 กษัตริย์ Edward ที่ 2 มีพระบรมราชโองการให้มีการกำจัด ล้มล้างสถานการค้าประเวณีในเมือง London ทั้งหมด ส่วนเมืองอื่นในประเทศอังกฤษก็ยังมีสถานการค้าประเวณี โดยสถานการค้าประเวณีบางแห่งได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมายและดำเนินกิจการอย่างเปิดเผย และผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้ทำงานในสถานการค้าประเวณีก็จะได้รับอนุญาตให้ค้าประเวณีได้เฉพาะสถานที่ ถนนบางแห่งโดยเฉพาะเท่านั้น อีกทั้งกฎหมายในสมัยดังกล่าวกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการแต่งกายของผู้ค้าประเวณี โดยผู้ค้าประเวณีจะต้องแต่งกายไม่แตกต่างจากผู้หญิงทั่วไป เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายการค้าประเวณีในประเทศอังกฤษมีความแตกต่างกันในแต่ละเมือง จังหวัด ทั้งนี้ เป็นผลมาจากระบบการปกครองของประเทศที่แต่ละจังหวัดมีอำนาจปกครองตนเอง แยกต่างหากจากรัฐบาลกลางของประเทศอังกฤษ อนึ่ง บทบัญญัติให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้นใช้บังคับจนถึง ค.ศ.1546 เนื่องจากกษัตริย์เฮนรี่ที่ 3 ได้ออกพระบรมราชโองการกำหนดให้สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทั้งนี้ อันเป็นมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคซิฟิลิส ทำให้สังคมเกิดการหวาดกลัวว่าสถานการค้าประเวณีเป็นสถานที่แพร่เชื้อโรคซิฟิลิสดังกล่าว⁴⁹

ต่อมา ในทศวรรษที่ 17 และ 18 มีการกำหนดให้สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ยืดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติ Disorderly House ปี ค.ศ.1751 ต่อมาในทศวรรษที่ 19 ศาสนิกชนของศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ได้รณรงค์ประณามผู้ค้าประเวณีและผู้ให้บริการทางเพศว่าเป็นบุคคลที่เต็มไปด้วยความผิดบาป⁵⁰ และในปี ค.ศ.1824 ได้มีการออกพระราชบัญญัติคนเร่ร่อน (The Vagrancy Act 1824) ซึ่งมีการบัญญัติคำว่า “ผู้ค้าประเวณีโดยปกติธุระ (Common prostitute)” เป็นครั้งแรกในกฎหมายของประเทศอังกฤษ และบัญญัติลงโทษให้ผู้ค้าประเวณีโดยปกติธุระต้องทำงานแรงงานหนักเป็นเวลา 1 เดือน อีกทั้ง พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้ชายซึ่งอยู่อาศัยด้วยรายได้จากหญิงผู้ค้าประเวณีด้วย ต่อมา ในช่วงทศวรรษที่ 19 มุมมองแนวคิดของสังคมประเทศอังกฤษได้มองว่าการค้าประเวณีเป็นปีศาจอย่างร้ายแรงที่อันตรายต่อสังคม เด็กผู้หญิง ผู้ชายอย่างร้ายแรง โดยในช่วงยุควิกตอเรียน (Victorian period) ได้มีการออกพระราชบัญญัติ The Town Police Clauses Act

⁴⁹“ A brief history of brothels,” Retrieved on 12 January 2018, from <https://www.independent.co.uk/news/uk/this-britain/a-brief-history-of-brothels-5336946.html>

⁵⁰ Fraser Joyce, “Prostitution and the Nineteenth Century: In Search of the 'Great Social Evil'”, Retrieved on 12 January 2018, from https://warwick.ac.uk/fac/cross_fac/iatl/reinvention/issues/volume1issue1/joyce/

1847 บัญญัติความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีโดยปกติธุระที่รวมตัวกันในสถานที่สาธารณะใดๆ เช่น ร้านกาแฟ เป็นต้น แม้ในทศวรรษที่ 19 นี้ จะมีบทบัญญัติที่ต่อต้านการค้าประเวณี และสังคมต่อต้านการค้าประเวณีอย่างรุนแรงก็ตาม ในสังคมก็ยังคงปรากฏผู้ค้าประเวณีอยู่ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากความไม่เท่าเทียมรายได้การทำงานของหญิงซึ่งได้รับน้อยกว่าผู้ชาย และงานหนัก ในขณะที่ผู้หญิงส่วนใหญ่รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมดในครอบครัว เป็นบุคคลหลักในการหาเงินเลี้ยงครอบครัว ด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผู้ค้าประเวณีเป็นจำนวนมากในขณะนั้น เพราะเป็นอาชีพที่ไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญและได้รับเงินจำนวนมากในระยะเวลานาน⁵¹ นอกจากนี้ ในยุควิกตอเรียเรียดังกล่าว ยังปรากฏว่าผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่มีกษัตริย์และทำงานในบริเวณแถบอู่อูเรือของ London ซึ่งได้แก่ บริเวณถนน Granby โดยให้บริการทางเพศให้แก่ทหารในกองทัพในอาคารที่พักอาศัยของทหาร ซึ่งไม่มีมาตรการควบคุมป้องกันการแพร่เชื้อโรคติดต่อ และไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย จึงส่งผลให้ทหารในกองทัพบางส่วนติดเชื้อโรคซิฟิลิส ทำให้รัฐบาลพยายามออกกฎหมายให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกกฎหมายเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกองทัพทหาร⁵² จนกระทั่ง ค.ศ. 1860 ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติแพร่ระบาดของโรค (The Contagious Diseases Act) ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนเป็นระบบการให้ใบอนุญาตค้าประเวณีของประเทศฝรั่งเศส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตามกฎหมายนี้ผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และหากตรวจพบว่าผู้ค้าประเวณีคนดังกล่าวเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก็จะถูกจำคุกจนกว่าจะรักษาจนหาย อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัตินี้ถูกต่อต้านจาก โจเซฟิน บัตเลอร์ (Josephine Butler) และ องค์การสตรีนานาชาติ (The Ladies National Association) พระราชบัญญัตินี้จึงถูกยกเลิกไปในปี ค.ศ.1886⁵³ ในขณะที่ ปี ค.ศ.1885 รัฐบาลได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (The Criminal Law Amendment Act 1885) ซึ่งมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีเพิ่มเติม รวมทั้ง การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่การกระทำเป็นธุระจัดหาเด็กหญิงให้ค้าประเวณีโดยวิธีการใช้ยาเสพติด หลอกหลวง บังคับขู่เข็ญ การดำเนินกิจการสถาน

⁵¹ Sigsworth, E. M., 'A Study of Victorian Prostitution and Venereal Disease' in Vicinus: Suffer and Be Still: Women in the Victorian Age, (London: Methuen & Co., 1980), p.81.

⁵² *Ibid*, pp.88-89.

⁵³ "Prostitution and the Contagious Diseases Acts (1864, 1866 and 1869)," Retrieved on 15 January 2018, from <https://herstoria.com/prostitution-and-the-contagious-diseases-acts-1864-1866-and-1869/>

การค้าประเวณีซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และกำหนดเพิ่มอายุที่สามารถให้ความยินยอมทางเพศได้จากเดิม 12 ปี เป็น 16 ปี ทั้งนี้ จุดประสงค์ของการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญานี้ก็เพื่อลดความต้องการการนำเด็กเข้าสู่การค้าประเวณี ต่อมาในทศวรรษที่ 20 ได้มีการออกพระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ 1956 (The sexual offences Act 1956) ซึ่งกำหนดความผิดการดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี และออกบทบัญญัติเพื่อลดการค้าประเวณีตามท้องถนน โดยบัญญัติว่า “เป็นความผิดสำหรับผู้ค้าประเวณีโดยปกติที่เชิญชวนหาลูกค้า หรือ รอลูกค้าตามริมถนนหรือ สถานที่สาธารณะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี หากฝ่าฝืนต้องได้รับโทษจำคุก” ส่งผลให้ผู้ค้าประเวณีตามท้องถนนเปลี่ยนรูปแบบไปเป็น Call girls หรือการค้าประเวณีทางโทรศัพท์ โดยลูกค้ามักโทรศัพท์เรียกผู้ค้าประเวณีมาให้บริการทางเพศ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้เพิ่มโทษสำหรับความผิดการดำรงชีพอาศัยด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี เป็นโทษจำคุก 7 ปี⁵⁴ อีกทั้งได้มีคดีเป็นบรรทัดฐานสำหรับการกระทำสมคบคิดทำลายศีลธรรมของสาธารณะ (Conspiracy to corrupt public morals) โดยคดีนี้ นาย Frederick Charles Shaw ออกนิตยสารชื่อ “the Ladies Directory” ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการติดต่อผู้ค้าประเวณีในลอนดอน ทำให้นาย Frederick Charles Shaw ถูกดำเนินคดีในข้อหาสมคบคิดทำลายศีลธรรมของสาธารณะ และอุทธรณ์ต่อศาลสูงว่าไม่มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าวนี้ อย่างไรก็ตาม ศาลสูงได้ยกอุทธรณ์ของนาย Frederick Charles Shaw⁵⁵ ส่งผลให้จากเกิดความรับผิดทางอาญาขึ้นใหม่อีกบทบัญญัติหนึ่ง ต่อมา พระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ 1985 (The Sexual Offences Act 1985) ได้ออกความรับผิดทางอาญาแก่ลูกค้าซึ่งใช้ยานพาหนะชวนผู้ค้าประเวณีในสถานที่สาธารณะเป็นประจำ ต่อมา ในทศวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดการค้ำมนุษย์อย่างแพร่หลาย รัฐมีความพยายามที่จะจำกัดการค้ำมนุษย์ และการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจมากขึ้น โดยออกพระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ 2003 (The Sexual Offences Act 2003) กำหนดความผิดการค้ำมนุษย์เป็นความผิดฐานใหม่ และในปี ค.ศ. 2004 Home office ศึกษาหาแนวทางเป็ยเบนผู้หญิงออกจากการค้าประเวณีและแนวทางช่วยเหลือผู้ค้าประเวณีออกจากการค้าประเวณี ต่อมาในปี ค.ศ.2008 Home office เสนอบทบัญญัติลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีซึ่งถูกบังคับ หลอกลวง หรือค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ และผู้ซื้อบริการทางเพศอาจถูกลงโทษปรับสำหรับความผิดฐานข่มขืนหากเจตนาซื้อบริการทางเพศ

⁵⁴ “Prostitution and the law in historical perspective: a dialogue,” Retrieved on 15 January 2018, from <http://www.historyandpolicy.org/dialogues/discussions/prostitution-and-the-law-in-historical-perspective-a-dialogue>

⁵⁵ Shaw v. Director of Public Prosecutions. House of Lords [1962] A.C. 220.

จากเหยื่อการค้ามนุษย์⁵⁶ ต่อมา ค.ศ.2009 ได้ออกพระราชบัญญัติ Policing and Crime act 2009 ซึ่งบัญญัติความผิดฐานซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีซึ่งถูกบังคับหรืออยู่ภายใต้ของผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศ และออกความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการค้าประเวณีรวมทั้งมาตรการลงโทษสั่งปิดสถานการค้าประเวณี

สำหรับประเทศอังกฤษมีพระราชบัญญัติ The Policing and Crime Act 2009 กับพระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาทางเพศ 2003 (the sexual offences Act 2003) และ Street offences Act 1959 เป็นบทบัญญัติปัจจุบันที่ใช้เกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยมีหลักการการค้าประเวณีด้วยตนเองไม่ผิดกฎหมาย และการขายบริการทางเพศในสถานการค้าประเวณี โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับดำเนินกิจการควบคุมสถานการค้าประเวณีด้วยไม่มีความผิด แต่ผู้ค้าประเวณีตามท้องถิ่นอาจมีความรับผิดทางอาญา หากกระทำการเชิญชวนหรือยั่วยุหรือชักจูงลูกค้า เพื่อการค้าประเวณีในพื้นที่สาธารณะ นอกจากนี้ กฎหมายยังลงโทษผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี เป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ผู้ใช้บริการทางเพศผู้ค้าประเวณีซึ่งไม่สมัครใจหรืออยู่ภายใต้บังคับของผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศ (แมงดาหรือนายหน้า) ลูกค้าผู้ใช้บริการทางเพศจากบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมทั้งความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในห้องน้ำสาธารณะ การเผยแพร่โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณี การอนุญาตให้เด็กเข้าหรืออาศัยสถานการค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งจะกล่าวโดยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประการแรก ความรับผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี

แม้ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษจะกำหนดให้การค้าประเวณีโดยตนเองไม่เป็นสิ่งผิดกฎหมาย โดยมีค่านิยมผู้ค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาทางเพศ 2003 (The Sexual Offences Act 2003) มาตรา 51(2) ว่า “ผู้ค้าประเวณี คือ บุคคลที่เสนอหรือ ให้บริการทางเพศแก่บุคคลอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนเงิน หรือ สัญญาว่าจะให้เงินแก่ตน หรือ ให้แก่บุคคลที่สามโดยได้กระทำมาอย่างน้อย 1 ครั้ง และไม่ว่าจะจะถูกบังคับให้กระทำดังกล่าวหรือไม่”⁵⁷

⁵⁶ “Prostitute users face clampdown,” Retrieved on 15 January 2018, from http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/7735908.stm

⁵⁷ The Sexual Offences Act 2003 Section 51(2) states that “Sections 48 to 50: interpretation...(2) In those sections “prostitute” means a person (A) who, on at least one occasion and whether or not compelled to do so, offers or provides sexual services to another person in return for payment or a promise of payment to A or a third person...”

จากนิยามดังกล่าวนี้ กฎหมายจึงใช้บังคับแก่ผู้ค้าประเวณีทั้งเพศหญิง ชาย และเพศทางเลือก อย่างไรก็ตาม หากผู้ค้าประเวณีกระทำการค้าประเวณีท้องถนน (Street Prostitution) ก็อาจจะได้รับผิดทางอาญาได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับท้องถนน 1959 (The Street Offences Act 1959) ได้บัญญัติความผิดฐานเชิญชวนหรือยื่นรอกค้าในที่สาธารณะ (Loitering and Soliciting) มาตรา 1(1) ซึ่งแต่เดิมบัญญัติว่า “เป็นความผิดสำหรับผู้ค้าประเวณีโดยปกติ (Common Prostitute) ซึ่งเชิญชวนหรือยื่นรอกค้าตามถนน หรือ สาธารณสถาน” แต่ในปัจจุบัน มาตราดังกล่าวได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดย The Policing and Crime Act 2009 มาตรา 16 โดยเปลี่ยนคำว่า ผู้ค้าประเวณีโดยปกติระบุเป็นบุคคล และเพิ่มเติมว่า การกระทำดังกล่าวจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ในปัจจุบัน ความผิดฐานเชิญชวนหรือยื่นรอกค้าเพื่อการค้าประเวณี บัญญัติไว้ว่า⁵⁸ “เป็นความผิดสำหรับบุคคล อายุเกินกว่า 18 ปี ไม่ว่าจะ เป็นชายหรือ หญิง กระทำการเชิญชวน

⁵⁸ The Street Offences Act 1959, Amended by the Policing and Crime Act 2009 Section 1 “Loitering or soliciting for purposes of prostitution.(1)It shall be an offence for a person aged 18 or over (whether male or female) persistently to loiter or solicit in a street or public place for the purpose of prostitution. (2)A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to a fine of an amount not exceeding level 2 on the standard scale,...or, for an offence committed after a previous conviction, to a fine of an amount not exceeding level 3 on that scale. (2A) The court may deal with a person convicted of an offence under this section by making an order requiring the offender to attend three meetings with the person for the time being specified in the order (“ the supervisor ”) or with such other person as the supervisor may direct. (2B) The purpose of an order under subsection (2A) is to assist the offender, through attendance at those meetings, to— (a) address the causes of the conduct constituting the offence, and (b)find ways to cease engaging in such conduct in the future. (2C) Where the court is dealing with an offender who is already subject to an order under subsection (2A), the court may not make a further order under that subsection unless it first revokes the existing order. (2D) If the court makes an order under subsection (2A) it may not impose any other penalty in respect of the offence (4) For the purposes of this section

(Solicit) หรือยืนรอ (Loiter) ตามริมถนนหรือสถานที่สาธารณะเพื่อการค้าประเวณี โดยกระทำอย่างต่อเนื่องกัน (Persistently)” ทั้งนี้ คำว่า กระทำอย่างต่อเนื่องกัน หมายความว่า “การกระทำที่กระทำอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่านั้นในระยะเวลา 3 เดือน” และการเชิญชวนหมายความว่า การกระทำใดๆ ที่เป็นการเชิญชวนลูกค้า โดยคำพูด การยิ้ม ส่งสายตา หรือเคลื่อนไหวใดๆ ไม่ว่าจะใช้ยานพาหนะหรือไม่ รวมทั้ง การนั่งเปิดเผยทางหน้าต่าง หรือการสวมใส่เสื้อผ้าที่มีลักษณะเปิดเผยเรื้อนร่าง นั่งอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงซึ่งสามารถหาผู้ค้าประเวณีได้ ส่วนการยืนรอ หมายความว่า การปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไม่เร่งรีบ โดยไม่มีเจตนาจะเคลื่อนไหวร่างกายหรือยานพาหนะ ส่วน ถนนหรือสถานที่สาธารณะ หมายความว่ารวมถึง สะพาน ถนน ริมทางเดินเท้า รถไฟฟ้าใต้ดิน ศาล พื้นที่โล่งหรือสถานที่ใดๆ ที่อยู่ริมถนน หรือสถานที่ใดๆ ที่สาธารณะชนสามารถเข้าไปได้ โดยไม่พิจารณาว่าขณะนั้นตนมีสิทธิเข้าไปหรือไม่ อนึ่ง หากผู้ค้าประเวณีกระทำความผิดฐานนี้เป็นครั้งแรก ผู้ค้าประเวณี จะได้รับการตักเตือนที่เรียกว่า “Prostitutes’ Caution” จากตำรวจ และหากได้รับ Prostitutes’ Caution 2 ครั้ง ผู้ค้าประเวณีก็จะถูกดำเนินคดีข้อหาเชิญชวนค้าประเวณี ทั้งนี้ Prostitutes’ Caution เป็นการตักเตือนที่แตกต่างจากการตักเตือนทั่วไปก่อนถูกดำเนินคดี กล่าวคือ การกระทำที่เป็นเหตุให้ได้รับการตักเตือนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นหลักฐานในความผิดทางอาญา และผู้ได้รับการตักเตือน “Prostitutes’ Caution” ไม่จำเป็นต้องยอมรับการกระทำผิดดังกล่าวก่อนจะได้รับการตักเตือนก่อน นอกจากนี้ หากศาลตัดสินว่า ผู้ค้าประเวณีดังกล่าวกระทำความผิดฐานนี้ ผู้กระทำความผิดอาจได้รับโทษปรับ หรือ การเข้าร่วมการอบรมกับบุคคลเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นมาตรการที่เรียกว่า คำสั่งเพื่อการสนับสนุน “Engagement and Support Order”⁵⁹ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(a) conduct is persistent if it takes place on two or more occasions in any period of three months;

(b) any reference to a person loitering or soliciting for the purposes of prostitution is a reference to a person loitering or soliciting for the purposes of offering services as a prostitute;

(c) “street” includes any bridge, road, lane, footway, subway, square, court, alley or passage, whether a thoroughfare or not, which is for the time being open to the public; and the doorways and entrances of premises abutting on a street (as hereinbefore defined), and any ground adjoining and open to a street, shall be treated as forming part of the street.”

⁵⁹ The Street Offences Act 1959 Section 1 (2A)

ช่วยเหลือให้ผู้ค้าประเวณีเลิกประกอบอาชีพนี้ หากผู้การกระทำความฝ่าฝืนคำสั่งเพื่อการสนับสนุนดังกล่าวนี้ จะได้รับหมายเรียกให้ไปศาลเพื่อชี้แจง หากฝ่าฝืนจะได้รับหมายจับ ทั้งนี้ ศาลย่อมมีอำนาจที่จะยกเลิกคำสั่งเดิม และออกคำสั่งใหม่ หรือ ปรับแทน

นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณีอาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติ Highways Act 1980 มาตรา 137 ได้หากเจตนาขัดขวางทางผ่านถนนไฮเวย์ โดยไม่มีอำนาจ หรือข้อแก้ตัวตามกฎหมาย โดยต้องรับโทษปรับ อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีอาจต้องรับผิดฐานประพฤติที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย (Disorderly Behavior) ถ้าใช้คำพูด หรือมีพฤติกรรมละเมิด คุณงามความดีคนอื่น หรือ พฤติกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือเผยแพร่ป้าย ข้อความใดๆ ที่มีลักษณะเป็นการละเมิดคุณความดีผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้ผู้อื่นเกิดความอึดอัดใจ การกระทำอันจะเป็นความผิดนี้ ได้แก่ การรบกวนผู้อยู่อาศัยหรือบุคคลซึ่งอยู่ในพื้นที่สาธารณะอยู่อาศัย สร้างความรบกวนเดือดร้อนในห้างสรรพสินค้า ตะโกนคำพูดหยาบคาย หรือ ตำหนิผู้อื่นซึ่งเดินผ่านไปมา ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดอาจได้รับโทษปรับ

ความผิดฐานโฆษณา โดยหลักความผิดฐานโฆษณาบริการทางเพศไม่เป็นความผิด แต่การโฆษณาบางประการเป็นความผิดทางอาญา เช่น ความผิดฐานพิมพ์ แจกจ่าย ขายสื่อลามก ตามพระราชบัญญัติ Obscene Publications Act 1959 ซึ่งลงโทษผู้พิมพ์ หรือผลิตสื่อลามกที่สามารถอ่าน เห็น หรือได้ยินได้ ซึ่งมีโทษสูงสุด 5 ปี หรือปรับ ความผิดฐานแสดงสื่อลามกต่อสาธารณะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดโฆษณาการค้าประเวณีในร้านค้า ต้องระวางโทษปรับและหรือจำคุก 2 ปีตามพระราชบัญญัติ Indecent Displays Act 1981 ความผิดฐานวางแผ่นโฆษณาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในตู้โทรศัพท์สาธารณะ ต้องระวางโทษปรับและหรือจำคุก 6 เดือน ตามพระราชบัญญัติ Criminal Justice and Police Act 2001

ประการที่สอง ความรับผิดทางอาญาสำหรับผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศ

ได้แก่ ความผิดฐานดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี เป็นรัฐระจัดหาบุคคลให้ค้าประเวณี ควบคุมการค้าประเวณีและความผิดฐานค้ามนุษย์ ซึ่งจะได้อธิบายโดยรายละเอียดตามลำดับดังนี้ โดยมีข้อสังเกตว่า บทบัญญัติความรับผิดทางอาญาสำหรับผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศดังกล่าวนี้ นอกจากจะสามารถใช้บังคับแก่ผู้ค้ามนุษย์ได้แล้ว ยังสามารถดำเนินคดีกับผู้ค้าประเวณีได้ด้วย หากมีการกระทำประกอบที่กฎหมายบัญญัติไว้

ความผิดฐานดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี (Keeping a brothel) ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางอาญาทางเพศ 1956 มาตรา 33 และ 33A ซึ่งบัญญัติว่า “เป็นความผิดสำหรับการดำเนินกิจการ จัดการ หรือ กระทำอันเป็นการช่วยเหลือการดำเนินกิจการสถาน

การค้าประเวณี จะได้รับโทษปรับหรือ จำคุก 7 ปี”⁶⁰ หรือ “เป็นความผิดสำหรับบุคคลผู้ดำเนินกิจการ จัดการ หรือกระทำช่วยเหลือการค้าประเวณีซึ่งเป็นสถานที่ที่บุคคลอาศัยเพื่อกระทำการอันเกี่ยวกับการค้าประเวณี โดยไม่พิจารณาว่า มีการกระทำการอื่นหรือไม่”⁶¹ ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ หากบุคคลเป็นผู้ค้าประเวณีหรือแม่บ้านในสถานการค้าประเวณีจะไม่มี ความผิดตามบทบัญญัตินี้ บุคคลจะมีความผิดต่อเมื่อในการดำเนินคดีสามารถพิสูจน์ได้ว่า สถานที่ที่ บุคคลทำงานอยู่เป็นสถานการค้าประเวณีกับบุคคลผู้ทำงานดังกล่าวทราบอยู่แล้ว และบุคคลดังกล่าว ดำเนินกิจการ จัดการหรือช่วยเหลือการค้าประเวณี อนึ่ง ตามบทบัญญัตินี้ สถานที่ใดๆ ไม่ว่าจะ เป็น ห้างพักอาศัยส่วนตัว ร้านชานา สถานอาบอบนวดสามารถถูกพิจารณาเป็นสถานการค้าประเวณีได้ หากมีบุคคลมากกว่า 1 คนใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อการค้าประเวณี โดยไม่พิจารณาว่า บุคคลหลายคน ดังกล่าวได้ทำงานในวันเดียวกัน หรือหลายวันต่างกัน ดังนั้น หากตึกพักอาศัยตึกหนึ่งแบ่งห้องให้เช่า หลายห้องแก่ผู้ค้าประเวณี เพื่อให้บริการทางเพศหลายคนต่างกัน ตึกพักอาศัยดังกล่าวก็ถูกพิจารณา เป็นสถานการค้าประเวณีได้ และจากบทบัญญัตินี้ หากผู้ค้าประเวณีให้บริการทางเพศผู้เดียวใน สถานที่นั้น สถานที่นั้นก็มิใช่สถานการค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีจึงอาจไม่ถูกดำเนินคดีตามบทบัญญัตินี้ได้ ส่วนการกระทำอันเป็นการดำเนินกิจการ จัดการสถานการค้าประเวณีจะต้องปรากฏว่า ผู้กระทำ ความผิดจะต้องมีอำนาจควบคุมสถานการค้าประเวณีประการใดประการหนึ่ง เช่น จ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ของสถานการค้าประเวณี จ้างพนักงานดับเพลิง จัดหาอุปกรณ์ต่างๆ เก็บรักษาสมุดบัญชีของสถาน การค้าประเวณี รับเงินจากลูกค้า หรือ กล่าวถึงประเภทและราคาของการให้บริการ

ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี (Causing or Inciting prostitution for gain) ตามพระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sexual Offences Act 2003) มาตรา 52 บัญญัติลงโทษบุคคลเจตนา เป็นสาเหตุ ชักชวนบุคคลอื่น

⁶⁰ The Sexual Offences Act 1956 Section 33 keeping a brothel states that “It is an offence for a person to keep a brothel, or to manage, or act or assist in the management of, a brothel.”

⁶¹ The Sexual Offences Act 1959 Section 33Z Keeping a brothel used for prostitution states that “(1) It is an offence for a person to keep, or to manage, or act or assist in the management of, a brothel to which people resort for practices involving prostitution (whether or not also for other practices)..(2) In this section “prostitution” has the meaning given by section 51(2) of the Sexual Offences Act 2003”

ให้เริ่มเป็นผู้ค้าประเวณี ไม่ว่าจะในที่ไหนของโลกนี้ และบุคคลกระทำดังกล่าว เพื่อหวังว่าจะได้รับผลประโยชน์แก่ตนเอง หรือแก่บุคคลที่สาม ซึ่งอาจถูกจำคุกไม่น้อยกว่า 7 ปี และหรือปรับ⁶² จากบทบัญญัตินี้กฎหมายไม่ได้กำหนดนิยามของการเป็นสาเหตุ ชักชวนบุคคลอื่น (cause or incite) ไว้ แต่คำดังกล่าวหมายความว่า ทำให้ (make) หรือส่งเสริม (encourage) รวมถึงการกระทำอื่นๆ ที่ให้หรือพยายามให้ผู้อื่นเริ่มเป็นผู้ค้าประเวณี คำว่า เป็นสาเหตุ (cause) อาจหมายความรวมถึงการบังคับทางกายภาพ คุกคาม กดดัน จูงใจ โน้มน้าวอันส่งผลให้ผู้อื่นเริ่มเป็นผู้ค้าประเวณี ส่วน ชักชวน (incite) หมายความว่าถึง แนะนำ โน้มน้าวให้บุคคลเป็นผู้ค้าประเวณีโดยสัญญาว่าจะให้รางวัลหรือโน้มน้าวโดยมีเจตนาทุจริต ส่วนนิยามของคำว่าผลประโยชน์ (Gain) หมายความว่า ผลประโยชน์ทางการเงินต่างๆ การปลดหนี้ให้ ให้อาหารหรือบริการอื่นซึ่งรวมถึงบริการทางเพศโดยไม่เสียค่าตอบแทนหรือลดส่วนลดให้

ความผิดฐานควบคุมการค้าประเวณี (Controlling prostitution for gain) ตามพระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sexual Offences Act 2003) มาตรา 53 บัญญัติลงโทษ “บุคคลเจตนาควบคุมกิจกรรมใดๆของบุคคลผู้ค้าประเวณี ไม่ว่าจะในที่ไหนของโลกนี้ และกระทำดังกล่าว เพื่อหวังจะได้รับผลประโยชน์สำหรับตนเอง หรือบุคคลที่สามต้องได้โทษจำคุกไม่น้อยกว่า 7 ปี และหรือปรับ”⁶³ ส่วนคำนิยามของผลประโยชน์ (Gain) มีความหมายเดียวกับ

⁶² The Sexual Offences act 2003 Section 52 Causing or inciting prostitution for gain states that “(1) A person commits an offence if—(a) he intentionally causes or incites another person to become a prostitute in any part of the world, and (b) he does so for or in the expectation of gain for himself or a third person.(2) A person guilty of an offence under this section is liable—(a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 6months or a fine not exceeding the statutory maximum or both;(b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding7 years.”

⁶³ The Sexual Offences act 2003 Section 53 Controlling prostitution for gain states that “(1) A person commits an offence if—(a) he intentionally controls any of the activities of another person relating to that person’s prostitution in any part of the world, and (b) he does so for or in the expectation of gain for himself or a third person. (2) A person guilty of an offence under this section is liable—(a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 6 months or a fine not

ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณีดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น อนึ่ง บุคคลในครอบครัว คู่รักของผู้ค้าประเวณี แมงดา แม่เล้า ผู้จัดการสถานการค้าประเวณี หรือนายหน้าบริการเอสเคอร์ต อาจถูกดำเนินคดีความผิดฐานนี้ได้ หากสามารถพิสูจน์ได้ว่า บุคคลดังกล่าวมีการกระทำอันเป็นการควบคุมผู้ค้าประเวณีอันปราศจากความสงสัย เพียงการอาศัยอยู่กับผู้ค้าประเวณี หรือทำงานด้วยกัน กับผู้ค้าประเวณียังไม่ถือว่าเป็นหลักฐานแสดงถึงควบคุมผู้ค้าประเวณีอย่างเพียงพอ เป็นที่น่าสังเกตว่า หากเพียงดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณียังไม่เพียงพอถือว่าเป็นการควบคุมผู้ค้าประเวณี เช่นกัน อีกทั้งไม่มีความผิดฐานดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าว ถูกยกเลิกไปจึงไม่มีผลบังคับใช้เป็นความผิดอีกต่อไป

ความผิดฐานค้ามนุษย์เป็นความผิดที่บัญญัติในปี ค.ศ.2015 ในพระราชบัญญัติ The Modern Slavery Act 2015 ลงโทษ “ผู้จัดการ ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก การเดินทางของบุคคลอื่นซึ่งถูกแสวงหาประโยชน์” ทั้งนี้ ได้นิยามของคำว่า จัดการ ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก การเดินทางไว้ว่า เป็นธุระจัดหา พาไป เคลื่อนที่ ย้าย รับไว้ หรือเปลี่ยนอำนาจควบคุม จากคนหนึ่งมาเป็นตน ผู้ค้ามนุษย์จะถูกลงโทษตามความผิดฐานนี้เมื่อมีเจตนาแสวงหาประโยชน์ ระหว่างที่บุคคลเดินทางไม่ว่าเดินทางไปยังส่วนใดของโลก ส่วนการเดินทาง หมายถึง มาถึง เข้าไปยัง ประเทศหนึ่ง หรือออกจากประเทศหนึ่ง หรือเดินทางภายในประเทศหนึ่งๆ นอกจากนี้ ความผิดฐาน ค้ามนุษย์ลงโทษผู้ค้ามนุษย์ที่กระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ อนึ่ง กฎหมาย ฉบับนี้ใช้บังคับแก่ ผู้มีสัญชาติอังกฤษโดยไม่พิจารณาว่ากระทำค้ามนุษย์ ณ ที่ใด ประเทศใด และผู้ไม่มีสัญชาติอังกฤษแต่การกระทำค้ามนุษย์ส่วนใดส่วนหนึ่งกระทำในประเทศอังกฤษ⁶⁴

exceeding the statutory maximum or both;(b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 7 years.”

⁶⁴ The Modern Slavery Act 2015 Human trafficking Section 2 states that “(1)A person commits an offence if the person arranges or facilitates the travel of another person (“V”) with a view to V being exploited.(2)It is irrelevant whether V consents to the travel (whether V is an adult or a child).(3)A person may in particular arrange or facilitate V’s travel by recruiting V, transporting or transferring V, harbouring or receiving V, or transferring or exchanging control over V.(4)A person arranges or facilitates V’s travel with a view to V being exploited only if—(a)the person intends to exploit V (in any part of the world) during or after the travel, or(b)the person knows or ought to know that another person is likely to exploit V (in any part of the

ประการที่สาม ความรับทางอาญาที่ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศ

ผู้ซื้อบริการทางเพศอาจถูกดำเนินคดีได้ หากชักชวนหรือใช้ยานพาหนะวนหาผู้ค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะ หรือที่เรียกว่า “Kerb Crawling” หรือซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีซึ่งค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจหรือผู้ค้าประเวณีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

ความผิดฐานใช้ยานพาหนะวนหาผู้ค้าประเวณีตามสถานที่สาธารณะ (Kerb Crawling) เดิมความผิดฐานนี้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความผิดอาญาทางเพศ 1985 (The Sexual Offences Act 1985) มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า⁶⁵ “(1) ผู้ชายกระทำความผิดมาตรานี้หากบุคคลนั้นเชิญชวนผู้หญิง เพื่อการค้าประเวณี (a) โดยใช้ยานพาหนะในขณะที่แล่นอยู่บนถนนหรือสถานที่สาธารณะ หรือ (b) ในถนนหรือสถานที่สาธารณะในขณะที่ตนอยู่ใกล้เคียงกับยานพาหนะที่ตนจอดและออกจากยานพาหนะนั้น โดยได้กระทำเป็นประจำและการกระทำดังกล่าวรบกวนผู้หญิงซึ่งถูกชักชวนหรือบุคคลอื่นในละแวกนั้น...ต้องระวางโทษปรับสูงสุดถึง 1,000 ปอนด์” และตามมาตรา 2 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า⁶⁶ “ผู้ชายจะกระทำความผิด ถ้าอยู่บนถนน

world) during or after the travel...(5) “Travel” means—(a) arriving in, or entering, any country,(b) departing from any country,(c) travelling within any country.(6) A person who is a UK national commits an offence under this section regardless of—(a) where the arranging or facilitating takes place, or(b) where the travel takes place.(7) A person who is not a UK national commits an offence under this section if—(a) any part of the arranging or facilitating takes place in the United Kingdom, or(b) the travel consists of arrival in or entry into, departure from, or travel within, the United Kingdom.

⁶⁵ The Sexual Offences Act 1985 Section 1 Kerb-crawling states that “(1) A man commits an offence if he solicits a woman (different women) for the purpose of prostitution (a) from a motor vehicle while it is in a street or public place; or(b) in a street or public place while in the immediate vicinity of a motor vehicle that he has just got out of or off, persistently or, subject to section 5(6) below, in such manner or in such circumstances as to be likely to cause annoyance to the woman (or any of the women) solicited, or nuisance to other persons in the neighbourhood...”

⁶⁶ The Sexual Offences Act 1985 Section 2 Persistent soliciting of women for the purpose of prostitution states that “(1) A man commits an offence if in a street

หรือสถานที่สาธารณะ กระทำการชักชวนผู้หญิงอื่นเพื่อการค้าประเวณีโดยกระทำเป็นปกติอย่างต่อเนื่อง...” และถูกยึดใบขับขี่ตามพระราชบัญญัติอำนาจของศาลอาญา ค.ศ.2000 (the Powers of the Criminal Courts Act 2000) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน พระราชบัญญัติฉบับนี้และความผิดฐานนี้ได้ถูกยกเลิกไป แต่การกระทำความผิดของผู้ให้บริการในลักษณะเชิญชวน หรือใช้ยานพาหนะเชิญชวนผู้ค้าประเวณีบนถนนหรือสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นความผิดตามบทบัญญัติฐานชักชวนให้ค้าประเวณี (Solicit) ของพระราชบัญญัติความผิดทางอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (the Sexual Offences Act 2003) มาตรา 51A ซึ่งใช้บังคับในปัจจุบัน ดังนั้น ในปัจจุบัน ผู้ให้บริการทางเพศอาจถูกดำเนินคดี ความผิดฐานชักชวนเชิญชวนผู้อื่นเพื่อค้าประเวณี (Solicit) หากกระทำการอันเป็น Kerb Crawling เดิมได้

ความผิดฐานใช้บริการทางเพศผู้ค้าประเวณีซึ่งค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ (Paying for the sexual services of a prostitute who has been force) ตามพระราชบัญญัติความผิดอาญาทางเพศ 2003 (the Sexual Offences Act 2003) มาตรา 53A ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ Policing and Crime Act 2009 มาตรา 24 บัญญัติว่า “(1) บุคคลกระทำความผิดฐานนี้ ถ้าชำระเงิน หรือ สัญญาว่าจะชำระเงินค่าใช้บริการทางเพศ และบุคคลที่สามเป็นผู้กระทำพฤติกรรมอันเป็นการแสวงหาประโยชน์ (Exploitative conduct) เช่น การคุกคาม ใช้กำลังบังคับ หรือหลอกลวง แก่ผู้ค้าประเวณีผู้เป็นผู้ให้บริการทางเพศ..ต้องลงโทษปรับ”⁶⁷ ความผิดมาตรานี้เป็น

or public place soliciting of he persistently solicits a woman (or different women) for the women for the purpose of prostitution...”

⁶⁷ The Sexual Offences Act 2003 Section 53A Paying for sexual services of a prostitute subjected to force states that “(1)A person (A) commits an offence if—(a) A makes or promises payment for the sexual services of a prostitute (B),...(b)a third person (C) has engaged in exploitative conduct of a kind likely to induce or encourage B to provide the sexual services for which A has made or promised payment, and (c)C engaged in that conduct for or in the expectation of gain for C or another person (apart from A or B).. (3)C engages in exploitative conduct if—(a)C uses force, threats (whether or not relating to violence) or any other form of coercion, or (b)C practises any form of deception.(4)A person guilty of an offence under this section is liable on summary conviction to a fine not exceeding level 3 on the standard scale.”

ความรับผิดอาญาเด็ดขาด (Strict Liability) หมายความว่า ผู้ซื้อบริการทางเพศไม่จำเป็นต้องรู้ว่าผู้ค้าประเวณีที่ตนรับบริการนั้นถูกบุคคลแสวงหาประโยชน์ หรือถูกคุมคาม ใช้กำลังบังคับ หลอกลวง ส่วนนิยามของการกระทำที่ถือว่าเป็น การคุกคาม ใช้กำลังบังคับ หลอกลวง ถูกบัญญัติไว้ในระเบียบข้อบังคับของ Home Office เช่น การคุกคามให้หมายความรวมถึงการใช้กำลังบังคับทางกายภาพ การไม่ช่วยเหลือด้านที่พักอาศัย การเงิน การใช้ยาเสพติดสิ่งมีนเมา การเลิกความสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้ค้าประเวณี การหน่วงเหนี่ยวกักขัง การบอกรวบครวัของผู้ค้าประเวณีหรือผู้อื่นว่าเขาเป็นผู้ค้าประเวณี คุกคามครอบครัว เพื่อนของผู้ค้าประเวณี การเอาเปรียบจากความอ่อนแอของผู้ค้าประเวณี ซึ่งความอ่อนแอหมายความว่า มีความผิดปกติทางจิต ร่างกาย ป่วย ความยากจน สถานะการเข้าเมืองของผู้ค้าประเวณี

ความผิดฐานใช้บริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18,16 และ 13 ปี ตามพระราชบัญญัติความรับผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (the Sexual Offences Act 2003) มาตรา 47 ซึ่งบัญญัติว่า⁶⁸ “บุคคลกระทำความผิดมาตรานี้ถ้าบุคคลนั้นเจตนาได้รับบริการทาง

⁶⁸ The Sexual Offences Act 2003 Section 47 Paying for sexual services of a child states that “(1) A person (A) commits an offence if— Sexual Offences Act 2003 (c. 42) Part 1 — Sexual Offences 29 (a) he intentionally obtains for himself the sexual services of another person (B), (b) before obtaining those services, he has made or promised payment for those services to B or a third person, or knows that another person has made or promised such a payment, and (c) either— (i) B is under 18, and A does not reasonably believe that B is 18 or over, or (ii) B is under 13...(3) A person guilty of an offence under this section against a person under 13, where subsection (6) applies, is liable on conviction on indictment to imprisonment for life. (4) Unless subsection (3) applies, a person guilty of an offence under this section against a person under 16 is liable— (a) where subsection (6) applies, on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 14 years; (b) in any other case— (i) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 6 months or a fine not exceeding the statutory maximum or both; (ii) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 14 years. (5) Unless subsection (3) or (4) applies, a person guilty of an offence under this section is liable— (a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 6 months or a fine

เพศจากบุคคลอื่น และ บุคคลนั้นชำระเงินหรือสัญญาว่าจะชำระเงินตอบแทนบริการทางเพศนั้น ไม่ว่าจะชำระเงินแก่ผู้ให้บริการทางเพศหรือบุคคลที่สามก็ตาม และผู้ให้บริการนั้นอายุต่ำกว่า 18 ปี และบุคคลนั้นไม่มีเหตุอันสมควรเชื่อว่าผู้ให้บริการทางเพศอายุมากกว่า 18 ปี หรือ ผู้ให้บริการทางเพศอายุต่ำกว่า 13 ปี...หากผู้ให้บริการทางเพศอายุเกิน 16 ปีแต่ต่ำกว่า 18 ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษไม่เกิน 7 ปีและหรือปรับ หากผู้ให้บริการทางเพศอายุเกิน 13 ปีแต่ไม่เกิน 16 ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษไม่เกิน 14 ปีและหรือปรับ และหากผู้ให้บริการทางเพศอายุต่ำกว่า 13 ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต” อนึ่ง ความผิดมาตรานี้เป็นความผิดร้ายแรงและโทษหนักขึ้น หากกระทำความผิดต่อเด็กอายุต่ำลง และไม่พิจารณาว่าการร่วมประเวณีจะใช้อวัยวะเพศชายกระทำต่อปาก อวัยวะเพศหญิง ทวารหนักหรือไม่

ประการที่สี่ ความผิดอาญาเพิ่มเติมที่ไม่ได้เกี่ยวกับการค้าประเวณีโดยตรง

บทบัญญัติดังกล่าวต่อไปสามารถนำมาบังคับใช้ลงโทษผู้ค้าประเวณี นอกจากผู้ค้าประเวณีอาจถูกดำเนินคดีความผิดฐานเชิญชวนหาลูกค้าในสถานที่สาธารณะ หรือการประพฤติดันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยแล้ว ผู้ค้าประเวณีอาจถูกดำเนินคดีในความผิดอาญาในความผิดเหล่านี้ได้เช่นกัน เช่น ความผิดฐานมีเพศสัมพันธ์ในห้องน้ำสาธารณะ ทำร้ายร่างกาย ฉ้อโกง เป็นต้น ดังนี้

ความผิดฐานมีเพศสัมพันธ์ในห้องน้ำสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติความผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sexual Offences Act 2003) มาตรา 71 ซึ่งลงโทษ “บุคคลใดกระทำความผิดทางเพศในห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งบุคคลอื่นมีอำนาจเข้าไปได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเสียค่าใช้จ่ายในห้องน้ำหรือไม่ก็ตาม⁶⁹ มีโทษจำคุกสูงสุด 6 เดือน และหรือปรับ”

not exceeding the statutory maximum or both; (b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 7 years. (6) This subsection applies where the offence involved— (a) penetration of B’s anus or vagina with a part of A’s body or anything else, (b) penetration of B’s mouth with A’s penis, (c) penetration of A’s anus or vagina with a part of B’s body or by B with anything else, or (d) penetration of A’s mouth with B’s penis...”.

⁶⁹ The Sexual Offences Act 2003 Section 71 Sexual activity in a public lavatory states that “(1) A person commits an offence if— (a) he is in a lavatory to which the public or a section of the public has or is permitted to have access, whether on

ความผิดฐานฉ้อโกง (Clipping) ตามพระราชบัญญัติฉ้อโกง 2006 (Fraud Act 2006) มาตรา 2 โดยผู้ค้าประเวณีอาจมีความผิดมาตรานี้ได้หากผู้ค้าประเวณีนำเงินของลูกค้าไปโดยมีเจตนาที่จะไม่ให้บริการแก่ลูกค้า มีระวางโทษจำคุกสูงสุด 10 ปีและหรือปรับ⁷⁰

การเผยแพร่โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้สามารถนำไปบังคับใช้แก่ผู้ค้าประเวณีที่เจตนาหรือประมาททำให้ลูกค้าติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และสามารถใช้อำนาจบังคับแก่ลูกค้าที่เจตนาหรือประมาททำให้ผู้ค้าประเวณีติดต่อกับโรคทางเพศสัมพันธ์ได้ โดยการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายอันตรายเป็นสาหัส (grievous bodily harm) ตามพระราชบัญญัติความผิดต่อร่างกาย ค.ศ.1861 (Offences Against the Person Act 1861) มาตรา 18⁷¹ ซึ่งการดำเนินคดีนี้จะต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาทำให้ผู้เสียหายติดต่อกับโรคทางเพศสัมพันธ์และผู้เสียหายก็ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากผู้กระทำความผิดนั่นเอง โดยความผิดกระทำโดยเจตนามีระวางโทษสูงสุดจำคุกตลอดชีวิต หรือตามพระราชบัญญัติความผิดต่อร่างกาย ค.ศ.1861 (Offences Against the Person Act 1861) มาตรา 20⁷² ผู้กระทำความผิดอาจกระทำโดยประมาทได้ หากพิสูจน์ได้ว่า ผู้กระทำความผิดรู้หรือควรรู้ว่า ตนเองเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเข้าใจว่า ผู้เสียหายซึ่งมีเพศสัมพันธ์กับตนมีโอกาสติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ จะได้รับโทษเบากว่ากระทำโดยเจตนา กล่าวคือ มีระวางโทษสูงสุดจำคุก 5 ปี

ประการที่ห้า ความผิดที่เกี่ยวกับสถานที่

ความผิดเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีโดยตรงแต่สามารถนำมาบังคับใช้ลงโทษผู้ค้าประเวณี ผู้เป็นเจ้าของสถานที่ ผู้ให้เช่าสถานที่ได้ เช่น ใช้บ้านพักอาศัยในการดำเนินกิจการชดต่อความสงบเรียบร้อย (Keeping a disorderly house) อนุญาตให้เด็กเข้าไปยัง

payment or otherwise, (b) he intentionally engages in an activity, and, (c) the activity is sexual...”

⁷⁰ Fraud Act Section 2 Fraud by false representation states that 1”(1)A person is in breach of this section if he—(a) dishonestly makes a false representation, and (b)intends, by making the representation—(i) to make a gain for himself or another, or(ii)to cause loss to another or to expose another to a risk of loss.(2)A representation is false if—(a)it is untrue or misleading, and (b) the person making it knows that it is, or might be, untrue or misleading...”

⁷¹ Offences Against Person Act 1861 Section 18

⁷² Offences against Person Act 1861 Section 20

สถานการณ์ค้าประเวณี ธุรกิจที่ต้องได้รับใบอนุญาต เจ้าของหรือผู้เช่าสถานที่อนุญาตให้ใช้สถานที่ที่เป็นสถานการณ์ค้าประเวณี ดังจะกล่าวโดยละเอียดดังนี้

ความผิดฐานใช้บ้านพักอาศัยดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อย (Keeping a disorderly house) เป็นความผิดตามคำพิพากษาของศาล (Common Law offence) คดี R.v.Tan 1983 ความผิดฐานนี้คือบุคคลเข้าออกบ้านหลังดังกล่าวและปรากฏว่าการประพฤติในบ้านหลังดังกล่าวฝ่าฝืนธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติของสาธารณะ ซึ่งไม่ได้หมายความแต่เฉพาะดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการทางเพศเท่านั้น โดยบุคคลในบ้านดังกล่าวจะต้องรู้ว่าบ้านถูกนำไปใช้ในการประพฤติปฏิบัติอันขัดต่อความสงบเรียบร้อย หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่บ้านในระหว่างที่บ้านถูกนำไปใช้ในการประพฤติปฏิบัติอันขัดต่อความสงบเรียบร้อย บุคคลดังกล่าวก็ไม่มี ความผิดฐานนี้ อย่างไรก็ตาม หากบุคคลกระทำความผิดฐานนี้อาจต้องรับโทษทางอาญา จำคุกสูงสุด 12 เดือนหรือปรับ แต่ผู้กระทำความผิดก็อาจจะได้รับคำสั่งที่เรียกว่า “Anti-social Behavior Powers” แต่ต้องเป็นไปตามดุลพินิจของศาล

ความผิดฐานอนุญาตให้เด็กเข้าไปยังสถานการณ์ค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติ Children and Young Act 1933 มาตรา 3 ลงโทษผู้ที่อนุญาตให้เด็กซึ่งอายุระหว่าง 4-15 ปี เข้าไปอาศัยหรือเยี่ยมเยือนสถานการณ์ค้าประเวณี หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับหรือถูกจำคุกสูงสุด 6 เดือน ดังนั้น หากอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 4 ปี เข้าไปยังสถานการณ์ค้าประเวณีก็จะไม่มี ความผิดอาญานี้ แต่อาจเป็นเหตุให้นักสังคมสงเคราะห์รับเด็กมาอยู่ภายใต้หน่วยงานของสังคมสงเคราะห์แทน กล่าวคือ มาตรการนี้เป็นมาตรการที่ต้องการคุ้มครองเด็กเป็นหลัก ผู้ค้าประเวณีซึ่งมีบุตรก็อาจมีความผิดมาตรานี้ได้

ความผิดเกี่ยวกับธุรกิจที่จะต้องได้รับใบอนุญาต เช่น หากบุคคลผู้อาศัยในลอนดอนประกอบธุรกิจเกี่ยวกับให้บริการนวด หรือโฆษณาบริการนวด บุคคลดังกล่าวต้องได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการดังกล่าวก่อนตาม the London Local Authorities Act 1991 แต่ใบอนุญาตที่ได้รับจากสภาปกครองลอนดอนสามารถถูกเพิกถอน หรือผู้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตสามารถถูกปฏิเสธได้ หากการดำเนินกิจการดังกล่าวสร้างความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้าน หรือสังคม หรือ บุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะได้รับใบอนุญาตต่อไป หรือสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจการมีการดำเนินการที่ไม่เหมาะสม อนึ่ง คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นคำสั่งทางปกครอง ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือถูกปฏิเสธสามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลแขวงได้ภายใน 21 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งว่าถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือถูกปฏิเสธได้รับใบอนุญาต

ความผิดฐานเจ้าของสถานที่หรือผู้เช่าอนุญาตให้ใช้สถานที่ที่เป็นสถานการณ์ค้าประเวณี โดยบัญญัติลงโทษเจ้าของสถานที่ที่รู้ว่าสถานที่ของตนถูกผู้อื่นใช้เป็นสถานการณ์ค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติความผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.1956 (the Sexual Offences Act 1956)

มาตรา 34⁷³ อย่างไรก็ตาม เจ้าของสถานที่ไม่มีความผิดหากอนุญาตให้ผู้ค้าประเวณีเพียงหนึ่งคน
 ค้าประเวณีในสถานที่ของตน แต่หากปรากฏหลักฐานว่า เจ้าของสถานที่เก็บค่าเช่าสูงเกินสมควรและ
 มีอำนาจควบคุมผู้ค้าประเวณีก็อาจจะมีความผิดฐานควบคุมการค้าประเวณีเพื่อผลประโยชน์ได้ ส่วนผู้
 เข้าสถานที่ ผู้ครอบครองสถานที่เจตนาอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานการค้า
 ประเวณี ก็มีความผิดต้องระวางโทษปรับและหรือจำคุกสูงสุด 6 เดือนได้ ตามพระราชบัญญัติความผิด
 อาญาทางเพศ 1956 (the Sexual Offences Act 1956) มาตรา 35⁷⁴ ทั้งนี้ หากผู้เช่ากระทำ
 ความผิดมาตรานี้ เจ้าของสถานที่ที่มีอำนาจยกเลิกสัญญาเช่าได้ นอกจากนี้ หากผู้เช่าเจตนาให้ผู้ค้า
 ประเวณีแม้แต่เพียงหนึ่งคนค้าประเวณีในสถานที่ดังกล่าวก็เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติความผิด
 อาญาทางเพศ 1956 (the Sexual Offences Act 1956) มาตรา 36⁷⁵ ด้วยเช่นกัน ต้องระวางโทษ
 ปรับและหรือจำคุกสูงสุด 6 เดือนเช่นกัน อย่างไรก็ตาม แม้ตามกฎหมายจะบัญญัติโทษทางอาญาไว้
 แต่ศาลสามารถสั่งปิดสถานที่ดังกล่าวได้ ซึ่งคำสั่งปิดสถานที่ดังกล่าวเป็นคำสั่งประเภทหนึ่งของ Anti-

⁷³ The Sexual Offences Act 1956 Section 34 Landlord letting premises for use as brothel states that “It is an offence for the lessor or landlord of any premises or his agent to let the whole or part of the premises with the knowledge that it is to be used, in whole or in part, as a brothel, or, where the whole or part of the premises is used as a brothel, to be wilfully a party to that use continuing.”

⁷⁴ The Sexual Offences Act 1956 Section 35 Tenant permitting premises to be used as brothel states that” (1) It is an offence for the tenant or occupier, or person in charge, of any premises knowingly to permit the whole or part of the premises to be used as a brothel. (2)Where the tenant or occupier of any premises is convicted... of knowingly permitting the whole or part of the premises to be used as a brothel, the First Schedule to this Act shall apply to enlarge the rights of the lessor or landlord with respect to the assignment or determination of the lease or other contract under which the premises are held by the person convicted...”

⁷⁵ The Sexual Offences Act 1956 Section 36 Tenant permitting premises to be used for prostitution states that “It is an offence for the tenant or occupier of any premises knowingly to permit the whole or part of the premises to be used for the purposes of habitual prostitution. (whether any prostitute involved is male or female)

social Behavior Order อันเป็นมาตรการทางปกครองด้วย ดังนั้นจึงเป็นการนำมาตรการทางปกครองมารวมบังคับใช้กับมาตรการทางอาญาดังที่จะได้กล่าวโดยละเอียดในลำดับต่อไป

นอกจาก มาตรการทางปกครองสั่งปิดสถานที่ที่เป็นคำสั่งของ Anti-social Behavior Order จะใช้บังคับกับกรณีความผิดที่ผู้เป็นเจ้าของสถานที่ หรือผู้เช่าอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณีแล้ว มาตรการทางปกครองสั่งปิดสถานที่ (Closure of premises) ยังใช้บังคับกับการสั่งปิดสถานที่ค้าประเวณีที่กระทำความผิดบางฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยตั้งแต่เมษายน ค.ศ. 2010 ศาลมีอำนาจสั่งปิดสถานที่ชั่วคราว ซึ่งมีลักษณะการดำเนินกิจการกระทำความผิดอาญาทางเพศบางฐานตามที่บัญญัติไว้ใน Policing and Crime Act 2009 เช่น ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี (Causing or inciting prostitution for gain) ความผิดฐานควบคุมการค้าประเวณี (Controlling prostitution for gain) ความผิดฐานซื้อบริการทางเพศเด็ก ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณี ความผิดฐานควบคุมการค้าประเวณีเด็กหรือสื่อลามกเด็ก ความผิดฐานจัดการหรือช่วยเหลือการค้าประเวณีเด็กหรือสื่อลามกเด็ก ซึ่งเป็นความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความผิดอาญาทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sexual Offences Act 2003) เป็นที่สังเกตว่าความผิดฐานดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี (Keeping Brothel) ไม่ใช่ความผิดที่บัญญัติไว้ให้ศาลมีอำนาจสั่งปิดสถานที่ที่กระทำความผิดได้ ส่วนขั้นตอนการดำเนินการก่อนที่จะสั่งปิดสถานที่ที่พบการกระทำความผิดได้นั้น ต้องมีการดำเนินการ 2 ขั้นตอนก่อน ได้แก่ ประการแรก แจ้งการสั่งปิดสถานที่ที่พบการกระทำความผิด (Closure Notice) ซึ่งใบแจ้งการสั่งปิดนี้สามารถออกโดยตำรวจ หากพบว่ามีเงื่อนไขครบทุกประการ เช่น มีหลักฐานเชื่อได้ว่าสถานที่ดังกล่าวถูกใช้เพื่อกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ 1 หรือมากกว่าหนึ่งฐานความผิดขึ้นไปในระยะเวลา 3 เดือนก่อนที่จะมีการออกใบแจ้งการสั่งปิด และมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคำสั่งปิดสถานที่มีความจำเป็น เพื่อการป้องกันการใช้สถานที่ดังกล่าวในการกระทำความผิด และต้องมีการระบุบุคคลผู้อาศัยในอสังหาริมทรัพย์ หรือมีความรับผิดชอบควบคุมสถานที่ดังกล่าว นอกจากนี้ ใบแจ้งการสั่งปิดจะต้องทำสำเนาและนำไปติดไว้กับสถานที่ดังกล่าว ซึ่งสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และในระยะเวลาพอสมควรที่ผู้อาศัย หรือผู้ครอบครอง ควบคุมสถานที่ดังกล่าวสามารถทราบถึงการแจ้งสั่งปิดได้ อีกทั้ง หากมีความจำเป็น ตำรวจสามารถเข้าไปยังสถานที่ดังกล่าว เพื่อให้แน่ใจว่าแจ้งให้ทราบถึงการปิดสถานที่เรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการออกใบแจ้งการสั่งปิด แต่การปิดสถานที่ดังกล่าวจะมีผลต่อเมื่อศาลได้มีคำสั่งให้ปิดสถานที่ (Closure Order) ประการที่สอง คำสั่งให้ปิดสถานที่ (Closure Order) หลังจากที่ได้มีการออกใบแจ้งการสั่งปิดสถานที่ภายใน 48 ชั่วโมง ศาลจะต้องพิจารณาและมีคำสั่งให้ปิดสถานที่ หากศาลมีคำสั่งให้ปิดสถานที่ดังกล่าว สถานที่ดังกล่าวจะถูกปิดทันทีเป็นระยะเวลา 3 เดือน ทั้งนี้ ศาลมีอำนาจขยายระยะเวลาการสั่งปิดสถานที่เมื่อครบ 3 เดือนแล้วอีกได้ เมื่อได้มีการปิด

สถานที่ดังกล่าวแล้ว หากบุคคลใดยังอาศัยอยู่หรือเข้าไปยังสถานที่ดังกล่าวโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องได้รับโทษทางอาญา ลงโทษปรับสูงสุดถึง 2,000 ปอนด์และหรือจำคุกสูงสุด 3 เดือน

มาตรการอื่นนอกจากมาตรการทางอาญา

การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศอังกฤษ นอกจากจะมีการบังคับใช้มาตรการทางอาญาแล้ว ในประเทศอังกฤษได้นำมาตรการอื่นนอกจาก มาตรการทางอาญาที่เรียกว่า Anti-social Behavior นำมาใช้บังคับแก่ผู้ค้าประเวณี และผู้แสวงหา ประโยชน์จากการค้าประเวณีประกอบด้วย ทั้งนี้ มาตรการทางอื่นนอกจากมาตรการทางอาญา Anti-social behavior มีประกอบด้วยมาตรการหลายประการไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางปกครอง มาตรการทางแพ่ง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขผู้กระทำความผิด แก้ไขการกระทำอันเป็นความผิดอาญา ทั้งนี้ มาตรการอื่นนอกจากมาตรการทางอาญา Anti-social Behavior ถูกบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติ Anti-social Behavior, Crime and Policing Act 2014 เช่น⁷⁶

ประการแรก คำสั่งควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา (Criminal Behavior Order) ซึ่งถูกบัญญัติไว้ใน Anti-social behavior, Crime and Policing Act 2014 เป็น มาตรการที่ใช้กับผู้ค้าประเวณีหรือผู้ใช้บริการทางเพศที่กระทำความผิดฐานชักชวนเพื่อการค้าประเวณี (Soliciting and loitering) โดยศาลมีอำนาจสั่งให้ใช้มาตรการนี้เมื่อพบว่า เป็นที่น่าขนองว่าพฤติกรรม ของผู้กระทำความผิดก่อให้เกิดการคุกคาม สร้างความตื่นกลัว กังวลใจแก่บุคคลอื่น และการใช้ มาตรการนี้จะช่วยป้องกันผู้กระทำความผิดไม่ให้กระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมเช่นเดิมอีก คำสั่ง ควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา (Criminal behavior order) กำหนดเงื่อนไขห้ามไม่ให้ ผู้กระทำความผิดชักชวนเพื่อการค้าประเวณีซ้ำ และผู้กระทำความผิดต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนดไว้ เช่น เข้าร่วมการอบรมเตรียมความพร้อมทำงานเพื่อช่วยให้บุคคลดังกล่าวออกจากสถานการณ์ที่ส่งผล ให้กระทำความผิด อนึ่ง เงื่อนไขการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมีความแตกต่างกัน โดยพิจารณาตาม ความเหมาะสมของผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ จะมีบุคคลหรือหน่วยงานหนึ่งในการ ตรวจสอบการปฏิบัติตามคำสั่งควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา ทั้งนี้ คำสั่งนี้มีระยะเวลา ตั้งแต่ 2 ปีหรือตลอดชีวิต สำหรับผู้กระทำความผิดที่ไม่ใช่ผู้เยาว์ แต่หากเป็นเด็ก คำสั่งนี้มีระยะเวลา 3 ปี หากผู้กระทำความผิดที่ได้รับคำสั่งควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา (Criminal behavior order) จากศาลไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในคำสั่ง จะถือว่าขัดขึ้นคำสั่ง และจะต้องได้รับโทษ ทางอาญาเป็นความผิดต่างหาก ซึ่งอาจจะได้รับโทษสูงสุด 6 เดือนและหรือปรับ สำหรับการพิจารณา

⁷⁶ “Sex Workers and the Law Booklet (2017 Edition)”, Retrieved on 15 January 2018, from <https://www.release.org.uk/publications/sex-workers-and-law-booklet>, pp.42-55.

คดีในศาลชั้นต้น (Magistrates' Court) หรือ โทษจำคุกสูงสุด 5 ปี สำหรับการพิจารณาคดีในศาล
คราวน์คอร์ท (Crown Court) หรือศาลสูงชั้นกลาง

ประการที่สอง คำสั่งห้าม (Injunction) ศาลจะใช้บังคับคำสั่งห้ามนี้
ต่อเมื่อ ศาลพิจารณาถึงความเป็นไปได้ หรือความเสี่ยงที่ผู้กระทำความผิดจะกระทำพฤติกรรมต่อต้าน
สังคม (Anti-social behavior) และการใช้คำสั่งห้ามเป็นวิธีการที่ป้องกันผู้กระทำความผิดจาก
พฤติกรรมต่อต้านสังคม พฤติกรรมต่อต้านสังคม (Anti-social behavior) หมายความว่าพฤติกรรมที่
เป็นสาเหตุก่อให้เกิดการคุกคาม ความกังวลใจแก่บุคคลอื่น ความเดือดร้อนความรำคาญแก่บุคคลที่
อาศัยในบริเวณเดียวกัน คนในสังคม อนึ่ง คำสั่งห้าม (Injunction) จะเป็นคำสั่งที่ห้ามพฤติกรรม
ดังกล่าวและหรือให้บุคคลผู้กระทำความผิดบางอย่าง หากผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามนี้
ศาลจะออกหมายจับอีกทั้งผู้กระทำความผิดอาจถูกจับหากโดยไม่มีหมายจับ หากมีพฤติกรรมคุกคาม
ก่อให้เกิดความรุนแรงอันตรายแก่บุคคลอื่น นอกจากนี้ คำสั่งห้ามสามารถบังคับใช้เป็นระยะเวลา
เท่าไรก็ได้ ยกเว้นผู้กระทำความผิดเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ในกรณีนี้คำสั่งห้ามต้องใช้บังคับ
ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน อย่างไรก็ตาม คำสั่งห้ามนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากเงื่อนไขของ
ผู้กระทำความผิดเปลี่ยนแปลงไป เช่น เปลี่ยนสถานที่อาศัย เปลี่ยนเวลาทำงาน ความแตกต่างระหว่าง
คำสั่งห้าม (Injunction) กับคำสั่งควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา (Criminal Behavior
Order) คือ ระดับภาระการพิสูจน์ซึ่งตามคำสั่งห้ามใช้ระดับการพิสูจน์ตามวิธีพิจารณาคดีแพ่ง แต่
คำสั่งควบคุมพฤติกรรมที่กระทำความผิดอาญา (Criminal Behavior Order) ใช้ระดับภาระการ
พิสูจน์ตามวิธีพิจารณาคดีอาญาซึ่งเข้มงวดและมีระดับภาระการพิสูจน์สูงกว่าคดีแพ่ง นอกจากนี้ หาก
ผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามก็จะไม่ได้รับโทษทางอาญา แต่จะได้รับโทษทางแพ่งฐานละเมิด
อำนาจศาล ซึ่งได้รับโทษสูงสุดถึง 2 ปี และหรือปรับ

ประการที่สาม การแจ้งเตือนเพื่อคุ้มครองชุมชน (Community
Protection Notice) ออกโดยตำรวจ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ที่ดิน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของผู้กระทำความผิดที่ส่งผลต่อ
สภาพแวดล้อมสังคม ทั้งนี้ การแจ้งเตือนเพื่อคุ้มครองชุมชนใช้บังคับแก่บุคคลอายุเกินกว่า 16 ปี เมื่อ
พบว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าวก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายแก่สภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
หรือคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการกระทำดังกล่าวไม่มีเหตุผล (Unreasonable) การแจ้งเตือน
นี้จะออกเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งถึงการกระทำอันเป็นสาเหตุ ผลกระทบของการกระทำ ข้อ
กำหนดให้ปฏิบัติ ห้ามปฏิบัติ และผลของการฝ่าฝืนการแจ้งเตือนเพื่อคุ้มครองชุมชน ทั้งนี้ ผู้กระทำ
ความที่ฝ่าฝืนการแจ้งเตือนเพื่อคุ้มครองชุมชนจะได้รับโทษทางอาญา ต้องปรับไม่เกิน 1,000 ปอนด์
แก่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใน 14 วัน

ประการที่สี่ อำนาจกระจาย (Dispersal Power) เป็นอำนาจของตำรวจ หรือสำนักงานตำรวจ ใช้บังคับแก่บุคคลที่มีแนวโน้มจะปฏิบัติพฤติกรรมต่อต้านสังคมซ้ำ ให้ออกจาก สถานที่หรือเขตที่กำหนดไว้ โดยตำรวจระดับสารวัตรขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจใช้อำนาจนี้เมื่อปรากฏว่า บุคคลในสังคมสาธารณะถูกคุกคาม หรือกังวลใจ หรือเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าว เมื่อตำรวจผู้มี อำนาจออกคำสั่งนี้แล้ว บุคคลผู้ได้รับคำสั่งต้องออกจากพื้นที่ดังกล่าวภายใน 48 ชั่วโมง หากฝ่าฝืน ต้องได้รับโทษทางอาญา ระวังโทษจำคุกสูงสุด 3 เดือนและหรือปรับ

ประการที่ห้า คำสั่งคุ้มครองพื้นที่สาธารณะ (Public spaces protection orders) ออกโดยสภาองค์การบริหารส่วนบุคคลหลังจากที่ได้ปรึกษากับตำรวจ เพื่อ คุ้มครองพื้นที่สาธารณะมากกว่าคุ้มครองบุคคลในสังคม โดยจะออกคำสั่งเมื่อปรากฏว่า กิจกรรมการ กระทำที่กระทำในสถานที่สาธารณะดังกล่าวส่งผลก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถานที่สาธารณะ สภาพแวดล้อม คำสั่งนี้จะมีเนื้อหาห้ามกระทำบางอย่างในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ หรือกระทำกิจกรรม บางอย่างในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ หรือทั้งสองประการ หากผู้ได้รับคำสั่งฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษทาง อาญา ซึ่งคำสั่งนี้สามารถนำมาใช้บังคับแก่ผู้ค้าประเวณี เพื่อยับยั้งการค้าประเวณีตามท้องถนน หรือ ให้ค้าประเวณีเฉพาะที่กำหนดไว้

ประการที่หก คำสั่งปิดสถานที่ (Closure of Premises) เป็นคำสั่งที่ แตกต่างจากคำสั่งปิดสถานการค้าประเวณี (Brothel closure orders) ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ความผิดอาญาทางเพศ 2003 คำสั่งปิดสถานที่ต้องประกอบด้วย 2 ขั้นตอน กล่าวคือ ตำรวจหรือ องค์การบริหารท้องถิ่นจะออกใบแจ้งเตือนการปิดสถานที่ (Closure of Premises) ถ้าปรากฏว่า การใช้สถานที่ดังกล่าวสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลในสังคม หรือปรากฏความวุ่นวายใกล้กับ สถานที่ดังกล่าวอันเป็นผลมาจากการใช้สถานที่ดังกล่าว และมีความจำเป็นในการออกใบแจ้งเตือนปิด สถานที่ เพื่อคุ้มครองความเดือดร้อนวุ่นวายที่จะเกิดการใช้สถานที่ดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ จะต้อง ติดสำเนาใบแจ้งเตือนคำสั่งปิดสถานที่ไว้ ณ สถานที่ดังกล่าวในลักษณะที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดแจ้ง แต่ใบแจ้งเตือนปิดสถานที่ดังกล่าวจะมีผลต่อเมื่อศาลมีคำสั่งให้ปิดสถานที่ดังกล่าวต่อไป ขั้นตอนต่อไป ศาลต้องพิจารณาออกคำสั่งปิดสถานที่ (Closure Orders) ภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่ ออกใบแจ้งเตือนคำสั่งปิดสถานที่ โดยศาลพิจารณาว่า บุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องในพฤติกรรมทางอาญา การกระทำความผิดในสถานที่ดังกล่าว หรือการใช้สถานที่ดังกล่าวเป็นผลให้ก่อให้เกิดความเดือดร้อน แก่บุคคลในสังคม หรือปรากฏความวุ่นวายใกล้กับสถานที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้สถานที่ ดังกล่าว และการออกคำสั่งปิดสถานที่ดังกล่าวมีความจำเป็น เพื่อป้องกันพฤติกรรม ความเดือดร้อน รำคาญที่จะเกิดขึ้นต่อไป เมื่อศาลออกคำสั่งปิดสถานที่แล้ว เจ้าของหรือผู้พักอาศัยต้องออกจาก สถานที่ดังกล่าวเป็นระยะ 3 เดือน อย่างไรก็ตาม ศาลสามารถอนุญาตให้เข้าไปยังส่วนใดส่วนหนึ่งของ สถานที่ได้ในระหว่างระยะเวลาสั่งปิดสถานที่ได้

ประการที่เจ็ด ข้อกำหนดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Treatment Requirement) ตามพระราชบัญญัติ Criminal Justice Act 2003 ศาลเป็นผู้มีอำนาจกำหนดข้อกำหนดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดร่วมกับโทษทางอาญาได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น เข้ารับการฝึกอบรมด้านการศึกษาและอาชีพ บำบัดการติดยาเสพติด รวมถึงห้ามไม่ให้เข้าไปยังสถานที่ที่อยู่อาศัยของชุมชน สถานที่ที่กำหนดไว้ รักษาโรคทางจิต

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า ประเทศอังกฤษมีการบันทึกข้อมูลการกระทำความผิดไว้ในประวัติอาชญากรรม ซึ่งศาลสามารถนำมาพิจารณาประกอบการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดได้ อีกทั้ง ประวัติอาชญากรรมนี้มีผลต่อการหาอาชีพในอนาคตของผู้กระทำความผิด อย่างไรก็ตาม ตามพระราชบัญญัติ The Rehabilitation of Offenders Act 1974 กำหนดไม่ให้เปิดเผยประวัติอาชญากรรมแก่ผู้ที่เคยกระทำความผิดที่ไม่ได้กระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาประวัติอาชญากรรมส่งผลกระทบต่อโอกาสการหาอาชีพของผู้เคยกระทำความผิด นอกจากนี้ หากผู้กระทำความผิดซึ่งกระทำความผิดเฉพาะบางฐานความผิด เช่น ความผิดฐานข่มขืน หรือเป็นสาเหตุส่งเสริมการค้าประเวณีเด็ก จะต้องถูกลงทะเบียนบัญชีอาชญากรรมทางเพศด้วย⁷⁷

ส่วนความรับผิดชอบการเสียภาษี พบว่า ผู้ค้าประเวณีมีภาระหน้าที่ต้องแสดงรายได้จากการประกอบอาชีพ รวมทั้ง ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการฝากเงินธนาคารต่อกรมสรรพากรและต้องเสียภาษี โดยเสียภาษีประเภทภาษีเงินได้ (Income Tax) และยื่นแบบรายการขอคืนภาษีเงินได้ หากเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายภาษี และหากเป็นลูกจ้าง นายจ้างมีหน้าที่จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างผ่านแบบ Pay As You Earn และลูกจ้างต้องจ่ายภาษีเงินได้แก่กรมสรรพากรทุกเดือน นอกจากนี้ หากเป็นผู้ค้าประเวณีอิสระ บุคคลดังกล่าวต้องจดทะเบียนการเสียภาษีแก่กรมสรรพากรภายใน 3 เดือนนับแต่เริ่มทำงานหรือโฆษณาการทำงานของตน หากไม่จดทะเบียนภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลดังกล่าวจะถูกปรับ ทั้งนี้ ผู้ค้าประเวณีอิสระที่จดทะเบียนไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลแก่สรรพากรว่าประกอบอาชีพค้าประเวณี แต่สามารถให้ข้อมูลว่าประกอบอาชีพผู้ให้ความบันเทิง หรือพนักงานนวด เป็นต้น ได้เช่นกัน อนึ่ง จากการศึกษา ผู้ค้าประเวณีจะต้องเสียภาษีเงินได้เฉกเช่นกับการประกอบอาชีพอื่น ดังนั้น อัตราภาษีเงินได้ที่ผู้ค้าประเวณีจะต้องเสียจะเป็นไปตามรายได้ในปีนั้นๆ เช่น หากมีรายได้ไม่ถึง 11,500 ปอนด์ บุคคลดังกล่าวไม่ต้องเสียภาษี แต่หากมีรายได้ตั้งแต่ 11,501-45,000 ปอนด์ จะต้องเสียภาษีเงินได้เป็นอัตรา 20% ของรายได้ หรือมีรายได้ตั้งแต่ 45,001-

⁷⁷ *Ibid*.pp.94-100.

150,000 ปอนด์ จะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตรา 40% ของรายได้ หรือมีรายได้เกิน 150,000 ปอนด์ จะต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตรา 45% ของรายได้ทั้งหมด⁷⁸

กล่าวโดยสรุป ประเทศอังกฤษกำหนดให้การค้าประเวณีในตนเองไม่เป็นความผิด แต่ผู้กระทำการค้าประเวณีก็อาจถูกลงโทษทางอาญา หากกระทำการชักชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะ หรือกระทำการค้าประเวณีตามท้องถนน หรือความผิดฐานดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีได้ หากในสถานที่พักอาศัยดังกล่าวมีผู้ค้าประเวณีคนอื่นอยู่ด้วย จะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะไม่ลงโทษการเป็นผู้ค้าประเวณี แต่กฎหมายก็กำหนดความผิดฐานอื่นที่สามารถลงโทษผู้ค้าประเวณีไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม นอกจากนี้ เห็นว่า โทษที่นำมาบังคับใช้กับผู้ค้าประเวณีมีลักษณะหลากหลาย โดยศาลและหน่วยงานของรัฐสามารถออกคำสั่งโดยพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดไม่ให้ค้าประเวณีอีก เช่น ตำรวจต้องออก Prostitutes' Caution เป็นอย่างน้อย 2 ครั้งก่อนที่จะดำเนินคดีฐานชักชวนการค้าประเวณีแก่ผู้ค้าประเวณี ในขณะเดียวกัน กฎหมายของอังกฤษก็ลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีนักค้ามนุษย์และได้นำมาตรการอื่นนอกจากมาตรการทางอาญา เช่น มาตรการทางปกครองมีคำสั่งให้ปิดสถานที่ที่ถูกใช้เพื่อการค้าประเวณีได้ด้วย ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า แม้ผู้ค้าประเวณีจะมีความเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพของตน แต่ผู้ค้าประเวณีก็มีหน้าที่ต้องเสียภาษีแก่รัฐเช่นกับอาชีพอื่นด้วย

3.2.1.2 ประเทศกัมพูชา

บทบัญญัติการค้าประเวณีของประเทศกัมพูชากำหนดให้การขายบริการทางเพศไม่เป็นความผิดอาญา แต่ผู้ค้าประเวณีอาจได้รับโทษทางอาญาหากเชิญชวน (Solicit) ลูกค้าในสถานที่สาธารณะ และลงโทษผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอันเกี่ยวกับการค้าประเวณี เช่น ผู้กระทำการจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ผู้ดำเนินสถานการค้าประเวณี

ในระหว่างการปกครองของเขมรแดงตั้งแต่ปี ค.ศ.1975-1979 กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายเพื่อกำจัดการค้าประเวณีอย่างเด็ดขาด ผู้ค้าประเวณีอาจได้รับโทษประหารชีวิต ต่อมา เมื่อกัมพูชาเปลี่ยนการปกครองเป็นสาธารณรัฐ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1979-1993 ปรากฏการค้าประเวณีเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยในช่วงที่มีการตกลงข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีส ปี ค.ศ.1991 มีจำนวนผู้ค้าประเวณีประมาณ 6,000 คน ต่อมาภายหลังการล่มสลายของสาธารณรัฐ กองกำลังสหประชาชาติ (the United Nations Transitional Authority in Cambodia หรือ UNTAC) ซึ่ง

⁷⁸ “Income Tax rates and Personal Allowances”, Retrieved on 21 February 2018, from <https://www.gov.uk/income-tax-rates>

ประกอบด้วยทหารจำนวน 20,000 คนได้เข้ายึดกัมพูชาเพื่อฟื้นฟูประเทศกัมพูชา ส่งผลให้ก่อให้เกิดการให้บริการทางเพศขึ้น เพื่อตอบสนองทหารและนักธุรกิจซึ่งเข้ามาประกอบธุรกิจภายในประเทศ ทำให้มีจำนวนผู้ค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้นจาก 6,000 คนใน ค.ศ.1991 เป็น 20,000 คนใน ค.ศ.1992 นอกจากนี้ กองกำลังสหประชาชาติไม่ได้มีมาตรการในการควบคุมหรือกำจัดธุรกิจการให้บริการทางเพศ ต่อมา ค.ศ.1993 กองกำลังสหประชาชาติได้ถอนกำลังทหารออกจากกัมพูชา ส่งผลให้ความต้องการในธุรกิจบริการทางเพศลดลง รวมถึง ผู้ค้าประเวณีมีจำนวนลดน้อยลงเหลือประมาณ 4,000-10,000 คน อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ค้าประเวณีมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงความไม่มั่นคงทางสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศในปี ค.ศ.1994 ต่อมาใน ค.ศ.1990 ปรากฏว่า ตำรวจคุกคามและละเมิดสิทธิผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นชาวเวียดนามและกัมพูชา และในขณะเดียวกัน ตำรวจก็เป็นเจ้าของสถานบริการค้าประเวณีด้วย นอกจากนี้ ยังปรากฏการลักพาตัวเด็กหรือชายเด็กรุ่นเพื่อค้าประเวณีในสถานบริการบริการประเวณีเป็นปริมาณเพิ่มมากขึ้นด้วย ต่อมา ค.ศ.2000 องค์กรผู้ค้าประเวณีในกัมพูชาที่เรียกว่า “The Women’s Network for Unity” ได้เรียกร้องสนับสนุนให้มีการแก้ไขกฎหมายให้การค้าประเวณีถูกกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ค้าประเวณีและยกระดับการทำงานของ ผู้ค้าประเวณีให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ ค.ศ.2008 รัฐบาลได้ออกกฎหมายกำจัดการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ค.ศ.2008 (Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008) ส่งผลให้การค้าประเวณีอิสระตามท้องถนนมีจำนวนลดน้อยลงอย่างมาก แต่เปลี่ยนรูปแบบกลายเป็นการค้าประเวณีแอบแฝงในร้านอาหาร ร้านนวด รวมถึงสถานบันเทิง⁷⁹

มีข้อที่น่าสนใจว่า ในปัจจุบัน ปรากฏธุรกิจบริการทางเพศแก่นักท่องเที่ยว (Sex Tourism) เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดการชักจูงเด็กจากประเทศเวียดนามเข้าสู่การค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ การค้าประเวณีในประเทศกัมพูชาปรากฏหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การค้าประเวณีอิสระตามท้องถนน การค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการ สถานบันเทิง ร้านเสริมสวย ร้านนวด ซึ่งส่วนใหญ่มักพบการค้าประเวณีแอบแฝงมากกว่าการค้าประเวณีตามท้องถนน⁸⁰

⁷⁹ Human Rights Task Force on Cambodia, “CAMBODIA: Prostitution and Sex Trafficking: A Growing Threat to the Human Rights of Women and Children in Cambodia”, Retrieved on 20 January 2018, from <https://web.archive.org/web/20080918233727/http://www.hrsolidarity.net/mainfile.php/1996vol06no04/219/>

⁸⁰ *Ibid.*

สำหรับบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีของกัมพูชาในปัจจุบันถูกบัญญัติไว้ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยเรื่องการค้าประเวณีและการค้าประเวณีเด็กของกฎหมายกำจัดการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ค.ศ.2008 (Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008) ได้กำหนดนิยามของการค้าประเวณีว่า “หมายถึงการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นใดหรือการกระทำอื่นสนองความต้องการทางเพศเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินหรือสิ่งมีคุณค่าอื่นใด” และได้กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดการบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี ผู้ค้ามนุษย์ รวมถึงกำหนดมาตรการการเยียวยาเหยื่อการค้ามนุษย์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนแรก การกำหนดความรับผิดทางอาญาในหมวดที่ 4 ว่าด้วยการค้าประเวณีและการค้าประเวณีเด็ก กำหนดลงโทษการกระทำดังนี้ เช่น

การเชิญชวนหลอกลวงในสถานที่สาธารณะ ตามมาตรา 24 ซึ่งบัญญัติลงโทษผู้เจตนาเชิญชวนบุคคลอื่น เพื่อการค้าประเวณี ในสถานที่สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1-6 วันและปรับตั้งแต่ 3,000-10,000 riels แต่หากผู้ชักชวนเป็นเด็ก เด็กนั้นได้รับการยกเว้นโทษ⁸¹

การเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี (Procurer) ซึ่งเป็นการลงโทษบุคคลในธุรกิจการค้าประเวณี โดยมาตรา 25 ได้ให้นิยามของ ธุระจัดหา (Procurer) ไว้หมายถึง “การรับเงินจากผู้ค้าประเวณี การช่วยเหลือ หรือคุ้มครองผู้ค้าประเวณีจากบุคคลอื่น การชักชวน จูงใจ สอนบุคคลอื่นให้เป็นผู้ค้าประเวณี การใช้กำลังบังคับบุคคลให้ค้าประเวณี การจัดหาสถานที่ให้ระหว่างบุคคลอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การปกปิดเงินที่ได้จากการเป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี การขัดขวางการช่วยเหลือผู้ค้าประเวณีจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน⁸² โดยผู้กระทำเป็นธุระจัดหา

⁸¹ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 Article 24: Soliciting states that “A person who willingly solicits another in public for the purpose of prostituting himself or herself shall be punished with imprisonment from 1 to 6 days and a fine from 3,000 to 10,000 riels. A minor shall be exempted from punishment of the offense stipulated in this article.”

⁸² Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 Article 25: Definition of Procurer Prostitution

บุคคลเพื่อการค้าประเวณีจะต้องถูกระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2-5ปี⁸³ และหากปรากฏว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ปกครองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ให้การอุปการะผู้ค้าประเวณี หรือใช้กำลังบังคับแก่ผู้ค้าประเวณี หรือกระทำความผิดหลายคน หรือผู้กระทำความผิดเป็นองค์กรอาชญากรรม จะต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 5-10ปี⁸⁴

นอกจากนี้ หากผู้กระทำความผิดกระทำเป็นธุระจัดหาโดยทรมานผู้ค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10-20 ปี⁸⁵ หรือหากเป็นธุระจัดหาเด็กเพื่อการค้าประเวณีก็จะต้องได้รับโทษจำคุก 7-15 ปี⁸⁶

การดำเนินการค้าประเวณี (Management of Prostitution) กล่าวคือ ลงโทษบุคคลผู้ดำเนินการ จัดการ ดำเนินธุรกรรมทางการเงินของสถานการค้าประเวณี จะต้องถูกระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2-5ปี⁸⁷ และลงโทษบุคคลผู้ยินยอมให้บุคคลอื่นกระทำการค้าประเวณีในสถานที่ดังกล่าว หรือยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าหาลูกค้าเพื่อการค้าประเวณีในสถานที่ดังกล่าว⁸⁸ นอกจากนี้ ผู้ขายสถานที่ซึ่งไม่ใช่เพื่อสาธารณะประโยชน์แก่บุคคลอื่น โดยรู้ว่าบุคคลดังกล่าวจะใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อการค้าประเวณี จะต้องถูกลงโทษจำคุกตั้งแต่ 3-5 ปีเช่นกัน⁸⁹

⁸³ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 26: Procurement of Prostitution

⁸⁴ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 27: Aggravated Procurement of Prostitution

⁸⁵ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 29: Procurement of Prostitution by Torture

⁸⁶ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 28: Procurement with regard to Child Prostitution

⁸⁷ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 30: Management of Prostitution

⁸⁸ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 31: Management of Establishment for Prostitution

⁸⁹ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 32: Provision of Premise for Prostitution

การชักชวนลูกค้าเพื่อการค้าประเวณีเด็ก กล่าวคือ ลงโทษผู้ชักชวนหา
ลูกค้าเพื่อการค้าประเวณีเด็ก หรือโฆษณาการค้าประเวณีเด็กจะต้องได้รับโทษจำคุก 2-5 ปี และปรับตั้ง
แต่ 4,000,000-10,000,000 riels⁹⁰

การซื้อบริการทางเพศจากเด็กตั้งอายุ 15-18 ปี ต้องระวางโทษจำคุก 2-5
ปี หรือหากซื้อบริการทางเพศจากเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ต้องระวางโทษ 7-15 ปี⁹¹

ส่วนที่สอง มาตรการช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยกำหนดให้มีการ
เยียวยาทางแพ่งแก่ผู้ถูกซื้อหรือขายเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศและได้รับเงินชดเชย ค่าเสียหาย
หรือสามารถเรียกร้องเอาทรัพย์สินที่ถูกยึดจากการกระทำความผิดมาเป็นเงินชดเชยหรือค่าเสียหาย
แก่ตนได้⁹² รวมทั้งห้ามสื่อเปิดเผยชื่อ หน้าตาของเหยื่อการค้ามนุษย์⁹³

นอกจากกฎหมายฉบับนี้จะกำหนดโทษทางอาญา จำคุกและปรับแล้ว
ยังคงกำหนดโทษเพิ่มเติม ได้แก่⁹⁴ การยึดทรัพย์สิน อุปกรณ์ที่ใช้ เพื่อจะใช้ในการกระทำความ
ผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด การจำกัดสิทธิทางแพ่งแก่ผู้กระทำความผิด การปิด
สถานที่ที่ปรากฏการกระทำความผิด และห้ามอยู่ในเขตที่กำหนด

จากการศึกษา เห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีของกัมพูชามี
ลักษณะคล้ายกับของไทย กล่าวคือ การขายบริการทางเพศไม่เป็นความผิด แต่การกระทำชักชวนหา
ลูกค้าในสถานที่สาธารณะเป็นความผิด ทำให้ลดการค้าประเวณีอิสระตามท้องถิ่นได้ แต่เปลี่ยน
รูปแบบกลายเป็นการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานบริการ ร้านอาหาร สถานบันเทิงแทน แม้จะ
บทบัญญัติกฎหมายจะลงโทษผู้ยินยอมให้บุคคลอื่นใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณีก็ตาม แต่โทษที่
ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษที่ต่ำ ประกอบการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่จริงจังของหน่วยงานของรัฐ
จึงทำให้การค้าประเวณียังคงอยู่

⁹⁰ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 35: Soliciting for Child Prostitution

⁹¹ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008
Article 34: Purchase of Child Prostitution

⁹² Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 Article 45-47.

⁹³ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 Article 49.

⁹⁴ Law on Suppression of Human Trafficking and Sexual Exploitation 2008 Article 48.

3.2.2 ประเทศไม่ได้กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี

หัวข้อนี้จะกล่าวถึงประเทศล้มล้างการค้าประเวณีที่ไม่มีบทบัญญัติห้ามการค้าประเวณี และไม่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีที่กระทำการบางประการ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีทั้งสิ้น แต่ก็ไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3.2.2.1 ประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีแนวคิดสิทธิเสรีภาพ และยึดถือสิทธิทางเพศเป็นอย่างมาก โดยมีหลักกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีในประเทศฝรั่งเศส คือ สิทธิที่จะใช้ร่างกายแสวงหาสิ่งทีพอเหมาะสมควร ความอิสระนี้ คือการใช้ร่างกายในการแสวงหาเงินนั่นเอง แต่ยกเว้นเรื่องการขายอวัยวะที่ไม่สามารถกระทำได้ เช่น การขายเลือด ขายอวัยวะ ดังนั้นสิทธิของโสเภณีจึงเกิดขึ้นได้ แต่ต้องคำนึงว่าจะต้องเกิดภายใต้ความเคารพในเรื่องส่วนตัวของบุคคลด้วย⁹⁵ ประเทศฝรั่งเศสมีการจัดการกับปัญหาการค้าประเวณีอย่างยาวนานตามประวัติศาสตร์ กล่าวคือ เริ่มแรกการค้าประเวณีในประเทศฝรั่งเศสกำหนดให้สถานบริการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตามแนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม แล้วเปลี่ยนมายึดถือแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist) ที่ถือว่า การค้าประเวณีในตัวเองไม่ใช่ความผิดแต่มีการกำหนดห้ามมิให้โสเภณีกระทำการบางอย่าง และหลังจากค.ศ.2016 เป็นต้นมา ฝรั่งเศสได้เปลี่ยนแนวคิดจากล้มล้างการค้าประเวณีดั้งเดิมเป็นแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณีสมัยใหม่ (Neo-Abolitionist) ซึ่งมีการยกเลิกความผิดอาญาฐานผู้ค้าประเวณีซุกเชิญชวนลูกค้าในที่สาธารณะและกำหนดความผิดทางอาญาลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศแทน แต่ยังคงมีแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี กำจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไป เนื่องจากการค้าประเวณีเป็นความรุนแรงต่อหญิง และขัดหลักการความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงดังที่ได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 สถานบริการค้าประเวณีหรือช่องที่เรียกว่า Maisons de tolerance ได้ปรากฏขึ้นในปารีสและกลายเป็นที่นิยมอย่างมาก แต่ไม่ได้ถูกสุขลักษณะทำให้เกิดการติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคซิฟิลิสแต่ปี ค.ศ.1939 ฝรั่งเศสออกกฎหมายความผิดฐานซุกเชิญชวนลูกค้าในที่สาธารณะซึ่งลงโทษผู้ค้าประเวณี จนกระทั่งปี ค.ศ.1946 สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมาย ต่อมาประมาณวันที่ 13 เมษายน ค.ศ.1946 ประเทศฝรั่งเศสได้เริ่มยึดถือแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี แล้วทำการปิดสถานบริการค้าประเวณีทั้งหมด ทำให้สถาน

⁹⁵ กิตติธเนตต์ เลอวงส์รัตน์, การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ: บริษัท ซี แอนด์เอสพริ้นติ้ง จำกัด, 2550), น.19.

การค้าประเวณีประมาณ 1,400 แห่งต้องถูกปิดและผู้ค้าประเวณีจำนวน 20,000 คน ได้รับผลกระทบดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ค้าประเวณีจะต้องมีการขึ้นทะเบียนตามกฎหมายอยู่ อันเป็นผลให้ผู้ค้าประเวณีมีความเป็นอิสระมากยิ่งขึ้น ต่อมา เจ้าของสถานการค้าประเวณีก็เปิดสถานการค้าประเวณีแห่งใหม่ ชื่อ Hotel de pass ซึ่งอยู่ในรูปแบบโรงแรมที่ได้รับอนุญาต ผู้ค้าประเวณีจึงสามารถทำงานต่อไปได้ แต่ตัวกิจกรรมบางประเภทก็ต้องแอบกระทำซึ่งอาจกระทำผิดความผิดชักชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะได้ นอกจากนี้ รัฐเน้นการควบคุมการค้าประเวณีตามท้องถนน มีการจับกุมผู้ค้าประเวณีที่กระทำเชิญชวนลูกค้าในที่สาธารณะ ต่อมาปี ค.ศ.1960 ฝรั่งเศสได้ลงนามให้สัตยาบันในอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ.1949 (Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the prostitution of Others 1949) แสดงความจำนงต้องการล้มล้างการค้าประเวณีอย่างชัดเจนและมุ่งกำจัดแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น การจัดหา (คำว่า จัดหา ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส หมายความว่า การช่วยคนให้ค้าประเวณี การได้รับประโยชน์หรือเงินจากผู้ค้าประเวณี การจ้างหรือฝึกคนให้ค้าประเวณี) ต่อมา 25 พฤศจิกายน ค.ศ.1960 ได้มีการออกกฎหมายให้มีบริการทางสังคมขึ้นในแต่ละส่วนราชการ คือ Service for Prevention and Social Reinsertion และกำหนดให้รัฐเท่านั้นที่จะสามารถหาประโยชน์จากโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ โดยรัฐเก็บภาษีที่เรียกว่า ฟิสค (Fisc) และค่านึงว่าผู้ค้าประเวณีเป็นผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง การเก็บภาษีจะต้องถูกประกาศว่าเป็นกลุ่มของการที่ไม่ใช่ผลประโยชน์ทางการค้า แต่ Fisc จะเป็นตัวตระหนักว่าผู้ค้าประเวณีเป็นตัวแทนทางเศรษฐกิจ ต่อมาปี ค.ศ.2003 รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยได้เสนอกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองความปลอดภัยของประเทศ เรื่อง ทำทางในการจูงใจ (Passive Solicitation Misdemeanor) รวมทั้งการตัดสินลงโทษแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีและความผิดฐานค้ามนุษย์ ต่อมาปี ค.ศ.2007 พรรคสังคมนิยม (Socialist) เริ่มมีการเรียกร้องให้มีการลงโทษผู้รับบริการทางเพศหรือผู้ใช้บริการและเรียกร้องให้ยกเลิกความผิดการชักชวนหาลูกค้า (Passive Solicitation) และหน่วยงาน Cabiria ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพและสิทธิมนุษยชนของฝรั่งเศสเสนอว่าจะต้องมีการให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ และปฏิบัติจิตสังคม (Psycho Social) ให้แก่ผู้ค้าประเวณีเพื่อนำไปสู่ชีวิตที่ดีต่อไป⁹⁶

⁹⁶ เฟ็งฮ้าง, น.19-20.

ในปัจจุบัน ฝรั่งเศสกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีถูกกฎหมาย โดยผู้ค้าประเวณีจะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ⁹⁷ แต่กฎหมายอาญาของฝรั่งเศสได้บัญญัติห้ามให้มีการชักชวนเชิญชวนลูกค้าตามสถานที่สาธารณะ หากละเมิดจะถูกจำคุก 2 เดือนหรือปรับถึง 3750 ยูโร⁹⁸ และได้บัญญัติห้ามหลอกลวงบังคับให้ผู้ค้าประเวณี ห้ามดำเนินกิจการสถานค้าประเวณี หรือเป็นแมงดา (Pimp) โดยประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดลงโทษบุคคลผู้เป็นธุระจัดหา (Pimp) ในมาตรา 225-5 ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ.2016 ฝรั่งเศสได้เปลี่ยนแนวความคิดการจัดการปัญหาการค้าประเวณีมาเป็นการล้มล้างการค้าประเวณีสมัยใหม่ (Neo-Abolitionist)⁹⁹ ตามประเทศสวีเดน กล่าวคือ ฝรั่งเศสกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีไม่ใช่ผู้กระทำความผิด แต่เป็นเหยื่อในระบบการค้ามนุษย์รูปแบบการค้าประเวณีอันเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากหญิง ซึ่งผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับการช่วยเหลือทางด้านสังคมและการเงินต่างๆจากรัฐให้สามารถยกเลิกการประกอบอาชีพนี้ได้ โดยฝรั่งเศสได้ออกกฎหมาย French Act Against Prostitution ซึ่งมีบทบัญญัติให้แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่างๆ และมีแนวคิดหลักในการออกกฎหมายนี้ คือ การค้าประเวณีเป็นรูปแบบความรุนแรงที่กระทำต่อผู้หญิง และการค้าประเวณีเป็นอุปสรรคด้านความเสมอระหว่างหญิงชายและละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์¹⁰⁰ โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

⁹⁷ 100 countries and Their Prostitution Policies,” Retrieved on 7 June 2016, from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000772#UK>

⁹⁸ France Penal Code Article 225-10-1 “Publicly soliciting another person by any means, including passive conduct, with a view to inciting them to engage in sexual relations in exchange for remuneration or a promise of remuneration is punished by two months' imprisonment and by a fine of €3,750.”

⁹⁹ Erika Schulze, “Sexual exploitation and prostitution and its impact on gender equality”, Retrieved on 4 May 2018, from [www.europarl.europa.eu/IPOL-FEMM_ET\(2014\)493040_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/IPOL-FEMM_ET(2014)493040_EN.pdf)

¹⁰⁰ CAP International, “The French law of April 13 2016 aimed at strengthening the fight against the prostitutional system and providing support for prostituted persons,” Retrieved on 13 January 2018, from <http://www.cap-international.org/wp-content/uploads/2017/04/CAP-brochure-MARS2017-EN-WEB3-1.pdf>

ประการแรก มีการยกเลิกความผิดชักชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะ (Passive Solicitation)

เดิม ความผิดฐานชักชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะเป็นความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-10-1 ซึ่งมีเนื้อความว่า¹⁰¹ “บุคคลผู้ชักชวนบุคคลอื่นอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ รวมถึง การเตร็ดเตร่เชิญชวนลูกค้า โดยมีเจตนาเพื่อให้บุคคลอื่นใช้บริการทางเพศ เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงิน หรือสัญญาว่าจะให้เป็นเงิน จะต้องถูกลงโทษจำคุก 2 เดือนและปรับ 3750 ยูโร...” บทบัญญัตินี้ถูกบังคับใช้ตั้งแต่ ปี ค.ศ.1939 พบว่า ในช่วงปี ค.ศ.1946- 1958 มีการจับกุมและลงโทษผู้ค้าประเวณีในข้อหานี้มากกว่าการจับกุมและลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ดังนั้น ความผิดฐานชักชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-10-1 ถูกยกเลิกไป ไม่มีผลบังคับใช้อีกต่อไป

ประการที่สอง กำหนดความผิดฐานซื้อบริการทางเพศลงโทษผู้ซื้อบริการ โดยกำหนดมาตราใหม่ 611-1 กำหนดให้ “การกระทำที่เป็นการเชิญชวน ยอมรับ หรือได้รับการกระทำทางเพศจากผู้ค้าประเวณี โดยแลกเปลี่ยนกับเงิน ผลประโยชน์ หรือสัญญาว่าจะให้เป็นเงิน หรือผลประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกัน จะต้องถูกปรับ 1,500 ยูโร

มาตรา 225-12-1 กำหนดไว้ว่า ถ้าเป็นการกระทำความผิดซื้อบริการทางเพศซ้ำจะต้องถูกปรับเป็นเงิน 3,750 ยูโร

และถ้าซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็กหรือผู้ที่อ่อนด้อย (vulnerable) (ผู้ที่อ่อนด้อยคือ บุคคลผู้ป่วย พิกัด หรือตั้งครรถ์) จะต้องถูกจำคุก 3 ปี และถูกปรับ 45,000 ยูโร

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-12-2 เหตุฉกรรจ์ความผิดฐานซื้อบริการทางเพศไว้ว่า “ถ้าความผิดมาตรา 225-12-1 วรรค 2 จะต้องถูกลงโทษจำคุก 5 ปี และปรับ 75,000 ยูโร ถ้าได้กระทำหลายคน หรือได้ใช้เครือข่ายคมนาคมการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือใช้ความรุนแรงต่อผู้ใต้การปกครอง หรือถ้าผู้กระทำความผิดทำอันตรายแก่ชีวิตเหยื่อ หรือกำลังจะประทุษร้ายต่อเหยื่อ และถ้าเหยื่อนั้นอายุต่ำกว่า 15 ปี จะต้องถูกจำคุก 7 ปีและปรับ 100,000 ยูโร

¹⁰¹ French Penal Code Article 225-10-1 “Publicly soliciting another person by any means, including passive conduct, with a view to inciting them to engage in sexual relations in exchange for remuneration or a promise of remuneration is punished by two months' imprisonment and by a fine of €3,750.”

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-12-3 กำหนดให้ ความผิดฐานซื้อบริการทางเพศตามมาตรา 225-12-1 และ 225-12-2 แม้กระทำความผิด ราชอาณาจักร ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติฝรั่งเศส หรือพักอาศัยเป็นประจำในฝรั่งเศสก็ จะต้องถูกลงโทษด้วย

ส่วนการซื้อบริการผู้ค้าประเวณีเด็กก็ยังคงเป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญายู่ ตามมาตรา 225-12-1¹⁰² คือ ลงโทษผู้ร้องขอ ชักชวน ยอมรับร่วมประเวณีกับเด็ก ที่เกี่ยวข้องในการค้าประเวณี โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนค่าตอบแทน หรือสัญญาว่าจะให้ค่าตอบแทน แก่เด็กนั้น แม้ไม่ได้ใช้บริการเป็นปกติก็ตาม ต้องถูกจำคุก 3 ปีและปรับ 4,500 ยูโร และต้องรับโทษ หนักขึ้น จำคุก 5 ปีและปรับ 75,000 ตามมาตรา 225-12-2 หากการใช้บริการค้าประเวณีเด็กได้ กระทำ

1. เป็นปกติวิสัยหรือ ต่อผู้เยาว์มากกว่า 1 คน
2. โดยเด็กได้มีการติดต่อกับผู้กระทำความผิดโดยใช้เผยแพร่ของข้อความ ไปยังพื้นที่สาธารณะหรือใช้เครือข่ายสาธารณะ
3. โดยบุคคลผู้ล่วงละเมิดอำนาจเหนือเขาโดยใช้ตำแหน่งของเขา ต้องรับโทษหนักขึ้น เป็นจำคุก 7 ปีและปรับ 100,000 หากเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี¹⁰³

¹⁰² Penal Code Article 225-12-1 “Soliciting, accepting or obtaining, in exchange for a remuneration or a promise of a remuneration, sexual relations with a minor who is engaging in prostitution, even if not regularly, is punished by three years' imprisonment and a fine of € 45,000”

¹⁰³ Penal Code Article 225-12-2 “ The penalty is increased to five years' imprisonment and to € 75,000: 1° where the offence is committed habitually or against more than one minor; 2° where the minor was put in contact with the offender by the use, for the dissemination of messages to an unrestricted public, of a communication network; 3° where the offence was committed by a person abusing the authority conferred upon him by his position. The penalty is increased to seven years' imprisonment and to a fine of € 100,000 where the minor is under fifteen years of age.”

ประการที่สาม แกไขการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้จัดหา ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีอย่างจริงจัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-5 และมาตรา 225-6

โดยมาตรา 225-5 และ 225-6 มีหลักกฎหมายว่า “รัฐจัดหา (Procuring) คือการช่วยเหลือ ให้ความสะดวก สอนให้ผู้อื่นค้าประเวณี หรือได้รับกำไร ผลประโยชน์จากผู้ค้าประเวณี หรือได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากผู้ค้าประเวณี หรือการจ้าง ดูแลเครื่องแต่งกาย หรือจูงใจ ผลักดันให้บุคคลเข้าสู่การค้าประเวณี หากบุคคลใดกระทำการดังกล่าวมาข้างต้น มีความผิดฐานจัดหาผู้อื่นให้ค้าประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำโดยเป็นสื่อกลาง หรือ ไม่สามารถพิสูจน์ถึงรายได้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตในขณะที่อาศัยอยู่กับผู้ค้าประเวณีเป็นประจำได้ โดยจะต้องได้รับโทษจำคุก 7 ปีและปรับ 150,000 ยูโร” อย่างไรก็ตาม ในกรณีกระทำการเป็นรัฐจัดหาผู้อื่นอ่อนด้อย (vulnerability) ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงการบังคับ ใช้กำลังบังคับ หรือประทุษร้ายก่อน แต่การกระทำจัดหาผู้อื่นอ่อนด้อยโดยการใช้กำลังบังคับ ประทุษร้ายเป็นเหตุฉกรรจ์ที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษหนักขึ้น

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-7 เหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานเป็นรัฐจัดหา มีหลักกฎหมายให้ “หากการกระทำความผิดเป็นรัฐจัดหาได้กระทำต่อเด็ก หรือบุคคลผู้อ่อนด้อย ไม่ว่าจะเพราะเนื่องจากอายุ ความเจ็บป่วยมีความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ สติปัญญา ตั้งครรภ์ หรือได้กระทำต่อบุคคลหลายคน หรือกระทำโดยบังคับ ใช้กำลังความรุนแรง หรือกระทำต่อบุคคลหลายคน หรือโดยผู้เป็นญาติ หรือโดยเป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือเหยื่อ หรือโดยใช้เครือข่ายคมนาคมอิเล็กทรอนิกส์ ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษจำคุก 10 ปี และปรับ 1,500,000 ยูโร

มาตรา 225-7-1¹⁰⁴ ลงโทษผู้เป็นรัฐจัดหาหนักขึ้น หากกระทำต่อเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ต้องถูกจำคุก 15 ปี และปรับ 3,000,000 ยูโร

ตามมาตรา 225-8¹⁰⁵ บัญญัติให้รับโทษหนักขึ้น หากการกระทำเป็นรัฐจัดหาบุคคลไปค้าประเวณีตามมาตรา 255-7 กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม ต้องรับโทษ จำคุก 20 ปี และปรับ 3,000,000 ยูโร

¹⁰⁴ Penal Code Article 225-7-1 “The offence of procuring is punished by fifteen years' criminal imprisonment and a fine of € 3,000,000 where it is committed against a minor of fifteen years old.”

มาตรา 225-9 หากการเป็นธุระจัดหา ได้กระทำโดยทรมาณหรือการกระทำโดยป่าเถื่อน เพื่อให้บุคคลอื่นค้าประเวณี ต้องรับโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับ 4,500,000 ยูโร¹⁰⁶

นอกจากนี้ กฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้กำหนดโทษการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ตามมาตรา 225-10 ซึ่งบัญญัติดังนี้¹⁰⁷ “ บุคคลต้องถูกจำคุก 10 ปี และปรับ 750,000 ยูโร หากได้กระทำโดยตนเองหรือผ่านบุคคลใด...

1. เป็นเจ้าของ จัดการ ดำเนินกิจการ สนับสนุนทางการเงิน หรือร่วมสนับสนุนทางการเงินแก่สถานที่สำหรับการค้าประเวณี

2. เป็นเจ้าของ จัดการ ดำเนินกิจการ สนับสนุนทางการเงิน หรือร่วมสนับสนุนทางการเงินแก่สถานที่สาธารณะ สถานที่ที่ถูกใช้เป็นที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่ยอมรับให้

¹⁰⁵ Penal Code Article 225-8 “The offence of procuring defined under article 225-7 is punished by twenty years' criminal imprisonment and a fine of € 3,000,000 where it is committed by an organised gang.”

¹⁰⁶ Penal Code Article 225-9 “ The offence of procuring committed by resorting to torture or acts of barbarity is punished by criminal imprisonment for life and a fine of € 4,500,000.”

¹⁰⁷ French Penal Code Article 225-10 “ A penalty of ten years' imprisonment and a fine of €750,000 is incurred by anyone who, acting directly or through an intermediary: 1° holds, manages, exploits, directs, operates, finances or contributes to finance a place of prostitution; 2° holding, managing, exploiting, directing, operating, financing or contributing to finance any given place open to the public or used by the public, accepts or habitually tolerates one or more persons to engage in prostitution within the premises or their annexes, or solicits clients in such premises with a view to prostitution; 3° sells or makes available to one or more persons any premises or places not open to the public, in the knowledge that they will there engage in prostitution; 4° sells, hires or makes available in any way whatsoever vehicles of any type to one or more persons knowing that they will engage in prostitution in them. The first two paragraphs of article 132-23 governing the safety period are applicable to the offences set out under 1° and 2° of the present article”

บุคคล 1 คนหรือมากกว่าหนึ่งคนค้าประเวณีหรือชวนลูกค้าให้ซื้อบริการทางเพศภายในสถานที่ดังกล่าว

3. ขายสถานที่ดังกล่าวหรือสถานที่ที่เป็นความลับให้คนหนึ่งหรือหลายคน โดยรู้ว่าบุคคลนั้นจะเข้าเกี่ยวกับข้องกับการค้าประเวณี

4. ขาย จ้าง สิ่งของอุปกรณ์ให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนโดยรู้ว่าบุคคลนั้นเข้าเกี่ยวกับข้องกับการค้าประเวณี ...”

ประการที่สี่ สร้างมาตรการช่วยเหลือให้ผู้ค้าประเวณีเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณี

โดยมาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริมผู้ค้าประเวณีหรือเหยื่อที่ไม่สามารถได้รับเงินประกันสังคม (Social Welfare) จากรัฐ มีความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัย การจ้างงาน สุขภาพ เป็นต้น ผู้ค้าประเวณีมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือด้านการเงินจากหน่วยงานบูรณาการจากรัฐและเอกชน

ประการที่ห้า สร้างนโยบายระดับชาติในการป้องกัน โดยจัดหาเรื่องให้การศึกษาและการฝึกอบรม

เน้นการจัดให้มีการให้การศึกษาให้เห็นถึงสภาพการทำงานค้าประเวณีที่แท้จริงและภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ส่งเสริมให้ชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ การศึกษาเพศศึกษาในโรงเรียน และมีการฝึกอบรมวิธีการป้องกันการค้าประเวณีและสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกค้าประเวณี ถูกค้ำมนุษย์ หรือเอารัดเอาเปรียบจากผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี

ประการที่หก ให้ความปกป้องคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงเหยื่อค้ามนุษย์ที่ไม่ใช่คนสัญชาติฝรั่งเศส

กฎหมายฉบับนี้ให้การยกเว้นภาษีแก่บุคคลผู้ต้องการเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณี และอนุญาตให้เหยื่อค้ามนุษย์ที่ไม่ใช่สัญชาติฝรั่งเศสได้รับใบอนุญาตพักอาศัยชั่วคราวในฝรั่งเศส แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะไม่ได้ให้การเป็นพยานในชั้นศาลก็ตาม อีกทั้ง เหยื่อการค้ามนุษย์ยังสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนจากผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศได้

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบัน ประเทศฝรั่งเศส มีสหภาพผู้ค้าประเวณีในฝรั่งเศส (French Sex worker union-Syndicat du Travail Sexuel (STRASS) ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวของผู้ค้าประเวณีในฝรั่งเศส และมีบทบาทในการเรียกร้อง แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีในฝรั่งเศส เปรียบเสมือนเป็นกระบอกเสียงของผู้ค้าประเวณีในฝรั่งเศส

อีกทั้ง ประเทศฝรั่งเศสมีการแบ่งพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรมทางเพศ เช่น ร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับทางเพศ (Sex shop) สถานบริการต่างๆ รวมทั้ง พื้นที่สำหรับให้มีการค้าประเวณี หรือที่เรียกว่า Red light District ได้แก่ ทางตอนใต้ของย่าน Montmartre ในกรุงปารีส

เห็นได้ว่า กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการค้าประเวณีของฝรั่งเศส มีทั้งการบังคับใช้กฎหมายอาญา และมาตรการคุ้มครอง ช่วยเหลือ ให้ความสะดวกที่พึงพิง ให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนแก่ผู้ค้าประเวณี เหยื่อการค้ามนุษย์ และยกเลิกความผิดฐานชักชวนหาลูกค้า ในที่สาธารณะที่เป็นการลงโทษผู้ค้าประเวณีเสมือนหนึ่งเป็นบุคคลกระทำความผิดกฎหมาย แล้วให้การช่วยเหลือโดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ค้าประเวณี คือ เหยื่อที่แสดงถึงความไม่เท่าเทียมระหว่างชายและหญิง และเป็นเหยื่อของความรุนแรงที่ลูกค้าชายกระทำต่อผู้ค้าประเวณี ทั้งนี้ รัฐได้เปลี่ยนมุมมองและพยายามบังคับใช้กฎหมายเอาผิดแก่ผู้ซื้อบริการ ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีทั้งหลาย เพื่อเป็นการลดอุปสงค์ (Demand) ในธุรกิจการค้าประเวณี และมองว่าเมื่ออุปสงค์ในธุรกิจการค้าประเวณี ลดลงก็จะไม่มีการค้าประเวณีอีกต่อไป นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า กฎหมายของฝรั่งเศสที่ออกเมื่อ เมษายน 2560 ที่ผ่านมานี้ กำหนดให้มีการแก้ไขกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมมาตรการคุ้มครองต่างๆด้วย เช่น กฎหมาย Family and Social Code, the Building and Dwelling Code, The Labour Code, The Social Security Code, The Education Code, The Penal Producer Code ซึ่งสะท้อนว่า ฝรั่งเศสได้มองถึงการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีอย่างเป็นภาพรวม และมุ่งเน้นมาตรการช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์

3.3 กลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี

หัวข้อนี้จะกล่าวถึงกลุ่มประเทศที่มีกฎหมายบัญญัติรับรองความถูกต้องตามกฎหมายของการค้าประเวณีหรือขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ประเทศที่ยึดถือนโยบายนี้ส่วนมากปรากฏเฉพาะประเทศในแถบตะวันตกทั้งสิ้น แต่ประเทศในแถบตะวันออก มีเฉพาะประเทศสิงคโปร์เท่านั้นที่มีบทบัญญัติกฎหมายยึดถือนโยบายนี้ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศในแถบตะวันตกยึดถือแนวคิดเสรีภาพทางเพศมากกว่าประเทศในแถบตะวันออก ทั้งนี้ เป็นผลเนื่องมาจากสภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม เกี่ยวกับทางเพศที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม กฎหมายขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีก็ปรากฏทั้งในประเทศระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) และระบบกฎหมายไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (Common Law) ดังนี้

3.3.1 มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา

มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นมลรัฐเดียวในประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดให้การค้าประเวณี และสถานการค้าประเวณีถูกกฎหมาย ทั้งผู้ค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีต้องได้รับการจดทะเบียนกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ค้าประเวณีซึ่งจดทะเบียนแล้วจะสามารถทำงานได้ในเฉพาะสถานการค้าประเวณีที่ต้องถูกตามกฎหมายเท่านั้น และผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หนองในเทียม หนองในแท้ ทุกอาทิตย์ และตรวจเอ็ดส์ ซีฟิสิสทุกเดือน และลูกค้าอยู่ภายใต้ข้อบังคับต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง หากลูกค้าติดเชื้อเอ็ดส์หลังจากที่ผู้ค้าประเวณีมีผลตรวจเลือดเป็นค่าบวก เจ้าของสถานการค้าประเวณีจะต้องรับผิดชอบ¹⁰⁸ อย่างไรก็ตาม มิใช่ทุกเขต (County) อนุญาตให้การค้าประเวณีถูกกฎหมาย แต่การค้าประเวณีถูกกฎหมายเฉพาะเขตที่มีประชากรน้อยกว่า 700,000 คน ดังนั้น เขต Clark ซึ่งประกอบด้วยเมือง Las Vegas¹⁰⁹ เขต Washoe, Douglas, Lincoln และเขตการปกครองพิเศษ Carson City กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย¹¹⁰ ส่วนการค้าประเวณีตามท้องถนน (street prostitution) และการค้าประเวณีแอบแฝงในรูปแบบอื่น ผิดกฎหมายทั้งในมลรัฐเนวาดา และประเทศสหรัฐอเมริกา

สถานการค้าประเวณีปรากฏในมลรัฐเนวาดาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1800 โดยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ปี ค.ศ.1942 ประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt ได้ประกาศคำสั่งล้มเลิกสถานการค้าประเวณีใกล้กับฐานทัพอากาศ รวมทั้ง มลรัฐเนวาดาด้วย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่จะติดต่อแก่ทหารของสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สถานการค้าประเวณีได้เปิดให้บริการอีกครั้ง ต่อมาปี ค.ศ.1948 เขต Reno ได้บังคับใช้คำสั่งของประธานาธิบดีดังกล่าวให้มีผลปิดสถานการค้าประเวณี โดยอ้างว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และก่อให้เกิดการฟ้องร้องจนปี ค.ศ.1949 ศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดา

¹⁰⁸ “All About Legal Prostitution in Nevada” Retrieved on 11 November 2017, from <https://www.tripsavvy.com/legal-prostitution-in-nevada-2885651>

¹⁰⁹ “Is Prostitution Legal in Las Vegas?,” Retrieved on 11 November 2017, from <https://www.legalmann.com/blog/is-prostitution-legal-in-las-vegas/>

¹¹⁰ Michelle Rindels, “The Indy Explains: How legal prostitution works in Nevada,” Retrieved on 1 July 2018, from https://elkodaily.com/lifestyles/the-indy-explains-how-legal-prostitution-works-in-nevada/article_e5656d2a-7865-5de2-9d91-501c9d4283c7.html.

พิพากษาว่า สถานการณ์ค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (A public nuisance) ส่งผลให้รัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสั่งปิดสถานการณ์ค้าประเวณีได้อย่างเต็มที่ จนปี ค.ศ.1951 เมือง Las Vegas และ Reno ก็สั่งปิดสถานการณ์ค้าประเวณี โดยอ้างว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมนี้¹¹¹ แต่เขตอื่นๆ ออกกฎระเบียบในการอนุมัติใบสมัครขอตั้งสถานการณ์ประเวณีส่งผลให้สถานการณ์ค้าประเวณีในเขตอื่นๆ ยังคงดำเนินกิจการต่อไปได้ ทั้งนี้ องค์การบริหารของเขต Storey ได้อนุมัติกฎระเบียบการออกใบอนุญาตแก่สถานการณ์ค้าประเวณีในปี ค.ศ.1970 ประกอบกับในปี ค.ศ. 1971 นาย Joe Conforte เจ้าของสถานการณ์ค้าประเวณีใกล้กับเมือง Reno ได้พยายามโน้มน้าวให้องค์การบริหารเขตออกกฎระเบียบอนุญาตให้มีการขอใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค้าประเวณี¹¹² องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเมือง Las Vegas จึงพยายามโน้มน้าวให้รัฐบาลของมลรัฐออกกฎหมายกำหนดห้ามไม่ให้มีสถานการณ์ค้าประเวณี โดยใช้จำนวนประชากรเป็นเกณฑ์ ทำให้ในปีเดียวกัน รัฐบาลของมลรัฐเนวาดาได้ออกกฎหมายกำหนดให้เขตที่ประชากรมากกว่า 200,000 คน ไม่สามารถมีการตั้งของสถานการณ์ค้าประเวณีได้ ส่งผลให้เขต Clark เมือง Las Vegas ในขณะนั้นได้รับผลกระทบจากกฎหมายฉบับนี้¹¹³ ต่อมาปี ค.ศ.1977 องค์การบริหารเขต Nye ได้พยายามปิดสถานการณ์ค้าประเวณีของ Plankinton โดยอ้างว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม Plankinton จึงฟ้องร้องต่อศาลให้ศาลวินิจฉัยถึงบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้เขตที่ประชากรมากกว่า 200,000 คน ไม่สามารถมีการตั้งของสถานการณ์ค้าประเวณีได้ ปีค.ศ.1978 ศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดาได้พิพากษาวางหลักกฎหมายว่า เขตที่มีจำนวนประชากรไม่ถึง 200,000 คน ไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าว¹¹⁴ ทำให้เขตที่มีจำนวนประชากรไม่ถึง 200,000คน รวมทั้งเขต Nye สามารถออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน กฎหมายของมลรัฐเนวาดาได้กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีในเขตที่มีประชากรเท่ากับหรือมากกว่า 700,000 คน¹¹⁵ ทำให้

¹¹¹ “Legalized prostitution in Nevada,” Retrieved on 11 November 2017, from <http://guierlaw.com/legalized-prostitution-in-nevada/>

¹¹² David Goldham, “You Can’t Get Rid of It So You Might as Well Tax It-The Economic,” Retrieved on 11 November 2017, from <https://www.scribd.com/document/327152934/You-Cant-Get-Rid-of-It-So-You-Might-as-Well-Tax-It-The-Economic>

¹¹³ Barbara Meil Hobson, Uneasy Virtue: The Politics of Prostitution and the American Reform Tradition, (New York: Basic Books, 1987), p.227.

¹¹⁴ Nye County v. Plankinton, 94 Nev. 739, 587 P.2d 421 (1978)

¹¹⁵ Nevada Revised Statutes Section 244.345

เขตชนบทที่มีจำนวนประชากรน้อยกว่า 700,000 คน จำนวน 12 เขต จากทั้งหมด 16 เขตสามารถออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีได้ โดยในปัจจุบัน สถานการค้าประเวณีผิดกฎหมายใน เขต Clark ซึ่งประกอบด้วยเมือง Las Vegas เขต Washoe, Douglas, Lincoln ซึ่งมีประชากรมากกว่า 700,000 คน และเขตการปกครองพิเศษ Carson City ส่วนเขต Eureka ไม่มีกฎหมายบัญญัติอย่างชัดเจนว่าอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณี แต่ก็ไม่ปรากฏสถานการณ์การค้าประเวณีในเขตดังกล่าว ส่วนเขตอื่นสามารถออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีตามกฎหมายได้ แต่มีเพียงแค่ 10 เขต สถานการค้าประเวณี 21 แห่งเท่านั้นที่ปรากฏว่ามีสถานการค้าประเวณีดำเนินการในปัจจุบัน¹¹⁶

ในปี ค.ศ.1979 รัฐบาลของมลรัฐเนวาดาได้ออกกฎหมายมลรัฐ ห้ามไม่ให้มีการโฆษณาการค้าประเวณีในเขตที่กำหนดห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณี ซึ่งถูกโต้เถียงว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา แต่ปี ค.ศ.1981 ศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดาได้ตัดสินว่ากฎหมายห้ามการโฆษณาดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ต่อมาในปี ค.ศ.2007 ผู้พิพากษาของ U.S District Court ได้พิพากษากลับว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นการกำหนดไว้อย่างกว้างๆ การโฆษณาจึงสามารถกระทำได้ อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ.2010 ผู้พิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 9 แห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Ninth Circuit Court of Appeal) ได้พิพากษากลับอีกครั้ง ทำให้ปัจจุบัน มีผลให้ห้ามไม่ให้มีการโฆษณาการค้าประเวณีในเขตพื้นที่ที่ห้ามไม่ให้มีการค้าประเวณี¹¹⁷

นอกจากนี้ สถานการค้าประเวณีและผู้ค้าประเวณีมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ให้แก่รัฐบาลกลาง (Federal Income Tax) และค่าธรรมเนียมแก่ท้องถิ่น ส่วนมลรัฐเนวาดาไม่มีภาษีเงินได้แก่มลรัฐ (State Income Tax) และสถานการค้าประเวณีได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีสถานธุรกิจบันเทิงแก่มลรัฐ และไม่ต้องเสียภาษีอื่นๆแก่มลรัฐอีก¹¹⁸

¹¹⁶ “Nevada Brothel List,” Retrieved on 1 May 2018, from <https://nevadabrothellist.wixsite.com/list>

¹¹⁷ “ACLU appeals federal court decision upholding Nevada’s brothel ad ban,” Retrieved on 12 November 2017, from <https://lasvegassun.com/news/2010/mar/25/aclu-appeals-federal-court-decision-upholding-neva/>

¹¹⁸ Cristian Giuseppe Zaharie, “The legal regime of prostitution in the North American Continent,” Retrieved on 13 November 2017, from <ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/rau/journl/SU14/REBE-SU14-A10.pdf>

แม้ผู้ค้าประเวณีจะถูกต้องตามกฎหมาย แต่มลรัฐเนวาดาก็กำหนดเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพการค้าประเวณี กล่าวคือ¹¹⁹ ผู้ค้าประเวณีต้องมีอายุมากกว่า 21 ปี (ยกเว้น เขต Storey และเขต Lyon ที่ผู้ค้าประเวณีต้องมีอายุมากกว่า 18 ปี) และสมัครใจค้าประเวณี และผู้ค้าประเวณีต้องเข้ารับการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (STD: Sexually transmitted disease) ก่อนจึงจะได้รับบัตรแสดงการตรวจสุขภาพ จึงจะสามารถเข้าทำงานในสถานการค้าประเวณีได้ และผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานการค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์ หนองในเทียม หนองในแท้ ทุกสัปดาห์ และตรวจโรคเอดส์ ซิฟิลิส ทุกเดือน หากพบว่าผู้ค้าประเวณีเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จะถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามข้อกำหนดของสาธารณสุขของมลรัฐเนวาดา¹²⁰ และหากปรากฏว่าลูกค้าติดเชื้อโรคเอดส์หลังจากตรวจพบว่าผู้ค้าประเวณีผลเลือดค่าบวก เจ้าของสถานการค้าประเวณีก็ต้องรับผิดชอบ¹²¹

ทั้งนี้ เจ้าของสถานการค้าประเวณีที่ประสงค์จะเปิดสถานการค้าประเวณีจะต้องยื่นใบสมัคร ขึ้นทะเบียนต่อนายอำเภอของเขต และต้องได้รับการตรวจโรคเป็นประจำก่อน อีกทั้งเจ้าของสถานการค้าประเวณีจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ซึ่งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนี้จะแตกต่างกันตามแต่ละเขตกำหนดไว้ เช่น เขต Storey กำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมรายเดือน¹²² ในขณะที่เขต Lander กำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมรายปี 200 ดอลลาร์ต่อปี¹²³

¹¹⁹ “Nevada Prostitution and Solicitation Laws”, Retrieved on 11 November 2017, from <http://statelaws.findlaw.com/nevada-law/nevada-prostitution-and-solicitation-laws.html>

¹²⁰ “The Viability of Nevada's Legal Brothels as Models for Regulation and Harm Reduction in Prostitution”, Retrieved on 11 November 2017, from <http://diginole.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:176310/datastream/PDF/view>, p. 11

¹²¹ Nevada Revised Statutes Section 41.1397

¹²² Storey County Code Section 5.16.130 License fees, penalties for nonpayment. Share “A. Every licensed operation must pay monthly licensing fees, set by resolution of the board of county commissioners, in advance of the first calendar day of each month for the privilege of operating a brothel in the county. The fees must be considered at two board of county commissioners’ meetings before becoming effective...”

ผู้ค้าประเวณีในสถานการณ์ค้าประเวณีมีฐานะเป็นคู่สัญญาอิสระ (Independent Contractor) กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีตกลงทำสัญญากับเจ้าของสถานการณ์ค้าประเวณี โดยสามารถกำหนดเงื่อนไขเวลาทำงาน และเงื่อนไขอื่นได้ รายได้ที่ผู้ค้าประเวณีหามาได้แยกออกจากสถานการณ์ค้าประเวณี อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีสามารถใช้จ่ายบริการอย่างอื่นได้ เช่น บริการทำความสะอาด หรือ ค่ารักษาพยาบาลที่จำเป็น นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณีสามารถต่อรองราคาระหว่างตนกับลูกค้าได้อย่างอิสระ พนักงานของสถานการณ์ค้าประเวณีสามารถฟ้องร้องราคาระหว่างผู้ค้าประเวณีและลูกค้าได้ เพื่อเข้าไปช่วยเหลือผู้ค้าประเวณีอย่างทันท่วงทีหากไม่สามารถตกลงราคากันได้ ผู้ค้าประเวณีสามารถปฏิเสธไม่ให้บริการแก่ลูกค้าที่ตนไม่สะดวกใจได้ อีกทั้ง ในห้องของสถานการณ์ค้าประเวณีจะมีปุ่มสัญญาณเรียกตำรวจ หากลูกค้าทำร้ายร่างกายผู้ค้าประเวณี ทั้งนี้ การทำงานในสถานการณ์ค้าประเวณีจึงเป็นหลักประกันรับรองความปลอดภัยให้แก่ผู้ค้าประเวณี¹²⁴

อนึ่ง เนื่องจากเขตต่างๆในมลรัฐเนวาดาต่างมีอำนาจออกกฎระเบียบข้อบังคับบังคับใช้แก่การขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีได้ โดยแยกออกจากบทบัญญัติของมลรัฐ ดังนั้น การศึกษาบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงต้องศึกษาทั้งบทบัญญัติในระดับมลรัฐและกฎระเบียบข้อบังคับของเขตในมลรัฐเนวาดาประกอบกัน ดังต่อไปนี้

3.3.1.1 บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีระดับมลรัฐเนวาดา

กฎหมายระดับมลรัฐเนวาดาไม่ได้กำหนดถึงการขึ้นทะเบียนสถานการณ์ค้าประเวณีไว้อย่างชัดเจน แต่เดิมกำหนดเขตที่สามารถให้มีการออกใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีได้ในเขตที่มีจำนวนประชากรไม่ถึง 400,000 คน โดยกำหนดไว้ในบทบัญญัติของมลรัฐเนวาดา (Nevada Revised Statutes) มาตรา 244.345 ว่า “เขตที่มีจำนวนประชากรเท่ากับหรือมากกว่า 400,000 คน คณะกรรมการออกใบอนุญาตต้องไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องใดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขอจัดตั้งสถานการณ์ค้าประเวณี” (แต่ในปัจจุบันแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 244.345 เป็นเขตที่มีจำนวนประชากรเท่ากับหรือมากกว่า 700,000 คน คณะกรรมการออกใบอนุญาตต้องไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำร้องขอตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีได้) ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ มลรัฐเนวาดาไม่ได้กำหนดว่า เขตใดบ้างที่สามารถออกใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีอย่างชัดเจน จึงก่อให้เกิดการโต้เถียงเป็นคดี โดยช่วงกลางทศวรรษที่ 1970 Walter Plankinton ต้องการเปิดสถานการณ์

¹²³ “Lander County Licensing and Permits,” Retrieved on 12 November 2017, from <https://nevadasbdc.org/lander-county-licensing-and-permits/>

¹²⁴ *Supra note 120*, pp.12-13.

ค้าประเวณีในเขต Nye แต่ต้องการบริหารของเขต Nye ปฏิเสธในการออกใบอนุญาตให้แก่ Plankinton โดยอ้างว่า สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ตามกฎหมายปี ค.ศ.1949 จนปี ค.ศ.1978 ศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดาได้พิพากษาวางหลักกฎหมายว่า เมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรในเขต สถานการค้าประเวณีจึงไม่ใช่สิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และในปี ค.ศ.1980 ศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดาวินิจฉัยอีกว่า เขตใดที่มีจำนวนประชากรน้อยกว่า 400,000 คน สามารถให้ขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีได้ ประกอบกับปี ค.ศ.1987 บทบัญญัติมลรัฐเนวาดา มาตรา 201.354 ได้บัญญัติอย่างชัดเจนว่า “การกระทำเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ชื่อบริการ เชิญชวนหาลูกค้า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เว้นแต่ในสถานการค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย” จากคำพิพากษาของศาลฎีกาของมลรัฐเนวาดาและบทบัญญัติของมลรัฐเนวาดาดังกล่าวจึงส่งผลให้ วางหลักกฎหมายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับ เขตที่สามารถให้มีการตั้งสถานการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้

(1) บทบัญญัติมลรัฐเนวาดา (Nevada Revised Statutes)

กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับทุกเขตในมลรัฐเนวาดา โดยบทบัญญัติของมลรัฐเนวาดาได้บัญญัตินิยามของผู้ค้าประเวณีไว้ในมาตรา 201.295 ว่า “ผู้ค้าประเวณี (Prostitute) หมายความว่า ชายหรือหญิงซึ่งร่วมประเวณี ร่วมเพศทางปาก สัมผัสอวัยวะเพศหรือส่วนใดของร่างกายของบุคคลอื่น เพื่อสนองความใคร่กามารมณ์ของผู้อื่น โดยกระทำเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าจ้างเงิน หรือผลตอบแทนอื่นใด” ส่วนการค้าประเวณี (Prostitution) บัญญัติไว้ในมาตรา 201.295 เช่นเดียวกัน หมายความว่า “การกระทำทางเพศ (Sexual Conduct) กับบุคคลอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนค่าจ้างเงิน ผลตอบแทนอื่นใด”¹²⁵ นอกจากนี้ บทบัญญัติกฎหมายมลรัฐเนวาดา (Nevada Revised Statutes) บัญญัติทั้งเงื่อนไขสถานการค้าประเวณีและการประกอบธุรกิจการค้าประเวณีไว้อย่างกว้างๆ กับบทบัญญัติห้ามการกระทำอันเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หรือการโฆษณาเชิญชวนหาลูกค้าในพื้นที่ไม่ใช่ในสถานการค้าประเวณี หรือบทบัญญัติความรับผิดชอบทางอาญา

¹²⁵ Nevada Revised Statutes Section 201.295 Definitions... “ 4.“Prostitute” means a male or female person who for a fee, monetary consideration or other thing of value engages in sexual intercourse, oral-genital contact or any touching of the sexual organs or other intimate parts of a person for the purpose of arousing or gratifying the sexual desire of either person. 5. “Prostitution” means engaging in sexual conduct with another person in return for a fee, monetary consideration or other thing of value.”

ผู้เขียนจะกล่าวถึง บทบัญญัติในส่วนแรกอันเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีเป็นลำดับแรก ดังนี้

(1.1) เจื่อนใจเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าประเวณีและการประกอบธุรกิจสถานการค้าประเวณี

กำหนดถึงเขตที่สามารถใบอนุญาตตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีได้ ตาม มาตรา 244.345 ว่า¹²⁶ “...เขตที่มีจำนวนประชากรเท่ากับหรือมากกว่า 700,000 คน คณะกรรมการต้องไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำร้องที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขอจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณี” มีข้อสังเกตว่า ธุรกิจการพนัน ลานเต้นรำ (Dancing Hall) บริการเอสกอร์ต (Escort Service) หรือ ธุรกิจการให้บริการจัดหาบุคคลไปยังโรงแรมหรือสถานที่ใด เพื่อให้บริการบันเทิงแก่ลูกค้า ที่เรียกว่า “Entertainment by referral service” ก็อยู่ในข้อกำหนดด้วยจำนวนประชากรดังเช่นการขอใบอนุญาตตั้งสถานการณ์การค้าประเวณี

กำหนดเงื่อนไขการจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีให้ห่างไกลจากชุมชน มาตรา 201.380, 201.390 บัญญัติว่า “(1) สถานการณ์การค้าประเวณีต้องไม่ตั้งอยู่ใกล้กับโรงเรียนอย่างน้อยเป็นระยะ 400 yard (2) สถานการณ์การค้าประเวณีต้องไม่ตั้งอยู่ใกล้กับโบสถ์ ตึกอาคารที่ใช้เป็นสถานที่เคารพทางศาสนา และ (3) ผู้เป็นเจ้าของ หรือตัวแทนของเจ้าของสิ่งหาหมั้นที่ตั้งอยู่ริมถนนสายหลักต้องไม่อนุญาต หรือให้เช่าเพื่อการการค้าประเวณี หรือให้ใช้เป็นทางเข้าออกเข้าสู่สถานการณ์การค้าประเวณี หากฝ่าฝืนจะถูกปรับไม่เกิน 500 ดอลลาร์¹²⁷ โดยเจ้าหน้าที่เขตหรือนายกบริหารของ

¹²⁶ Nevada Revised Statutes Section 244.345 Dancing halls, escort services, entertainment by referral services and gambling games or devices; limitation on licensing of houses of prostitution. “...In a county whose population is 700,000 or more, the license board shall not grant any license to a petitioner for the purpose of operating a house of ill fame or repute or any other business employing any person for the purpose of prostitution...”

¹²⁷ Nevada Revised Statutes Section 201.390 Property on principal business streets not to be rented for purposes of prostitution; penalty.... “1.It is unlawful for any owner or agent of any owner or any other person to keep, let or rent for any length of time, or at all, any house fronting on the principal business street or thoroughfare of any of the towns of this state, for the purpose of prostitution or to make or use any entrance or exit way to any house of prostitution from the principal

แต่ละเข มีหน้าที่ความรับผิดชอบบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด หากละเลยจะมีความผิดระดับ misdemeanor และอาจถูกตั้งข้อกล่าวหาความผิดต่อเจ้าพนักงาน¹²⁸

นอกจากนี้ บทบัญญัติกฎหมายมลรัฐกำหนดห้ามไม่ให้มีการโฆษณา สถานการค้าประเวณีในเขตเมืองที่ห้ามการค้าประเวณี ดังนี้ “เจ้าของ ผู้จัดการ ลูกจ้างของสถานการค้าประเวณี หรือบุคคลใดๆ ที่กระทำการแทนบุคคลดังกล่าวต้องไม่โฆษณาสถานการค้าประเวณีในโรงละครสาธารณะ ริมนนสาธารณะในเมือง หรือถนนรอบเมือง หรือในเขตเมืองที่ห้ามการค้าประเวณี” และลงโทษบุคคลมีเจตนาเตรียมการพิมพ์ป้ายโฆษณาเกี่ยวกับสถานการค้าประเวณีที่ไม่ได้รับใบอนุญาต ในเมือง เขตที่ห้ามการค้าประเวณี รวมทั้งห้ามแสดง เผยแพร่ใบปลิวที่แสดงที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของสถานการค้าประเวณี หรือแสดงวิธีการเส้นทางเดินทางไปยังสถานการค้าประเวณี หรือแสดงข้อมูลติดต่อเพื่อให้บุคคลอื่นติดต่อให้ได้รับข้อมูลดังกล่าว หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกในเรือนจำเขต ไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับความผิดครั้งแรก แต่หากกระทำความผิดครั้งที่สอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 30 วันแต่ไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับมากกว่า 250 ดอลลาร์แต่ไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ หากกระทำความผิดครั้งที่สามเป็นต้นไป ต้องระวางโทษจำคุก 6 เดือนและปรับมากกว่า 250 ดอลลาร์แต่ไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ”¹²⁹

business street or thoroughfare of any of the towns of this state....2.Any person violating the provisions of subsection 1 shall be punished by a fine of not more than \$500.”

¹²⁸ Nevada Revised Statutes Section 201.410 Duties of sheriff and district attorney; failure to act; penalty. “The district attorney and sheriff of each county in this state shall see that the provisions of NRS 201.380 are strictly enforced and carried into effect, and upon neglect so to do, they, or either of them, shall be deemed guilty of a misdemeanor in office and may be proceeded against by accusation as provided in chapter 283 of NRS.”

¹²⁹ Nevada Revised Statutes Section 201.430 Unlawful advertising of prostitution; penalties. “1.It is unlawful for any person engaged in conduct which is unlawful pursuant to paragraph (b) of subsection 1 of NRS 207.030, or any owner, operator, agent or employee of a house of prostitution, or anyone acting on behalf of any such person, to advertise the unlawful conduct or any house of prostitution:

นอกจากนี้ หากองค์กร หน่วยงาน บริษัทต้องรับโทษหากได้โฆษณาสถาน
การค้าประเวณีในธุรกิจของตนด้วย¹³⁰

(a) In any public theater, on the public streets of any city or town, or on any public highway; or (b) In any county, city or town where prostitution is prohibited by local ordinance or where the licensing of a house of prostitution is prohibited by state statute. 2.It is unlawful for any person knowingly to prepare or print an advertisement concerning a house of prostitution not licensed for that purpose pursuant to NRS 244.345, or conduct which is unlawful pursuant to paragraph (b) of subsection 1 of NRS 207.030, in any county, city or town where prostitution is prohibited by local ordinance or where the licensing of a house of prostitution is prohibited by state statute. 3.Inclusion in any display, handbill or publication of the address, location or telephone number of a house of prostitution or of identification of a means of transportation to such a house, or of directions telling how to obtain any such information, constitutes prima facie evidence of advertising for the purposes of this section. 4. Any person, company, association or corporation violating the provisions of this section shall be punished: (a) For the first violation within a 3-year period, by imprisonment in the county jail for not more than 6 months, or by a fine of not more than \$1,000, or by both fine and imprisonment.(b) For a second violation within a 3-year period, by imprisonment in the county jail for not less than 30 days nor more than 6 months, and by a fine of not less than \$250 nor more than \$1,000. (c) For a third or subsequent violation within a 3-year period, by imprisonment in the county jail for 6 months and by a fine of not less than \$250 nor more than \$1,000.”

¹³⁰ Nevada Revised Statutes Section 201.440 Unlawful to permit illegal advertising of houses of prostitution; penalties. “ 1.In any county, city or town where prostitution is prohibited by local ordinance or where the licensing of a house of prostitution is prohibited by state statute, it is unlawful for any person, company, association or corporation knowingly to allow any person engaged in conduct which is unlawful pursuant to paragraph (b) of subsection 1 of NRS 207.030, or any owner, operator, agent or employee of a house of prostitution, or anyone acting on behalf

(1.2) บทบัญญัติกฎหมายมลรัฐเนวาดาที่บัญญัติความรับผิดทางอาญา โดยบทบัญญัติกฎหมายมลรัฐเนวาดากำหนดห้ามไม่ให้มีการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เป็นธุรกิจจัดหา หรือดำรงชีพด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี การซื้อบริการ และการเชิญชวนหาลูกค้าใน สถานที่ที่มีใช้ในสถานการค้าประเวณี ความรับผิดของเจ้าของสถานการค้าประเวณี กรณีผู้ค้าประเวณี เป็นโรคเอดส์ โดยจะกล่าวโดยละเอียดดังนี้

ความรับผิดของเจ้าของสถานการค้าประเวณี กรณีผู้ค้าประเวณีเป็นโรคเอดส์ มาตรา 41.1397 บัญญัติว่า¹³¹ “เจ้าของสถานการค้าประเวณี หรือบุคคลผู้ดำเนินการ หรือผู้แทนของบุคคลใดจ้างผู้ค้าประเวณี หรือจ้างผู้ค้าประเวณีต่อหลังจากบุคคลนั้นรู้หรือควรจะรู้ว่า ผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นลูกจ้างของตนนั้นมีผลเลือดเป็นค่าบวก หรือเป็นโรคเอดส์ โดยผลตรวจนั้นได้รับการรับรองจากสาธารณสุขของมลรัฐ ต้องรับผิดต่อความเสียหายใดๆที่เกิดจากผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นลูกจ้างของตนที่เป็นโรคเอดส์นั้น”

ความผิดฐานแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี (Pander) และการค้ามนุษย์ทางเพศ (Sex Trafficking) บัญญัตติคานิยามบทลงโทษและบทยกเว้นในมาตรา 201.300 ว่า¹³² “ 1. บุคคล โดยไม่ใช้การบังคับทางกายภาพ หรือใช้กำลังบังคับทางกายภาพ โดยผิดกฎหมาย

of any such person, to advertise a house of prostitution in his or her place of business...”

¹³¹ Nevada Revised Statutes Section 41.1397 Liability of owner or operator of house of prostitution for employment of prostitute tested positive for exposure to human immunodeficiency virus. “ An owner of a house of prostitution, the person who operates the house or the agent of either who employs or continues to employ a prostitute after the person knows or should know that the prostitute has tested positive in a test approved by regulation of the State Board of Health for exposure to the human immunodeficiency virus, is liable for any damages caused to a person exposed to the virus as a result of the employment.”

¹³² Nevada Revised Statutes Section 201.300 Pandering and sex trafficking: Definitions; penalties; exception. “ 1.A person who without physical force or the immediate threat of physical force, induces an adult to unlawfully become a prostitute or to continue to engage in prostitution, or to enter any place within this State in which prostitution is practiced, encouraged or allowed for the purpose of

sexual conduct or prostitution is guilty of pandering which is a category C felony and shall be punished as provided in NRS 193.130. This subsection does not apply to the customer of a prostitute. 2.A person: (a) Is guilty of sex trafficking if the person: (1) Induces, causes, recruits, harbors, transports, provides, obtains or maintains a child to engage in prostitution, or to enter any place within this State in which prostitution is practiced, encouraged or allowed for the purpose of sexual conduct or prostitution; (2) Induces, recruits, harbors, transports, provides, obtains or maintains a person by any means, knowing, or in reckless disregard of the fact, that threats, violence, force, intimidation, fraud, duress or coercion will be used to cause the person to engage in prostitution, or to enter any place within this State in which prostitution is practiced, encouraged or allowed for the purpose of sexual conduct or prostitution; (3) By threats, violence, force, intimidation, fraud, duress, coercion, by any device or scheme, or by abuse of any position of confidence or authority, or having legal charge, takes, places, harbors, induces, causes, compels or procures a person to engage in prostitution, or to enter any place within this State in which prostitution is practiced, encouraged or allowed for the purpose of sexual conduct or prostitution; or (4) Takes or detains a person with the intent to compel the person by force, violence, threats or duress to marry him or her or any other person. (b) Who is found guilty of sex trafficking: (1) An adult is guilty of a category B felony and shall be punished by imprisonment in the state prison for a minimum term of not less than 3 years and a maximum term of not more than 10 years, and may be further punished by a fine of not more than \$10,000. (2) A child:(I) If the child is less than 14 years of age when the offense is committed, is guilty of a category A felony and shall be punished by imprisonment in the state prison for life with the possibility of parole, with eligibility for parole beginning when a minimum of 15 years has been served, and may be further punished by a fine of not more than \$20,000. (II) If the child is at least 14 years of age but less than 16 years of age when the offense is committed, is guilty of a category A felony and shall be punished by imprisonment in the state prison for life with the possibility of parole, with eligibility for parole beginning when

ชักชวนผู้ใหญ่ให้เป็นผู้ค้าประเวณี หรือเป็นผู้ค้าประเวณีต่อไป หรือเข้าไปยังสถานที่ภายในมลรัฐที่มีการค้าประเวณีเกิดขึ้น หรือสนับสนุน โน้มน้าว อนุญาตให้ผู้นั้นกระทำการค้าประเวณี เป็นความผิดฐานแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี หรือนายหน้า เป็นความผิดระดับ C felony และต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติกฎหมายมลรัฐมาตรา 193.130 แต่อนุมาตรานี้ไม่ใช่บังคับแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ... 2. บุคคล (a) มีความผิดฐานค้ามนุษย์ทางเพศ ถ้าบุคคลดังกล่าว (1) ชักชวน เป็นสาเหตุ รับคน ส่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นธุระจัดหาเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ค้าประเวณี หรือให้เข้าไปยังสถานที่ใดในมลรัฐซึ่งมีการค้าประเวณี หรือสนับสนุน อนุญาตให้เด็กค้าประเวณี (2) ชักชวน เป็นสาเหตุ รับคน ส่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นธุระจัดหาบุคคลไม่ว่าโดยวิธีใด โดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ โดยใช้กำลังบังคับ ทำร้ายร่างกาย ความรุนแรง การข่มขู่ ฉ้อฉล ทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ เพื่อให้ค้าประเวณี หรือให้เข้าไปยังสถานที่ใดในมลรัฐซึ่งมีการค้าประเวณี หรือสนับสนุน อนุญาตให้บุคคลค้าประเวณี (3) ใช้กำลังบังคับ ทำร้ายร่างกาย ใช้ความรุนแรง ข่มขู่ ฉ้อฉล ทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพไม่ว่าจะโดยวิธีการใด หรือโดยใช้อำนาจเหนือบุคคลอื่น หรือมีอำนาจตามกฎหมาย นำคน เอามา รับคน ไว้ ชักชวน เป็นสาเหตุ บังคับ หรือเป็นธุระจัดหาบุคคลให้ค้าประเวณี...(4) นำคนหรือกักขังบุคคล โดยมีเจตนาบังคับบุคคล โดยใช้กำลังบังคับ ความรุนแรง ทำร้ายร่างกาย เพื่อให้บุคคลแต่งงานกับตนหรือแต่งงานกับบุคคลอื่น (b) บุคคลซึ่งมีความผิดฐานค้ามนุษย์ทางเพศ : (1) ถ้ากระทำต่อเป็นผู้ใหญ่ จะต้องมีความผิดระดับ B felony ถูกจำคุกในเรือนจำของมลรัฐ ไม่น้อยกว่า 3 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี

a minimum of 10 years has been served, and may be further punished by a fine of not more than \$10,000. (III) If the child is at least 16 years of age but less than 18 years of age when the offense is committed, is guilty of a category A felony and shall be punished by imprisonment in the state prison for life with the possibility of parole, with eligibility for parole beginning when a minimum of 5 years has been served, and may be further punished by a fine of not more than \$10,000. 3.A court shall not grant probation to or suspend the sentence of a person convicted of sex trafficking a child pursuant to subsection 2. 4.Consent of a victim of pandering or sex trafficking to an act of prostitution is not a defense to a prosecution for any of the acts prohibited by this section. 5. In a prosecution for sex trafficking a child pursuant to subsection 2, it is not a defense that the defendant did not have knowledge of the victim's age, nor is reasonable mistake of age a valid defense to a prosecution conducted pursuant to subsection 2.”

และถูกปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ (2) ถ้ากระทำต่อเด็ก (i) กระทบความผิดขณะเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี จะมีความผิดระดับ A felony และถูกจำคุกในเรือนจำของรัฐตลอดชีวิต โดยอาจได้รับการพ้นโทษโดยมีเงื่อนไขเมื่อถูกจำคุกเป็นอย่างน้อย 15 ปี และถูกปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ (ii) กระทบความผิดขณะเด็กอายุตั้งแต่ 14 ปี แต่ไม่เกิน 16 ปี มีความผิดระดับ A felony และต้องระวางโทษจำคุกในเรือนจำของรัฐตลอดชีวิต โดยอาจได้รับการพ้นโทษโดยมีเงื่อนไข เมื่อถูกจำคุกเป็นอย่างน้อย 10 ปี และถูกปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ (iii) กระทบความผิดขณะเด็กอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี จะมีความผิดระดับ A felony และต้องระวางโทษจำคุกในเรือนจำของรัฐตลอดชีวิต โดยอาจได้รับการพ้นโทษโดยมีเงื่อนไขเมื่อถูกจำคุกเป็นอย่างน้อย 5 ปี และถูกปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ 3. ศาลต้องไม่สั่งคุมประพฤติหรือรอกการลงโทษแก่จำเลยซึ่งกระทบความผิดค้ำมนุษย์ทางเพศต่อเด็กตาม (2) 4. ความยินยอมของเหยื่อค้ำมนุษย์ทางเพศที่ยินยอมค่าประเวณี ไม่เป็นข้อแก้ตัวแก่ผู้กระทำความผิดในชั้นพิจารณา 5. ในการพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ทางเพศที่กระทำต่อเด็กตาม (2) จำเลยไม่สามารถอ้างความไม่รู้อายุของเด็ก หรือความเข้าใจผิดเกี่ยวกับอายุของเด็กเป็นข้อแก้ตัวให้พ้นจากความรับผิดได้”

ความผิดฐานดำรงชีพด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี มาตรา 201.320 บัญญัติว่า¹³³ “1. ผู้ใด โดยเจตนา รับ ยอมรับ เรียกเก็บเงิน หรือนำเงินของผู้ค้าประเวณีใช้สอยส่วนตัว เป็นความผิดระดับ D felony ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติกฎหมายของมลรัฐเนวาดา มาตรา 193.130...”

สถานที่เกิดเหตุของความผิดแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี Pandering มาตรา 201.350 บัญญัติว่า¹³⁴ “การกระทำความผิดมาตรา 201.300 หรือ 201.320 ไม่

¹³³ Nevada Revised Statutes Section 201.320 Living from earnings of prostitute; penalty. “ 1.A person who knowingly accepts, receives, levies or appropriates any money or other valuable thing, without consideration, from the proceeds of any prostitute, is guilty of a category D felony and shall be punished as provided in NRS 193.130. 2. Any such acceptance, receipt, levy or appropriation of money or valuable thing upon any proceedings or trial for violation of this section is presumptive evidence of lack of consideration.”

¹³⁴ Nevada Revised Statutes Section 201.350 Venue. “It shall not be a defense to a prosecution for any of the acts prohibited in NRS 201.300 or 201.320 that any part of such act or acts shall have been committed outside this state, and the

ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือการกระทำทั้งหมดได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร ไม่สามารถเป็นข้อแก้ตัวของ จำเลยในชั้นพิจารณาให้พ้นจากความรับผิดชอบได้ และการกระทำความผิดดังกล่าวต้องได้รับการ ดำเนินคดี ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษในประเทศการค้าประเวณีได้กระทำลง ...”

ความผิดฐานเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และเชิญชวนหาลูกค้า มาตรา 201.354 บัญญัติว่า¹³⁵ “1.การเข้าเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือเชิญชวนหาลูกค้าเพื่อค้าประเวณี เป็นการกระทำผิดกฎหมาย เว้นแต่ได้กระทำในสถานการค้าประเวณีที่ได้รับอนุญาต...2.บุคคลซึ่ง กระทำความผิดตามอนุมาตรา 1 ต้องได้รับโทษระดับ misdemeanor...3.บุคคลเชิญชวนเด็กให้ใช้ บริการค้าประเวณีมีความผิดตามอนุมาตรา 1(a) ถ้ากระทำความผิดเป็นครั้งแรกต้องรับโทษระดับ E felony และต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 193.130...(b) ถ้ากระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 มีความผิดระดับ D felony...(c) ถ้ากระทำความผิดเป็นครั้งที่ 3 มีความผิดระดับ c felony...ศาลต้อง ไม่อนุญาตให้คุมประพฤติหรือรอการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิด” มีข้อสังเกตว่าบทบัญญัติ กฎหมายมลรัฐเนวาดาไม่ได้บัญญัติอย่างชัดเจนว่า “การเข้าเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี” หมาย ความรวมถึงการซื้อบริการทางเพศหรือไม่ แต่จากการพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวที่มุ่งเน้นลงโทษการ

offense shall in such case be deemed and alleged to have been committed, and the offender tried and punished, in any county in which the prostitution was consummated, or any overt act in furtherance of the offense shall have been committed.”

¹³⁵ Nevada Revised Statutes Section 201.354 Engaging in prostitution or solicitation for prostitution: Penalty; exception. “1.It is unlawful for any person to engage in prostitution or solicitation therefor, except in a licensed house of prostitution. 2. Except as otherwise provided in subsection 3, a person who violates subsection 1 is guilty of a misdemeanor. 3. A person who violates subsection 1 by soliciting a child for prostitution: (a) For a first offense, is guilty of a category E felony and shall be punished as provided in NRS 193.130, and by a fine of not more than \$5,000. (b) For a second offense, is guilty of a category D felony and shall be punished as provided in NRS 193.130. (c) For a third or subsequent offense, is guilty of a category C felony and shall be punished as provided in NRS 193.130. The court shall not grant probation to or suspend the sentence of a person punished pursuant to this paragraph.”

ค่าประเมินที่เกิดขึ้นนอกสถานการณ์ค่าประเมินที่ได้รับอนุญาต พบว่า มาตรฐานนี้ลงโทษทั้งผู้ให้บริการและผู้ค่าประเมินที่กระทำการค่าประเมินนอกสถานการณ์ค่าประเมิน

การตรวจโรคเอดส์สำหรับบุคคลผู้กระทำความผิดมาตรา 201.354 มาตรา 201.356 บัญญัติว่า¹³⁶ “1.บุคคลซึ่งถูกจับตามมาตรา 201.354 ต้องได้รับการตรวจเลือดโรคเอดส์ตามกฎหมายระเบียบของสาธารณสุขของรัฐ...และบุคคลดังกล่าวต้องเสียค่าธรรมเนียมการตรวจเป็นเงิน 100 ดอลลาร์...2. หน่วยงานสาธารณสุขที่ตรวจโรคเอดส์ดังกล่าวจะต้องนำผลการตรวจโรคนำไปแสดงต่อหน่วยงานของรัฐที่จับกุม ถ้าผลเลือดเป็นค่าลบ หน่วยงานรัฐดังกล่าวต้องแสดงผลเลือดต่อศาล แต่ถ้าผลเลือดเป็นค่าบวกอันแสดงว่าเป็นโรคเอดส์ หน่วยงานของรัฐต้อง...ส่งผลตรวจให้แก่บุคคลผู้กระทำความผิดทราบ...”

¹³⁶ Nevada Revised Statutes Section 201.356 Test for exposure to human immunodeficiency virus required; payment of costs; notification of results of test.

1. Any person who is arrested for a violation of NRS 201.354 must submit to a test, approved by regulation of the State Board of Health, to detect exposure to the human immunodeficiency virus. The State Board of Health shall not approve a test for use that does not provide the arresting law enforcement agency with the results of the test within 30 days after a person submits to the test. If the person is convicted of a violation of NRS 201.354, the person shall pay the sum of \$100 for the cost of the test.

2. The person performing the test shall immediately transmit the results of the test to the arresting law enforcement agency. If the results of the test are negative, the agency shall inform the court of that fact. If the results of the test are positive, the agency shall upon receipt: (a) Mail the results by certified mail, return receipt requested, to the person arrested at his or her last known address and place the returned receipt in the agency's file; or (b) If the person arrested is in the custody of the agency, personally deliver the results to him or her and place an affidavit of service in the agency's file....”

ความผิดฐานเข้าเกี่ยวกับกับการค้าประเวณีหรือเชิญชวนหาลูกค้า หลังจากเป็นโรคเอดส์ มาตรา 201.358 บัญญัติว่า¹³⁷ “1.บุคคลผู้ (a) กระทำความผิดมาตรา 201.354 หรือ (b) ทำงานเป็นผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาต...หลังจากได้รับผลการตรวจเลือดแสดงว่าเป็นโรคเอดส์จากสาธารณสุขมลรัฐ...มีความผิดระดับ B felony และต้องถูกจำคุกในเรือนจำของมลรัฐไม่น้อยกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์

ความผิดฐานบังคับบุคคลให้อยู่ในสถานการค้าประเวณี มาตรา 201.360 บัญญัติว่า¹³⁸ “1. บุคคลซึ่ง (a) นำบุคคลให้อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลที่สาม โดยมีเจตนาให้

¹³⁷ Nevada Revised Statutes Section 201.358 Engaging in prostitution or solicitation for prostitution after testing positive for exposure to human immunodeficiency virus: Penalty; definition.1. A person who: (a) Violates NRS 201.354; or (b) Works as a prostitute in a licensed house of prostitution, after testing positive in a test approved by the State Board of Health for exposure to the human immunodeficiency virus and receiving notice of that fact is guilty of a category B felony and shall be punished by imprisonment in the state prison for a minimum term of not less than 2 years and a maximum term of not more than 10 years, or by a fine of not more than \$10,000, or by both fine and imprisonment...

¹³⁸ Nevada Revised Statutes section 201.360 Placing person in house of prostitution; penalties.“1. A person who: (a) Places another in the charge or custody of a third person with the intent that the other person engage in prostitution or who compels the other person to reside with him or her or with any third person for purposes of prostitution, or who compels another person to reside in a house of prostitution; (b) Asks or receives any compensation, gratuity or reward, or promise thereof, for or on account of placing in a house of prostitution or elsewhere a person for the purpose of causing that person to cohabit with someone who is not the person’s spouse; (c) Gives, offers or promises any compensation, gratuity or reward, to procure a person to engage in any act of prostitution in any house of prostitution, or elsewhere, against the person’s will;(d) Is the spouse, parent, guardian or other legal custodian of a person under the age of 18 and permits, connives at or consents to the minor’s being or remaining in any house of prostitution; (e) Lives with or

บุคคลนั้นค้าประเวณี หรือบังคับบุคคลให้พักอาศัยอยู่กับตนหรือบุคคลที่สาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ค้าประเวณี หรือบังคับบุคคลให้พักอาศัยในสถานการค้าประเวณี...(b) เรียกร้องหรือได้รับผลตอบแทน ผลประโยชน์ใดจากการที่บังคับบุคคลให้พักอาศัยในสถานการค้าประเวณี หรือจากการให้บุคคลอยู่กินฉันท์สามีภริยากับบุคคลอื่นโดยมิใช่คู่สมรสของเขา...(c) เสนอ หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทน ผลประโยชน์ใด ให้มีการรื้อระจัดหาบุคคลอื่นให้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี โดยขัดต่อเจตนาของบุคคลนั้น...(d) เป็นคู่สมรส บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี อนุญาต โน้มน้าว ยินยอมให้ผู้เยาว์นั้นอยู่ในสถานการค้าประเวณี...(e) ดำรงชีพโดยได้รับเงินจากผู้ค้าประเวณีเป็นที่ประกอบอาชีพเป็นปกติวิสัย หรือล่อลวง ชักชวนในบุคคลใดไปสถานการค้าประเวณี เพื่อให้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดกับผู้ค้าประเวณีที่ประกอบอาชีพเป็นปกติวิสัย...(f) เป็นคนกลางล่อลวง หรือล่อลวง เป็นธุระจัดหา หรือกระทำการอื่นซึ่งชักชวนบุคคลให้เป็นผู้ค้าประเวณี หรือเป็นผู้อยู่อาศัยในสถานการค้าประเวณี เพื่อวัตถุประสงค์ให้ค้าประเวณี หรือเป็นลูกจ้าง โดยบุคคลดังกล่าวไม่ทราบว่า สถานที่ดังกล่าวเป็นสถานการค้าประเวณี...(g) เป็นคนกลาง ล่อลวง เป็นธุระจัดหาหรือกระทำการชักชวนประการอื่นชักชวนบุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี ให้เข้าไปหรือแวะสถานการค้าประเวณี หรือห้องสถานที่ที่เป็นที่พักอาศัยเป็นประจำของผู้ค้าประเวณี หรือถูกใช้ค้าประเวณี ไม่ว่าจะอ้างข้ออ้างประการใดก็ตาม...มี

accepts any earnings of a common prostitute, or entices or solicits a person to go to a house of prostitution to engage in sexual conduct with a common prostitute; (f) Decoys, entices, procures or in any manner induces a person to become a prostitute or to become an inmate of a house of prostitution, for purposes of prostitution, or for purposes of employment, or for any purpose whatever, when that person does not know that the house is one of prostitution; or (g) Decoys, entices, procures or in any manner induces a person, under the age of 21 years, to go into or visit, upon any pretext or for any purpose whatever, any house of ill fame or prostitution, or any room or place inhabited or frequented by any prostitute, or used for purposes of prostitution, is guilty of a felony. 2.A person who violates the provisions of subsection 1 shall be punished: (a) Where physical force or the immediate threat of physical force is used upon the other person, for a category C felony as provided in NRS 193.130. (b) Where no physical force or immediate threat of physical force is used, for a category D felony as provided in NRS 193.130.”

ความผิดระดับ felony...2. บุคคลผู้กระทำความผิดตามอนุมาตรา 1 ต้องระวางโทษ...(a) หากมีการ บังคับทางกายภาพ หรือทางจิตใจ ต้องได้รับโทษระดับ C felony ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 193.130...(b) หากไม่มีการบังคับทางกายภาพหรือจิตใจ ต้องระวางโทษระดับ D felony ตามที่ บัญญัติไว้ในมาตรา 193.130”

(2) พระราชบัญญัติบริหารปกครองมลรัฐเนวาดา (Nevada Administrative Code)

นอกจากมลรัฐเนวาดาจะมีบทบัญญัติกฎหมายมลรัฐเนวาดาที่กำหนด ความรับผิดทางอาญาหรือเป็นมาตรการทางอาญาที่บังคับใช้แก่การค้าประเวณีแล้ว มลรัฐเนวาดายัง ได้กำหนดมาตรการทางปกครองบังคับใช้แก่สถานการค้าประเวณี และผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถาน การค้าประเวณี โดยใน ค.ศ.1985 พระราชบัญญัติบริหารปกครองมลรัฐเนวาดากำหนดมาตรการ ตรวจสอบสุขภาพแก่ผู้ค้าประเวณี เพื่อควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (มาตรา 441A010-A325 และ 441A-775-A815) ต่อมา ค.ศ.1986 ซึ่งเป็นช่วงที่โรคเอดส์ระบาด มลรัฐเนวาดาออกมาตรการตรวจ โรคเอดส์ โดยกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานการค้าประเวณีต้องยื่นตัวอย่างเลือดเพื่อ ตรวจหาโรคเอดส์และซิฟิลิส และยื่นตัวอย่างเนื้อเยื่อปากมดลูกเพื่อหาตรวจหาโรคหนองในเทียม หนองในแท้ อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับใบตรวจสุขภาพของรัฐเป็นหลักฐานแสดงว่า ตน ปราศจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนที่จะได้รับการจ้างทำงานในสถานการค้าประเวณีและ ก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตทำงาน หลังจากทำงานค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณี จะต้องได้รับการตรวจโรคหนองในเทียมและหนองในแท้ทุกสัปดาห์ และตรวจโรคเอดส์ ซิฟิลิสทุก เดือน หากปรากฏว่าผู้ค้าประเวณีติดเชื้อโรคเอดส์ ผู้ค้าประเวณีคนดังกล่าวไม่สามารถทำงานต่อไปได้ จะต้องรักษาโรคจนกว่าแพทย์จะคืนใบตรวจสุขภาพรัฐให้แก่ตนอีกครั้ง ในปี ค.ศ. 1987 กฎหมายมล รัฐเนวาดา (Nevada Revised Statutes) มาตรา 201.356-58 กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ที่ติดเชื้อโรคเอดส์แล้วฝ่าฝืนทำงานต่อไป โดยจะต้องได้รับโทษระดับ felony จำโทษจำคุก 2-10 ปี หรือปรับ 10,000 ดอลลาร์และเจ้าของสถานการค้าประเวณีจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดแก่ การจ้างงานผู้ค้าประเวณีที่ติดโรคเอดส์ให้ทำงานต่อไป ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ต่อมาเดือนมกราคม ค.ศ.1987 สถานการค้าประเวณีต่างๆได้เริ่มบังคับใช้มาตรการใช้ถุงยางอนามัยในสถานการ การค้าประเวณี จนเดือนมีนาคม ค.ศ.1988 กระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกาออกคำสั่งให้ผู้ค้า ประเวณีต้องใช้ถุงยางอนามัย และสถานการค้าประเวณีต้องติดป้ายประกาศให้ลูกค้าทราบถึงการ บังคับใช้ถุงยางอนามัย อนึ่ง พระราชบัญญัติบริหารปกครองมลรัฐเนวาดา (Nevada Administrative Code) เป็นมาตรการทางปกครองเกี่ยวกับการตรวจโรคของผู้ค้าประเวณี เพื่อป้องกันการติดต่อโรค ทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจร่างกายแก่ผู้ประสงค์จะค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีและลักษณะ
ของบุคคลห้ามเป็นผู้ค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติบริหารปกครองมลรัฐเนวาดา (Nevada
Administrative Code) มาตรา 441A.800 บัญญัติว่า¹³⁹ “1.บุคคลประสงค์เป็นผู้ค้าประเวณีตาม

¹³⁹ Nevada Administrative Code Section 441A.800 Testing of sex workers; prohibition of certain persons from employment as sex worker. (NRS 441A.120) “ 1.A person seeking employment as a sex worker shall submit to the State Public Health Laboratory or a medical laboratory licensed pursuant to chapter 652 of NRS and certified by the Centers for Medicare and Medicaid Services of the United States Department of Health and Human Services: (a) A sample of blood for a test to confirm the presence or absence of human immunodeficiency virus infection (HIV) and syphilis. (b) If the person is female and has a uterine cervix, a cervical specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (c) If the person is female and does not have a uterine cervix, a high vaginal specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (d) If the person is male or transgendered, a urethral specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (e) If the person is seeking employment in a licensed house of prostitution which does not have a written policy that explicitly prohibits engaging in any form of anal intercourse, a rectal specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. 2.A person must not be employed as a sex worker until the State Public Health Laboratory or a medical laboratory licensed pursuant to chapter 652 of NRS and certified by the Centers for Medicare and Medicaid Services of the United States Department of Health and Human Services has reported that the tests required pursuant to subsection 1 do not show the presence of infectious syphilis, gonorrhea, Chlamydia trachomatis or infection with the human immunodeficiency virus (HIV). 3.A person employed as a sex worker shall submit to the State Public Health Laboratory

กฎหมายต้องยื่นตัวอย่างเลือดที่จะใช้ในการตรวจโรคเอดส์และซิฟิลิส ต่อศูนย์ตรวจสุขภาพของมลรัฐหรือศูนย์เทคนิคการแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตและได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกา และหากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้หญิงซึ่งมีปากมดลูกต้องยื่นตัวอย่างเนื้อเยื่อปากมดลูก หากเป็นผู้หญิงแต่ไม่มีปากมดลูกต้องยื่นเนื้อเยื่อช่องคลอด หากเป็นชายหรือบุคคลแปลงเพศต้องยื่นตัวอย่างปัสสาวะ หากบุคคลที่ต้องการเป็นลูกจ้างในสถานการค้าประเวณีที่ได้รับอนุญาตซึ่งไม่มีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนว่าห้ามมีการร่วมเพศทางทวารหนัก บุคคลดังกล่าวต้องยื่นตัวอย่างเนื้อเยื่อทางทวารหนัก เพื่อตรวจหาโรคหนองในเทียมและหนองในแท้ประกอบด้วย อีกทั้งกำหนดห้ามไม่ให้บุคคลผู้ประสงค์ทำงานค้าประเวณีได้รับการจ้างงานเป็นผู้ค้าประเวณีในสถานการ

or a medical laboratory licensed pursuant to chapter 652 of NRS and certified by the Centers for Medicare and Medicaid Services of the United States Department of Health and Human Services: (a) Once each month, a sample of blood for a test to confirm the presence or absence of: (1) Infection with the human immunodeficiency virus (HIV); and (2) Syphilis. (b) Once each week if the sex worker is female and has a uterine cervix, a cervical specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (c) Once each week if the sex worker is female and does not have a uterine cervix, a high vaginal specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (d) Once each week if the sex worker is male or transgendered, a urethral specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing. (e) Once each week if the sex worker is employed in a licensed house of prostitution which does not have a written policy that explicitly prohibits engaging in any form of anal intercourse, a rectal specimen for a test to confirm the presence or absence of gonorrhea and Chlamydia trachomatis by culture or antigen detection or nucleic acid testing... 4. If a test required pursuant to this section shows the presence of infectious syphilis, gonorrhea, Chlamydia trachomatis or infection with the human immunodeficiency virus (HIV), the person shall immediately cease and desist from employment as a sex worker.”

ค้าประเวณี จนกว่าจะได้รับการรายงานผลการตรวจร่างกายดังกล่าวก่อน ส่วนบุคคลผู้ค้าประเวณีใน สถานการค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาต หรือพนักงานบริการทางเพศ (Sex worker) จะต้องยื่นตรวจ ร่างกายต่อศูนย์ตรวจสุขภาพของมลรัฐ หรือศูนย์เทคนิคการแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตและได้รับการ รับรองจากกระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกา โดยต้องยื่นตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจหาโรคเอดส์และ ซิฟิลิสทุกเดือน และต้องยื่นตัวอย่างเนื้อเยื่อปากมดลูก เนื้อเยื่อช่องคลอด เนื้อเยื่อทวารหนัก ตัวอย่าง ปัสสาวะเพื่อตรวจหาโรคหนองในเทียมและหนองในแท้ทุกสัปดาห์ และหากผลการตรวจร่างกาย ปรากฏว่า ผู้ค้าประเวณีเป็นโรคเอดส์ ซิฟิลิส หนองในเทียมหรือหนองในแท้ บุคคลดังกล่าวต้องหยุด และเลิกการประกอบอาชีพค้าประเวณีทันที...”

ข้อกำหนดให้ใช้ถุงยางอนามัย มาตรา 441A.805 บัญญัติว่า¹⁴⁰ “1.ผู้ ค้าประเวณีตามกฎหมายต้องแจ้งให้ทราบถึงการสวมใส่ถุงยางอนามัย และผู้ค้าประเวณีต้องสวมใส่ ถุงยางอนามัยให้ลูกค้าในระหว่างร่วมประเวณี หรือร่วมเพศทางปาก ทวารหนัก ใช้ปากสัมผัสทวาร หนัก สัมผัสอวัยวะเพศ ร่างกายเพื่อสนองความใคร่ของลูกค้า”

สถานการณ์ค้าประเวณีต้องปิดป้ายประกาศเกี่ยวกับสุขภาพ มาตรา 441A.120 บัญญัติว่า¹⁴¹ “สถานการณ์ค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาตต้องปิดป้ายประกาศเกี่ยวกับ

¹⁴⁰ Nevada Administrative Code Section 441A.805 Use of latex or polyurethane prophylactic required. (NRS 441A.120) “1.A person employed as a sex worker shall require each patron to wear and use a latex or polyurethane prophylactic while the patron is engaging in any form of sexual intercourse involving the insertion of the penis into the vagina, anus or mouth of the sex worker, oral-genital contact or any touching of the sexual organs or other intimate parts of a person. 2.A person employed as a sex worker shall wear and use a latex or polyurethane prophylactic while the sex worker is engaging in any form of sexual intercourse involving the insertion of the penis into the vagina, anus or mouth of the patron, oral-genital contact or any touching of the sexual organs or other intimate parts of a person.”

¹⁴¹ Nevada Administrative Code Section 441A.810 House of prostitution required to post health notice. (NRS 441A.120) “The person in charge of a licensed house of prostitution shall post a health notice provided by the Division. The cost and mounting of the notice is the responsibility of the house of prostitution. The

สุขภาพตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ โดยต้องปิดป้ายประกาศในพื้นที่ที่ลูกค้าสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน”

หากมีโรคติดต่อในสถานการค้าประเวณี บุคคลในสถานการค้าประเวณี ต้องรายงานต่อหน่วยงานสาธารณสุข มาตรา 441A.815 บัญญัติว่า¹⁴² “1.บุคคลในสถานการค้าประเวณีมีใบอนุญาตที่รู้ หรือสงสัยว่ามีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในสถานการค้าประเวณี ต้องรายงานโรคดังกล่าวให้หน่วยงานสาธารณสุขในเขตอำนาจที่สถานการค้าประเวณีตั้งอยู่ทราบ โดยต้องรายงานเกี่ยวกับโรคติดต่อ ชื่อที่อยู่เบอร์โทรศัพท์ อายุ เพศ สัญชาติ วันเกิด อาชีพ ของบุคคลที่เป็นโรคติดต่อหรือสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อ และบุคคลในสถานการค้าประเวณีต้องให้ความร่วมมือแก่

notice must be posted in a prominent location which is readily noticeable by patrons of the establishment and is approved by the Division.”

¹⁴² Nevada Administrative Code Section 441A.815 Person in charge of house of prostitution: Report of presence of communicable disease required; cooperation with health authority required. (NRS 441A.120) “1.The person in charge of a licensed house of prostitution who knows of or suspects the presence of a communicable disease within the house of prostitution shall report the disease to the health authority having jurisdiction where the house of prostitution is located. 2.A report of a communicable disease must be made to the health authority in accordance with the provisions set forth in NAC 441A.225. 3.A report must include: (a) The communicable disease or suspected communicable disease; (b) The name and the address or telephone number of the case or suspected case; (c) The name, address and telephone number of the person making the report; (d) The age, sex, race, date of birth, occupation and employer of the case or suspected case, if available; (e) The date of onset and the date of diagnosis of the disease; and (f) Any other information requested by the health authority, if available. 4. The person in charge of a licensed house of prostitution shall promptly cooperate with the health authority during: (a) The investigation of the circumstances or cause of a case or suspected case, or of an outbreak or suspected outbreak; and (b) The carrying out of measures for the prevention, suppression or control of a communicable disease, including procedures of exclusion, isolation and quarantine.”

หน่วยงานสาธารณสุขอย่างทันที่ ในระหว่างกระบวนการสอบสวนและควบคุม กำจัดโรคติดต่อ รวมทั้งขั้นตอนการคัดแยกผู้ป่วย เป็นต้น”

3.3.1.2 บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีในระดับเขต (County) และเมือง

แม้มลรัฐเนวาดาจะมีบทบัญญัติระดับมลรัฐบังคับใช้เกี่ยวกับการค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดาไว้ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะกว้าง ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบขั้นตอนการขออนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีตามกฎหมาย หรือเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้ตั้งสถานการค้าประเวณีในแต่ละเขตไว้อย่างชัดเจน แต่รายละเอียดดังกล่าวนี้ปรากฏในบทบัญญัติระเบียบของเขตแต่ละเขต โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ออกบทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีในเขตเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบัญญัติระเบียบเกี่ยวกับสถานการค้าประเวณี

(1) บทบัญญัติเกี่ยวกับการขออนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดา

การขออนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายในมลรัฐเนวาดา เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานท้องถิ่นในแต่ละเขตที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เขตที่กำหนดให้การค้าประเวณี สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ได้แก่ เขต City, Douglas, Lincon, Washoe ส่วนเขต Elko, Humboldt, Pershing และ White Pine กำหนดให้เขตพื้นที่ที่ไม่ได้ปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่น (Unincorporated Areas) ห้ามการค้าประเวณี และพื้นที่ที่ปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่น (Incorporated Areas) อนุญาตให้ตั้งสถานการค้าประเวณี เทศบาลท้องถิ่นที่ปกครองพื้นที่ดังกล่าวจึงสามารถออกใบอนุญาตและตรวจสอบสถานการค้าประเวณีได้ แต่เขต Pershing ไม่มีเขตพื้นที่ที่ปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่น ดังนั้น เขต Pershing จึงไม่มีสถานการค้าประเวณี ส่วนเขตที่ออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณี ได้แก่ Elko, Humboldt, White Pine ส่วนเขต Churchill, Esmeralda, Lander, Lyon, Mineral, Nye, Storey มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสถานการค้าประเวณีโดยเฉพาะและคณะกรรมการของเขตเป็นบุคคลผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตเท่านั้น ส่วนเขต Eureka ไม่มีบทบัญญัติออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีโดยเฉพาะ แต่เดิมก่อน ค.ศ. 1970 เมืองที่ไม่ได้ปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่นมีสถานการค้าประเวณี 1 แห่ง จนกระทั่ง ค.ศ. 1970 สถานการค้าประเวณีแห่งดังกล่าวก็ปิดให้บริการ เนื่องจากผลกระทบของเศรษฐกิจของเหมืองที่ทรุดลง ประชาชนในเขต Eureka บางส่วนเรียกร้องให้มีการปฏิเสธรอกกฎหมายเกี่ยวกับตั้งสถานการค้าประเวณี จนในที่สุด คณะกรรมการของเขตก็ไม่ได้ออกกฎหมายหรือกฎระเบียบ และไม่ได้ออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานการค้าประเวณีแห่งใหม่อีกต่อไป ดังนั้น แม้เขต Eureka ไม่ถูกห้ามไม่ให้ออกใบอนุญาตตามกฎหมายระดับมลรัฐ แต่เขต Eureka ไม่ได้ออกบทบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งสถานการค้าประเวณีแต่อย่างใด อนึ่ง เดิมการออกบทบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งสถานการค้าประเวณีในระดับท้องถิ่นปรากฏตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1800 บทบัญญัติเกี่ยวกับตั้งสถานการค้าประเวณีในแต่ละเขตมีความแตกต่างกัน และไม่มีรูปแบบที่แน่นอน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน เขต Lander, Wells และ Elko และ

เขตอื่นได้แก่ไซบัพัญญูติลายลักษณะอักษรเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าประเวณี การกำหนดกระบวนการ ออกใบอนุญาต การอุทธรณ์ คำสั่งและค่าธรรมเนียม การกำหนดข้อจำกัดแก่ผู้ค้าประเวณีให้เป็น ระบบ ส่งผลให้กฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการขออนุญาตตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีของแต่ละเขตจึงมี สาระสำคัญ ดังนี้

1. คณะกรรมการออกใบอนุญาตสถานการณ์การค้าประเวณี จะต้อง ประกอบด้วย คณะกรรมการของเขตหรือคณะกรรมการเมือง

2. การค้าประเวณีถูกนิยามให้เป็นใบอนุญาตพิเศษ กล่าวคือ เจ้าของไม่มี สิทธิออกใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่นหรือโอนให้แก่ผู้อื่น

3. การค้าประเวณีไม่ใช่สิ่งที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

4. ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการสมัครขอใบอนุญาต การยื่น ใบสมัครและการตรวจสอบพิจารณาออกใบอนุญาต

5. ข้อจำกัดของใบอนุญาต บัพัญญูติห้ามกระทำบางประการ และการ อนุญาตให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดข้อจำกัดของอนุญาตเพิ่มเติม

6. การออกใบอนุญาต การต่ออายุและค่าธรรมเนียม

7. เขตพื้นที่ที่กำหนดหรือลักษณะเฉพาะของพื้นที่ตั้งสถานการณ์การค้าประเวณี

8. ข้อเรียกร้องการตรวจสอบสุขภาพ

9. ข้อเรียกร้องเบื้องต้นของลูกจ้าง การลงทะเบียน รวมทั้ง ใบอนุญาตการ ทำงานของผู้ค้าประเวณี ผู้จัดการ พนักงานชงเครื่องดื่ม พนักงานซ่อมแซมและทำความสะอาด สถาน การการค้าประเวณี

10. เงื่อนไขเกี่ยวกับการระงับใบอนุญาต ขั้นตอนการรับฟังและช้อยกเว้น เกี่ยวกับการปิดสถานการณ์การค้าประเวณีฉุกเฉิน

11. ข้อจำกัดเกี่ยวกับการโฆษณา

12. บทลงโทษ

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสมัครขออนุญาตตั้งสถานการณ์การค้าประเวณี (License Application)

ใบสมัครขออนุญาตตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีต้องประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ เช่น ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ขออนุญาต ครอบครัว ฐานะทางการเงิน การทหาร การจ้างงาน ประวัติ อาชญากรรม และความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจสถานการณ์การค้าประเวณีเป็นระยะเวลา 5-10 ปี ก่อนสมัครหรือไม่ ในขณะที่บัพัญญูติของเขต Storey กำหนดให้ผู้สมัครระบุชื่อที่อยู่ของเจ้าของ

ผู้จัดการในสถานการณ์ค่าประเมิน ประวัติส่วนตัว และข้อมูลเอกสารเพิ่มเติมที่คณะกรรมการเขตต้องการ¹⁴³ และผู้สมัครต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุน แหล่งที่มาของเงินทุนในการจัดตั้งสถานการณ์ค่าประเมิน ซึ่งรวมถึง รายงานตรวจสอบบัญชีทางการเงินประกอบ และต้องเปิดเผยวิธีการดำเนินการสถานการณ์ค่าประเมินอย่างชัดเจน และผู้สมัครต้องยื่นข้อมูลประการอื่นประกอบตามที่คณะกรรมการ หรือ ผู้กำกับตำรวจต้องการเพิ่มเติม นอกจากนี้ ผู้สมัครต้องเสียค่าธรรมเนียมการสอบสวนคำร้อง เป็นจำนวนเงิน 150 ดอลลาร์ในเขต Elko โดยเงินค่าธรรมเนียมนี้จะไม่ได้รับคืน หรือ บางกรณีผู้บังคับใช้กฎหมายจะต้องคืนเงินที่ไร้ประโยชน์หลังจากสอบสวนคำร้องเสร็จสิ้น แต่ส่วนใหญ่เงินค่าธรรมเนียมการสอบสวนดังกล่าวจะถูกโอนให้เป็นเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปีแรก ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมการสอบสวนดังกล่าวนี้ถูกนำไปใช้ในการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของหน่วยงาน FBI การสัมภาษณ์ผู้สมัคร พนักงาน ลูกจ้าง หุ้นส่วนผู้ลงทุนตามที่ปรากฏในใบอนุญาต เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้น ผู้สอบสวนจะจัดทำรายงานเสนอต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา หากผู้สมัครถูกปฏิเสธไม่ได้รับใบอนุญาต ผู้สมัครต้องแก้ไขเหตุแห่งการถูกปฏิเสธภายใน 30 วัน

อนึ่ง ตามบทบัญญัติของเขตส่วนใหญ่ เช่น Lander County Code 5016.080, Churchill county Code 5.20.100E7, City of Carlin Code 5-9-8 (e) 6, Ely City code Section 10A-7 (e)6, Storey County Code 5.16.090 กำหนดห้ามไม่ให้ผู้สมัครได้รับใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค่าประเมินกรณีที่เคยรับโทษ ระดับ Felony ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฉ้อโกง หรือความผิดเกี่ยวกับชีวิตโดยใช้อาวุธ ถ้าบุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ผิดกฎหมายหรือล้มละลาย บุคคลดังกล่าวจะถูกพิจารณาเป็นบุคคลที่เป็นขัดแย้งต่อสาธารณสุข ความปลอดภัยของเมือง เขต และผู้อยู่อาศัย (Contrary to health welfare safety of the city

2. ใบอนุญาต

ตามบทบัญญัติของเขต Ely , Carlin, Churchill กำหนดให้ใบอนุญาตตั้งสถานการณ์ค่าประเมินทั้งหมดไม่สามารถโอนย้ายให้แก่ผู้อื่นได้ โดยสิทธิตามใบอนุญาตนี้อาจถูกเพิกถอนได้ และไม่อาจตกเป็นของผู้อื่นนอกจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ใบอนุญาตนี้ให้สิทธิเพียงเล็กน้อยแก่ผู้ได้รับใบอนุญาต กล่าวคือ หน่วยงานของรัฐมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว โดยเหตุผลตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติ และหน่วยงานรัฐสามารถเข้าไปยังสถานการณ์ค่าประเมินเพื่อสอบสวน และเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าสถานการณ์ค่าประเมินดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัย สวัสดิการทั่วไปของประชาชนในเขต (Churchill, Carlin, Elko, Lander,

¹⁴³ Storey County Code 5.16.160, 5.16.080

Mineral, White Pine County) บทบัญญัติของเขต Esmeralda และเขต Storey บัญญัติให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเข้าไปยังสถานการค้าประเวณี สอบสวน และปิดสถานการค้าประเวณีด้วยเหตุผลที่ดี (Good Cause) โดยไม่ได้กำหนดข้อกำหนดหรือข้อจำกัดเฉพาะถึงความหมายดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บทบัญญัติท้องถิ่นส่วนใหญ่แก้ไขให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปยังสถานการค้าประเวณีได้เฉพาะกรณีที่สงสัยว่ามี อันตรายต่อสุขภาพ (Health Hazards) แต่เขต Elko บัญญัติกำหนดให้กรณีที่สถานการค้าประเวณีปิดบริการ ผู้กำกับตำรวจจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะสามารถเข้าไปตรวจและสอบสวนสถานการค้าประเวณีได้ อีกทั้ง บทบัญญัติเขตส่วนใหญ่กำหนดให้หน่วยงานรัฐสามารถเพิกถอนใบอนุญาตอย่างฉุกเฉินได้ เช่น Ely และ Carlin กำหนดไว้ว่า สถานการค้าประเวณีอาจถูกสั่งปิดทันทีโดยไม่ได้รับการแจ้งเตือนก่อน ถ้าสถานการค้าประเวณีดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสาธารณสุขของประชาชนทั่วไป ความปลอดภัยและศีลธรรม แต่เขต Churchill, Elko, Lander ไม่ได้กำหนดให้เหตุผลทางศีลธรรมเป็นเงื่อนไขในการสั่งปิดสถานการค้าประเวณีได้เหมือนดังเช่น Ely และ Carlin กำหนดแต่เพียงเพราะเหตุผลการเป็นอันตรายต่อสาธารณสุขของประชาชนและความปลอดภัย ส่วนบทบัญญัติของเขต Wells และ เขต Mineral ไม่ได้กำหนดบทบัญญัติการปิดสถานการค้าประเวณีโดยฉุกเฉิน นอกจากนี้ หน่วยงานรัฐออกบทบัญญัติควบคุมสถานการค้าประเวณี เช่น การจำกัดจำนวนชั่วโมง เวลา เปิดและปิดสถานการค้าประเวณี หรือกำหนดจำนวนพนักงานลูกจ้างในสถานการค้าประเวณีอย่างแยกเช่น เขต Elko กำหนดเวลาเปิดปิดสถานการค้าประเวณี และเขตส่วนใหญ่กำหนดขนาด ลักษณะ พื้นที่ตั้งของสถานการค้าประเวณี

กล่าวโดยสรุป ข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตตั้งสถานการค้าประเวณีของแต่ละเขตมีความแตกต่างกัน บ้างยังมีความคลุมเครือและบ้างขัดต่อรัฐธรรมนูญและถูกตีความตามความประสงค์ของผู้บังคับใช้

3. การโฆษณา

บทบัญญัติกฎหมายระดับมลรัฐได้บัญญัติห้ามไม่ให้โฆษณาในเขต เมืองที่สถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น แต่เขตที่อนุญาตให้มีการจัดสถานการค้าประเวณีก็มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการโฆษณาเช่นเดียวกัน ซึ่งกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับลักษณะอักษรข้อความที่เสนอการค้าประเวณี โดยบทบัญญัติจำกัดการโฆษณาเหล่านี้มีข้อความคลุมเครือ และบางเขตก็มักบัญญัติห้ามไม่ให้มีการโฆษณา เช่น เขต Carlin ตาม Carlin Code 5-9-17(D) บัญญัติให้การโฆษณา การสนับสนุน เพื่อเชิญชวนหาลูกค้าแก่สถานการค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาต เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เขต Elko และ Churchill กำหนดห้ามไม่ให้โฆษณาสถานการค้าประเวณีภายในเขตอำนาจโดยพิมพ์ ป้ายประกาศ โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ หนังสือบัญชีหมายเลขโทรศัพท์ โทรศัพท์ หรือโทรศัพท์อื่น ส่วน Wells ตาม wells city code 3-6-40 บัญญัติห้ามไม่ให้โฆษณาสถานการค้าประเวณี โดยแสดงข้อความที่หมายถึงสถานการค้าประเวณี เช่น brothel, bawdy

house, house of prostitution หรือคำอื่นที่มีความหมายเข้าใจอย่างชัดเจน ส่วนเขต Mineral กำหนดให้ใช้คำว่า Guest Ranch-Men Only แทนคำว่า brothel ที่หมายความถึงสถานการค้าประเวณีโดยตรง การบัญญัติข้อจำกัดเกี่ยวกับการโฆษณาสถานการค้าประเวณีของแต่ละเมือง เขตดังกล่าวส่งผลให้สถานการค้าประเวณีเปลี่ยนรูปแบบการโฆษณาการค้าประเวณี เพื่อต้องหลีกเลี่ยงการโฆษณาอันเป็นการกระทำความผิดกฎหมาย เช่น การจ้างนักแสดงภาพยนตร์ผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงมาสัมภาษณ์ผ่านทางรายการโทรทัศน์ และโฆษณาแอบแฝงถึงสถานการค้าประเวณี หรือ สถานการค้าประเวณีจ้างพนักงานขับรถแท็กซี่โฆษณาสถานการค้าประเวณีให้ รวมทั้งการโฆษณาทางอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ จนในปีค.ศ.1997 เขต Elko และ Churchill ออกบทบัญญัติห้ามไม่ให้โฆษณาสถานการค้าประเวณีผ่านคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัตินี้ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่สามารถลงโทษกรณีที่โฆษณาสถานการค้าประเวณีผ่านเว็บไซต์ โดยไม่ได้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตภายในเขต Elko และ Churchill การโฆษณาการค้าประเวณีจึงยังคงปรากฏในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า หน่วยงานของรัฐและบทบัญญัติของเขต เมืองเกี่ยวกับการโฆษณาสถานการค้าประเวณีในเขต เมืองที่อนุญาตให้มีการจัดตั้งสถานการค้าประเวณี มีนโยบายเกี่ยวกับการโฆษณาสถานการค้าประเวณีในลักษณะควบคุมการค้าประเวณีเท่านั้น โดยไม่ได้สนับสนุนสถานการค้าประเวณีหรือการค้าประเวณีอย่างชัดเจน¹⁴⁴

4. ระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพ

บทบัญญัติระดับเขตเกี่ยวกับสถานการค้าประเวณีในเขตที่อนุญาตให้ค้าประเวณี จะมีเนื้อหารวมถึงระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพของผู้ค้าประเวณีด้วย โดยบทบัญญัติของเขต เมือง กำหนดกระบวนการขั้นตอนรายงานผลตรวจสุขภาพไว้ กล่าวคือ สถานการค้าประเวณีต้องรายงานผลตรวจสุขภาพของผู้ค้าประเวณีประจำสัปดาห์แก่นายอำเภอ และผลตรวจเลือดหาโรคเอดส์ประจำเดือนต่อคณะกรรมการ อีกทั้ง บทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติรวมถึงการคืนหนังสือรับรองให้แก่ผู้ค้าประเวณี กรณีที่ผู้ค้าประเวณีรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เสร็จสิ้นแล้ว และบัญญัติรวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานการค้าประเวณี¹⁴⁵

5. การกำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งสถานการค้าประเวณีและการควบคุมการเจริญเติบโตของธุรกิจค้าประเวณี

¹⁴⁴ Barbara G. Brents, “state-sanctioned sex: negotiating formal and informal regulatory practices in Nevada brothels”, *Sociological Perspective*, vol.44, number 33, pp.319-320.

¹⁴⁵ *Ibid*, pp.320-321.

มาตรการกำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งสถานการค้าประเวณีหรือ Zoning เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการแยกการค้าประเวณีออกจากชุมชนที่พักอาศัยของประชาชน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิสธ สถานการค้าประเวณีก็ไม่ได้ห่างไกลจากที่พักชุมชนอย่างแท้จริง กล่าวคือ บางเขตกำหนดพื้นที่จัดตั้งสถานการค้าประเวณีให้ตั้งได้ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากเมืองตามระยะทางที่กำหนดไว้ แต่บางเขตกำหนดอนุญาตให้สถานการค้าประเวณีตั้งในเมืองได้ ทั้งนี้ สถานการค้าประเวณีโดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่พื้นที่ที่ไม่ห่างไกลจากถนนรอบเมืองสายหลักของ Winnemucca, Battle Mountain, Elko, Ely และ Wells และสถานการค้าประเวณีดังกล่าวก็ไม่ห่างไกลจาก Carson City, Carlin, Parhump และ Fallon อีกทั้ง สถานการค้าประเวณีก็ตั้งอยู่รอบๆ ถนนทางหลวงชนบทระหว่างเมือง Las Vegas และเมือง Reno ซึ่งเป็นเมืองที่กำหนดให้การค้าประเวณีผิดกฎหมาย¹⁴⁶

นอกจากนี้ เขตและเมืองยังกำหนดมาตรการควบคุมการเจริญเติบโตธุรกิจการค้าประเวณี ซึ่งเป็นการแสดงถึงนโยบายของผู้ปกครองที่แสดงว่า รับรู้ถึงการมีอยู่ของสถานการค้าประเวณี แต่ก็ไม่ได้สนับสนุนสถานการค้าประเวณีหรือธุรกิจการค้าประเวณี โดยมาตรการการควบคุมธุรกิจการค้าประเวณี คือ บทบัญญัติของเขตหรือบทบัญญัติของเมืองก็จะกำหนดจำนวนสถานการค้าประเวณีที่จะได้รับอนุญาตไว้อย่างชัดเจน เช่น ตามกฎหมายของเขต Churchill, Lander และ Wells อนุญาตให้มีสถานการค้าประเวณีได้เพียง 2 แห่งเท่านั้น ในขณะที่เขต Elko สามารถมีสถานการค้าประเวณีได้ 5 แห่ง และ เขต Mineral อนุญาตให้มีได้เพียง 4 แห่ง อนึ่ง ตามบทบัญญัติของเขต Mineral ตาม Mineral County Bill No.56, Ordinance No 52A กำหนดเงื่อนไขพื้นที่ที่อนุญาตให้จัดตั้งสถานการค้าประเวณี กล่าวคือ กำหนดห้ามไม่ให้มีการจัดตั้งสถานการค้าประเวณีตั้งอยู่ในหรือภายในระยะทาง 3 ไมล์ห่างจากเมืองที่มีการปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่น (Incorporated city) และเมืองที่ไม่ได้ปกครองด้วยเทศบาลท้องถิ่น (Unincorporated city) หรือห้ามไม่ให้ตั้งสถานการค้าประเวณีภายในระยะทาง 300 yards ห่างจากถนนสาธารณะ ถนนทางหลวงชนบท บ้านพักอาศัย หรือธุรกิจใดๆ ที่เจ้าของธุรกิจดังกล่าวไม่ได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือให้สามารถตั้งสถานการค้าประเวณีใกล้กับธุรกิจของตนได้ หากสถานการค้าประเวณีได้ตั้งอยู่ก่อนบังคับใช้กฎหมายนี้ แม้จะเป็นการขัดต่อกฎหมายก็สามารถตั้งดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ส่วนบทบัญญัติของเขตอื่นได้กำหนดจำนวนสถานการค้าประเวณีที่อนุญาตให้จัดตั้งในเมืองได้ เช่น บทบัญญัติของเขต Lander กำหนดให้สามารถจัดตั้งสถานการค้าประเวณีได้ 2 แห่ง ในบริเวณ Battle Mountain บทบัญญัติของเขต Churchill อนุญาตให้ตั้งสถานการค้าประเวณีได้ 2 แห่งเช่นเดียวกัน ส่วนเขต Ely กำหนดให้สถานการค้าประเวณีสามารถตั้งอยู่ในบริเวณ High Street ซึ่งไม่ห่างไกลจากถนนรอบเมืองสายหลัก หรือ

¹⁴⁶ *Ibid*, pp.321-323.

เขต Lyon บทบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้สถานการณ์ค้าประเวณีตั้งอยู่เฉพาะในพื้นที่ Mound House ส่วนเขตหรือเมืองใดที่ไม่มีบทบัญญัติกำหนดพื้นที่ที่แน่นอนที่อนุญาตให้ตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีไว้ คณะกรรมการก็มักจะไม้ออกใบอนุญาตให้แก่สถานการณ์ค้าประเวณีแห่งใหม่ ซึ่งจากมาตรการกำหนดควบคุมจำนวนสถานการณ์ค้าประเวณีเหล่านี้ ส่งผลให้การขออนุญาตจัดตั้งสถานการณ์ค้าประเวณีแห่งใหม่เป็นไปอย่างยากลำบาก¹⁴⁷ และทำให้จำนวนการค้าประเวณีในสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนคงที่ กล่าวคือ มีจำนวน 33 แห่งในปี ค.ศ.1973 และ 36 แห่งในปี ค.ศ. และปี ค.ศ.2018 ในปัจจุบันมี 21 แห่ง¹⁴⁸ ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรบริหารเขตหรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นเองยังคงมีแนวคิดต้องการควบคุมการเจริญเติบโตธุรกิจการค้าประเวณี และแนวคิดปล่อยให้สถานการณ์ค้าประเวณีที่ดำรงอยู่ ดำเนินกิจการด้วยตนเองต่อไป ประกอบกับเจ้าของสถานการณ์ค้าประเวณีเดิมต่อต้านสถานการณ์ค้าประเวณีแห่งใหม่ เพื่อลดจำนวนผู้แข่งขันทางธุรกิจ โดยร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นที่มีอำนาจออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานการณ์ค้าประเวณี

6. ข้อกำหนดเกี่ยวกับพนักงานและลูกค้า

ข้อจำกัดอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับพนักงานซึ่งเป็นผู้ค้าประเวณีเป็น

เนื้อหาเกี่ยวกับการจำกัดอายุของผู้ค้าประเวณีและลูกค้า กล่าวคือ ทุกเขต ยกเว้นเขต Storey และเขต Mineral ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานการณ์ค้าประเวณีต้องมีอายุ 21 ปี ส่วนเขต Storey และเขต Mineral กำหนดอายุผู้ค้าประเวณีไว้ที่ 18 ปี ส่วนผู้ซื้อบริการทางเพศ เขต Churchill, Carlin, Mineral กำหนดอายุลูกค้าไว้ที่ 18 ปี ส่วนเขตอื่นกำหนดอายุลูกค้าไว้อย่างน้อย 21 ปี

นอกจากนี้ ทุกเขตกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน ก่อนทำงานในสถานการณ์ค้าประเวณี ซึ่งใบอนุญาตนี้เป็นใบอนุญาตเช่นเดียวกับใบอนุญาตที่ออกให้แก่พนักงานทำงานโรงแรมหรือโรงบ่อนการพนัน โดยนายอำเภอเขตหรือผู้กำกับตำรวจของเขตเป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตทำงานนี้ ทั้งนี้ การยื่นขอใบอนุญาตทำงานนี้จะมีการตรวจสอบประวัติข้อมูลเบื้องต้น และมีค่าธรรมเนียมในการขอใบอนุญาตการทำงาน อีกทั้ง ต้องมาต่ออายุใบอนุญาตการทำงานตามระยะเวลาด้วย และขั้นตอนการลงทะเบียนของใบอนุญาตการทำงานนี้ไม่แตกต่างจากขั้นตอนการลงทะเบียนขอใบอนุญาตการทำงานประเภทอื่นแต่อย่างใด ซึ่งยังคงมุ่งเน้นการปกป้องสิทธิส่วนตัวของผู้ค้าประเวณีเป็นหลัก เมื่อผู้หญิงที่ต้องการทำงานในสถานการณ์ค้าประเวณีได้รับการตรวจสอบสุขภาพเรียบร้อยแล้ว ย่อมได้รับใบอนุญาตการทำงานเสมอ

¹⁴⁷ *Ibid*, pp.322-323.

¹⁴⁸ *Supra note 116*.

เดิมผู้ชายถูกห้ามไม่ให้ทำงานในสถานการณ์ค่าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ หรือผู้จัดการสถานการณ์ค่าประเวณีก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นต้องการปกป้องผู้หญิงในสถานการณ์ค่าประเวณีจากชายซึ่งต้องการการร่วมประเวณี โดยไม่จ่ายค่าตอบแทนจากผู้ค่าประเวณีในสถานการณ์ค่าประเวณี เช่น เขต Wells กำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยต้องเป็นผู้หญิงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หลายเขตก็ได้แก้ไขบทบัญญัติห้ามผู้ชายทำงานในสถานการณ์ค่าประเวณีนี้ ส่งผลให้ผู้ชายสามารถเป็นเจ้าของ ผู้จัดการ พนักงานชงเครื่องดื่มได้ แต่บางเขตยังคงกำหนดห้ามไม่ให้ผู้ชายอาศัยอยู่ในสถานการณ์ค่าประเวณี รวมทั้งเป็นช่างซ่อมบำรุงหรือพนักงานรักษาความปลอดภัยก็ตาม บางเขตกำหนดห้ามไม่ให้ชายใดเว้นแต่ลูกค้า เข้าไปยังสถานการณ์ค่าประเวณี และช่างซ่อมบำรุงชายได้รับการยกเว้นให้เข้าไปยังสถานการณ์ค่าประเวณีได้ แต่ต้องออกจากสถานการณ์ค่าประเวณีก่อนเวลา 17.00 น.

นอกจากนี้ สถานการณ์ค่าประเวณียังห้ามไม่ให้หญิงซึ่งไม่ใช่ผู้ทำงานในสถานการณ์ค่าประเวณีเข้าไปยังสถานที่ดังกล่าว อีกทั้ง บางเขตกำหนดห้ามไม่ให้บุคคลอื่น ไม่ว่าจะหญิงหรือชายเข้าสถานการณ์ค่าประเวณี เช่น ตามบทบัญญัติของเขต Elko บัญญัติห้ามไม่ให้บุคคลซึ่งไม่ใช่เจ้าของ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกค้า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ เข้าไปยังสถานการณ์ค่าประเวณี ทั้งนี้ อำนาจในการตัดสินใจให้บุคคลใดเข้าสู่สถานการณ์ค่าประเวณีหรือไม่เป็นอำนาจการตัดสินใจอิสระของเจ้าของสถานการณ์ค่าประเวณี

ส่วนข้อกำหนดเกี่ยวกับเพศของผู้ค่าประเวณีและลูกค้านั้นถูกกำหนดโดยเจ้าของสถานการณ์ค่าประเวณี ซึ่งเป็นไปตามบรรทัดฐาน ค่านิยมทางเพศของสังคม โดยเจ้าของสถานการณ์ค่าประเวณีมักกำหนดการให้บริการในรูปแบบของการร่วมประเวณีระหว่างเพศหญิงและเพศชายเป็นหลัก กล่าวคือ ผู้ค่าประเวณีต้องเป็นหญิง และลูกค้าต้องเป็นชาย หรือสถานการณ์ค่าประเวณีบางแห่งจะอนุญาตให้คู่หญิงชายสามารถใช้บริการร่วมกันได้ หรือบางแห่งไม่อนุญาตให้หญิงใช้บริการโดยไม่มีผู้ชายมาร่วมใช้บริการด้วย นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า ไม่ปรากฏผู้ค่าประเวณีเป็นชาย ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้ค่าประเวณีชายไม่สามารถสร้างกำไร รายได้อย่างมากมายเหมือนดังเช่นผู้ค่าประเวณีหญิง ดังนั้น สถานการณ์ค่าประเวณีจึงนิยมจ้างผู้ค่าประเวณีหญิงมากกว่า¹⁴⁹

7. ระเบียบของตำรวจในการดำเนินการเกี่ยวกับการค่าประเวณี

ในปี ค.ศ.1983 ตำรวจของเมือง Winnemucca บังคับใช้กฎระเบียบที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างหลากหลาย ซึ่งรวมไปถึง ห้ามไม่ให้ครอบครัวของผู้ค่าประเวณีอาศัยในชุมชน หรือ ผู้ค่าประเวณีต้องกลับมายังสถานการณ์ค่าประเวณีก่อนเวลา 17.00 น. หรือยานพาหนะของผู้ค่าประเวณีจะต้องได้รับการจดทะเบียนกับตำรวจเสียก่อน ซึ่งตำรวจสามารถกำหนดข้อจำกัดในการ

¹⁴⁹ Barbara G. Brents, *supra note 144*, pp.323-325.

ใช้ยานพาหนะนี้ได้ หากมีการฝ่าฝืนกฎระเบียบของตำรวจ ผู้ค้าประเวณีอาจถูกยกเลิกใบอนุญาตทำงานได้ ส่วนในเขต Ely ผู้ค้าประเวณีสามารถไปโรงภาพยนตร์ได้แต่ไม่สามารถไปบาร์ได้ และถ้าผู้ค้าประเวณีต้องการไปร้านอาหารที่มีบาร์ด้วย จะต้องไปร้านอาหารที่มีทางเข้าด้านข้างเท่านั้น หรือ ผู้ค้าประเวณีไม่สามารถมีเพื่อนผู้ชายได้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน มี 3 เขตเท่านั้นที่อนุญาตให้นายอำเภอเขตหรือสำนักงานตำรวจมีสิทธิออกกฎระเบียบเป็นลายลักษณ์อักษรเพิ่มเติมได้ ซึ่งพบเมือง Carlin เป็นเมืองแห่งเดียวที่มีกฎระเบียบของนายอำเภอเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน โดยกำหนดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการตรวจสุขภาพและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการทำงาน หรือกำหนดห้ามไม่ให้ผู้ค้าประเวณีอาบน้ำแดดในลักษณะที่เปลือยในสถานที่ที่บุคคลอื่นสามารถมองเห็นได้ หรือกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีต้องทำธุระส่วนตัวในเมืองให้เรียบร้อยก่อนเวลา 19.00น. และห้ามไม่ให้มีการเชิญชวนหาลูกค้าในสถานที่เดินราสารณะหรือ การแข่งขันกีฬาที่ใช้ลูกทรงกลมเล่น (ball games) เช่น เทนนิส ฟุตบอล ส่วนกฎระเบียบที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรในเมือง Winnemucca และ Ely ไม่ถูกบังคับใช้ในลักษณะดังกล่าวข้างต้นอีกต่อไป¹⁵⁰

8. ความเป็นคู่สัญญากับสถานการณ์ค้าประเวณีและกฎของสถานการณ์

ค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีเป็นคู่สัญญาอิสระ (independent contractor) กับสถานการณ์ค้าประเวณีที่ตนทำงาน กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีสามารถกำหนดเงื่อนไขการทำงานของตนในสถานการณ์ค้าประเวณีได้ เช่น เวลาทำงาน การเคลื่อนย้าย ราคาค่าห้องหรือราคาค่าอาหาร ชั่วโมงรับประทานอาหาร ชั่วโมงแต่งตัว รวมถึง เงื่อนไขเกี่ยวกับขั้นตอนการร้องเรียนหรือการแบ่งรายได้ อนึ่ง ผู้ค้าประเวณีมักแบ่งรายได้ของตนให้แก่สถานการณ์ค้าประเวณีร้อยละ 50 ทั้งนี้ ผู้ค้าประเวณีจะต้องชำระค่าห้อง และค่าอาหาร หรือให้เงินพิเศษแก่พนักงานชงเครื่องดื่ม พนักงานทำความสะอาด และพนักงานเสิร์ฟอาหารด้วย อีกทั้ง สถานการณ์ค้าประเวณีบางแห่งสามารถระงับค่าห้องหรือค่าอาหาร หากผู้ค้าประเวณีไม่มีเงินชำระอันเนื่องจากลูกค้าใช้บริการเป็นจำนวนน้อย อนึ่ง การที่ผู้ค้าประเวณีเป็นคู่สัญญาอิสระนี้ ส่งผลให้ไม่ได้รับประกันภัยชีวิต ผลประโยชน์ การกลางาน ลาป่วย หรือผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับจากนายจ้างแต่อย่างใด และไม่ได้รับการรับรองตามกฎหมายแรงงาน แต่ผู้ค้าประเวณียังมีหน้าที่จ่ายภาษี อย่างไรก็ตาม แม้ลักษณะคู่สัญญาอิสระนี้จะไม่ทำให้ผลตอบแทนจากนายจ้างแก่ลูกจ้างก็ตาม แต่ลักษณะคู่สัญญาอิสระนี้เป็นรูปแบบสัญญาที่ได้รับความนิยม และถูกใช้เป็นปกติทั่วไปในการจ้างลูกจ้างประเภทอื่นในธุรกิจทางเพศ

¹⁵⁰ *Ibid.*

แม้ผู้ค้าประเวณีจะมีฐานะเป็นคู่สัญญาอิสระ ซึ่งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขการทำงานได้ แต่ผู้ค้าประเวณีก็จำต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของสถานการณ์การค้าประเวณีซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อย เช่น สถานการณ์การค้าประเวณีกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีทำงาน 3 สัปดาห์ หยุด 1 สัปดาห์ หรือสถานการณ์การค้าประเวณีส่วนใหญ่กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีอาศัยอยู่ในสถานที่ดังกล่าว และอนุญาตผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่กลับบ้านได้เมื่อไม่ได้ทำงาน หรือสถานการณ์การค้าประเวณีขนาดเล็กอนุญาตให้ผู้ค้าประเวณีออกจากสถานการณ์การค้าประเวณี เพื่อพักผ่อนเมื่อไม่มีการทำงาน แต่ผู้ค้าประเวณีต้องแจ้งให้พนักงานในสถานการณ์การค้าประเวณีทราบก่อน ทั้งนี้ กฎระเบียบของสถานการณ์การค้าประเวณีขนาดเล็กมีลักษณะไม่เป็นทางการและยืดหยุ่นได้ ในขณะที่กฎระเบียบของสถานการณ์การค้าประเวณีขนาดใหญ่มีลักษณะเน้นการจัดระเบียบให้เป็นระบบและเข้มงวด อีกทั้ง ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของผู้ค้าประเวณี เวลาทำงาน เวลาพักผ่อน วันหยุด ซึ่งสถานการณ์การค้าประเวณีขนาดใหญ่จะกำหนดวันที่แน่นอนให้ผู้ค้าประเวณีพักผ่อน ทำธุระส่วนตัว หากผู้ค้าประเวณีออกจากสถานการณ์การค้าประเวณีไปพักผ่อนระยะเวลาหนึ่ง ก่อนกลับเข้าทำงานอีกครั้ง ผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพก่อนทำงานอีกครั้ง¹⁵¹

จากการศึกษากฎหมายของมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เห็นว่า จะมีกฎหมาย 2 ระบบในการปกครองและบังคับใช้แก่มลรัฐเนวาดา กล่าวคือ กฎหมายระบบมลรัฐ ซึ่งจะกล่าวเขตที่สามารถจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีได้ โดยต้องมีประชากรน้อยกว่า 700,000 คน ดังนั้น เขต (County) ที่สามารถจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีได้จะปรากฏในเขตที่มีประชากรไม่หนาแน่นเท่านั้น ส่วนกฎหมายระดับเขตจะใช้ปกครองแก่เขตนั้นๆ อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งจะบัญญัติถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และสถานการณ์การค้าประเวณี โดยผู้ค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจโรคติดต่อทางสัมพันธ์ก่อนขอใบอนุญาตทำงาน หลังจากได้รับใบอนุญาตแล้วก็จะสามารถทำงานได้ในสถานการณ์การค้าประเวณีที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น และผู้ค้าประเวณีต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำสม่ำเสมอ อีกทั้ง สถานะระหว่างผู้ค้าประเวณีกับสถานการณ์การค้าประเวณีเป็นลักษณะคู่สัญญาอิสระ ดังนั้น สถานการณ์การค้าประเวณีไม่สามารถบังคับให้ผู้ค้าประเวณีทำงานได้นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดเงื่อนไขในการจัดตั้งสถานการณ์การค้าประเวณีไว้ โดยจะต้องห่างจากถนนสายหลัก ชุมชนที่พักอาศัย โรงเรียน เป็นต้น ดังนั้น ตามกฎหมายการค้าประเวณีของมลรัฐเนวาดามีการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ค้าประเวณีทั้งทางด้านกฎหมายและบริการสาธารณสุข มีการกำหนดขั้นตอนการขึ้นทะเบียนอย่างชัดเจน รวมถึง ข้อกำหนดให้ผู้ซื้อบริการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งจะสามารถควบคุมโรคติดต่อทางสัมพันธ์ได้ แต่การอนุญาตให้ค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดาก็ไม่ได้อนุญาตให้มีการ

¹⁵¹ *Ibid*, pp.325-326.

ค้าประเวณีอย่างเสรีมากเกินไป ยังคงมีการจำกัดเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้จัดตั้งสถานการค้าประเวณีไว้เพื่อสะดวกต่อการควบคุมธุรกิจการค้าประเวณีและไม่ให้ธุรกิจการค้าประเวณีกระทำอย่างโจ่งแจ้งมากเกินไป

3.3.2 ประเทศเยอรมนี

เยอรมนีมีแนวคิดจดทะเบียนการค้าประเวณีให้เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเยอรมนีอนุญาตให้ประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วยความสมัครใจ และนิยามการค้าประเวณีว่า การให้บริการทางเพศหรือการกระทำทางเพศโดยได้รับค่าตอบแทน เมื่อมีผู้น้อยอย่างน้อยหนึ่งคนอยู่ด้วยการค้าประเวณีจะถูกเรียกว่างานทางเพศหรืองานเกี่ยวกับทางเพศได้เช่นกัน อายุต่ำสุดตามกฎหมายสำหรับผู้ค้าประเวณีคืออายุ 18 ปี สำหรับเยาวชนการค้าประเวณีเป็นสิ่งต้องห้าม นอกจากนี้แล้วเยอรมนียังห้ามการจัดหาและการแสวงหาผลประโยชน์ รวมทั้งการบังคับให้ค้าประเวณี ค้ามนุษย์ และการละเมิดทางเพศต่อเยาวชน ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายเหล่านี้จะต้องถูกดำเนินคดี¹⁵² ส่วนสถานการณ์การค้าประเวณีหรือช่อง พบว่า ในหลายมลรัฐของเยอรมนีกำหนดห้ามมีสถานการณ์การค้าประเวณีในเมืองที่มีประชากรน้อยกว่า 35,000 คน จากข้อกำหนดนี้ทำให้สามารถมีสถานการณ์การค้าประเวณีในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 35,000 คน เช่น เมือง Berlin¹⁵³

ผู้ค้าประเวณีในเยอรมนีมีฐานะถูกกฎหมาย ได้รับการรับรองคุ้มครองจากหน่วยงานของรัฐ ผู้ค้าประเวณีต้องเข้าอบรมด้านสุขภาพ และลงทะเบียนการค้าประเวณีต่อหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณีไม่ว่าจะเป็นผู้ค้าประเวณีฐานะลูกจ้างของสถานบริการต่างๆ หรือผู้ค้าประเวณีอิสระจะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐด้วย ส่วนการประกอบกิจการสถานค้าประเวณีย่อมถูกกฎหมายเช่นเดียวกัน การจะประกอบกิจการค้าประเวณีจะต้องขอรับใบอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น หรือเอเยนต์ก็ถูกกฎหมาย แต่หากกระทำแสวงหาประโยชน์อันเป็นความผิดอาญา เช่น การบังคับให้ค้าประเวณี ค้ามนุษย์หรือล่วงละเมิดทางเพศเด็ก เป็นต้น ก็จะต้องรับโทษทางอาญาต่างหาก

บทบัญญัติเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของเยอรมนีมีกฎหมาย 2 ฉบับที่ให้การรับรองคุ้มครองผู้ค้าประเวณี และกำหนดขั้นตอนของการลงทะเบียนผู้ค้าประเวณีไว้คือ

¹⁵² “กฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณีฉบับใหม่ (Das neue Prostituiertenschutzgesetz)”, สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://www.bmfsfj.de/blob/117626/343d7e411d53c9e15725886f6582a73d/prostschg-textbausteine-thai-datapdf>, น.3.

¹⁵³ Erin Poster, “Prostitution in Germany,” Retrieved on 1 December 2017, from <https://www.tripsavvy.com/prostitution-in-germany-1519844>

กฎหมายการค้าประเวณี (Prostitution Act) และกฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณี (Prostitute Protection Act) มีผลใช้บังคับทั่วทางเยอรมนีใช้บังคับสำหรับผู้ค้าประเวณี ลูกค้าที่ใช้บริการ และผู้ประกอบการสถานบริการทางเพศ จะได้กล่าวรายละเอียดดังนี้

1. กฎหมายการค้าประเวณี (Prostitution Act)

กฎหมายการค้าประเวณีมีผลใช้บังคับตั้งแต่ ค.ศ.2002 กฎหมายนี้ทำให้สถานภาพทางกฎหมายของผู้ค้าประเวณีดีขึ้นอย่างชัดเจน ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ผู้ค้าประเวณีมีสิทธิเรียกร้องจากลูกค้าในการเรียกร้องค่าจ้างที่ตกลงกันได้ และมีสิทธิยื่นฟ้องร้องต่อศาล ในกรณีที่จำเป็น ดังนั้น ผู้ซื้อบริการทางเพศไม่สามารถบอกล้างการชำระเงินอีกต่อไปได้ ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ซื้อบริการอ้างว่าไม่พอใจ รวมทั้งสัญญาจ้างแรงงานและสัญญาอื่นๆระหว่างผู้ค้าประเวณี และผู้ประกอบการสถานบริการ เช่น สถานค้าประเวณี เอเจนต์เอสเคอร์ตสามารถทำโดยมีผลตามกฎหมาย ตั้งแต่มีกฎหมายฉบับนี้ โดยสัญญาจะมีผลต่อเมื่อถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ละเมิดสิทธิของผู้ค้าประเวณีเท่านั้น อนึ่งกฎหมายได้กำหนดสิทธิในการออกคำสั่งที่จำกัดไว้ด้วย กล่าวคือผู้ประกอบการสถานค้าประเวณีสามารถกำหนดในสัญญาจ้างงานว่า ผู้ค้าประเวณีควรทำงานเมื่อไหร่ที่ใด และผู้ประกอบการยังสามารถกำหนดกฎการใช้ห้องได้ แต่ผู้ประกอบการไม่สามารถกำหนดว่า ผู้ค้าประเวณีควรให้บริการทางเพศแก่ใคร อย่างไร นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณียังมีสิทธิปฏิเสธ หรือยกเลิกการให้บริการทางเพศเสมอ ถึงแม้ว่าจะได้มีการตกลงไว้อย่างนั้นก่อนหน้านั้นแล้ว และผู้ซื้อบริการไม่สามารถเรียกร้องให้บริการได้¹⁵⁴

2. กฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณี (Prostitute Protection Act)

กฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณีนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2017 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติการค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมายและการคุ้มครองบุคคลที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีทั้งหมด และกำหนดขั้นตอนวิธีการลงทะเบียนผู้ค้าประเวณีถูกกฎหมายและการประกอบกิจการค้าประเวณีให้ถูกต้องตามกฎหมายให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดคร่าวๆ ดังนี้¹⁵⁵

ประการแรก หน้าที่ในการแจ้งลงทะเบียน

ผู้ค้าประเวณีต้องแจ้งลงทะเบียนการทำงานของตนด้วย ตั้งแต่หนึ่งกรกฎาคม ค.ศ.2017 เป็นต้นไป ผู้เป็นผู้เริ่มทำงานใหม่จะได้รับอนุญาตให้ทำงาน เมื่อได้ลงทะเบียนแล้ว ส่วนผู้ค้าประเวณีในเยอรมนีก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2017 มีเวลาสำหรับการทำการลงทะเบียนจนถึงวันที่

¹⁵⁴ *Supra note 152*, pp.3-4.

¹⁵⁵ *Ibid*, pp.4-13.

31 ธันวาคม ค.ศ.2017 โดยหน้าที่ในการแจ้งลงทะเบียนนี้มีผลบังคับใช้แก่ทุกคนที่ให้บริการทางเพศ ในการลงทะเบียนผู้ค้าประเวณีจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ให้คำแนะนำด้านสุขภาพและสังคม การเข้าถึงความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งการพูดคุยเพื่อให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาระหว่างการลงทะเบียนจะทำในแบบเป็นการส่วนตัวและเก็บข้อมูลเป็นความลับ การพูดคุยจะใช้ภาษาที่ผู้รับการปรึกษาเข้าใจ โดยที่หน่วยงานสามารถให้บุคคลอื่นเข้าร่วมเพื่อการแปลให้ได้ บุคคลอื่นจะสามารถเข้าร่วมสนทนาได้ ในกรณีที่หน่วยงานที่ลงทะเบียนแล้วบุคคลที่รับคำปรึกษาเห็นชอบเท่านั้น ผู้ที่รับผิดชอบ คือ หน่วยงานราชการในพื้นที่ซึ่งผู้ค้าประเวณีต้องการทำงานเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหน่วยงานใดที่มีหน้าที่รับผิดชอบจริงนั้นสามารถสอบถามได้ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานสาธารณสุข หรือบนเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตของแต่ละเมืองหรือเขต และหากต้องการค้าประเวณีในหลายเมือง หรือหลายรัฐ ต้องระบุความต้องการนี้ในการลงทะเบียน สถานที่ทำงานจะระบุไว้ในใบรับรองการลงทะเบียน หากต้องการเพิ่มสถานที่ทำงานใหม่ในภายหลังต้องทำการกรอกข้อมูลเพิ่มเติมในภายหลังด้วย หากต้องการทำงานในสถานที่อื่น ตัวอย่างเช่น เนื่องในโอกาสพิเศษ โดยที่ไม่ได้วางแผนล่วงหน้าก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งสถานที่นี้เพิ่มเติมในภายหลังแต่อย่างใด ทั้งนี้ ในการลงทะเบียนจะมีการออกใบรับรองให้ ผู้ค้าประเวณีจะต้องมีใบรับรองนี้อยู่กับตัวเสมอระหว่างการทำงาน เพื่อยื่นแสดงต่อ ผู้ประกอบการสถานค้าประเวณี เจ้าของเอเยนต์ เอสคอร์ต (Escort) หรือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทางราชการ โดยทั่วไปแล้ว ใบรับรองการลงทะเบียนนี้จะใช้ได้ทั่วทั้งเยอรมนี แต่แต่ละเมืองรัฐสามารถออกกฎของแต่ละรัฐเพิ่มเติมได้ว่า การลงทะเบียนจะมีผลใช้ได้ในพื้นที่ใดบ้าง ใบรับรองการลงทะเบียนมีอายุการใช้งาน 2 ปีสำหรับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และ 1 ปีสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี นอกจากนี้ใบรับรองการลงทะเบียนที่มีชื่อจริงแล้ว ผู้ค้าประเวณียังสามารถขอให้หน่วยงานออกใบรับรองที่เรียกว่า “ใบรับรองนามแฝง” ได้ ใบรับรองนี้จะไม่ระบุชื่อจริง แต่จะระบุชื่ออื่นหรือนามแฝงแทน เช่น ชื่อในการทำงานหรือฉายา และจะไม่มีการระบุที่อยู่ลงในใบรับรองนี้ การใช้ใบรับรองนามแฝงนี้ทำให้สามารถยืนยันได้ว่าการแจ้งลงทะเบียนแล้ว โดยที่ผู้ประกอบการจะไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ค้าประเวณีมีชื่อจริงว่า อะไรหรืออยู่ที่ไหน ทั้งนี้ หน่วยงานลงทะเบียนไม่สามารถออกใบรับรองการลงทะเบียนได้ หากผู้ค้าประเวณีมีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือมีอายุต่ำกว่า 21 ปีและมีบุคคลอื่นสนับสนุนให้เริ่มการค้าประเวณีหรือทำการค้าประเวณีต่อ หรืออยู่ในฐานะที่ถูกบังคับและถูกทำให้เริ่มการค้าประเวณีหรือทำการค้าประเวณีต่อ หรือเป็นสตรีมีครรภ์และกำลังจะคลอดภายใน 6 สัปดาห์

ประการที่สอง การอบรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพ

ก่อนที่ผู้ค้าประเวณีจะสามารถลงทะเบียนได้ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพเสียก่อน ส่วนใหญ่การให้คำปรึกษาอบรมจะดำเนินการโดยสำนักงานสาธารณสุข แต่ในบางรัฐ หน่วยงานอื่นสามารถเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ โดยผู้ค้าประเวณีควรสอบถามหน่วยงาน

สาธารณสุขในพื้นที่นั้นๆก่อน ในการอบรมด้านสุขภาพจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันโรคการตั้งครรภ์ และการป้องกันการตั้งครรภ์ รวมทั้งความเสี่ยงจากการดื่มแอลกอฮอล์และเสพยาเสพติด ทั้งนี้ การพูดคุยจะเป็นการส่วนตัว ปกปิดเป็นความลับ ไม่มีการส่งต่อข้อมูล ผู้รับคำปรึกษายังสามารถพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆได้ มีการช่วยเหลือหากผู้ค้าประเวณีไม่รู้ภาษาเยอรมัน สามารถนำบุคคลอื่นเข้าร่วม การสนทนา เพื่อแปลได้ด้วย แต่สามารถทำได้เฉพาะกรณีที่หน่วยงานและผู้รับคำปรึกษาให้การยินยอมเท่านั้น หลังจากที่ได้รับการศึกษาอบรมด้านสุขภาพแล้ว ผู้ค้าประเวณีจะได้รับใบรับรองที่ออกโดยระบุชื่อและนามสกุลใบรับรองนี้จะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการลงทะเบียน การอบรมด้านสุขภาพต้องทำทุกๆ 12 เดือน ส่วนผู้ค้าบริการที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีต้องเข้าอบรมรับคำปรึกษาทุกๆ 6 เดือน และต้องเก็บใบรับรองเกี่ยวกับการเข้าอบรมด้านสุขภาพไว้กับตัวเช่นเดียวกันขณะที่ทำงาน นอกจากนี้ ผู้ใดที่ไม่ต้องการให้ระบุชื่อจริงกับนามสกุล ใบรับรองนี้ก็สามารถขอรับใบรับรองเพิ่มเติมที่ระบุนามแฝงได้ อนึ่ง นามแฝงในใบรับรองด้านสุขภาพและการลงทะเบียนจะต้องเป็นชื่อเดียวกัน

ประการที่สาม หน้าที่ใช้ถุงยางอนามัย

การมีเพศสัมพันธ์ ไม่ว่าจะผ่านทางปากทางทวารหรือทางอวัยวะเพศต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ผู้ค้าประเวณีมีสิทธิที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยได้ และสถานบริการต้องแจ้งหน้าที่ในการใช้ถุงยางอนามัยด้วยการปิดประกาศให้ทราบ ลูกค้ำที่ไม่ต้องการใช้ถุงยางอนามัยจะต้องเสียค่าปรับและห้ามไม่ให้ผู้ประกอบการและผู้ค้าประเวณีทำการโฆษณาขายบริการทางเพศโดยไม่มีการป้องกัน

ประการที่สี่ การอนุญาตประกอบกิจการค้าประเวณี

ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการค้าประเวณีจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐก่อน กิจการค้าประเวณี ได้แก่ สถานค้าประเวณี และสถานบริการที่คล้ายคลึงกัน เช่น คลับชานา หรือผู้นิยมเปลือยกาย สถานบริการตามที่อยู่อาศัยหรือ “บ้านเคลื่อนที่” หรือรถเคลื่อนที่ค้าบริการ (Love Mobile) งานรื่นเริงเพื่อค้าบริการ เช่น เซ็กซ์ปาร์ตี้เชิงพาณิชย์ และนายหน้าติดต่อสำหรับการค้าบริการ เช่น เอเยนต์เอสคอร์ต รวมทั้งกรณีผู้ค้าประเวณีในที่อยู่อาศัยที่มีผู้อยู่อาศัยร่วม 1 คน หรือหลายคนที่ทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว โดยหลักที่อยู่อาศัยเหล่านี้จะนับว่าเป็นสถานกิจการค้าประเวณีด้วย ผู้ค้าประเวณีจึงต้องติดต่อขอรับใบอนุญาตและต้องมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งรับหน้าที่เป็นผู้ประกอบการในการออกใบอนุญาต เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบว่าบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติความน่าเชื่อถือที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการค้าประเวณีหรือไม่ กิจการสถานบริการต้องมีลักษณะถูกต้องตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยต้องมีระบบสุขาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับผู้ค้าประเวณีและลูกค้ำ เป็นต้น ห้องที่ใช้ทำงานให้บริการทางเพศต้องสามารถโทรฉุกเฉินได้ และต้องไม่ใช่ห้องทำงานเป็นห้องนอน หรือห้องใช้สอยด้วย ส่วนการกิจการค้าประเวณีในที่อยู่อาศัยเจ้าหน้าที่สามารถยกเว้นข้อกำหนดบางประการได้ และถ้ามีเบาะแสเกี่ยวกับการมีคนถูกเอา

รัดเอาเปรียบจะไม่ให้ใบอนุญาตหรือถอนใบอนุญาตคืน ทั้งนี้ ในการขอใบอนุญาตจะต้องนำเสนอรูปแบบของการบริการด้วย ผู้ค้าประเวณีมีสิทธิขอรายละเอียด รูปแบบนี้ ผู้ค้าประเวณีจึงสามารถเห็นได้ว่า สถานบริการได้รับอนุญาตและเป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมายหรือไม่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังต้องดูแลความปลอดภัยและสุขภาพของผู้ค้าประเวณีลูกค้าและผู้อื่นในสถานบริการด้วย ผู้ค้าประเวณีมีสิทธิที่จะให้มีถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องให้โอกาสแก่ผู้ค้าประเวณีเพื่อไปขอรับคำปรึกษา แม้แต่ในเวลาทำงานก็ตาม อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีสามารถยืนยันขอให้ทำสัญญาจ้างและสัญญาอื่นๆ เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ได้ โดยรวมถึงหลักฐานการชำระเงิน เช่น ค่าเช่า โดยผู้ประกอบการไม่สามารถเรียกเก็บค่าเช่าที่สูงผิดปกติ รวมทั้งไม่สามารถเรียกร้องราคาที่สูงผิดปกติจากผู้ค้าประเวณีได้

ประการที่ห้า การห้ามการออกคำสั่ง

ผู้ประกอบการไม่สามารถตั้งข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีการ ขอบเขตการให้บริการทางเพศแก่ผู้ค้าประเวณีได้ เพราะเรื่องการให้บริการทางเพศนี้จะเป็นการตกลงระหว่างผู้ค้าประเวณีกับลูกค้าเท่านั้น ซึ่งส่งผลให้ราคาเป็นการตกลงกันระหว่างผู้ค้าประเวณีกับลูกค้าที่แท้จริง และผู้ค้าประเวณีต้องไม่ถูกจำกัดสิทธิส่วนบุคคล เช่น ผู้ค้าประเวณีจะไม่สามารถถูกบังคับให้เปลื้องกายทำงาน และห้ามยึดเอกสารบัตรประจำตัวของผู้ค้าประเวณี

ประการที่หก การคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้ค้าประเวณีอิสระและผู้ค้าประเวณีที่เป็นพนักงานลูกจ้าง

ผู้ค้าประเวณีในเยอรมนีสามารถเป็นผู้ค้าประเวณีอิสระหรือเป็นพนักงานที่รับเงินเดือน หมายถึง เป็นลูกจ้างที่ทำงานกับผู้ว่าจ้าง ซึ่งผู้ว่าจ้างคือเจ้าของสถานกิจการค้าประเวณี เช่น สถานค้าประเวณี คลับ เอเยนต์ อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ในเยอรมนีทำงานอิสระ หากมีการจ้างผู้ชายบริการเป็นพนักงาน ผู้ค้าประเวณีจะมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับลูกจ้างอื่นๆ นอกจากนั้น ผู้ค้าประเวณีได้รับข้อกำหนดทั่วไปตามกฎหมายแรงงานและการคุ้มครองแรงงาน เช่น การจ่ายเงินในกรณีเจ็บป่วย การลาคลอด กฎเกณฑ์สำหรับเวลาทำงานและการพักผ่อน ระยะเวลาแจ้งให้ทราบล่วงหน้าสำหรับการเลิกจ้าง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณียังมีประกันสังคม กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีได้รับการลงทะเบียนประกันสังคม และจ่ายเงินประกันสุขภาพ ประกันการว่างงาน ประกันบำนาญ ประกันการดูแลระยะยาว และประกันอุบัติเหตุ ทั้งนี้ ผู้ว่าจ้างต้องเป็นผู้ลงทะเบียนประกันสังคมของลูกค้าจ้างตามกฎหมาย และต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินประกันสังคมในส่วนของผู้ว่าจ้างและส่วนของลูกจ้างให้แก่หน่วยงานประกันต่อไปด้วย ส่วนผู้ค้าประเวณีที่ทำงานอิสระสามารถเป็นสมาชิกในแต่ละสาขาของประกันสังคมได้ด้วยความสมัครใจ

ประการที่เจ็ด หน้าที่ในการชำระภาษีของผู้ค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีต้องชำระภาษีทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ค้าประเวณีอิสระหรือเป็นลูกจ้าง รายได้จากการบริการทางเพศจะอยู่ในหมวดภาษีเงินได้ (สำหรับงานอิสระ) หรือภาษีเงินเดือน (สำหรับลูกจ้าง) ตามอัตราที่กำหนดตั้งแต่ 14-45%¹⁵⁶ และผู้ค้าประเวณีอิสระยังต้องจ่ายภาษีการค้าด้วย การพิจารณาว่า ได้ประกอบอาชีพเป็นแบบอิสระหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์จริง ดังนั้นชื่อเรียกในสัญญาแต่เพียงลำพังไม่เพียงพอในการตัดสินว่าเป็นผู้ค้าประเวณีอิสระหรือลูกจ้าง โดยรายละเอียดสำหรับหน้าที่จ่ายภาษีสำหรับลูกจ้างคือต้องจ่ายภาษีเงินเดือนในฐานะภาษีเงินได้ ทางผู้รับจ้างงานลูกจ้างต้องลงทะเบียนที่กรมสรรพากรเมื่อเริ่มการทำงานกับผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างจะเก็บภาษีเงินเดือนไว้ และส่งให้กรมสรรพากรต่อไป เมื่อสิ้นปีหรือเมื่อการว่าจ้างสิ้นสุดลง ลูกจ้างจะได้รับใบรับรองการจ่ายภาษีเงินเดือน อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณียังสามารถนำค่าใช้จ่ายในการทำงาน เช่น ค่าใช้จ่ายเดินทางไปยังที่ทำงาน ค่าใช้จ่ายตรวจสุขภาพกรมอนามัย ไปคำนวณลดหย่อนภาษีได้ เช่นเดียวกับลูกจ้างทั่วไป ส่วนผู้ที่เป็นผู้ค้าประเวณีอิสระทำรายได้ที่ต้องนำมาคิดหักจ่ายภาษี ซึ่งเรียกรายได้นี้ว่า เป็นรายได้จากการประกอบการเชิงพาณิชย์โดยจะใช้กฎเกณฑ์เดียวกันกับการประกอบการอื่นๆ หมายความว่า จะต้องลงทะเบียนเปิดกิจการและได้ยื่นแบบฟอร์มการเสียภาษีรายได้เป็นรายปี โดยพิจารณาพื้นฐานสำหรับระดับภาษีหรือกำไร ดังนั้น จึงต้องแสดงรายได้และรายจ่ายทั้งหมด ถ้ามีรายได้ต่ำจะใช้ระเบียบผ่อนผันรายได้ขั้นต่ำและไม่ต้องจ่ายภาษีก็ได้ โดยในปี 2017 รายได้ขั้นต่ำที่จะได้รับการผ่อนผันอยู่ที่ประมาณ 8,800 ยูโร นอกจากนี้ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานอิสระต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม 19 เปอร์เซ็นต์ตามความจำเป็นด้วย แต่หากรายได้ในปีที่ผ่านมา มีมูลค่าน้อยกว่า 17,500 ยูโรและในปัจจุบันคาดว่าจะไม่เกิน 50,000 ยูโร จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ ฝ่ายปกครองเขตจะเรียกเก็บภาษีการค้าสำหรับผู้ประกอบการ รวมทั้งผู้ค้าประเวณีที่ประกอบกิจการเองที่อยู่ในพื้นที่นั้น โดยจะต้องจ่ายภาษีการค้าจากกำไรที่ได้ ทั้งนี้ อัตราภาษีการค้าจะแตกต่างกันในแต่ละชุมชนและจะเริ่มเก็บเมื่อมีกำไรถึงขีดจำกัดที่กำหนดไว้ (มากกว่าประมาณ 24,000 ยูโรต่อปี)

อย่างที่ได้อธิบายไปข้างต้นว่า ผู้ค้าประเวณีต้องปฏิบัติตามกฎหมายการค้าประเวณี และกฎระเบียบใดๆ เกี่ยวกับการค้าประเวณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็อาจได้รับโทษฐานค้าประเวณี โดยผิดกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 184e และ มาตรา 184f ดังนี้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 184e ความผิดฐานค้าประเวณีโดยผิดกฎหมาย (Unlawful prostitution) ว่า “บุคคลใดฝ่าฝืนข้อห้ามซึ่งออกโดยพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการค้า

¹⁵⁶ “Germany Tax Rates 2017,” Retrieved on 1 December 2017, from http://www.worldwide-tax.com/germany/germany_tax.asp

ประเวณี ในสถานที่ใดเฉพาะหรือระหว่างระยะเวลาที่กำหนดห้ามไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับ”¹⁵⁷ ซึ่งน่าสังเกตว่า บทบัญญัตินี้สามารถบังคับใช้ได้ทั้งผู้ค้าประเวณีเถื่อนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ค้าประเวณีและผู้ค้าประเวณีที่ขึ้นทะเบียนแล้วแต่ทำการค้าประเวณีในสถานที่ ในเวลาที่กำหนดห้ามไว้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 184f การค้าประเวณีในลักษณะทำร้ายเด็ก (Prostitution likely to corrupt juveniles) มีใจความสำคัญว่า “บุคคลซึ่งค้าประเวณีใกล้โรงเรียนหรือสถานที่ที่เปิดไว้สำหรับบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าหรือในบ้านซึ่งมีบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีอาศัยอยู่ โดยได้กระทำในลักษณะทำร้ายศีลธรรมของเด็ก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ”¹⁵⁸ มีข้อน่าสังเกตว่า บทบัญญัตินี้ใช้บังคับกับผู้ค้าประเวณีเถื่อนและผู้ค้าประเวณีที่ขึ้นทะเบียน

อนึ่ง แม้ประเทศเยอรมนีจะอนุญาตให้การค้าประเวณี สถานการค้าประเวณี นายหน้าเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายซึ่งต้องขึ้นทะเบียนต่อหน่วยงานของรัฐ แต่หากปรากฏว่านายหน้าหรือบุคคลใดๆ แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ควบคุมการค้าประเวณีหรือกระทำการค้ำมนุษย์ ก็จะต้องถูกลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมนี ดังความผิดต่อไปนี้

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 180a ความผิดฐานแสวงหาประโยชน์จากผู้ค้าประเวณี (Exploitation of prostitutes) บัญญัติว่า (1) บุคคลใด เพื่อเงิน ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี โดยมีผู้ค้าประเวณีอยู่ในนั้นและตนได้แสวงหาประโยชน์จากผู้ค้าประเวณีในลักษณะที่ทำให้ผู้ค้าประเวณีต้องพึ่งพาดิน หรือพึ่งพาด้านการเงิน หรือเป็นทาส จะต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ (2) บุคคลใด จัดหาที่อยู่อาศัยแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี เพื่อให้ผู้ค้าประเวณี หรือกระตุ้น

¹⁵⁷ German Criminal Code Section 184e Unlawful prostitution “ Whosoever persistently contravenes a prohibition enacted by ordinance against engaging in prostitution in particular places at all or during particular times of the day, shall be liable to imprisonment not exceeding six months or a fine not exceeding one hundred and eighty daily units.”

¹⁵⁸ German Criminal Code Section 184f Prostitution likely to corrupt juveniles “ Whosoever engages in prostitution 1.in the vicinity of a school or other locality which is intended to be visited by persons under eighteen years of age; or 2.in a house in which persons under eighteen years of age live, in a way which is likely to morally corrupt these persons, shall be liable to imprisonment not exceeding one year or a fine.”

บุคคลอื่นซึ่งได้รับที่อยู่อาศัยให้ค้าประเวณี หรือแสวงหาประโยชน์แก่ผู้ให้ความเคารพตน ต้องระวางโทษเช่นกัน¹⁵⁹

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 181a ควบคุมการค้าประเวณี (Controlling Prostitution) บัญญัติว่า (1) บุคคลใดแสวงหาประโยชน์จากผู้ค้าประเวณี หรือควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ค้าประเวณี พิจารณาเวลา สถานที่ หรือเหตุการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี หรือใช้วิธีการใดๆ ป้องกันไม่ให้บุคคลเล็กค้าประเวณี และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้กระทำโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างตนและผู้ค้าประเวณีในลักษณะที่ตนมีอำนาจเหนือกว่า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 5 ปี (2) บุคคลใด, ในลักษณะให้บุคคลอื่นพึ่งพาตนเองหรือต้องพึ่งพาทางการเงินจากตนเอง, ก่อ เริ่มให้ผู้ค้านั้นค้าประเวณี หรือเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ซึ่งทำให้ตนได้รับผลประโยชน์ตอบแทน และเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้กระทำโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างตนและผู้ค้าประเวณีในลักษณะที่ตนมีอำนาจเหนือกว่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับ...¹⁶⁰

¹⁵⁹ German Criminal Code Section 180a Exploitation of prostitutes “ (1) Whosoever on a commercial basis maintains or manages an operation in which persons engage in prostitution and in which they are held in personal or financial dependency shall be liable to imprisonment not exceeding three years or a fine. (2) Whosoever 1.provides a dwelling or on a commercial basis an abode or a residence to a person under eighteen years of age for the exercise of prostitution; or 2.urges another person to whom he has furnished a dwelling for the exercise of prostitution to engage in prostitution or exploits the person in that respect,shall incur the same penalty.”

¹⁶⁰ German Criminal Code Section 181a Controlling prostitution “ (1) Whosoever 1.exploits another person who engages in prostitution; or 2. for his own material benefit supervises another person’s engagement in prostitution, determines the place, time, extent or other circumstances of the engagement in prostitution, or takes measures to prevent the person from giving up prostitution, and for that purpose maintains a general relationship with the person beyond a particular occasion shall be liable to imprisonment from six months to five years. (2) Whosoever impairs another person’s personal or financial independence by promoting that person’s engagement in prostitution, by procuring sexual relations on

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 232 ความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ มีใจความสำคัญว่า บุคคลใดแสวงหาประโยชน์จากบุคคลซึ่งถูกพามาจากประเทศอื่น เพื่อชักชวนให้บุคคลดังกล่าวค้าประเวณี หรือค้าประเวณีต่อไป หรือให้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศ...ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 10 ปี หรือ บุคคลซึ่งเชิญชวนบุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี ให้ค้าประเวณีหรือให้ค้าประเวณีต่อไป ต้องระวางโทษเท่ากัน และหากปรากฏว่าเหยื่อเป็นเด็กหรือผู้กระทำความผิดได้ใช้กำลังบังคับทางภาพแก่เหยื่อ หรือทำให้เหยื่อถึงแก่ความตาย หรือกระทำโดยเป็นสมาชิกองค์กรอาชญากรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี และหากกระทำความผิดได้กระทำความผิดเชิญชวนบุคคลให้ค้าประเวณีโดยใช้กำลังบังคับ หลอกกลวง ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยวกักขัง ต้องระวางโทษตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปีเช่นกัน...¹⁶¹

a commercial basis, and for that purpose maintains a general relationship with the person beyond a particular occasion shall be liable to imprisonment not exceeding three years or a fine. (3) Whosoever commits the offences under subsection (1) Nos 1 and 2 above or the promotion under subsection (2) above in relation to his spouse shall incur the penalty under subsections (1) and (2) above.”

¹⁶¹ German Penal code Section 232 Human trafficking for the purpose of sexual exploitation “ (1) Whosoever exploits another person’s predicament or helplessness arising from being in a foreign country in order to induce them to engage in or continue to engage in prostitution, to engage in exploitative sexual activity with or in the presence of the offender or a third person or to suffer sexual acts on his own person by the offender or a third person shall be liable to imprisonment from six months to ten years. Whosoever induces a person under twenty-one years of age to engage in or continue to engage in prostitution or any of the sexual activity mentioned in the 1st sentence above shall incur the same penalty. (2) The attempt shall be punishable. (3) The penalty shall be imprisonment from one to ten years if 1.the victim is a child (section 176(1)); 2.the offender through the act seriously physically abuses the victim or places the victim in danger of death; or 3. The offender commits the offence on a commercial basis or as a member of a gang whose purpose is the continued commission of such offences. (4) The penalty under subsection (3) above shall be imposed on any person who 1.induces another

รูปแบบการค้าประเวณีในประเทศเยอรมนี¹⁶²

1. การค้าประเวณีตามท้องถนน (Street Prostitution)

แม้การค้าประเวณีในประเทศเยอรมนีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายก็ตาม แต่สำหรับผู้ค้าประเวณีอิสระตามท้องถนน (Straßenstrich or street prostitution) นั้นสามารถกระทำได้เฉพาะในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไว้เท่านั้น หรือที่เรียกว่า Sperrbezirk และผู้ค้าประเวณีจะต้องจ่ายภาษีค้าประเวณี นอกเหนือจากต้องชำระภาษีเงินได้แก่รัฐแล้ว ผู้ค้าประเวณีจะต้องจ่ายภาษีค้าประเวณีในทุคืน (nightly sex work tax) ก่อนที่จะเริ่มทำงานในพื้นที่ที่กำหนดไว้โดยต้องซื้อตั๋วมูลค่า 9 ดอลลาร์ จากตู้อัตโนมัติ ซึ่งคล้ายกับเครื่องคิดเงินตามเวลาจอดรถ (Parking meters) เมื่อผู้ค้าประเวณีได้ซื้อตั๋ว หรือชำระเงินภาษีการทำงานแล้ว ผู้ค้าประเวณีก็จะสามารถทำงานในคืนนั้นได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงจำนวนลูกค้าที่ผู้ค้าประเวณีบริการและไม่ว่าคำนึงวิธีการให้บริการ เช่น บริการทางเพศในรถของผู้ค้าประเวณี หรือรถยนต์ของลูกค้า หรือ ไปเช่นโรงแรม โดยในเมือง Bonn กำหนดเวลาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายตั้งแต่เวลา 20.15 น. ถึง 6.00 น. หากผู้ค้าประเวณีไม่ซื้อตั๋วก่อนทำงานจะถูกตักเตือนก่อน หากหลีกเลี่ยงอีกจะต้องถูกปรับเป็นเงิน 125 ดอลลาร์ หรือถูกห้ามไม่ให้ทำงานในธุรกิจทางเพศนี้¹⁶³

2. การค้าประเวณีในย่าน Eros Center

person by force, threat of serious harm or by deception to engage in or continue to engage in prostitution or any of the sexual activity mentioned in subsection (1) 1st sentence above or 2.gains physical control of another person by force, threat of serious harm or deception to induce them to engage in or continue to engage in prostitution or any of the sexual activity mentioned in subsection (1) 1st sentence above. (5) In less serious cases under subsection (1) above the penalty shall be imprisonment from three months to five years, in less serious cases under subsections (3) and (4) above imprisonment from six months to five years.”

¹⁶² “ Prostitution in Germany – A Comprehensive Analysis of Complex Challenges,” Retrieve on 1 December 2017, from https://www.spi-research.eu/wp-content/uploads/2014/11/ProstitutioninGermanyEN_main.pdf

¹⁶³ “Germany's 'remarkable' prostitution tax meter,” Retrieve on 1 December 2017, from <http://theweek.com/articles/482129/germanys-remarkable-prostitution-tax-meter>

Eros Center คือบ้านหรือถนนในพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้ผู้ค้าประเวณีสามารถเช่าห้องอะพาร์ตเมนต์รายวัน วันละ 80-150 ยูโร โดยเปิดหน้าต่างประตูลูกค้าให้ใช้บริการ ผู้ค้าประเวณีจะเป็นผู้กำหนดราคาการใช้บริการเอง เช่น เริ่มต้นที่ 25-50 ยูโรสำหรับการร่วมเพศระยะสั้น เงินค่าบริการนี้ผู้ค้าประเวณีอิสระจะได้รับเองทั้งหมด เจ้าของบ้านจะเป็นผู้ดูแลความปลอดภัยและมีอาหาร เด็กและผู้หญิงที่ไม่ได้ทำงานในย่าน Eros Center นี้จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าย่านนี้เด็ดขาด โดยย่าน Eros Center ที่เป็นที่รู้จักจะอยู่ใกล้กับ Reeperbahn ใน เมือง Hamburg

3. การค้าประเวณีในอะพาร์ตเมนต์ (Apartment Prostitution)

การค้าประเวณีในรูปแบบนี้สามารถลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน บางครั้งดำเนินการโดยผู้ค้าประเวณีเดี่ยวอย่างอิสระ หรือบางครั้งดำเนินการโดยผู้ค้าประเวณีที่อาศัยอยู่ร่วมกันในอะพาร์ตเมนต์เหล่านั้น

4. การค้าประเวณีในสถานอาบอบนวด (Massage Parlors)

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการค้าประเวณีนี้ไม่ค่อยได้รับความนิยมเท่าไรนัก

5. การค้าประเวณีใน FKK Clubs หรือ ซาวน่าคลับ (Sauna Clubs)

FKK Clubs หรือ ซาวน่าคลับ (Sauna Clubs) เป็นตึกใหญ่ มีสระว่ายน้ำ ห้องพบปะสังสรรค์ บาร์ เครื่องดื่ม และอาหารอยู่ที่ชั้นล่างสุด มีห้องนอนอยู่ชั้นบน เวลาทำการจะอยู่ที่ช่วงสายในตอนกลางวันถึงเวลาเที่ยงคืน ผู้หญิงจะเปลือยกายหรือสวมเสื้อผ้าน้อยชิ้น ผู้ใช้บริการจะเสียค่าเช่าประมาณ 35-70 ยูโร การค้าประเวณีในรูปแบบนี้จะคล้ายกับการค้าประเวณีในสถานบริการอาบอบนวดในประเทศไทย ซึ่งการค้าประเวณีรูปแบบนี้ได้รับความนิยมมากในประเทศเยอรมนี โดยเฉพาะในเมือง Frankfurt

6. การค้าประเวณีในรูปแบบเอสคอร์ต (Escort Services)

เป็นกรณีที่ถูกค้าโทรหาผู้ค้าประเวณีให้มาพบและร่วมประเวณีกัน ณ ที่บ้านหรือโรงแรม อย่างไรก็ตาม ในรูปแบบนี้ไม่ค่อยได้รับความนิยมเท่าใดนัก

7. การค้าประเวณีที่ให้บริการผู้พิการและผู้สูงอายุ

การค้าประเวณีรูปแบบนี้จะมีเอเจนซีในเมือง Wiesbaden ติดต่อผู้ค้าประเวณีให้มาให้บริการผู้พิการหรือผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ผู้ค้าประเวณีจะได้รับการฝึกฝนเปรียบเสมือนผู้ช่วยทางเพศ (Sex Assistants)

จากการศึกษาพบว่า บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของเยอรมนีกำหนดให้การค้าประเวณีโดยสมัครใจ สถานการค้าประเวณี เอเจนต์ นายหน้าเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ธุรกิจการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีการลงทะเบียนผู้ค้าประเวณี ออกใบรับรองให้ผู้ค้าประเวณีเพื่อใช้ในการสมัครทำงานในสถานการค้าประเวณี ทั้งนี้มีระเบียบขั้นตอนที่ค่อนข้างรัดกุม ผู้ค้าประเวณีสามารถขอใบรับรองการลงทะเบียน

ที่ปรากฏนามแฝงของตนเองได้ อันเป็นการรักษาความลับ และป้องกันการถูกผู้อื่นดูถูกเหยียดหยามที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ยังมีการอบรมด้านสุขภาพแก่ผู้ค้าประเวณี มีการตรวจสุขภาพตามระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงการกำหนดอายุผู้ที่ต้องการลงทะเบียนผู้ค้าประเวณี เพื่อป้องกันปัญหาผู้ค้าประเวณีเด็ก และป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ อีกทั้ง ผู้ค้าประเวณีนี้ได้รับสิทธิคุ้มครองตามกฎหมายดังที่กล่าวไปข้างต้น ส่วนผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานบริการ สถานการค้าประเวณีก็ได้รับการคุ้มครองในฐานะเป็นลูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน และได้รับประกันสังคมอีกด้วย และยังมีกฎหมายการเสียภาษีให้แก่รัฐที่ค่อนข้างชัดเจน ส่วนผู้ต้องการประกอบกิจการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณีหรือผู้ค้าประเวณีที่ต้องการใช้ที่อยู่อาศัยของตนในการค้าประเวณีก็ต้องไปขออนุญาตเช่นกัน จากบทบัญญัติของเยอรมนีนี้ แสดงให้เห็นว่าเยอรมนีได้ให้การรับรองคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยใช้ระบบจดทะเบียน ทั้งในสถานภาพทางกฎหมาย และได้รับการคุ้มครองทางสังคม มีสิทธิต่างๆ และยังสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ในกรณีที่ผู้ใช้บริการทางเพศไม่จ่ายค่าจ้าง ทั้งผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานการค้าประเวณีหรือผู้ค้าประเวณีอิสระย่อมได้รับการคุ้มครอง ในขณะเดียวกัน เยอรมนีก็ไม่ได้ละเลยเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ ดังเห็นได้จากที่ยังกำหนดให้การบังคับค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาอยู่ และนายหน้าอาจได้รับโทษการค้ามนุษย์ หรือล่วงละเมิดทางเพศเด็ก หรือโทษอื่นตามกฎหมายอาญาได้ ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติกฎหมายของเยอรมนีเป็นบทบัญญัติให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยตรงและโดยอ้อม โดยบัญญัติครอบคลุมทั้งผู้ค้าประเวณีและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณี และมีแนวคิดแยกผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจออกจากผู้ค้าประเวณีซึ่งถูกบังคับอันเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และเมื่อแยกผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจออกมาแล้ว เยอรมนีก็ได้ให้การคุ้มครอง รับรองผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจนี้ทั้งสถานภาพทางกฎหมายและทางสังคม ไม่ให้ผู้ค้าประเวณีเหล่านี้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

3.3.3 ประเทศสวีเดน

แนวคิดการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของประเทศสวีเดนเป็นแนวคิดจดทะเบียนการค้าประเวณี (Regulation) ประชาชนสวีเดนได้ออกเสียงลงประชามติเกี่ยวกับกฎหมายการค้าประเวณีให้ประชาชนตัดสินใจว่า จะให้มีโสเภณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ ป้องกันการแพร่กระจายของกามโรคและโรคเอดส์ และยังเป็นกรำจัดองค์กรอาชญากรรมด้วย ที่สำคัญคือ รัฐสามารถเก็บภาษีจากโสเภณีและมีสวัสดิการให้กับโสเภณีที่เป็นอาชีพที่ถูกต้อง มีศักดิ์ศรีตามกฎหมาย ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายในสวีเดน ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่ทำงานในช่องที่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ค้าประเวณีต้องจดทะเบียนกับหน่วยงานปกครองท้องถิ่น หน่วยงานสาธารณสุข และต้องได้รับการตรวจสุขภาพ และ

การเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 แต่การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือแมงดา (Pimp) ผิดกฎหมาย¹⁶⁴ แต่ยังคงปรากฏว่าผู้ค้าประเวณีบางส่วนจะเตร็ดเตร่หาลูกค้าตามริมถนนทำให้ชาวบ้านในเมืองซูริก (Zurich) โดยเฉพาะย่าน Sihlquai ซึ่งเป็นแถบใจกลางเมืองย่านถนนสายโลจิสติกส์ของเมืองซูริก ประชาชนจึงร้องเรียนว่า เบื้องหลังการต่อรองระหว่างผู้ค้าประเวณีกับลูกค้า ดังนั้น จึงได้มีการออกเสียงประชามติกันเรื่องย้ายไปสร้างช่องแบบไดรฟ์อิน มีลักษณะแบ่งเป็นช่อง ให้อยู่ที่ชานเมือง โดยเทศบาลเมืองซูริกออกค่าใช้จ่ายจากเงินภาษีของชาวซูริกเอง เมื่อเรื่องนี้ได้ผ่านการออกเสียงประชามติของชาวเมืองซูริกแล้วตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ.2555 ทางเทศบาลนครซูริกจึงได้ลงมือสร้างสถานบริการทางเพศรูปแบบใหม่ที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า"คูหาเซ็กซ์ (Sex Boxes)" มีกำหนดทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2556 โดยช่องโสเภณีแบบไดรฟ์ อิน (Drive In) นี้ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมเก่าแห่งหนึ่งทางตะวันตกของเมืองซูริก และมีกฎเกณฑ์ของการใช้บริการว่าผู้ชายที่ต้องการใช้บริการแบบนี้ต้องขับรถเข้ามาคนเดียวเท่านั้นซึ่งต้องขับผ่านประตูเข้ามาเพียงลำพัง จากนั้นก็จะได้รับการสนองความต้องการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีประมาณ 40 คน ที่ประจำอยู่ และพอตกลงราคากันได้ ทั้งสองคนก็จะขับรถเข้าไปยังช่องสี่เหลี่ยมลักษณะคล้ายกับห้องล้างรถ เพื่อมีเพศสัมพันธ์กัน ในห้องดังกล่าวติดอุปกรณ์เตือนภัยเอาไว้ เพื่อให้ผู้ค้าประเวณีสามารถแจ้งกับตำรวจได้อย่างรวดเร็ว หากตกอยู่ในอันตรายจากลูกค้า มาตรการใหม่เช่นนี้จะช่วยเจ้าหน้าที่สอดส่องดูแล และจัดระเบียบโสเภณีที่ถูกต้องตามกฎหมาย หนึ่งมาตรการของเมืองซูริกเช่นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะรับประกันความปลอดภัยแก่ผู้ค้าประเวณี กำจัดเครือข่ายอาชญากรรมค้ำมนุษย์ และลดบทบาทของการค้าประเวณีอย่างผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ค้าประเวณีทุกคนต้องมีใบอนุญาตเดินรถขายบริการ โดยต้องมีใบอนุญาตการทำงานและใบประกันสุขภาพเสียก่อน และเสียภาษีจำนวน 5 ฟรังก์สวิสต่อคืนด้วย ขณะเดียวกัน ทางด้านลูกค้าในซูริกก็สามารถมองหาหญิงโสเภณีได้เพียง 3 จุดที่กำหนดไว้ ได้แก่ แถบชานเมือง ใกล้ๆ ถนนหลวงและในย่านเมืองเก่าที่มีไว้บริการคนที่ไม่มีรถยนต์ต้องเดินเท้าเข้ามาใช้บริการ นอกจากนี้ ตั้งแต่สิงหาคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไปก็มีการออกกฎหมายบังคับใช้กับผู้ซื้อบริการที่ซื้อบริการทางเพศนอกพื้นที่ที่กำหนดไว้จะต้องถูกปรับเป็นเงิน 50 ฟรังก์สวิส¹⁶⁵ ซึ่งถือว่าถูกปรับในอัตราที่สูง

การค้าประเวณีในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้รับการคุ้มครองภายใต้หลักอิสรภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Freedom) ซึ่งได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญของสวิตเซอร์แลนด์ โดย

¹⁶⁴ *Supra note 97.*

¹⁶⁵ “คนสวิสกับช่องแบบไดรฟ์ อิน และโสเภณี ที่ถูกกฎหมาย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2560, จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1377666808

หลักอิสรภาพทางเศรษฐกิจนี้ปกป้องการกระทำของมนุษย์ที่กระทำเพื่อเศรษฐกิจ จากการแทรกแซงของรัฐ และยังอนุญาตให้ประชาชนมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการเลือกอาชีพ อย่างไรก็ตาม หลักอิสรภาพทางเศรษฐกิจอาจถูกรัฐจำกัดได้หากเป็นเรื่องผลประโยชน์ของสาธารณะ ซึ่งการจำกัดหลักอิสรภาพทางเศรษฐกิจไม่สามารถนำมาใช้ในเรื่องการค้าประเวณีได้ ต่อมาในปี ค.ศ.1992 รัฐบาลได้แก้ไขกฎหมายความผิดทางเพศและความผิดเกี่ยวกับการฟั่งพาวอาศัยผู้ค้าประเวณีให้เป็นความผิด แม้การค้าประเวณีไม่ได้ถูกนิยามในกฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์อย่างชัดเจน แต่ต่อมามหาศาลสูงของสวิตเซอร์แลนด์ได้กล่าวถึงในข้อความที่แสดงจุดประสงค์ของกฎหมายความผิดทางเพศ ดังนี้ “การค้าประเวณีอาจเป็นการค้าประเวณีระหว่างรักต่างเพศหรือเพศเดียวกันก็ได้ และการค้าประเวณีประกอบด้วยการเสนอร่างกายให้แก่ผู้อื่น เพื่อแลกความพึงพอใจทางเพศของพวกเขากับผลประโยชน์ในลักษณะที่เป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่ง การกระทำทางเพศนี้ไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยการมีเพศสัมพันธ์เสมอไป”¹⁶⁶

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับ การค้าประเวณีของสวิตเซอร์แลนด์ไม่ได้ถูกกล่าวถึงอย่างชัดเจนในกฎหมายการค้ามนุษย์ว่าเป็นการค้ามนุษย์ที่แสวงหาประโยชน์ทางเพศแต่อย่างใด¹⁶⁷

อนึ่ง สวิตเซอร์แลนด์ยังให้ใบอนุญาตการทำงานแก่พลเมือง EU-EFTA ให้สามารถทำงานค้าประเวณีในสวิตเซอร์แลนด์ได้ (เนื่องจากสวิตเซอร์แลนด์มีทวิภาคีร่วมกับ EU และประเทศสมาชิก EFTA) ส่วนพลเมืองจากประเทศอื่นนอกจากนี้ไม่มีสิทธิทำงานค้าประเวณีในสวิตเซอร์แลนด์ได้ทั้งสิ้น แม้จะเป็นการค้าประเวณีเดียวกันก็ตาม นอกจากนี้ ในปี ค.ศ.2003 ศาล Horgen ของเมือง Zurich ได้ตัดสินคดีวางบรรทัดฐานให้สัญญาระหว่างผู้ค้าประเวณีและผู้ซื้อบริการเป็นสัญญาที่สมบูรณ์ ไม่เป็นโมฆะ และผู้ค้าประเวณีสามารถนำไปฟ้องร้องผู้ซื้อบริการ หากผู้ซื้อบริการไม่จ่ายค่าบริการทางเพศได้¹⁶⁸

ในส่วนของการซื้อบริการทางเพศเด็ก พบว่า ก่อนปี ค.ศ.2014 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศเดียวที่อนุญาตให้มีการซื้อบริการทางเพศจากเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีได้ แต่บทบัญญัตินี้ขัดต่ออนุสัญญาสิทธิเด็กที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นภาคีและให้สัตยาบันอยู่ ประเทศ

¹⁶⁶ “Prostitution Policies in Switzerland and the City of Zurich,” Retrieved on 8 November 2017, from https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/163872/1/sler_Sociology.pdf?sequence=2,

¹⁶⁷ *Ibid.*

¹⁶⁸ *Ibid.*

สวีตเซอร์แลนด์จึงกำหนดอายุผู้ค้าประเวณี จากเดิม กำหนดไว้ที่อายุ 16 ปีเป็นอายุ 18 ปีทำให้ผู้ซื้อบริการทางเพศเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีถูกลงโทษจำคุก 3 ปี¹⁶⁹

ส่วนการค้าประเวณีตามท้องถนน พบว่า เมื่อปี ค.ศ.2011 เมืองซูริก (Zurich) ได้แก้ไข ระเบียบอุตสาหกรรมค้าประเวณี (Prostitution Industry Regulation–Prostitutionsgewerbeverordnung PGVO), อนุญาตการค้าประเวณีตามถนน (Street Prostitution) และการเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณี และตั้งแต่ ปีค.ศ. 2013 นอกจาก เมืองซูริกเริ่มบังคับใช้คูหาเซ็กส์ (Sex boxes) ผู้ค้าประเวณีตามถนนต้องซื้อบัตรรายวันราคาประมาณ 5 สวิตฟรังก์ เพื่อได้รับอนุญาตให้เข้าไปยังสถานที่ที่กำหนดไว้สำหรับการค้าประเวณีตามถนน แต่ผู้ค้าประเวณีสามารถซื้อบัตรนี้ได้หลังจากที่ตนได้ผ่านขั้นตอนลงทะเบียนเป็นผู้ค้าประเวณีจากองค์กรส่วนท้องถิ่นก่อน ถ้าผู้ใดขายบริการทางเพศโดยไม่มีบัตรนี้จะต้องลงโทษปรับ โดยเมืองซูริกได้กำหนดสถานที่ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีตามถนนได้ 3 พื้นที่เท่านั้น หากผู้ใดขายบริการทางเพศหรือซื้อบริการทางเพศนอกพื้นที่ที่กำหนดไว้จะต้องได้รับโทษปรับ¹⁷⁰

ส่วนสถานการค้าประเวณีหรือช่องจะต้องได้รับใบอนุญาต (License) หากมีบุคคลทำงานในสถานที่ดังกล่าว 3 คนหรือมากกว่า 3 คนขึ้นไป อีกทั้ง สถานการค้าประเวณีถูกห้ามไม่ให้ตั้งในบริเวณใกล้กับพื้นที่ชุมชนอาศัย ทั้งนี้ เงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตค่อนข้างเข้มงวด ทำให้สถานการค้าประเวณีในเมืองซูริกมีจำนวนลดน้อยลง¹⁷¹

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในเมืองซูริกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย กล่าวคือ ตั้งแต่ การค้าประเวณีถูกบัญญัติให้ถูกต้องตามกฎหมายในปี ค.ศ. 1942 กล่าวคือ ในทศวรรษ 1960 การค้าประเวณีตามถนนมีจำนวนที่สูงขึ้นมาก สภาเมืองซูริกจึงปรับผู้ซื้อบริการทางเพศทั้งหมด และกำหนดให้พวกเขาเข้าสู่ระบบลงทะเบียนผู้ซื้อบริการทางเพศ ต่อมาในปี ค.ศ.1972 การค้าประเวณีตามถนนในเขตที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ทำให้จำนวนผู้ค้าประเวณีลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม การที่การค้าประเวณีได้รับการรับรองภายใต้หลักอิสรภาพทางเศรษฐกิจตามรัฐธรรมนูญ ค.ศ.1973 และการที่รัฐแก้ไขกฎหมายความผิดทางเพศในปี ค.ศ.1992 ทำให้ความเข้มงวดตรวจสอบการเข้าสู่การค้าประเวณีลดน้อยลง และเมื่อประเทศสวีตเซอร์แลนด์ได้เป็นทวีภาคี

¹⁶⁹ *Ibid.*

¹⁷⁰ *Ibid.*

¹⁷¹ *Ibid.*

กับสหภาพยุโรป (EU) ก็ทำให้จำนวนผู้ค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานอย่างอิสระเสรีของประชาชนในสหภาพยุโรป¹⁷²

ในปัจจุบัน กฎหมายที่บังคับใช้ทั่วประเทศมี ดังนี้¹⁷³

ประการแรก ห้ามชักชวนล่อลวงให้ค้าประเวณี โดยกฎหมายประการนี้ได้พิจารณาว่า ผู้ค้าประเวณีที่ถูกบังคับ ล่อลวง ชักชวนเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี ได้แก่

ตามประมวลกฎหมายอาญาของสวิตเซอร์แลนด์ มาตรา 195 กำหนดความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น บัญญัติว่า¹⁷⁴ “บุคคลใด

a. ชักชวนเด็กเข้าสู่การค้าประเวณี หรือส่งเสริมเด็กให้ค้าประเวณี โดยมีเจตนาต้องการได้รับผลประโยชน์เป็นเงิน

b. ชักชวนบุคคลให้ค้าประเวณี โดยได้แสวงหาประโยชน์จากการพึ่งพาอาศัยผู้ค้าประเวณี หรือได้รับผลประโยชน์เป็นเงินจากผู้ค้าประเวณี

c. จำกัดอิสรภาพผู้ค้าประเวณี ตรวจจับ ควบคุมการทำงานของผู้ค้าประเวณี หรือ แสดงอำนาจควบคุมเหนือสถานที่ เวลา หรือประการอื่นใด หรือ

d. ทำให้ บังคับบุคคลให้ยังคงค้าประเวณี โดยขัดความประสงค์ของเขา

เป็นความผิด ลงโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับ”

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้การบังคับบุคคลค้าประเวณีเป็นความผิดละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในแง่ของการละเมิดสิทธิทางเพศของบุคคล (Sexual Right) ตามมาตรา

¹⁷² *Ibid*

¹⁷³ *Ibid.*

¹⁷⁴ Switzerland Penal code Article 195 states that “Any person who a. induces a minor into prostitution or encourages a minor in his or her prostitution with the intention of securing a financial advantage b. induces a person into prostitution by exploiting his or her dependence or a financial advantage, c. restricts the freedom to act of a prostitute by supervising him or her in the course of his or her activities or by exercising control over the location, time, volume or other aspects of his or her work as a prostitute or, d. makes a person remain a prostitute against his or her will, is liable to a custodial sentence not exceeding ten years or to a monetary penalty”

264a บัญญัติว่า¹⁷⁵ “ บุคคลจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี หากกระทำการใดๆต่อพลเมือง ดังนี้บังคับบุคคลอื่นให้ค้าประเวณี ...”

ประการที่สอง ห้ามค้าประเวณีโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งห้ามการค้าประเวณีโดยไม่ได้รับอนุญาตนี้ กล่าวถึง การละเมิดกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Canton) ที่กำหนดเกี่ยวกับสถานที่ เวลา การแต่งกายของผู้ค้าประเวณีที่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าประเวณีเองได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 199 การค้าประเวณีโดยไม่ได้รับอนุญาต บัญญัติว่า “บุคคลใดละเมิดกฎระเบียบของ Canton ซึ่งเกี่ยวกับอนุญาตให้ค้าประเวณีภายในเวลาและสถานที่ที่กำหนด การแต่งกาย หรือกระทำให้เกิดความน่ารำคาญแก่สังคม ต้องถูกลงโทษปรับ”

จากการศึกษาเห็นว่า บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี ไม่มีกฎหมายพิเศษบัญญัติไว้หรือบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญาแต่อย่างใด ว่ามีกฎเกณฑ์ในการพิจารณาให้ใบอนุญาตผู้ค้าประเวณี สถานบริการค้าประเวณี หรือรายละเอียดการกำหนดตรวจสอบสุขภาพแต่อย่างใด แต่ทำให้ทราบเบื้องต้นว่าการขอใบอนุญาต การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี สถานการค้าประเวณีต้องเป็นไปตามกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งอาจบัญญัติกฎระเบียบในรายละเอียดที่แตกต่างกันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ Canton มีอำนาจในการออกกฎระเบียบควบคุมการค้าประเวณี โดยมีการแบ่งพื้นที่อนุญาตให้ค้าประเวณีได้หรือกำหนดโซนนิ่ง (Zoning) โดยมีหลักที่เหมือนกันคือสถานที่ดังกล่าวต้องห่างไกลบ้านเรือนที่อยู่อาศัย และผู้ค้าประเวณีต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป อันเป็นการปรับเปลี่ยนกฎหมายตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก เพื่อคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ การค้าประเวณีในประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีรูปแบบวิธีการที่น่าสนใจ กล่าวคือ มีการบังคับใช้ คูหาเซ็กส์ (Sex boxes) เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีตามถนน (Street Prostitution) และเพื่อไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนทั่วไป อนึ่ง กฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ทั่วประเทศสวิตเซอร์แลนด์เพียงแต่กำหนดห้ามไม่ให้มีการชักชวนล่อลวง บังคับ บุคคลให้ค้าประเวณีโดยบุคคลนั้นไม่สมัครใจ และกำหนดโทษปรับสำหรับบุคคลผู้ละเมิดกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าประเวณีของหน่วยงานท้องถิ่น อันเป็นการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีไว้อย่างกว้างๆ เท่านั้น

¹⁷⁵ Switzerland Penal code Article 264a states that “The penalty is a custodial sentence of not less than five years for any person who, as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population: (g)... or forces a person into prostitution or to be sterilized...”

3.3.4 ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นไม่เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ห้ามเป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณี เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยผู้ค้าประเวณีจะต้องตรวจสอบสุขภาพและได้รับใบรับรองการตรวจสุขภาพจึงจะสามารถขายบริการในสถานการค้าประเวณีที่ตั้งอยู่เฉพาะในเขตที่กำหนดไว้เท่านั้นหรือที่เรียกว่า ย่าน Designated Red-light Areas (DRAs) ซึ่งเป็นการรับรองให้มีการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายเฉพาะในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่สิงคโปร์ไม่มีพระราชบัญญัติหรือบทบัญญัติเฉพาะที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีอย่างชัดเจน

การค้าประเวณีในสิงคโปร์ปรากฏตั้งแต่ในยุคมัยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1819 ซึ่งขณะนั้น อังกฤษได้อพยพผู้คนจากทางตอนใต้ของอินเดีย จีนและคนพื้นเมืองทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าสู่สิงคโปร์ ส่งผลให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ปรากฏสถานะที่จำนวนชายมีมากกว่าผู้หญิง ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิง ประกอบกับความยากจนในพื้นที่ชนบทของประเทศ ก่อให้เกิดการค้าประเวณีขึ้น รัฐบาลอังกฤษมิได้กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งอันตรายแต่อย่างใด แต่ออกมาตรการทางกฎหมายควบคุมการค้าประเวณีกำหนดให้หญิงใดที่เดินทางเข้ามายังสิงคโปร์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบอาชีพการค้าประเวณี หรือทำการค้าประเวณีในสถานบริการค้าประเวณีจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจของตนเองเท่านั้น ปรากฏตามประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ.1872 และพระราชกฤษฎีกาปกป้องหญิงและเด็ก ค.ศ.1896 (The Women and girls' Protection Ordinance 1896) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้หญิงและเด็กถูกลักพาตัว เอาลงเป็นทาส ถูกบังคับใช้แรงงาน ถูกบังคับให้ค้าประเวณี และห้ามไม่ให้มีการซื้อขายเด็กเพื่อการค้าประเวณี อย่างไรก็ตามสถานการณ์การค้าประเวณีก็แพร่หลาย เนื่องจากการที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิงและรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของครอบครัว ส่งผลให้เกิดการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีและในเขตพื้นที่สีแดง ต่อมาปี ค.ศ.1927 รัฐบาลได้มีนโยบายปิดรับผู้อพยพและปฏิเสธรับหญิงค้าประเวณีหรือผู้ที่ประสงค์จะค้าประเวณี แม้จะกระทำการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจของตนเองเข้าเมือง ซึ่งนโยบายนี้เป็นการเตรียมการล่วงหน้าในการปิดกิจการสถานการค้าประเวณีทั้งหมด และประกาศว่าสถานการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ในปี ค.ศ.1930 แต่การค้าประเวณีในตัวของมันเองยังคงถูกต้องตามกฎหมายเช่นเดิม ในช่วงปี ค.ศ.1930-1959 รัฐบาลได้เน้นย้ำถึงนโยบายการกำหนดการค้าประเวณีไว้ในพื้นที่ที่จำกัดและควบคุม มากกว่าดำเนินนโยบายกำจัด เพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การล่องละเมิดทางเพศที่จะเกิดขึ้นและการจำกัดการค้าประเวณีไว้ในเขตพื้นที่เฉพาะ ย่อมสะดวกแก่การควบคุมการค้าประเวณี อนึ่ง ในส่วนของการควบคุมและป้องกันไม่ให้มีการนำเด็กมาค้าประเวณี รัฐบาลได้มีการใช้ เอกสารที่เรียกว่า “Bond Book หรือหนังสือผูกมัด” ซึ่งเป็นหนังสือ

จดทะเบียนเด็กผู้เดินทางเข้ามาในเกาะสิงคโปร์ หนังสือฉบับนี้ออกโดยพนักงานสวัสดิการของรัฐ ประกอบไปด้วยรูปภาพ รายละเอียดส่วนตัวของเด็ก ที่อยู่อาศัยในสิงคโปร์ จำนวนเงินที่ได้รับจากผู้ปกครอง และรวมถึงรายละเอียดจากการสัมภาษณ์เด็กหลังจากที่เข้าเกาะสิงคโปร์มาแล้วเป็นเวลา 1 เดือน

ต่อมาหลังจากสิงคโปร์ได้รับการปลดปล่อยให้เป็นรัฐอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของอังกฤษ รัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายใช้มาตรการควบคุมทางกฎหมายแก่สิ่งชั่วร้ายในสังคม เช่น การค้าประเวณีและการพนัน โดยมาตรการควบคุมการค้าประเวณีนั้น รัฐบาลได้รณรงค์ต่อต้านสิ่งชั่วร้ายในสังคม และองค์กรเอกชนเกี่ยวกับสตรี องค์กรทางศาสนาเห็นสมควรให้มีการรณรงค์ดังกล่าว เพื่อกำจัดการค้าประเวณีและสื่อลามกให้หมดไปจากสังคม ซึ่งแผนการรณรงค์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดและต่อต้านการดำเนินกิจการใดๆ อันเป็นการส่งเสริมการค้าประเวณี เช่น ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี และเห็นว่าการค้าประเวณีในตัวเองก็เป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมและบรรทัดฐานของสังคม สมควรได้รับการกำจัดเช่นกัน จากแผนการรณรงค์เช่นนี้ส่งผลให้เกิดการควบคุม จับกุมการค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดงมากขึ้น ทำให้สถานการค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดงต้องย้ายออกจากเขตพื้นที่สีแดง แล้วเปิดสถานการค้าประเวณีแห่งใหม่ ณ พื้นที่รอบๆ เกาะสิงคโปร์แทน และทำให้สถานการค้าประเวณีดำเนินการผิดกฎหมายเป็นธุรกิจใต้ดินแทน อีกทั้ง ส่งผลให้มีการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ผู้ค้าประเวณีบางส่วนจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี นายหน้า เอเยนต์ เพื่อหาลูกค้า นอกจากนี้ ยังส่งผลเปิดโอกาสให้มีการทุจริตได้ง่ายยิ่งขึ้น การปิดสถานการค้าประเวณีบางส่วนในพื้นที่สีแดงก่อให้เกิดสถานการค้าประเวณีแห่งใหม่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม สะท้อนได้ว่าแผนการรณรงค์นี้ล้มเหลว¹⁷⁶

ในปัจจุบัน ประเทศสิงคโปร์มีเขตพื้นที่สีแดง (Designated Red-light Areas) ทั้งหมด 6 เขตพื้นที่ มีสถานการค้าประเวณีทั้งหมดประมาณ 400 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีผู้ค้าประเวณีที่จดทะเบียน ประมาณ 10-20 คน เขตที่กำหนดไว้ได้แก่ ย่าน Geylang, Flanders Square, Keong Siak Street, Desker Road, Tanjong Pagar Area, Johore Road นอกจากนี้ ยังพบผู้ค้าประเวณีอิสระ ในรูปแบบของเอสคอร์ต การค้าประเวณีตามท้องถนน นางโทรศัพท์ (Call girls) หรือการค้าประเวณีทางสื่อสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ต และการค้าประเวณีเด็กในสถานบริการแอบแฝงต่างๆ เช่น สถานบันเทิง บาร์ สถานอาบอบนวด เป็นต้น โดยประเทศสิงคโปร์จะมีมาตรการควบคุมบังคับใช้กฎหมายแก่รูปแบบการค้าประเวณีที่แตกต่างกันนี้ ดังที่จะได้กล่าวต่อไป

¹⁷⁶ Nanette J. Davis, Prostitution: an international handbook on trend, problems, and policies, (Greenwood Press: Westport,1993), pp.245-247.

บทบัญญัติกฎหมายของสิงคโปร์ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีได้บัญญัติลงโทษการดำเนินกิจการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยตามประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติลงโทษผู้ลักพาตัวหญิงแล้วบังคับให้ค้าประเวณี ตามมาตรา 366 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลใดลักพาตัวหญิง โดยเจตนาที่จะบังคับเธอ หรือทราบว่าจะจะถูกบังคับให้...ค้าประเวณี...ต้องถูกระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับ”¹⁷⁷ และบทบัญญัติลงโทษผู้นำหญิงเข้ามายังราชอาณาจักรเพื่อการค้าประเวณี ตามมาตรา 373A ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลใด โดยหลอกลวง ฉ้อฉล (a) นำหรือช่วยเหลือในการนำผู้หญิงเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อบังคับให้ค้าประเวณี หรือ (b) นำหรือช่วยเหลือในการนำหญิงเข้ามายังราชอาณาจักร โดยมีเจตนาขายผู้หญิงนั้นเพื่อการค้าประเวณี หรือ (c) ขายหรือซื้อหญิงเพื่อการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10ปีและปรับ”¹⁷⁸

นอกจากนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการค้าประเวณีถูกบัญญัติไว้ในกฎบัตรเกี่ยวกับสตรีของสิงคโปร์ ค.ศ.1961 (Women’s Charter 1961) ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิสตรีและเด็ก¹⁷⁹ ได้ให้นิยามของการค้าประเวณีไว้ว่า “การค้าประเวณี หมายความว่า การกระทำของผู้หญิงที่เสนอร่างกายของตนเพื่อร่วมประเวณี โดยได้รับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเป็เงินหรือสิ่งอื่น

¹⁷⁷ Singapore Penal Code Section 366 Kidnapping or abducting a woman to compel her marriage, etc. “Whoever kidnaps or abducts any woman with intent that she may be compelled, or knowing it to be likely that she will be compelled to.... to a life of prostitution, or knowing it to be likely that she will be forced or seduced to illicit intercourse, or to a life of prostitution, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and shall also be liable to fine or to caning.”

¹⁷⁸ Singapore Penal Code Section 373A Importing woman for purposes of prostitution “Whoever — (a) by any false pretence, false representation, or fraudulent or deceitful means, brings, or assists in bringing, into Singapore any woman with intent that such woman may be employed or used for the purpose of prostitution; (b) brings, or assists in bringing, into Singapore any woman with intent that such woman may be sold or bought for the purpose of prostitution; or (c) sells or buys any woman for the purpose of prostitution, shall be punished with imprisonment for a term not exceeding 10 years, and shall also be liable to fine.”

¹⁷⁹ ตามกฎบัตร ได้ให้นิยามของคำว่าเด็กว่า หมายถึง บุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี และยังไม่ได้แต่งงาน หรือเป็นพอม่ายหรือแม่ม่าย

ใด”¹⁸⁰ โดยไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามหรือลงโทษการกระทำการค้าประเวณี แต่ตามกฎหมายเกี่ยวกับสตรี ในหมวดความผิดต่อผู้หญิงและเด็ก ได้มีบทบัญญัติลงโทษการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การซื้อขายหญิงหรือเด็กเพื่อการค้าประเวณี การชักชวนเป็นธุระจัดหาหญิงหรือเด็กเพื่อการค้าประเวณี การดำเนินกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณี การดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของผู้ค้าประเวณี โดยมีรายละเอียดตามกฎหมายเกี่ยวกับสตรี ดังต่อไปนี้

มาตรา 140 ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี บัญญัติลงโทษ¹⁸¹ “(1) ผู้ใด

¹⁸⁰ Women’s Charter Chapter 353 Part 1 "prostitution" means the act of a female offering her body for promiscuous sexual intercourse for hire, whether in money or in kind”

¹⁸¹ Women’s Charter Section 140 Offense relating prostitution “(1) Any person who —(a) sells, lets for hire or otherwise disposes of or buys or hires or otherwise obtains possession of any woman or girl with intent that she shall be employed or used for the purpose of prostitution either within or without Singapore, or knowing or having reason to believe that she will be so employed or used; (b) procures any woman or girl to have either within or without Singapore carnal connection except by way of marriage with any male person or for the purpose of prostitution either within or without Singapore; (c) by threats or intimidation procures any woman or girl to have carnal connection except by way of marriage with any male person either within or without Singapore; (d) brings into Singapore, receives or harbours any woman or girl knowing or having reason to believe that she has been procured for the purpose of having carnal connection except by way of marriage with any male person or for the purpose of prostitution either within or without Singapore and with intent to aid such purpose; (e) knowing or having reason to believe that any woman or girl has been procured by threats or intimidation for the purpose of having carnal connection except by way of marriage with any male person, either within or without Singapore, receives or harbours her with intent to aid such purpose; (f) knowing or having reason to believe that any woman or girl has been brought into Singapore in breach of section 142 or has been sold or purchased in breach of paragraph (a) receives or harbours her with intent that she may be employed or used for the

(a) ชาย หรือยินยอมให้บุคคลอื่นจ้าง หรือซื้อผู้หญิง เด็กหญิง โดยมีเจตนาที่จะให้ผู้หญิงหรือเด็กนั้นประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกประเทศสิงคโปร์ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้หญิงหรือเด็กหญิงนั้นจะถูกค้าประเวณี

(b) เป็นธุระจัดหาหญิง เด็กหญิง เพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกประเทศสิงคโปร์

(c) เป็นธุระจัดหาโดยใช้กำลังบังคับ หรือข่มขู่หญิง เด็กหญิง เพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกประเทศสิงคโปร์

(d) นำ รับหญิงหรือเด็กเข้ามายังสิงคโปร์ โดยรู้หรือมีเหตุอันสมควรให้เชื่อว่าหญิง เด็กหญิงนั้นจะถูกค้าประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกประเทศสิงคโปร์

(e) นำ หรือรับหญิง เด็กหญิง โดยรู้หรือมีเหตุอันสมควรให้เชื่อว่าหญิง เด็กหญิงถูกนำมาเพื่อค้าประเวณี โดยถูกใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักร

(f) โดยรู้หรือมีเหตุอันสมควรทำให้ทราบว่ามีผู้หญิง เด็กหญิงซึ่งถูกนำมายังประเทศสิงคโปร์เป็นความผิดตามมาตรา 142 หรือ ถูกซื้อขาย ถ้าได้กระทำ (a) รับหญิง เด็กหญิงนั้น โดยมีเจตนาเพื่อการค้าประเวณี ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักร

(g) กักขังหญิง เด็กหญิง โดยขัดต่อความสมัครใจของหญิงหรือเด็ก ในสถานที่ใด โดยมีเจตนาที่จะใช้เด็กหญิงหรือหญิงเพื่อการค้าประเวณี หรือกักขังหญิง เด็กหญิงโดยขัดต่อความสมัครใจ ไว้ในสถานการค้าประเวณี

purpose of prostitution either within or without Singapore; (g) detains any woman or girl against her will on any premises with the intention that she shall have carnal connection except by way of marriage with any male person, or detains any woman or girl against her will in a brothel; (h) detains any woman or girl in any place against her will with intent that she may be employed or used for the purpose of prostitution or for any unlawful or immoral purpose; (i) has carnal connection with any girl below the age of 16 years except by way of marriage; or (j) attempts to do any act in contravention of this section, shall be guilty of an offence and shall on conviction be punished with imprisonment for a term not exceeding 5 years and shall also be liable to a fine not exceeding \$10,000....”

(h) กักขังผู้หญิง เด็กหญิงในสถานที่ใดๆ โดยขัดต่อความสมัครใจของผู้หญิงหรือเด็ก โดยมีเจตนาที่จะใช้หญิงหรือเด็กหญิงเพื่อการค้าประเวณี หรือ วัตถุประสงค์ที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม

(i) มีเพศสัมพันธ์กับเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 16 ปี เว้นแต่เป็นสามีภรรยาที่แต่งงานกัน

(j) พยายามกระทำใดๆ อันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ จะได้รับวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ ...”

มาตรา 141 ความผิดฐานค้าผู้หญิงและเด็กหญิงบัญญัติมีความสำคัญว่า¹⁸²

“(1) ผู้ใด ชื้อ ขาย เป็นธุระจัดหา ค้า นำเข้า หรือพาออกหญิงหรือเด็กหญิงจากสิงคโปร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการค้ามนุษย์ และไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณีตามมาหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์...”

มาตรา 142 ความผิดฐานนำเข้าหญิงหรือเด็กหญิง โดยฉ้อฉล บัญญัติว่า¹⁸³ “ผู้ใดนำเข้า พาออกจาก ช่วยเหลือในการนำเข้า หรือช่วยเหลือหญิง เด็กหญิงพาออกจากสิงคโปร์ โดยใช้กลฉ้อฉล หลอกลวง ไม่ว่าจะได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักร

¹⁸² Women’s Charter Section 141 Trafficking in women and girls “(1) Any person who buys, sells, procures, traffics in, or brings into or takes out of Singapore for the purpose of such traffic, and whether or not for the purpose of present or subsequent prostitution, any woman or girl, shall be guilty of an offence and shall on conviction be punished with imprisonment for a term not exceeding 5 years and shall also be liable to a fine not exceeding \$10,000....”

¹⁸³ Women’s Charter Section 142 Importation of woman or girl by false pretences “Any person who by or under false pretence, false representation or fraudulent or deceitful means made or used either within or without Singapore brings into, or takes out of, or assists in bringing into, or assists in taking out of, Singapore any woman or girl —(a) with intent that she shall be employed or used for the purpose of prostitution either within or without Singapore; (b) knowing or having reason to believe that she will be so employed or used; or (c) whether or not for the purpose of present or future prostitution, shall be guilty of an offence and shall on

- (a) โดยมีเจตนาให้หญิงหรือเด็กหญิงนั้นค้าประเวณี
- (b) รู้ หรือมีเหตุสมควรอันทราบได้ว่า หญิงหรือเด็กหญิงนั้นจะถูกค้าประเวณี
- (c) ไม่ว่าจะเป็ นวัตถุประสงค์เพื่อการค้าประเวณีในขณะนั้นหรือในอนาคตก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์”

มาตรา 146 ความผิดฐานดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี บัญญัติว่า¹⁸⁴
 “(1) ผู้ใด โดยเจตนา พักอาศัยหรือได้รับรายได้บางส่วนจากผู้ซึ่งค้าประเวณี (ผู้หญิง เด็กหญิงซึ่งค้าประเวณี) จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์... (1a) ผู้ใด เจตนา ชักชวน รับ หรือตกลงจะรับค่าตอบแทนเป็นรางวัลสำหรับจัดหาบริการใดๆ หรือผู้ใดจัดหาบริการเพื่อช่วยเหลือการค้าประเวณีของผู้อื่น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปีและปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ ...”

มาตรา 148 ความผิดฐานดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี บัญญัติว่า¹⁸⁵

conviction be punished with imprisonment for a term not exceeding 5 years and shall also be liable to a fine not exceeding \$10,000.”

¹⁸⁴ Women’s Charter Section 146 Persons living on or trading in prostitution, etc. “(1) Any person who knowingly lives wholly or in part on the earnings of the prostitution of another person (being a woman or girl) shall be guilty of an offence and shall on conviction be punished with imprisonment for a term not exceeding 5 years and shall also be liable to a fine not exceeding \$10,000. (1A) Any person who knowingly solicits, receives or agrees to receive any gratification as an inducement or reward for providing any service, and who by providing that service does or will aid the prostitution of another person (being a woman or girl), shall be guilty of an offence and shall on conviction be punished with imprisonment for a term not exceeding 5 years and shall also be liable to a fine not exceeding \$10,000...”

¹⁸⁵ Women’s Charter Section 148 Suppression of brothels “(1) Any person who keeps, manages or assists in the management of a brothel shall be guilty of an offence under this section. (2) Any person who is the tenant, lessee, occupier or person in charge of any place which is used as a brothel shall, unless he proves that he has no knowledge that the place is used as a brothel, be guilty of an offence under this section. (3) Any person who being the tenant, lessee, occupier or person

“(1) ผู้ใด จัดการ ดำเนินกิจการ หรือช่วยเหลือในการดำเนินกิจการของสถาน การค้าประเวณีจะต้องได้รับโทษตามมาตรานี้

(2) ผู้ใดเป็นผู้เช่า ผู้ให้เช่า ผู้ครอบครองสถานที่ใดที่ถูกใช้เป็นสถานการค้า ประเวณี เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าไม่รู้ว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานการค้าประเวณี จะต้องได้รับโทษ ตามมาตรานี้

(3) ผู้ใดเป็นผู้เช่า ผู้ให้เช่า หรือผู้ครอบครองสถานที่ใดที่อนุญาต แม้แต่บางส่วน ให้เป็นสถานการค้าประเวณี โดยทราบว่า สถานที่หรือบางส่วนของสถานที่ดังกล่าวจะถูกใช้เป็นสถาน การค้าประเวณี และสถานที่ดังกล่าวได้ถูกใช้เป็นสถานการค้าประเวณีจริง จะต้องได้รับโทษตาม (2) เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่ทราบว่าสถานที่หรือบางส่วนดังกล่าวได้ถูกใช้เป็นสถานการค้าประเวณี

(4) ผู้ใดเป็นเจ้าของสถานที่ใดหรือเป็นตัวแทนของเจ้าของสถานที่ อนุญาตให้ สถานที่ดังกล่าวหรือบางส่วนให้เป็นสถานการค้าประเวณี โดยทราบว่าจะถูกใช้เป็นสถานการค้า ประเวณี ต้องได้รับโทษตามมาตรานี้

(5) บุคคลผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้จะต้องถูกปรับไม่เกิน 3,000 ดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำ ต้องถูกปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ...”

นอกจากนี้ กฎบัตรเกี่ยวกับสตรีได้จำกัดการดำเนินการค้าประเวณีด้วยตนเอง แม้ว่าการค้าประเวณีจะถูกตั้งตามกฎหมายและตามทฤษฎีแล้วผู้ค้าประเวณีมีสิทธิเสรีภาพในการ

in charge of any place lets such place or any part thereof shall, notwithstanding such letting, be guilty of an offence under subsection (2) if the place or any part thereof is used as a brothel, unless he proves that he has no knowledge that the place or any part thereof is used as a brothel. (4) Any person who being the owner of any place or the agent of that owner lets the same or any part thereof with the knowledge that the place or some part thereof is to be used as a brothel or is wilfully a party to the continued use of the place or any part thereof as a brothel shall, notwithstanding such letting, be guilty of an offence under this section. (5) Any person who is guilty of an offence under this section shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$3,000 or to imprisonment for a term not exceeding 3 years or to both and, in the case of a second or subsequent conviction, to a fine not exceeding \$10,000 or to imprisonment for a term not exceeding 5 years or to both...”

ประกอบอาชีพก็ตาม แต่ผู้ค้าประเวณีไม่สามารถประกอบอาชีพหรือแสดงกิริยาในการประกอบอาชีพของตนในที่สาธารณะได้¹⁸⁶ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเด็ก (The Minor Offences Act) มาตรา 19 ซึ่งบัญญัติความผิดเชิญชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะว่า “ผู้ใด อยู่ที่ถนนสาธารณะ หรือ สถานที่สาธารณะ โดยติดต่อกัน เชิญชวนหาลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์การค้าประเวณี หรือ วัตถุประสงค์อื่นอันผิดศีลธรรม ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์ และกรณีกระทำความผิดซ้ำ จะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ”¹⁸⁷

ส่วนการกระทำที่กระทำต่อเด็ก เช่น การซื้อขายเด็กเพื่อการค้าประเวณี หรือการซื้อบริการทางเพศจากเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

มาตรา 372 ความผิดฐานขายเด็กเพื่อการค้าประเวณี บัญญัติว่า¹⁸⁸ “บุคคลใดขาย หรือให้ผู้อื่นจ้างบุคคลซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีเจตนาให้บุคคลนั้นถูกบังคับให้ค้าประเวณี หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ารู้ว่าบุคคลนั้นจะถูกบังคับให้ค้าประเวณี ต้องระวางโทษไม่เกิน 10ปี และปรับ”

¹⁸⁶ Nanette J. Davis, *supra note*, p. 244.

¹⁸⁷ The Minor Offences Act Section 19 Soliciting in public place “Every person who in any public road or public place persistently loiters or solicits for the purpose of prostitution or for any other immoral purpose shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$1,000 and, in the case of a second or subsequent conviction, to a fine not exceeding \$2,000 or to imprisonment for a term not exceeding 6 months or to both.”

¹⁸⁸ Singapore Penal Code Section 372 Selling minor for purposes of prostitution “Whoever sells, lets to hire, or otherwise disposes of any person under the age of 21 years with intent that such person shall at any age be employed or used for the purpose of prostitution or illicit intercourse with any person or for any unlawful and immoral purpose, or knowing it to be likely that such person will at any age be employed or used for any such purpose, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and shall also be liable to fine.”

มาตรา 373 ความผิดฐานซื้อเด็กเพื่อค้าประเวณี บัญญัติว่า¹⁸⁹ “บุคคลใดซื้อ จ้าง หรือเข้าเป็นเจ้าของบุคคลอายุต่ำกว่า 21 ปี โดยมีเจตนาให้บุคคลนั้นค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 10 และปรับ”

มาตรา 376B ความผิดฐานซื้อบริการทางเพศจากเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี บัญญัติ ให้ การซื้อบริการทางเพศจากเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นความผิด ต้องได้รับโทษจำคุกถึง 7 ปี และ ปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ รวมทั้งกำหนดให้การติดต่อบุคคลอื่นเพื่อใช้บริการทางเพศเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นความผิดเช่นเดียวกัน ต้องได้รับโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งการบริการทาง เพศ หมายความว่า การมีเพศสัมพันธ์ หรือการร่วมเพศทางปาก ทางทวาร¹⁹⁰

¹⁸⁹ Singapore Penal Code Section 373 Buying minor for purposes of prostitution “Whoever buys, hires or otherwise obtains possession of any person under the age of 21 years with intent that such person shall at any age be employed or used for the purpose of prostitution or illicit intercourse with any person or for any unlawful and immoral purpose, or knowing it to be likely that such person will at any age be employed or used for any such purpose, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and shall also be liable to fine.”

¹⁹⁰ Penal code Commercial sex with minor under 18 Section 376B. “(1) Any person who obtains for consideration the sexual services of a person, who is under 18 years of age, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 7 years, or with fine, or with both. (2) Any person who communicates with another person for the purpose of obtaining for consideration, the sexual services of a person who is under 18 years of age, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to 2 years, or with fine, or with both. (3) No person shall be guilty of an offence under this section for any sexual services obtained from that person’s spouse. (4) In this section, “sexual services” means any sexual services involving—(a) sexual penetration of the vagina or anus, as the case may be, of a person by a part of another person’s body (other than the penis) or by anything else; or (b) penetration of the vagina, anus or mouth, as the case may be, of a person by a man’s penis.”

อนึ่ง สิงคโปร์มีมาตรการฟื้นฟูผู้ค้าประเวณีเด็กในสถานอบรมฟื้นฟูที่เรียกว่า บ้านเด็ก (The Girls' Homes) โดยเป็นหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคม (Ministry of Community Development) แรกเริ่ม บ้านเด็ก (The Girls' Homes) ถูกจัดตั้งขึ้นในยุคเป็นอาณานิคมของอังกฤษ มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือผู้หญิง เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือทางสังคม สวัสดิการ และผู้ค้าประเวณีที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณีในสถานการณ์ค้าประเวณี ต่อมาบ้านเด็ก (The Girls' Homes) เป็นสถานที่อบรมฟื้นฟูผู้ค้าประเวณีเด็ก ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 21 ปี ซึ่งผู้อำนวยการสวัสดิการสังคมเห็นสมควรว่าเด็กหญิงซึ่งอายุต่ำกว่า 21 ปีอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือทำงานเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานการณ์ค้าประเวณีและจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมฟื้นฟูแก้ไข ผู้อำนวยการสวัสดิการสังคมมีอำนาจสั่งให้เด็กหญิงเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกอบรม (Place of Safety) ที่ตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาได้¹⁹¹ โดยอาจจะกำหนดระยะเวลาในการอบรมฟื้นฟูอย่างน้อย 12 เดือนจนถึง 36 เดือน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการสวัสดิการสังคมผู้มีอำนาจดูแลสถานฝึกอบรมดังกล่าวสามารถขยายกำหนดระยะเวลาได้หากเห็นสมควรว่าเด็กมีความเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพค้าประเวณีอีก นอกจากนี้ หลังจากปล่อยตัวไป ยังมีมาตรการดูแล ตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือเด็กและครอบครัวเด็ก ภายหลังจากปล่อยเด็กออกจากสถานอบรมฟื้นฟู ในช่วงระยะเวลานี้ เจ้าหน้าที่จากสถานอบรมจะตรวจตราให้แน่ใจว่าผู้ปกครองของเด็กสามารถดูแลเลี้ยงดูเด็กได้ต่อไป ถ้าหากพบว่า ครอบครัวเด็กยังคงมีปัญหาทางด้านการเงินหรือไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ เด็กก็จะต้องกลับมายังสถานฝึกอบรมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน สถานอบรมฟื้นฟูดังกล่าวได้ถูกปิด เนื่องจากจำนวนผู้ค้าประเวณีเด็กที่ถูกจับกุมมีจำนวนลดน้อยลง ในปัจจุบัน การช่วยเหลือฟื้นฟูจึงเป็นในรูปแบบของการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแทน ส่วนผู้ค้าประเวณีซึ่งเป็นผู้ใหญ่จะไม่ได้รับการฟื้นฟูช่วยเหลือเฉกเช่นผู้ค้าประเวณีเด็ก

¹⁹¹ Women's charter Section 159 Woman or girl below the age of 21 used or trained for immoral purposes, etc. " (1) If the Director has reasonable cause to believe that any woman or girl below the age of 21 years is being trained or used for immoral purposes or lives in or frequents any brothel or is habitually in the company of prostitutes or brothel keepers or procuresses or persons employed or living in brothels or persons directly interested in the business carried on in brothels or by prostitutes, the Director may by warrant under his hand order the woman or girl to be removed to a place of safety and there temporarily detained until an inquiry has been held by him..."

ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้ค้าประเวณีผู้ใหญ่สามารถเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณีเวลาใดก็ตามที่ตนเองต้องการก็ได้ และสามารถประกอบอาชีพอื่นได้¹⁹²

ส่วนบทบัญญัติควบคุมสถานบริการแอบแฝงการค้าประเวณีในสิงคโปร์ เช่น สถานนวด (Massage Parlors) ร้านเสริมสวยหรือบริการเอสเคอร์ตต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและกระทรวง Home Affairs (ดูแลการบริหาร นโยบายภายในประเทศ) โดยสถานที่เหล่านี้ต้องจดทะเบียนและปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองของหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งบทบัญญัติทางปกครองที่ควบคุมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดโอกาสการกระทำอันผิดศีลธรรม หรือการค้าประเวณีในสถานบริการต่างๆ สถานบริการเหล่านี้อาจถูกปรับ ถูกฟ้อง หรือถูกสั่งให้ปิดได้หากไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวข้างต้นกำหนดไว้ ส่วนลูกจ้างในสถานบริการดังกล่าวจะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย โดยอยู่ภายใต้กำหนดอายุของลูกจ้าง ส่วนลูกจ้างต่างประเทศจะต้องมีใบอนุญาตการทำงานก่อน สถานบริการจึงจะสามารถจ้างงานได้ และหากลูกจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหรือกระทำการค้าประเวณี จะต้องถูกดำเนินคดี¹⁹³

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์ได้กำหนดพื้นที่ที่อนุญาตให้มีสถานการค้าประเวณี หรือ Designated Red-light Areas และปรากฏการค้าประเวณีที่กระทำนอกพื้นที่ที่กำหนดไว้ สิงคโปร์จึงมีบทบัญญัติกฎหมายควบคุมการค้าประเวณีทั้ง 2 รูปแบบ ได้แก่ การค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดง Designated Red-light Areas และการค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดง ซึ่งรวมถึงการค้าประเวณีอิสระ ไว้แตกต่างกัน ดังนี้¹⁹⁴

1. การค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดง Designated Red-light Areas

สถานการค้าประเวณีได้รับอนุญาตให้ตั้งอยู่ในเฉพาะเขตพื้นที่สีแดงเท่านั้น ส่วนการตั้งสถานการค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดงที่กำหนดไว้จะต้องถูกจับ อีกทั้ง แม้ว่าจะอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงจะอนุญาตให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการการค้าประเวณีก็ตาม แต่ไม่อนุญาตให้มีการเชิญชวน แสดงออกหาลูกค้าในที่สาธารณะ หากกระทำการเชิญชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะ แม้ว่าจะอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงก็ตาม ก็จะต้องได้รับโทษทางอาญา ผู้ค้าประเวณีที่ทำงานในสถานบริการค้าประเวณีจะต้องได้รับการตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์เป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยหน่วยงานของรัฐหรือคลินิกเอกชนที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ ผู้ที่ต้องการค้าประเวณีจะต้องกระทำด้วยความสมัครใจของตนเอง บุคคลดังกล่าวจะได้รับการตักเตือนจากหน่วยงานของรัฐของให้ทราบถึง

¹⁹² Nanette J. Davis, *supra* note 176, pp.262-264.

¹⁹³ *Ibid*, p.244.

¹⁹⁴ *Ibid*, pp.248-252.

กฎระเบียบเกี่ยวกับสุขภาพเบื้องต้นและได้รับข้อมูลเพื่อใช้ในการจดทะเบียนเบื้องต้น หน่วยงานของรัฐจะสัมภาษณ์ถึงประวัติ ความสมัครใจในการทำงานและอายุของบุคคลที่ต้องการค้าประเวณี เมื่อดำเนินการสมบูรณ์รวมถึงได้รับการตรวจสุขภาพแล้ว ผู้ค้าประเวณีจะได้รับบัตรเหลือง (Yellow card) จึงจะถือว่า ผู้ค้าประเวณีคนดังกล่าวสามารถทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดงได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย มาตรการนี้เป็นมาตรการในการตรวจสอบและป้องกันไม่ให้เกิดการหลอกลวง บังคับผู้อื่นมาค้าประเวณี อนึ่ง บัตรเหลืองออกโดยหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐเป็นเอกสารแสดงประวัติการตรวจสุขภาพ หากพบว่าผู้ค้าประเวณีคนใดมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จะถูกยึดบัตรเหลือง และจะได้รับคืนอีกครั้งหลังจากได้รับการรักษาแล้ว นอกจากนี้ บัตรเหลืองยังเป็นเอกสารแสดงการประกอบอาชีพของตนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ค้าประเวณีต้องแสดงบัตรนี้ต่อเจ้าของสถานการค้าประเวณี ลูกค้า อีกทั้ง หากผู้ค้าประเวณีคนใดต้องการย้ายสถานการค้าประเวณี จะต้องไปแจ้งการเปลี่ยนสถานการค้าประเวณีที่ทำงานต่อเจ้าหน้าที่ Anti-vice และหน่วยงานสาธารณสุข อันเป็นการให้อำนาจผู้ค้าประเวณีในการเลือกสถานที่ทำงานที่เหมาะสม การให้อำนาจผู้ค้าประเวณีเคลื่อนย้ายสถานที่ทำงานได้อย่างอิสระ ส่งผลให้สถานการค้าประเวณีต้องแข่งขันในการรักษาผู้ค้าประเวณีไว้ ซึ่งส่งผลให้มีการให้สวัสดิการ วันหยุดพักผ่อนแก่ผู้ค้าประเวณี

อนึ่ง อำนาจในการตรวจสอบ ควบคุมสถานการค้าประเวณีให้ดำเนินการตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานของรัฐ เป็นอำนาจของหน่วยต่อต้านสิ่งชั่วร้าย (The Anti-vice Enforcement Unit – AVEU) หากหน่วยงานนี้ตรวจพบการกระทำผิดกฎหมาย เช่น พบผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้จดทะเบียนทำงานในสถานการค้าประเวณี หรือพบผู้ค้าประเวณีอายุน้อยกว่าที่กำหนดทำงานในสถานที่ดังกล่าว หน่วยงานนี้มีอำนาจลงโทษเจ้าของสถานการค้าประเวณีโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีในชั้นศาลก่อนได้ โดยหน่วยงานนี้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครอง สั่งให้ปิดสถานการค้าประเวณีดังกล่าวเป็นระยะเวลาหนึ่งได้ และหากพบว่า มีการกระทำความผิดซ้ำ สถานการค้าประเวณีดังกล่าวจะถูกสั่งให้ปิดถาวร

2. การค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดง

การค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้ค้าประเวณีที่ดำเนินกิจการทางโทรศัพท์หรือตามท้องถนน และผู้ค้าประเวณีที่ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีแบบกึ่งทางการ เช่น ค้าประเวณีในห้องพักอาศัยของตนเอง ห้องเช่ารายเดือน หรือสถานที่อื่นที่สามารถเช่าได้โดยไม่มีปัญหา ซึ่งการค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดงส่วนใหญ่มักจะปรากฏในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดงยังคงปรากฏ แม้ว่าจะมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกจับก็ตาม เพราะการค้าประเวณีลักษณะให้กำไรจำนวนมาก เนื่องจากลูกค้านั้นสมัครใจที่จะจ่ายใช้บริการในราคาสูงเพื่อการบริการนอกเขตพื้นที่สีแดง อีกทั้ง รูปแบบการค้าประเวณีลักษณะนี้มีลักษณะที่ไม่ถาวร เคลื่อนย้ายง่าย ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐควบคุมอย่างยากลำบาก

ผู้ค้าประเวณีอิสระตามท้องถนนหรือนางโทรศัพท์มักให้บริการลูกค้าตามโรงแรมหรือสถานที่อื่นๆตามแต่จะนัดหมายกับลูกค้า นางโทรศัพท์จะมีนายหน้า ควรดำเนินการติดต่อหาลูกค้า และอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้ ส่วนผู้ค้าประเวณีอิสระจะไม่มีนายหน้า ติดต่อหาลูกค้าด้วยตนเอง ซึ่งบางครั้งผู้ค้าประเวณีอิสระจะต้องหาลูกค้าในสถานที่สาธารณะซึ่งเสี่ยงต่อการถูกจับกุมตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเด็ก (The Minor Offenses Act) ผู้ค้าประเวณีอิสระจะต้องโฆษณาหาลูกค้าโดยใช้คำแฝงที่ไม่มีความหมายสื่อโดยตรงว่าหมายถึงการค้าประเวณี

ผู้ค้าประเวณีชาวต่างชาติจะถูกควบคุมโดยกฎหมายพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (Immigration Act) โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice จะต้องสัมภาษณ์ถึงการมาทำงานประเภทนี้ด้วยความเต็มใจ และแจ้งให้ทราบว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาแล้วก็จะไม่ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้ามาประเทศสิงคโปร์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปตลอดชีวิต รวมทั้งห้ามไม่ให้คบหาแบบคู่รักกับคนสัญชาติสิงคโปร์ ระหว่างทำงานผู้ค้าประเวณีมีวันหยุด 1 วันต่อสัปดาห์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ Anti-Vice จะประสานกับสำนักตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการเรื่องการอนุญาตให้อยู่ในประเทศสิงคโปร์อย่างถูกต้องเป็นกรณีเฉพาะกิจ

จากการศึกษาพบว่า บทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีในสิงคโปร์ไม่ได้กำหนดให้เป็นสิ่งผิดกฎหมาย เฉพาะผู้ค้าประเวณีซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและทำงานในสถานการค้าประเวณีในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้เท่านั้นเป็นผู้ค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ค้าประเวณีต้องได้รับการจดทะเบียนและตรวจสุขภาพก่อนได้รับบัตรแสดงประวัติตรวจสุขภาพ หรือบัตรเหลือง ซึ่งเป็นการนำระบบขึ้นทะเบียนมาบังคับใช้แก่ผู้ค้าประเวณี แต่ตามกฎหมายของสิงคโปร์ไม่มีพระราชบัญญัติหรือกฎหมายเฉพาะบัญญัติเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนไว้อย่างชัดเจนเหมือนกฎหมายของมลรัฐเนวาดา สหรัฐอเมริกาและเยอรมนี นอกจากนี้ กฎหมายสิงคโปร์ยังกำหนดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพค้าประเวณีไว้ กล่าวคือ ห้ามไม่ให้มีการเชิญชวนหาลูกค้าในที่สาธารณะ ซึ่งแม้แต่กระทำในเขตพื้นที่สีแดงก็เป็นความผิดเช่นเดียวกัน ส่วนการค้าประเวณีนอกเขตพื้นที่สีแดงและการค้าประเวณีอิสระก็ถูกควบคุมโดยมาตรการทางกฎหมาย เช่น ห้ามดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีหรืออนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการค้าประเวณี ส่วนการควบคุมสถานการค้าประเวณีในเขตพื้นที่สีแดง มีการใช้มาตรการทางปกครอง โดยเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยต่อต้านสิ่งชั่วร้าย (Anti-Vice Department) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจสั่งปิดสถานการค้าประเวณีที่ละเมิดกฎระเบียบได้ นอกจากนี้ สิงคโปร์มีบทบัญญัติลงโทษผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีผู้เป็นธุระจัดหาหญิงหรือเด็กหญิงเพื่อการค้าประเวณี ผู้มีรายได้จากผู้ค้าประเวณี รวมทั้งการซื้อบริการผู้ค้าประเวณีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเหมือนกันกับประเทศอื่น ส่วนการควบคุมคนต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาค้าประเวณีโดยเฉพาะ โดยมีการร่วมมือการทำงานกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและ

ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองด้วย อันเป็นการบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน ทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติ ตามกฎหมายมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป บทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศทั้ง 10 ประเทศ มีแนวคิด นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีที่แตกต่างกัน กลุ่มประเทศห้ามการค้าประเวณีและล้มล้างการค้าประเวณีจะมีบทบัญญัติกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณีทั้งหมด เพราะการค้าประเวณีเป็นการกระทำผิดศีลธรรม ลิดรอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นธุรกิจที่ทำให้ผู้หญิงเปรียบเสมือนวัตถุทางเพศ และการค้าประเวณีเป็นพื้นฐานของความผิดฐานค้ามนุษย์ แต่กลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีได้ยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และนำมาตราการการขึ้นทะเบียนมาปรับใช้ประกอบ เพื่อให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีและป้องกันการกระทำแสวงหาประโยชน์ การค้ามนุษย์

อย่างไรก็ตาม การนำรูปแบบบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้แก่การบัญญัติกฎหมายค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมายของไทยจะต้องนำมาปรับใช้เท่าที่เหมาะสมกับสภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อของสังคมไทยและรูปแบบการค้าประเวณีของไทย บทบัญญัติค้าประเวณีของไทยจะต้องเป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองผู้ค้าประเวณีของไทยเป็นสำคัญ โดยอาจใช้ทั้งมาตรการทางอาญาและมาตรการอื่นประกอบกันเฉกเช่นดังบทบัญญัติของต่างประเทศ ทั้งนี้ ผู้เขียนจะได้กล่าวต่อไปในบทที่ 4

บทที่ 4

แนวทางใหม่ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย

ในการวิเคราะห์หาแนวทางในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยจำเป็นต้องพิจารณาอย่างถึงข้อดีและข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากแนวความคิดการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีถูกถกเถียงโต้แย้งมาเป็นเวลานาน ทั้งจากผู้สนับสนุนและผู้คัดค้าน นอกจากนี้ ผู้เขียนจะวิเคราะห์ถึงการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในธุรกิจการค้าประเวณี รูปแบบการขึ้นทะเบียนและมาตรการคู่ขนานที่จะนำมาปรับใช้ประกอบกับมาตรการทางอาญา โดยใช้เนื้อหาจากที่ได้ศึกษาตามบทที่ 2-3 มาพิจารณาเปรียบเทียบกัน ดังนี้

4.1 ข้อดีและข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

การพิจารณาความเหมาะสมในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยมาบังคับใช้ได้ ซึ่งมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดการแก้ไขปัญหาค้าประเวณีของไทยที่เป็นการล้มล้างการค้าประเวณี จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบข้อดีและข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี เพราะการแก้ไขปัญหามาตรฐานแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่เหมาะสมนั้นเป็นข้อถกเถียงเป็นเวลานาน และแนวคิดมาตรการที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาค้าประเวณีต่างก็มีข้อดีและข้อจำกัดให้จำเป็นต้องพิจารณา ดังนี้

4.1.1 ข้อดีของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

ดังกล่าวไปข้างต้นว่า แนวความคิดการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และต้องการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ค้าประเวณี แนวคิดนี้มีข้อดี ได้แก่

4.1.1.1 ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมักมีเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนและควบคุมผู้ค้าประเวณี โดยการให้ผู้ค้าประเวณีต้องตรวจสอบสุขภาพก่อนขึ้นทะเบียนว่าเป็นบุคคลไม่มีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อีกทั้ง เมื่อได้รับอนุญาตให้ค้าประเวณีแล้ว ผู้ค้าประเวณีก็ต้องอยู่ในบังคับที่จะต้องตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ ดังเช่น กฎหมายของมลรัฐเนวาดาที่กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีต้องได้รับการตรวจโรคหนองในเทียมและแท้เป็นประจำทุกสัปดาห์ และโรคเอดส์ ซิฟิลิสเป็นประจำทุกเดือน ผู้ซื้อบริการทางเพศต้องอยู่ภายในข้อบังคับให้ต้องใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ดังนั้น หากมีการกำหนดให้

ค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีเงื่อนไขด้านสุขภาพทั้งผู้ค้าประเวณีและผู้ซื้อบริการทางเพศแล้ว ก็จะสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า หลังจากประเทศเยอรมนีได้มีการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีพบว่า อัตราการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มผู้ค้าประเวณีและบุคคลทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด¹ และจากวิจัยศึกษานโยบายค้าประเวณี 27 ประเทศในทวีปยุโรป พบว่า ผู้ค้าประเวณีในประเทศที่กำหนดให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมีจำนวนติดเชื้อโรคเอดส์น้อยกว่าผู้ค้าประเวณีในประเทศที่กำหนดให้การค้าประเวณีผิดกฎหมาย² นอกจากนี้ งานวิจัยของ National Bureau of Economic Research ในปี ค.ศ.2014 พบว่า การที่หมู่เกาะ Rhode (Rhode Island) กำหนดให้การค้าประเวณีถูกกฎหมายอย่างบังเอิญ ในปี ค.ศ.1980 กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฝ่ายนิติบัญญัติของ หมู่เกาะ Rhode (Rhode Island) ได้ยกเลิกบทบัญญัติที่กำหนดความผิดอาญาแก่การค้าประเวณี ขณะที่ได้ทำการแก้ไขกฎหมายและฝ่ายนิติบัญญัติก็ไม่ได้ทราบถึงข้อผิดพลาดนี้จนกระทั่งปี ค.ศ.2003 อย่างไรก็ตาม ในระหว่างเวลาดังกล่าวพบว่า อัตราการติดเชื้อหนองในของผู้หญิงลดลงถึงร้อยละ 39³

อย่างไรก็ตาม มีข้อโต้แย้งว่าการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีโดยมีเงื่อนไขให้ ผู้ค้าประเวณีต้องตรวจสุขภาพนั้นเป็นการคุ้มครองสุขภาพผู้ซื้อบริการทางเพศมากกว่าผู้ค้าประเวณี และมีผลให้มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้น

ผู้เขียนเห็นว่า การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีต้องกำหนดเงื่อนไขด้านสุขภาพแก่ผู้ค้าประเวณีและผู้ซื้อบริการทางเพศ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเพื่ออนามัย สาธารณสุขของประชาชน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาทำให้ทราบว่า การลงโทษแก่ผู้ค้าประเวณีหรือผู้ซื้อบริการทางเพศไม่ควรกำหนดเป็นความผิดทางอาญา เพราะการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพส่วนบุคคล ไม่มีการกระทำที่ก่ออันตราย สร้างความชุ่นเคือง และประชาชนทั่วไปไม่ใช่บุคคลที่รัฐต้องคุ้มครองเด็ดขาด การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จึงไม่ควรถูกกำหนดเป็นความผิดทางอาญา แต่ควรใช้มาตรการทาง

¹ CATHY REISENWITZ, “Why It’s Time to Legalize Prostitution,” Retrieved on 8 May 2018, from <https://www.thedailybeast.com/why-its-time-to-legalize-prostitution>

² “Top 10 Pro & Con Arguments Should prostitution be legal?,” Retrieved on 8 May 2018, from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000115>

³ CATHY REISENWITZ, *supra note 1*.

ปกครอง เช่น เพิกถอนใบอนุญาตและหยุดให้บริการทันที ดังเช่นกฎหมายของมลรัฐเนวาดา ลงโทษผู้ค้าประเวณี

4.1.1.2 ช่วยให้ผู้ค้าประเวณีเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากยิ่งขึ้น

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมีผลเป็นการรับรองสถานะผู้ค้าประเวณี ดังเช่นผู้ประกอบการอาชีพอื่น ซึ่งสามารถมีสิทธิเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ง่ายยิ่งขึ้น ประกอบกับหากมีข้อกำหนดเรื่องการอบรม ตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำ ดังเช่นบทบัญญัติของมลรัฐเนวาดา ประเทศเยอรมนีแล้วจะช่วยให้ผู้ค้าประเวณีมีความรู้ด้านสาธารณสุขและมีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสถานะผู้ค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันที่ไม่ได้รับบริการสาธารณสุขอย่างเพียงพอ เพราะอับอายและเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ย่อมทำให้ผู้ค้าประเวณีในประเทศไทยตกอยู่ในสถานะยากลำบากยิ่งกว่า ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนเห็นว่า จะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขการตรวจสอบสุขภาพ การอบรมด้านสุขภาพแก่ผู้ค้าประเวณี เพื่อประกอบการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การตรวจสอบควบคุมและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ความคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวต่อไป

4.1.1.3 สอดคล้องหลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพทางเพศของบุคคล

เมื่อพิจารณาตามหลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพทางเพศของบุคคล ทำให้ทราบว่า หากการบริการทางเพศเป็นไปโดยความยินยอมของผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศ โดยปราศจากการถูกบังคับ หลอกลวงแล้ว การให้ความยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์นั้นย่อมเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ มนุษย์จึงมีอำนาจที่จะมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นใดตามความสมัครใจของตน แม้จะมีการรับเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นตอบแทนหรือไม่ก็ตาม การรับรองให้งานบริการทางเพศเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันสอดคล้องกับหลักสิทธิเสรีภาพของบุคคล รวมถึงมีผลให้ผู้ค้าประเวณีได้รับสิทธิเช่นเดียวกับแรงงานผู้ประกอบการอาชีพอื่น เรื่องสุขภาพ การเลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียม ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยตามหลักสิทธิมนุษยชน

4.1.1.4 คุ้มครองผู้ค้าประเวณีจากความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์ อาชญากรรมต่างๆ

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีจะทำให้ผู้ค้าประเวณีสามารถทำงานได้อย่างอิสระ มีอำนาจต่อรองราคาค่าบริการกับลูกค้าได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องพึ่งพานายหน้า แมงดา หรือผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศอื่น อีกทั้ง ช่วยลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ค้าประเวณีจากผู้ซื้อบริการทางเพศ ผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐได้ เนื่องจากผู้ค้าประเวณีได้รับการรับรองคุ้มครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ค้าประเวณีจึงแจ้งตำรวจหรือฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ซื้อบริการทางเพศ ผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศได้ หรือเมื่อเกิดเหตุอันตรายได้ โดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าจะถูกตำรวจดำเนินการจับกุมแต่อย่างใด

ดังปรากฏตามผลของการกำหนดเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายในประเทศเนเธอร์แลนด์ว่าสามารถช่วยลดความรุนแรงทางเพศและการข่มขืนได้ โดยหลังจากกำหนดเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมายดังกล่าว 1-2 ปีพบว่า ความรุนแรงทางเพศและการข่มขืนลดลงร้อยละ 30-40 และมีผลทำให้อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ดังกล่าวลดน้อยลงร้อยละ 25⁴ และผลของการกำหนดให้การค้าประเวณีถูกกฎหมายอย่างบังเอิญของหมู่เกาะ Rhode (Rhode Island) พบว่า อัตราคดีข่มขืนลดลงร้อยละ 31⁵

จากการศึกษาสถิติดังกล่าวประกอบกับสถานการณ์ความรุนแรงค้าประเวณีของไทย เห็นว่า การกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายมีความเกี่ยวเนื่องกับการบังคับใช้กฎหมายและทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐที่มองว่าผู้ค้าประเวณีเป็นอาชญากร ส่งผลให้การกระทำความรุนแรงต่อผู้ค้าประเวณีไม่ได้รับการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ดำเนินคดีต่อผู้ก่ออาชญากรรมต่อผู้ค้าประเวณี รวมถึงผู้ค้าประเวณีไม่กล้าดำเนินคดีต่อผู้กระทำความรุนแรง เพราะเกรงกลัวจะส่งผลกระทบต่อครอบครัวของตน ผู้ค้าประเวณีจึงเป็นบุคคลชายขอบของสังคมไม่ได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้น หากกำหนดให้การค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมายจะมีผลให้สามารถตรวจสอบและลดความรุนแรงต่อผู้ค้าประเวณีได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.1.1.5 ลดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการค้ามนุษย์

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีจะมีผลให้ธุรกิจการค้าประเวณีสามารถถูกตรวจสอบได้ง่ายกว่าการเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งจะสามารถควบคุมดูแลทั้งรายได้ สุขภาพและผู้ประกอบการได้อย่างเป็นระบบ และตัดวงจรและดำเนินคดีกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีได้ง่ายยิ่งขึ้น⁶ ส่งผลให้กระบวนการค้ามนุษย์ลดน้อยลง

ทั้งนี้ ดร. Abigail Hall-Blanco อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย Tampa ได้กล่าวว่า การกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณีก่อให้เกิดการค้าทางเพศเพิ่มมากยิ่งขึ้น การห้ามค้าประเวณีก่อให้เกิดการรวมตัวในตลาดมืด ซึ่งมักใช้ความรุนแรงและส่งผลให้ราคาบริการทางเพศสูงขึ้น สร้างกำไรให้นักค้ามนุษย์ และสุดท้ายจะก่อให้เกิดการรวมตัวเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จยากแก่การดำเนินคดี โดยดร. Abigail Hall-Blanco ได้

⁴ *Supra note 2.*

⁵ CATHY REISENWITZ, *supra note 1.*

⁶ อักษรา ปิ่นนราสกุล, “บทเรียนจากตกเขียวทางแก้ขายบริการทางเพศ”, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2560, จาก <https://www.posttoday.com/social/local/440873>

ยกตัวอย่างกรณีประเทศนิวซีแลนด์ได้กำหนดให้การค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมาย ในปี ค.ศ.2003 หลังจากปีดังกล่าวไม่พบเหตุการณ์การค้ามนุษย์⁷

นอกจากนี้ The Professional Association of Erotic and Sexual Services ในประเทศเยอรมนี ได้เสนอผลรายงานการวิจัยว่า หลังจากที่ประเทศเยอรมนีได้แก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีในปีค.ศ.2002 (แต่ยังคงกำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นความผิดทางอาญาเช่นเดิม) พบว่า อัตราการดำเนินคดีความผิดค้ามนุษย์ลดน้อยลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การกำหนดให้การค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมายไม่มีผลให้การค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้นแต่อย่างใด

อีกทั้ง ในปี ค.ศ.2013 นักวิจัยของมหาวิทยาลัย New York และมหาวิทยาลัย Standford พบว่า หากมีการบังคับใช้กฎหมายแก่กระบวนการค้ามนุษย์อย่างเข้มงวดเหมือนกันทั้งนโยบายห้ามการค้าประเวณีและนโยบายยกเลิกความผิดทางอาญา เห็นได้ว่า การกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณีส่งผลให้เกิดการค้ามนุษย์มากกว่าการยกเลิกความผิดทางอาญา จากงานวิจัยนี้ได้สรุปไว้ว่า นโยบายที่ดีที่สุดที่จะสามารถควบคุมกำจัดการค้ามนุษย์ได้ คือ การยกเลิกความผิดทางอาญาและการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีพร้อมกันเฉกเช่นเดียวกับการดำเนินธุรกิจอื่นที่ต้องมีการจดทะเบียนและต้องบังคับใช้โทษแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือเหยื่อการค้ามนุษย์อย่างเข้มงวด การดำเนินการเช่นนี้ การบริการทางเพศที่ถูกต้องตามกฎหมายจะช่วยลดความต้องการเหยื่อเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ในขณะที่ตำรวจสามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างเต็มที่ในการกำจัดการดำเนินกิจการค้าประเวณีที่ผิดกฎหมายอันอาจมีการใช้เหยื่อการค้ามนุษย์⁸

เมื่อพิจารณากับที่ศึกษาดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า การกำหนดห้ามการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันเกิดผลกระทบเชิงลบหลายประการ เช่น ผู้กระทำความผิดค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีถูกดำเนินคดีน้อยมากเมื่อเทียบกับปัญหาความเป็นจริง และจำนวนสถานบริการแอบแฝงที่ปรากฏในสังคมไทย โดยประเทศฟิลิปปินส์และกัมพูชาประสบปัญหาการค้ามนุษย์ แสวงหาประโยชน์ทางเพศเช่นเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าได้การกำหนดค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายไม่ได้ช่วยลดการแสวงหาประโยชน์หรือการค้ามนุษย์ลงแต่อย่างใด

⁷ *Supra note 2.*

⁸ “The case for decriminalizing prostitution,” Retrieved on 3 May 2018, from <https://www.vox.com/2015/8/18/9166669/why-legalize-prostitution>

4.1.1.6 ลดการทุจริตและการเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่รัฐ

จากการศึกษาได้กล่าวไปแล้วว่า การกำหนดให้การค่าประเวณีผิดกฎหมาย ทำให้ผู้ค้าประเวณีต้องกระทำอย่างหลบซ่อน เพราะเกรงกลัวการถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่รัฐบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม เรียกรับสินบน หรือให้ผู้ค้าประเวณีร่วมประเวณีกับตนเพื่อแลกกับการไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ในขณะเดียวกัน เจ้าของสถานบริการที่มีการค้าประเวณีแอบแฝงก็ให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อละเลย ไม่บังคับใช้กฎหมายแก่เจ้าของสถานบริการ ก่อให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานของรัฐต่อไป ดังนั้นหากมีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ค้าประเวณีก็ไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพของตนอย่างหลบซ่อน หรือหากเจ้าหน้าที่รัฐเอารัดเอาเปรียบผู้ค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีก็สามารถฟ้องร้องได้เฉกเช่นเดียวกับแรงงานอื่น อีกทั้ง เจ้าหน้าที่รัฐก็จะมีหน้าที่จับกุมดำเนินคดีผู้ค้าประเวณีซึ่งถูกต้องตามกฎหมายอันเป็นการสร้างภาระแก่เจ้าหน้าที่รัฐโดยไม่จำเป็น แต่สามารถจับกุมดำเนินคดีกับผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี นักค้ามนุษย์ได้อย่างเต็มที่มากยิ่งขึ้น เมื่อธุรกิจการค้าประเวณีสามารถถูกตรวจสอบได้ง่ายยิ่งขึ้น การเรียกรับสินบนก็จะถูกตรวจสอบได้ง่ายยิ่งขึ้นเช่นกัน ซึ่งจะส่งผลให้สามารถลดการทุจริตและการเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่รัฐได้

4.1.2 ข้อจำกัดของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีก็ยังคงมีข้อจำกัดบางประการซึ่งถูกยกเป็นข้อโต้แย้งคัดค้านการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีได้ ดังนี้

4.1.2.1 การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดศีลธรรม

การค้าประเวณีถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาในหลายประเทศ เพราะการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดศีลธรรม ขัดต่อศีลธรรมอันดีของสังคม ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายอาญาตามทฤษฎีกฎหมายศีลธรรมดังที่ได้กล่าวไปแล้ว และหากพิจารณาในแง่คำสอนของศาสนาพุทธ จะเห็นได้ว่า การค้าประเวณีสามารถกระทำได้หากทั้งผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศยังไม่มีคู่ครอง ส่วนกรณีอื่นเป็นการขัดต่อศีลข้อ 3 มากมากในกามดั่งที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 อีกทั้ง ฝ่ายคัดค้านมักกล่าวว่า การค้าประเวณีเป็นความผิดในตนเองมาตั้งแต่ต้น⁹ อันเห็นสมควรที่จะกำจัดให้หมดสิ้นไป

ข้อโต้แย้งประการนี้ถูกกล่าวอ้างเป็นเหตุผลหลักในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี หรือรับรองให้การค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงเป็นการทำลายภาพลักษณ์ หลักศีลธรรมอันดีงามของสังคม

⁹ “ห้าม-ปล่อย วิวาทะที่ไร้ข้อยุติ โสเภณี กับสถานะในสังคมไทย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.naewna.com/likesara/315641>

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า การพิจารณาว่า สิ่งใดผิดหรือถูกต้องตามหลักศีลธรรมนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้น การกระทำหนึ่งๆ บุคคลในสังคมอาจไม่เห็นพ้องตรงกันว่าผิดหรือถูกศีลธรรม แต่สิทธิเสรีภาพ สิทธิเสรีภาพทางเพศเป็นที่ยอมรับตามหลักสากลว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ การค้าประเวณีที่กระทำโดยความสมัครใจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศก็ย่อมสามารถกระทำได้ตามหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศ อีกทั้ง หากพิจารณาตามหลักคำสอนของศาสนาพุทธแล้ว แม้การค้าประเวณีจะเป็นสิ่งที่ผิดศีลข้อ 3 ของหลักคำสอนศาสนาพุทธ แต่ศาสนาพุทธและพระพุทธเจ้าก็ไม่ได้ปฏิเสธผู้ค้าประเวณี หรือตีตราว่าเป็นคนชั่วแต่ทว่าพระพุทธเจ้าได้แยกอาชีพออกจากคน กล่าวคือ คนหนึ่งไม่ว่าจะประกอบอาชีพอย่างไรหรือค้าประเวณีก็สามารถพัฒนาตนเองได้เสมอ ดังนั้น การพิจารณาแต่เพียงว่า การค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดศีลธรรมจึงต้องห้ามกระทำการค้าประเวณีย่อมก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้ค้าประเวณีและขัดขวางไม่ให้ผู้ค้าประเวณีพัฒนาตนเอง อันขัดต่อหลักคำสอนของศาสนาพุทธด้วย

4.1.2.2 การขึ้นทะเบียนเป็นการตีตราผู้ค้าประเวณี

การบันทึกข้อมูล ประวัติต่างๆ ของผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีเป็นการตีตราบุคคลประกอบกับคนในสังคมบางส่วนยังไม่ยอมรับอาชีพการค้าประเวณี การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีจึงอาจส่งผลให้ผู้ค้าประเวณีถูกนิทา รังเกียจได้ นอกจากนี้ คนในสังคมยังหวงใยถึงอนาคตของลูกหลานของตนเอง โดยกังวลว่าการขึ้นทะเบียนตนเองเป็นผู้ค้าประเวณีอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตของลูกหลานของตนในภายภาคหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า การขึ้นทะเบียนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบันทึกข้อมูลของผู้ขึ้นทะเบียนเฉกเช่นเดียวกับการบันทึกข้อมูลแรงงาน ผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ โดยรัฐจะต้องมีกระบวนการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลที่รัดกุม และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ค้าประเวณีได้ว่า ข้อมูลการขึ้นทะเบียนดังกล่าวจะไม่รั่วไหล หรือส่งผลกระทบต่ออนาคตของผู้ค้าประเวณี ลูกหลาน และครอบครัวของผู้ค้าประเวณีต่อไป

4.1.2.3 มาตรการดำเนินการแก่บุคคลซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนค้าประเวณี

แน่นอนว่าจะมีบุคคลบางส่วนเป็นผู้ค้าประเวณีเถื่อน หรือไม่ขึ้นทะเบียนค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตีตราว่าเป็นผู้ค้าประเวณี หรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี รวมถึงกรณีที่ค้าประเวณีชั่วคราว ดังนั้น การหามาตรการที่เหมาะสมดำเนินการแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนจึงเป็นข้อจำกัดของการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีประการหนึ่ง

มีข้อน่าสังเกตว่า เมื่อมีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีแล้ว จะต้องพิจารณาและบัญญัติกฎหมายรวมถึงกรณีผู้ค้าประเวณีเถื่อนด้วย ทั้งนี้ เพื่อควบคุมผู้ค้าประเวณีทั้งหมดให้อยู่ในระบบที่รัฐจะสามารถตรวจสอบได้ และเพื่อความสะอาดแก่การ

ให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณี รวมทั้ง เพื่อกำจัดกระบวนการค้ามนุษย์ต่อไปด้วย ผู้เขียนจะพิจารณาถึงมาตรการดำเนินการแก่บุคคลซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในลำดับถัดไป

4.2 การกำหนดนโยบายทางอาญาเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี

ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์ถึงนโยบายทางอาญาที่เหมาะสมแก่ผู้ค้าประเวณี ซึ่งกระทำโดยสมัครใจและกลุ่มเหยื่อการค้ามนุษย์ ว่าการกระทำใดของบุคคลสมควรกำหนดเป็นความผิดทางอาญา หรือยกเลิกความผิดทางอาญา โดยเปรียบเทียบกับบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศ เพื่อสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี รูปแบบการค้าประเวณี บริบทสังคมไทย ดังนี้

4.2.1 ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยสมัครใจ

ในกรณีผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยสมัครใจ โดยปราศจากการบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง เมื่อพิจารณาถึงหลักเสรีภาพทางเพศ ซึ่งกล่าวถึงสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ที่สามารถมีเพศสัมพันธ์กับใคร ณ ที่ใด เวลาใด โดยความยินยอมของตนเอง トラบเท่าที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ประกอบกับโครงสร้างสังคมไทย ศาสนาความเชื่อ และค่านิยมที่สะท้อนให้เห็นว่า การค้าประเวณีปรากฏในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อันเป็นผลมาจากโครงสร้างสังคมชายเป็นใหญ่ ทุนนิยม ความเข้มงวดในการนับถือหลักคำสอนศาสนาพุทธที่ผ่อนคลายลง รวมถึงทัศนคติของคนในสังคมที่ยอมรับสิทธิเสรีภาพทางเพศของบุคคล และยอมรับการประกอบอาชีพการค้าประเวณี อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาก็ทำให้ทราบว่า แม้การค้าประเวณีจะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประการหนึ่งเช่นเดียวกับการเสพยาเสพติด แต่การค้าประเวณีเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย การกำหนดความผิดทางอาญาแก่อาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายควรพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะการกำหนดความผิดทางอาญา โดยเฉพาะเรื่องการค้าประเวณี นอกจากจะไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียประการอื่นประกอบ เช่น อาจทำให้เกิดการข่มขู่ การเลือกปฏิบัติในทางกฎหมาย หรือก่อให้เกิดปัญหาการทุจริต¹⁰ และเมื่อพิจารณาในเรื่องสาเหตุของการค้าประเวณีพบว่า สาเหตุการค้าประเวณีเกิดขึ้นจากสาเหตุภายในและภายนอกของตัวบุคคลประกอบกัน ความต้องการทางเพศของมนุษย์เป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดจากสาเหตุภายในร่างกายของมนุษย์ การควบคุมพฤติกรรมด้านทางเพศของมนุษย์ให้เป็นไปในทิศทาง

¹⁰ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพ: พลสยาม พรินติ้ง, 2551), น.7-8.

เดียวกันย่อมกระทำได้ยาก เพราะกระบวนการทำงานของอิตีโวก์ ซุปเปอร์อิตีโวก์ของมนุษย์แต่ละคน ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์นั้นแตกต่างกัน ประกอบกับสาเหตุปัจจัยภายนอก หรือสิ่งแวดล้อมที่บุคคลพบนั้นแตกต่างกัน เหตุผลทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยาเหล่านี้สามารถอธิบายถึงสาเหตุของการค้าประเวณีได้ว่าเหตุใดบุคคลบางคนเลือกประกอบอาชีพค้าประเวณี ในขณะที่บุคคลอีกคนหนึ่งไม่ประกอบอาชีพค้าประเวณี ดังนั้น การกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณีและบังคับใช้กฎหมายเพื่อห้ามการค้าประเวณีจึงยากในการปฏิบัติให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในแง่ของหลักเศรษฐศาสตร์ก็จะเห็นได้ว่า ธุรกิจการค้าประเวณีไม่สามารถถูกกำจัดให้หมดสิ้นไปได้ เพราะในตลาดธุรกิจค้าประเวณีมีอุปสงค์จากผู้ต้องการซื้อบริการทางเพศ ดังนั้น จึงต้องมีอุปทาน หรือผู้ให้บริการทางเพศตอบสนองความต้องการของตลาดนั่นเอง อีกทั้ง ผลของการกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณีก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดอุปสงค์ ความต้องการซื้อบริการทางเพศมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ราคาค่าบริการสูงขึ้น ซึ่งค่าบริการที่สูงเหล่านี้ก็ดึงดูดให้มีผู้ค้าประเวณีรายใหม่เข้าสู่ธุรกิจการค้าประเวณีอยู่ตลอดเวลา และหากมีอุปสงค์ส่วนเกินมากกว่าอุปทานก็ส่งผลให้นักค้ามนุษย์ต้องจัดหาบุคคลให้มาค้าประเวณีเพิ่มมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการค้ามนุษย์ที่ยากแก่การควบคุมต่อไป ดังนั้น การห้ามบุคคลไม่ให้กระทำการค้าประเวณีย่อมเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาตามหลักเกณฑ์แดนอิสระของเอกชนที่เห็นว่ารัฐไม่ควรแทรกแซงการกระทำใดๆของบุคคลที่กระทำโดยความสมัครใจ การค้าประเวณีเป็นการกระทำของผู้ค้าประเวณีที่ใช้ร่างกายของตนเอง แสวงหาความสุขหรือรายได้ โดยความยินยอมของตนเอง อันเป็นไปตามหลักเสรีภาพทางเพศ และการค้าประเวณีดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อบุคคลอื่น อันสามารถนำทฤษฎีภัยอันตรายมาปรับใช้ได้ ประกอบกับตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยก็ยึดถือหลักความยินยอมของบุคคล ให้ความยินยอมในเรื่องเพศได้ ทำให้การกระทำทางเพศใดๆ โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่ายย่อมไม่เป็นความผิดทางอาญา ด้วยเหตุนี้ การค้าประเวณีที่กระทำโดยความยินยอมและความสมัครใจของบุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งมีความสามารถที่จะให้ความยินยอมเรื่องเพศได้แล้วจึงไม่สมควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญา

แม้นโยบายห้ามการค้าประเวณี (Prohibitionist) หรือนโยบายล้มล้างการค้าประเวณี (Abolitionist) ซึ่งประเทศไทยใช้ในปัจจุบันจะมีเจตนารมณ์ต้องการปราบปรามการค้าประเวณี แต่ในความเป็นจริงพบว่า นโยบายดังกล่าวไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้ ส่งผลและไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม สภาพสังคม ค่านิยมของสังคมไทย เพราะลักษณะของสังคมในระบบอุปถัมภ์ สังคมชายเป็นใหญ่ ซึ่งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของชายหญิงแตกต่างกัน หญิงมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งการทำงานและงานบ้าน และค่านิยมทางเพศที่ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสของผู้ชาย ดังนั้นการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยดังกล่าวนี

ผู้เขียนจึงเห็นว่า นโยบายยกเลิกความผิดทางอาญาและจดทะเบียนน่าจะเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย รูปแบบปัญหาการค้าประเวณีในปัจจุบัน

สำหรับประเด็นการยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเป็นเรื่องที่ถูกถกเถียงในสังคมไทยเป็นเวลานาน มีการคัดค้านเพราะเหตุผลทางศีลธรรม แต่การถกเถียงดังกล่าวเป็นไปในลักษณะไม่พิจารณาความเป็นจริงของการค้าประเวณีโดยสมัครใจและมองปัญหาการค้าประเวณีในภาพแคบเท่านั้น กล่าวคือ มักมองว่า ผู้ซื้อบริการทางเพศเป็นบุคคลเจ้าชู้ ผิดศีลธรรม ส่วนผู้ให้บริการทางเพศกระทำโดยปัญหาความยากจน ไร้การศึกษา ทำให้ปัญหาการค้าประเวณีไม่ถูกจัดระเบียบ ควบคุมอย่างเหมาะสม ไม่มีมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ค้าประเวณี รวมถึงปัญหาดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ที่กระทำไต่ยาก¹¹ ซึ่งการถกเถียงครั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่า สังคมต้องยอมรับและต้องแยกผู้ค้าประเวณีที่กระทำโดยความสมัครใจของตนเองกับเหยื่อการค้ามนุษย์ออกจากกัน ซึ่งจะทำให้เห็นว่า ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจเลือกประกอบอาชีพนี้โดยการตัดสินใจของตนเอง ไม่ใช่เพราะความยากจนแต่อย่างเดียว¹² อีกทั้งการค้าประเวณีเป็นงานบริการชนิดหนึ่ง¹³ เมื่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ค้าประเวณี ไม่คุ้มครองด้านสวัสดิภาพ การทำงานและยังเป็นช่องทางให้ผู้ค้าประเวณีถูกเอาเปรียบจากสถานบริการ เจ้าหน้าที่รัฐ¹⁴ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขกฎหมาย

¹¹ สัมภาษณ์ ชลิตา ส่งสัมพันธ์, อาจารย์คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สัมภาษณ์, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 ตุลาคม 2554. อ้างถึงใน “งานวิจัย แนะนำให้รับรองสิทธิพนักงานบริการทางเพศในฐานะประชาชน”, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.teenpath.net/content.asp?ID=14442#.WvyMOYiFNRY>

¹² สัมภาษณ์ ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ พรรครักประเทศไทย, สัมภาษณ์, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 ตุลาคม 2554. อ้างถึงใน “งานวิจัย แนะนำให้รับรองสิทธิพนักงานบริการทางเพศในฐานะประชาชน”, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.teenpath.net/content.asp?ID=14442#.WvyMOYiFNRY>

¹³ สัมภาษณ์ สุรางค์ จันทร์แย้ม, เลขาธิการมูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (Swing), สัมภาษณ์, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 7 ตุลาคม 2554. อ้างถึงใน “งานวิจัย แนะนำให้รับรองสิทธิพนักงานบริการทางเพศในฐานะประชาชน”, สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.teenpath.net/content.asp?ID=14442#.WvyMOYiFNRY>

¹⁴ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, เสวนานานาทัศนะ “ธุรกิจบริการทางเพศ สังคมไทยไปทางไหน”, 28 พฤศจิกายน 2546. อ้างถึงใน

และให้ความคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ สวัสดิการ เงื่อนไขการทำงานของผู้ค้าประเวณี ให้ผู้ค้าประเวณีได้รับสิทธิทางกฎหมาย บริการสาธารณสุขต่างๆ¹⁵ ดังนั้น มาตรการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีอาจนำการยกเลิกความผิดทางอาญาและการขึ้นทะเบียนมาใช้ประกอบกัน แต่ต้องพิจารณาถึงมาตรการป้องกันไม่ให้ผู้ค้าประเวณีถูกแสวงหาประโยชน์ และการจัดเก็บข้อมูลผู้ค้าประเวณีด้วย เพื่อไม่ให้เป็นการบาปแก่ผู้ค้าประเวณีต่อไป

โดยสรุป จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่า นโยบายทางอาญาที่เหมาะสมแก่ผู้ค้าประเวณีที่กระทำด้วยความสมัครใจ คือ การยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี โดยต้องกำหนดเงื่อนไขอายุของบุคคลที่จะสามารถประกอบอาชีพค้าประเวณีได้ประกอบ และนำนโยบายขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมาใช้ เพื่อให้ผู้ค้าประเวณีทั้งหมดเข้าสู่ระบบที่รัฐจะสามารถตรวจสอบได้ และเป็นการปูทางไปสู่การคุ้มครองผู้ค้าประเวณีทางด้านสิทธิการทำงานตามกฎหมายแรงงาน สิทธิด้านสุขภาพ การช่วยเหลือด้านกฎหมาย และการจัดการเก็บภาษี รวมถึงรัฐจะสามารถตรวจสอบการกระทำบังคับ ชูเชิญ หลอกหลวง ค้ำมนุษย์ การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีได้ง่ายยิ่งขึ้น

สำหรับปัญหาการกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติของบุคคลที่จะขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี เพื่อป้องกันการค้าประเวณีเด็กหรือการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ เห็นว่า จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศทำให้ทราบว่า แต่ละประเทศกำหนดเงื่อนไขอายุของผู้ที่สามารถค้าประเวณีแตกต่างกัน โดยผู้เขียนจะนำรูปแบบบทบัญญัติกฎหมายประเทศเยอรมนีและสวีเดนมาปรับใช้แก่การแก้ไขกฎหมายไทย เพราะมีการกำหนดอายุของบุคคลผู้ค้าประเวณีไว้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นกำหนดอายุที่ไม่ต่ำหรือสูงจนเกินไป และสอดคล้องกับกฎหมายเรื่องเพศของประเทศเยอรมนีอาญาไทย มาตรา 282, 283 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 อีกทั้งยังเป็นเกณฑ์อายุที่แบ่งภาวะความเป็นเด็กและบุคคลผู้มีภาวะสมบูรณ์ในการให้ความยินยอมเรื่องเพศได้ตามอนุสัญญาสิทธิเด็กอีกด้วย

นอกจากนี้ มีข้อนำพิจารณาสำหรับการกระทำบางประการของผู้ค้าประเวณีที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว เช่น การชักชวนหาลูกค้านอกพื้นที่ที่กำหนดไว้ (Zoning) อันเป็นการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความรำคาญ ความขุ่นเคืองแก่บุคคลในสังคม ผู้มีความคิดเห็นไม่สนับสนุนการค้าประเวณีได้ เห็นได้ว่า ตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์กำหนดให้การกระทำดังนี้เป็นความผิดทาง

มูลนิธิผู้หญิง กฎหมายและการพัฒนาชนบท, การค้าประเวณี: สังคมไทยจะไปทางไหน, (เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547), น.34-36.

¹⁵ พงษ์ธร ส้าราญ, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบอบนวด,” (รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2549), น.96-98, 104.

อาญา ต้องถูกลงโทษทางอาญา หากกระทำความผิดครั้งแรกต้องถูกลงโทษปรับ และหากกระทำความผิดซ้ำจะต้องถูกลงโทษจำคุกและปรับในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นมาตรการทางอาญาที่กระทำต่อเสรีภาพและทรัพย์สินของผู้ค้าประเวณี อันมีผลป้องกันอาชญากรรมได้ เพราะเป็นมาตรการทางอาญาที่มีผลให้ผู้ค้าประเวณีไม่สามารถประกอบอาชีพได้ชั่วคราว ส่งผลกระทบต่อครอบครัวหรือการดำรงชีวิตของตน และส่งผลให้สูญเสียเงินที่ตนประสงค์จากการประกอบอาชีพ แต่บทบัญญัติของมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่สามารถนำมาใช้บังคับแก่ประเทศไทยได้ เพราะเป็นการลงโทษผู้ค้าประเวณีที่กระทำซ้ำซ้อน หากลูกค้า นอกสถานการค้าประเวณีถูกกฎหมายเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันที่ไม่ปรากฏการทำงานในสถานการค้าประเวณี อีกทั้งเมื่อพิจารณาประกอบกับแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา เห็นได้ว่า การกระทำความผิดทำให้คนในสังคมรู้สึกขุ่นเคือง อึดอัด อารมณ์เชิงลบตามแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle) และการกำหนดให้การกระทำซ้ำซ้อนหากลูกค้าเป็นความผิดทางอาญาจะเป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมธุรกิจการค้าประเวณีไม่ให้กระทำเปิดเผยมากเกินไป รวมถึงไม่เป็นการสนับสนุนว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ติงามในสังคม ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า การกระทำซ้ำซ้อนหากลูกค้าในพื้นที่ที่กำหนด แม้กระทำโดยผู้ค้าประเวณีที่ขึ้นทะเบียนควรถูกกำหนดเป็นความผิดทางอาญา โดยต้องถูกลงโทษปรับ และหากกระทำความผิดซ้ำต้องถูกลงโทษจำคุกและปรับ โดยอัตราที่กำหนดโทษจะสูงขึ้น หากกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งเป็นกรณารูปแบบของกฎหมายประเทศสิงคโปร์มาใช้ อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อน่าพิจารณาเกี่ยวกับอัตราโทษว่า การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดเล็กน้อย ดังนั้น อัตราโทษที่จะนำมาปรับใช้จะต้องอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสมที่จะสามารถป้องกันการกระทำได้ แต่ก็ไม่ควรเป็นอัตราโทษที่สูงจนเกินไปเหมือนกับอาชญากรรมร้ายแรง

ยิ่งไปกว่านั้น มีข้อพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีผู้ค้าประเวณีเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลังจากได้รับใบอนุญาต เนื่องจากตามลักษณะของการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพมีความเสี่ยงในการติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า บทบัญญัติกฎหมายของมลรัฐเนวาดามีข้อกำหนดควบคุมสุขภาพผู้ค้าประเวณี ซึ่งได้รับใบอนุญาตแล้ว กล่าวคือ หากพบว่าผู้ค้าประเวณีเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาต เลิกประกอบอาชีพทันที หากฝ่าฝืนจะถูกลงโทษทางอาญา ดังนั้น หากมีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในประเทศไทยก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงมาตรการควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลังจากผู้ค้าประเวณีได้รับใบอนุญาตดังเช่นบทบัญญัติมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

เป็นที่แน่นอนว่า หากนำวิธีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมาใช้ในประเทศไทย ก็อาจปรากฏผู้ค้าประเวณีบางคนไม่ขึ้นทะเบียนกับรัฐ เนื่องจากบริบทสังคมไทย คนในสังคมบางส่วนไม่ยอมรับการค้าประเวณีหรือการขึ้นทะเบียนเป็นการตีตราผู้ค้าประเวณี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อครอบครัวของตนเองในอนาคต ทำให้ผู้ค้าประเวณีบางส่วนไม่ต้องการขึ้นทะเบียน จึงมีข้อพิจารณาถึง

ความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนหรือไม่ขึ้นทะเบียนต่อรัฐด้วย จากการศึกษาทำให้ทราบว่าสามารถนำบทบัญญัติกฎหมายของประเทศเยอรมนีมาปรับใช้กับประเทศไทยได้ เพราะแนวคิดของกฎหมายเยอรมนีสอดคล้องแนวคิดนโยบายยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และการกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนจะมีผลทางอ้อมให้ผู้ค้าประเวณีทั้งหมดมาขึ้นทะเบียนเข้าสู่ระบบ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเสนอให้มีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนที่ไม่มีใบอนุญาต โดยไม่ควรกำหนดอัตราโทษที่สูงจนเกินไป แต่ควรกำหนดอัตราโทษที่สูงขึ้นหากกระทำความผิดซ้ำ และต้องเป็นบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับ

นอกจากนี้ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การกระทำชักชวนหาลูกค้า ณ สถานที่ใดๆ โดยผู้ค้าประเวณีเถื่อนจะควรถูกลงโทษทางอาญาหรือไม่ จากการศึกษา พบว่า สามารถนำบทบัญญัติของประเทศสิงคโปร์มาปรับใช้ได้ เพราะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพมีผลทางอ้อมให้ผู้ค้าประเวณีทั้งหมดต้องไปขึ้นทะเบียนและประกอบอาชีพในพื้นที่ที่กำหนดไว้ เป็นการจัดระเบียบควบคุมการค้าประเวณีให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ไม่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลอื่น แต่บทบัญญัติของประเทศฟิลิปปินส์ยังไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้ เพราะมีลักษณะลงโทษผู้ค้าประเวณีทุกประเภท โดยไม่พิจารณาความสมัครใจของผู้ค้าประเวณี รวมถึงแนวคิดการลงโทษยังแตกต่างกับแนวคิดยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และเมื่อพิจารณาตามแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาพบว่า การกระทำชักชวนหาลูกค้าเป็นการกระทำที่สร้างความอึดอัด ชวนเคืองแก่คนในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดทางอาญา ทฤษฎีการเผชิญหน้า (Offense Principle) ประกอบกับตามบริบทสังคมไทยที่ยังคงมีบางส่วนไม่เห็นด้วยกับการค้าประเวณี ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า ควรกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนที่ชักชวนหาลูกค้าในสถานที่ต่างๆ โดยต้องมีอัตราโทษปรับสำหรับการกระทำความผิดครั้งแรก และโทษจำคุกและปรับสำหรับการกระทำความผิดซ้ำ แต่โทษปรับและโทษจำคุกต้องมีอัตราโทษที่สูงกว่ากรณีผู้ค้าประเวณีโดยได้รับอนุญาตชักชวนหาลูกค้านอกสถานที่ที่กำหนดไว้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะเป็นการชักชวนหาลูกค้าโดยผู้ค้าประเวณีซึ่งไม่ได้อยู่ในระบบ กล่าวคือ การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีจะมีผลคุ้มครองผู้ค้าประเวณีระดับหนึ่งไม่ต้องถูกลงโทษในอัตราโทษหนักเหมือนกับผู้ค้าประเวณีเถื่อน แม้จะได้กระทำชักชวนหาลูกค้าอันก่อความรำคาญเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ อาจจะนำมาตรการอื่นมาใช้ประกอบมาตรการทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อน โดยใช้มาตรการลงโทษปรับฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากรลงโทษแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนดังเช่นบทบัญญัติของประเทศเยอรมนี เพราะการใช้มาตรการคู่ขนานควบคู่กับมาตรการทางอาญาจะมีประสิทธิภาพในการควบคุมผู้ค้าประเวณีดียิ่งขึ้น

4.2.2 ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยไม่สมัครใจและผู้ค้าประเวณีเด็ก

ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีกระทำโดยไม่สมัครใจเพราะถูกบังคับ หลอกลวง ชูเชื้อ และผู้ค้าประเวณีเด็ก (บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี) เป็นกลุ่มผู้เสียหายความผิดฐานค้ามนุษย์ตาม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ซึ่งจะต้องได้รับการช่วยเหลือคุ้มครอง¹⁶ และได้รับยกเว้นไม่ถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ ซักขวน แนะนำตัว ติดตามหรือรับเข้าบุคคลเพื่อการค้าประเวณีหรือการเข้าไปมั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี¹⁷

จะเห็นได้ว่า จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ที่ยกเว้นความผิดแก่ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจและผู้ค้าประเวณีเด็กสอดคล้องกับแนวคิดหลักสากลเรื่องการค้ามนุษย์ ตามพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปรามและลงโทษผู้ค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งเน้นคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ บทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศทุกประเทศ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวถูกต้องและสมควรแล้ว เพราะผู้ค้าประเวณีผู้กระทำโดยไม่สมัครใจและผู้ค้าประเวณีเด็กเป็นผู้เสียหายของความผิดฐานการค้ามนุษย์ที่ต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐ อีกทั้งหากรัฐดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ข้าฯจะทำให้กลุ่มผู้เสียหายนี้ไม่ยินยอมช่วยเหลือให้ข้อมูล เพื่อปราบปรามกระบวนการค้ามนุษย์และการดำเนินคดีแก่ผู้เสียหายจะเป็นการทำร้ายผู้เสียหายซ้ำ

ดังนั้น บทบัญญัติกฎหมายของไทยเกี่ยวกับการยกเว้นความผิดและให้ความคุ้มครองแก่ผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่กระทำโดยไม่สมัครใจ และผู้ค้าประเวณีเด็กมีความเหมาะสมและไม่มีข้อบกพร่อง

กล่าวโดยสรุป เพื่อให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีของไทยและสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย รูปแบบการค้าประเวณี แนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา แนวคิดทางสังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ บทบัญญัติกฎหมายไทยในปัจจุบันควรแก้ไขให้ยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ และนำระบบจดทะเบียนควบคุม คุ้มครองผู้ค้าประเวณี แต่ก็จะต้องพิจารณาการกำหนดความผิดทางอาญาแก่การกระทำบางประการของผู้ค้าประเวณี เพื่อควบคุม จำกัดการค้าประเวณี ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจหรือผู้ค้าประเวณีเด็ก ซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ไม่มีข้อบกพร่องในการให้ความคุ้มครองบุคคลดังกล่าว

¹⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 หมวด 4 การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มาตรา 33

¹⁷ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 หมวด 4 การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ มาตรา 41

4.3 การกำหนดคำจำกัดความของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

ในธุรกิจค้าประเวณี หากพิจารณาตามบริบทของการประกอบธุรกิจแล้วจำต้องต้องมีบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการดังกล่าวเช่นเดียวกับการดำเนินธุรกิจประการอื่น ซึ่งจะประกอบด้วยบุคคลหลายตำแหน่ง ซึ่งทำหน้าที่ต่างกันออกไป ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์การกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการและผู้ซื้อบริการ และวิเคราะห์ขอบเขตของคำจำกัดความเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยมีวัตถุประสงค์ไม่ต้องการสนับสนุน ส่งเสริมการค้าประเวณี แต่ต้องการจำกัด ควบคุมการค้าประเวณีให้สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ดังนี้

4.3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ

ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมาย นโยบายทางอาญาเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ ได้แก่ นายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี สถานการค้าประเวณี และสถานบริการ และวิเคราะห์ขอบเขตของคำจำกัดความให้สอดคล้องกับบริบทสังคม ธุรกิจการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน ดังนี้

4.3.1.1 นายหน้า

ประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 กำหนดให้การกระทำเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของบุคคลอื่น หรือเพื่อการค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญา โดยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 ไม่พิจารณาถึงความยินยอมของผู้ค้าประเวณี แม้ผู้ค้าประเวณียินยอมให้พาไปเพื่อสนองความใคร่บุคคลอื่นก็ตาม ผู้กระทำให้เป็นธุระจัดหาก็ต้องรับผิดทางอาญา และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 ก็บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกัน คือ ไม่พิจารณาถึงความยินยอมของผู้ถูกพาไป แสดงให้เห็นว่า โดยหลักตามประมวลกฎหมายอาญากำหนดลงโทษการกระทำเป็นธุระจัดหาทุกกรณี โดยไม่พิจารณาความสมัครใจของผู้ค้าประเวณี เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการแสวงหาประโยชน์จากผู้อื่น และสอดคล้องกับทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย (Harm principle) เพราะลักษณะการกระทำก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ผู้อื่น ประกอบกับสอดคล้องกับบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศทั้ง 10 ประเทศที่ได้ศึกษาไปในบทที่ 3 ซึ่งกำหนดให้การกระทำเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณีเป็นความผิดอาญา ดังนั้น บทบัญญัติลงโทษนายหน้าตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 จึงเหมาะสมแล้ว

ส่วนการเป็นธุระจัดหาโดยใช้กำลังบังคับ ช่มชู้ หลอกหลวง ฉ้อฉล ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือกระทำแก่เด็ก ผู้เป็นธุระจัดหาที่จะต้องได้รับโทษหนักขึ้น ตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา 282 วรรคสองและสาม, 283, 285 หรือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 วรรคสองถึงสี่ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มาตรา 6 ประกอบอีกด้วยดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 บทบัญญัติลงโทษการกระทำนี้สอดคล้องกับบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศทั้ง 10 ซึ่งกำหนดให้การกระทำลักษณะนี้เป็นความผิดทางอาญารฐานค้ามนุษย์ทั้งสิ้น สอดคล้องกับหลักสากลการค้ามนุษย์ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย (Harm Principle) เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลอื่น ซึ่งก่อภัยอันตรายต่อบุคคลอื่น อีกทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีกฎหมายบิดาธรรม (Legal Paternalism) เพราะเด็กเป็นกลุ่มบุคคลผู้ไม่สามารถให้ความยินยอมเรื่องเพศจึงต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐ ดังนั้น บทบัญญัติกฎหมายของไทยที่กำหนดความผิดทางอาญาแก่นายหน้า ทั้งกรณีผู้ถูกพาไปไม่ยินยอมหรือพาเด็กไปนั้นสอดคล้องกับแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาและบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ รวมถึงมีอัตราโทษที่สูงเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำผิดแล้ว

นอกจากนี้ ยังพบว่า การบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษนายหน้าของไทยยังคงมีปัญหา เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทำให้จำนวนนายหน้าผู้ถูกจับมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับสภาพการค้าประเวณีที่มีอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษนายหน้าและนักค้ามนุษย์อย่างจริงจัง รวมถึงควรมีการอบรมเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดจากผู้ค้าประเวณีมาเป็นนายหน้า หรือนักค้ามนุษย์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการลดการกระทำแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี

4.3.1.2 ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี

ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีมี 2 ลักษณะ ได้แก่ กระทำเป็นนายหน้าหรือเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณีด้วย และกระทำการควบคุมผู้ค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 286 ก็ได้กำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือบุคคลกระทำการชู้ตริตเพื่อรับเงินจากผู้ค้าประเวณี ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา พบว่า การกระทำรับรายได้จากผู้ค้าประเวณีเป็นการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น อันเป็นการกระทำก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลอื่น การกระทำดังกล่าวจึงสมควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาตามทฤษฎีความเป็นภัยอันตราย และจากการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของต่างประเทศทุกประเทศได้บัญญัติให้การกระทำดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีเป็นความผิด เพราะเป็นการกระทำในลักษณะแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ยกเว้นประเทศเยอรมนีและสวิตเซอร์แลนด์ที่ไม่ได้บัญญัติให้การรับรายได้จากผู้ค้าประเวณีเพื่อดำรงชีพเป็นความผิด แต่บัญญัติ

ห้ามไม่ให้กระทำในลักษณะควบคุมการค้าประเวณี ซึ่งก็เป็นการลงโทษการกระทำของผู้เป็นแมงดา ประเภทควบคุมการค้าประเวณีนั่นเอง ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีของไทยสอดคล้องกับแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาและบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศแล้ว

อนึ่ง ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาไทย มาตรา 286 ยังมีปัญหาในด้านการบังคับใช้ เนื่องจากปัญหาการตีความกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการลงโทษผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ทำให้ไม่สามารถใช้บทบัญญัติมาตรานี้ลงโทษผู้ได้รับส่วนแบ่งจากรายได้ของผู้ค้าประเวณี ซึ่งประกอบอาชีพอื่นอยู่แล้ว บทบัญญัตินี้จึงไม่สามารถนำไปบังคับใช้ลงโทษผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีได้ทั้งสิ้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า ควรมีการตีความบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 ใหม่เพื่อสมประสงค์เจตนารมณ์ของกฎหมาย

4.3.1.3 สถานการค้าประเวณีและสถานบริการ

เนื่องจากลักษณะการดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณีและสถานบริการทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน อีกทั้ง มีประเด็นต้องวิเคราะห์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้เขียนจึงจัดกลุ่มวิเคราะห์สถานการค้าประเวณีและสถานบริการให้อยู่ในหัวข้อเดียวกัน ดังนี้

(1) สถานการค้าประเวณี

บทบัญญัติของประเทศไทยไม่อนุญาตให้จัดตั้งสถานการค้าประเวณี โดยนิยามตามกฎหมายไทยคำว่า สถานการค้าประเวณีหมายถึงสถานการค้าประเวณีโดยตรง (ช่อง) รวมถึงสถานบริการ สถานที่อื่นๆที่ยินยอมหรือติดต่อให้มีการค้าประเวณี ดังนั้น ตามกฎหมายไทยจึงห้ามเป็นเจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการ สถานการค้าประเวณี (ช่อง) และสถานบริการค้าประเวณีแอบแฝงด้วยทั้งสิ้น อีกทั้งไม่ได้มีกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่สำหรับการค้าประเวณี

สำหรับประเด็นนิยามสถานการค้าประเวณี เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศพบว่า นิยามของสถานการค้าประเวณีมีความแตกต่างกันบางประการ เช่น มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสวิตเซอร์แลนด์กำหนดให้สถานการค้าประเวณี คือ ช่อง แต่ไม่หมายรวมถึงสถานที่ใดๆที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี หรือสถานบริการ หรือร้านอาหาร คาราโอเกะต่างๆด้วย ส่วนประเทศเยอรมนีกำหนดให้สถานการค้าประเวณีที่ต้องขออนุญาตหมายถึงรวมถึง สถานบริการต่างๆที่จัดให้มีการค้าประเวณีแอบแฝงและที่อยู่อาศัยของผู้ซึ่งค้าประเวณีด้วย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่านิยมสถานการค้าประเวณีตาม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.253918 ของไทย คำนิยามของสถานการค้าประเวณีของไทยมีความหมายอย่างกว้างเหมือนกับประเทศเยอรมนี ซึ่งเมื่อพิจารณารูปแบบการค้าประเวณีของไทยแล้ว พบว่า ในปัจจุบันไม่ปรากฏการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี แต่ปรากฏในสถานบริการแทน ประกอบกับจากการศึกษาคำนิยามของมลรัฐเนวาดา ซึ่งกำหนดเฉพาะช่องเท่านั้น บทบัญญัติมลรัฐเนวาดาจึงสามารถนำมาปรับใช้แก่ประเทศไทยได้ เพราะจำกัดนิยามอย่างแคบ ไม่รวมถึงสถานบริการต่างๆด้วย ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรจำกัดคำนิยาม “สถานการค้าประเวณี” ให้หมายความเฉพาะ “สถานที่ใดๆที่จัดไว้ให้บุคคลอื่นทำการค้าประเวณี โดยจัดให้มีผู้ทำการค้าประเวณีเพื่อการนั้นด้วย” เพราะสอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีในประเทศไทยที่มักปรากฏการค้าประเวณีในสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 และเพื่อนำไปสู่การให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยอ้อม โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ดังที่จะได้กล่าวต่อไป ซึ่งหากกำหนดนิยามสถานการค้าประเวณีให้แคบลงดังกล่าวจะทำให้การค้าประเวณีในสถานบริการไม่ถูกต้องห้ามตามกฎหมายต่อไป

สำหรับประเด็นการจัดตั้งสถานการค้าประเวณี เห็นว่า จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ พบว่า กฎหมายของมลรัฐเนวาดา สหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมนี ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และสิงคโปร์อนุญาตให้มีการขอจัดตั้งสถานการค้าประเวณีได้ แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้จัดตั้งสถานการค้าประเวณีของกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณิดังกล่าวไม่สามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้ เพราะไม่สอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน ซึ่งไม่ปรากฏการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ประกอบกับบริบทสังคม ค่านิยม ความเชื่อของสังคม รวมถึงทัศนคติต่อการค้าประเวณีแล้ว พบว่า แม้คนในสังคมบางส่วนจะมีทัศนคติต่อการค้าประเวณีในเชิงบวกมากขึ้น ยอมรับอาชีพค้าประเวณี และรับรู้ถึงการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการ แต่จากการศึกษาไม่ปรากฏว่า คนในสังคมมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานการค้าประเวณีหรือช่อง ผู้เขียนเห็นว่า การอนุญาตให้จัดตั้งสถานการค้าประเวณี (ช่อง) ย่อมจะเป็นสัญลักษณ์ของการยอมรับการค้าประเวณีอย่างโจ่งแจ้ง ซึ่งเป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า ยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ยังคัดค้านและไม่เห็นด้วยกับการค้าประเวณีโดยอ้างว่าเป็นสิ่งผิดศีลธรรม และทำลายภาพลักษณ์ของประเทศอยู่ ดังนั้น การจัดตั้งสถานการค้าประเวณียังคงไม่เหมาะสมกับสภาพสังคม ค่านิยมของสังคมไทย และผู้เขียนเห็นสมควร กำหนดความผิดอาญาแก่ผู้

¹⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 4 “สถานการค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณีหรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

เป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณีต่อไป และผู้เป็นเจ้าของสถานการค้าประเวณีต้องรับโทษหนักขึ้น หากมีการค้าประเวณีเด็กในสถานการค้าประเวณีดังกล่าวด้วย

(2) สถานบริการ

จากการศึกษารูปแบบการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน หลังจากประเทศไทยได้บัญญัติปรามการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ตามลำดับ การค้าประเวณีได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบจากการค้าประเวณีโดยตรงหรือสถานการค้าประเวณีเป็นการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานบริการต่างๆ เช่น สถานอาบอบนวด ร้านอาหาร สถานบันเทิง เป็นต้น สถานบริการจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของไทย ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายสถานบริการด้วย

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ใช้บังคับแก่สถานบริการทั่วปรวมถึงสถานการค้าประเวณีด้วย โดยมีบทบัญญัติห้ามไม่ให้สถานบริการดำเนินกิจการในลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา 21¹⁹ ไว้ ซึ่งอนุมานได้ว่า หมายความว่า ห้ามการค้าประเวณีในสถานบริการ แต่ก็ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายลงโทษแก่สถานบริการที่มีการค้าประเวณีแอบแฝงอย่างจริงจังทำให้ปรากฏการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการโดยทั่วไป อีกทั้ง บทบัญญัติดังกล่าวยังเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับสินบนผลประโยชน์ เพื่อไม่ดำเนินคดี

อีกทั้ง แม้จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่เฉพาะที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้จัดตั้งสถานบริการใหม่ในจังหวัดต่างๆก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกานี้ไม่มีผลใช้บังคับกับสถานบริการที่จัดตั้งอยู่ก่อนการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ ทำให้สถานบริการจึงจัดตั้งอย่างกระจัดกระจายในเมืองต่างๆ และจากการศึกษาพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว พบว่า มักจะอนุญาตให้

¹⁹ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 21 บัญญัติว่า “ในกรณีที่ได้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการมั่วสุมเพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานบริการ หรือดำเนินกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด...”

จัดตั้งสถานบริการในเขตอำเภอเมือง ซึ่งเป็นเขตศูนย์รวมเศรษฐกิจ การติดต่อราชการ และที่พักอาศัย จึงทำให้ปรากฏสถานบริการอย่างกระจุกกระจายทั่วไป

เมื่อพิจารณาทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่อธิบายว่า การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ และมนุษย์ต้องการใช้บริการทางเพศหรือมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบที่ทำหาย ตื่นเต้น แปลกใหม่ตลอดเวลา ประกอบกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ทำให้ทราบได้ว่า สถานบริการเหล่านี้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ ความบันเทิงใจของมนุษย์ การกำจัดสถานบริการเหล่านี้จึงไม่สามารถทำให้หมดสิ้นไปได้ แต่สามารถควบคุมสถานบริการเหล่านี้ไม่ให้ดำเนินกิจการอย่างเปิดเผยมากเกินไป ประกอบกับ จากการศึกษารูปแบบค่าประเวณีในประเทศไทย ผู้ค้าประเวณีบางส่วนยังคงทำงานตามสถานบริการต่างๆโดยสมัครใจและยอมตกอยู่ภายใต้สังกัดของสถานบริการ อันเป็นการค้าประเวณีแบบฟังกานายหน้า (Agency) ดังนั้น การค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการจึงยังคงไม่หมดสิ้นไป ซึ่งจากการศึกษาจากบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศพบว่า แต่ละประเทศมีแนวทางในการจัดการกับสถานบริการอาบอบนวดในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยแนวทางของประเทศญี่ปุ่นสามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้ แม้นิยามคำว่า การค้าประเวณีจะมีความแตกต่างกับไทยก็ตาม

เมื่อกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถห้ามการค้าประเวณีในสถานบริการได้ทำให้อย่างคงปรากฏการค้าประเวณีในสถานบริการอยู่ทั่วไป ดังนั้น ผู้เขียนเห็นสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ มาตรา 21 โดยเพิ่มข้อความว่า “ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติหรือเมื่อสถานบริการใดดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เว้นแต่มีกฎหมายอนุญาตให้ทำได้...” ทั้งนี้ เพื่อให้การค้าประเวณีในสถานบริการสามารถกระทำได้ไม่ผิดกฎหมาย สอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีในปัจจุบันและเป็นการปูทางไปสู่การแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีตามสิทธิแรงงานในฐานะลูกจ้างคนหนึ่งต่อไป ทั้งนี้การยอมให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการจะเป็นมาตรการในการให้ผู้ค้าประเวณี สถานบริการ นายหน้าเข้ามาอยู่ในระบบที่รัฐสามารถให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีและตรวจสอบการกระทำผิดค้ำมนุษย์ได้ง่ายยิ่งขึ้น

เมื่อแก้ไขกฎหมายอนุญาตให้มีการดำเนินค้าประเวณีในสถานบริการได้แล้ว ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ การขอใบอนุญาตดำเนินกิจการของสถานบริการลักษณะนี้ ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศแล้ว พบว่า บทบัญญัติของกลุ่มประเทศที่อนุญาตให้มีการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีส่วนใหญ่บัญญัติให้การจัดตั้งสถานการค้าประเวณีต้องขอใบอนุญาตควบคู่กับมาตรการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการค้าประเวณีของผู้ประกอบอาชีพและเพื่อควบคุมโรคสาธารณสุขของประชาชน และเมื่อพิจารณาประกอบกับรูปแบบการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน ซึ่งผู้ค้าประเวณีสมัครใจทำงานในสถานบริการ ผู้เขียนจึงเห็นว่า ควร

พิจารณาการนำบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศว่าด้วยการขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานการค้าประเวณี มาปรับใช้แก่การขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการที่ดำเนินการค้าประเวณีของไทยด้วย เพราะการ กำหนดให้สถานบริการต้องขอใบอนุญาตนี้เป็นกระบวนการหนึ่งสืบเนื่องจากการอนุญาตให้ ค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย อันมีผลให้สถานบริการทั้งหมดเข้าสู่ระบบ ซึ่งรัฐจะสามารถให้ความ ค้ำครองผู้ค้าประเวณี ตรวจสอบการค้ำมนุษย์ได้ง่ายยิ่งขึ้น และควบคุมโรคสาธารณสุขของประชาชน รวมถึงสอดคล้องกับการแก้ไขกฎหมายให้อนุญาตให้ค้าประเวณีในสถานบริการได้

อนึ่ง เมื่ออนุญาตสถานบริการดำเนินกิจการค้าประเวณีได้แล้ว มีประเด็น ที่จะต้องพิจารณาต่อไป คือ การกำหนดพื้นที่ที่อนุญาตให้ค้าประเวณี ซึ่งในประเด็นนี้จะได้กล่าวใน หัวข้อมาตรการคู่ขนานที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยในลำดับต่อไป

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า บทบัญญัติมาตรา 21 ของพระราชบัญญัติ สถานบริการ พ.ศ.2509 ไม่ได้กำหนดลงโทษเจ้าของสถานบริการกรณีที่ยินยอม ปล่อยปละละเลยให้มีการ ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก ผู้ค้าประเวณีไม่สมัครใจ หรือความผิดฐานค้ำมนุษย์ด้วย ซึ่ง ส่งผลให้เจ้าของสถานบริการไม่ถูกพักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต แม้บทบัญญัตินี้จะเป็น มาตรการทางปกครองแก่สถานบริการ แต่เมื่อพิจารณาลักษณะการกระทำความผิดอาญาที่อาจ เกิดขึ้นในสถานบริการ ประกอบกับกลุ่มผู้เสียหาย ซึ่งเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์แล้ว ผู้เขียนเห็นว่า มี ความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 21 ว่า “...ความผิดฐานซื้อบริการทางเพศจากผู้ ค้าประเวณีเด็กหรือผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ หรือความผิดฐานค้ำมนุษย์...” เฉกเช่นการกำหนด ห้ามไม่ให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ด้วย เพราะ การกำหนดดังกล่าวจะมีผลให้เจ้าของสถาน บริการต้องใช้ความระมัดระวังในการดำเนินกิจการของตน มิฉะนั้นจะถูกลงโทษทางปกครอง ซึ่งเป็น การใช้มาตรการทางปกครองคู่กับมาตรการทางอาญา

เมื่อมีการแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวแล้วเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องบังคับใช้ กฎหมายอย่างจริงจัง หากพบการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องลงโทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 เพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดสถานประกอบกิจการชั่วคราวตามมาตรา 16/2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ด้วย

อนึ่ง มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้จะแก้ไขกฎหมายให้การดำเนินสถาน บริการเพื่อการค้าประเวณีไม่ผิดกฎหมายก็ตาม แต่ตามลักษณะการกระทำของผู้เป็นเจ้าของสถาน บริการครอบครองประกอบความผิดฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นตามประมวล กฎหมายอาญาด้วย การกระทำเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากบุคคลอื่น ซึ่งต้องได้รับโทษทาง อาญา จึงต้องวิเคราะห์ความเหมาะสมขอบเขตของคำจำกัดความในลำดับต่อไป

4.3.1.4 วิเคราะห์ความเหมาะสมขอบเขตของคำจำกัดความ

เนื่องจากรูปแบบการค้าประเวณีในประเทศไทย ผู้ค้าประเวณีบางส่วนสมัครใจทำงานกับสถานบริการ นายหน้า แมงดา หรือบุคคลอื่นในลักษณะอื่น เพื่อติดต่อหาลูกค้าให้กับตน การจัดสถานที่ทำงานให้แก่ตน ประกอบกับจากการศึกษาแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ทำให้ทราบว่า ธุรกิจการค้าประเวณีและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีไม่สามารถถูกกำจัดให้หมดไป เพราะธุรกิจการค้าประเวณีประกอบด้วยอุปสงค์จากผู้ซื้อบริการทางเพศและอุปทานจากผู้ค้าประเวณี ซึ่งบางครั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินธุรกิจดังกล่าว โดยสอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์ตามหลักสังคมวิทยาที่มนุษย์ชอบลองสิ่งใหม่ๆ ทำทายอยู่เสมอ ธรรมชาติของมนุษย์ประการนี้ก็มีผลส่งต่อการดำเนินธุรกิจค้าประเวณีอย่างหลากหลาย ผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ เช่น นายหน้า แมงดา สถานบริการ เป็นต้น จึงเป็นบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงธุรกิจกับผู้ค้าประเวณี โดยบุคคลเหล่านี้ อาจมีการตกลงร่วมลงทุนบางประการทำกิจการร่วมกับผู้ค้าประเวณี เช่น ร่วมลงทุนทรัพย์สิน แร่ง เงิน หรือสิ่งอื่น เพื่อแบ่งปันรายได้จากประกอบธุรกิจค้าประเวณี ซึ่งถ้าพิจารณาตามกฎหมายของไทย บุคคลเหล่านี้จะถูกลงโทษตามตำแหน่งฐานะของกฎหมายที่กฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ เช่น นายหน้า แมงดา สถานบริการ ดังที่กล่าวไปข้างต้น การลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณีประเภทนี้ย่อมส่งผลเสียต่อผู้ค้าประเวณีบางประการ เช่น ขัดต่อเจตนาของผู้ค้าประเวณีที่ต้องการทำงานในสถานบริการ หรือภายใต้สังกัดบุคคลใดคนหนึ่ง ผู้เขียนจึงเห็นว่า การทำให้บุคคลเหล่านี้ชอบด้วยกฎหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะจะมีผลคุ้มครองผู้ค้าประเวณีทางอ้อม แต่การทำให้ชอบด้วยกฎหมายนี้ไม่ได้มุ่งประสงค์ส่งเสริม หรือสนับสนุนการค้าประเวณีแต่อย่างใด

ต่อไปต้องพิจารณาขอบเขตของคำจำกัดความที่จะเป็นเงื่อนไขยกเว้นความผิดให้บุคคลเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี โดยหากพิจารณาคำจำกัดความตามประมวลกฎหมายอาญาก็จะเห็นว่า ยังคงมีปัญหาคำจำกัดความที่ยังไม่ชัดเจน กล่าวคือ บุคคลผู้กระทำนายหน้า แมงดา สถานบริการ ผู้ควบคุมการค้าประเวณี หรือลักษณะประการอื่น ยังมีลักษณะการกระทำที่ทับซ้อนกัน เช่น บุคคลหนึ่งอาจมีฐานะเป็นทั้งนายหน้า แมงดา เป็นต้น คำจำกัดความโดยใช้ฐานะตำแหน่งบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญาจึงยังเป็นคำจำกัดความที่แคบ ไม่ครอบคลุมถึงบุคคลอื่น การกระทำในลักษณะอื่นๆที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงหากกำหนดคำจำกัดความเฉพาะโดยใช้ตำแหน่งฐานะของบุคคลตามกฎหมายดังกล่าวให้บุคคลเหล่านี้ได้รับยกเว้นความผิดตามกฎหมาย โดยประชาชนต้องพิจารณาหรืออ่านกฎหมาย 2 ชั้นตอนอาจส่งผลให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจผิดได้ง่ายว่า การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเป็นการสนับสนุนการค้าประเวณี ซึ่งขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และจากการศึกษาบทบัญญัติของต่างประเทศ แม้ประเทศเยอรมนีจะกำหนดให้การเป็นนายหน้า ถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม แต่ประเทศเยอรมนีก็ไม่ได้กำหนดคำจำกัดความบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ

ค่าประเมินในฐานะผู้ขายบริการ อันจะรวมถึงนายหน้า แมงดา หรือบุคคลอื่นไว้ด้วย บทบัญญัติของเยอรมนีจึงไม่สามารถปรับใช้แก่การกำหนดขอบเขตคำจำกัดความของไทยได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นสมควรให้กำหนดคำจำกัดความแก่ผู้เกี่ยวข้องการค้าประเมินในฐานะผู้ขายบริการเหล่านี้ไว้อย่างกว้างๆ โดยไม่ใช้ตำแหน่ง ชื่อเรียกตามกฎหมายเป็นคำจำกัดความ แต่จะพิจารณาใช้ลักษณะการกระทำอย่างกว้างแอกเช่นผู้เป็นหุ้นส่วน เช่น การตกลงกับผู้ค้าประเมิน ร่วมแรงงาน เงิน ทรัพย์สิน เป็นต้น

ผู้เขียนเห็นว่า ควรเสนอให้พิจารณากำหนดคำจำกัดความบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการค้าประเมิน ซึ่งจะได้รับยกเว้นความผิด โดยมีชื่อเรียกว่า “ผู้ร่วมลงทุน (Partner)” ดังนี้ “ผู้ที่ตกลงเข้ามีส่วนร่วมกับผู้ค้าประเมินในการประกอบอาชีพหรือธุรกิจการค้าประเมิน โดยทำสัญญาร่วมทุนเป็นหนังสือจดทะเบียนตามแบบที่กฎหมายกำหนดและร่วมลงทุนทรัพย์สินหรือแรงงาน อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใด หรือมีตำแหน่งหน้าที่ใด ให้ถือว่าไม่มี ความผิด” ซึ่งหากกำหนดคำจำกัดความอย่างกว้างเช่นนี้ จะมีผลให้บุคคล เช่น นาย ก. ผู้ร่วมลงทุน เงิน ทรัพย์สินในการจัดตั้งสถานบริการให้ผู้ค้าประเมินทำงานในสถานที่ดังกล่าว โดยตำแหน่งฐานะตามกฎหมายคือ ผู้ดำเนินกิจการสถานบริการซึ่งมีการค้าประเมินอันอาจจะถูกลงโทษตามกฎหมาย ความผิดเป็นธุระจัดหาได้ แต่เมื่อ นาย ก. ได้ร่วมลงทุนเงิน ทรัพย์สินในการทำธุรกิจค้าประเมิน นาย ก.เป็นผู้ร่วมลงทุน (Partner) ไม่ต้องรับโทษฐานเป็นธุระจัดหา หรือ กรณีนาย ข. ร่วมลงทุนแรงงานในการติดต่อหาลูกค้าและพาผู้ค้าประเมินไปหาลูกค้า โดยตำแหน่งฐานะตามกฎหมายคือนายหน้า ซึ่งต้องถูกลงโทษความผิดเป็นธุระจัดหา แต่เมื่อนาย ข.ได้ร่วมลงทุนแรงงานในการประกอบธุรกิจค้าประเมินตามเงื่อนไขในกฎหมายค้าประเมินใหม่ นาย ข.ก็จะต้องไม่มีความผิด นอกจากนี้ การแก้ไขกฎหมายในลักษณะนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าตามวัตถุประสงค์การแก้ไขกฎหมายคือ ต้องการให้การค้าประเมินชอบด้วยกฎหมาย อันจะสามารถควบคุมการค้าประเมินและคุ้มครองผู้ค้าประเมินได้ ซึ่งเป็นไป แต่ไม่ต้องการสนับสนุน ส่งเสริมการค้าประเมิน เนื่องจากตามแนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ รูปแบบการค้าประเมินของไทยที่ไม่อาจปฏิเสธผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเมินจากธุรกิจค้าประเมินได้ แต่จำเป็นต้องสร้างกรอบให้การใช้กฎหมาย การยกเว้นความผิดถูกใช้อย่างจำกัดอยู่ในบริบทสอดคล้องสังคมไทย จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดนิยามนี้

4.3.2 ผู้ที่เกี่ยวกับการค้าประเมินในฐานะผู้ซื้อบริการ

ผู้เกี่ยวกับการค้าประเมินในฐานะผู้ซื้อบริการ สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเมินอายุ 18 ปีขึ้นไป และผู้ซื้อบริการทางเพศจากบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี หรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เนื่องจากลักษณะของการกระทำและแนวคิดที่นำมาบังคับใช้แก่ผู้ขายบริการทางเพศมีความแตกต่างกัน

4.3.2.1 ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไป

การร่วมประเวณีหรือกิจกรรมทางเพศเพื่อสนองความใคร่ใดๆ ระหว่างผู้บุคคลสองคนซึ่งมีความสามารถในการให้ความยินยอมเรื่องเพศได้ หากได้กระทำไปโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย โดยปราศจากการข่มขู่ บังคับ หลอกลวง แม้จะได้กระทำไปเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน การกระทำดังกล่าวก็ยังคงสอดคล้องกับหลักแนวคิดเสรีภาพทางเพศดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นในบทที่ 2 เนื่องจากบุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไปมีความสามารถในการให้ความยินยอมในเรื่องเพศได้ว่า จะร่วมประเวณีกับใคร ที่ไหน เวลาใด และบุคคลอายุ 18 ปีขึ้นไปก็มีความสามารถให้ความยินยอมเรื่องค้าประเวณีได้ตามหลักกฎหมายเรื่องเพศในประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อพิจารณาโครงสร้างสังคมไทย ความเชื่อ ค่านิยมของสังคมไทยที่ยอมรับการซื้อบริการทางเพศของผู้ชายได้ ประกอบกับความต้องการทางเพศ อันเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นแรงขับให้มนุษย์บางคนแสวงหาการใช้บริการทางเพศที่แปลกใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนอยู่เสมอ ทำให้ทราบว่า ปรากฏการณ์การซื้อบริการทางเพศของเพศชายยังคงปรากฏอยู่เสมอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การกำหนดความผิดทางอาญาห้ามซื้อบริการทางเพศไม่สามารถบังคับใช้บรรลุนิติธรรมของกฎหมายที่ต้องการห้ามการค้าประเวณีได้ อีกทั้งหากพิจารณาแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญาตามหลักแดนอิสระของเอกชนประกอบกับทฤษฎีความเป็นภยันตรายแล้ว เห็นว่า การร่วมประเวณีระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายโดยความยินยอมสมัครใจของทั้งสองฝ่าย เป็นการกระทำตามอิสรภาพของปัจเจกชน สิทธิเสรีภาพทางเพศ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ผู้ใด รวมถึงผู้ขายบริการทางเพศ

นอกจากนี้ เมื่อศึกษากฎหมายต่างประเทศประกอบ ทำให้ทราบว่า กลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีต่างไม่มีบทบัญญัติความผิดอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ เพราะตามบริบทที่อนุญาตให้ค้าประเวณีและธุรกิจค้าประเวณีจะประกอบไปด้วยผู้ซื้อและผู้ขาย แนวคิดและบทบัญญัติของกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนสามารถนำมาปรับใช้กับการไม่กำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศได้ แต่บทบัญญัติของประเทศฝรั่งเศสไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้เพราะมีแนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีต่างจากแนวคิดขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และการบังคับใช้บทบัญญัติของฝรั่งเศสที่ลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศยากและอาจขาดประสิทธิภาพ เมื่อนำมาใช้กับประเทศซึ่งมีระบบอุปถัมภ์เป็นรากฐานสังคมไทย

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นสมควรว่า ไม่ควรกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งได้กระทำด้วยความยินยอม เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศในกรณีนี้เป็นการที่รัฐเข้าไปแทรกแซงอิสรภาพของปัจเจกชนเกินสมควร ขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศ ปฏิเสธความต้องการทางเพศอันเป็นเรื่องธรรมชาติ และแม้การกำหนดความผิด

ทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอุปสงค์ ความต้องการในธุรกิจการค้าประเวณีก็ตาม แต่อาจส่งผลให้การค้าประเวณีกระทำอย่างหลบๆ ซ่อนๆ มากยิ่งขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้ค้าประเวณีด้วย กล่าวคือ หากผู้ค้าประเวณีถูกผู้ซื้อบริการทางเพศทำร้ายร่างกายตนเองก็อาจจะไม่กล้าแจ้งความดำเนินคดีแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ เพราะอาจจะสูญเสียรายได้ในครั้งต่อไป หรือการหาลูกค้ายากยิ่งขึ้น ผู้ค้าประเวณีก็จะหันไปพึ่งพานายหน้า ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีเช่นเดิม

อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีการกระทำซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีที่ไม่สมัครใจ หรือค้าประเวณีเพราะถูกบังคับ หลอกหลวง ช่มชู้ เป็นต้น เห็นว่า จากการศึกษากฎหมายของประเทศอังกฤษ ซึ่งลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ สามารถนำมาใช้บังคับแก่ประเทศไทยได้เท่าที่เหมาะสมกับแนวคิดนโยบายยกเลิกความผิดทางอาญา การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และสภาพสังคมไทย เพราะผู้ค้าประเวณีที่กระทำโดยไม่สมัครใจหรือถูกบังคับ ช่มชู้ หลอกหลวงเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ตามแนวคิดการค้ามนุษย์ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 แต่ไม่เห็นสมควรกำหนดให้การซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจเป็นความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) อย่างที่ประเทศอังกฤษกำหนดไว้ เพราะอังกฤษมีแนวคิดล้มล้างการค้าประเวณี ต้องการกำจัดการค้าประเวณี โดยแนวคิดของอังกฤษดังกล่าวขัดแย้งกับแนวคิดยกเลิกความผิดทางอาญาและขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี และการกำหนดให้ความผิดฐานนี้เป็นความรับผิดเด็ดขาดอาจก่อให้เกิดการกลั่นแกล้ง ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศโดยง่าย อีกทั้งไม่สอดคล้องกับระบบการค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือเมื่อรัฐกำหนดให้การค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมายแล้ว โดยกำหนดเงื่อนไขการค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมายประการต่างๆ รัฐก็มีหน้าที่ที่จะต้องตรวจสอบ ควบคุมไม่ให้มีการหลอกหลวง ช่มชู้ บังคับให้การค้าประเวณีเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีที่กระทำการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจดังเช่น บทบัญญัติกฎหมายของประเทศอังกฤษ แต่ไม่กำหนดให้เป็นความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) กล่าวคือ ผู้ซื้อบริการทางเพศจะถูกลงโทษเมื่อตนเจตนาหรือรู้ว่าผู้ค้าประเวณีดังกล่าวถูกบังคับ หลอกหลวง ช่มชู้ อันเป็นข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดเท่านั้น หากผู้ซื้อบริการทางเพศไม่ทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวก็ไม่ต้องรับโทษทางอาญาแต่อย่างใด

4.3.2.2 ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก

บทบัญญัติกฎหมายของไทยได้บัญญัติลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปีหรือเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 8 แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ยังมีข้อจำกัดไว้ว่า การกระทำชำเราผู้ค้าประเวณีบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือเด็กต้องกระทำในสถานการค้าประเวณีเท่านั้น

ทำให้การกระทำซ้ำเร้าผู้ค้าประเวณีบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือเด็กในสถานที่อื่นไม่เป็นความผิดตาม บทบัญญัตินี้ ซึ่งมีข้อน่าสังเกตว่า บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ไม่พิจารณาความยินยอมของเด็ก บทบัญญัติดังกล่าว สอดคล้องกับการกำหนดความผิดทางอาญาทฤษฎีกฎหมายปีตารธรรมที่รัฐจำต้องเข้ามาแทรกแซงการกระทำของปัจเจกชน เพราะเหตุได้กระทำต่อบุคคลอ่อนแอ เช่น เด็ก และเด็กไม่สามารถให้ความยินยอมเรื่องเพศได้

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ ทำให้ทราบว่า บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศสและสิงคโปร์สามารถนำมาปรับใช้ได้เท่าที่เหมาะสมกับบริบท สภาพสังคมไทย เพราะมีการลงโทษแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศหนักขึ้นหากกระทำต่อบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี โดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ที่กระทำซ้ำเร้าผู้ค้าประเวณีเด็ก สอดคล้องกับทฤษฎีกฎหมายปีตารธรรม (Legal Paternalism)

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก โดยไม่พิจารณาเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 9 เพราะจะได้สอดคล้องกับแนวความคิดการกำหนดความผิดทางอาญาทฤษฎีกฎหมายปีตารธรรม ซึ่งเด็กเป็นกลุ่มบุคคลที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐ ไม่ว่าจะถูกกระทำซ้ำเร้าในสถานการค้าประเวณี หรือ ณ ที่ใด และเด็กไม่มีความสามารถให้ความยินยอมในเรื่องเพศได้ตามหลักในประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยเรื่องเพศ รวมถึงเป็นมาตรการป้องกันกระบวนการค้ามนุษย์ต่อไป แต่ไม่เห็นสมควรกำหนดให้การซื้อบริการทางเพศเด็กเป็นความรับผิดชอบเด็ดขาด (Strict Liability) เหมือนกับบทบัญญัติของประเทศสิงคโปร์ เพราะไม่สอดคล้องกับระบบการค้าประเวณีขบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ เมื่อรัฐกำหนดให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และสถานบริการ โดยมีเงื่อนไขเรื่องอายุของผู้ค้าประเวณีที่ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่รัฐกำหนด ดังนั้น รัฐจึงมีหน้าที่ตรวจสอบไม่ให้มีการค้าประเวณีเด็กหรือสถานบริการที่มีการค้าประเวณีเด็ก อีกทั้งหากมีการซื้อบริการทางเพศในสถานบริการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ซื้อบริการทางเพศไม่อาจทราบได้ว่าผู้ขายบริการดังเพศดังกล่าวอายุเท่าใด หรืออาจถูกหลอกลวงในเรื่องอายุของผู้ให้บริการทางเพศได้ อย่างไรก็ตาม หากผู้ซื้อบริการทางเพศรู้อายุของผู้ค้าประเวณีเด็กซึ่งเป็นข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด ผู้ซื้อบริการทางเพศก็ต้องรับผิดทางอาญา

กล่าวโดยสรุป ในหัวข้อการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำ ความผิดนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาหามาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ค้าประเวณีนี้ โดยใช้วิธีคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยตรง คือ แก้ไขบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผู้ค้าประเวณี และวิธีคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยอ้อม คือ แก้ไขบทบัญญัติกฎหมายบางประการเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ทั้งในฐานะผู้ขายและผู้ซื้อบริการ ซึ่งเป็นบุคคลในบริบทธุรกิจค้าประเวณีที่ โดยการคุ้มครองผู้ค้าประเวณี

ต้องใช้มาตรการทางอาญาและมาตรการคู่ขนานประกอบกับ โดยสำหรับมาตรการทางอาญาในหัวข้อนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และนำระบบจดทะเบียนผู้ค้าประเวณีมาปรับใช้ เพื่อให้รัฐสามารถตรวจสอบจำนวนผู้ค้าประเวณี และสามารถให้ความคุ้มครองทั้งเรื่องด้านสาธารณสุขและด้านกฎหมายแก่ผู้ค้าประเวณี อีกทั้งเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ ดำเนินคดีแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็เห็นสมควรให้การกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนซึ่งไม่ขึ้นทะเบียนต่อรัฐและผู้ค้าประเวณี เชิญชวนหาลูกค้า โฆษณา เพื่อเป็นการบังคับทางอ้อมให้ผู้ค้าประเวณีทั้งหมดต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี นายหน้า แมงดา ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก ผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี ควรได้รับโทษทางอาญาทั้งสิ้น เพราะพฤติการณ์การกระทำเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศของบุคคลอื่น ซึ่งการกระทำของบุคคลเหล่านี้กำหนดเป็นความผิดทางอาญาแล้วดังที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 แต่ก็เห็นสมควรให้กำหนดจำกัดค่านิยามผู้ร่วมลงทุน (Partner) ให้ไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้สอดคล้องกับการค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมายและรูปแบบการค้าประเวณีในปัจจุบัน โดยควรกำหนดขอบเขตของค่านิยามไว้อย่างกว้าง เพื่อสามารถปรับใช้กับบุคคลเกี่ยวข้องการค้าประเวณีได้ทุกคน ไม่ว่าจะกระทำตามลักษณะ ตำแหน่งใด ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับสถานบริการ ผู้เขียนเห็นสมควร ให้ต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 บางประการ เช่น ให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการได้ การขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการเพื่อการค้าประเวณี หรือแก้ไขให้ลงโทษเจ้าของสถานบริการที่ปล่อยปละละเลยให้มีการซื้อบริการทางเพศเด็ก การค้ามนุษย์ในสถานบริการ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจหรือความผิดฐานค้ามนุษย์

อนึ่ง เมื่อยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และนำระบบขึ้นทะเบียนมาบังคับใช้แก่ผู้ค้าประเวณีแล้ว จะต้องพิจารณาถึงรูปแบบของการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และมาตรการคู่ขนานที่นำมาปรับใช้กับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงแก้ไขมาตรการฟื้นฟูอบรมแก่ผู้ค้าประเวณี เนื่องจากมาตรการทางอาญาแต่เพียงประการเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้ จึงต้องมีมาตรการสังคมสงเคราะห์สนับสนุนผู้ค้าประเวณีที่ต้องการเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วย ดังที่จะกล่าวในลำดับต่อไป

4.4 รูปแบบในการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีและมาตรการคุ้มครอง

ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะวิเคราะห์ถึงรูปแบบในการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยและมาตรการคุ้มครองที่จะนำมาใช้ร่วมกับมาตรการทางอาญาดังที่กล่าวในหัวข้อที่แล้ว โดยจะเปรียบเทียบกับแนวทางบทบัญญัติกฎหมายของกฎหมายประกอบด้วย เพื่อหาแนวทางรูปแบบการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีและมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน

4.4.1 การขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย

แม้ว่าขณะนี้สังคมไทยจะยอมรับผู้ประกอบการอาชีพค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ไม่รังเกียจ หรือดูถูกอย่างรุนแรงดังเคยเช่นสมัยก่อน อย่างไรก็ตามปฏิเสธไม่ได้ว่ายังมีประชาชนบางกลุ่มที่ยังคงไม่ยอมรับผู้ค้าประเวณีอยู่ ประกอบกับประชากรผู้ชายบางส่วนยังคงมีความเชื่อเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้หญิงในการเลือกผู้หญิงมาเป็นคู่ครอง ดังนั้นรูปแบบการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยจะต้องมีกระบวนการในการขึ้นทะเบียนที่รัดกุม ไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนและมีระบบเก็บข้อมูลของผู้ค้าประเวณีที่ขึ้นทะเบียนได้

อนึ่ง จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ โดยเฉพาะของกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีจะพบว่า รูปแบบการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของกลุ่มประเทศเหล่านี้มีการกำหนดเงื่อนไขบุคคลผู้ที่จะขอใบอนุญาตประกอบอาชีพการค้าประเวณี ข้อมูลประวัติ การอบรมและตรวจสอบสุขภาพก่อนขอใบอนุญาตการค้าประเวณี ค่าธรรมเนียมขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี และการต่อใบอนุญาตการทำงาน ซึ่งหากประเทศไทยจะให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีก็จะต้องพิจารณาและกำหนดเงื่อนไข กระบวนการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีเฉกเช่นกับบทบัญญัติของกฎหมายกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีด้วย แต่อาจจะแตกต่างในรายละเอียดสาระสำคัญ เนื่องจากขึ้นอยู่กับสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อของสังคมนั้นๆเป็นหลัก

สำหรับเงื่อนไขของบุคคลที่จะสามารถขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีได้จะต้องกำหนดถึงอายุ ลักษณะของบุคคลที่สามารถหรือต้องห้ามขึ้นทะเบียนการค้าประเวณีไว้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการค้าประเวณีเด็กและการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่า เงื่อนไขในการขอใบอนุญาตการค้าประเวณีของประเทศเยอรมนีมีความรัดกุม ครอบคลุมถึงการห้ามค้าประเวณีเด็ก หรือค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ดังนั้นเงื่อนไขของบุคคลที่จะสามารถขอใบอนุญาตประกอบอาชีพการค้าประเวณีของไทยควรกำหนดคล้ายคลึงกับของประเทศเยอรมนี กล่าวคือ ควรมีเงื่อนไข ได้แก่ เป็นบุคคลอายุเกิน 18 ปี สมัครใจค้าประเวณีด้วยตนเองโดยไม่มีบุคคลอื่นสนับสนุนให้เริ่มค้าประเวณีหรือค้าประเวณีต่อ และไม่ได้ถูกบุคคลอื่นบังคับ ช่มชู้ หลอกหลวง หรือชักชวนให้ค้าประเวณี ทั้งนี้การกำหนดเงื่อนไขอายุ 18 ปี ขึ้นไปเป็นการกำหนดเงื่อนไขอายุตามกฎหมายในเรื่องเพศตามประมวล

กฎหมายอาญาของไทย ซึ่งถือว่าบุคคลอายุ 18 ปี ขึ้นไปเป็นบุคคลในภาวะที่สามารถให้ความยินยอมในเรื่องเพศ โดยเฉพาะการให้ความยินยอมค้าประเวณี รวมถึงเป็นเกณฑ์อายุที่ประมวลกฎหมายอาญานำมาใช้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดรับอัตราโทษสูงขึ้น หากกระทำต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี

สำหรับขั้นตอนการขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณี เมื่อพิจารณาทั้งกฎหมายของประเทศเยอรมนีและมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เห็นได้ว่า ทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้มีความประสงค์จะค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดาต้องมีการตรวจสอบสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดต่อทางสัมพันธ์ก่อนขอขึ้นทะเบียน แต่ในประเทศเยอรมนี ผู้ที่มีความประสงค์จะค้าประเวณีต้องอบรมเกี่ยวกับด้านสุขภาพ ซึ่งจัดขึ้นโดยสาธารณสุขในเขตพื้นที่ แล้วจึงจะได้ใบรับรองผ่านการอบรมด้านสุขภาพอันเป็นเอกสารประกอบการขอขึ้นทะเบียนค้าประเวณีต่อไป อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียน ผู้ค้าประเวณีในมลรัฐเนวาดาและเยอรมนีต้องยื่นเอกสารขอใบอนุญาตต่อองค์การท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งหลังจากได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณีแล้ว มลรัฐเนวาดาได้กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีต้องตรวจโรคหนองในแท้และหนองในเทียมทุกสัปดาห์ และตรวจโรคเอดส์ ซิฟิลิสเป็นประจำทุกเดือน ในขณะที่ประเทศเยอรมนีได้กำหนดให้ผู้ค้าประเวณีต้องเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพทุกๆ 12 เดือน ในส่วนของการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย ผู้เขียนจะกล่าวเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการขึ้นทะเบียน และขั้นตอนหลังการขึ้นทะเบียน

4.4.1.1 ขั้นตอนก่อนการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

สุขภาพและความรู้ด้านสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญในการประกอบอาชีพนี้ ทั้งนี้การประกอบอาชีพนี้ทั้งผู้ขายบริการทางเพศและผู้ซื้อบริการทางเพศมีความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ ผู้ที่จะประสงค์จะค้าประเวณีจะต้องปราศจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และมีความรู้ด้านสุขภาพ ในขณะเดียวกัน ผู้ซื้อบริการทางเพศก็ต้องใช้ถุงยางอนามัยเสมอ ผู้เขียนจึงเห็นว่า ขั้นตอนก่อนการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี ควรจะมีทั้งการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพก่อนได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยนำรูปแบบขั้นตอนของประเทศเยอรมนีกับมลรัฐเนวาดามาผสมผสานกัน ดังนั้นรูปแบบขั้นตอนก่อนการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทยควรเป็นในลักษณะที่หากผู้ใดประสงค์จะขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณีก็สามารถกรอกใบแสดงความความจำนงขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณี ทั้งนี้อาจกรอกผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบออกใบอนุญาตค้าประเวณี ซึ่งควรเป็นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่ละจังหวัด เนื่องจากหน่วยงานนี้รับผิดชอบเกี่ยวกับการช่วยเหลือเหยื่อค้ามนุษย์ รวมถึงการค้าประเวณีแล้ว การกรอกใบแสดงความจำนงผ่านเว็บไซต์จะเป็นมาตรการที่ป้องกันไม่ให้ผู้ค้าประเวณีต้องไปติดต่อขอดำเนินการต่อหน่วยงานด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้พบปะผู้อื่นและอาจถูกนินทา รังเกียจในภายหลังได้ ทั้งนี้การกรอกข้อมูลขอแสดงความจำนงขอใบอนุญาตค้าประเวณี

จะต้องกรอกข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับ ชื่อ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ ข้อมูลติดต่อเบื้องต้น ประกอบกับเลือก วันเวลา สถานที่ที่ตนเองสะดวกเข้ารับการตรวจสุขภาพและเข้ารับการอบรมด้านสุขภาพ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การป้องกันโรคตั้งครรรภ์ ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ยาเสพติด จากนั้นก็เข้ารับการตรวจสุขภาพ เข้ารับการอบรมสุขภาพที่หน่วยงานสาธารณสุขที่รับผิดชอบ โดยหลังจากเข้ารับการตรวจสุขภาพและการอบรมแล้วก็จะได้รับใบรับรองการตรวจโรคจากหน่วยงานดังกล่าว เป็นเอกสารประกอบในการขอขึ้นทะเบียนต่อไปเหมือนกับขออนุญาตของกฎหมายเยอรมนี จากนั้นผู้ประสงค์ขอขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีก็ส่งเอกสารดังกล่าวต่อหน่วยงานกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พร้อมกรอกข้อมูลประวัติส่วนตัว อายุ ที่อยู่ นามแฝง ทั้งนี้ จะต้องมีการสัมภาษณ์ระหว่างผู้ค้าประเวณีและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อตรวจสอบความยินยอมสมัครใจในการค้าประเวณี อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่า กระบวนการสัมภาษณ์ต้องกระทำโดยเป็นความลับ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ อาจใช้คำอื่นที่ไม่ได้หมายความว่าผู้ค้าประเวณีโดยตรง เช่น พนักงานบริการเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกนินทา หรือถูกรังเกียจจากประชาชนผู้อื่น เมื่อผ่านกระบวนการสัมภาษณ์และตรวจสอบเอกสารใบรับรองการตรวจสุขภาพแล้ว เจ้าหน้าที่รัฐก็ควรออกใบอนุญาตผู้ค้าประเวณีให้ แต่ในใบอนุญาตควรระบุนามแฝงแทนชื่อจริง นอกจากนี้รัฐจะต้องมีมาตรการลงโทษแก่เจ้าหน้าที่รัฐผู้เปิดเผยข้อมูลของผู้ค้าประเวณี และต้องกำหนดให้ข้อมูลผู้ค้าประเวณีเป็นความลับที่สุด ไม่สามารถเปิดเผยให้ใครทราบได้ เว้นแต่ผู้ค้าประเวณีจะยินยอม เนื่องจากประวัติของผู้ค้าประเวณีอาจจะส่งผลกระทบต่ออนาคตของตนเองหรือแก่ครอบครัวได้ อนึ่ง การขึ้นทะเบียนจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตด้วย

4.4.1.2 ขั้นตอนหลังการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

หลังจากผู้ค้าประเวณีได้รับใบอนุญาตแล้ว ผู้ค้าประเวณีจะสามารถประกอบอาชีพค้าประเวณีหรือชักชวนหาลูกค้าได้ในพื้นที่เฉพาะที่กำหนดไว้เท่านั้น (Zoning) หากฝ่าฝืนจะต้องรับผิดชอบทางอาญา และต้องพกใบอนุญาตขณะทำงานในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ เหมือนกับขออนุญาตของประเทศสิงคโปร์ มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการควบคุมจัดระเบียบการค้าประเวณี ให้รัฐสามารถตรวจสอบการกระทำความผิดอาญา กระบวนการค้ามนุษย์ได้ง่ายยิ่งขึ้น และต้องมีข้อกำหนดให้ผู้ค้าประเวณีต้องตรวจสุขภาพทุกเดือนเฉกเช่นขออนุญาตของมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากตามลักษณะอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพมีความเสี่ยงสูงในการรับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผู้เขียนเห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการตรวจสุขภาพที่ผู้ค้าประเวณีเสียไปนั้นควรนำมาหักกับค่าธรรมเนียมต่อใบอนุญาตด้วย เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ค้าประเวณีปฏิบัติตามระเบียบในการตรวจสุขภาพเป็นประจำ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้ค้าประเวณีและผู้ซื้อบริการต่อไป

ผู้เขียนเห็นว่า ควรกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ โดยต้องสอดคล้องกับลักษณะของสภาพงานค้าประเวณีที่เป็นอาชีพที่มีวงจรชีวิตสั้น ไม่มั่นคง และลักษณะธุรกิจมีผู้เช่าและออกจากธุรกิจการค้าประเวณีตลอดเวลา

ยิ่งไปกว่านั้น เนื่องจากตามลักษณะของอาชีพค้าประเวณี ผู้ประกอบอาชีพนี้มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย และจากบทบัญญัติมลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดมาตรการเพิกถอนใบอนุญาต รวมถึงห้ามไม่ให้ผู้ค้าประเวณีประกอบอาชีพต่อทันทีที่พบว่าผู้ค้าประเวณีเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดังนั้น เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จึงต้องพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย

สำหรับผลของการได้รับใบอนุญาตค้าประเวณี จะก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ค้าประเวณีในการต่อราคากับผู้ซื้อบริการทางเพศได้อย่างอิสระมากยิ่งขึ้น และได้รับสิทธิทางด้านกฎหมาย กล่าวคือ หากผู้ค้าประเวณีถูกผู้ซื้อบริการทางเพศทำร้ายร่างกาย ไม่จ่ายค่าบริการหรือถูกเอาเปรียบก็สามารถร้องเรียนต่อหน่วยงานกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เพื่อดำเนินการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดีต่อไป รูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ทำให้ผู้ค้าประเวณีไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเสี่ยงต่อการถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเอาเปรียบอย่างเฉกเช่นปัจจุบันอีกต่อไป และเป็นรูปแบบพื้นฐานสู่การให้คุ้มครองสิทธิของผู้ค้าประเวณี ตามกฎหมายแรงงานและการดำเนินการจัดเก็บภาษีต่อไป อีกทั้ง จะสามารถจูงใจให้ผู้ค้าประเวณีมากขึ้นทะเบียนต่อหน่วยงานของรัฐได้มากยิ่งขึ้น ในขณะที่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนจะต้องรับความเสี่ยงอันตรายอันเกิดจากผู้ซื้อบริการ ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอาจต้องรับผิดชอบทางอาญาในกรณีไม่ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี

4.4.2 มาตรการคุ้มครองที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีของไทย

ปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาสังคมที่เกิดจากหลายปัจจัย ทั้งจากตัวผู้ค้าประเวณี ผู้ซื้อบริการทางเพศ ความต้องการทางเพศของมนุษย์ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเงิน ค่านิยม ความเชื่อ ล้วนเกี่ยวพันกัน การใช้มาตรการทางอาญา การยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี รวมถึงการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีแต่เพียงประการเดียวไม่อาจแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้ แต่จะต้องใช้มาตรการสังคมสงเคราะห์ประกอบเพื่อส่งเสริมผู้ค้าประเวณีที่ต้องการเลิกประกอบอาชีพนี้ด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง แม้จะมีการยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีก็ตาม แต่ก็ต้องนำมาตราการสังคมสงเคราะห์มาใช้ประกอบด้วย

4.4.2.1 การฟื้นฟูอบรมผู้ค้าประเวณี

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ เช่น ฝรั่งเศส พบว่า มีการนำมาตราการสังคมสงเคราะห์ อบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพมาใช้แก่ผู้ค้าประเวณีที่ต้องการเลิกประกอบอาชีพ

ค่าประเวณี รวมถึงให้การสนับสนุนด้านเงินทุน ที่พักอาศัย การจัดการงาน ในขณะที่แม้ประเทศไทยจะมีมาตรการอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพ กระบวนการจัดการงานให้แก่ผู้ค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 แต่ยังคงมีข้อจำกัดและปัญหา กล่าวคือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำมาตรการสังคมสงเคราะห์อบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพแก่ผู้ค้าประเวณีนำมาใช้ โดยมีเจตนารมณ์ไม่ให้บุคคลดังกล่าวกลับไปประกอบอาชีพค้าประเวณีอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม การอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพแก่ผู้ค้าประเวณีจะถูกนำมาใช้เฉพาะกรณีที่มีการดำเนินคดีแก่ผู้ค้าประเวณีซึ่งกระทำความผิดฐานชักชวนหาลูกค้า มาตรา 5 มั่วสุมในสถานการค้าประเวณี มาตรา 6 แล้วเท่านั้น อีกทั้ง หลักสูตรอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณี เช่น ฝึกทอผ้า ทำของประดิษฐ์ จักสาน นวดแผนไทย เสริมสวยสตรี เป็นหลักสูตรฝึกอาชีพที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ไม่พัฒนาระบบข้อมูลการอบรมฝึกอาชีพซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในสังคมไทยปัจจุบัน ทำให้หลังจากผู้ค้าประเวณีเข้ารับการอบรมฟื้นฟูอาชีพแล้วก็มีแนวโน้มกลับไปประกอบอาชีพค้าประเวณีอีกครั้ง

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ให้นำมาตรการจัดการงานของประเทศฝรั่งเศสมาปรับใช้เท่าที่เหมาะสมแก่สภาพ บริบท และรูปแบบการบริหารจัดการของประเทศไทย กล่าวคือ ควรมีมาตรการอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพให้แก่ผู้ค้าประเวณี แต่ประเทศไทยไม่อาจนำมาตรการจัดสรรเงินทุนที่พักอาศัยให้แก่ผู้ค้าประเวณีเฉกเช่นประเทศฝรั่งเศสได้ เนื่องจากประเทศฝรั่งเศสเป็นรัฐสวัสดิการซึ่งมีแนวนโยบายการบริหารจัดการบางประการแตกต่างจากไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรแก้ไขมาตรการอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพให้นำมาใช้แก่ผู้ค้าประเวณีทุกคนที่ต้องการเลิกประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยไม่จำกัดเฉพาะผู้ค้าประเวณีซึ่งกระทำความผิดตามกฎหมายเท่านั้น มีการจัดอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่อง และแก้ไขหลักสูตรฝึกอาชีพให้ผู้ค้าประเวณีมีทักษะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ค้าประเวณีมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอื่นและไม่กลับมาค้าประเวณีอีกต่อไป

4.4.2.2 การกำหนดเขตพื้นที่การค้าประเวณี

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศจะพบว่า มาตรการหนึ่งในการนำมาควบคุมปัญหาการค้าประเวณี คือ การกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตค้าประเวณี ซึ่งปรากฏในกลุ่มประเทศที่อนุญาตให้มีการขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี กล่าวคือ แม้จะอนุญาตให้มีการจัดตั้งสถานการค้าประเวณีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม แต่ก็ใช้มาตรการกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้ผู้ค้าประเวณีประกอบทั้งสิ้น ซึ่งก็มีรายละเอียดที่แตกต่างกันบ้าง ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติของประเทศเยอรมนี มลรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสวีเดนและแลนด์เกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่ค้าประเวณีสามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้ เพราะเป็นการกำหนดตามจำนวนประชากรที่พักอาศัย ทำให้สามารถจัดระเบียบควบคุมการค้าประเวณีได้ดี ในขณะที่บทบัญญัติของสิงคโปร์ไม่อาจ

นำมาบังคับใช้ได้ เพราะความแตกต่างทางลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นประเทศเล็ก และมีประชากรน้อยกว่าประเทศไทย

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติกฎหมายต่างประเทศข้างต้น ประกอบกับสภาพสังคมไทย ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทยแล้ว เห็นว่า หากประเทศไทยได้เปลี่ยนนโยบายทางอาญาเป็นยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ยังคงห้ามไม่ให้มีการจัดตั้งสถานการค้าประเวณี ผู้ค้าประเวณีผู้ได้รับใบอนุญาตสามารถเลือกวิธีการประกอบอาชีพของตนได้อาจจะกระทำโดยอิสระหรือกระทำในสถานบริการโดยมีนายหน้า ผู้บัญญัติกฎหมายก็ควรนำมาตราการกำหนดเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้มีผู้ค้าประเวณีนามาบังคับใช้ สถานบริการ กิจการเพื่อการค้าประเวณีต้องอยู่ภายในเขตพื้นที่ที่ตั้งกล่าว ทั้งนี้การกำหนดพื้นที่ที่ตั้งกล่าวต้องใช้จำนวนประชากรผู้อยู่อาศัยเป็นเกณฑ์ เพราะประชาชนในสังคมไทยบางส่วนยังคงไม่ยอมรับอาชีพค้าประเวณี และการค้าประเวณีปรากฏอย่างกระจัดกระจาย ไร้การควบคุมอย่างจำกัดอาจทำให้ประชาชนรู้สึกอึดอัดใจ ไม่พอใจ หรือส่งผลเสียต่อเยาวชนผู้พบเห็น หรืออาจทำให้เสมือนว่าสังคมไทยได้ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพค้าประเวณี ดังนั้น ผู้บัญญัติกฎหมายควรที่จะกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้ค้าประเวณีไว้อย่างชัดเจนเพื่อควบคุม ป้องกันการค้าประเวณีตามท้องถนน และเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ให้อนุญาตให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการได้ รวมถึงสอดคล้องกับสภาพสังคม ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีของไทย ทั้งนี้ ผู้บัญญัติกฎหมายจะต้องคำนึงถึงระยะทางห่างไกลจากโรงเรียน สถานที่ทางศาสนา ชุมชนที่พักอาศัยของประชาชน และศูนย์ราชการต่างๆ

ดังนั้น เมื่อมีการกำหนดเขตพื้นที่การค้าประเวณี และควบคุมจัดระเบียบสถานบริการต่างๆ ก็ทำให้รัฐสามารถตรวจสอบและให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีตามหลักสิทธิมนุษยชนได้ง่ายยิ่งขึ้น รวมถึงการตรวจสอบการค้ามนุษย์ ปัญหาการทุจริตกระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป เนื่องจากบทบัญญัติกฎหมายของไทยที่มีอยู่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีได้ อีกทั้งไม่สอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีของในปัจจุบันที่ยังปรากฏการค้าประเวณีในสถานบริการ หรือฟิงพานายหน้า (Agency) อยู่ ประกอบกับการศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศจึงทำให้ทราบว่า บทบัญญัติกฎหมายของไทยควรได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับแนวคิดหลักเสรีภาพทางเพศ แนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา สถานการณ์ความรุนแรงปัญหาการค้าประเวณี รูปแบบการค้าประเวณี จึงควรบัญญัติกฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยตรงและโดยอ้อม โดยแก้ไขยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและนำมาตราการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีมาใช้ เพื่อให้ผู้ค้าประเวณีทุกคนได้รับการคุ้มครองจากรัฐเป็นการคุ้มครองโดยตรง และแก้ไขบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับสถานบริการ มาตราการคู่ขนานต่างๆ

เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยอ้อม แต่สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ เช่น นายหน้า แมงดา ผู้ดำเนินกิจการสถานบริการเพื่อค้าประเวณี เจ้าของสถานการค้าประเวณี ยังคงต้องถูกรับโทษทางอาญาเช่นเดิม เว้นแต่จะได้กระทำตามเงื่อนไขคำจำกัดความที่กฎหมายยกเว้นความผิดไว้ ทั้งนี้ ผู้เขียนกล่าวสรุปและเสนอข้อเสนอแนะในลำดับต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากฎหมายของไทยเกี่ยวกับการค้าประเวณีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สถานการณ์ความรุนแรง รูปแบบของการค้าประเวณีของไทย การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสังคมไทย ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ หรือแนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี แนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา แนวคิดทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยา บทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ จนนนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของไทย จึงทำให้ได้บทสรุปและข้อเสนอดังกล่าวต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่ปรากฏควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแนวทางแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีถูกแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ การกำหนดความผิดทางอาญาและการไม่กำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณี โดยทั้งสองแนวทางมีแนวคิดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ แนวทางแรกเห็นสมควรกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดทางอาญาเพราะขัดต่อหลักศีลธรรม ในขณะที่แนวทางที่สองมีแนวคิดสนับสนุนหลักเสรีภาพทางเพศของมนุษย์ และมุ่งให้มีการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีมากกว่าลงโทษทางอาญา

จากการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า เดิมประเทศไทยเคยรับรองให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีและสถานการค้าประเวณีตามพระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ.127 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของสัจจรโรคหรือกามโรค ต่อมา พ.ศ.2503 ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว บัญญัติพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 อันมีแนวคิดการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม การค้าประเวณีจึงเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย โดยเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณี ต้องการกำจัดการค้าประเวณีให้หมดสิ้นไป จนกระทั่งได้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาบังคับใช้แทนจนถึงปัจจุบันแต่ก็ยังคงมีเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณีเช่นเดิม ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของไทยไม่สอดคล้องกับนโยบายบริหารพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มุ่งเน้นส่งเสริมงานบริการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยมีการออกพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 รับรองการจัดตั้งสถานบริการ เช่น สถานอาบอบ

นวด ร้านอาหารที่มีหญิงบำเรอ ซึ่งเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่ามีการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานที่ดังกล่าว

อีกทั้ง บทบัญญัติกฎหมายของไทยยังไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม ศาสนา ค่านิยมทัศนคติ รูปแบบการค้าประเวณีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กล่าวคือ หญิงและชายไทยมีฐานะเท่าเทียมมากยิ่งขึ้น มีการยอมรับสิทธิเสรีภาพทางเพศ การยอมรับการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมียอมรับการซื้อบริการทางเพศของเพศชายว่าเป็นเรื่องธรรมชาติของผู้ชายที่มีกำหนดมากกว่าผู้หญิง ส่วนความเชื่อและค่านิยมต่อการค้าประเวณีเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก สังคมไทยยอมรับการค้าประเวณีมากยิ่งขึ้น ไม่รังเกียจหรือดูถูกอย่างรุนแรงเฉกเช่นในอดีต แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการประกอบอาชีพค้าประเวณีอยู่บ้าง ในขณะที่รูปแบบการค้าประเวณีของไทย หญิงไทยมักจะยินยอมสมัครใจค้าประเวณีด้วยตนเอง ปราศจากการข่มขู่ บังคับ หลอกลวง การค้าประเวณีมีลักษณะอิสระ เปิดเผยมากยิ่งขึ้น โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อหาลูกค้า แต่ก็ยังคงปรากฏการค้าประเวณีแอบแฝงตามสถานบริการ หรือรูปแบบฟิงพานายหน้า (Agency) ในการหาลูกค้าให้

บทบัญญัติกฎหมายของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุมและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีได้ ทั้งปัญหาจากบทบัญญัติกฎหมาย ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เช่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มีเจตนารมณ์ห้ามการค้าประเวณีภายใต้เงื่อนไขอย่างแคบ คือ ห้ามการชักชวน หาลูกค้าในที่สาธารณะสถาน มาตรา 5 ห้ามการมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี มาตรา 6 ห้ามการโฆษณาการค้าประเวณี มาตรา 7 เท่านั้น ซึ่งยังคงมีช่องว่างให้มีการกระทำความผิดในลักษณะที่ไม่ได้ถูกบัญญัติให้เป็นความผิดได้ และตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมถึงยังมีข้อบกพร่องในการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีเด็กตามบทบัญญัติลงโทษผู้ซื้อบริการทางเพศผู้ค้าประเวณีเด็ก แต่จะถูกลงโทษเฉพาะกรณีที่กระทำความผิดในสถานการค้าประเวณีเท่านั้น หรือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286 บทบัญญัติลงโทษผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี มีปัญหาอันเกิดการจากการตีความทำให้การบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้ไม่สมประสงค์ของเจตนารมณ์กฎหมาย หรือตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ที่กำหนดห้ามการค้าประเวณีในสถานบริการ ซึ่งขัดแย้งกับสถานการณ์ความเป็นจริง แต่ไม่มีบทบัญญัติลงโทษเจ้าของสถานบริการที่ปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดกระทำความผิดหรือค้ำชูในสถานบริการของตน อีกทั้ง แม้จะมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณี แต่กฎหมายดังกล่าวไม่บังคับใช้แก่สถานบริการที่จัดตั้งอย่างกระจัดกระจายอยู่ก่อนการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาและการกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวยังคงไม่เหมาะสม ซึ่งจากปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวส่งผลให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

มีการดำเนินคดีแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีเป็นจำนวนน้อย ไม่ดำเนินคดีแก่สถานบริการที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณี ทั้งที่ปรากฏการค้าประเวณีแอบแฝงทั่วไปในสังคมไทย ธุรกิจการค้าประเวณีเป็นธุรกิจผิดกฎหมายที่ยากแก่การตรวจสอบ ตรวจสอบดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และให้การคุ้มครองผู้ค้าประเวณีทั้งโดยสมัครใจและไม่สมัครใจ อีกทั้งยังเกี่ยวเนื่องกับการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ ผู้ค้าประเวณีแม้จะกระทำการค้าประเวณีโดยสมัครใจไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่สามารถเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข ถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่รัฐโดยเจ้าหน้าที่รัฐมีทัศนคติที่ผิดในการแก้ไขปัญหา โดยมองว่า ผู้ค้าประเวณีเป็นผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรมากกว่าบุคคลที่ควรได้รับการคุ้มครอง ทำให้มีการปฏิบัติที่ผิดต่อผู้ค้าประเวณีรวมถึง ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจต้องพึ่งพาผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น นายหน้า พ่อเล้า แม่เล้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณีในการประกอบอาชีพของตนด้วย และแม้บทบัญญัติกฎหมายของไทยจะมีการนำมาตราการสังคมสงเคราะห์ อบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพมาบังคับใช้ ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันไม่ให้มีผู้ค้าประเวณีก็ตาม แต่มาตรการสังคมสงเคราะห์ดังกล่าวมีข้อบกพร่อง กล่าวคือ ถูกนำมาใช้แก่ผู้ค้าประเวณี เฉพาะกลุ่มผู้ค้าประเวณีที่ถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 เท่านั้น และหลักสูตรอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพแก่ผู้ค้าประเวณีไม่ได้สอนทักษะที่จำเป็นตามความต้องการของตลาดแรงงานทำให้มาตรการสังคมสงเคราะห์ไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการค้าประเวณีซ้ำได้

อนึ่ง การค้าประเวณีหรือการมีเพศสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเป็นเงินโดยความยินยอมสมัครใจของผู้ซื้อและผู้ขายบริการทางเพศ ตรงกับที่การค้าประเวณีนั้นไม่ได้กระทำเพราะถูกบังคับ ข่มขู่ หลอกลวง เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกระทำได้ตามหลักเสรีภาพทางเพศ สิทธิมนุษยชน และมีสาเหตุจากทั้งปัจจัยภายในของผู้ค้าประเวณี ผู้ซื้อบริการทางเพศและปัจจัยภายนอก การมีเพศสัมพันธ์ของมนุษย์เป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดจากแรงขับ ความต้องการภายในของร่างกายมนุษย์ การแสดงออกด้านทางเพศรวมถึงการตัดสินใจกระทำการค้าประเวณีของบุคคลย่อมเกิดการดำเนินงานของต่อมฮอร์โมนภายในร่างกายมนุษย์ประกอบกับปัจจัยภายนอก เช่น สิ่งแวดล้อม สังคม การเลี้ยงดู ทำให้บุคคลหนึ่งตัดสินใจประกอบอาชีพค้าประเวณีโดยความสมัครใจ ในขณะที่อีกบุคคลไม่ประกอบอาชีพนี้ การค้าประเวณีจึงเป็นเรื่องที่สามารถอธิบายด้วยทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยา

เนื่องจากการค้าประเวณีจึงเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ กระบวนการตัดสินใจค้าประเวณีก็เกิดจากสาเหตุปัจจัยภายในร่างกายและปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกัน ประกอบกับการประกอบด้วยอุปสงค์และอุปทานในธุรกิจการค้าประเวณี ยิ่งทำให้เห็นว่า การกำหนดความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณี ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานการกระทำของคนในสังคมให้กระทำในสิ่งที่รัฐเห็นว่าดีงามนั้น ยังไม่สามารถห้ามการค้าประเวณีและให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีได้

อีกทั้ง การกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณียังขัดกับแนวคิดกำหนดความผิดทางอาญา เนื่องจากการค้าประเวณีโดยสมัครใจเป็นการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ผู้อื่น แต่เป็นการกระทำตามสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งบุคคลมีอำนาจตัดสินใจเหนือเนื้อตัวร่างกายของตน รวมถึงตัดสินใจร่วมประเวณีกับใคร ที่ไหนอย่างไร หรือการร่วมประเวณีเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินก็ตาม และแม้การกระทำดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวผู้กระทำ หรือผิดศีลธรรม อันเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหายก็ตาม รัฐก็ไม่ควรบัญญัติบังคับให้บุคคลทุกคนต้องปฏิบัติตามไป ตามมาตรฐานความดีหรือศีลธรรมตามที่รัฐเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะหลักศีลธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ขึ้นอยู่กับความเชื่อส่วนบุคคล ไม่มีความชัดเจนในการโต้เถียงกัน ในขณะที่มีความชัดเจนในหลักเสรีภาพทางเพศว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานปัจเจกชนทุกคน รัฐจึงควรยกเลิกความผิดทางอาญาแก่การค้าประเวณี

ดังนั้น รัฐควรจะพิจารณาแก้ไขแนวทงนโยบายแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี ทั้งนโยบายทางอาญาและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี เช่น มาตรการสังคมสงเคราะห์ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ค่านิยม ความเชื่อ สภาพและรูปแบบปัญหาการค้าประเวณีในปัจจุบัน และเป็นแนวทางที่จะสามารถให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีที่ตัดสินใจค้าประเวณีโดยความสมัครใจของตนเอง ตามหลักสิทธิเสรีภาพทางเพศอันเป็นหลักสิทธิมนุษยชน หรือ ให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม อีกทั้ง ต้องเป็นแนวทางที่จะทำให้รัฐสามารถตรวจสอบการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณี การค้ามนุษย์ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบัน ดังนี้

5.2.1 แนวคิดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ผู้เขียนเห็นว่า รัฐควรแก้ไขแนวคิดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีจากแนวคิดการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม มาเป็นแนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม โดยยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีที่ประกอบอาชีพด้วยความสมัครใจตนเอง และนำมาตรการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีในรูปแบบฟิงพานายหน้า (Agency) มาปรับใช้แก่ผู้ค้าประเวณีโดยสมัครใจ เพื่อสอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีที่ปรากฏการฟิงพานายหน้าหรือการค้าประเวณีในสถานบริการ และเพื่อให้ผู้ค้าประเวณีสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข ได้รับการ

คุ้มครองตามกฎหมาย การตรวจสอบดำเนินคดีการค้ำมนุษย์ ส่วนผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้า
ประเวณี เช่น นายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี
ผู้ซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาเฉกเช่นเดิม เนื่องจากพฤติการณ์
การกระทำเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศของผู้อื่น

5.2.2 บทบัญญัติกฎหมาย

เมื่อรัฐแก้ไขนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีแล้ว รัฐ
จะต้องแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางใหม่ใน
การแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของไทยและการแก้ไขนโยบายการป้องกันและปราบปรามการ
ค้าประเวณี

5.2.2.1 ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

เนื่องจากเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าวแตกต่างกับแนวทางใหม่
ในการบัญญัติกฎหมายค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วบัญญัติพระราชบัญญัติฉบับใหม่ โดย
พระราชบัญญัติฉบับใหม่ต้องมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยกำหนดการค้าประเวณีเป็น
สิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่ได้มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการค้าประเวณี และผู้ค้าประเวณีต้องขึ้นทะเบียน
ตามกฎหมาย ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ควรมีเนื้อหา 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเกี่ยวกับบทบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ค้าประเวณีและมาตรการอื่นเพื่อคุ้มครองผู้ค้าประเวณี ดังกล่าวต่อไปนี้

(1) บทบัญญัติคุ้มครองผู้ค้าประเวณี

บทบัญญัติคุ้มครองผู้ค้าประเวณีควรมีเนื้อหาคุ้มครองผู้ค้าประเวณี
โดยตรงหรือบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวผู้ค้าประเวณี และการคุ้มครองผู้ค้าประเวณีโดยอ้อมหรือบทบัญญัติ
เกี่ยวกับบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ค้าประเวณีในธุรกิจการค้าประเวณี โดยสามารถมีรายละเอียดคร่าวๆ
ดังนี้

(ก) นิยาม

ควรกำหนดคำนิยามในพระราชบัญญัติฉบับใหม่ โดย มีสาระสำคัญ ดังนี้
“ การค้าประเวณี ” ให้มีสาระสำคัญเหมือนดังที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 คือ การค้าประเวณี หมายความว่า
การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความ
ใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับ
การกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

“ผู้ค้าประเวณี” ให้มีสาระสำคัญว่า หมายความว่าผู้ยอมรับการกระทำ
ชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์

ของผู้อื่น อันเป็นการสำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำนั้นและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ และไม่ว่าผู้นั้นจะได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณีแล้วหรือไม่

“สถานการค้าประเวณี” ให้มีสาระสำคัญหมายถึงเฉพาะสถานที่ใดๆ ที่จัดไว้เพื่อบุคคลอื่นทำการค้าประเวณี โดยจัดให้มีผู้ทำการค้าประเวณีเพื่อการนั้นด้วย หรือช่องเท่านั้น แต่ไม่หมายความรวมถึง สถานบริการทั่วไป หรือกิจการที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง

(ข) เงื่อนไขคุณสมบัติของผู้ค้าประเวณี

พระราชบัญญัติฉบับใหม่ควรกำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้ประสงค์ขึ้นทะเบียนค้าประเวณี โดยต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป สมครใจค้าประเวณีด้วยตนเอง โดยไม่มีบุคคลอื่นสนับสนุนให้เริ่มค้าประเวณี หรือค้าประเวณีต่อ และโดยปราศถูกบุคคลอื่นบังคับ ช่มชู้ หลอกลวง หรือชักชวนให้ค้าประเวณี

(ค) ความรับผิดชอบทางอาญา

โดยควรบัญญัติทั้งความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี และผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี

สำหรับผู้ค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือขึ้นทะเบียน ควรกำหนดความผิดแก่การชักชวน หลอกลวง นอกพื้นที่ที่กำหนดให้อนุญาตค้าประเวณีไว้ โดยอาจถูกปรับ สำหรับการกระทำความผิดครั้งแรก แต่หากกระทำความผิดซ้ำควรได้รับโทษจำคุกและปรับในอัตราที่สูงขึ้น

สำหรับผู้ค้าประเวณีเถื่อน ควรกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีที่ไม่มีใบอนุญาต หรือขึ้นทะเบียน โดยอาจถูกปรับ สำหรับการกระทำความผิดครั้งแรก แต่หากกระทำความผิดซ้ำควรได้รับโทษจำคุกและปรับในอัตราที่สูงขึ้น

อีกทั้ง ควรกำหนดความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีเถื่อนที่ชักชวน หลอกลวง ณ สถานที่ใดๆ โดยอาจถูกปรับ สำหรับการกระทำความผิดครั้งแรก แต่หากกระทำความผิดซ้ำควรได้รับโทษจำคุกและปรับในอัตราที่สูงขึ้น แต่โทษปรับและจำคุกควรมีอัตราโทษสูงกว่ากรณีผู้ค้าประเวณีที่ขึ้นทะเบียนกระทำเพื่อเป็นมาตรการบีบบังคับทางอ้อมให้ผู้ค้าประเวณีทุกคนขึ้นทะเบียน

(2) ความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

โดยหลัก บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ ได้แก่ นายหน้า ผู้ดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี สถานบริการ ต้องถูกลงโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้หรือประมวลกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากตามแนวคิดเชิงสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รูปแบบการค้าประเวณีฟิงพานายหน้า (Agency) ในปัจจุบัน การปรากฏของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้

จึงมีความจำเป็นต้องสร้างกรอบกำหนดคำจำกัดความแก่บุคคลเหล่านี้ให้การยกเว้นความผิดถูกจำกัด อยู่ในบริบทที่สอดคล้องสังคมไทยมากที่สุด จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดนิยาม ผู้ร่วมลงทุน (Partner) ว่า “ผู้ที่ตกลงเข้ามีส่วนร่วมกับผู้ค้าประเวณีในการประกอบอาชีพหรือธุรกิจการค้าประเวณี โดยทำสัญญาร่วมทุนเป็นหนังสือจดทะเบียนตามแบบที่กฎหมายกำหนดและร่วมลงทุนทรัพย์สินหรือแรงงาน อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะกระทำในลักษณะใด หรือมีตำแหน่งหน้าที่ใด ให้ถือว่าไม่มี ความผิด” ทั้งนี้ การบัญญัติกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์ทำให้การค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมาย แต่ ไม่ได้มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการค้าประเวณี

สำหรับผู้ดำเนินกิจการสถานการค้าประเวณี ควรบัญญัติห้ามไม่ให้บุคคล เป็นเจ้าของ ผู้จัดการสถานการค้าประเวณี ซึ่งสถานการค้าประเวณีในที่นี้หมายความเฉพาะช่อง เท่านั้น แต่การดำเนินสถานบริการค้าประเวณีแอบแฝงไม่ถูกต้องห้ามตามกฎหมาย

สำหรับบุคคลที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ซื้อบริการ ในกรณีการ ซื้อบริการจากผู้ค้าประเวณีอายุ 18 ปีขึ้นไปกระทำโดยสมัครใจ เห็นว่า ไม่ควรกำหนดความผิดอาญา แก่ผู้ซื้อบริการทางเพศ แต่กรณีซื้อบริการทางเพศเด็ก ควรกำหนดให้การซื้อบริการทางเพศจากบุคคล อายุไม่เกิน 15 ปี หรือเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ไม่ว่าจะกระทำในสถานที่ใดเป็นความผิดเป็นความผิดอาญา โดยไม่ต้องกำหนดเฉพาะกระทำในสถานการค้าประเวณีเท่านั้น เพราะบุคคลดังกล่าวยังไม่มีความ สมบูรณ์ให้ความยินยอมในเรื่องเพศ หรือการค้าประเวณีได้ และเด็กย่อมได้รับการคุ้มครองโดยไม่มี เงื่อนไขเรื่องสถานที่มาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ บทบัญญัตินี้ไม่ควรกำหนดให้เป็นความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ผู้กระทำจะมีความผิดเมื่อกระทำโดยเจตนา หรือรู้ข้อเท็จจริงเรื่องอายุเด็ก นอกจากนี้ กรณีซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ควรกำหนดให้การซื้อบริการทาง เพศจากผู้ค้าประเวณีที่กระทำโดยถูกบังคับ ชูเชี่ย หลอกหลวง เป็นความผิดอาญาด้วย แต่ไม่ควร กำหนดให้เป็นความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ผู้กระทำจะมีความผิดเมื่อกระทำโดยเจตนา หรือ รู้ข้อเท็จจริงเรื่องว่าผู้ค้าประเวณีถูกบังคับ หลอกหลวง ชูเชี่ยให้ค้าประเวณี

(2) มาตรการอื่นเพื่อคุ้มครองผู้ค้าประเวณี

ควรบัญญัติในรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการขึ้นทะเบียน โดยควร กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณีต้องได้รับการตรวจสุขภาพและ เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การป้องกัน โรคตั้งครรรค์ ความเสี่ยงต่อการติดแอลกอฮอล์ ยาเสพติดก่อน และควรบัญญัติถึงมาตรการลงโทษผู้ ค้าประเวณีที่ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลังจากได้รับใบอนุญาต อันเป็นการนำมาตราการอื่น นอกจากมาตรการทางอาญามาปรับใช้ดังแนกเช่นกับบทบัญญัติมลรัฐเนวาดา ซึ่งเพิกถอนใบอนุญาต และห้ามประกอบอาชีพต่อทันที นอกจากนี้ควรบัญญัติในรายละเอียดเกี่ยวกับอายุใบอนุญาต และ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ข้อบังคับด้านสุขภาพ การตรวจโรค บทบัญญัติรับรองสิทธิแก่ผู้ค้าประเวณี

โดยชอบด้วยกฎหมายต่างๆ เช่น สิทธิด้านกฎหมาย สิทธิการเข้าถึงบริการสาธารณสุข รวมถึงการเข้าถึงมาตรการสังคมสงเคราะห์ ซึ่งต้องใช้บังคับแก่ผู้ค้าประเวณีทุกคนที่สมัครใจเข้ารับบริการฝึกอบรม

5.2.2.2 แกไขพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

ควรเปลี่ยนแปลงนโยบายให้สามารถดำเนินกิจการเพื่อการค้าประเวณีได้ ให้สอดคล้องกับการค้าประเวณีในรูปแบบฟิงพานายหน้า (Agency) การค้าประเวณีในสถานบริการ ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน และเพื่อเป็นการปูทางไปสู่การให้ความคุ้มครองผู้ค้าประเวณีในด้านสิทธิกฎหมายแรงงานหรือสวัสดิการต่อไป จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการ มาตรา 21 โดยเพิ่มเติมข้อความว่า “ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติ หรือเมื่อสถานบริการใด ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เว้นแต่มีกฎหมายอนุญาตให้ ทำได้...”

นอกจากนี้ ควรลงโทษเจ้าของสถานบริการที่ยินยอม ปล่อยปละละเลย ให้มีการกระทำซื้อบริการทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ หรือความผิดฐาน ค้ำมนุษย์เกิดขึ้นในสถานบริการของตนด้วย โดยควรเพิ่มเติมข้อความ “...ความผิดฐานซื้อบริการทาง เพศจากผู้ค้าประเวณีเด็กหรือผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ หรือ ความผิดฐานค้ำมนุษย์ในสถานบริการ ของตน...” ไว้ในมาตรา 21 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ป้องกันการกระทำความผิดฐานซื้อบริการ ทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเด็ก ผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ และความผิดฐานค้ำมนุษย์ในสถานบริการ ได้ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่รัฐจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง หากพบการกระทำความผิดดังกล่าว ในสถานบริการก็ต้องดำเนินการทางกฎหมาย สั่งไม่ต่อใบอนุญาต สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิก ถอนใบอนุญาตได้ หรือปิดสถานประกอบกิจการชั่วคราวตามมาตรา 16/2 พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ประกอบ

อนึ่ง ควรพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตจัดตั้งสถาน บริการที่ดำเนินกิจการค้าประเวณีดังเช่นบทบัญญัติของกลุ่มประเทศขึ้นทะเบียนการค้าประเวณี เพราะกำหนดขอใบอนุญาตจัดตั้งสถานบริการเพื่อการค้าประเวณีดังกล่าวเป็นมาตรการควบคู่กับการ ขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี และเพื่อควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การดูแลสุขภาพสุข รวมถึงเพื่อ คุ้มครองผู้ค้าประเวณี ตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมาย

5.2.3 การบังคับใช้กฎหมาย

ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการแก้ไขกระบวนการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้การคุ้มครองผู้ค้าประเวณี และจับกุม ดำเนินคดีแก่ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี เช่น

5.2.3.1 ควรมีการอบรม เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ ค้าประเวณี ทศนคติต่อผู้ค้าประเวณีว่าไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นบุคคลที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องให้การ

คุ้มครอง และสร้างทัศนคติให้เจ้าหน้าที่มุ่งเน้นจับกุม ดำเนินคดีผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี อย่างจริงจัง

5.2.3.2 ควรกำหนดระเบียบให้มีการตรวจสอบสถานบริการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อป้องกันการค้าประเวณีแอบแฝง

5.2.3.3 ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ทุจริต รับสินบน ละเลยไม่ดำเนินคดีแก่สถานบริการ ผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีอย่างจริงจัง

5.2.4 มาตรการคู่ขนานที่บังคับใช้แก้ปัญหาการค้าประเวณี

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถควบคุมธุรกิจการค้าประเวณี คุ้มครองผู้ค้าประเวณีได้สมประสงค์เจตนารมณ์ของกฎหมาย จำเป็นต้องแก้ไขมาตรการคู่ขนานบางประการให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายดังที่เสนอไปดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการคู่ขนาน ดังนี้

5.2.4.1 การกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้ค้าประเวณี

ควรมีการกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้ค้าประเวณี โดยใช้จำนวนประชากรผู้อยู่อาศัยเป็นเกณฑ์ ทั้งนี้ พื้นที่ดังกล่าวจะต้องเป็นเขตพื้นที่ห่างไกลกับชุมชนที่พักอาศัย โรงเรียน สถานศึกษา ศูนย์ติดต่อราชการ ทั้งนี้ จะต้องนำไปบังคับแก่การจัดตั้งสถานบริการกิจการอื่นเพื่อการค้าประเวณีทั้งหมด ทั้งที่จัดตั้งอยู่ก่อนประกาศด้วย

5.2.4.2 กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการค้าประเวณี

ควรกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบออกใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าประเวณี ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรกำหนดให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยผู้รับผิดชอบ เพราะมีสำนักงานทุกจังหวัด มีเจตนารมณ์แก้ไขปัญหาทางสังคม ช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

5.2.4.3 มาตรการสังคมสงเคราะห์

ควรแก้ไขกระบวนการจัดหางานให้แก่ผู้ค้าประเวณี โดยเฉพาะเนื้อหาหลักสูตรอบรมฟื้นฟูฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจไทย และปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้มีการสอนทักษะที่สำคัญเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจไทย หรือฝึกอาชีพที่หลากหลายยิ่งขึ้น โดยการเข้าร่วมมาตรการสังคมสงเคราะห์จะต้องพิจารณาความสมัครใจของผู้ค้าประเวณีเป็นสำคัญ

โดยสรุป การแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีให้เป็นการค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องเปลี่ยนแนวคิดนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีจากแนวคิดการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรมเป็นแนวคิดการค้าประเวณีไม่ใช่อาชญากรรม โดยยกเลิกความผิดทางอาญาแก่ค้าประเวณีและใช้ระบบขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณี มีการออกพระราชบัญญัติ

ฉบับใหม่มีเจตนารมณ์คุ้มครองผู้ค้าประเวณี กำหนดการค้าประเวณีชอบด้วยกฎหมายแต่ไม่ได้มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพนี้ โดยในพระราชบัญญัติควรกำหนดเงื่อนไขอายุผู้ค้าประเวณี ความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้ค้าประเวณี ความรับผิดชอบแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการ เช่น นายหน้า แมงดา ผู้ดำเนินกิจการค้าประเวณี สถานบริการ และความรับผิดชอบแก่บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ซื้อบริการ เช่น ผู้ซื้อบริการทางเพศเด็กหรือผู้ค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ อย่างไรก็ตาม ควรแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการให้ดำเนินกิจการค้าประเวณีได้ และพิจารณากำหนดคำจำกัดความของบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีในฐานะผู้ขายบริการให้ได้รับยกเว้นความผิดตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ ซึ่งหากไม่มีการกระทำตามเงื่อนไขต้องถูกรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดิม การกำหนดคำจำกัดความดังกล่าวเพื่อสอดคล้องกับรูปแบบการค้าประเวณีในรูปแบบฟิงพานายหน้า (Agency) ค้าประเวณีในสถานบริการ แนวคิดสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ ต้องแก้ไขปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐและมาตรการคู่ขนาน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายค้าประเวณี กฎหมายอาญามีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบการกระทำผิดค้ำมนุษย์และคุ้มครองผู้ค้าประเวณี

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2559. กรุงเทพฯ: กองต่อต้านการค้ำมนุษย์, 2560.
- กลุ่มโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สำนักงานโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. สถานะบริการทางเพศและผู้ให้บริการทางเพศในประเทศไทย ปี พ.ศ.2548. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2548.
- กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย. รายงานทบทวนและสังเคราะห์สถานการณ์การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และHIV ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการทางเพศในประเทศไทย. 2550.
- กองสัมาอาชีวะสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์. คู่มือแผนการรณรงค์ด้านการค้าประเวณี เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 288 เล่มที่ 18/2536. กรุงเทพฯ: กองสัมาอาชีวะสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์, 2536.
- กิตติธันทัต เลอวงค์รัตน์. การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท ซี แอนด์เอสพริ้นติ้ง จำกัด, 2550.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: พลสยาม พริ้นติ้ง, 2551.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. กฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: พลสยาม พริ้นติ้ง, 2550.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาคความผิด มาตรา 288-มาตรา 366. พิมพ์ครั้งที่ 10, กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2559.
- คณพล จันท์หอม. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด ลักษณะ 1 ถึงลักษณะ 9. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2561.
- คณะทำงานจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2555.
- คณิต ฦ นคร. กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2556.

- กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- จิตติ ดิงศภัทย์. กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2531.
- ชาย โปธิสิตา. หนูผิดใหม่ที่ขายตัว. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.
- มุมมองใหม่ในกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2556.
- สังคมกับกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2555.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม). กรุงเทพฯ: พรทิพย์การพิมพ์, 2541.
- บุญเพราะ แสงเทียน. กฎหมายอาญา 2 ภาคความผิด แนวประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทวิทย์พัฒน์ จำกัด, 2551.
- ปกป้อง ศรีสนิท. กฎหมายอาญาชั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559).
- ประธาน วัฒนวานิชย์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โฟร์พรีนติ้ง, 2546.
- ประภาศน์ อวยชัย. ประมวลกฎหมายอาญา: พร้อมด้วยย่อข้อกฎหมายคำพิพากษาฎีกาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ถึงปัจจุบัน. ภาค 2 ตอน 1. มาตรา 107 ถึง 294. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2531.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ :สุตรไพศาล, 2539.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. เศรษฐศาสตร์ภาคบริการ. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2553.
- มูลนิธิผู้หญิง กฎหมายและการพัฒนาชนบท. การค้าประเวณี: สังคมไทยจะไปทางไหน. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- วรรณัฐ (กปิลกาญจน์) วรชาติเดชา. การค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2558.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เศรษฐศาสตร์สำหรับบุคคลทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- วิระยุทธ ปีสาลี. กรุงเทพฯ ยามราตรี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มติชน, 2557.

- ศุภิมา นฤมล. นางงามตุ้กระจก: การศึกษากระบวนการกลายเป็นหมอนวดไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ส่องสยาม, 2531.
- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดเชียงใหม่. รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2557. เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, 2557.
- สมพร พรหมหิตาธร. กฎหมายค้าประเวณี. กรุงเทพฯ: บริษัทวิศิษฐ์สรรอรรถจำกัด, 2541.
- สหรัฐ กิติ ศุภการ. หลักและคำพิพากษากฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ติ้ง, 2559.
- สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. เชียงใหม่: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ งานส่งเสริมการวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. รวมพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา เล่ม 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม, 2558.
- สิริอร วิชชาวุธ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555
- สุชาติ ทวีสิทธิ์ และคณะ. รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์แบบมีส่วนร่วมประเด็นการละเมิดสิทธิในพนักงานบริการหญิงและข้อเสนอต่อสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์, 2554.หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 2-3. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ทฤษฎีอาญา. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2548.

บทความ

- ดาร์รัตน์ เมตตาริกานนท์. “โสเภณีและกฎหมายจดทะเบียนโสเภณีในประเทศไทย พ.ศ.2411-2503”.วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ฉบับที่ 2.ปีที่ 21. (มกราคม-มีนาคม. 2547): 3-4.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. ฎีกาวิเคราะห์: มีอาชีพแล้วเป็นพ่อเล้า-แมงดา ไม่ว่ากัน. วารสารนิติศาสตร์. ฉบับที่ 4. ปี 22. (2535): 614.
- ปิยากร หวังมหาพร. “การปฏิเสธรวชนโยบายของไทยต่อประเด็นการทำให้โสเภณีถูกกฎหมาย.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ฉบับที่ 4. ปีที่ 28. (ตุลาคม-ธันวาคม 2551): 209.

เพชรราวลัย ธีระวณัฐพงศ์และคณะ. รัปค่านิยมที่ผิดจะกลายเป็นบัณฑิตขาดจิตสำนึก. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. ฉบับที่ 2.ปีที่ 4.(พฤษภาคม-สิงหาคม 2557): 3.

วรารัชต์ มหามนตรี. “ภาชิต สำนวน: ภาพสะท้อนโลกทัศน์ของคนไทยต่อผู้หญิง.” วารสารอารยธรรมศึกษา โขง-สาละวิน :13.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. “ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณี”. วารสารนิติศาสตร์. เล่มที่ 25.(2538): 233.

_____. “ฎีกาวิเคราะห์: ชาย (หญิง) แมงดา.” วารสารนิติศาสตร์. เล่ม 13. (2526): 157.

อำนาจ เนตยสุภา. “แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์.”บทบัณฑิตย. เล่ม 61 ตอน 3. (2548): 31.

วิทยานิพนธ์

ตรังค์ บวรรัตนปราณ, “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ศึกษากรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีบนอินเทอร์เน็ต.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ทรงวุฒิ สารสาริน. “แนวทางใหม่ของกฎหมายไทยต่อปัญหาการค้าประเวณีหญิงและเด็กข้ามชาติ.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

ชนพร เอมศิริรานันท์. “การให้บริการทางเพศที่ไม่มีการร่วมเพศของประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษาเมตคาเฟ่ บัทเลอร์คาเฟ่ โฮสต์คลับและร้านโซอีนะ.” ปริญญาวิทยานิพนธ์ คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557.

รวีภาส น่วมลิวงค์. “ทัศนคติของหญิงอาชีพพิเศษต่อรูปแบบการค้าประเวณี.” สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

สหรัฐ สิริวัฒน์. “ความผิดฐานดำรงชีพอยู่ได้ด้วยรายได้ของหญิงซึ่งค่าประเวณี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 286”.วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อรรถชัย วงศ์อุดมมงคล. “การใช้มาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดบางประเภท”. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

อัญชลี พิณจรัญธรรม. “การค้าประเวณี: กรณีศึกษานักศึกษาในกรุงเทพมหานคร.”วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

เอกสารอื่นๆ

ณรงค์ ใจหาญ. “โครงการศึกษาการบังคับใช้กฎหมายภาคความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเจ้าพนักงานและการค้ามนุษย์”. รายงานการวิจัย ศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.

พงษ์ธร สำราญ. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีในสถานบริการ อาบอบนวด.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2549.

มาตาลักษณ์ เสรมธากุล และคณะ, “โครงการพัฒนากฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีและครอบครัว: ทบทวนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี”, รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.

ศิระ สว่างศิลป์. “แนวทางเสริมสร้างศักยภาพการบังคับใช้กฎหมาย ต่อต้านการค้ามนุษย์ของไทย : ศึกษาเปรียบเทียบ Trafficking Victims Protection Act 2000 ของสหรัฐอเมริกา และพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551.” รายงานการศึกษาส่วนบุคคล สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2557.

สุนีย์ มัลลิกามาลย์ และคณะ. “ปัญหาโสเภณี: การแสวงหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสมในประเทศไทย.” โครงการเผยแพร่งานวิจัย ชุดงานวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

“กฎหมายคุ้มครองผู้ค้าประเวณีฉบับใหม่ (Das neue Prostituiertenschutzgesetz)”. จาก <https://www.bmfsfj.de/blob/117626/343d7e411d53c9e15725886f6582a73d/prostschg-textbausteine-thai-data.pdf>, 8 พฤศจิกายน 2560.

กฤตยา อาชวนิจกุล. “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย.” จาก www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVII/Download/2011-Article-03.pdf, 20 มกราคม 2560.

“คนสวีทกับช่องแบบไต้หวัน อิน และโสเภณี ที่ถูกกฎหมาย”. จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1377666808,5 พฤศจิกายน 2560.

“คำประกาศสิทธิทางเพศ : ปฏิญญาสากลว่าเล่นเชื่อว่าด้วยเรื่องสิทธิทางเพศ”. จาก <http://forsogi.org/?p=232>, 26 พฤศจิกายน 2559.

- “โครงสร้างของสังคมไทย.” จาก <http://www.meemodo.com/THThaistucture.html>, 25 มกราคม 2560
- ณัฐยา บุญภักดี. “กระแสสิทธิทางเพศในแวดวงสิทธิมนุษยชนโลก”. จาก http://www.seaconsortium.net/autopagev4/show_page.php?topic_id=228&auto_id=5&TopicPk=181, 26 พฤศจิกายน 2559.
- นพชนก มั่นตาวิจักขณ์. “การขายบริการทางเพศของนักศึกษาบนสื่อสังคมออนไลน์ ปัญหาของสังคม ที่กลายเป็นเรื่องปกติของสังคม.” จาก <https://thaipublica.org/2014/05/student-sex-on-the-online-media/>, 21 พฤษภาคม 2560.
- บทคัดย่อของสิทธิทางเพศ และการรณามัยเจริญพันธุ์”. จาก <https://ilaw.or.th/node/538>, 26 พฤศจิกายน 2559.
- เปิดใจ! เขี้ยวขบวนการค้ากามแม่ฮ่องสอน นำเด็กสาวขายบริการตำรวจ-ข้าราชการระดับสูง. จาก <http://www.bugaboo.tv/watch/312349>, 30 เมษายน 2560.
- พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร. “พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาโสเภณี”. จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=434&articlegroup_id=102, 25 มกราคม 2560.
- “ระบบพ่อปกครองลูก การปกครองแบบโบราณที่ผู้ปกครองเป็นเสมือนพ่อ,” จาก <https://www.wataryat.com/parenting-system/>, 3 พฤศจิกายน 2560.
- “รัฐควรจะออกกฎหมายจำกัดการกระทำของคน รัฐควรมีกรอบความคิดอย่างไร?” จาก <https://pakdisi.wordpress.com/2009/08/05/>, 14 เมษายน 2561.
- “วิจารณ์แช่ดคสช.ใช้ ม.44 แก่ขัดแย้งศาสนา คลายปม รธน.” จาก <https://www.isranews.org/content-page/67/49440-critic.html>, 26 มกราคม 2560.
- วิทยากร เชียงกูล. “ลัทธิบริโภคนิยมเกิดจากอะไรและจะแก้ไขกันอย่างไร.” จาก <https://witayakornclub.wordpress.com/2008/>, 10 มกราคม 2560.
- “วิวัฒนาการสังคมไทย.” จาก <http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/hist/52.htm>, 3 พฤศจิกายน 2560.
- “ศาสนาพุทธในร่างรธน.” จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/687344>, 25 มกราคม 2560.
- ศูนย์อำนวยการประสานกำกับติดตามผลการดำเนินงาน คำสั่ง หน.คสชที่ 22/2558. “โซนนิ่งจัดตั้งสถานบริการ.” จาก <http://www7.djop.go.th/webcenter/index.php?name=page&file=page&op=Zoning%20District>, 20 มีนาคม 2561.

- สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ,. “กระบวนการแรกรับและปรับสภาพ”. จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30360->, 27 เมษายน 2561.
- สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ. “กระบวนการคุ้มครอง”. จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30361>, 27 เมษายน 2561.
- สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ. “กิจกรรมอาชีพบำบัด”. จาก <http://kredtrakarnhome.com/NP-30362>, 27 เมษายน 2561.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “สิทธิประโยชน์สำหรับสตรี.” จาก https://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=279, 27 เมษายน 2561.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. “ประชากรจำแนกตามศาสนา หมวดยุ เพศ และเขตการปกครอง สัมมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2543.” จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>, 25 มกราคม 2560.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. “สัมมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2551.” จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>, 25 มกราคม 2560.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.”แผนภูมิ 4.1 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามศาสนา และภาค พ.ศ. 2557.” จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>, 25 มกราคม 2560.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.”ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับการนับถือศาสนาในประเทศไทย สัมมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2554.” จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>, 25 มกราคม 2560.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.”สัมมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2557.” จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/census/pophouse43-T.html>, 25 มกราคม 2560.
- สำนักแผนงานและงบประมาณ. “สรุปคดีที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539”. จาก <http://oppb.coj.go.th/>, 28 พ.ย.2559.
- สุมนทิพย์ จิตสว่าง. “อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา” เอกสารประกอบการบรรยาย. จาก <https://sites.google.com/g.chula.edu/sumonthip/>, 30 เมษายน 2561.

“ห้าม-ปล่อย วิวาทะที่ไร้ข้อยุติ โสภณี กับสถานะในสังคมไทย.” จาก <http://www.naewna.com/likesara/315641>, 11 พฤษภาคม 2561.

อักษรา ปิ่นนราสกุล. “บทเรียนจากตักศิยาวางแก่ชายบริการทางเพศ”. จาก <https://www.posttoday.com/social/local/440873>, 1 กรกฎาคม 2560.

BOOKS

Andrew Ashworth. Principles of Criminal Law.7th ed. Oxford: Oxford University Press, 2013.

Douglas Husak. Overcriminalization the limit of the criminal law. New York: Oxford University Press, 2008.

John Stuart Mil., On Liberty.2ed. London: J.W.Parker and Son, 1859.

Nanette J. Davis. Prostitution: an international handbook on trend, problems, and policies. Greenwood Press: Westport,1993.

ARTICLES

Barbara G. Brents. “state-sanctioned sex: negotiating formal and informal regulatory practices in Nevada brothels” . Sociological Perspective, vol.44. number 33: 307-332.

Dalton Harlon L. “Offense to Others: The Moral Limits of the Criminal Review.” Yale Law School Faculty Scholarship Series 96 (1987): 886.

Larry Alexander. “Harm, Offense, and Morality.” 7 Can J.L.& Jurisprudence. (1994): 199.

Wakabayashi Tsubasa, “Enjokosai in Japan: Rethinking the Dual Image of Prostitutes in Japanese and American Law”. UCLA Women's Law Journal, vol.13(1): 148.

ELECTRONIC MEDIA

- “ All About Legal Prostitution in Nevada.” From <https://www.tripsavvy.com/legal-prostitution-in-nevada-2885651>, November 11, 2017.
- CAP International. “The French law of April 13 2016 aimed at strengthening the fight against the prostititional system and providing support for prostituted persons.” from <http://www.cap-international.org/wp-content/uploads/2017/04/CAP-brochure-MARS2017-EN-WEB3-1.pdf>, January 13, 2018.
- CATHY REISENWITZ. “ Why It’s Time to Legalize Prostitution.” from <https://www.thedailybeast.com/why-its-time-to-legalize-prostitution>, May 18, 2018.
- “Decision to Criminalise.” from catalogue.pearsoned.co.uk/assets/hip//M02_WILS2642_04_SE_C02.p, April 15, 2018.
- Department of state United States. “Trafficking in Persons Report June 2016.” from <https://www.state.gov/documents/organization/258876.pdf>, November 25, 2017.
- Erika Schulze. “Sexual exploitation and prostitution and its impact on gender equality”.from [www.europarl.europa.eu/.../IPOL-FEMM_ET\(2014\)493040_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/.../IPOL-FEMM_ET(2014)493040_EN.pdf), November 4, 2017.
- Erin Poster. “Prostitution in Germany.” from <https://www.tripsavvy.com/prostitution-in-germany-1519844>, December 1, 2017.
- “ Hart-Devlin Debate.” from https://sixthformlaw.info/01_modules/other_material/law_and_morality/08_hart_devlin.htm, April 14, 2018.
- “Nevada Prostitution and Solicitation Laws”. from <http://statelaws.findlaw.com/nevada-law/nevada-prostitution-and-solicitation-laws.html>, November 11, 2018.
- “Paternalism.” from <https://stanford.library.sydney.edu.au/archives/win2015/entries/paternalism/>, April 15, 2018.
- Philippines Commission on Women. “ Enacting the Anti-Prostitution Law: Amending Articles 202 and 341 of the Revised Penal Code (RPC).” from <http://pcw.gov>

.ph/wpla/enacting-anti-prostitution-law-amending-articles-202-and-341-revised-penal-code-rpc, December 12, 2017.

“Sex Workers and the Law Booklet (2017 Edition)”. from <https://www.release.org.uk/publications/sex-workers-and-law-booklet>, January 15, 2018.

“The case for decriminalizing prostitution.” from <https://www.vox.com/2015/8/18/9166669/why-legalize-prostitution>, May 3, 2018.

“The Crime of "Supervising or Aiding a Prostitute" California Penal Code 653.23 PC.” from <https://www.shouselaw.com/supervising-aiding-prostitute.html>, April 27, 2018.

“The Viability of Nevada's Legal Brothels as Models for Regulation and Harm Reduction in Prostitution”. from <http://diginole.lib.fsu.edu/islandora/object/fsu:176310/datastream/PDF/view>, November 11, 2018.

“Top 10 Pro & Con Arguments Should prostitution be legal?”. from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000115>, May 15, 2018.

“US and State Prostitution Arrests, 2001-2010”. from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000120>, April 27, 2018.

“US Federal and State Prostitution Laws and Related Punishments”. from <https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000119#n>, November 6, 2017.

What is the Nordic Model? .from <https://nordicmodelnow.org/what-is-the-nordic-model/>, May 7, 2018.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2539

เป็นปีที่ 51 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการค้าประเวณี

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

“สถานการค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณีหรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อรับผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไว้ เป็นการชั่วคราวเพื่อพิจารณาวิธีการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมสำหรับแต่ละบุคคล

“สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ” หมายความว่า สถานที่ที่ทางราชการจัดให้มีขึ้น หรือสถานที่ที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นจัดตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาอาชีพแก่ผู้รับการ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้

“การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ” หมายความว่า การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ หรือกรรมการคุ้มครองและ พัฒนาอาชีพประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ*

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ผู้ใดเข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเฝ้าบุคคลตามถนนหรือ สาธารณสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอับ อายหรือเป็นที่เดือนร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 6 ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเอง หรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพราะถูกบังคับ หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่ สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด

มาตรา 7 ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำ ให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือการติดต่อเพื่อ การค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่ง หมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่ บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยมีใช้เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด

มาตรา 9 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีขมขื่นใจด้วยประการใดๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รั้งตัวบุคคลซึ่งตนรู้ว่ามีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี

มาตรา 10 ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งมีอายุยังไม่เกินสิบแปดปีรู้ว่าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 11 ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการณ์ค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการณ์ค้าประเวณีตามวรรคหนึ่งมีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 12 ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทบด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่นเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

- (1) ได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดสนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 13 ถ้าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลผู้อยู่ในความปกครอง กระทำการค้าประเวณี เมื่อคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีคำขอ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลให้ถอนอำนาจปกครองของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของผู้นั้นเสีย และแต่งตั้งผู้ปกครองแทนบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั้น

ในกรณีที่ศาลจะตั้งผู้ปกครองตามวรรคหนึ่ง และศาลเห็นว่าไม่มีผู้เหมาะสมที่จะปกครอง ผู้กระทำความผิด ศาลจะตั้งผู้อำนวยการสถานแรกรับหรือผู้อำนวยการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่ผู้กระทำความผิดนั้นอยู่ในเขตอำนาจเป็นผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดก็ได้

ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการตั้งผู้ปกครองมาใช้บังคับกับการตั้งผู้ปกครองตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เรียกโดยย่อว่า ก.ค.อ. ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์* เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ* อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ* หรือรองอธิบดีหรือรองเลขาธิการซึ่งอธิบดีหรือเลขาธิการดังกล่าวข้างต้นมอบหมาย ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ประธานกรรมการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี และอย่างน้อยห้าคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำเนินงานในองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี

มาตรา 15 ให้ ก.ค.อ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี
- (2) ประสานแผนงาน โครงการ ระบบงาน และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- (3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือแผนงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- (4) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และการจัดตั้งสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของทางราชการ
- (5) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(6) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติตาม มาตรา ๒๖

(7) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการวางระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(8) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับตัวและดูแลผู้ถูกควบคุมตามมาตรา 32

(9) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการส่งตัวบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถาน คุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการกำหนดระยะเวลาในการรับการคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพใน สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(10) ดำเนินการอื่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 16 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า ก.ค.อ. จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัดหรือผู้แทน จัดหางานจังหวัดหรือผู้แทน หัวหน้าตำรวจจังหวัดหรือ ผู้แทน พัฒนาการจังหวัดหรือผู้แทน ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้แทน สามัญศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือ ผู้แทน สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้แทน แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดหรือผู้แทน อัยการจังหวัด หรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ และให้พัฒนา สังคมและสวัสดิการจังหวัด*เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี และอย่างน้อยห้าคนให้แต่งตั้งจาก ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำเนินงานในองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้า ประเวณี

มาตรา 17 ให้ ก.ค.อ. จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในด้านข้อมูล ทรัพยากร และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีทั้ง ของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในพื้นที่ของจังหวัด

(3) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.ค.อ. เพื่อแก้ไขปรับปรุง หรือวางระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด

(4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ ก.ค.อ. มอบหมาย

มาตรา 18 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา 19 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมีอำนาจแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ออก

(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 20 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและมีการแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา 21 ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 22 การประชุมของ ก.ค.อ. หรือ ก.ค.อ. จังหวัด ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียง

ชี้ขาด กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใดกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น

มาตรา 23 ก.ค.อ. หรือ ก.ค.อ. จังหวัด จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ ก.ค.อ. หรือ ก.ค.อ.จังหวัดมอบหมายก็ได้ และให้นำมาตรา 22 มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 24 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.ค.อ. หรือ ก.ค.อ. จังหวัด หรือ คณะอนุกรรมการที่ ก.ค.อ. หรือ ก.ค.อ. จังหวัดมอบหมายมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

มาตรา 25 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพขึ้นในกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบในงานธุรการของ ก.ค.อ.
- (2) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การพัฒนาอาชีพ และการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- (3) จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ
- (4) ส่งเสริมอาชีพและจัดหางานให้แก่ผู้ซึ่งได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตาม (3)
- (5) รวบรวมผลการวิเคราะห์ วิจัย ดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานผลให้ ก.ค.อ. ทราบ
- (6) ปฏิบัติตามมติของ ก.ค.อ. หรือตามที่ ก.ค.อ. มอบหมาย

มาตรา 26 มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ประสงค์จะจัดตั้งสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 27 เมื่ออธิบดีอนุญาตให้ตั้งสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแล้วให้ดำเนินการตามมาตรา 28

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาต ให้ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 28 ให้อธิบดีกำหนดท้องที่ที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่จัดตั้งขึ้น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร อธิบดีอาจเปลี่ยนแปลงท้องที่ที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 29 เมื่อปรากฏว่ามูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 26 ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นดังกล่าวระงับการกระทำ ปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่แจ้งไปภายในเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตามคำสั่งแต่ไม่ทันภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้ากระทำการแทนเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้นได้ และให้มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นนั้นเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการนี้

ค่าใช้จ่ายตามวรรคสอง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรตามที่อธิบดีกำหนด

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าไม่อาจกระทำการตามวรรคสองได้ หรือแม้ว่าจะได้กระทำตามวรรคสองแล้วก็ตาม แต่มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นนั้นก็ยังไมอาจดำเนินการต่อไปได้เอง หรือถ้าจะให้ดำเนินการต่อไปอาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่อยู่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพดังกล่าว ให้เสนออธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการเป็นความผิดร้ายแรงที่อธิบดีเห็นว่าไม่สมควรสั่งการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเสียก่อน ก็ให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

มาตรา 30 มูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่นที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 26 ซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 29 มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต่อรัฐมนตรีเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และในระหว่างรอการวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ดำเนินการต่อไปได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 31 ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้เพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 26 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีดำเนินการส่งผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไปยังสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพอื่น

ในกรณีที่ส่งผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไปยังสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของมูลนิธิ สมาคม หรือสถาบันอื่น ต้องได้รับความยินยอมจากสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพนั้นด้วย

มาตรา 32 ในกรณีที่ต้องมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้กระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง แต่ให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไว้ต่างหากจากผู้ต้องหาหรือจำเลยอื่น หรือจะขอให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ* เป็นผู้ดูแลผู้ถูกควบคุมตามระเบียบที่ ก.ค.อ. กำหนดก็ได้

มาตรา 33 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 เป็นบุคคลอายุยังไม่เกินสิบแปดปี และไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก ให้พนักงานสอบสวนในกรณีที่ได้เปรียบเทียบคดีแล้วแจ้งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้ต้องหาไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบ

กรณีตามวรรคหนึ่งหากเป็นบุคคลอายุกว่าสิบแปดปี ถ้าบุคคลนั้นประสงค์ที่จะได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้ต้องหาไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบ

มาตรา 34 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 6 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 เป็นบุคคลอายุยังไม่เกินสิบแปดปี เมื่อศาลได้พิจารณาถึงประวัติความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหาแล้วเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษแต่ควรให้ผู้กระทำความผิดได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพแทนการลงโทษก็ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ*รับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้ต้องหาไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

กรณีตามวรรคหนึ่งหากเป็นบุคคลอายุกว่าสิบแปดปี ถ้าบุคคลนั้นประสงค์ที่จะได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ และศาลเห็นสมควรให้กรมพัฒนาสังคม

และสวัสดิการ*รับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้นั้นไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และศาลเห็นสมควรให้ผู้กระทำความผิดรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพก็ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ*รับตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้นั้นไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และให้ผู้กระทำความผิดอยู่ในความควบคุมของสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

มิให้นับระยะเวลาที่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดตามวรรคสามเข้าในกำหนดระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานแรกรับและระยะเวลาที่รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

หลักเกณฑ์และวิธีการรับตัวผู้กระทำความผิดจากศาลเพื่อดำเนินการจัดส่งตัวผู้นั้นไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับที่มีเขตรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.ค.อ.

มาตรา 35 ให้สถานแรกรับพิจารณาบุคลิกภาพ พื้นฐานการศึกษาอบรม สาเหตุการกระทำความผิด และทดสอบแนวถนัด แล้วพิจารณาจัดส่งตัวผู้อยู่ในความดูแลตามมาตรา 33 หรือมาตรา 34 ไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมเพื่อให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพภายในระยะเวลาตามระเบียบที่ ก.ค.อ. กำหนดแต่ต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่รับตัวผู้นั้นไว้

ภายใต้บังคับมาตรา 34 วรรคสาม ในกรณีที่สถานแรกรับพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่มี ความจำเป็นจะต้องส่งผู้นั้นไปรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะไม่ส่งตัวผู้นั้นไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.อ. กำหนด

มาตรา 36 หลักเกณฑ์และวิธีการส่งตัวบุคคลไปเพื่อรับการดูแลในสถานแรกรับตามมาตรา 33 และมาตรา 34 และการส่งตัวไปเพื่อรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามมาตรา 35 ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.อ. กำหนด

มาตรา 37 ผู้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพต้องอยู่รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามระเบียบที่ ก.ค.อ. กำหนดเป็นเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพรับตัวไว้

มาตรา 38 ในระหว่างที่รับการดูแลในสถานแรกรับหรือรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ถ้าผู้ใดหลบหนีออกนอกสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนา

อาชีพ ให้เจ้าหน้าที่ของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมีอำนาจหน้าที่ออกติดตามตัวผู้ขึ้นเพื่อส่งตัวกลับไปยังสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพได้ แล้วแต่กรณี ในการนี้ สถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยดำเนินการให้ด้วยก็ได้

เมื่อบุคคลใดได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพครบกำหนดเวลาแล้วให้เจ้าหน้าที่ของสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพดำเนินการจัดส่งบุคคลนั้นกลับไปยังถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาของผู้ขึ้น เว้นแต่ ก.ค.อ. เห็นสมควรจะดำเนินการเป็นอย่างอื่น

มาตรา 39 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการในเวลากลางวันและกลางคืน เพื่อตรวจตราการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) นำผู้ถูกล่อลวงหรือถูกบังคับให้ทำการค้าประเวณีซึ่งยินยอมให้นำตัวไปรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพส่งพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินการหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ โดยให้นำความในมาตรา 33 มาใช้บังคับกับการส่งตัวผู้ค้าประเวณีไปรับการดูแลในสถานแรกรับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 40 ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามมาตรา 39 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 42 ในระหว่างที่ยังมิได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ*มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 25

มาตรา 43 ให้สถานสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เป็นสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ซึ่งยังคงรับการสงเคราะห์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพต่อไปจนกว่าจะครบระยะเวลาที่อธิบดีได้กำหนดไว้

มาตรา 44 บรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 45 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

บรรหาร ศิลปะอาชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ซึ่งด้อยสติปัญญาและการศึกษา สมควรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณี และเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการปราบปรามการค้าประเวณี และเพื่อคุ้มครองบุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิดในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการจัดหาผู้อยู่ในความปกครอง ไปเพื่อการค้าประเวณีกับให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กเพราะเหตุที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้าประเวณี นอกจากนี้ ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการโฆษณาชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชนในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณีกันอย่างแพร่หลาย สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุจิรา เชื่อมไพบูลย์
วันเดือนปีเกิด	30 กันยายน 2536
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2555 : นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2556 : เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 66 สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ตำแหน่ง	ทนายความอิสระ
ผลงานวิชาการ	สุจิรา เชื่อมไพบูลย์. “การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญา), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
ประสบการณ์ทำงาน	2558 ทนายความอิสระ